

राष्ट्रहिताय संस्कृतम्

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, Dist. Nagpur (MS)

NAAC Accredited - A+

Annual Report 2022 - 2023

Dt. 01-04-2022 to 31-03-2023

विश्वविद्यालयगीतम्

शतशतकोटिशरत्पर्यन्तम्
प्रवहतात् संस्कृतमन्दाकिनी ॥४॥

सिन्धु-शुतुद्री-सरस्वतीनाम्
तटे ऋषीणां ध्यानपराणाम्
होमधूमपावितलोकानाम्
अत्रिभृगूणां छन्दोवाणी ॥१॥
प्रवहतात्

वाल्मीकिमुनि-व्यासविरचिता
रामकृष्णयोः पावन-गाथा
अखण्डदीपो भगवद्गीता
कर्मयोगसंदेशवाहिनी ॥२॥
प्रवहतात्

राष्ट्रैक्यस्य च महती स्फूर्तिः
विना संस्कृतं नैव संस्कृतिः
पुष्टिं तुष्टिं समावहन्ती
इह परत्र कल्याणकारिणी ॥३॥
प्रवहतात्

रचयिता - महाकवि डॉ. ग. बा. पळसुले

मा. श्री. सी.पी. राधाकृष्णन्

महामहिम राज्यपाल

व

विश्वविद्यालयाचे मा. कुलपती

समानी व आकूति: ... ।

सत्र 2022-23 चा वार्षिक अहवाल सादर करीत असताना माझे मन हर्षोल्लसित आहे. विश्वविद्यालयाने रजतमहोत्सवी वर्षात पदार्पण केले आहे. हे रजतमहोत्सवी पदार्पण विश्वविद्यालयाच्या सर्वांगीण विकासाच्या रूपाने रूपेरी यशच दशदिशांना प्रसृत करीत असल्याचा अनुभव आम्ही सर्वांनी घेतला आहे.

या रजतमहोत्सवी वर्षात पदार्पण केल्यानंतर विश्वविद्यालयाने राष्ट्रीय मूल्यांकन व प्रत्यायन परिषद्, (नॅक) बंगलोर मूल्यांकनाला सामोरे गेले आणि नॅकद्वारे विश्वविद्यालयाला **A+** श्रेणी प्राप्त झाली आहे. या प्रशंसनीय उपलब्धीसह विश्वविद्यालयाच्या भौतिक, पायाभूत, शैक्षणिक, संशोधन, प्रशासकीय स्तरावरील कामगिरीचा चढता आलेखही कौतुकास्पदच आहे; तो पुढीलप्रमाणे –

विश्वविद्यालयाचा परीघ उत्तरोत्तर विस्तृत होणारा आहे. महाराष्ट्र शासनाद्वारे अभिनवभारती वारंगा येथे प्राप्त झालेल्या 50 एकर जागेवर आंतरराष्ट्रीय शैक्षणिक केंद्र आकारात येत आहे; त्याचे भूमिपूजन संपन्न झाले असून बांधकामास सुरुवात झाली आहे. महाराष्ट्र शासनाने रत्नागिरी, पुणे, परभणी, जळगाव या 5 उपकेंद्रांना मान्यता दिली असून, रत्नागिरी येथे उपकेंद्राचे उद्घाटन होवून भारतरत्न पां. वा. काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र सुरू झाले आहे. संपूर्ण महाराष्ट्रात 250 संलग्नित महाविद्यालये आणि 78 विशेष अध्ययन केंद्रांच्या माध्यमातून संस्कृतचा प्रचार-प्रसार होत असून, कोकण प्रांतात देखील उपकेंद्राच्या माध्यमातून संस्कृत पोचले आहे. याशिवाय विस्तार सेवा अंतर्गत विविध संस्कृत केंद्रे देखील सुरू करण्यात आली आहे. रामटेक येथे दीक्षांत सभागृह तयार झाले असून त्याच्या अंतर्गत सजावटीसाठी 4 कोटी रुपये सीएसआर निधीतून देण्याचे मा. केंद्रीय मंत्री श्री नितीन गडकरी यांनी मान्य केले आहेत.

विश्वविद्यालयाच्या रजतमहोत्सवाचा दिमाखदार उद्घाटन समारोहाने शुभारंभ झाला. हे रजतमहोत्सवी वर्ष विविध प्रकारच्या शैक्षणिक, संशोधन, प्रशासकीय, सामाजिक विविध कार्यक्रम-उपक्रमांनी संपन्न झाले. 100 हून अधिक कार्यक्रमांचे आयोजित करण्यात आले. विशेष उल्लेखनीय असे की गेल्या सहा वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या महाकवी कालिदास संस्कृत साधना पुरस्कारांचे वितरण रामटेक येथे मा. शिक्षण मंत्री श्री उदय सामंत यांच्या शुभहस्ते संपन्न झाला. रजतमहोत्सवी वर्षात 30 हून अधिक पुस्तकांचे प्रकाशन करण्यात आले असून शिक्षण मंत्रालयाच्या आयकेएस विभागाद्वारे तसेच केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालयाद्वारे विविध संशोधन प्रकल्प प्राप्त झाले आहेत.

शैक्षणिक दृष्ट्या विविध योजना कार्यान्वित झाल्या आहेत. ऑनलाईन शिक्षणाकरिता आवश्यक अशी एलएमएस प्रणाली कार्यान्वित करण्यात आली आहे. पेपरलेस वर्कचा प्रयोगही विश्वविद्यालयात सुरू करण्यात आला आहे. दशम दीक्षांत समारोह संपन्न झाला. राष्ट्रीय शिक्षण धोरण 2020 नुसार विश्वविद्यालयांचे सर्व अभ्यासक्रम पुनर्निर्मित करण्याचे कार्य सुरू झाले आहे. विश्वविद्यालयाचा विकास आराखडा तयार करण्यात आला असून त्याअनुषंगाने सर्वांगीण विकासाचे नियोजन करण्यात येत आहे.

विश्वविद्यालयाने कोविड 19 च्या काळात विविध प्रकारे सामाजिक मदतकार्ये केली असून, त्यामध्ये गरजवंतांना धान्यकिटचे वितरण, कम्युनिटी किचन, निःशुल्क सल्ला व योग केंद्र, विविध समाजमाध्यमांद्वारे फ्लायर्स, व्हीडीओजद्वारे जनजागृती, व्हॅक्सिनेशनसाठी जागृती अशाविविध प्रकारे कार्य केले. कोरोनामुळे दिवंगत झालेले श्री. रितेश मेश्राम, श्री अरविंद राठोड यांचे दुःखद व धक्कादायक निधन झाले, त्यांच्या सहचारिणींना अनुकंपा तत्त्वावर कंत्राटी स्वरूपात नोकरी देण्यात आली.

या रजतमहोत्सवी वर्षात विशेष उल्लेखनीय आणखी तीन उपलब्धी आहेत; मा. कुलगुरु प्रो. श्रीनिवास वरखेडी यांची केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, नवी दिल्ली येथे कुलपती पदी नियुक्ती झाली. त्याच बरोबर वेदविद्या संकायाचे अधिष्ठाता प्रो. विजयकुमार यांची उज्जैन येथील महर्षी पाणिनी संस्कृत व वैदिक विश्वविद्यालयाच्या कुलगुरुपदी आणि प्रो. मधसूदन पेन्ना यांची ककासंविद्या प्रभारी कुलगुरुपदी नियुक्ती झाली. नॅक श्रेणी सह या तीनही उपलब्धींमुळे भारतात विश्वविद्यालयाने दिगंत कीर्ती व सुप्रतिष्ठा प्राप्त केली आहे. याशिवाय विश्वविद्यालयाच्या अनेक प्राध्यापकांना, अधिका-यांना व विद्यार्थ्यांना त्यांच्या शैक्षणिक व संशोधन कामगिरीसाठी विविध पुरस्कारांनी गौरविण्यात आले आहे.

या सर्व उपलब्धी, पुरस्कार व कामगिरीवरून लक्षात येते की राष्ट्रहिताय संस्कृतम् हेच विश्वविद्यालयाचे लक्ष्य आहे; हे लक्ष्य मनात धरूनच विश्वविद्यालयाची वाटचाल सोनेरी भविष्याकडे होत आहे.

प्रो. मधुसूदन पेन्ना
कुलगुरु (प्र)

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

राष्ट्रीय मूल्यांकन व प्रत्यायन परिषद् (नॅक), बेंगलुरु द्वारा
A+ श्रेणी प्राप्त

वार्षिक अहवाल

2022 –23

(अहवाल कालावधी – दि. 01 एप्रिल 2022 ते 31 मार्च 2023)

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University

Ramtek Office : Administrative Building, Mouda Rd., Ramtek 441 106, Dist. Nagpur (M.S.)

Nagpur Office : N.I.T. Sankul, 5th & 6th Floor, Near Morbhavan, Sitabuldi, Nagpur-440012 (M.S.)

Ramtek : (O) Ph.No. : (07114) 256476 Fax : (07114) 255549

Nagpur : (O) Ph.No. : (07114) 2560992 Fax : (07114) 2560992

Website : www.kksanskrituni.digitaluniversity.ac

Email : registrar@kksu.org

कविकुलगुरु—कालिदास—संस्कृत—विश्वविद्यालयः, रामटेकम्

वार्षिक अहवाल

ANNUAL REPORT
(2022-2023)

Editor in Chief : Hon'ble Vice-Chancellor,

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Committee

Prof. Parag Joshi	-	Chairperson
Dr. Hrishikesh Dalai	-	Member
Dr. Shrinivasa Jammalmadaka	-	Member
Ku. Shrivarada Malgde	-	Member
Dr. Renuka Bokare	-	Member Secretary

Published by : Registrar

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Copyright @ KKSU

Coverpage - Paper 250 gsm

Inner Page - Maplitho 70 gsm / Art Paper 120 gsm

Size - A4

Printed at : M/s. Labh Print & Publication, Nagpur.

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University

Ramtek Office : Administrative Building, Mouda Rd., Ramtek 441 106, Dist. Nagpur (M.S.)
Nagpur Office : N.I.T. Sankul, 5th & 6th Floor, Near Morbhavan, Sitabuldi, Nagpur-440012 (M.S.)

Ramtek : (O) Ph.No. : (07114) 256476 Fax : (07114) 255549

Nagpur : (O) Ph.No. : (07114) 2560992 Fax : (07114) 2560992

Website : www.kksanskrituni.digitaluniversity.ac

Email : registrar@kksu.org

अनुक्रमणिका

पृष्ठ क्रमांक
मराठी इंग्रजी

• मा. कुलगुरू यांचे मनोगत		
• विश्वविद्यालयाविषयी.....	5	
• व्यवस्थापन परिषद् सदस्यांची यादी	7	
• विद्वत्परिषद् सदस्यांची यादी	9	
• विभागनिहाय अहवाल		
○ वेद तथा व्याकरण विभाग	13	171
○ संस्कृत भाषा तथा साहित्य विभाग	27	179
○ भारतीय दर्शन विभाग	34	186
○ वेदांग ज्योतिष विभाग	39	196
○ शिक्षणशास्त्र विभाग	42	206
○ अभिनवभारती वारंगा परिसर	44	208
○ रत्नागिरी उपकेन्द्र	54	218
○ मुक्ताध्ययनपीठम्	68	226
○ शिक्षण महाविद्यालय	74	232
○ संगणक विज्ञान विभाग	77	235
○ सामाजिक विज्ञान विभाग	79	237
○ लोकप्रशासन विभाग	80	238
• विस्तार सेवा अहवाल		
○ विस्तार सेवा मंडळ	81	239
○ राष्ट्रीय सेवा योजना	86	244
○ हस्तलिखित केंद्र	94	253
○ छात्र कल्याण	96	255
○ आउटरिच कक्ष		266
○ महिला कक्ष आणि अंतर्गत तक्रार समिती	117	268
○ क्रीडा विभाग	118	269
• प्रशासकीय अहवाल		
○ आस्थापना विभाग	123	273
○ सामान्य प्रशासन विभाग	128	277
○ विद्यापीठ विकास व नियोजन मंडळ	130	279
○ विद्या विभाग	135	285
○ महाविद्यालय विभाग	144	294
○ अभियांत्रिकी विभाग	145	295
○ परीक्षा विभाग	148	298
○ ग्रंथालय व प्रकाशन विभाग	149	299
○ जनसंपर्क कक्ष	168	312
• विश्वविद्यालयातील विशेष उपक्रम आणि उपलब्धी		315

संस्कृतविषयी.....

संस्कृत ही भारताच्या अनमोल ठेवा असणाऱ्या प्राचीन ज्ञानभांडाराच्या ज्ञानप्राप्तीची एकमेव व म्हणूनच अतिशय महत्त्वपूर्ण भाषा आहे. संस्कृत म्हणजे ज्ञानवारसा संक्रमित, संरक्षित व संवर्धित करणारी भाषा! . प्राचीन काळीही नालंदा, तक्षशिला, विक्रमशिला अशी नावाजलेली विद्यापीठे भारतात होती. या विद्यापीठांद्वारेच पाणिनी, पतंजली, कौटिल्य यांच्यासारखे स्वतःच्या बुद्धिमत्तेच्या, ग्रंथकर्तृत्वाच्या जोरावर चिरायु कीर्ती मिळवणारे विद्वान निर्माण झाले. हा अभिमानास्पद व तेजोमय ज्ञानवारसा जतन व वृद्धिंगत करण्यासाठी संस्कृत भाषेचे अध्ययन करणे अनिवार्य आहे. म्हणूनच संपूर्ण भारतात संस्कृतचा प्रचार, प्रसार व्हावा याकरिता एकूण 15 संस्कृत विश्वविद्यालये कार्यरत आहेत.

भारतातील संस्कृत विश्वविद्यालये

- संपूर्णानंद संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी (उत्तरप्रदेश)
- श्री जगन्नाथ संस्कृत विश्वविद्यालय, पुरी (ओरिसा)
- राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, तिरुपती (आंध्र प्रदेश)
- कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक (महाराष्ट्र)
- श्री शंकराचार्य संस्कृत विश्वविद्यालय, कालडी (केरळ)
- लालबहादूर शास्त्री संस्कृत विश्वविद्यालय, नवी दिल्ली
- कामेश्वर संस्कृत विश्वविद्यालय, दरभंगा (बिहार)
- केन्द्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, नवी दिल्ली
- जगद्गुरु रामानंद आचार्य संस्कृत विश्वविद्यालय, जयपूर (राजस्थान)
- सोमनाथ संस्कृत विश्वविद्यालय, (गुजरात)
- महर्षी पाणिनी संस्कृत विश्वविद्यालय, उज्जैन(मध्यप्रदेश)
- उत्तराखंड संस्कृत विश्वविद्यालय, हरिद्वार(उत्तराखंड)
- कर्नाटक संस्कृत विद्यापीठ, बंगलोर (कर्नाटक)
- कुमार भास्कर वर्मा संस्कृत व प्राचीन शिक्षा विद्यापीठ, नालबारी (आसाम)
- वेंकटेश्वर वैदिक विद्यापीठ, तिरुपती (आंध्रप्रदेश)
- महर्षि वाल्मिकी संस्कृत विश्वविद्यालय, कैथाल (हरियाणा)
- कोलकत्ता संस्कृत विश्वविद्यालय, कोलकत्ता (पश्चिम बंगाल)

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक

महाराष्ट्र शासनाने दि. 18 सप्टेंबर 1997 रोजी नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक येथे महाकवी कालिदासाच्या चिरस्मरणार्थ कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाची स्थापना केली. महाकवी कालिदासाच्या अभिधानाने स्थापन झालेले हे महाराष्ट्रातील एकमेव संस्कृत विश्वविद्यालय असून या विश्वविद्यालयाला महाराष्ट्र व गोवा येथील शैक्षणिक संस्थांना संलग्नीकरण देण्याचा अधिकार आहे.

The Government of Maharashtra took up the issue and appointed a committee comprising of Sanskrit scholars and other educationists. On the basis of the report of the committee the State Government established the Sanskrit University at Ramtek and named it as Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University. The University was established on 18th September 1997. The place Ramtek, which is a township in Nagpur district, was selected because it is connected to the name of great poet of the world Kavikulaguru Kalidas. This is the only Sanskrit University in Maharashtra. This university has right to give affiliation to other Educational Institutes within Maharashtra & Goa.

संकाय Sankayas (Faculties)

वेदविद्या

Faculty of Vedic Studies

संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा

Faculty of Sanskrit & Other Languages

भारतीय धर्म, तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती

Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture

प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्रे

Faculty of Ancient Indian Science & Humanities

शिक्षणशास्त्र तथा संकीर्ण विद्याशाखा

Faculty of Education & Other Branches of Learning

शैक्षणिक विभाग Teaching Departments

वेद तथा व्याकरण

Dept. of Veda & Vyakarana

संस्कृत भाषा तथा साहित्य

Dept. of Sanskrit Language & Literature

भारतीय दर्शनशास्त्र

Dept. of Bhartiya Darshanshastra

वेदांग ज्योतिष

Dept. of Vedanga Jyotisha

शिक्षणशास्त्र

Dept. of Education

* * *

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek
Vyavasthapan Parishad (Management Council) - 2022-2023

	Section	Details	Name of the Person	Position
01	25 (2) i	Kulaguru-Adhyaksha	Prof. Madhusudan Penna Hon'ble Vice-Chancellor KKSU, Ramtek	Chairman
02	25 (2) ii	Sama-Kulaguru-Sadasya	Vacant	Ex-officio Member
03	25 (2) iii	One Adhishthata as prescribed by Statutes	Prof. Nanda J. Puri Department of Sanskrit Sahitya, KKSU, Ramtek	Member
04	25 (2) iv	One Person nominated by the Kuladhipati preferably from amongst the members of the Sanskrit SthayiSamiti of the Government of Maharashtra.	Prof. Amba Kulkarni Department of Sanskrit Studies University of Hyderabad	Member
05	25 (2) v	One member of the Maharashtra Legislative Assembly to be nominated by the Speaker of the Maharashtra Legislative Assembly.	Vacant	Member
06	25 (2) vi	One member of the MLC to be nominated by the chairman of the MLC	Vacant	Member
07	25 (2) vii	The Secretary, Higher Education or his nominee not below the rank of Deputy Secretary	Shri. Ajit Baviskar, Deputy Secretary Higher Education	Member
08	25 (2) viii	The Director of Higher Education or his nominee not below the rank of Joint Director of Higher Education	Director, Higher Education, Pune	Member
09	25 (2) ix	One Head of the University Department as prescribed by statutes	Dr. Harekrishna Agasti, Department of Ved & Vyakrana, KKSU, Ramtek	Member
10	25 (2) x	One Head of a college, institute, or Pathashala as prescribed by statutes.	Dr. Bhau Dandade, (I/C), Principal, CISFA College, Nagpur	Member
11	25 (2) xi	One teacher from the University Departments as Prescribed by statutes.	Prof. Lalita Chandratre, Department of Education, KKSU, Ramtek	Member
12	25 (2) xii	One teacher who is not principal from amongst the teacher of the affiliated colleges and recognised institutions with ten year teaching experience as prescribed by statutes.	Vacant	Member

13	25 (2) xiii	One Adhyaksha of Adhyayan Mandala as prescribed by statutes	Prof. Krishnakumar Pandey , Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities, KKSU, Ramtek	Member
14	25 (2) xiv	One member of the Vidvat Parishad nominated by the Kulaguru	Prof. Madhusudan Penna Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture, KKSU, Ramtek	Member
15	25 (2) xv	Sanchalaka – Niyojana-Vikasa Mandala	Dr. Prasad Gokhale (I/C) , Faculty of Vedanga Jyotish, KKSU, Ramtek	Ex-officio Member
16	25 (3)	Kulasachiva – Secretary	Dr. Ramchandra J. Joshi , KKSU, Ramtek	Ex-officio Member
17	25 (4)	Vitta-Lekha Adhikari	Shri Kailash Moon, (I/C) Finance Officer, KKSU, Ramtek	Permanent Invitees
18	25 (4)	Pariksha Niyantraka	Dr. Smita Fadnavis, (I/C) Controller of Examination KKSU, Ramtek	Permanent Invitees

* * *

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek
Academic Council - 2022-23

Sr. No.	Clause	Provisions	Name of the members
1	27 (2) (a)	The <i>Kulaguru</i> – Chairman	Prof. Madhusudan Penna
2	27 (2) (b)	The <i>Sama-Kulguru</i>	--
3	27 (2) (c)	The <i>Adhishtathas</i> of the <i>Sankayas</i>:	
		1. Ved-Vidya	Prof. Harekrushna Agasti
		2. <i>Sanskrit Tatha Sanskritetar Bhasha</i>	Prof. Nanda J. Puri
		3. <i>Bharatiya Dharma Tatvadnyan Tatha Sanskruti</i>	Prof. Madhusudan Penna
		4. <i>Prachin Bhartiya Vidyan Tatha Manvyashastre</i>	Prof. Krishnakumar Pandey
		5. <i>Shikshanshastra Tatha Sankirna Vidyashakha</i>	Prof. Lalita Chandratrey
4	27 (2) (d)	The <i>Adhyakshas</i> of the <i>Adhyayan Mandalas</i>:	
		1. Board of Studies for Veda	Prof. Ravindra Muley
		2. Board of Studies for Vyakarana	Prof. Harekrushna Agasti
		3. Board of Studies for Sanskrit Language and Literature	Prof. Kavita Holey
		4. Board of Studies for Pali Prakrit and other Classical Languages & Literature	Dr. Rajendra Jain
		5. Board of Studies for Modern Languages and Literature	Prof. Parag Joshi
		6. Board of Studies for Kirtanshastra	Dr. Dinesh Rasal
		7. Board of Studies for <i>Darshanashastra</i>	Prof. Kalapini Agasti
		8. Board of Studies for Yoga and Alternative Therapies	Prof. Kalapini Agasti
		9. Board of Studies for Visual Arts	Dr. Bhau Dandade
		10. Board of Studies for Performing Arts	Dr. Sandhya Purecha
		11. Board of Studies for Vedang Jyotish and Vastushastra	Dr. Dinakar Marathe
		12. Board of Studies for Psychology	Dr. Sai Susarla
		13. Board of Studies for Traditional Indian Sciences	Prof. Prasad Gokhale
		14. Board of Studies for Computer Science and Application	Prof. Amba Kulkarni
		15. Board of Studies for Education	Prof. Kirti Sadar
		16. Board of Studies for Administrative Services	Prof. Harekrushna Agasti

		17. Board of Studies for Hospitality Studies & Travel & Tourism	Dr. Urvashi Yashraoy
		18. Board of Studies for Library & Information Science	Dr. Deepak Kapade
		19. Board of Studies for Social Science and Social work	Dr. Gopichand Nimbarte
		20. Board of Studies for Commerce & Business Administration	Prof. Kirti Sadar
		21. Board of Studies for Journalism Media & Communication	Dr. Rakhi Tiwari
		22. Board of Studies for Special Board of Studies	Prof. Kavita Holey
	27 (2) (e)	The <i>Sanchalaka</i> of the <i>Vistar Seva Mandal</i>	Prof. Krushnakumar Pandey
	27 (2) (f)	One principal each of the conducted or affiliated colleges, institutions or <i>pathashalas</i> to be nominated by rotation.	Dr. Sikandar Manware
	27 (2) (g)	One professor from amongst the professors in the university departments or institutions, nominated by the <i>Kulaguru</i>	Dr. Dharmendra Turkar
	27 (2) (h)	One teacher representing each faculty to be coopted by the <i>Vidvat-Parishad</i> from amongst the teachers having not less than 10 years teaching experience, other than Principals of colleges, Heads of university departments and Heads of recognized institutions.	1) Dr. Rajshree Meshram 2) Prof. Prasad Gokhale
	27 (2) (i)	One head of an academic services unit of the university, nominated by the <i>Kulaguru</i> .	Dr. Rajshree Meshram
	27 (2) (j)	Two scholars nominated by the <i>Kuladhipati</i> from amongst the Sanskrit institution in the State.	1. Prof. Prasad Joshi 2. Prof. Mahavir Agrawal
	27 (2) (k)	Two eminent Sanskrit scholars nominated by the <i>Kulaguru</i>	Dr. Manmohan Upadhyaya Dr. Lalitkumar Tripathi
	27 (2) (l)	The Director of Higher Education, Maharashtra State or his nominee not below the rank of Joint Director, Higher Education or his nominee.	Dr. Maheshkumar Salunkhe
	27 (2) (m)	Honorary Sanskrit Organizer, if any, of the Government of Maharashtra	Vacant
	27 (3)	The <i>Kulasachiva</i> shall act as the Secretary.	Dr. Ramchandra Joshi

* * *

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek
Board of Planning and Development
Committee Member List (2022-23)

Sr. No.		Members Name	Position
1	Kulaguru-Adhyaksha	Dr. Madhusudan Penna, Hon'ble Vice-Chancellor.	Chairperson
2	Sama-Kulaguru if any (The Pro-Kulaguru)	----	Member
3	One Dean of Faculty, nominated by the Vidvat Parishad	Dr. Madhusudan Penna, Dean, Faculty of Bharatiya Dharma, Tattvajanana tatha Sanskrit Sankay, KKSU, Ramtek	Member
4	One Head or Director from amongst the Heads or Directors of the University Institutions or departments, not below the rank of Professor and who is not a Dean nominated by Vidvat Parishad.	Dr. Dinakar Marathe, HoD, Vedanga Jyotisha Department, KKSU, Ramtek.	Member
5	One teacher imparting post-graduate instruction having not less than sixteen years of teaching experience, nominated by Kulaguru.	Dr. Kavita Holey, Professor, Faculty of Sanskrit and other Languages, KKSU, Ramtek.	Member
6	One teacher imparting under-graduate institution having not less than sixteen year of teaching experience, nominated by Vyavasthapana Parishad.	Dr. Parag Joshi, HoD, Department of Adhunik Bhasha, KKSU, Ramtek.	Member
7	One principal of an affiliated College of Sanskrit, nominated by the Vyavasthapana Parishad from among the principal who are members of the Vidvat Parishad.	Dr. Rajashri Meshram, Principal, Kalidas University's B.Ed. College, Ramtek.	Member
8	One principal of an affiliated professional College nominated by Kulaguru.	Dr. Sandhya Purecha, Principal, Sarfojiraje Bhosale Research Centre, Dadar, Mumbai.	Member
9	Two experts, co-opted by the Board from amongst the Heads of National and State Level research institutions.	Dr. C. G. Vijayakumar, Vice-chancellor, Maharshi Panini Sanskrit Evam Vaidik University, Ujjain.	Member
10		Dr. Sacchidanand Mishra , Member, ICPR, New Delhi.	Member
11	Sanchalaka of Niyojana-Vikasa Mandala-Member Secretary.	Dr. Prasad Gokhale, Director (I/c), B.P.D., Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek.	Member Secretary

* * *

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Board of Examination

Sr. No	Name	Position
01	Prof. Hareram Tripathi Ho'Vice Chancellor Kavikulaguru Kalidas Sanskrit Vishwavidyalay, Ramtek	Chairman
02	Dr. Madhusudan Penna Mo. No 9324151155 Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
03	Dr. Krishnakumar Pandey Mo.No 9324151155 Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
04	Dr. Lalita Chandratre Mo.No 9923409510 Dean, Faculty of Education and Sankirna Vidya shakha Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
05	Prof. Kavita Holley Mo.No 9422179185 Dean, Faculty of Sanskrit Tatha Sanskritetar Bhasha sankay Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
06	Prof. Harekrishna Agasthi Mo.No 9665300979 Dean, Faculty of Vedvidya sankay Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
07	Prof. Rajeshree Meshram, Mo.No 9860678141 Principal Kalidas College of Education Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
08	Prof. Prasad Gokhale, Mo.No 9665300979 Vedang Jyotish Department Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
09	Hon'ble Joint Director (Higher Education)Phone No- 0712-2554210 Nagpur Division, Nagpur	Member
10	Dr.Jywant Choudhari Controller of Examination	Secretary

* * *

वेद तथा व्याकरण विभाग

स्थापना	— वर्ष 2000
संकाय	— वेदविद्या संकाय
अभ्यासक्रम	— एम्. ए., एम्. फिल्., पीएच्.डी. शास्त्री, आचार्य तथा विद्यावारिधी इ. (वैदिक साहित्य, व्याकरणशास्त्र)
अधिष्ठाता	— प्रो. डॉ. विजयकुमार सी. जी.
विभाग प्रमुख	— डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती, सहयोगी प्राध्यापक
सहायक प्राध्यापक	— डॉ. शिवराम भट्ट (लिनवर), डॉ. जयवंत चौधरी, श्री. कार्तिक भागवत, श्री. अमित भार्गव

पीएच्.डी कार्यरत विद्यार्थी संख्या — 11

उद्देश —

- प्राचीन वैदिक साहित्याचे अध्ययन—अध्यापन व संशोधन करणे.
- आधुनिक विज्ञान वा अन्य शाखांशी वैदिक साहित्याचे आंतरविद्याशाखीय अध्ययन व संशोधन करणे.
- वेदांगांचे अध्ययन व संशोधन करणे.
- व्याकरणशास्त्राचे पारंपरिक गुरुकुल पद्धतीने अध्यापन व संशोधन करणे.
- शास्त्रांचे संरक्षण, संवर्धन व नवीन पिढीत संक्रमण करणे.
- संस्कृत संभाषण शिबिरांच्या माध्यमातून संस्कृत भाषेचा प्रचार, प्रसार करणे.

संशोधन कार्यविषयक ध्येये —

- नव्य आणि प्राचीन व्याकरणावर आधारित संशोधनास प्रोत्साहन देणे.
- संस्कृत व्याकरणाच्या दुर्मीळ हस्तलिखितांचे विद्यावारिधी पदवीसाठी संशोधन करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करणे.
- विभागातील प्राध्यापकांचे महद् संशोधन प्रकल्पासाठी योगदान.
- गुणवत्तापूर्ण संशोधनासाठी तज्ज्ञ विद्वज्जनांची व्याख्याने पीएच्.डी संशोधनासाठी आयोजित करणे.
- व्याकरणाचे शास्त्रीय ग्रंथ ई—पुस्तक स्वरूपात उपलब्ध करवून देणे.
- आंतरविद्याशाखीय संशोधनास प्रोत्साहन देणे.
- वर्तमानयुगातील गरजा लक्षात घेवून संशोधनक्षेत्रातील अद्ययावत ज्ञान प्राप्त व्हावे या उद्देशाने संशोधक छात्रांसाठी राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय परिषदांचे आयोजन करणे.

वेद तथा व्याकरण विभाग

वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

—: वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागाद्वारे २०२२-२३ मध्ये घेण्यात आलेले कार्यक्रम यज्ञांचे विवरण :-
१. गुरुपौर्णिमा :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
सहभागी :- २५० विद्यार्थी व शिक्षक

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठातील परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात शास्त्रविद्यागुरुकुलम् वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे गुरुपौर्णिमेनिमित्त व्यासपूजनाचे आयोजन करण्यात आले होते. गोळवलकर गुरुजींच्या प्रतिमेला मा. कुलगुरुंच्या हस्ते पुष्प अर्पण करून कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. त्यानंतर सर्व प्राध्यापकांचा मा. कुलगुरुंच्या हस्ते शास्त्रोक्त टिळक व श्रीफळ, पुष्पमाला देऊन सत्कार करण्यात आला. मा. कुलगुरुंनी सांगितले नास्ति तत्त्वं गुरुरूपरं यानुसार विद्यार्थी जीवनात गुरुचे महत्त्व अपार आहे असे प्रतिपादन मा. कुलगुरुंनी केले. उपरोक्त कार्यक्रमास सर्व संकायप्रमुख, विभागप्रमुख, प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

२. श्रीलक्ष्मीनारायणयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- २५ जून २०२२
सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

दि. २५/०७/२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् तथा वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीलक्ष्मीनारायणयागाचे आयोजन सकाळी ९ ते ११ या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, लक्ष्मीनारायणपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर श्रीसूक्त व पुरुषसूक्त द्वारा हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति विश्वविद्यालयाचे मा. कुलसचिव व मा. बीपीडी या संचालक प्रा. प्रसाद गोखले व वेदविभाग प्रमुख डॉ. जयवन्त चौधरी यांनी केली. उपरोक्त कार्यक्रमात समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

३. मृत्युंजययाग:-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- ०९ ऑगस्ट २०२२
सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

दि. ०३ ऑगस्ट २०२२ रोजी विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे मृत्युंजय यागाचे आयोजन सकाळी ९ ते १०.३० वाजता करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची

सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, रूद्रपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर महामृत्युंजय मन्त्राद्वारे हवन करण्यात आले. उपरोक्त कार्यक्रमात समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

४. श्रावणी उपाकर्म :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसरात वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रावण पौर्णिमेनिमित्त श्रावणी उपाकर्माचे आयोजन करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात वसतिगृहातील सर्व विद्यार्थ्यांना वेदोक्त पद्धतीने प्रायश्चित संकल्प स्वस्तिवाचन याद्वारे पुष्प अर्पण करून कार्यक्रमाची सुरुवात झाली, त्यानंतर दशविधीस्नान व पितृतर्पण, सूर्योपासना, सप्तर्षी पूजा झाली. वेद विभागाचे प्राध्यापक अमित भार्गव व राहुल झा यांच्या मार्गदर्शनाखाली उपरोक्त कार्यक्रम संपन्न झाला. कार्यक्रमात समस्त गुरुकुल प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

५. श्रीहरिहरयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- १२ ऑगस्ट २०२२

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

१२ ऑगस्ट २०२२ रोजी विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीहरिहर यागाचे आयोजन सकाळी ९ ते १० या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, हरिहरपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर रूद्रसूक्त, पुरुषसूक्ताद्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति विश्वविद्यालयाचे मा. कुलगुरु व कुलसचिव यांनी केली. उपरोक्त कार्यक्रमात समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

६. गणपतियाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- ३१ ऑगस्ट २०२२

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

३१/०८/२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे गणपतियागाचे आयोजन सकाळी ९ ते १०.३० वाजता करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर गणेशार्चवशीर्षा द्वारे हवन करण्यात आले. उपरोक्त कार्यक्रमास समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

७. गणपति उत्सव :-

विभाग	:- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण	:- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
सहभागी	:- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे गणेशोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाची सुरुवात गणेश मूर्तीच्या प्रतिष्ठापनेने झाली, मा. कुलगुरूंच्या अध्यक्षतेखाली गणेश मूर्तीचा अभिषेक करण्यात आला. दररोज सकाळी १० वाजता व सायंकाळी ७ वाजता श्रीगणेशाच्या आरतीचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे समन्वयक वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागाचे प्राध्यापक अमित भार्गव यांनी आयोजित केलेल्या उपरोक्त कार्यक्रमात सर्व संकाय प्रमुख, विभागप्रमुख, प्राध्यापक आणि विद्यार्थी उपस्थित होते.

८. श्रीलक्ष्मीयाग :-

विभाग	:- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण	:- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक	:- ०७/०९/२०२२
सहभागी	:- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

०७/०९/२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् व वेदवैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीलक्ष्मीयागाचे आयोजन सकाळी ९ ते ११ या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, लक्ष्मीपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर श्रीसूक्त द्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति विश्वविद्यालयाचे मा. संचालक, बीपीडी प्रा. प्रसाद गोखले व वेदविभाग प्रमुख डॉ. जयवन्त चौधरी यांनी अर्पण केली. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्व संकाय प्रमुख, विभागप्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

९. श्रीलक्ष्मीयाग :-

विभाग	:- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण	:- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक	:- १८/०९/२०२२
सहभागी	:- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

१८/०९/२०२२ रोजी कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या रजत महोत्सवानिमित्त परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीसुदर्शनयागाचे आयोजन सकाळी ९ ते ११.३० वाजता करण्यात आले होते. कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, विष्णुपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर विष्णुसूक्ताद्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति विश्वविद्यालयाचे मा. कुलगुरु व पूर्व कुलगुरु तसेच मा. कुलसचिव, मा. संचालक बी.पी.डी. प्रा. प्रसाद गोखले व वेद विभाग प्रमुख डॉ. जयवन्त चौधरी यांनी केली. उपरोक्त कार्यक्रमात समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

१०. श्रीदुर्गायाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- ०४-१०-२०२२

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

०४-१०-२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् व वेद वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीदुर्गायागचे आयोजन स. ९ ते १० वाजता करण्यात आले. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, देवीपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर देवीसूक्त, हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति शास्त्रविद्यागुरुकुलम् संचालक प्रो. पराग जोशी यांनी केली. कार्यक्रमात प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

११. श्रीविष्णुयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- ०४-१०-२०२२

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

दिनांक ०८.११.२०२२ रोजी सकाळी ९ ते १० या वेळेत विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् व वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्री विष्णु यागाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमात प्रथम स्वस्तिवचन, पूजा क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्री गणपती पूजन, कलश पूजन, श्री विष्णू पूजन, त्यानंतर कुष्कंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापना, त्यानंतर पुरुषसूक्ताने द्वारा हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति विश्वविद्यालयचे मा. कुलगुरु व मा. कुलसचिव यांनी केली. कार्यक्रमात सर्व संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

१२. श्रीसूर्ययाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- १५/११/२०२२

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

१५/११/२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीसूर्ययाग आयोजन सकाळी ८ ते १० या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, सूर्यपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर सूर्यसूक्ताद्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमास समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

१३. श्रीसरस्वतीयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग

ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- २६/०१/२०२३

सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

२६/०१/२०२३ रोजी विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीसरस्वतीयागाचे आयोजन सकाळी ८ ते १० या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून पूजा क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, सरस्वतीपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर सरस्वतीसूक्ताद्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमात समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

१४. श्रीरुद्रयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- १०/०२/२०२३
सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

१०/०२/२०२३ रोजी विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुलम् व वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीरुद्रयागाचे आयोजन संध्याकाळी ५ ते ६ या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, रुद्रपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर रुद्रसूक्ताद्वारे हवन करण्यात आले. कार्यक्रमाची पूर्णाहुति शास्त्रविद्यागुरुकुलचे संचालक मा. पराग जोशी व वेदविभाग प्रमुख डॉ जयवन्त चौधरी यांनी केली. उपरोक्त कार्यक्रमास समस्त संकाय प्रमुख, विभाग प्रमुख प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

१५. श्रीरामयाग :-

विभाग :- वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग
ठिकाण :- जातवेदसी यज्ञशाळा, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- ३०/०३/२०२३
सहभागी :- विद्यार्थी व प्राध्यापक गण

३०/०३/२०२३ रोजी विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् परिसरात जातवेदसी यज्ञशाळेत शास्त्रविद्यागुरुकुल व वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातर्फे श्रीराम नवमी निमित्त श्रीरामयागाचे आयोजन सकाळी ९ ते १० या वेळेत करण्यात आले होते. उपरोक्त कार्यक्रमात सर्वप्रथम स्वस्तिवाचनाने कार्यक्रमाची सुरुवात करून पूजा क्रमाने प्रधानसंकल्प, श्रीगणपती पूजन, कलश पूजन, श्रीरामपूजन, नंतर कुशकंडिका, कुंड पूजन, अग्निस्थापन, त्यानंतर वैदिकमन्त्रां द्वारा , हवन करण्यात आले. कार्यक्रमात समस्त प्राध्यापक व विद्यार्थी उपस्थित होते.

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागातील विद्यार्थ्यांची कामगिरी

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	स्पर्धेचे नाव	क्रमांक/ सहभाग	आयोजक संस्थेचे नाव
१.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	Internship Certificate	सहभाग	IKS Centre
२.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
३.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री	संवादशाला	सहभाग	संस्कृतभारती, उत्तरप्रदेश न्यास

		तृतीय वर्ष			
४.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क.का.सं.वि.,रामटेक
५.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
६.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	१० दिवसीय छात्रप्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
७.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (श्राद्धस्य वैज्ञानिकत्वम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
८.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि., रामटेक
९.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
१०.	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	AIOC Centenary Year Celebration	सहभाग	क.का.सं.वि., रामटेक
११.	अमित शर्मा	आचार्य प्रथम वर्ष	अखिलभारतीया शास्त्रीया प्रतिस्पर्धा (यजुर्वेद कण्ठपाठ प्रतिस्पर्धा)	सहभाग	गुरुकुलयमुनातट मञ्चावली, फरिदाबाद हरियाणा
१२.	अनिरुद्ध शेंडे	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (इन्द्रस्य वैशिष्ट्यम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१३.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (समूह गितगायन स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१४.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम, क.का.सं.वि., रामटेक
१५.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
१६.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क.का.सं.वि.,रामटेक
१७.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१८.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१९.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
२०.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (६० किलो कुस्ती स्पर्धा)	सहभाग	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
२१.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (गोळा फेक स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२२.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (100M Running स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२३.	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (ऐतरेयोपनिषद् परिचय)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२४.	धनराज	शास्त्री	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग

	कळसकर	तृतीय वर्ष			क.का.सं.वि., रामटेक
२५.	गंगाधर पाण्डेय	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (संवादः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२६.	गंगाधर पाण्डेय	शास्त्री प्रथम वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
२७	नरेंद्र काठे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२८	नरेंद्र काठे	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम, क.का.सं.वि., रामटेक
२९	नरेंद्र काठे	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचीन भारतीय विज्ञान आणि मानव्य संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३०	प्रियांशु तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संस्कृतमहोत्सवः (संस्कृत प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	साहित्य विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
३१	प्रियांशु तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्रमुख संस्कृतम् (चारित्र मम जिवनम्) भाषण स्पर्धा	सहभाग	स्वामीनारायणशोधसंस्थानम् अक्षरधाम, दिल्ली व क.का.सं.वि., रामटेक
३२	राकेश कुमार झा	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (सहकारी सहप्राध्यापकश्च)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३३	राकेश कुमार झा	शास्त्री द्वितीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३४	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	विजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३५	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३६	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (थाळी फेक स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
३७	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (७१ किलो कुस्ती स्पर्धा)	सहभाग	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
३८	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
३९	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
४०	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
४१	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचीन भारतीय विज्ञान आणि मानव्य संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४२	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम, क.का.सं.वि., रामटेक
४३	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	स्व.डॉ.विनोदकुमारजी जयस्वाल स्मृती सद्भावना दौड स्पर्धा	सहभाग	विद्यासागर कला महाविद्यालय, रामटेक व ज्ञानदिप कॉन्व्हेंट रामटेक

४४	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
४५	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (बॅडमिंटन स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४६	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (100M Running स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४७	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
४८	सचिन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	Internship Certificate	सहभाग	IKS Centre
४९	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	तबला शिबीर	सहभाग	अखिल भारतीय गांधर्व महाविद्यालय, मंडल मुंबई
५०	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	तबला कार्यशाळा	सहभाग	तल प्रभा २११, सहकार नगर, नागपूर
५१	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	शास्त्रीय संगीत (युवा महोत्सव इंद्रधनुष्य निवडफेरी)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५२	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	अखिलभारतीया शास्त्रीया प्रतिस्पर्धा (यजुर्वेद कण्ठपाठ प्रतिस्पर्धा)	सहभाग	गुरुकुलयमुनातट मञ्जावली, फरिदाबाद हरियाणा
५३	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (वेदभ्याषभाषणे)	सहभाग	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, क.जे. सोमय्यापरिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
५४	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५५	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि., रामटेक
५६	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	एकदिवसीय राष्ट्रीय परिसंवाद	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५७	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीयस्पर्धा		काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
५८	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	शुक्ल यजुर्वेद माध्यंदिन शाखा संहिता पारायण	सहभाग	वेदमूर्ती गणेश शंकरराव जोशी (वेद भवनम्) लक्ष्मीनगर, नागपूर
५९	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
६०	विककी भालेराव	शास्त्री द्वितीय वर्ष	राजश्री शाहू महाराज जयंती निमित्त (प्रश्न मंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा जि.पालघर
६१	विककी भालेराव	शास्त्री द्वितीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का.सं.वि., रामटेक
६२	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव २०२२-२३ शास्त्रीय वाद्य संगीत (ताल)	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ राहुरी

* * *

व्याकरण विभाग

—: व्याकरण विभागाद्वारे वर्ष २०२२-२३ मध्ये घेण्यात आलेले कार्यक्रम व स्पर्धांचे विवरण :-

१. साप्ताहिक: ब्रिज कोर्स :-

विभाग :- व्याकरण विभाग

ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक

दिनांक :- दि. २४/११/२२ ते ०१/१२/२२

सहभागी :- १५० विद्यार्थी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या व्याकरण विभागाने दि. २४ नोव्हेंबर २०२२ ते १ डिसेंबर २०२२ या कालावधीत मुलांना व्याकरण आणि संस्कृत संभाषणाची गोडी निर्माण व्हावी या उद्देशाने ब्रिज कोर्स या नावाने सात दिवसीय कार्यशाळेचे उत्कृष्ट आयोजन केले होते. या कार्यक्रमाच्या उद्घाटन समारंभात व्याकरण विभागाचे विभाग प्रमुख व परिसर संचालक प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती सर उपस्थित होते. यासोबतच वेद तथा वैदिक विज्ञान विभागाचे विभाग प्रमुख डॉ. जयवन्त चौधरी सर हे विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते. या कार्यक्रमात व्याकरण विभागाचे सहायक प्राध्यापक श्री. पंकज कुमार भोई यांनी व्याकरणाविषयी सामान्य माहिती दिली. तसेच डॉ. सुकांत प्रामाणिक यांनी संस्कृत संभाषण कौशल्य शिकवले. या कार्यक्रमात सर्व विभागातील एकूण ५० विद्यार्थी सहभागी झाले होते. मुलांना सात दिवस सामान्य व्याकरण आणि संस्कृत संभाषण शिकविण्यात आले. हा कार्यक्रम दररोज संध्याकाळी ५.३० ते ७.०० या वेळेत आयोजित करण्यात आले होते. ज्यामध्ये सर्व विद्यार्थ्यांनी मोठ्या आनंदाने भागे घेतला आणि संस्कृत संभाषणासह व्याकरणाचे सामान्य ज्ञान प्राप्त केले.

२. सारस्वत व्याख्यानमाला :-

विभाग :- व्याकरण विभाग

ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक

दिनांक :- दि. २५/०७/२०२२

सहभागी :- १०० विद्यार्थी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या व्याकरण विभागातर्फे दि. २५/०७/२०२२ रोजी सायंकाळी ४ वाजता सारस्वतव्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले होते. पुरी येथील श्री जगन्नाथ संस्कृत विद्यापीठाचे आचार्य जी.एस.बी.दत्तात्रेय मूर्ती हे या व्याख्यानमालेत मुख्य व्याख्याता म्हणून उपस्थित होते. तसेच विद्यापीठाचे मा.कुलगुरु आचार्य मधुसूदन पेन्ना महोदय हे सभेचे अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होते. सभेचे नियंत्रक व विभागाचे प्रमुख डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती महोदय उपस्थित होते. व्याख्यानाचा विषय “संख्याविवक्षणीर्णयः” हा होता. सुमारे शंभर विद्यार्थी या व्याख्यानमालेमध्ये आनंदाने उपस्थित होते. वक्ते आचार्य दत्तात्रेय मूर्ती यांनी ‘संख्याविवक्षणीर्णयः’ या विषयावर अभ्यासपूर्ण व्याख्यान दिले. ज्याच्या सर्व विद्यार्थ्यांनी या व्याख्यानाचा लाभ घेतला.

३. सारस्वतव्याख्यानमाला समापनसत्र :-

विभाग :- व्याकरण विभाग

ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक

दिनांक :- दि. १७/१२/२०२२

सहभागी :- १०० विद्यार्थी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या व्याकरण विभागातर्फे दि. १७/१२/२०२२ रोजी सारस्वतव्याख्यानमालेच्या समारोप सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमात विद्यापीठातील सर्व प्राध्यापक व विद्यार्थी सहभागी झाले होते. कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणून आचार्य गणेश्वर शास्त्री द्रविड उपस्थित होते. तसेच विद्यापीठाचे कुलगुरु आचार्य मधुसूदन पेन्ना हे अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होते. डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती व डॉ. जयवन्त चौधरी हे कार्यक्रमाचे समन्वयक होते. तसेच आचार्य कृष्णशास्त्री आर्वीकर यांची विशेष उपस्थिती होती. डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती यांनी कार्यक्रमाचा प्रस्ताव सादर केला. आचार्य कृष्णशास्त्री आर्वीकर यांनी सर्वाना आशीर्वाद दिले. कार्यक्रमाचे वक्ते आचार्य गणेश्वर शास्त्री द्रविड यांनी वेदांत म्हणजे काय याबद्दल माहितीपूर्ण व्याख्यान दिले. डॉ. जयवन्त चौधरी यांनी सर्वांचे आभार मानले. डॉ. राहुल कुमार झा हे कार्यक्रमाचे संचालक होते.

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये व्याकरण विभागातील विद्यार्थ्यांची कामगिरी.

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	स्पर्धेचे नाव	क्रमांक/सहभाग	आयोजक संस्थेचे नाव
१.	श्रुती वाघ	आचार्य द्वितीय वर्ष	इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव २०२२-२३ भारतीय समूहगान	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी (इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव)
२.	वीतराग वसवाडे	(आचार्य व्याकरण) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३.	सेनाली गायकवाड	(आचार्य व्याकरण) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का.सं.वि., रामटेक
५.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (भवती रति रूपसिद्धी)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
६.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
७.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवतगीताप्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
८.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
९.	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (वेदभ्याषभाषणे)	सहभाग	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, क.जे. सोमय्यापरिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
१०.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि., रामटेक
११.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	मराठी भाषा पंधरवाडा (वादविवाद स्पर्धा)	प्रथम	आधुनिक भाषा विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
१२.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (जराया जरसन्यतरस्याम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१४.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
१५.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री	Value added certificate	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी

		तृतीय वर्ष	course on भारतीय कालगणना		सबसेन्टर, क.का.सं.वि.,रामटेक
१६.	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
१७.	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१८.	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवतगीताप्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
१९.	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (वैयाकरणभूषणसारः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२०.	मुस्कान बोरकर	शास्त्री प्रथम वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (फॅन्सी ड्रेस स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२१.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
२२.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (जैनबौद्धभाषणे)	प्रथम	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, क.जे. सोमय्यापरिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
२३.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (भाषण स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
२४.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि.,रामटेक
२५.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रिडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
२६.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
२७.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि, रामटेक
२८.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
२९.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (बौद्धदर्शना नुसारम् अनुमार प्रयोगः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३०.	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीस्पर्धा	सहभाग	केन्द्रियसंस्कृत विश्वविद्यालय तथा काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
३१.	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
३२.	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (बहुवचने झल्लम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३३.	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि.,रामटेक
३४.	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३५.	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	उपविजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (थाळी फेक स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३६.	प्रसाद घोडके	शास्त्री	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग,

		द्वितीय वर्ष	(इथाप्रतिप्रदिकात्)		क.का.सं.वि, रामटेक
३७	प्रसाद घोडके	शास्त्री द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
३८	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	National Symposium On Indian Dakargala System	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग, क.का.सं.वि.,रामटेक
३९	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (कारक प्रथमा विभक्ती)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४०	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	कोविद् परिक्षा एकादशोऽध्यायः	सहभाग	श्रीमदभगवतगीता संस्कृत लहरी संस्था पुणे
४१	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	राजश्री शाहू महाराज जयंती निमित्त (प्रश्न मंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय,मोखाडा जि.पालघर
४२	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
४३	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	टी-२० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
४४	पुर्वा सरवैयै	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४५	पुर्वा सरवैयै	शास्त्री प्रथम वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि.,रामटेक
४६	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४७	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४८	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि.,रामटेक
४९	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	जिवनज्योती ब्लड सेंटर अँड कम्पौनंट्स
५०	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि.,रामटेक
५१	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण सूत्रम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
५२	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
५३	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
५४	श्रुती वाघ	आचार्य द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
५५	श्रुती वाघ	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि, रामटेक
५६	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
५७	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	शिवस्वराज्य दिन (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
५८	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	IKS Internship	सहभाग	IKS Divison, Ministry of Education, Govt. of India

५९	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	राष्ट्रीय छात्र संगोष्ठी	सहभाग	चिन्मय विश्वविद्यापीठ
६०	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	मराठी भाषा पंधरवाडा (वादविवाद स्पर्धा)	तृतीय	आधुनिक भाषा विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
६१	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	गणेशोत्सव व संस्कृत महोत्सवा अंतर्गत (रांगोळी स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग तथा विद्यार्थी उत्सव मंडळ, क.का.सं.वि, रामटेक
६२	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीस्पर्धा	सहभाग	केन्द्रियसंस्कृत विश्वविद्यालय तथा काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
६३	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (धातुरूपकण्ठपाठे)	प्रथम	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, क.जे. सोमय्यापरिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
६४	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि,
६५	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि., रामटेक
६६	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	शिवस्वराज्य दिन (प्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
६७	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि, रामटेक
६८	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवतगीताप्रश्नमंजुषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
६९	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
७०	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
७१	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
७२	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
७३	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव २०२२ (खो-खो स्पर्धा)	सहभाग	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
७४	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (मंगलाचरणम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
७५	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	उपविजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
७६	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
७७	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क.का.सं.वि., रामटेक
७८	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	गुरुकुलनियमानां यथायोग्यं परिपालनमकरोत्	अभिनन्दन प्रमाणपत्रम्	छात्र कल्याण विभाग तथा शास्त्रविद्यागुरुकुलम्, क.का.सं.वि, रामटेक

* * *

संस्कृत भाषा तथा साहित्य विभाग

स्थापना	— वर्ष 2000
संकाय	— संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय
अभ्यासक्रम	— 1 आगम संस्कृत, 2 आगम प्राकृत, 3 बी.ए. संस्कृत विशारद, 4 शास्त्री, 5 आचार्य, 6 एम्. ए., 7 एम्. फिल्., 8 विद्यावारिधी, 9 पीएच्. डी., 10 डी. लिट्. इ.
अधिष्ठाता	— प्रो. डॉ. नंदा पुरी
विभाग प्रमुख	— प्रो. डॉ. कविता होले
सहायक प्राध्यापक	— डॉ. पराग जोशी, डॉ. राजेंद्र जैन
पीएच्.डी कार्यरत विद्यार्थी संख्या	— 07

उद्देश —

- प्राचीन संस्कृत साहित्य, भाषा यांचे अध्यापन, संशोधन
- आंतरविद्या शाखीय व तौलनिक अध्यापन, संशोधनास प्रोत्साहन
- संस्कृत भाषा जनसामान्यांपर्यंत, संस्कृतानुरागींना सहज आत्मसात करता यावी यासाठी विशेष आगम, विशारद इ. अभ्यासक्रमांचे अध्यापन
- संस्कृतसह अन्य प्राचीन भाषा प्राकृत, पाली इ. भाषांचे अभ्यासक्रम जिज्ञासूंना उपलब्ध करवून देणे.
- संस्कृतसह जर्मन, फ्रेंच इ. विदेशी भाषांचे पदविका अभ्यासक्रम चालविणे.

संशोधन कार्यविषयक ध्येये —

- समकालीन संस्कृत साहित्य आणि साहित्यशास्त्र
- आंतरविद्याशाखीय संशोधन
- मार्गदर्शकांसह संशोधकांचे संशोधन लेख प्रकाशित करणे
- संशोधक विद्यार्थ्यांकरिता एकदिवसीय रिसर्च मीट दर दोन महिन्यांनी आयोजित करणे

संस्कृत भाषा तथा साहित्य विभाग

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक येथे पदव्युत्तर संस्कृतभाषा व साहित्य विभागातर्फे घेण्यात आलेल्या विविध कार्यक्रमांचा तसेच विभागातर्फे राबविण्यात आलेल्या उपक्रमांचा संक्षिप्त अहवाल पुढीलप्रमाणे आहे.

१) कालिदास दिन समारोह —

आषाढाच्या प्रथम दिवशी संस्कृतभाषा व साहित्य विभागातर्फे व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. हा दिवस — दरवर्षी कालिदास दिन म्हणून साजरा करण्यात येतो. दि. ०७.०७.२०२२ रोजी विश्वविद्यालयाचे संस्थापक कुलगुरु डॉ. पंकज चांदे यांचे कविकुलगुरु कालिदास या विषयावर विशिष्ट व्याख्यान ऑनलाइन माध्यमाने आयोजित करण्यात आले होते. मा. कुलगुरु प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद भूषविले. तेसच, संकायअध्यक्ष प्रा. नंदा पुरी यांची या दरम्यान विशेष उपस्थिती होती. विश्वविद्यालयाचे संकायप्रमुख, विभागप्रमुख तेसच सर्व प्राध्यापक या वेळी ऑनलाइन माध्यमाने उपस्थित होते.

कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला मा. कुलगुरु प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी विद्यापीठ परिसरातील महाकवी कालिदास यांच्या पुतळ्याला पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहिली. कुलसचिव व वित्त विभाग अधिकारी मा. डॉ. रामचन्द्र जोशी यावेळी उपस्थित होते. संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकायाच्या अधिष्ठाता मा. प्रो. नंदा पुरी यांनी प्रास्ताविक केले. मा. पंकज चांदे यांनी कालिदासाचे काव्यसौन्दर्य वर्णन करीत विदेशातील शेक्सपिअर प्रमाणे कालिदासाचे भारतीय साहित्यात स्थान असल्याचे नमूद केले. प्रा. पराग जोशी यांनी मान्यवरांचे आभार व्यक्त केले. शांतिमंत्राने कार्यक्रमाची सांगता झाली.

२) अखिलभारतीयसंस्कृतलेखिकासम्मेलन—

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक येथे १३ जुलै २०२२ बुधवार या दिवशी अखिल भारतीय संस्कृत लेखिका सम्मेलनाचे आयोजन करण्यात आले होते. प्रजाभारती श्री. भा. वर्णेकर सभागृहात संपन्न झालेल्या या सम्मेलनाचे उद्घाटन प्रो. कला आचार्य, Executive President of director of Sanskrit sarwardhan Pratishthan, Mumbai यांच्या हस्ते झाले. प्रमुख अतिथी म्हणून प्रो. शशिरेखा, निवृत्त प्राध्यापिका संस्कृत भाषा विभाग, ओस्मानिया विद्यापीठ या उपस्थित होत्या. कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाचे माननीय कुलगुरु मधुभारती प्रो. मधुसूदन पेन्ना, संस्कृत व संस्कृतेतर भाषा संकायाच्या अधिष्ठाता मा. प्रो. नंदा पुरी, कुलसचिव मा. डॉ. रामचन्द्र जोशी, संस्कृत भाषा व साहित्य विभागप्रमुख आणि सम्मेलनाच्या संयोजिका मा. प्रो. कविता होले ही सर्व सन्माननीय मंडळी व्यासपीठावर विराजमान होती.

दुसऱ्या सत्रात 'विशेष व्याख्यान' या अंतर्गत प्रो. शिवानी व्हि., शास्त्र संकाय अधिष्ठाता, कर्नाटक संस्कृत विद्यापीठ, बंगलोर, सुप्रसिद्ध संस्कृतकवयित्री विदुषी डॉ. लीना रस्तोगी, नागपुर यांची विशेष व्याख्याने झाली. सत्राध्यक्षपद मा. प्रो. नंदा पुरी, अधिष्ठाता संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषासंकाय यांनी भूषविले. सत्राचे समन्वयक डॉ. राजेंद्र जैन, सहाय्यक प्राध्यापक, संस्कृतभाषा व साहित्य विभाग हे होते.

तृतीय सत्रात चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. यामध्ये 'भविष्यात स्त्री साहित्यिकांचे संस्कृत साहित्याला योगदान', 'महिला सशक्तीकरण' आणि 'आधुनिक संस्कृत साहित्य आणि विदर्भातील लेखिकांचे

संस्कृतला योगदान' याविशयावरील चर्चेत श्रीमती दुर्गा पारखी, श्रीमती प्रतिभा परेतकर आणि प्रो. कलापिनी अगस्ती या सहभागी झाल्या होत्या. कार्यक्रमाला एकूण २५० सदस्य उपस्थित होते.

संपूर्ण कार्यक्रमाचे समन्वयक प्रो. पराग जोशी व डॉ. पल्लवी कावळे हे होते. या कार्यक्रमादरम्यान उपस्थित असलेल्या सर्व सन्माननीय संस्कृत लेखिकांचा गुरुपौर्णिमेच्या निमित्ताने सत्कार करण्यात आला.

३) कविकुलगुरु कालिदास विषयावर विशेष व्याख्यानाचे आयोजन —

अभिनवभारती, वारंगा परिसर ककासंवि येथे कालिदास दिनानिमित्त दि. ०७.०७.२०२२ रोजी विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. प्रमुख व्याख्याता संस्थापक कुलगुरु मा. प्रो. पंकज चांदे सर यांनी कालिदासाच्या सर्वश्रेष्ठ काव्यकृतींची आणि काव्यगुणांची थोरवी आपल्या रसाळ व ओघवत्या वाणीत सांगितली. संशोधनांती कालिदासाचे साहित्य आणि त्यातील काव्यगुण यांचे महत्त्व जागतिक स्तरावर सिद्ध झाल्याने त्यांना 'इंग्लंडचा शेक्सपियर' म्हणायला हवे असे प्रतिपादन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद ककासंवि रामटेकचे कुलगुरु आदरणीय महाकवी प्रो. मधुसूदन पेन्ना सर यांनी भूषविले. कार्यक्रमात संस्कृत-संस्कृतेतरभाषासंकायाच्या अधिष्ठाता मा. प्रो. नन्दा पुरी यांची सारस्वत उपस्थिती संस्कृतभाषा-साहित्य विभागप्रमुख अधिष्ठाता मा. प्रो. कविता होले यांची विशेष उपस्थिती होती. आयोजक वारंगा परीसर संचालक अधिष्ठाता मा. प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय सर होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक मा. प्रो. नन्दा पुरी यांनी केले. संचालन साहाय्यक प्रा. कांचन सुतोणे यांनी आणि आभार प्रदर्शन साहाय्यक प्रा. अमृता सोहोनी यांनी केले.

४) राष्ट्रीय चर्चा सत्र व अभिनवगुप्तविशेषव्याख्यान—

ककासंवि., रामटेक येथे संस्कृतभाषा साहित्यविभागातर्फे राष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजन दि. ११.०६.२२ रोजी सकाळी १०.४५ वाजता करण्यात आले. 'अभिनवगुप्तस्य काव्यशास्त्रविचारः' या विषयावर प्रो. अभिराजराजेन्द्र मिश्र यांच्या विशेषव्याख्यानाचे आयोजन या निमित्ताने करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक संस्कृत व संस्कृतेतर भाषासंकाय प्रमुख मा. प्रो. नन्दा पुरी यांनी केले. विश्वविद्यालयाचे कुलगुरु मा. प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी कार्यक्रमाचे अध्यक्षपद भूषविले. कार्यक्रमाचे संचालन व समन्वयक डॉ. राजेन्द्र जैन यांनी केले.

५) गुरुपौर्णिमा कार्यक्रम —

कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालय, रामटेक तसेच वारंगा परिसर येथे दि. १३ जुलै २०२२ रोजी गुरुपौर्णिमेनिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी रामटेक येथे पारंपरिक विद्यार्थ्यांनी तसेच, गुरुकुल अध्यापकांनी मांगलिक यज्ञाचे आयोजन केले. वर्णेकर सभागृहात विभागीय सर्व विद्यार्थ्यांनी अध्यापकांना आमंत्रित करून गुरुपदी आसनस्थ करून त्यांचा यथोचित सन्मान व कौतुक केले. कार्यक्रमात आ. प्रो. नन्दा पुरी, अधिष्ठाता संस्कृत-संस्कृतेतर भाषा संकाय ककासंवि, रामटेक तसेच, संस्कृतभाषा-साहित्य विभागप्रमुख प्रो. कविता होले यांची विशेषोपस्थिती होती. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक, ऋणनिर्देशन व संचालन विभागातील एम्.ए. अभ्यासक्रमाची विद्यार्थिनीनी केले. आदरणीय प्रो. कविता होले यांनी गुरुसेवा, मोक्ष, ज्ञानप्राप्ती या विषयावर मार्गदर्शनपर विचार प्रस्तुत केले. गुरुशिष्यांच्या नात्याबद्दल आ. प्रो. नन्दा पुरी यांनी मार्गदर्शन केले.

६) संस्कृतसप्ताहोत्सव व संस्कृत प्रश्नमंजुषा स्पर्धा—

संस्कृत महोत्सव २०२२ या अंतर्गत संस्कृत भाषा साहित्य विभागातर्फे आणि विस्तार सेवा मंडळ कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांच्या संयुक्त विद्यमाने ३ सप्टेंबर २०२२ रोजी संस्कृत प्रश्नमंजुषेचे सद्यस्क माध्यमाद्वारे आयोजन करण्यात आले. ही स्पर्धा २ स्तरांवर घेण्यात आली. यामध्ये एकूण

१२० विद्यार्थी सहभागी झाले होते. सर्व विद्यार्थ्यांना अंतर्जाल माध्यमाने प्रमाणपत्रे देण्यात आली. प्रथम आणि द्वितीय अशा दोन्ही स्तरांवर प्रथम क्र. ७०० रु. द्वितीय क्र. ५०० रु. आणि तृतीय क्रमांक ३०० रु.प्रत्येकी याप्रमाणे पारितोषिके देण्यात आली. कार्यक्रमाच्या संयोजिका संस्कृतभाषा—साहित्य विभाग प्रमुख मा. प्रो.कविता होले या होत्या. विस्तार सेवा मंडळाचे संचालक मा. प्रो. कृष्णकुमार पांडे यांनी कार्यक्रमाला आशिर्वादनपर शुभेच्छा दिल्या. प्रा. डॉ. पल्लवी कावळे यांनी स्पर्धेच्या समन्वयक म्हणून काम पाहिले.

७) मराठी भाषा गौरव दिन—

विश्वविद्यालयाच्या रामटेक परिसरात संस्कृतभाषा—साहित्य विभागातर्फे मराठीभाषा गौरव दिनाचे आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे आयोजन मा. प्रो. पराग जोशी, आधुनिकभाषा विभाग, विभागप्रमुख यांनी केले होते. कार्यक्रमात मराठी भाषेचे महत्त्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी संस्कृत—संस्कृतेतरभाषासंकायाच्या अधिष्ठाता मा. प्रो. नंदा पुरी यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. संस्कृतभाषा—साहित्य विभागाच्या विभागप्रमुख मा. प्रो. कविता होले यांची विशेष उपस्थिती या कार्यक्रमाला लाभली. विभागातील सहाय्यक प्राध्यापिका सौ. कांचन सुतोणे व सौ. शिवानी शाळीग्राम या कार्यक्रमाच्या समन्वयक होत्या.

८) ग्रंथालय परिचय व भेट—

रजत महोत्सवांतर्गत संस्कृतभाषा —साहित्य विभाग व प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानवशास्त्र संकाय यांच्या संयुक्त विद्यमाने अभिनवभारती वारंगा परिसर, ककासवि येथे ‘ग्रंथालय परिचय’ या विषयावर ग्रंथालय प्रमुख मा. डॉ. दीपक कापडे यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. अतिशय सुलभ पद्धतीने त्यांनी ग्रंथालयाची सुविधा आणि त्यासाठी करावी लागणारी प्रक्रिया यांची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रा. कविता होले या होत्या व परिसर संचालक प्रा. कृष्णकुमार पांडेय यांची विशेष उपस्थिती होती. कार्यक्रमाचे संचालन सहा. प्राध्या. डॉ. अंबालिका सेठिया यांनी केले. समन्वयक म्हणून सहा. प्राध्यापिका रोहिणी देशमुख व कांचन सुतोणे यांनी काम पाहिले.

९) विविध कामगिरीत विभागाचा सहभाग—

विश्वविद्यालयात वर्ष २०२२—२३ च्या सुरुवातीपासून प्रवेशप्रक्रिया, शैक्षणिक योजना व संकल्पसभा, IKS प्रकल्प आवेदन, अभ्यासमंडळ सभा, विद्वत्परिषद सभा, गीता व्याख्यानमाला (वारंगापरिसर), नवनियुक्त अध्यापक विकास कार्यक्रम, संस्कृतसप्ताह, कालिदासव्रती पुरस्कार शोधाविद्यार्थीशोधसंहिता अंक, परीक्षा विभागाशी संबंधित पेपर सेटिंग मॉडरेशन व वेळोवेळी आवश्यक प्रशासनिक कार्ये पार पाडली.

१०) प्राध्यापकांच्या शैक्षणिक व इतर कार्याचा आढावा —

शैक्षणिक सर्व २०२२—२३ मध्ये विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी विविध आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चासत्रा व परिषदांमध्ये सहभाग घेऊन शोधनिबंध सादर केले व त्याकरीता विविध ठिकाणी भेटी दिल्या. त्यापैकी काही उल्लेखनीय बाबी—

१) विभागातील प्राध्यापिका व संकायाच्या मा. अधिष्ठाता, डॉ. नंदा पुरी यांनी संकायप्रमुख म्हणून पद भूषविले. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत १३ नाट्यांचे मराठीत भाषांतर करण्याच्या दृष्टीने त्यांनी विभागाचे कुशल नेतृत्व केले. दि.३१ एप्रिल २०२२ रोजी मा. नंदा पुरी यांचा सेवाकाळ संपुष्टात आला. दि. २ मे रोजी संस्थापक कुलगुरू मा. पंकज चांदे यांच्या उपस्थितीत त्यांचे सौप्रस्थानिक सर्वांच्या उपस्थित संपन्न झाले. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत त्यांनी एका नाट्याचे मराठीत भाषांतर व सर्व कृतींचे संपादन केले.

यांची यावर्षातील प्रकाशित शोधपत्रे-०३, प्रस्तुत शोधपत्रे-०३. यांच्या मार्गदर्शनात १ Ph.D विद्यार्थी विद्यार्थ्यांनी शोधकार्य पूर्ण केले. यांनी विविध ठिकाणी (०२ ठिकाणी) 'निमन्त्रित व्याख्याता' म्हणून व्याख्याने दिली. सध्या दोन शोधप्रकल्पावर या कार्य करीत आहे. विश्वविद्यालयाच्या विविध प्राधिकारिणी व समितीवर सदस्य/अध्यक्ष म्हणून त्यांनी कार्य केले.

२) विभागाच्या प्राध्यापिका व विभाग प्रमुख डॉ. कविता होले यांनी महाराष्ट्र राज्य कालिदास साधना पुरस्कार समितीच्या छाननी व निवड सचिव पदाचा कार्यभार सांभाळला. त्यांनी विश्वविद्यालयाच्या IQAC संचालक पदाचा कार्यभारही या वर्षी सांभाळला. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत त्यांनी एका नाट्याचे मराठीत भाषांतर केले व सर्व कृतींचे संपादन केले.

यांची यावर्षातील प्रकाशित शोधपत्रे-०५, प्रस्तुत शोधपत्रे ०४, असून १ विद्यार्थी M.Phil. करिता व ८ विद्यार्थी Ph.D करिता मार्गदर्शनप्राप्त करीत आहे. यांनी विविध (०५ ठिकाणी) 'निमन्त्रित व्याख्याता' म्हणून व्याख्याने दिली. सध्या दोन शोधप्रकल्पावर संशोधनासाठी त्यांनी प्रस्ताव दाखल केलेला आहे.

३) डॉ. पराग जोशी यांनी संशोधन (कोर्सवर्क) समन्वयक म्हणून अतिरिक्त कार्यभार सांभाळला. त्यांनी विश्वविद्यालयाच्या IQAC समन्वयक पदाचा कार्यभारही या वर्षी सांभाळला. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत त्यांनी एका नाट्याचे मराठीत भाषांतर व सर्व कृतींचे कार्यकारी संपादन म्हणून कार्य केले.

यांची यावर्षातील प्रकाशित लेख ३ व शोधपत्रे ०१, प्रस्तुत शोधपत्रे ०१, असून यांनी आमंत्रित व्याख्याता म्हणून ६ ठिकाणी व्याख्याने दिली.

४) डॉ. राजेन्द्र जैन हे सहायक प्राध्यापक पदावर कार्यरत असून यांनी हस्तलिखित स्रोत केंद्राचे समन्वयक म्हणून कार्यभार पाहिला. हस्तलिखित संरक्षण केंद्राची सामंजस्य करार पुरस्सर स्थापना केली व समन्वयक पदाचा अतिरिक्त कार्यभार ग्रहण केला. विद्यापीठ स्वयम समन्वयक तसेच, आय.एल.एम.एस समन्वयक म्हणून देखील कार्यभार यांना देण्यात आला. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत त्यांनी एका नाट्याचे मराठीत भाषांतर केले.

यावर्षातील यांची प्रकाशितशोधपत्रे ०३ व प्रस्तुत शोधपत्रे ०२ आहेत. आमंत्रित व्याख्याता म्हणून ०२ ठिकाणी व्याख्याने दिली.

५) डॉ. राघवेन्द्र भट हे सहायक प्राध्यापक पदावर रुजू झाले असून यांनी गुरुकुलम चे प्रधानाचार्य म्हणून पदभार सांभाळला. या वर्षातील यांची प्रकाशितशोधपत्रे ०३ व प्रस्तुत शोधपत्रे ०२ आहेत. दस्तावेज निर्माण कार्यात यांचे विशेष सहकार्य लाभले. यांची यावर्षातील सम्पादित प्रकाशित शोधपत्रे ०४, प्रस्तुत शोधपत्रे ०२ असून यांनी आमंत्रित व्याख्याता म्हणून ०१ ठिकाणी व्याख्याने दिली. भासनाटकचक्रम् प्रकल्पा अंतर्गत त्यांनी एका नाट्याचे मराठीत भाषांतर केले.

६) डॉ. राकेश रौशन

हे (अस्थायी) सहायक प्राध्यापक पदावर रुजू झाले असून विभागातील पदवी व पदव्युत्तर वर्गांना त्यांनी विभागप्रमुखांच्या सुचनेनुसार अध्यापन केले. या वर्षातील यांची प्रकाशितशोधपत्रे ०१ व प्रस्तुत शोधपत्रे ०२ आहेत.

७) डॉ. पल्लवी कावळे

या (अस्थायी) सहायक प्राध्यापक पदावर कार्यरत असून विभागातील पदवी व पदव्युत्तर वर्गांना त्यांनी विभागप्रमुखांच्या सुचनेनुसार अध्यापन केले. या वर्षातील यांची प्रकाशितशोधपत्रे ०२ व प्रस्तुत शोधपत्रे ०२ आहेत.

८) सौ. कांचन सुतोणे

या (अस्थायी) सहायक प्राध्यापक पदावर कार्यरत असून मा. विभागप्रमुखांच्या मार्गदर्शनात यांनी विश्वविद्यालयाच्या वारंगा परिसरात तासिका तत्वावर नियुक्त अध्यापका समवेत कार्य केले.

९) सौ. रोहिणी देशमुख

या (अस्थायी) सहायक प्राध्यापक पदावर कार्यरत असून मा. विभागप्रमुखांच्या मार्गदर्शनात यांनी विश्वविद्यालयाच्या वारंगा परिसरात यांनी कार्य केले.

यांची यावर्षातील प्रकाशित शोधपत्रे ०१ व प्रस्तुत शोधपत्रे ०१ आहेत.

१०) विद्यार्थ्यांचे यश, पुरस्कार व बक्षीसे —

खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांनी पुरस्कार व बक्षीसे प्राप्त करून यश संपादित केले.

१. राज्य स्तरीय शास्त्रार्थ स्पर्धा (अगरतला) —

केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय (नवदेहली) शास्त्र— स्वाध्यायाला चालना देण्याकरिता प्रतिवर्ष देशपातळीवर संस्कृत विश्वविद्यालयस्तरीय शास्त्रार्थ—स्पर्धांचे आयोजन करीत असते. त्याकरिता, या वर्षी राज्यस्तरीय स्पर्धांचे आयोजन सोमय्या विद्याविहार परिसर (मुंबई) येथे केले होते. विश्वविद्यालयाच्या वतीने २० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता त्यातून साहित्यभाषण स्पर्धेत विभागीय कु. राधा देशकर (आचार्य द्वितीय वर्ष) हिला प्रथम क्रमांक प्राप्त झाला साहित्यशलाकेत कु. देविका हिंगणीकर हिला प्रथम क्रमांक प्राप्त झाला. तसेच, काव्यशलाकेत जानकी फलोने हिला देखील प्रथम क्रमांक प्राप्त झाला. व यांचे राष्ट्रीय स्तरावर शास्त्रार्थ स्पर्धेत चयन झाले. डॉ. राहुलकुमार झा तथा श्रीवरदा माळगे यांचे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन लाभले.

२. पदवी प्रदान समारंभात सुवर्ण पदके व पीएच डी उपाधी प्राप्ती—

विश्वविद्यालयाच्या वतीने घेण्यात आलेल्या अकरावे पदवी प्रदान समारंभात एम ए स्तरावर प्रथम म्हणून कु. भक्ती पुरंदरे हिला सर्व विभागां मध्ये जास्त म्हणजेच एकूण सात सुवर्ण पदके प्राप्त झाली. तिला ही सुवर्ण पदके सर्व विभागांमध्ये एक ए स्तरावर प्रथम राहिल्या बद्दल प्रदान करण्यात आली. तसेच, शास्त्री मध्ये सर्वप्रथम उत्कृष्ट विद्यार्थिनी म्हणून विभागीय कु. पियंका बांगडे हिला देखील सुवर्ण पदक बहाल करण्यात आले.

तसेच, डॉ.नीरज तिवारी, गोविंद शिंदे, व विलोभ भारतीय यास पीएच डी बहाल करण्यात आली. या कार्यात अनुक्रमे विभागीय प्राध्यापक डॉ. पराग जोशी व प्रा. कविता होले यांनी मार्गदर्शन केले होते.

३. संस्कृत सप्ताह स्पर्धामधील सहभाग

विश्वविद्यालयाच्या विस्तारसेवामंडळाच्या वतीने २२ ऑगस्ट २०२२ पासून आयोजित केलेल्या संस्कृत सप्ताहातील कार्यक्रमात विभागाच्या वतीने विभागीय स्नातक तसेच स्नातकोत्तर विद्यार्थ्यांचा प्रश्नमंजूषा इत्यादि कार्यक्रमात उत्स्फूर्त सहभाग राहिला.

४. **संस्कृत संभाषण व प्रेरण वर्ग**

विश्वविद्यालयाच्या रामटेक परिसरात परिसर संचालकांच्या मार्गदर्शनात जुलै २०२२ मध्ये सत्रारंभी संस्कृत संभाषण व प्रेरण वर्ग घेण्यात आला होता. प्रा. श्रद्धा उपाध्ये यांनी सर्व विभागीय विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षित केले. सदर वर्गात विभागीय सर्व एम. ए. शास्त्री, आचार्य विद्यार्थ्यांचा सहभाग यात होता.

५. **धिषणा परिषद व शास्त्रार्थसभा सहभाग**

विश्वविद्यालयात प्रती सप्ताह धिषणा परिषद व प्रती माह शास्त्रार्थ सभेचे आयोजन केले जाते. धिषणा परिषदेत शास्त्री, आचार्य तसेच, सामान्य बी. ए. व एम्.ए. चे विद्यार्थी शास्त्रविषयावर संस्कृतात विषय प्रस्तुती करतात. यात विशेषत्वाने प्रती माह सर्व विभागीय विद्यार्थी गुरुकुल विभागाच्या वतीने शास्त्रार्थ शाळेत शास्त्रविषयावर पारंपरिक पद्धतीने शास्त्रार्थ व वाक्यार्थ केला जातो. यात विभागीय कु. राधा देशकर, निर्मिती देवलसी, कु. अद्वैता कुलकर्णी, प्रियंका बागडे यांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला.

६. **सर्वोत्कृष्ट अष्टपैलू विद्यार्थी सन्मान**

विश्वविद्यालयात पदवीप्रदान समारंभात विभागीय शास्त्री उत्तीर्ण कु. प्रियंका बागडे हिने श्री. समर्थ सद्गुरु शंकर महाराज रसाळ सुवर्णपदक पटकावले. शिवाय शास्त्री अध्ययना दरम्यान अनेक स्पर्धा मध्ये उत्कृष्ट भाग घेतला म्हणून परीक्षा विभागाच्या वतीने तिला दि. २१ डिसेंबर २०२२ रोजी प्रमाण पत्र व सर्वोत्कृष्ट अष्टपैलू विद्यार्थी सन्मान बहाल करण्यात आला.

७. **संक्रमणोत्सव सहभाग**

विश्वविद्यालयात जानेवारी महिन्यात संक्रमणोत्सव (कॉलेज डे) आयोजित करण्यात आला. यात विभागीय सर्व विद्यार्थ्यांनी विविध स्पर्धांमध्ये उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला.

* * *

भारतीय दर्शन विभाग

स्थापना	— वर्ष 2000
संकाय	— भारतीय धर्म, तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकाय
अभ्यासक्रम	— सम्मानित शास्त्री (दर्शन), आचार्य (दर्शन) एम्. ए., एम्. फिल्., पीएच्.डी. दर्शनशास्त्र आणि योगशास्त्र
अधिष्ठाता	— प्रो. मधुसूदन पेन्ना
विभाग प्रमुख	— डॉ. कलापिनी अगस्ती, सहयोगी प्राध्यापिका
पीएच्.डी कार्यरत विद्यार्थी संख्या	— 07

उद्दिष्टे —

- प्राचीन भारतीय धर्मविषयक तथ्यांचा अभ्यास करणे
- भारतीय दर्शन परंपरेचे अध्ययन व संशोधन करणे
- भारतीय आणि अन्य संस्कृती यांचा तौलनिक अभ्यास करणे
- भारतीय व पाश्चात्य दर्शन तसेच तत्त्वज्ञानविषयक विचार व ग्रंथ यांचा तुलनात्मक अभ्यास करणे.

संशोधन कार्यविषयक ध्येये —

- संशोधनातील गुणवत्ता राखण्यासाठी आणि वाढविण्यासाठी संशोधनाधारित कार्यक्रमांचे आयोजन करणे.
- रूसा अंतर्गत काही संशोधन प्रकल्पांचा प्रस्ताव सादर.
- भारतीय दर्शन या अंतर्गत तसेच वेदान्त, योग—सांख्य दर्शन इ. मध्ये एम्. फिल्., आचार्य पदवीसाठी संशोधन

भारतीय दर्शन विभाग

१. भगवान रामानुजाचार्य आणि श्री आदि शंकराचार्य जयंती कार्यक्रम

दि. 5- 6 मे 2022

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय आच्या भारतीय दर्शन विभागातर्फे आचार्य भारती नामक उपक्रमांतर्गत भगवान रामानुजाचार्य यांच्या आणि श्री आदि शंकराचार्य यांच्या जयंती प्रित्यर्थ दिनांक 5 मे 2022 आणि 6 मे 2022 रोजी विश्वविद्यालयाच्या रामटेक परिसरातील शास्त्रार्थ शाळेत सकाळी दहा वाजता स्तोत्र पारायणाचा कार्यक्रम घेण्यात आला विश्वविद्यालयाचे सर्व विद्यार्थी या कार्यक्रमाला उपस्थित होते.

या आचार्य जयंती उपक्रमाचा मुख्य कार्यक्रम दिनांक 6 मे 2022 रोजी सकाळी 11 वाजता आयोजित करण्यात आला हैदराबाद येथील जीवा संस्थेचे निर्देशक रंग रामानुजाचार्य प्रमुख व्याख्याते म्हणून उपस्थित होते ते स्वतः अद्वैत न्याय, विशिष्टाद्वैत, अलंकारशास्त्र, व्याकरण शास्त्र इत्यादी अनेक शास्त्रांचे प्रसिद्ध विद्वान असून त्यांनी व्याख्यानात विशिष्टाद्वैत आणि अद्वैत यांच्यातील भेद मांडत असताना दोन्ही दर्शनातील बारकावे विद्यार्थ्यांच्या लक्षात आणून दिले आणि अत्यंत साध्या आणि सरळ शब्दात विद्यार्थ्यांशी थेट संवाद साधला. स्तोत्र पठणानंतर माननीय कुलगुरूंच्या हस्ते आचार्य शंकराचार्य यांच्या प्रतिमेला आणि श्री रामानुजाचार्य यांच्या ग्रंथ संपदेला माल्यार्पण आणि पुष्प अर्पण करण्यात आले. उपस्थित प्राध्यापकांनी आणि विद्यार्थ्यांनी यावेळी पुष्पहार अर्पण करून शंकराचार्य यांच्या प्रती कृतज्ञता व्यक्त केली. कार्यक्रमाच्या शेवटच्या टप्प्यात विश्वविद्यालयाचे सन्माननीय कुलगुरू विद्यावाचस्पती डॉक्टर मधुसूदन पेन्ना यांचे अध्यक्षीय भाषण झाले. त्यांनी शंकराचार्यांच्या आणि श्री रामानुजाचार्य यांच्या कार्याचा आढावा घेतला आणि विद्यार्थ्यांना शास्त्र अभ्यासात पुढे जाण्यासाठी प्रेरित केले. या कार्यक्रमाच्या आयोजनात विभाग प्रमुख डॉक्टर अगस्ती यांचे प्रमुख मार्गदर्शन लाभले. कार्यक्रमासाठी भारतीय दर्शन विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी मोलाचे सहकार्य केले. कार्यक्रमाचे आयोजन श्रद्धा उपाध्ये यांनी सहकाऱ्यांच्या माध्यमातून केले या कार्यक्रमाला ऑनलाईन माध्यमाने एकूण 91 लोक उपस्थित होते तर जवळपास 50 विद्यार्थ्यांनी या कार्यक्रमाचा लाभ घेतला.

२. अभिनव गुप्ताचार्य जयंती - विशेष व्याख्यान

दिनांक 10 जून 2022

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या वतीने भारतीय दर्शन विभागाद्वारे रजत महोत्सवांतर्गत अभिनव गुप्ताचार्य जयंती निमित्त विशेष व्याख्यानाचे आयोजन दिनांक 10 जून 2022 रोजी ऑनलाईन माध्यमाने करण्यात आले. या कार्यक्रमाला राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान भोपाल येथील ज्येष्ठ आचार्य रमाकांत शुक्ल प्रमुख व्याख्याते म्हणून उपस्थित होते. माननीय कुलगुरू प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी अध्यक्षस्थान भूषविले. कार्यक्रमाला 220 पेक्षा अधिक लोक उपस्थित होते. विश्वविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक विद्यार्थी आणि भारतभरातील दर्शनाच्या अभ्यासकांनी या कार्यक्रमाला उपस्थिती दर्शवली. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक भारतीय दर्शन विभागाच्या प्रमुखा डॉ. कलापिनी अगस्ती यांनी केले.

या कार्यक्रमात आचार्य रमाकांत शुक्ल यांनी अभिनव गुप्ताचार्य यांचे साहित्यातील योगदान दार्शनिक चिंतन आणि स्तोत्ररचना यावर विशेष प्रकाश टाकला. यावेळी अभिनव गुप्ताचार्यांचे शंकराचार्यांच्या विचारांशी असलेले वैलक्षण्य त्यांनी विशेषत्वाने नमूद केले. अध्यक्षीय भाषणात आचार्य मधुसूदन पेन्ना यांनी अभिनव गुप्ताचार्यांच्या गंभीर तात्विक चिंतनाचे अनेक दाखले देत काश्मीर शैव संप्रदायाशी त्यांचा असलेला संबंध आणि त्यांचे तत्त्वज्ञान विद्यार्थ्यांना सोप्या भाषेत उलगडून सांगितले. या कार्यक्रमाच्या आयोजनाबद्दल उपस्थितांनी समाधान व्यक्त केले आणि असे शास्त्रशुद्ध माहिती देणारे व्याख्याने वारंवार आयोजित व्हावेत, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. या कार्यक्रमाच्या आयोजनासाठी सौ श्रद्धा उपाध्ये यांनी विशेष प्रयत्न केले. तसेच विभागातील अन्य प्राध्यापक सचिन डावरे आणि प्राध्यापक श्रीनिवास जम्मलमडक यांचेही सहकार्य लाभले.

३. प्रज्ञाचक्षु श्री. गुलाबराव महाराज जयंती - विशेष व्याख्यान

दि. 6 जुलै 2022

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या भारतीय दर्शन विभाग आणि अभिनवभारती, वारंगल परिसर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आचार्य जयंती उपक्रमांतर्गत गुलाबराव महाराजांच्या जयंतीनिमित्त विशेष व्याख्याने आयोजन करण्यात आले होते दिनांक 6 जुलै 2022 रोजी संध्याकाळी सात ते आठ या वेळेत प्रज्ञाशो गुलाबराव महाराज यांचे जीवनपट आणि तत्त्वज्ञान उलगडून दाखवणारे रसाळ व्याख्यान प्रसिद्ध विचारवंत आणि प्रोफेसर अलका इंदापवार यांनी मांडले. या कार्यक्रमाला साठहून अधिक जणांची उपस्थिती लाभली. भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान व संस्कृती संकायचे सन्माननीय अधिष्ठाता पद भूषविणाऱ्या डॉक्टर मधुसूदन पेन्ना यांनी अध्यक्षीय भाषण केले. आचार्यांच्या व्याख्यानातून मधुराभक्ती श्री श्रीकृष्ण पंचायतन आणि अध्यस्तविवर्त इत्यादी अनेक अज्ञात विषय विद्यार्थ्यांना कळाले. गुलाबराव महाराजांच्या भक्तीचे आणि त्यांच्या तत्त्वज्ञानाच्या प्रचाराचे महनीय कार्य हाती घेतलेल्या या दोघांच्या उपस्थितीने नव्या पिढीपर्यंत महाराजांचे विचार पोहोचवण्यात आले, याचा विभागाला आनंद वाटतो अशी भावना आयोजकांतर्फे व्यक्त करण्यात आली. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन अमृता सोहनी यांनी केले. आभार प्रदर्शन श्रद्धा उपाध्ये यांनी केले तर श्रीयुत सचिन डावरे यांनी कार्यक्रम यशस्वी होण्यासाठी हातभार लावला.

४. संस्कृत कथाकथन स्पर्धा

दिनांक 6 सप्टेंबर 2022

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या व भारतीय दर्शन विभागातर्फे रजत महोत्सव अंतर्गत आणि संस्कृत महोत्सवाचे औचित्य साधून संस्कृत कथाकथन स्पर्धेचे आयोजन दिनांक 6 सप्टेंबर 2022 रोजी विश्वविद्यालयाच्या प्रज्ञाचक्षु गुलाबराव महाराज योग सभागृहात करण्यात आले. या स्पर्धा दोन स्तरांमध्ये घेण्यात आली. स्पर्धेत एकूण वीस विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला. विविध वेशभूषा करून सामाजिक आणि ऐतिहासिक पात्रांचे मनोगत व्यक्त करत विद्यार्थ्यांनी आपल्या अभिनयकौशल्याची आणि संस्कृत वक्तृत्वाची चुणूक दाखवली. विभागाच्या वतीने विजेत्यांना प्रमाणपत्रे देण्यात आले.

या कथाकथन स्पर्धेसाठी विषय विद्यार्थ्यांनी स्वतः निवडला होता त्यांना मिळालेल्या दहा मिनिटांच्या कालावधीत विद्यार्थ्यांनी आपले सादरीकरण केले. कु. श्रीवरदा माळगे आणि श्री. सुमित कठाळे यांनी परीक्षणाचे कार्य पार पाडले स्पर्धेच्या आयोजनासाठी विभागातील सर्व प्राध्यापकांसोबतच सौ श्रद्धा उपाध्ये यांनी आयोजनासाठी आपले योगदान दिले.

५. गीता जयंती कार्यक्रम

दिनांक १.२.३. डिसेंबर २०२३

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या भारतीय दर्शन विभागातर्फे दिनांक एक-दोन व तीन डिसेंबर रोजी आचार्य जयंती उपक्रमा अंतर्गत गीता जयंती कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले या कार्यक्रमाचे आयोजन दरवर्षीप्रमाणे दोन टप्प्यात पार पाडण्यात आले ते असे दिनांक एक-दोन व तीन डिसेंबर रोजी सकाळी साडेसात ते साडेआठ या वेळेत प्रज्ञाचक्षु श्री. गुलाबराव महाराज योग भवन येथे विश्वविद्यालयातील सर्व विद्यार्थी आणि शिक्षक यांनी मिळून श्रीमद्भगवद्गीतेच्या एकूण सहा सहा अध्यायांचे पारायण केले. अनेक लोकांनी ऑनलाईन माध्यमाद्वारेही या पारायणाचा लाभ घेतला. अशा प्रकारे प्रत्यक्ष आणि ऑनलाईन या दोन्ही माध्यमांद्वारे एकूण २०० च्या वर लोकांनी आपला सहभाग नोंदवला. तीन डिसेंबर रोजी श्रीमद्भगवद्गीतेची आरती करून या पारायणाची सांगता करण्यात आली. यावेळी विश्वविद्यालयाचे माननीय कुलसचिव डॉक्टर रामचंद्र जोशी सपरिवार उपस्थित होते. शिवाय विश्वविद्यालयाचे परिसर संचालक डॉक्टर हरेकृष्ण अगस्ती यावेळी उपस्थित राहून मार्गदर्शन केले. प्रसाद वितरणाने या प्रातःकालीन सत्राची सांगता करण्यात आली.

यानिमित्त आयोजित करण्यात आलेल्या पूर्णाहूतिरूपी विशेष व्याख्यानासाठी महाराष्ट्रातील सुप्रसिद्ध कीर्तनकार आणि वारकरी संप्रदायाचे पाईक असणारे डॉ. साखरे महाराज ऑनलाईन माध्यमाने उपस्थित झाले होते. त्यांनी आपल्या परंपरेच्या माध्यमातून भगवद्गीतेचे महत्त्व आणि त्यातील भक्तिमय संदर्भ याविषयी मार्गदर्शन करत आपल्या रसाळ वाणीने श्रोत्यांना मंत्रमुग्ध केले. यावेळी भारतीय दर्शन विभागाच्या प्रमुख डॉक्टर कलापिनी अगस्ती यांनी शब्दसुमनांनी महाराजांचे स्वागत केले. या कार्यक्रमाला शंभरहून अधिक श्रोते उपस्थित होते. विश्वविद्यालयातील कुलसचिवांनी या आयोजनानिमित्त विभागाचे अभिनंदन केले. या कार्यक्रमासाठी सौ. श्रद्धा उपाध्ये यांच्यासोबत सौ अमृता सोहनी आणि श्री सचिन डावरे यांचे विशेष सहकार्य प्राप्त झाले.

६. आय. के. एस. युथ कॉन्फरन्स

दि. ३,४,५, फेब्रुवारी २०२३

चिन्मय विश्वविद्यालय एर्नाकुलम येथे दिनांक तीन, चार, पाच फेब्रुवारी रोजी आय के एस युथ कॉन्फरन्स चे आयोजन करण्यात आले होते या परिषदेसाठी कवी कुलगुरू कालिदास विश्वविद्यालयाच्या दोन विद्यार्थ्यांचा शोधपत्राची निवड करण्यात आली होती. त्यापैकी कुमारी इशा मशानकर हिने 'भगवद्गीतायाम् आहारस्य स्वरूपम्' या विषयावर शोधपत्र लिहिले, तर कु. अद्वैता कुलकर्णी हिने 'गव्हर्नन्स ऑफ दासोपंत असा विषय मांडला. या दोन विद्यार्थिनींसोबत मार्गदर्शिका म्हणून आणि विश्वविद्यालयाचे प्रतिनिधी म्हणून भारतीय दर्शन विभागातर्फे सौ. श्रद्धा उपाध्ये उपस्थित होत्या. एकूण तीन दिवस चाललेल्या या परिषदेत भारतीय ज्ञानपरंपरेवर आधारित ज्ञानपरंपरेच्या विविध शाखेचा परिचय देणारी तज्ञांची व्याख्याने आयोजित करण्यात आली होती तसेच सुरुवातीचे

दोन दिवस भारतभरातून विषय प्रस्तुती करण्यासाठी प्रस्तुतीकरणासाठी आलेल्या जवळपास सव्वाशे विद्यार्थ्यांनी शोधपत्रांचे वाचन केले. आपल्या विद्यापीठातून गेलेल्या विद्यार्थ्यांना यानिमित्ताने भारतातील युवकांचे बहुशास्त्रीय चिंतन कसे सुरू आहे हे प्रत्यक्ष ऐकता आले. तसेच भविष्यकाळात शोधपत्र सादर करताना कोणत्या बाबींचा अवलंब करावा, याचेही मार्गदर्शन मिळाले. आपल्या विद्यार्थिनींपैकी कुमारी ईशा मशानकर या विद्यार्थिनी चे शोध पत्र सादरीकरण पोस्टर प्रेझेंटेशन या प्रकारात मोडणारे होते. तयार केलेल्या विषयाचे दहा दहा प्रिंटआऊट मध्ये सादरीकरण करून तो विषय उपस्थिताना इंग्रजी, हिंदी अथवा संस्कृत या भाषांमध्ये समजावून सांगण्याचे कार्य तिने अत्यंत कुशलतेने पार पाडले. तर अद्वैता कुलकर्णी या विद्यार्थिनीने सोळाव्या शतकात झालेल्या संत दासोपंत यांच्या वैविध्यपूर्ण रचनांचा परिचय करून देत श्रीमद्भगवद्गीतेच्या अठराव्या अध्यायावरील एका श्लोकावर दासोपंतानी केलेली राज्य शासनाविषयीची चर्चा उपस्थितांसाठी मोठे सुदपणे मांडून दाखवली. तिच्या विषयाचे कौतुकही झाले. आद्य शंकराचार्यांच्या जन्मस्थळी असलेल्या चिन्मय विश्वविद्यालयाला भेट देऊन जसे भारतीय ज्ञान परंपरेची विशेष माहिती विद्यार्थिनींनी मिळवली, तसेच आद्य शंकराचार्यांच्या दर्शनाने एक अध्यात्मिक ऊर्जा ही त्यांनी प्राप्त केली. आपल्या विद्यापीठाने ही संधी या दोघींना उपलब्ध करून दिल्याबद्दल त्यांनी कृतज्ञता व्यक्त केली.

७. श्री शंकराचार्य जयंती - विशेष व्याख्यान

दि.२६/०४/२०२३

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या भारतीय दर्शन विभागातर्फे आचार्य भारती या उपक्रमा अंतर्गत श्री शंकराचार्य जयंती निमित्त विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे सारस्वत व्याख्याता आचार्य मधुसूदन पेन्ना होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक विभाग प्रमुख डॉक्टर कलापिनी अगस्ती यांनी केले. या कार्यक्रमाची सुरुवात मंगलाचरणाने झाली. त्यानंतर शंकराचार्यांनी रचलेल्या विविध स्तोत्रांचे गायन करून विद्यार्थ्यांनी आचार्यांच्या चरणी कृतज्ञता अंजली समर्पित केली. त्यानंतर झालेल्या विशेष व्याख्यानात आचार्य मधुसूदन पेन्ना यांनी गुरु परंपरेचे महत्त्व स्पष्ट करत, श्री शंकराचार्यांचे जीवन चरित्र उलगडून दाखवले. त्यांच्या चरित्रातील विविध प्रसंगांचे वर्णन करत असताना त्यांनी आकाराला आणलेली अद्वैत परंपरा आणि त्यातील प्रमुख तत्त्वे ही आचार्यांनी उपस्थितां समोर मांडली. सर्व दार्शनीकांमधील शंकराचार्यांचे उज्ज्वल स्थान अधोरेखित होण्यासाठीचे काही महत्त्वपूर्ण बिंदू ही विशेषत्वाने सांगितले. खऱ्या अर्थाने जगद्गुरु शंकराचार्य आजही जगन्मान्य का आहेत, याचा वस्तुपाठ या व्याख्यानातून विद्यार्थ्यांना मिळाला. कार्यक्रमाच्या शेवटी सौ अमृता कुलकर्णी यांनी उपस्थितांचे आभार व्यक्त केले. या कार्यक्रमाच्या संचालनाचे दायित्व सौ उपाध्ये यांनी पार पाडले. तर श्री सचिन डावरे यांनीही कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी सहभाग नोंदवला एकूण ९० जणांच्या उपस्थितीत हा ऑनलाइन व्याख्यानाचा कार्यक्रम पार पडला.

* * *

वेदांग ज्योतिष विभाग

स्थापना	— वर्ष 2009
संकाय	— प्राचीन भारतीय विज्ञान आणि मानव्यशास्त्रे संकाय
अभ्यासक्रम	— एम्. ए., एम्. फिल्., पीएच्.डी. वेदांग ज्योतिषशास्त्र, वास्तुशास्त्र
अधिष्ठाता	— प्रो. डॉ. कृष्णकुमार पाण्डेय
विभाग प्रमुख	— डॉ. दिनकर मराठे, सहायक प्राध्यापक
सहायक प्राध्यापक	— डॉ. प्रसाद गोखले
पीएच्.डी कार्यरत विद्यार्थी संख्या	— 08

उद्दिष्टे —

- प्राचीन भारतीय विज्ञान आणि आधुनिक विज्ञानाचे तौलनिक अध्ययन करणे
- वेदांग ज्योतिष हे प्राचीन भारतीय शास्त्र म्हणून समाजात प्रस्थापित करणे.
- वेदांग ज्योतिष आणि वास्तुशास्त्राबद्दलचे गैरसमज आणि अंधश्रद्धा दूर करणे.
- वैदिक साहित्यात दिसून येणाऱ्या प्राचीन भारतीय विज्ञानाच्या बीजांचे सखोल संशोधन करणे
- संस्कृत साहित्याचे मानव्यशास्त्रासाठी असलेले योगदान विविध परिषदा, अध्ययन, सेमिनार या माध्यमातून प्रभावीपणे अधोरेखित करणे.

संशोधन कार्यविषयक ध्येये —

1 आंतरविभागीय संशोधन

वास्तु व आधुनिक स्थापत्यशास्त्र, सिद्धान्त ज्योतिष व आधुनिक खगोलविज्ञान, मेघ गर्भ लक्षण आणि आधुनिक पर्जन्य अंदाज, आधुनिक ज्योतिषशास्त्र व आयुर्वेद यांमधील आंतरविभागीय संशोधनास चालना देणे.

2 हस्तलिखितांचे संपादन

- विभागाद्वारे प्राचीन हस्तलिखितांचा अभ्यास, संशोधन व संपादन करण्यास एम्. फिल्. व पीएच्.डी. च्या विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देणे.
- 'जैमिनी सूत्रावरील हस्तलिखितांचे त्याच्या सर्व टीकांसहित पाठचिकित्सा व संपादन' या प्रकल्पाचे कार्य सुरू आहे.

वेदांग ज्योतिष विभाग

- २०/०५/२०२२ रोजी २७वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “आषाढ मास” या विषयावर मार्गदर्शन प्रदान करण्यात आले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापकगण आणि ४८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ३०/०७/२०२२ रोजी २८वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “श्रावण मास” या विषयावर विशेष व्याख्यात्री डॉ. अंबालिका सेठिया व सारस्वत व्याख्यात्री कल्याणी डहाळे यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापकगण आणि ५९ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- २३/०९/२०२२ रोजी २९वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “शारदीय नवरात्र” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून डॉ. दिनकर मराठे यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापकगण आणि ३४ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ०८/१०/२०२२ रोजी ३०वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “कार्तिक” या विषयावर उद्बोधक म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापकगण आणि २८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १९/१०/२०२२ रोजी ३१वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “दीपोत्सव” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून श्री प्रणव मुळे व सारस्वत व्याख्याता म्हणून श्री अनुज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि ५५ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- २३/११/२०२२ रोजी ३२वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “मार्गशीर्ष मास” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून डॉ. पंकज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापकगण आणि २४ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १३/०१/२०२३ रोजी ३३वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “गीता जयंती” या विषयावर पारायण कर्ते म्हणून श्री प्रणव मुळे व उद्बोधक म्हणून प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय यांनी मार्गदर्शन केले. संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या व सर्व प्राध्यापकगण तसेच ४३ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १६/०२/२०२३ रोजी ३४वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “महाशिवरात्री” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून श्री अनुज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापकगण आणि ३३ विद्यार्थी उपस्थित होते.

- ०२/०३/२०२३ रोजी ३५वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “होळी” या विषयावर विशेष व्याख्याता म्हणून डॉ. दिनकर मराठे व सारस्वत व्याख्याता म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापकगण आणि ५८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- २०/०३/२०२३ रोजी ३६वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “नूतन संवत्सरारम्भ” या विषयावर व्याख्याता म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालिका डॉ. अंबालिका सेठिया व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापकगण आणि ४१ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १५/०४/२०२३ रोजी ३७वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. ‘वैशाख मास’ या विषयावर व्याख्याता म्हणून डॉ. अंबालिका सेठिया यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संचालक व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापकगण आणि ३७ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ०४ ते ०६ जुलै २०२२ पर्यंत तीन दिवसीय वास्तुशास्त्र कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली. यामध्ये ४७ प्रशिक्षणार्थीनी भाग घेतला. विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी प्रशिक्षण दिले.
- ११ ते १५/०८/२०२२ पर्यंत ज्योतिष शास्त्र प्रशिक्षण वर्ग आयोजित केले, यात ७८ प्रशिक्षुंनी सहभाग घेतला. विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी ज्योतिष शास्त्राच्या विविध विषयांवर प्रशिक्षण दिले.
- ०९/०१/२०२३ रोजी वेदांग ज्योतिष विभागात ज्योतिर्ग्रन्थमाला हा उपक्रम सुरु केला यात लग्नाचार्यांचे वेदांग ज्योतिष ग्रंथाचे पारायण करण्यात आले. यात ४३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

* * *

शिक्षणशास्त्र विभाग

स्थापना	—	वर्ष 2008
संकाय	—	शिक्षणशास्त्र तथा संकीर्ण विद्याशाखा संकाय
अभ्यासक्रम	—	एम्. एड्., एम्. फिल्., पीएच्.डी. शिक्षणशास्त्र
अधिष्ठाता	—	प्रो. ललिता चंद्रात्रे
विभाग प्रमुख	—	डॉ. कीर्ती सदार, सहयोगी प्राध्यापिका
सहायक प्राध्यापक—		डॉ. हृषिकेश दलाई, डॉ. अमोल मांडेकर, डॉ. राजश्री मेश्राम, प्रा. अनघा आंबेकर

पीएच्.डी कार्यरत विद्यार्थी संख्या — 10

उद्दिष्टे —

- संस्कृत शिक्षकांची तथा इतर शिक्षकांची निर्मिती करणे
- प्राचीन भारतीय शिक्षण संकल्पना आणि आधुनिक शिक्षण पद्धती आणि विचारांचे अध्ययन— अध्यापन आणि संशोधन करणे.
- संस्कृत शिक्षण पद्धती आधुनिक काळाशी सुसंगतरित्या विकसित करणे.
- जागतिक स्तरावरील शिक्षण विचारांचा आणि सिद्धांतांचा अद्ययावत अभ्यास करून अभ्यासक्रमाची रचना करणे.

संशोधन कार्यविषयक ध्येये —

- राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय संशोधनपत्रिकेत संशोधकांचे संशोधन लेख प्रकाशित करणे
- मार्गदर्शकांचे संशोधन लेख प्रकाशित करणे.
- विविध परिषदा, सेमिनार, कार्यशाळा यामध्ये विद्यार्थी, संशोधक छात्र आणि प्राध्यापकांचा सहभाग

शिक्षणशास्त्र विभाग

विश्वविद्यालयाच्या पदव्युत्तर शिक्षणशास्त्र विभागांतर्गत चालु शैक्षणिक वर्षामध्ये विभागस्तरावर विविध उपक्रम राबविण्यात आले तसेच विविध कार्यक्रमाचे आयोजनही करण्यात आले आहे. त्यासंबंधित वार्षिक अहवालाचा तपशील खालिलप्रमाणे देण्यात येत आहे.

सत्र २०२२-२३ मध्ये पदव्युत्तर शिक्षण विभागांतर्गत एकूण प्रवेशित विद्यार्थ्यांची संख्या ३६ आहे. चालु शैक्षणिक सत्रामध्ये खालिलप्रमाणे विद्यार्थ्यांना विद्यावारीधी (Ph.D) उपाधी प्राप्त झालेली आहे.

१) संगिता राजीव राऊत — प्रा. इंदूमती भारंबे (मार्गदर्शक)

२) निलिमा रिंभे — डॉ. हृषिकेश दलाई (मार्गदर्शक)

अश्या एकुण ०२ विद्यार्थ्यांना पीएच.डी. उपाधी प्रदान करण्यात आली.

सत्र २०२३ मध्ये एम. एड. अभ्यासक्रमाचा **माजी विद्यार्थी श्री. युवराज बिसंदरे** यांनी **SET परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे.** तसेच **माजी विद्यार्थीनी कु चेतना उके हिला बेस्ट स्टुडंट ऑफ दि इयर** हा पुरस्कार २०२३ प्राप्त झाला आहे. सत्र २०२२-२३ मध्ये पदव्युत्तर शिक्षणशास्त्र विभागातील एकूण तीन प्राध्यापकांची पदोन्नती झालेली असुन **विभागप्रमुख डॉ. राजश्री मेश्राम, डॉ. अमोल मांडेकर, डॉ. हृषिकेश दलाई** यांची सहयोगी प्राध्यापक म्हणून पदोन्नती झालेली आहे.

पदव्युत्तर शिक्षणशास्त्र विभागातील **डॉ. राजश्री मेश्राम**, यांना **National Award for Best Academician in Higher Education (2020-23), SVDES, Delhi (राष्ट्रीय)** पुरस्कार प्राप्त झालेला आहे.

सत्र २०२२-२३ मध्ये शिक्षणशास्त्र विभागाद्वारे मा. कुलगुरुंच्या अध्यक्षतेखाली **01) How to prepare Research Proposal व 02) Research Methodology** विषयांवर **Workshop** चे आयोजन करण्यात आले होते सदर दोन्ही Workshop ला एकुण १३० विद्यार्थी तसेच शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी व इतर आमंत्रित उपस्थित होते. यानंतर दि.०७ व ०८ एप्रिल २०२२ ला दोन दिवसीय **National Conference NEP** विषयावर घेण्यात आली. यामध्ये १०० विद्यार्थी व प्राध्यापक उपस्थित होते. तसेच **Quality Enhancement Through Science of Learning** या विषयावर दि. १२ एप्रिल २०२३ रोजी **National Conference** चे आयोजन करण्यात आले होते सदर Conference ला एकुण ८५ विद्यार्थी तसेच शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी व इतर आमंत्रित उपस्थित होते.

महिला कक्षाद्वारे आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त दि. ०८ मार्च २०२३ रोजी महिला कक्षाद्वारे महिला तसेच विद्यार्थीनीकरीता आरोग्य शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यामध्ये एम. एड. व पीएच.डी. विद्यार्थीनींनी भाग घेतला होता. सदर कार्यक्रमाचे आयोजन मा. अध्यक्षा, महिला कक्ष डॉ. राजश्री मेश्राम यांच्या देखरेखीत करण्यात आले होते. तसेच विश्वविद्यालयाच्या शारीरिक शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित क्रिकेट स्पर्धामध्ये एम. एड. विभागातील विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला होता.

शिक्षणशास्त्र विभागातर्फे सत्र २०२२-२३ चे अकॅडमिक ऑडिट बाह्य निरीक्षकांद्वारे तपासणी करून पुर्ण करण्यात आलेले आहे.

अभिनवभारती वारंगा परिसर, नागपूर

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या अभिनवभारती वारंगा परिसर, नागपूर येथे पदविका, पदवी, पदव्युत्तरपदविका आणि पदव्युत्तर पदवी इत्यादी अभ्यासक्रम राबविले जातात. तसेच, अभिनवभारती वारंगा परिसर, विस्तारसेवा मंडळ आणि प्रकाशन विभाग या अंतर्गत विविध उपक्रम राबविले जातात.

अभिनवभारती वारंगा परिसर येथील संचालक व शिक्षकांची यादी

अ.क्र.	पद	नाव
1	संचालक	प्रा. मधुसूदन पेन्ना (2023feb पासून) प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय (2023 पर्यंत)
2.	संचालक, विस्तारसेवामंडळ	प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय
3.	सहायक प्राध्यापक (सावधिक)	डॉ. अंबालिका सेठिया
4.	सहायक प्राध्यापक (सावधिक)	श्री. प्रणव मुळे
5.	सहायक प्राध्यापक (सावधिक)	डॉ. पल्लवी कावळे
6.	सहायक प्राध्यापक (सावधिक)	सौ. सुनिता वधावन
7.	सहायक प्राध्यापक (सावधिक)	सौ. अमृता सोहनी

अभिनवभारती वारंगा परिसर येथील अधिकारी व कर्मचारी यादी

अ.क्र.	नाव	पद
1	सौ. माधुरी येवले	अधीक्षक
2.	श्री. संजय वाते	अधीक्षक (2022 पासून)
3.	श्री. राजेश भांडारकर	उच्च श्रेणी लघुलेखक
4.	श्री. दिलीप राऊत	कनिष्ठ लिपीक
5.	श्री. अजित पांडे	दफ्तरी
6.	श्री. रोशन कुनघाटकर	शिपाई
7.	सौ. प्रणाली ठाकरे	शिपाई
8.	श्रीमती आशू गोतमारे	एकत्रित वेतनिक
9.	श्री. सौरभ पगारे	कंत्राटी
10.	श्री. अक्षय लोखंडे	कंत्राटी

शैक्षणिक सत्र 2021-22 आणि 2022-23 मधील अभ्यासक्रम व प्रवेशित विद्यार्थ्यांची संख्या याबाबतची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	अभ्यासक्रम	विद्यार्थी संख्या 2021-22	विद्यार्थी संख्या 2022-23
1.	एम्.ए. ज्योतिर्विज्ञान प्रथमवर्ष	31	18
2.	एम्.ए. ज्योतिर्विज्ञान द्वितीयवर्ष	14	30
3.	एम. एस्सी. योगिक सायन्स प्रथमवर्ष	47	10
4.	एम. एस्सी. योगिक सायन्स द्वितीयवर्ष	21	42
5.	एम्.ए. हिन्दू स्टडिज प्रथमवर्ष	16	10
6.	एम्.ए. हिन्दू स्टडिज द्वितीय वर्ष	---	12
7.	एम्.ए. संस्कृत (बहुशाखीय) प्रथमवर्ष	55	08
8.	एम्.ए. संस्कृत (बहुशाखीय) द्वितीयवर्ष	12	43
9.	बी. ए. वेदांगज्योतिष प्रथमवर्ष	—	06
10.	बी.ए. विशारद (संस्कृत) तृतीय वर्ष	01	—
11.	वेदांगज्योतिष पदव्युत्तर पदविका	33	19
12.	वास्तुशास्त्र पदव्युत्तर पदविका	24	08
13.	योगिक सायन्स पदव्युत्तरपदविका	04	06
14.	वास्तुशास्त्र पदविका	17	09
15.	हस्तलिखितशास्त्र पदविका	10	09
16.	आगम संस्कृत पदविका	01	12
17.	आगम प्राकृत पदविका	13	—
एकूण		299	242

योग-विज्ञान विभाग -

1. लायब्ररी पुस्तक प्रदर्शन (ग्रंथालय महोत्सव) डिसेंबर २० ते ३० वी २०२२ मध्ये लायब्ररी फेस्टिव्हल तीन प्रख्यात पाहुण्यांसह ऑफलाईन आयोजित करण्यात आले. अमिना वल्ली होत्या. रायसोनी कॉलेजच्या अतिथी प्राचार्य आणि शीतल डिझाईन इन्स्टिट्यूटमधून आणि एम जे कॉलेजमधून. मुख्याध्यापक आणि इन हाऊस विद्यार्थ्यांचे विश्वस्त दाम्पत्य या मेळाव्यात सहभागी झाले होते. योगाच्या पुस्तकांचे प्रात्यक्षिक आणि योगावरील इतर अनेक प्रकाशने, असलेल्या या प्रदर्शनाला एम जे महाविद्यालयातील 150 हून अधिक सहभागींनी भेट दिली होती एकूण 200 सहभागींनी लायब्ररीला भेट दिली. वारंगा कॅम्पसमध्ये संपूर्ण आठवडा, परिसर संचालक प्रा. कृष्णकुमार पांडेय यांच्या मार्गदर्शनाखाली KKSU शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांनी सक्रिय सहभाग घेऊन शंभराहून अधिक पुस्तके खरेदी केली, 50 हून अधिक पुस्तके या मेजवानीसाठी देणाऱ्या प्रा. कृष्णकुमार पांडेय यांचे मोलाचे योगदान आहे.

2. महिलांसाठी 4 जानेवारी ते 8 मार्च 2023 या महिन्यात 46 विद्यार्थी, 100 पेक्षा जास्त लाभार्थी सहभागी

असलेली निरोगी कार्यशाळा. दर बुधवारी महिला कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. एकूण उत्पन्न 29,000 रुपये होते. 18,383 रुपये डॉक्टरांच्या मानधनावर खर्च करण्यात आले. संपूर्ण भारतातून 11 डॉक्टरांनी जानेवारी ते मार्च 23 पर्यंत दर बुधवारी प्रत्येकी दोन तासांच्या या व्याख्यानात भाग घेतला.

3. एकदिवसीय IOS-YHH जे सर्वांगीण आरोग्यासाठी योग या विषयावर आंतरराष्ट्रीय ऑनलाइन सिम्पोजियम होते, 29 मार्च रोजी 9 ते 6 वाजेपर्यंत अखंडितपणे 6 तास या परिसंवादाचे आयोजन कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना सर आणि विभागप्रमुख भट सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली समन्वयाने आयोजित केले गेले. सहा. प्रा. सुनीता वधावन यांनी. एकूण खर्च रु. 30,000 पैशांची रक्कम 63,800 साठी व्युत्पन्न झाली. प्राध्यापक मधुसूदन पेन्ना, संयोजक- डॉ. राघवेंद्र भट आणि समन्वयिका सुनीता वधावन यांच्या मार्गदर्शनाखाली एकूण 115 सहभागींनी औपचारिक नोंदणी केली.

4. इंडोलॉजी कार्यशाळेचा खर्च रु. 1000 प्रमुख वक्ता डॉ कला आचार्यजी. नावनोंदणी 15 मार्च रोजी दोन तास ऑनलाइन सत्र आयोजित केले.

5. 12 जानेवारी 2023 रोजी प्रा. मधुसूदन पेन्ना यांच्या मार्गदर्शनाखाली 108 सूर्यनमस्कारावर, योग कार्यशाळेचे आयोजन सुनीता वधावन यांच्या मार्गदर्शनाखाली 500 विचित्र विद्यार्थ्यांनी रामदेव बाबा इन्स्टिट्यूट नागपूर येथे ऑफलाइन सत्रात भाग घेतला. (एकूण खर्च 1300 व 5 विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. रामदेव बाबा कॉलेज आणि KKSU चे 15 विद्यार्थी 12 जानेवारी 23 रोजी सूर्यनमस्कार आयोजित करण्यासाठी स्वेच्छेने सहभागी झाले.

6. योग संशोधन साधने KKSU विद्यार्थ्यांसाठी एक सांख्यिकी कार्यशाळा आणि सर्वांसाठी खुली, एकूण खर्च रु. 3000.00, 15 एप्रिल 2023 रोजी 42 विद्यार्थी उपस्थित होते. मधुसूदन पेन्ना सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली हा कार्यक्रम पार पडला.

7. सप्टेंबर ते ऑक्टोबर 2022 च्या दरम्यान टाटा पारसी शाळेतील ऑफलाइन योग प्रात्यक्षिक कार्यशाळेत टाटा पारसी गर्ल्स स्कूल नागपूरच्या इयत्ता आठवीच्या 300 हून अधिक विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला,

8. योग ऑफलाइन कार्यशाळा, सेंट झेवियर्सचे इयत्ता अंदाजे आठवीतील 350 विद्यार्थी दोन दिवस योग कार्यशाळेत सहभागी झाले होते.

9. एकदिवसीय परिसंवाद, प्राचीन शब्द ते आधुनिक तंत्रज्ञानावर, श्रीलंकेतील एव्हिएशन आर्किऑलॉजीचे संस्थापक, कॅप्टन हर्ष विश्वासी यांचे व्याख्यान झाले.

10. इंडिक नॉलेज सिस्टम्स, वादविवाद स्पर्धा 5 एप्रिल 23 रोजी महाराष्ट्र नॅशनल लॉ युनिव्हर्सिटी नागपूर (एमएनएलयू नागपूर) विद्यापीठाच्या सेंटर फॉर शास्त्रीय स्टडीज अँड रिसर्च इन लॉ (सीएसएसआरएल) चे प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रा. इला सुदामे आणि डॉ रमेश यांनी निमंत्रण दिले. उपनिबंधक, KKSU सहाय्यक प्राध्यापिका सुनीता वधावन यांनी आपल्या भाषणात 125 विद्यार्थ्यांच्या जनसमुदायाला योगासने जीवनाचा मार्ग म्हणून स्वीकारण्यास प्रवृत्त केले.

11. चिटणवीस सेंटरमध्ये कला प्रदर्शन. ऑक्टोबरच्या मध्यभागी 220 सहभागी असलेल्या गर्दीला केटरिंगमध्ये योग प्रमोशनसाठी 10 मिनिटांसाठी प्रवृत्त करणाऱ्या कलाकारांसाठी योग प्रदर्शन आयोजित करण्यात आलेला एक गट-शो.

12. 1 एप्रिल, 24 एप्रिल 2023 रोजी दुपारी 11-1 वाजता प्रोफेसर सुनीता वधावन यांनी 22 महिलांसह महिलांच्या आरोग्यासाठी ऑफलाइन सत्राचे आयोजन केले, भावनिक आरोग्य सकारात्मक विचार यासाठी

सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. 26 हून अधिक विद्यार्थ्यांनी या सत्राचा लाभ घेतला.

13. 18 मार्च 2023 K.K.S.U. इन्स्पायर बुक रिव्ह्यू क्लब लव्ह, मेडिसिन अँड मिरॅकल्सच्या सहकार्याने डॉ. पल्लवी खेर यांनी 27 सहभागींसह ऑफलाइन एक्सेल स्टुडिओ खामला येथे पुस्तकांच्या चांगल्या व वाईट परिणामांचे पुनरावलोकन केले.

14. 23 एप्रिल 2023 रोजी, भंवर राठौर डिझाईन स्टुडिओ बीआरडीएसने 23 तारखेला सकाळी 10 वाजता प्रेस क्लब सिव्हिल लाईन्समध्ये एक कला प्रदर्शन आयोजित केले होते, ज्यात मुख्य पाहुण्या सुनीता वधावन होत्या आणि त्यांनी भंवर राठौर डिझाईन स्टुडिओच्या टीमसोबत एक छोटे योग सत्र घेतले होते 140 विद्यार्थी 5 वाजता उपस्थित होते -वेळ संध्याकाळी ६ वाजता होती.

15. प्रा. सुनिता वाधवान यांनी व्याख्यान दिले - वारंगा कॅम्पस, कविकुलगुरु, संस्कृत एनआयटी इमारतीतील त्रिगुणातील भगवत गीतेच्या 14 व्या अध्यायावर योगशास्त्र आणि समग्र आरोग्य विभागाने 10 मार्च 2023 रोजी सर्व इच्छुकांसाठी भगवतगीतेच्या 14 व्या अध्यायाचे गुणत्रयांवर व्याख्यान आयोजित केले.

वेदांग ज्योतिष विभाग

२०२२-२३

- २०/०५/२०२२ रोजी २७वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “आषाढ मास” या विषयावर मार्गदर्शन प्रदान करण्यात आले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापक गण आणि ४८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ३०/०७/२०२२ रोजी २८वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “श्रावण मास” या विषयावर विशेष व्याख्यात्री डॉ. अंबालिका सेठिया व सारस्वत व्याख्यात्री कल्याणी डहाळे यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापक गण आणि ५९ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- पहिली भास्कराचार्य व्याख्यानमाला - भास्कराचार्य व्याख्यानमाला क.का.सं.वि. च्या रौप्यमहोत्सवानिमित्त शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मधील पहिले व्याख्यान, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या वेदांग ज्योतिष विभागातर्फे झूम अप्लिकेशन द्वारे आयोजित करण्यात आले. श्री. प्रणव मुळे यांनी कार्यक्रमाची सुरुवात वैदिक मंगलाचरणाने केली. B.P.D. प्रा. प्रसाद गोखले यांनी स्वागतपर भाषण केले. डॉ.अंबालिका श्रीनिवास सेठिया, सहाय्यक प्राध्यापक यांनी वक्त्याचा परिचय करून दिला. प्रमुख व्याख्याता डॉ.बिश्वरंजन पति, सहाय्यक प्राध्यापक, प्रमुख, ज्योतिष विभाग, केंद्रीय संस्कृत विद्यापीठ, श्री सदाशिव कॅम्पस, पुरी यांनी ‘वर्तमानपरिप्रेक्षे वास्तुशास्त्रस्य उपयोगिता’ या विषयावर आपले विचार मांडताना कुंडलीद्वारे वास्तूचे विश्लेषण कसे करावे हे सांगितले. आणि त्यांनी वास्तूचे विविध प्रकार आणि बांधकाम करताना पाळावे लागणारे नियम यांची माहिती दिली आणि वास्तूशी संबंधित मुहूर्तही समजावून सांगितले. प्रा. कृष्ण कुमार पांडेय, अधिष्ठाता, प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्र संकाय आणि वेदांग ज्योतिष विभागाचे प्रमुख, यांनी अध्यक्षीय भाषण केले. त्या वेळी ते म्हणाले की, आधुनिक काळात अपार्टमेंट्सप्रमाणे वास्तूच्या प्रासंगिकतेचा विचार केला पाहिजे आणि दाट शहरांमध्ये चांगल्या राहणीमानासाठी वास्तूचे पालन कसे करावे याबद्दल त्यांनी चर्चा केली. भास्कराचार्य व्याख्यानमालेचे आभार प्रदर्शन व समन्वयक डॉ.आशिष जे. होते व ४२ विद्यार्थी आणि संशोधक या कार्यक्रमाला उपस्थित होते.

- २३/०९/२०२२ रोजी २९ वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “शारदीय नवरात्र” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून डॉ. दिनकर मराठे यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि ३४ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- दुसरी भास्कराचार्य व्याख्यानमाला - भास्कराचार्य व्याख्यानमालेचे दुसरे व्याख्यान 06-10-2022 रोजी Zoom Meet ॲपद्वारे आयोजित करण्यात आले होते. श्री. प्रणव मुळे यांनी कार्यक्रमाची सुरुवात वैदिक मंगलाचरणाने केली. सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. आशिष जे. यांनी स्वागतपर भाषण केले. डॉ. पंकज शर्मा, सहाय्यक प्राध्यापक यांनी मुख्य व्याख्याता डॉ. अनंत गौतम, शहीद भगतसिंग (संध्याकाळ) महाविद्यालय, दिल्ली विद्यापीठातील भूगोल विभागातील व्याख्याता (अॅड-हॉक) यांचा परिचय करून दिला. आणि सारस्वताथिती - डॉ. केशव मिश्रा, अतिथी व्याख्याते, ज्योतिष विभाग, केंद्रीय संस्कृत विद्यापीठ, तिरुपती व डॉ. अनंत गौतम यांनी या विषयावर आपले विचार मांडताना “ज्योतिष मे समय क्षेत्र का महत्त्व एवं भौगोलिक विश्लेषण” यावर विशेष विचार व्यक्त केले. त्यांनी पारंपारिक वेळ मोजण्याची पद्धत आणि तिची उत्क्रांती सांगितली. पृथ्वीचा पूर्वाभास आणि त्याचा काळावर होणारा परिणामही त्यांनी स्पष्ट केला. “भास्कराचार्य का गणित मे योगदान” या विषयावर आपले मत मांडताना डॉ. केशव मिश्रा यांनी भास्कराचार्यांच्या कार्यातील महत्त्वाची गणितीय सूत्रे स्पष्ट केली आणि लीलावती ग्रंथात शून्य कसे स्पष्ट केले आहे आणि आयझॅक न्यूटनच्या अनेक शतकांपूर्वी भास्कराचार्यांनी गुरुत्वाकर्षण कसे स्पष्ट केले हे त्यांनी स्पष्ट केले. प्रा. कृष्णकुमार पांडेय, अधिष्ठाता, प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्य शास्त्र संकाय आणि वेदांग ज्योतिष विभागाचे प्रमुख, यांनी अध्यक्षीय भाषण केले. प्रा.प्रसाद गोखले यांनी आभार व्यक्त केले. या प्रसंगी विद्यापीठाचे ४३ विद्यार्थी आणि संशोधक या कार्यक्रमाला उपस्थित होते.
- ०८/१०/२०२२ रोजी ३०वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “कार्तिक” या विषयावर उद्बोधक म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापक गण आणि २८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १९/१०/२०२२ रोजी ३१वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “दीपोत्सव” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून श्री प्रणव मुळे व सारस्वत व्याख्याता म्हणून श्री अनुज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि ५५ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- २३/११/२०२२ रोजी ३२वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “मार्गशीर्ष मास” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून डॉ. पंकज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि २४ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- भास्कराचार्य तिसरे व्याख्यायन - भास्कराचार्य व्याख्यानमालेतील तिसरे व्याख्यान १३-१२-२०२२ रोजी Zoom Meet ॲपद्वारे आयोजित करण्यात आले होते. श्री. प्रणव मुळे यांनी कार्यक्रमाची सुरुवात वैदिक मंगलाचरणाने केली. प्रा. प्रसाद गोखले, प्राध्यापक, वेदांग ज्योतिष विभाग, यांनी स्वागतपर भाषण केले व व्याख्याता डॉ. निर्भय कुमार पांडे, सहाय्यक प्राध्यापक, रामाधीन मिश्रा संस्कृत महाविद्यालय, बक्सर यांचा परिचय करून दिला. डॉ. निर्भय कुमार पांडे यांनी ‘वर्तमान परिप्रेक्ष्य में ज्योतिष का वैज्ञानिक दृष्टिकोन’ या

विषयावर आपले मत मांडताना म्हटले, “ज्योतिषला सिद्ध करण्यासाठी पुराव्याची गरज नाही, कारण गणित हे स्वयंसिद्ध आहे आणि पाश्चिमात्य देशांत हा विचार सुरू होण्याआधीच प्राचीन काळापासून ज्योतिष ग्रंथात गणना कशी सिद्ध झाली होती, हे त्यांनी सांगितले. प्रा. कृष्णकुमार पांडेय, अधिष्ठाता, प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्य शास्त्र संकाय आणि वेदांग ज्योतिष विभागाचे प्रमुख, यांनी या विषयावर आपले मत मांडले. क.का.सं.वि., रामटेकचे माननीय कुलगुरू, प्रा. मधुसूदन पेन्ना, अध्यक्षीय भाषण करताना म्हणाले, “मानवांच्या जीवनात त्यांच्या उन्नतीसाठी ज्योतिष हा एक उत्तम मार्ग आहे आणि हे शास्त्र म्हणून समाजात पसरले पाहिजे.” डॉ. हृषिकेश साहू, सहायक प्राध्यापक, वेदांग ज्योतिष विभाग यांनी आभार मानले. कार्यक्रमाचे समन्वयक आणि समारंभाचे सूत्रधार डॉ. आशिष जे. होते. ४७ विद्यार्थी आणि संशोधक. झूम मीट ॲपद्वारे कार्यक्रमात सहभागी झाले होते.

- १३/०१/२०२३ रोजी ३३वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “गीता जयंती” या विषयावर पारायण कर्ते म्हणून श्री प्रणव मुळे व उद्बोधक म्हणून प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय यांनी मार्गदर्शन केले. संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या व सर्व प्राध्यापक गण तसेच ४३ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १६/०२/२०२३ रोजी ३४वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “महाशिवरात्री” या विषयावर प्रमुख व्याख्याता म्हणून श्री अनुज शर्मा यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि ३३ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ०२/०३/२०२३ रोजी ३५वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “होली” या विषयावर विशेष व्याख्याता म्हणून डॉ. दिनकर मराठे व सारस्वत व्याख्याता म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया होत्या. सर्व प्राध्यापक गण आणि ५८ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- २०/०३/२०२३ रोजी ३६वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. “नूतन संवत्सरारम्भ” या विषयावर व्याख्याता म्हणून प्रो. प्रसाद गोखले यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजिका डॉ. अंबालिका सेठिया व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापक गण आणि ४१ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- १५/०४/२०२३ रोजी ३७वी ज्योतिष वाक्यार्थ सभा आयोजित करण्यात आली. ‘वैशाख मास’ या विषयावर व्याख्याता म्हणून डॉ. अंबालिका सेठिया यांनी मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, संयोजक व समन्वयक श्री प्रणव मुळे होते. सर्व प्राध्यापक गण आणि ३७ विद्यार्थी उपस्थित होते.
- ०४ ते ०६ जुलै २०२२ पर्यंत तीन दिवसीय वास्तुशास्त्र कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली. यामध्ये ४७ प्रशिक्षुंनी सहभाग घेतला. विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी प्रशिक्षण दिले.
- ११ ते १५/०८/२०२२ पर्यंत ज्योतिष शास्त्र प्रशिक्षण वर्ग आयोजित केले, यात ७८ प्रशिक्षुंनी सहभाग घेतला. विभागातील सर्व प्राध्यापकांनी ज्योतिष शास्त्राच्या विविध विषयांवर प्रशिक्षण दिले.
- ०९/०१/२०२३ रोजी वेदांग ज्योतिष विभागात ज्योतिर्ग्रन्थ माला हा उपक्रम सुरू केला यात लग्नाचार्यांचे वेदांग ज्योतिष ग्रंथाचे पारायण करण्यात आले. यात ४३ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

संस्कृत भाषा तथा साहित्य विभाग

२०२२-२३

1. 04.12.2022 रोजी अधिष्ठाता संस्कृत तथा इतर भाषा संकाय प्रा. नंदा पुरी आणि संस्कृत भाषा आणि साहित्य विभागाचे प्रमुख यांच्या समर्थ मार्गदर्शनाखाली, रामटेक आणि वारंगा कॅम्पसमधील महिला प्राध्यापक आणि विद्यार्थिनींनी संपूर्ण गीता जप कार्यक्रमाला हजेरी लावली. संस्कृत सखी सभा या संस्थेतर्फे खासदार महोत्सव, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आला होता. या कार्यक्रमात विद्यार्थी मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते.

2. 19 ते 22 मार्च 2023 या कालावधीत नागपूर येथे झालेल्या G 20 समिटमध्ये प्राध्यापक आणि विभागप्रमुख प्रा. कविता होले, कांचन सुतोणे आणि रामटेक आणि वारंगा कॅम्पसच्या संस्कृत भाषा आणि साहित्य विभागाचे विद्यार्थी सहभागी झाले होते. सांस्कृतिक कार्यक्रम, विमानतळावरील स्वयंसेवक अशा विविध कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

3. संस्कृत भाषा आणि साहित्य विभाग, अभिनवभारती वारंगा कॅम्पसतर्फे भारताच्या विविध भागात राहणाऱ्या एम.ए. संस्कृत बहुविद्याशाखीय विद्यार्थ्यांसाठी 03.03.2023 रोजी रामटेक कॅम्पसला शैक्षणिक भेट देण्याचे नियोजन करण्यात आले होते.

4. संस्कृत भाषा आणि साहित्य विभाग, अभिनवभारती वारंगा कॅम्पसने रामटेक येथे भारताच्या विविध भागात राहणाऱ्या एम.ए. संस्कृत बहुविद्याशाखीय विद्यार्थ्यांसाठी दोन विशेष व्याख्यानांचे 04.03.2023 रोजी आयोजन केले होते. पहिले व्याख्यान प्रा. नंदा पुरी यांचे रस संप्रदाय आणि दुसरे व्याख्यान प्रा. पराग जोशी यांचे संशोधन पद्धती या विषयावर झाले

भारतीय दर्शन विभाग -

१. हेत्वाभासविमर्शः -

दिनांक 11 सप्टेंबर 2021 रोजी भारतीय दर्शन विभागातर्फे हेत्वाभास विमर्श या विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले यात विशेष व्याख्याता म्हणून डॉ. अरुण कुमार पांडेय महोदय यांची व्याख्याता म्हणून उपस्थिती होती. या व्याख्यानात व्याख्यात्यांनी मुख्यतः हेत्वाभासाच्या प्रकारांवर तसेच हेत्वाभास कसे निर्माण होतात या विषयावर भर टाकला. या व्याख्यानाला सद्यस्क माध्यमातून भरघोस प्रतिसाद मिळाला. यात 75 विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती. या कार्यक्रमाचे संचालन सहा. प्रा. अमृता सोहोनी यांनी केले व आभार प्रदर्शन सहा. प्रा. श्रद्धा उपाध्ये यांनी केले. व्याख्याननंतर भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकायाचे अधिष्ठाता व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शन केले. भारतीय दर्शन विभागाच्या विभागप्रमुखा प्रोफेसर कलापिनी अगस्ती महोदया यांची देखील प्रमुख उपस्थिती होती.

२. संस्कृत संभाषण वर्ग -

कवी कुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय अभिनव भारती वारंगा परिसर नागपूर येथे 24 ऑक्टोबर ते 2 नोव्हेंबर पर्यंत एक सरल संभाषण शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. विद्यापीठाच्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांना संस्कृत अनिवार्य आहे व त्याची तोंड ओळख व्हावी म्हणून ही शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमासाठी भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकायाचे अधिष्ठाता प्रोफेसर मधुसूदन पेन्ना सर व वारंगा परिसराचे संचालक प्रो. कृष्णकुमार पांडेय यांची प्रेरणा मिळाली. याशिवाय शिबिरामध्ये अध्यापन सहाय्यक प्राध्यापिका अमृता सोहोनी यांनी केले. या दश दिवसीय संभाषण वर्गात एक ते पन्नास संख्या, समय पठण, गीत

गायन, एकात्मता मंत्र, विभक्ती प्रयोग, क्त-क्तवतु प्रयोग, संस्कृत खेळ, शब्दसंपदा असे अनेक उपक्रम झाले. या संभाषण शिबिरात 102 विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती. संभाषणाच्या अंतिम दिवशी या शिबिराचा समारोप करण्यात आला. यात प्रो. विजयकुमार, कुलगुरू उज्जैन विद्यापीठ यांची उपस्थिती होती. या दश दिवसीय संभाषण शिबिरात विद्यार्थ्यांचा उत्तम प्रतिसाद लाभला. भारतीय दर्शन विभागाच्या विभागप्रमुखा प्रोफेसर कलापिनी अगस्ती महोदया यांची तसेच विद्यापीठांच्या अनेक मान्यवरांची उपस्थिती होती. समारोपाचा कार्यक्रम सद्यस्क माध्यमातून घेतला गेला अंतिम दिवशी विद्यार्थ्यांनी लघुकथा, विनोद कणिका, गीत गायन सादर केले.

३. भारतीय दर्शन विभागात २१/०२/२०२२ ते २६/०२/२०२२ द्वारा षट्दर्शनपरिचय कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. त्यामध्ये सहा दर्शनांवर विविध व्याख्यानांचे आयोजन करण्यात आले होते. न्याय दर्शन या विषयावर आचार्य पंकज राजे यांचे व्याख्यान झाले. त्यानंतर योगदर्शन या विषयावर डॉ. राजेश्वर मुखर्जी यांचे व्याख्यान झाले. वैशेषिक दर्शनावर पंडित राजेश्वर देशमुख यांनी मार्गदर्शन केले. पूर्वमीमांसा या विषयावर आचार्य भवशर्मा यांनी उद्बोधन केले. सांख्य दर्शनावर डॉ. संदीप कुमार शर्मा यांचे व्याख्यान झाले. उत्तर मीमांसावर पंडित प्रमोद कुळकर्णी यांनी व्याख्यान दिले. अशाप्रकारे षट् दिनात्मक भारतीय दर्शनाची परिचय कार्यशाळा उत्तमरीत्या पार पडली. यामध्ये 121 इतकी विद्यार्थी संख्या होती तसेच या कार्यक्रमाच्या समन्वयिका प्रोफेसर कलापिनी अगस्ती महोदया यांनी सर्वप्रथम कार्यशाळेचे प्रास्ताविक केले व त्यानंतर शेवटच्या दिवशी भारतीय धर्म तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संख्याचे अधिष्ठाता प्रोफेसर मधुसूदन यांना महोदय यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाच्या संयोजिका सहा. प्रा. अमृता सोहोनी व सहा. प्रा. श्रद्धा उपाध्ये महोदया यांनी क्रमशः संचालन व आभार प्रदर्शन केले. शेवटच्या दिवशी कार्यशाळेवर एक छोटीशी प्रश्नमंजुषा घेण्यात आली. अभिनव भारतीय येथील मल्टीडिसिप्लिनरी तसेच वेदांत, ज्योतिष, एम ए हिंदू स्टडीज व एम एस सी योगिक सायन्स घ्या विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने यात सहभाग घेतला.

४. सद्यस्क माध्यमाने द्विदिवसीय व्याख्यानमाला -

व्याख्याता प्रोफेसर रमाकांत पाण्डेय.

दिनांक- १४ व १५ नोव्हेंबर २०२२, वेळ दुपारी २ ते ३,

विद्यार्थी संख्या -72. कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय अभिनव भारती वारंगा परिसर नागपूर तथा भारतीय दर्शन विभाग द्वारा रामायण या विषयावर द्विदिवसीय व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती. उद्देश - एम ए हिंदू अध्ययन या विषयांतर्गत विद्यार्थ्यांना रामायण या विषयावर स्वतंत्र प्रश्नपत्र ठेवण्यात आले. म्हणून या विषयाची व्याख्यानमाला आयोजित करण्यात आली होती. या प्रश्नपत्रातील काही प्रमुख मुद्दे व्याख्यानासाठी ठेवण्यात आले होते. या द्विदिवसीय व्याख्यानमालेचे व्याख्याते आ. प्रोफेसर रमाकांत पाण्डेय महोदय हे होते. आदरणीय सर केंद्रीय संस्कृत विद्यापीठात निदेशक म्हणून कार्यरत आहेत. प्रस्तुत व्याख्यान मालेला विद्यार्थ्यांचा भरपूर प्रतिसाद मिळाला. माननीय प्रोफेसर रमाकांत पाण्डेय महोदयांनी विद्यार्थ्यांना प्रथम दिवशी-रामायण एक उपजीव्य काव्य व मर्यादा पुरुषोत्तम राम या विषयावर उत्तम मार्गदर्शन केले. तसेच द्वितीय दिवशी माननीय व्याख्यात्यांनी रामायणातील स्त्री-विमर्श व अन्य प्रसिद्ध रामायणे या विषयावर मार्गदर्शन केले. विद्यार्थ्यांनीही आपल्या समस्या व्याख्यात्यांपुढे ठेवल्या व त्यांनी छात्रांचे उत्तम समाधान केले. एम ए हिंदू अध्ययन तृतीय सत्राच्या विद्यार्थ्यांना या सत्राचा त्यांच्या प्रश्नपत्रिकेसाठी लाभ झाला. द्वितीय दिवशी समारोप कार्यक्रमात माननीय कुलगुरू व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रो. मधुसूदन पेन्ना महोदय यांनी विद्यार्थ्यांना सम्यक् उद्बोधन केले. विद्यार्थ्यांनीही असे व्याख्यान सत्र वारंवार आयोजित करण्यात यावे असा प्रतिसाद दिला. सहाय्यक

प्राध्यापिका अमृता सोहोनी यांनी या कार्यक्रमाचे आयोजन व संचालन केले. तसेच सहाय्यक प्राध्यापिका श्रद्धा उपाध्ये यांनीदेखील कार्यक्रमासाठी हातभार लावला.

५. आधुनिक काळातील द्रष्टे संत प्रज्ञाचक्षु गुलाबराव महाराज "

या विषयावर व्याख्यान दिनांक-६/७/२०२२ वेळ - सायं ७ वाजता कवि कुलगुरूकालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या रजत महोत्सवांतर्गत भारतीय दर्शन विभागातर्फे व अभिनव भारती वारंगा परिसर यांच्या संयुक्त विद्यमाने प्रज्ञाचक्षु गुलाबराव महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त एक व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाच्या व्याख्यात्या म्हणून प्रोफेसर अलका इंदापवार उपस्थित होत्या व त्यांनी आधुनिक काळातील द्रष्टे संत प्रज्ञाचक्षु गुलाबराव महाराज या विषयावर मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू प्रो. मधुसूदन पेन्ना महोदय उपस्थित होते. या कार्यक्रमाचे संचालन सहा. प्रा. अमृता सोहोनी यांनी केले. तसेच भारतीय दर्शन विभागाच्या सहाय्यक प्राध्यापिका श्रद्धा उपाध्ये महोदया यांचेही या कार्यक्रमाला सहकार्य लाभले. प्रस्तुत कार्यक्रमास विद्यार्थ्यांचा भरघोस प्रतिसाद लाभला. कार्यक्रमाच्या समन्वयिका व भारतीय दर्शन विभागाच्या विभागप्रमुखा प्रो. कलापिनी अगस्ती महोदया यांची देखील कार्यक्रमात विशेष उपस्थिती होती. याशिवाय अन्य विद्यापीठातील प्राध्यापक गण कार्यक्रमात सद्यस्क माध्यमाने उपस्थित होते.

६. कार्यक्रमाचे नाव ईशावास्योपनिषद् विशिष्ट व्याख्यान

दिनांक 18/ 4 /2022 व 22/ 4 /2022. वेळ- संध्याकाळी 7 वाजता भारतीय दर्शन योग विभाग द्वारा तथा संस्कृत भाषा साहित्य विभागद्वारा ईशावास्योपनिषद् या विषयावर एक विशिष्ट व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. हे एम.ए मल्टी डिसिप्लिनरी च्या द्वितीय सत्राच्या विद्यार्थ्यांना दर्शन हा एक स्वतंत्र प्रश्नपत्रिका आहे त्यात ईशावास्योपनिषद् या ग्रंथाचे अध्ययन अपेक्षित आहे. म्हणूनच या ग्रंथावर मधुभारती महाकवी प्रो. मधुसूदन पेन्ना महोदय यांचे द्विदिवसीय व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांचा या व्याख्यानाला भरपूर प्रतिसाद मिळाला. अभिनव भारती चे संयोजक प्रोफेसर कृष्णकुमार पांडेय महोदय व भारतीय दर्शन विभागाच्या विभागप्रमुखा प्रोफेसर कलापिनी अगस्ती महोदया तसेच संस्कृत संस्कृतेतर भाषा संकायाच्या अधिष्ठाता प्रोफेसर नंदा पुरी महोदया तसेच प.पु. गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् च्या संचालिका प्रोफेसर कविता होले महोदया आणि इतर मान्यवरांची उपस्थिती होती.

अभिनव-भारती वारंगा परिसर, नागपुर

परिसरीय कार्यक्रम

- १५/०९/२०२२ ते २४/०९/२०२२ पर्यंत नवीन प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठी छात्र प्रेरण कार्यक्रम घेण्यात आला, त्यात अभिनवभारती वारंगा परिसर येथील सर्व प्राध्यापकांनी विविध विषयांवर विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शन केले.
- २८/११/२०२२ रोजी Ancient Words Are the Thought Seeds for Modern, Advanced Technologies या विषयावर International Special Lecture चे आयोजन करण्यात आले. श्रीलंकेच्या मा. Captain Harsh यांनी विषय प्रस्तुती केली. यामध्ये ३० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. विशेष उपस्थिती मा. प्रो. पूरी महोदया व मा. प्रो. होले महोदया यांची होती.
- २४/१२/२०२२ ते २१/०४/२०२३ पर्यंत गीता पठण दर शनिवारी घेण्यात आले. यात अभिनव भारती वारंगा परिसरातील सर्व विभागातील विद्यार्थी व प्राध्यापक सहभाग घ्यायचे. यात गीतेच्या १८ अध्यायांचे पठण

करण्यात आले व क.का.सं.वि. च्या विद्वानांनी गीतेच्या अध्यायांचे सार व माहात्म्य विद्यार्थ्यांना समजवून सांगितले.

- २० ते ३१/१२/२०२२ पर्यंत Festival of Book आयोजित करण्यात आले होते यात १०० पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.
- १८/०१/२०२३ ते २१/०१/२०२३ पर्यंत संक्रमणोत्सव साजरा केला गेला. यात एकूण ३५ विद्यार्थ्यांनी विविध स्पर्धांमध्ये सहभाग घेतला, त्यांना पुरस्कार देण्यात आले.
- ८/०३/२०२३ महिला दिनानिमित्त व्रत, पर्व एवं उत्सवों में महिलाओं की भूमिका या विषयावर विदूषी मणिश्री यांनी विशेष व्याख्यान दिले. यात ३७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.
- २९/१०/२०२२ रोजी रजतमहोत्सवान्तर्गत 'E ग्रंथालय परिचय' हा प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात आला. यात ७७ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.
- आज्ञादी का अमृत महोत्सवात परिसरीय प्राध्यापकांनी ३ पेक्षा जास्त पुस्तकांचे प्रकाशन केले.
- माननीय नितीन गडकरींच्या उपस्थितीत अभिनव-भारती वारंगा परिसराद्वारे अमृत महोत्सवाचा समापन कार्यक्रम साई सभागृहात साजरा करण्यात आला व या कार्यक्रमाच्या वेळेस मा. कुलगुरु प्रो मधुसूदन पेन्ना व पूर्व कुलगुरु मा. प्रो. श्रीनिवास वरखेडी, अन्य सन्माननीय गण, विश्वविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक, प्राध्यापकेतर, विद्यार्थी व अन्य उपस्थित होते.
- महाराष्ट्र सरकार द्वारा प्राप्त आदेशांनुसार विविध महापुरुषांच्या जयंती साजरा केल्यात व पुण्यतिथींच्या दिवशी त्यांचे व त्यांच्या कार्याचे स्मरण करण्यात आले.

* * *

रत्नागिरी उपकेंद्र वार्षिक अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२२ – २०२३

शैक्षणिक सत्र २०२१ - २०२२ मध्ये रत्नागिरी उपकेंद्र परिसर ककासंवि द्वारे आयोजित विविध कार्यक्रम आणि कार्यक्रमांचा संक्षिप्त गोषवारा खालीलप्रमाणे आहे –

पांडुरंग वामन काणे स्मृतिदिन ; दिनांक १८/०४/२०२२

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे यांच्या 50 व्या स्मृतिदिनाचे आयोजन करण्यात आले. भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे हे एक थोर संस्कृत विद्वान होते व भारतरत्न पुरस्कार प्राप्त करणारे ते पहिले संस्कृत विद्वान ठरले. ते मुळचे रत्नागिरी जिल्ह्यातील असल्याने त्यांच्या कर्तृत्वाचा सार्थ अभिमान बाळगत कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या रत्नागिरी उपकेंद्राचे **भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र** असे नामकरण करण्यात आले आहे. आज त्यांच्या 50 व्या स्मृतिदिनानिमित्त उपकेंद्रात त्यांच्या प्रतिमेस माल्यार्पण करण्यात आले. यावेळी उपकेंद्रातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

महाराष्ट्र दिन ; दिनांक ०१/०५/२०२२

रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये 01 मे 2022 रोजी महाराष्ट्र दिनाचे आचरण करण्यात आले. उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांचे हस्ते ध्वजवंदन करण्यात आले. उपस्थितांना उद्देशुन उद्बोधनपर भाषण देण्यात आले. यानिमित्ताने अनौपचारिक सभेचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी उपकेंद्राच्या संचालकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधला. या कार्यक्रमाला उपकेंद्रातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते.

संस्कृत संभाषण शिबीर ; दिनांक ०१/०५/२०२२ – १०/०५/२०२२

संस्कृतभारती रत्नागिरी व कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाचे रत्नागिरी उपकेंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने रत्नागिरी शहरात संस्कृत संभाषण शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते.

शिबीराचा कालावधी- दिनांक १ ते १० मे २०२२.

वेळ - प्रतिदिन संध्याकाळी ०५:०० – ०७:००

ठिकाण – श्री. गोविंद कृष्ण रानडे संस्कृत पाठशाळा रत्नागिरी

शिबीरचालक- श्री. आशिष अनिल आठवले. उद्घाटन- संभाषण शिबीराचे उद्घाटन उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापिका कु. कश्मिरा दळी व प्रकल्प सहाय्यक श्री. अनुज शर्मा यांच्या उपस्थितीत पार पडले. त्यांनी दीपप्रज्वलन, सरस्वतीपूजन व भारतमातापूजन करून शिबीराचे उद्घाटन केले. याप्रसंगी कु. कश्मिरा दळी यांनी सहभागींना संस्कृत संभाषण करण्यासाठी शुभेच्छा दिल्या. संभाषण शिबीरात व्यवहारात आवश्यक संस्कृत संभाषण शिकवण्यात आले. संस्कृतभारतीच्या कार्यकर्त्यांनी संभाषण शिबीराला वेळोवेळी भेट दिली. या शिबीरासाठी रत्नागिरी मधील एकूण २० जणांनी नावनोंदणी केली होती.

समारोप - १० दिवसीय संस्कृत संभाषण शिबीराचा समारोप दिनांक १० मे २०२२ रोजी संध्याकाळी ०५:३० ते ०७:०० या वेळेत श्री. गोविंद कृष्ण रानडे संस्कृत पाठशाळा रत्नागिरी सभागृहात पार पडला.

एकदिवसीय आंतरराष्ट्रीय वेबिनार ; दिनांक ०७/०५/२०२२

भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे हे थोर संस्कृत विद्वान होते. भारतरत्न पुरस्कार प्राप्त करणारे ते पहिले संस्कृत विद्वान ठरले. यांचा जन्म रत्नागिरी जिल्ह्यातील पेढे परशुराम येथे ७ मे १८८० रोजी झाला. त्यांच्या कर्तृत्वाचा सार्थ अभिमान बाळगत कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या रत्नागिरी उपकेंद्राला “भारतरत्न डॉ.पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र” असे नाव देण्यात आले आहे. आज त्यांच्या जन्मदिनाचे औचित्य साधत क. का. सं. वि. रत्नागिरी उपकेंद्र भारतरत्न डॉ पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्राद्वारे “**The Contributions of Dr. P.V. Kane**” या विषयावर एकदिवसीय इंटरनॅशनल वेबिनारचे आयोजन केले होते. या प्रसंगी प्रमुख व्याख्यात्या म्हणून डॉ. लॉरा येरेकेशीवा (Faculty of history at-Farabi Kazak National University), प्रो. गौतम पटेल (प्रसिध्द संस्कृत विद्वान गुजरात) हे उपस्थित होते. डॉ. कला आचार्य (संस्कृति संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्षा) या मुख्य अतिथी म्हणून उपस्थित होत्या. प्रो मधुसूदन पेन्ना (क.का.सं.वि. रामटेक कुलगुरु) अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होते. डॉ. दिनकर मराठे (रत्नागिरी उपकेंद्र संचालक) यांनी कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व मान्यवरांचे स्वागत केले. डॉ. लॉरा येरेकेशीवा यांनी हिंदू धर्म आणि मध्य आशियाई इस्लाममधील तीर्थयात्रा यांचा संस्कारांपासून ते सामाजिक एकतेपर्यंतचा आढावा घेत काणे यांच्या धर्मशास्त्राचा इतिहास या ग्रंथातील महत्त्वपूर्ण वचनांचा उल्लेख करत तीर्थक्षेत्रे ही समाजाला एका सूत्रात जोडून ठेवण्याची महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावताना दिसतात असे मत मांडले. प्रो. गौतम पटेल यांनी डॉ. काणे यांचे योगदान या विषयावर बोलत असताना काणे यांच्या जीवनातील अनेक अपरिचित विषयांचा उलगडा करत “काणे हे मला कृष्णा प्रमाणेच वाटतात” असे म्हटले. आपल्या आयुष्यातील महत्त्वपूर्ण वर्षे धर्मशास्त्राचा इतिहास लिहिण्यासाठी ज्यांनी खर्ची केली असे हे व्यक्तिमत्व येणाऱ्या अनंत पिढ्यांना सदैव प्रेरणा देत राहील असे मत यांनी व्यक्त केले.

डॉ. कला आचार्य यांनी धर्मशास्त्राचा इतिहास या ग्रंथाची ठळक वैशिष्ट्ये नमुद करत संस्कृत साहित्यातील अनेक विद्वानांच्या कृतींचा अत्यंत सूक्ष्म दृष्टीने बारकाईने अभ्यास करत काणे यांनी सर्व स्मृती ग्रंथांचे सार धर्मशास्त्राचा इतिहास यात कसे एकटवले आणि सर्वसमावेशक दृष्टीने या ग्रंथाची रचना कशी करण्यात आली यावर प्रकाश टाकला शेवटी काणेंसारख्या महान व्यक्तिमत्त्वाच्या कार्याचा विचार करत उपकेंद्राद्वारे आम्हाला त्यांच्या विषयी बोलण्यासाठी या कार्यक्रमाच्या निमित्ताने आमंत्रित करून जणू उपकेंद्राने आम्हाला ऋषी ऋणातुन मुक्त होण्याची संधी दिली असे मत व्यक्त करत त्यांनी उपकेंद्राचे आभार मानले. कार्यक्रमाच्या अंती अध्यक्षीय भाषणात विश्वविद्यालयाचे कुलगुरु प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी कार्य कर्तृत्वाने अजरामर झालेल्या विद्वानांच्या कार्याचे त्यांच्या कृतींचे कालौघात विस्मरण होऊ नये यासाठीच विश्वविद्यालयाच्या उपकेंद्राला भारतरत्न डॉ. पां. वा. काणे यांचे नाव देण्यात आले असून या उपकेंद्राद्वारे या दृष्टीने भविष्यात अनेक कार्ये घडून येतील असे त्यांनी म्हटले. काणे यांच्या धर्मशास्त्राचा इतिहास या ग्रंथाचा केवळ भारतातच नव्हे तर जगभर अभ्यास होतो याचप्रमाणे काणे यांच्या अन्य भाषांतील साहित्याचे इतर भाषांमध्ये ही अनुवाद करण्याचे कार्य विश्वविद्यालयाद्वारे केले जाईल आणि त्याचा लाभ सर्वांना घेता येईल त्या दृष्टीने विश्वविद्यालय कार्य करेल असे आश्वासन त्यांनी दिले. मान्यवरांच्या व्याख्यानानंतर आभारप्रदर्शन कु. कश्मिरा दळी यांनी केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्री. आशिष आठवले यांनी केले. ऑनलाइन पद्धतीने पार पडलेल्या या कार्यक्रमाला भारतातील तसेच भारताबाहेरील अनेक विद्वान मंडळी उपस्थित होती. विविध ठिकाणांहून सहभागी झालेल्यांना ई-प्रमाणपत्र पाठवण्यात आले.

आंतरराष्ट्रीय योग दिवस ; दिनांक २१/०६/२०२२

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाचे रत्नागिरी उपकेंद्र, गोदूताई जांभेकर विद्यालय, रत्नागिरी व पतंजलि योग समिती, रत्नागिरी यांच्या संयुक्त विद्यमाने गोदूताई जांभेकर विद्यालय येथे आंतरराष्ट्रीय योगदिनाचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी पतंजलि योग समिती रत्नागिरीचे श्री. विनय साने यांनी उपस्थित विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना मार्गदर्शन केले व योगाची प्रात्यक्षिके दाखवली. गोदूताई जांभेकर विद्यालयाचे विद्यार्थी तसेच संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या रत्नागिरी उपकेंद्राचे सर्व कर्मचारी यावेळी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संचालन श्री. आशिष आठवले यांनी केले तर कु. कश्मिरा दळी यांनी आभार मानले.

कालिदास दिन ; दिनांक ३०/०६/२०२२

रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये आज ३० जून रोजी कालिदास दिनाचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांच्या हस्ते कालिदासांच्या प्रतिमेस माल्यार्पण करण्यात आले. . तसेच सायंकाळी ४ वाजता निसर्गाच्या सान्निध्यात कालिदास विरचित मेघदूत या काव्याचे पठण करण्यात आले. या वेळी संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांनी उद्बोधनपर भाषणात उपस्थितांना उद्देशून कालिदासदिनाचे औचित्य सांगितले. समग्र संस्कृत साहित्यातील बहुतांश भाग कालिदासाच्या साहित्याने व्यापला आहे, असे म्हणत राष्ट्रकवी म्हणून जगद्विख्यात असलेल्या कालिदासाच्या प्रसिद्ध सप्त कृतींविषयी माहिती दिली. कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाकडून कालिदासाच्या रघुवंशम् आणि कुमारसंभवम् ही महाकाव्ये, मेघदूत व ऋतुसंहार ही खंडकाव्ये, अभिज्ञानशाकुंतलम्, विक्रमोर्वशीयम्, मालविकाग्निमित्रम् ही नाटके या सात कृतींचे मराठी भाषेत अनुवादित झालेल्या साहित्याचा सर्वांनी आस्वाद घ्यावा, असे आवाहन त्यांनी केले.

आज विश्वविद्यालयासह संपूर्ण रत्नागिरी कालिदासमय झाली आहे, असे ते म्हणाले.

विशेष व्याख्यान : कालिदासकृतींमधील काव्यसौंदर्य (कालिदास दिन विशेष व्याख्यान)

प्रो. नंदा पुरी ; दिनांक ०४/०७/२०२२

"कालिदासकृतींमधील काव्यसौंदर्य" या विषयावर विश्वविद्यालयाच्या रत्नागिरी उपकेंद्रातर्फे ऑनलाईन पद्धतीने व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी विषयाचा आपल्या व्याख्यानाद्वारे उलगडा करून देत असताना रघुवंश, कुमारसंभव, मेघदूत, ऋतुसंहार या काव्यांबरोबरच अभिज्ञानशाकुंतल, मालविकाग्निमित्र, विक्रमोर्वशीय सारख्या नाटकांचाही विचार करत एकूणच कालिदासाच्या प्रसिद्ध सप्त कृतींतील निवडक श्लोकांचे दाखले देत प्रसंगी अभ्यासपूर्ण संदर्भांची जोड देत प्रत्येक कृतीचे काव्यात्मक सौंदर्य आपल्या ओघवत्या वाणीने व्यक्त करत प्रो. नंदा पुरी यांनी उपस्थित श्रोत्यांना मंत्रमुग्ध केले. कालिदासाच्या काव्यात नाट्य आणि नाट्यात काव्याचे दर्शन होत असल्याचे सांगत शब्दचित्र रेखाटण्यात कालिदास अव्वल ठरला आहे असे विचार प्रो. नंदा पुरी यांनी व्यक्त केले. प्रो.कृष्णकुमार पाण्डेय यांनी या कार्यक्रमात अध्यक्षस्थान भूषविले. कालिदासाच्या कलाकृती या पूर्वीच्या काळी जितक्या प्रासंगिक होत्या तितक्याच त्या सद्यस्थितीतही प्रासंगिक असून येणाऱ्या भविष्यातही यांची प्रासंगिकता अधिक वाढेल असे प्रतिपादन प्रो. पाण्डेय यांनी अध्यक्षीय भाषणात केले. रत्नागिरी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांनी प्रास्ताविक केले तर श्री.आशिष आठवले यांनी सूत्रसंचालन केले. सर्व शिक्षक, शोध छात्र इ. ९५ पेक्षा अधिक श्रोत्यांनी इप्रणालीद्वारे उपस्थित राहून या व्याख्यानाचा लाभ घेतला.

गुरुपौर्णिमा ; दिनांक १३/०७/२०२२

रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये आज दिनांक १३ जुलै २०२२ रोजी गुरुपौर्णिमेचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी व्यासांच्या प्रतिमेचे पूजन करून प्रतिमेस उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांच्या हस्ते माल्यार्पण करण्यात आले. यावेळी शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना उद्देशून केलेल्या उद्बोधनपार भाषणात त्यांनी गुरु परंपरेचे महत्त्व उलगडून सांगत भारताला विश्वगुरू पदी विराजमान करण्यात गुरू परंपरेची महत्त्वाची भूमिका असल्याचे म्हटले. भारतीय ज्ञानपरंपरेचे स्वरूप आजच्या काळात बदललेले असले तरी गुरु शिष्य परंपरा ही अजूनही टिकून आहे. या भारतीय ज्ञानपरंपरेच्या संवर्धनाबरोबरच तिचे प्रयोजनही आपण जाणून घेतले पाहिजे आणि त्याचा उपयोगही केला पाहिजे.

संस्कृत संभाषण व भाषा परिचय वर्ग ; दिनांक १८ – २४/०७/२०२२

१८ ते २४ जुलै २०२२ या ७ दिवसांच्या कालावधीत संस्कृत संभाषण व भाषा परिचय वर्गाचे

आयोजन करण्यात आले होते. रत्नागिरीमधील स्थानिकांना याचा लाभ घेता यावा यादृष्टीने विनामूल्य पद्धतीने घेण्यात आलेल्या या वर्गाला रत्नागिरीमधील संस्कृत विषयाचे विद्यार्थी, संस्कृत प्रेमी व्यक्ती निरंतर ७ दिवस उपस्थित होत्या. संस्कृत संभाषण, संस्कृत साहित्याचे काही भाग, संस्कृत गीता आणि शास्त्रांचा परिचय यासह अनेक विषयांचा समावेश असलेला हा अभ्यासक्रम २३ जुलै रोजी संपन्न झाला.

लोकमान्य टिळक जयंती ; दिनांक २३/ ०७/२०२२

२३ जुलै २०२२ रोजी भारतीय समाज सुधारक व स्वातंत्र्यसैनिक लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक यांच्या जयंती निमित्ताने रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये सर्व प्राध्यापक व कर्मचाऱ्यांच्या उपस्थितीत उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांच्या हस्ते प्रतिमा पूजन करून उद्बोधनपर विचार व्यक्त केले. त्यानंतर रत्नागिरी येथील टिळकांच्या जन्मस्थानी भेट देऊन डॉ. दिनकर मराठे यांनी त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले.

स्वातंत्र्य दिन ; दिनांक १५/०८/२०२२

रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये दिनांक १३ ते १५ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत आजादी का अमृत महोत्सव या निमित्ताने हर घर तिरंगा अभियान राबविण्यात आले. या अभियानादरम्यान रत्नागिरी उपकेंद्राद्वारे सर्व विद्यार्थी, कर्मचारी यांना संचालकांच्या हस्ते ध्वज वितरण करण्यात आले. अंतीम दिवशी दिनांक १५ ऑगस्ट २०२२ रोजी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. या प्रसंगी क.का.सं.वि. रामटेक येथून आलेले प्राध्यापक व विद्यार्थी, रत्नागिरी उपकेंद्रातील सर्व कर्मचारी उपस्थित होते. उपस्थितांना संबोधित करत संचालकांनी प्रेरणादायी भाषण दिले. त्यानंतर अनौपचारिक बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते. क.का.सं.वि. रामटेक येथील विद्यार्थ्यांनी देशभक्तीपर गीतांचे गायन केले. सर्वांच्या उपस्थितीत हा कार्यक्रम संपन्न झाला.

आंतरराष्ट्रीय परिषद - धर्म, धर्मशास्त्र आणि संस्कृति ; १७-१८/०८/२०२२

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाचे रत्नागिरी उपकेंद्र “भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र” या नावाने विस्तार पावत आहे. धर्मशास्त्र अध्ययनाला आणि संशोधनाला आपल्या जीवनाची तपश्चर्या मानून History of Dharmashastra हे पाच खंडात्मक एकूण नऊ ग्रंथांचे योगदान भारतीय ज्ञानपरंपरेला देणाऱ्या पां. वा. काणेच्या नावाने हे उपकेंद्र उदयाला आले आहे. या उपकेंद्राच्या वर्षपूर्तीच्या आतच एक महत्त्वाचा टप्पा या केंद्राने गाठला तो ‘धर्म, धर्मशास्त्र आणि संस्कृती’ या विषयावरील आंतरराष्ट्रीय

परिषदेच्या निमित्ताने ! काणेंच्या संशोधनाच्या विषयावर अशी आंतरराष्ट्रीय परिषद व्हावी अशी संकल्पना भूतपूर्व आदरणीय कुलगुरू प्रो. श्रीनिवास वरखेडी यांनी मांडली होती. परंतु या संकल्पनेला सर्वतोपरी मार्गदर्शन लाभले ते विद्यमान समादरणीय कुलगुरू प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांचे. त्यांच्याच अखंडित सहकार्याने आणि मार्गदर्शनाने या धर्मकथेचा प्रारंभ झाला, जीची फलश्रुती आता येथे देत आहे. पां. वा. काणे म्हणतात ‘धर्म’ ह्या शब्दाचा अनुवाद करणे शक्य नाही. म्हणूनच त्यांनी संपूर्ण लिखाण इंग्रजीत करूनही शीर्षकात आणि अन्यत्रही धर्मशास्त्र आणि धर्म हे शब्द जसेच्या तसे ठेवले आहेत. याच विचाराला अनुसरून आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे शीर्षक ठरवताना धर्म आणि धर्मशास्त्र हे शब्द तसेच ठेवायचे असे ठरले. परंतु केवळ धर्म आणि धर्मशास्त्र यांचा मर्यादित विचार न करता या दोहोंचा ज्या भारतीय संस्कृतीवर वेळोवेळी परिणाम झाला आहे त्या संस्कृती या शब्दाची जोड देऊन ‘धर्म, धर्मशास्त्र आणि संस्कृती’ हा विषय परिपूर्ण बनला. परिषदेत सादर झालेल्या विविधांगी शोधपत्रांनी या शीर्षकाला सार्थकता आणली. ही परिषद नावापुरती आंतरराष्ट्रीय न राहता तिला खऱ्या अर्थाने आंतरराष्ट्रीय दर्जा प्राप्त होण्यासाठी विदेशी विद्वानांचा या परिषदेत सहभाग होणे आवश्यक होते. याची जबाबदारी सहयोगी संस्थांपैकी संस्कृती संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठान, मुंबई यांनी स्वीकारली. प्रतिष्ठानच्या कार्याध्यक्षा डॉ. कला आचार्य यांच्या संपर्कातून चार विदेशी विद्वानांचे परिषदेसाठी येणे नक्की झाले. भारतीय तत्त्वज्ञानाचा अभ्यास करणारे, भारतीय संस्कृतीची आवड असलेले, संस्कृतची जाण असलेले, भारतीय कला जोपासणारे असे हे सारे विद्वान परिषदेला लाभले. या संदर्भाने अलिकडेच आम्हाला परिषदेनंतर एक प्रतिक्रिया मिळाली ज्यात एक प्राध्यापक म्हणतात की “परिषदेला आलेल्या सर्व विद्वान व्यक्ती म्हणजे विद्वत्ता, विनयशीलता आणि उत्साह यांचा मानवी वावर होता”; याची खरोखरच प्रचीती यावी अशा या विद्वान व्यक्ती होत्या. परिषदेची घोषणा केल्यानंतर नोंदणीच्या अंतिम तारखेपर्यंत दीडशेहून अधिक लोकांनी प्रत्यक्ष सहभागी होणार असल्याचे कळवले होते. एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर संस्कृत विषयाशी संबंधित अशी पहिलीच आंतरराष्ट्रीय परिषद रत्नागिरी येथे होत होती. याच्या यजमानपदी उपकेंद्र असले तरी या विचारयज्ञाची वेदिका ठरली ती रत्नागिरी येथील गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाची ऐतिहासिक वास्तू ! हेरीटेज इमारत म्हणून घोषित होण्याच्या दिशेने वाटचाल करत असलेल्या गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाच्या मुख्य इमारतीत परिषद आयोजित करण्याचे ठरले. महाविद्यालयाने याला सहमती दाखवली आणि महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रफुल्लदत्त कुलकर्णी यांच्या मार्गदर्शनात महाविद्यालय परिषदेसाठी सज्ज झाले. रत्नागिरीसारख्या ठिकाणी आंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित करणे म्हणजे एका अर्थाने शिवधनुष्य पेलणेच होते. विश्वविद्यालयाचे कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी यांच्या पाठिंब्यामुळे उपकेंद्राने हे शिवधनुष्य पेलण्याचे धाडस केले. याचबरोबर विश्वविद्यालयाच्या या महत्त्वाच्या कार्यक्रमात सिद्धांत नॉलेज फाऊंडेशनचे श्री. टी. एन. सुदर्शन यांनी विश्वविद्यालयाच्या विनंतीचा स्वीकार करून सहयोग करण्याचे मान्य केले. ही विश्वविद्यालयाच्या विश्वासाहतेची पोचपावती आहे असे वाटते. वैश्विक दृष्टीकोनातून धर्मशास्त्राशी संबंधित विविध विषयांची चर्चा या परिषदेत व्हावी या अपेक्षेने सिद्धांत नॉलेज फाऊंडेशनने परिषदेस सहकार्य करण्याचे मान्य केले. अशाप्रकारे उपकेंद्राने रत्नागिरी एज्युकेशन सोसायटीचे गोगटे जोगळेकर महाविद्यालय, सिद्धांत नॉलेज फाऊंडेशन आणि संस्कृती संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठान, मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १७ व १८ ऑगस्ट २०२२ रोजी या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन केले होते. या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत

1. प्रो. सरोजा भाटे, निवृत्त प्राध्यापिका, पुणे विद्यापीठ
2. डॉ. कला आचार्य, कार्याध्यक्षा, संस्कृती संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठान, मुंबई
3. प्रो. पौलो बरोन, इटली
4. डॉ. रागसुधा विंजमुरी, युके

5. प्रो. रामरत्नम एस., मा. कुलगुरु, जगद्गुरु कृपाळु विद्यापीठ, ओडीसा
6. मा. श्री. अंबादास जोशी (निवृत्त न्यायमूर्ती मुंबई उच्च न्यायालय), मा. लोकायुक्त, गोवा राज्य
7. प्रो. मरीअनो इतुर्बे, अर्जेन्टिना (सध्या वास्तव्य दिल्ली)
8. डॉ. काशिनाथ न्युपाने, विभागप्रमुख व प्राध्यापक नेपाळ संस्कृत विद्यापीठ, नेपाळ
9. प्रो. मधुसूदन पेन्ना, मा. कुलगुरु, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
10. प्रो. विजयकुमार सीजी, मा. कुलगुरु, महर्षि पाणिनि संस्कृत एवं वैदिक विश्वविद्यालय, उज्जैन
11. प्रो. गणेश थिटे, पुणे
12. प्रो. रवींद्र मुळे, पुणे
13. डॉ. ललिता नामजोशी, मुंबई
14. डॉ. परिणीता देशपांडे, मुंबई

या निमंत्रित विद्वानांची विविध विषयांवरील व्याख्याने झाली. त्याचप्रमाणे या परिषदेदरम्यान शोधपत्र वाचनाची दोन समांतर सत्रे मुख्य सत्रासह चालविण्यात आली त्यामध्ये,

1. डॉ. ललिता नामजोशी, मुंबई	6. डॉ. अनघा जोशी, पुणे
2. प्रो. रवींद्र मुळे, पुणे	7. डॉ. कुमार भट, मुंबई
3. डॉ. ललिता चंद्रात्रे, रामटेक	8. प्रो. प्रसाद गोखले, रामटेक
4. डॉ. रॅली अनुपमा, पुणे	9. डॉ. कल्पना आठल्ये, रत्नागिरी
5. डॉ. दिनेश रसाळ, पुणे	10. डॉ. दिनकर मराठे, रत्नागिरी

या विद्वान मंडळींनी अध्यक्षस्थान भूषविले आणि मार्गदर्शनही केले.

उद्घाटन कार्यक्रम-

आंतरराष्ट्रीय परिषदेचा उद्घाटन कार्यक्रम दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ रोजी सकाळी ११:०० वाजता पार पडला. या कार्यक्रमाला आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या संस्कृत विदुषी प्रो. सरोजा भाटे ह्या मुख्य अतिथी म्हणून उपस्थित होत्या. त्याचप्रमाणे डॉ. कला आचार्य व प्रो.पौलो बरोन हे विशिष्टातिथी म्हणून उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान विश्वविद्यालयाचे कुलगुरु मा. प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी भूषविले. याप्रसंगी गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रफुल्लदत्त कुलकर्णी, विश्वविद्यालयाचे कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, संस्कृती संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठान, मुंबईचे सचिव श्री. आदिनाथ पाटील, डॉ. दिनकर मराठे व डॉ. कल्पना आठल्ये आदी मान्यवर उपस्थित होते. राष्ट्रगीताने कार्यक्रमाला सुरुवात झाली. त्यानंतर परंपरेप्रमाणे वेदघोष चालू असताना मान्यवरांच्या हस्ते दीपप्रज्ज्वलन झाले. त्यानंतर विश्वविद्यालय गीत व स्वागतगीत झाले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक रत्नागिरी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांनी केले. याप्रसंगी गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. प्रफुल्लदत्त कुलकर्णी व संस्कृती संवर्धन आणि संशोधन प्रतिष्ठान, मुंबईचे सचिव श्री. आदिनाथ पाटील यांनी परिषदेला शुभेच्छा दिल्या. त्यानंतर मुख्य अतिथी प्रो. सरोजा भाटे यांनी आपले

उद्घाटनपर मनोगत व्यक्त केले व विश्वविद्यालयाचे कुलगुरू मा. प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांनी अध्यक्षीय भाषण केले. गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाच्या संस्कृत विभाग प्रमुख डॉ. कल्पना आठल्ये यांनी आभार मानले. उद्घाटन कार्यक्रमानंतर लगेचच डॉ. कला आचार्य यांनी या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे बीजभाषण केले.

पॅनल चर्चा – “सिद्धांत संवाद”

विषय – 'Dharmashastra - Real world Implications on Jurisprudence'

या चर्चात्मक सत्राची संकल्पना सिद्धांत नॉलेज फाउंडेशनने मांडली होती. यामध्ये गोवा राज्याचे लोकायुक्त व निवृत्त न्यायमूर्ती श्री. अंबादास जोशी, पुणे विद्यापीठातील प्राध्यापिका डॉ. अनघा जोशी, नेपाळ संस्कृत विद्यापीठातील प्राध्यापक डॉ. काशिनाथ न्युपाने, अर्जेन्टिना येथील सध्या दिल्ली येथे असलेले प्रो. मरीअनो इतुर्बे यांनी सहभाग घेतला होता. विश्वविद्यालयाचे कुलगुरू प्रोफेसर मधुसूदन पेन्ना यांनी कौशल्यपूर्ण पद्धतीने या चर्चासत्राचे संचालन केले. या चर्चात्मक सत्रात धार्मिक गोष्टींमध्ये संस्कृतीचे आणि रुढींचे महत्त्व, हिंदू या शब्दाची व्याख्या, हिंदू कायद्यातील दूरगामी परिणाम, धर्म आणि आधुनिक कायदा यांचा धर्मशास्त्रीय दृष्टिकोनातून विचार असे अनेक विषय विद्वानांनी सविस्तरपणे हाताळले. परिषदेला उपस्थित अन्य विद्वानांनीही यामध्ये उत्स्फूर्त सहभाग घेतला.

ग्रंथ प्रदर्शन -

महामहोपाध्याय डॉ. पां. वा. काणे यांचे बहुतांश लेखन कार्य पुणे येथील भांडारकर ओरिएंटल रिसर्च इन्स्टिट्यूट मध्ये पूर्ण झाले. धर्मशास्त्राचा इतिहास अर्थात हिस्ट्री ऑफ धर्मशास्त्र या महाकाय ग्रंथाचे खंड काणे यांनी येथेच लिहून पूर्ण केले. त्यांच्या विविध ग्रंथांचे प्रदर्शन व विक्री भांडारकर ओरिएंटल रिसर्च इन्स्टिट्यूट यांच्यामार्फत परिषदेच्या ठिकाणी सहभागींसाठी उपलब्ध करून देण्यात आले होते.

ग्रंथ प्रकाशन -

दिनांक १७ ऑगस्ट २०२२ रोजी परिषदेच्या उद्घाटन प्रसंगी तीन पुस्तकांचे प्रकाशन करण्यात आले. या कार्यक्रमात कै. डॉ. काणे यांच्या मूळ इंग्रजी मधील “Jurisprudence and Mīmāṃsā Darśana” पुस्तकाचे “न्याय व्यवस्था आणि मीमांसा दर्शन” या मराठी अनुवादित पुस्तकाचे प्रकाशन करण्यात आले. पु.बा. साठे यांनी या पुस्तकाचा अनुवाद केला असून डॉ. उदय कुमठेकर यांनी संपादन केले आहे. तसेच प्राज्ञ पाठशाळा वाई निर्मित धर्मकोशाच्या ५ व्या खंडाच्या ८ व्या भागाचे प्रकाशन करण्यात आले. कविकुलगुरू कालिदास विश्वविद्यालयाने या खंडाच्या प्रकाशनासाठी आर्थिक साहाय्य केले आहे. यासह आंतरराष्ट्रीय परिषदेदरम्यान सादर करण्यात आलेल्या शोधपत्रांच्या सारांशाच्या संग्रहाचे “शोधरत्नम्” हे पुस्तक प्रकाशित करण्यात आले. तसेच दि. १८ ऑगस्ट २०२२ रोजी समारोप कार्यक्रमात पुणे येथील प्राध्यापिका डॉ. अनघा जोशी यांच्या “Non-payment of Wages as a Ground for Litigation in Ancient Indian Law” या पुस्तकाचे प्रकाशन करण्यात आले.

वैविध्यपूर्ण परिषद :

रत्नागिरीमध्ये प्रथमच होत असलेल्या या आंतरराष्ट्रीय परिषदेसाठी भारतातील १० राज्यांतून एकूण सुमारे १५० हून अधिक व्यक्ती सहभागी झाल्या होत्या. यामध्ये महाराष्ट्रासह उत्तरप्रदेश, राजस्थान, ओडीसा,

कर्नाटक, आंध्रप्रदेश, केरळ, हिमाचलप्रदेश, त्रिपुरा, इ. राज्यांतून सहभाग प्राप्त झाला होता. विशेष उल्लेखनीय गोष्ट अशी की, या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत अर्जेन्टिना, युके, नेपाळ, इटली, श्रीलंका आणि व्हिएतनाम अशा सहा देशांमधील विद्वान मान्यवर व सहभागी म्हणून उपस्थित होते. स्थानाप्रमाणेच या परिषदेत विषयवैविध्य आणि भाषा वैविध्यही आढळून आले. इंग्रजी, हिंदी, संस्कृत आणि मराठी अशा चार भाषांतून या परिषदेत विषय मांडण्यात आले. यामध्ये भारतीय मंदिरे आणि संस्कृती, धर्मसंकल्पना, दंड संकल्पना, साहित्यातील धर्मविचार, इ. विविधांगी विषय घेऊन विद्वान व सहभागींनी आपले विचार प्रस्तुत केले.

आभासीमाध्यमातून समांतर आयोजन -

रत्नागिरी येथे प्रत्यक्ष स्वरूपात ही परिषद उत्तम पद्धतीने चालू असताना, त्याच वेळी ज्या व्यक्ती प्रत्यक्ष सहभागी होऊ शकल्या नाहीत त्यांच्यासाठी आभासीय माध्यमातून समांतर आयोजन करण्यात आले होते. त्याचे संपूर्ण आयोजन विश्वविद्यालयातील प्राध्यापक डॉ. जयवंत चौधरी यांनी केले होते तर समन्वयक म्हणून डॉ. श्वेता शर्मा यांनी काम पाहिले. आभासीय माध्यमातून आयोजित सत्रांमध्ये विश्वविद्यालयातील प्रो. कविता होले, प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, प्रो. नंदा पुरी, प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती व प्रो. पराग जोशी यांनी अध्यक्षस्थान भूषविले. यामध्ये एकूण ५० हून अधिक व्यक्तींनी सहभाग घेतला होता. याचबरोबर अप्रत्यक्षपणे सर्वाना ह्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेत सहभागी होता यावे म्हणून या परिषदेचे थेट प्रक्षेपण करण्याची व्यवस्थाही करण्यात आली होती.

सांस्कृतिक कार्यक्रम -

परिषदेच्या पहिल्या दिवशी उपस्थितांनी सांस्कृतिक कार्यक्रमाचा आनंद अनुभवला. यामध्ये युके येथील विदुषी डॉ. रागसुधा विंजमुरी यांनी भरतनाट्यम या शास्त्रीय नृत्यप्रकारचे सादरीकरण केले. त्यानंतर रत्नागिरी येथील लोकप्रिय गायिका कु. ईशानी पाटणकर हिच्या सुमधुर स्वरांनी सर्वाना मंत्रमुग्ध केले. अध्यापिका कु. श्रीवरदा माळगे यांच्या 'रामगिरी ते रत्नागिरी' या एकपात्री लघुनाटिकेने सर्वांचे चित्त वेधून घेतले. यानंतर रत्नागिरी येथील विदुषी सौ. मिताली भिडे व सौ. रूपाली लिमये यांच्या विद्यार्थिनींनी अनुक्रमे भरतनाट्यम आणि कथक या नृत्यप्रकारांचा अद्भुत संगम प्रस्तुत केला. या कार्यक्रमाने अवघ्यांचे चित्त वेधले. या सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्राध्यापक डी. आर.वालावलकर यांनी अतिशय उत्तम पद्धतीने केले.

समारोप कार्यक्रम -

या द्विदिवसीय आंतरराष्ट्रीय परिषदेच्या समारोप कार्यक्रमात महर्षी पाणिनी संस्कृत तथा वैदिक विश्वविद्यालयाचे सन्माननीय कुलगुरू प्रो. विजयकुमार सी.जी. मेनन यांनी विशेष अतिथीस्थान भूषविले. समारोपप्रसंगी रत्नागिरी एज्युकेशन सोसायटीचे कार्यवाह सतीश शेवडे, गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाचे प्रशासकीय उपप्राचार्य डॉ. मकरंद साखळकर, मा. कुलगुरू व समारोप कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्रा. मधुसूदन पेन्ना, प्राध्यापक रवींद्र मुळे, उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे व डॉ. कल्पना आठल्ये आदि मान्यवर मंडळी उपस्थित होती. या प्रसंगी दि. १७, १८ ऑगस्ट २०२३ या दोन दिवसांच्या कालावधीत पार पडलेल्या आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे वृत्त कथन डॉ. कल्पना आठल्ये यांनी केले. डॉ. आशिष जे. आणि कार्तिक भागवत यांनी सूत्रसंचालन केले. शेवटी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांनी आभार मानले. अशाप्रकारे धर्म, धर्मशास्त्र आणि संस्कृती या विषयावरील २ दिवसीय आंतरराष्ट्रीय परिषदेची यशस्वी सांगता झाली.

गणेशोत्सव ; ३१/०८/२०२२

रत्नागिरी केंद्रामध्ये माननीय संचालक डॉ. दिनकर मराठे आणि सर्व कर्मचारी वर्ग यांच्या उपस्थितीत गणेशोत्सव साजरा करण्यात आला.

शिक्षक दिन ; ५/०९/२०२२

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये ५ सप्टेंबर २०२२ रोजी शिक्षक दिनाचे आचरण करण्यात आले.

५ सप्टेंबर हा डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन् यांचा जन्मदिन "शिक्षक दिन" म्हणून साजरा केला जातो . शिक्षक दिन म्हणजे आपल्या जवळील ज्ञान भांडार खुले करत निरपेक्षपणे ज्ञानदानाचे पवित्र कार्य करत "न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते" हे विद्यार्थ्यांच्या मनावर बिंबवण्याचे सामर्थ्य ज्याच्या ठायी आहे अशा शिक्षकांविषयी कृतज्ञता व्यक्त करण्याचा दिवस होय. आज याच शिक्षक दिनाचे औचित्य साधत रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे आणि उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन् यांच्या प्रतिमेस माल्यार्पण करण्यात आले. त्यावेळी उपस्थितांना उदेशून केलेल्या उद्बोधनपर वक्तव्यात भारताचे दुसरे राष्ट्रपती, भारतरत्न पुरस्काराचे मानकरी राधाकृष्णन् हे थोर वेदांती पंडित, गाढे तत्त्ववेत्ते , उत्तम लेखक, उत्तम प्रशासक अशा अष्टपैलू जीवनाचे दर्शन घडविणारे ते आदर्श शिक्षक होते. अशा या बहुआयामी महान व्यक्तीमत्त्व लाभलेल्या डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन् यांचा जन्म ५ सप्टेंबर १८८८ तामिळनाडू राज्यात चित्तूर प्रांतात तिरुत्ताणी या गावात झाला. महाविद्यालयीन स्तरावर काही वर्षे अध्यापनाचे कार्य करून ते अखिल विश्वाचे शिक्षक बनले. भारतीय शिक्षण क्षेत्रात त्यांनी अत्यंत भरीव असे योगदान देत शिक्षक कसा असावा याचा एक आदर्श जगासमोर घालून दिला अशी संचालकांनी राधाकृष्णन् यांच्याविषयी माहिती दिली. सुशिक्षित समाज आणि उत्तम व्यक्तित्व निर्मिती करिता शिक्षक हाच आधारस्तंभ असतो. भारतीय ज्ञानपरंपरेत गुरु शिष्य परंपरेला अतिशय महत्त्व असून पाश्चात्य आक्रमणे होऊनही जी समृद्ध भारतीय संस्कृती अखंडितपणे टिकून राहण्याचे मुख्य कारण म्हणजे गुरु शिष्य परंपरा होय असे विचार त्यांनी आपल्या मनोगतात प्रकट केले. या कार्यक्रमात विशेष अतिथी म्हणून गोगटे जोगळेकर महाविद्यालयाच्या संस्कृत विभागातील शिक्षक श्री. जयंत अभ्यंकर, कु. स्नेहा शिवलकर आदि मंडळी उपस्थित होती. या प्रसंगी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे यांच्या हस्ते उपस्थित शिक्षकांचा सत्कार करण्यात आला. आपले मनोगत व्यक्त करताना श्री. जयंत अभ्यंकर म्हणाले की, आदर्श शिक्षकांच्या मार्गदर्शनानेच आम्ही घडलो. जीवनात पुस्तकी विद्येबरोबरच व्यावहारिक शहाणपणही शिक्षकांच्या सहवासात राहिल्याने आणि त्यांच्या वर्तणुकीतून शिकायला मिळते. आपल्या गुरुंचे स्मरण करत प्रत्येक व्यक्तीच्या जीवनात शिक्षकाचे अमूल्य स्थान असते. अगदी शालेय जीवनापासून ते आजपर्यंत मला जे जे शिक्षक लाभले त्यांच्या मार्गदर्शनेच माझ्या जीवनाला आकार प्राप्त झाला असे कु. स्नेहा शिवलकर म्हणाल्या. कार्यक्रमाचे प्रास्तविक डॉ. दिनकर मराठे यांनी केले तर सूत्रसंचालन कु. कश्मिरा दळी यांनी केले. आपल्या कार्यक्रमाला उपकेंद्रातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

Basic online Sanskrit Course ; २६/०९/२०२२ – १६/१०/२०२२

उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापक श्री .अविनाश चव्हाण यांनी १४ तासांच्या संधी कार्यशाळेचे आयोजन केले. Basic online Sanskrit Course (Special Course on Sandhi Prakaran)

भगतसिंग पुण्यतिथी ; २८/०९/२०२२

राष्ट्रवीर भगतसिंग यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त रत्नागिरी उपकेंद्रामध्ये उपकेंद्राचे संचालक डॉ.दिनकर मराठे यांनी भगतसिंग यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले. यावेळी उपकेंद्रातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी भगतसिंग यांनी केलेल्या अतुलनीय बलिदानाचे स्मरण करत कृतज्ञता व्यक्त केली.

Online Course on Bhagavad Gita ; ०१/१०/२०२२

उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापक श्री. अविनाश चव्हाण यांनी १० तासांच्या गीता कार्यशाळेचे आयोजन केले.

महात्मा गांधी जयंती : २/१०/२०२२

रत्नागिरी उपकेंद्रात ०२ ऑक्टोबर २०२२ रोजी महात्मा गांधी यांची जयंती साजरी करण्यात आली. यावेळी महात्मा गांधी यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून रत्नागिरी उपकेंद्राचे संचालक डॉ.दिनाकर मराठे यांनी शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना उद्देशून महात्मा गांधींकडून आपण काय शिकू शकतो आणि आपल्या दैनंदिन जीवनात आपण काय आचरणात आणू शकतो याविषयी उद्बोधक भाषण करून महात्मा गांधीजींच्या जीवनकार्याचा आढाव घेतला व आपले मनोगत व्यक्त केले.

Online Course on Bhagavad Gita. Chapter 12th & 15th with Grammatical Analysis ; ०१/१२/२०२२

उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापक श्री. अविनाश चव्हाण यांनी गीतेच्या १२ व १५ व्या अध्यायाचे व्याकरणदृष्ट्या अध्ययन या विषयावरील कार्यशाळेचे आयोजन केले.

Basic Online Course - 2(Special Course on Shabda - Dhaturup) ; ०५/१२/२०२२

उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापक श्री अविनाश चव्हाण यांनी १४ तासांच्या संस्कृत कार्यशाळेचे आयोजन केले.

एकदिवसीय योग - दर्शन परिसंवाद ; १०/०१/२०२३

दर्शन परिसंवाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी विश्वविद्यालयाचे मा. कुलगुरू मधुसूदन पेन्ना, महिला पतंजली योग समितीच्या कार्यकारिणी सदस्य व योगशिक्षिका सौ. रमा जोग, रत्नागिरी एज्युकेशन सोसायटीच्या कार्याध्यक्ष शिल्पाताई पटवर्धन, बाळासाहेब पित्रे योग प्रशिक्षण केंद्राच्या संचालिका अॅड. रुची महाजनी आणि रत्नागिरी उपकेंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे व्यासपीठावर उपस्थित होते. डॉ. मराठे यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले आपल्या प्रास्ताविकात त्यांनी उपकेंद्राचा एक वर्षाचा आढावा सादर केला. रत्नागिरीकरांच्या सहकार्याने व जिज्ञासू, संस्कृतप्रेमींच्या माध्यमातून केंद्र चांगले काम करत असून यापुढे

अधिकाधिक योगदान देऊ अशी ग्वाही दिली. कार्यक्रमात उपकेंद्रातील सहाय्यक प्राध्यापिका कश्मिरा दळी, आशिष आठवले मराठीत अनुवादित केलेल्या डॉ. पां. वा. काणे स्मृतीप्रबंध हा ग्रंथ आणि आंतरराष्ट्रीय परिषदेतील शोधनिबंधांच्या संग्रह - शोधरत्नमंचे प्रकाशन डॉ. पेन्ना यांच्या हस्ते करण्यात आले. या वेळी डॉ. पेन्ना यांनी आपला इतिहास, ज्ञान जगाला देण्यासाठी संशोधन करण्याशिवाय पर्याय नाही. धर्मविषयक काही शंका आल्यास महामहोपाध्याय डॉ. पां. वा. काणे लिखित ग्रंथांचा संदर्भ घेतला जातो. यातील एका पुस्तकाचे भाषांतर मराठीतून झाले. रत्नागिरी ही नवरत्नांची खाण आहे. रत्नागिरी उपकेंद्रातर्फे संशोधन प्रकल्प राबवण्यात येणार आहेत. त्याकरिता तरुण अभ्यासकांची गरज आहे असे म्हटले. शिल्पा पटवर्धन यांनी आपल्या वक्तव्यात म्हटले - की, मेंदूला श्वासोच्छवासावर लक्ष ठेवावे लागत नाही, हे माणसाला वरदान आहे. योगाच्या माध्यमातून शरीर, मनावर विजय मिळवता येतो. हे आपल्या भारतीयांच्या गुणसूत्रांमध्येच आहे. हिंदू धर्मात संस्कार योग शिकत आलेलो आहोत. त्यामुळे आपण सलग १२-१३ तास काम करू शकतो. कार्यक्रमात नाणीजधामाच्या वेद विभागातील छात्रांनी मंगलाचरण सादर केले. त्याबद्दल त्यांचा सन्मान करण्यात आला. अॅड. महाजनी यांनी मानले. कार्यक्रमाच्या दुसऱ्या सत्रात योग विषयाशी संबंधित शोधनिबंधांचे वाचन करण्यात आले. यात दहा विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. कार्यक्रमाच्या शेवटी दुसऱ्या सत्रात रामा ताई जोग यांनी अध्यक्षीय भाषण केले. कु. कश्मिर दळी यांनी आभारप्रदर्शन केले.

प्रजासत्ताक दिन : २६/०१/२०२३

रत्नागिरी उपकेंद्राचे माननीय संचालक डॉ. दिनकर मराठे आणि उपकेंद्रातील कार्याचारी वर्ग यांच्या उपस्थितीत प्रजासत्ताक दिन पार पडला.

मराठी भाषा गौरव दिन ; २७/०२/२०२३

भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्रात मराठी भाषा गौरव दिन कार्यक्रम संपन्न झाला. ज्ञानपीठ पुरस्कार विजेते मराठी कवी कुसुमाग्रज यांच्या महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक क्षेत्रातील भरीव योगदानाबद्दल त्यांना आदरांजली म्हणून, महाराष्ट्र शासनाने २१ जानेवारी २०१३ हा त्यांचा जन्मदिन २७ फेब्रुवारी हा "मराठी भाषा गौरव दिन" म्हणून घोषित केला. उपकेंद्राचे संचालक मा. डॉ. दिनकर मराठे यांनी मराठी भाषेच्या जतन आणि संवर्धनासाठी सर्वांचे प्रबोधन केले. कुसुमाग्रजांच्या वाढदिवसानिमित्त उपकेंद्रातील प्राध्यापक आणि कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या कवितांचे वाचन केले आणि गायले.

राष्ट्रीय चर्चासत्र “Indian Knowledge System in the Context of NEP 2020” - १७,१८/०३/२०२३

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या डॉ. भारतरत्न पांडुरंग वामन काणे, संस्कृत अध्ययन केंद्र यांच्या सहयोगाने 'Indian Knowledge System in the context of NEP 2020' या विषयावर आयोजित केलेल्या द्विदिवसीय उद्घाटन कार्यक्रम आज १७ मार्च २०२३ रोजी सकाळी ११ वाजता पुणे विद्यापीठाच्या 'नामदेव सभागृह' या ठिकाणी पार पडला. कार्यक्रमाची सुरुवात वेदमंत्रांच्या जय घोषात दिपप्रज्वलनाने झाली. या राष्ट्रीय चर्चासत्रासाठी IIT मुंबई विद्यापीठाचे मा. प्रा. राम सुब्रमण्यम् हे मुख्यातिथी रुपाने उपस्थित होते, तसेच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे व NEP समितीचे अध्यक्ष

प्रो. कुलगुरु नितीन करमळकर, SPPU चे मा. कुलगुरु डॉ. संजीव सोनवणे, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाचे कुलगुरु प्रो. मधुसूदन पेन्ना, SPPU च्या संस्कृत व प्राकृत विभाग प्रमुख प्रा. देवनाथ त्रिपाठी, क. का. सं. वि. यांचे डॉ. पां. वा. काणे, संस्कृत अध्ययन केंद्राचे संचालक डॉ. दिनकर मराठे आणि या कार्यक्रमाचे आयोजक SPPU प्रा. दिनेश पां. रसाळ यांच्या उपस्थितीत चर्चासत्राचा शुभारंभ झाला.

चर्चासत्राच्या आरंभी डॉ. दिनकर मराठे यांनी उपस्थित मान्यवरांचे परिचय करून स्वागत केले. प्रा. देवनाथ त्रिपाठी यांनी या सत्राच्या आयोजनाचा उद्देश सांगितला, प्रा. राम सुब्रमण्यम् यांनी भारतीय ज्ञानपरंपरेचे महत्व प्रतिपादन करत सगळ्यांना मार्गदर्शन केले, त्यानंतर NEP समितीचे अध्यक्ष प्रो. कुलगुरु नितीन करमळकर यांचे मुख्य अतिथी भाषण झाले, SPPU चे मा. कुलगुरु डॉ. संजीव सोनवणे यांनी भारतीय ज्ञान परंपरेच्या रक्षणाकरिता तसेच वर्धनासाठी Indian knowledge system या विषयावर प्रतिमाह एक एक व्याख्यान आयोजित करणार असे आश्वासन देत सर्वांना या विषयाच्या अध्ययनासाठी प्रोत्साहित केले. कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाचे मा. कुलगुरु प्रो. मधुसूदन पेन्ना यांच्या अनमोल मार्गदर्शनाने पहिल्या सत्राचे समापन झाले.

आज १७ मार्च २०१३ रोजी महाराष्ट्राच्या विविध भागांतून अनेक विद्वान या संगोष्ठीसाठी उपस्थित झाले होते. अनेक शोधच्छात्रांनी आपले पत्रे प्रस्तुत केली. आणि पहिल्या दिवसाच्या चर्चासत्राचे समापन सांस्कृतिक कार्यक्रमाने झाले.

द्वितीय दिवस (१८.०३.२०२३)

वाक्यार्थ सभा -

या द्विदिवसीय राष्ट्रीय परिषदेच्या द्वितीय दिवसाच्या कार्यक्रमांमध्ये 'वाक्यार्थ सभा'

आयोजित केलेली होती. त्यामध्ये कालिदास विद्यापीठाचे कुलगुरु मधुसूदन पेन्ना, प्रा. सुब्रमण्यन शर्मा, विद्वान राजेश्वर, विद्वान् प्रशान्त, अशा विद्वानांनी व्याकरण पूर्वमीमांसादि शास्त्रविषयांवर चर्चा करत श्री. वि. एन. पांडुरंगी यांच्या अध्यक्षतेत वाक्यार्थसभा पार पाडली. दुसऱ्या दिवशी प्रा. ओस्कर पुजोल, प्रा. वि. एन पांडुरंगी, प्रा. रविंद्र मुळे, प्रा. वैष्णवी निशाणकर, प्रा. जगन्नाथ शास्त्री, प्रा. बी. के. दलाई, प्रा. प्रसाद जोशी, प्रा. पराग जोशी, इत्यादि मान्यवरांच्या अध्यक्षतेखाली चर्चासत्रे पार पाडली.

समारोप कार्यक्रम -

या द्विदिवसीय राष्ट्रीय परिषदेच्या समारोप कार्यक्रम नामदेव सभागृहात ठेवण्यात आलेला होता. पुणे विद्यापीठाच्या संस्कृत व प्राकृत विभाग प्रमुख प्रा. देवनाथ त्रिपाठी सरांनी आलेल्या अध्यक्ष व इतर अतिथी मान्यवरांचे स्वागत करत इतिवृत्त कथन केले. समारोपात कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाचे कुलगुरु मा. मधुसूदन पेन्ना व पुणे विद्यापीठाचे हिंदी विभागप्रमुख प्रा. विजयकुमार रोडे यांनी विशेष अतिथी स्थान भूषविले. तसेच पुणे विद्यापीठाचे मराठी विभाग प्रमुख प्रा. प्रभाकर देसाई हे मुख्यातिथी पद भूषविले. कार्यक्रमांती पुणे विद्यापीठाचे संस्कृत व प्राकृत विभागाचे प्रा. दिनेश रसाळ यांनी सर्वांचे आभार मानले, रत्नागिरी उपकेंद्राचे संचालक प्रा. दिनकर मराठे यांनी सूत्रसंचालन केले. अशाप्रकारे 'Indian Knowledge System in the context of NEP 2020' या विषयावरील द्विदिवसीय राष्ट्रीय परिषदेची यशस्वी सांगता झाली.

भारतीय मराठी नववर्ष स्वागत यात्रा ; २२/०३/२०२३

भारतरत्न डॉ. पांडुरंग वामन काणे संस्कृत अध्ययन केंद्र रत्नागिरी आणि संस्कृत भारती यांच्या संयुक्त विद्यमाने ही नववर्ष स्वागत यात्रा आयोजित करण्यात आली होती. हिंदू नववर्ष गुढीपाडव्यानिमित्त आयोजित स्वागत यात्रेत संस्कृतप्रेमींनी उत्साहाने सहभाग घेतला.

स्थापना - ०२/०८/२०२१

ध्येय व उद्दिष्टे –

- कोकण प्रदेशात संस्कृत विषयाच्या शिक्षणाला व संशोधनाला प्रोत्साहन देणे.
- संस्कृतच्या माध्यमातून कोकणातील परंपरा आणि आधुनिकतेची सांगड घालत कोकणातील संस्कृतीचा विकास व परंपरांची जपणूक करणे.
- कोकणच्या देवभूमीला संस्कृत भाषेच्या माध्यमातून शिक्षणाचे केंद्र बनवणे.
- कोकण विभागातील व नजीकच्या जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाच्या व संस्कृत क्षेत्रातील संशोधनाच्या संधी उपलब्ध करून देणे. संशोधकांकरीता नवीन व्यासपीठ निर्माण करणे.
- ऑनलाईन अभ्यासक्रम, व्यावसायिक अभ्यासक्रम राबविणे आणि स्थानिकांच्या सहयोगाद्वारे, प्रचाराद्वारे या केंद्राचा स्वयंपूर्ण केंद्र म्हणून विकास साधणे.

रत्नागिरी उपकेंद्र परिसरामधील अभ्यासक्रम –

- B. A. Yogashastra
- P. G. Diploma in Vedanga Jyotish
- Diploma in Vastushastra
- Sanskrit Praves
- Dipoma Sanskrit Aagam
- M.A. Yoga (IOL)
- M.A. Sanskrit (IOL)

शिक्षक कर्मचारी –

- डॉ. दिनकर मराठे, संचालक
- कु. कश्मिरा दळी, सहाय्यक प्राध्यापिका
- श्री. अविनाश चव्हाण, सहाय्यक प्राध्यापक
- श्री.भार्गव वळंजूर, आय.ओ. एल. समन्वयक

शिक्षकेतर कर्मचारी –

- श्री. प्रथमेश घोसाळे, लिपिक
- कु. अपर्णा कोकरे, लिपिक

- कु. निकिता अरखराव, लिपिक
 - श्री. करण कीर, शिपाई
- रत्नागिरी परिसरातील केंद्रे –
- मुक्त व दूरस्थ शिक्षण केंद्र
- सेवा आणि सुविधा –
- ग्रंथालय

मुक्ताध्ययनपीठम्

- शैक्षणिक सत्र २०२१ मधील मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रमांच्या एकुण गोषवारा

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	अभ्यासक्रमाचे स्तर/प्रकार	अभ्यासक्रमाचे मान्यता स्तर	एकुण विद्यार्थी (संख्या)
०१	एम.ए.(संस्कृत)	पदव्युत्तर पदवी	यु.जी.सी—डी.ई.बी.	१२५
०२	एम.ए.(योगशास्त्र)	पदव्युत्तर पदवी	यु.जी.सी—डी.ई.बी.	१८५
०३	डिप्लोमा इन संस्कृत आगम	पदविका	विद्यापीठस्तरीय	१२
०४	डिप्लोमा इन योगा अप्लीकेशन	पदविका	विद्यापीठस्तरीय	०२
०५	डिप्लोमा इन संस्कृत जर्नालिझम अण्ड मास कम्युनिकेशन	पदविका	विद्यापीठस्तरीय	२८
०६	डिप्लोमा इन अर्ली चाइल्डहुड केअर अँड एज्युकेशन	पदविका	विद्यापीठस्तरीय	०३
०७	सर्टिफिकेट कोर्स इन ज्योतिष	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	०४
०८	सर्टिफिकेट कोर्स इन संस्कृत रायटिंग	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	०४
०९	सर्टिफिकेट कोर्स इन भगवद्गीता	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	०१
१०	सर्टिफिकेट कोर्स इन नेशन बिल्डींग थ्रु अर्थशास्त्र	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	१०
११	फाउंडेशन कोर्स इन स्पोकन संस्कृत	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	२२
१२	फाउंडेशन कोर्स इन योगदीक्षा	प्रमाणपत्र	विद्यापीठस्तरीय	३७
एकुण				४३३

- मुक्तस्वाध्यायपीठम् अंतर्गत चालणारे अध्ययन केंद्र (एल.एस.सी.)

अ.क्र.	मुख्यालय/अध्ययन केंद्राचे नाव	सेंटर कोड	मुख्यालय/अध्ययन केंद्रामार्फत चालणारे अभ्यासक्रम	शैक्षणिक सत्र	प्रवेशित विद्यार्थी
०१	श्री.गोळवलकर गुरूजी गुरूकुलम् कॉम्पस, रामटेक (मुक्तस्वाध्यायपीठम्—मुख्यालय)	११००१	एम.ए.(संस्कृत) (जानेवारी—२०२१)	२०२२—२३	६१
			एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी—२०२१)	२०२२—२३	१५
			डिप्लोमा इन संस्कृत आगम	२०२२—२३	०६
			डिप्लोमा इन योगा अप्लीकेशन	२०२२—२३	०१
			डिप्लोमा इन संस्कृत जर्नालिझम अँड मास कम्युनिकेशन	२०२२—२३	२८
			डिप्लोमा इन अर्ली चाइल्डहुड केअर अँड एज्युकेशन	२०२२—२३	०३
			सर्टिफिकेट कोर्स इन ज्योतिष	२०२२—२३	०४

			सर्टिफिकेट कोर्स इन संस्कृत रायटिंग	२०२२-२३	०२
			फाउंडेशन कोर्स इन स्पोकन संस्कृत	२०२२-२३	२२
			सर्टिफिकेट कोर्स इन भगवद्गीता	२०२२-२३	०१
			सर्टिफिकेट कोर्स इन नेशन बिल्डींग श्रु अर्थशास्त्र	२०२२-२३	०५
			फाउंडेशन कोर्स इन योगदीक्षा	२०२२-२३	२६
०२	रत्नागिरी उपकेंद्र, रत्नागिरी	११०२७	एम.ए.(संस्कृत) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	१८
			एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	१२
०३	डॉ.पंजाबराव देशमुख योग महाविद्यालय, अमरावती.	११००२	एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	०२
०४	न्यू एज योग इन्स्टिट्यूट, विलेपार्ले, मुंबई (पूर्व)	११००५	एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	१२

अ. क्र.	मुख्यालय/अध्ययन केंद्राचे नाव	सेंटर कोड	मुख्यालय/अध्ययन केंद्रामार्फत चालणारे अभ्यासक्रम	शैक्षणिक सत्र	प्रवेशित विद्यार्थी
०५	अष्टांग फाउंडेशन, ठाणे	११०२३	एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	०९
०६	सर्वज्ञ श्री. चक्रधर स्वामी महाविद्यालय, जालना	११०२८	एम.ए.(योगशास्त्र) (जानेवारी-२०२२)	२०२२-२३	०५

अ. क्र.	मुख्यालय/अध्ययन केंद्राचे नाव	सेंटर कोड	मुख्यालय/अध्ययन केंद्रामार्फत चालणारे अभ्यासक्रम	शैक्षणिक सत्र	प्रवेशित विद्यार्थी
०१	श्री.गोळवलकर गुरुजी गुरुकुलम् कॉम्पस, रामटेक (मुक्तस्वाध्यायपीठम्-मुख्यालय)	११००१	एम.ए.(संस्कृत) (जुलै-२०२२)	२०२२-२३	४६
			एम.ए.(योगशास्त्र) (जुलै-२०२२)	२०२२-२३	११३
			डिप्लोमा इन संस्कृत आगम	२०२२-२३	०६
			डिप्लोमा इन योगा अप्लीकेशन	२०२२-२३	०१
			सर्टिफिकेट कोर्स इन संस्कृत रायटिंग	२०२२-२३	०२
			सर्टिफिकेट कोर्स इन नेशन बिल्डींग श्रु अर्थशास्त्र	२०२२-२३	०५
			फाउंडेशन कोर्स इन योगदीक्षा	२०२२-२३	११
०२	न्यू एज योग इन्स्टिट्यूट, विलेपार्ले, मुंबई (पूर्व)	११००५	एम.ए.(योगशास्त्र) (जुलै-२०२२)	२०२२-२३	१२
०३	सर्वज्ञ श्री. चक्रधर स्वामी महाविद्यालय, जालना	११०२८	एम.ए.(योगशास्त्र) (जुलै-२०२२)	२०२२-२३	०५

● २०२१-२२ मध्ये विभागात कार्यरत असलेले कर्मचारी

अ.क्र.	कार्यरत कर्मचाऱ्याचे नाव	पद	कार्यरत ठिकाण
०१	प्रो.कलापिनी अगस्ती	संचालक	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०२	डॉ.राघवेंद्र भट्ट	उप-संचालक	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०३	कु.रेणुश्री बनसोड	सहायक प्राध्यापिका	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०४	कु.श्रीवरदा माळगे	सहायक प्राध्यापिका	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०५	कु.अश्विनी देशपांडे	सहायक प्राध्यापिका	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०६	श्री.प्रभाकर बावणे	सहायक प्राध्यापक	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०७	डॉ.सुमित पांडे	उपकुलसचिव	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०८	डॉ.सुमित कठाळे	सहायक कुलसचिव	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
०९	श्री.महेंद्र वाघमारे	कक्ष अधिकारी	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
१०	कु.दामिनी जोशी	तांत्रिक-लिपीक	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
११	श्री.कमलेश ठकरेले	लिपीक	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक
१२	कु.नालंदा हुमणे	शिपाई	मुक्तस्वाध्यायपीठम्, क.का.सं.वि., रामटेक

● २०२१-२२ मध्ये विभागाचे झालेले उत्पन्न व खर्च

अ.क्र.	खर्चाचे वर्गनिहाय विवरण	उत्पन्न	खर्च
०१	मानव संसाधन खर्च (पगार)	८०,९६,०००.००	११,९७,२००.००
०२	स्टडी मटेरियल प्रिंटिंग		२,४७,५६६.००
०३	स्टडी मटेरियल प्रिपरेशन		००.००
०४	स्टडी मटेरियल प्रिपरेशन ट्रेनिंग प्रोग्रॅम		००.००
०५	वर्कशॉप/सेमिनार/ओरिएटेशन		००.००
०६	प्रवास खर्च		४१,८४६.००
०७	परीक्षा खर्च		००.००
०८	मानधन-प्राध्यापक/समुपदेशक/इतर		००.००
०९	मार्गदर्शक सभा व इतर सभा		००.००
१०	पोस्टल/कुरिअर		६,२००.००
११	ऑफिस एक्सपेन्सेस		१९,२५५.००
१२	वर्च्युअल क्लास रूम		००.००
१३	इतर एक्सपेन्सेस		००.००
१४	फर्निचर फार ओ.डी.एस. सेंटर सेटअप		१५,०००.००
१५	कम्प्युटर/लॅपटॉप/प्रिंटर आणि स्कॅनर		२,८०,९००.००
१६	प्रवेशाकरीता जाहिरात		६०००.००
१७	इंटरनेट झुम मिटिंग ऑप रिचार्ज फार कॉन्टॅक्ट क्लॉसेस		००.००
१८	स्टडी मटेरियल रायटर्स मानधन		१३,२००.००
१९	एल.एम.सी./व्हिडीओ मानधन		००.००
२०	संचालक मानधन		००.००
२१	एम.के.सी.एल. ईरा		००.००
२२	सेंटर शेअर		३,६२,०४०.००

२३	ग्रंथालय		००.००
२४	रत्नागिरी उप-केंद्र		००.००
२५	इम्प्रेस		००.००
२६	नागपूर सेंटर एक्सपेन्सेस		००.००
एकुण		८०,९६,०००.००	२१,८९,२०७.००

■ “मुक्त व दूरस्थ शिक्षण केंद्राचे नामकरण”

➤ विश्वविद्यालयाचे पत्र क्रमांक KKSU/GAD/2023/87 दिनांक 21 March 2023 अन्वये मुक्त व दूरस्थ शिक्षण केंद्राचे ‘मुक्ताध्ययनपीठम्’ असे नवीन नामकरण करण्यात आले.

- सन-२०२१-२२ मध्ये विभागांतर्गत आयोजित कार्यक्रम, उपलब्धी, मोहिम, कार्यशाळा व प्रशिक्षण इत्यादी.

■ राष्ट्रीय फैकल्टी डेव्हलपमेंट कार्यक्रमांतर्गत ‘योगातील अलीकडील कल’ कार्यशाळा

➤ डिग्री कॉलेज ऑफ फिजीकल एज्युकेशन अमरावती तर्फे दिनांक ०४.०२.२०२२ ते ०८.०२.२०२२ या कालावधी दरम्यान ०५ दिवसीय राष्ट्रीय फैकल्टी डेव्हलपमेंट कार्यक्रम अंतर्गत ‘योगातील अलीकडील कल’ ही कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यक्रमात मुक्तस्वाध्यायपीठम् विभागातर्फे अतिथी व्याख्याता म्हणून कु.रेणुश्री बनसोड, सहायक प्राध्यापिका, यांनी ‘योग चिकित्सेची भूमिका’ या विषयावर व्याख्यान दिले.

■ योग स्पर्धा कार्यक्रम

➤ मुक्तस्वाध्यायपीठम्द्वारे दिनांक २२ मार्च २०२२ रोजी योग स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. स्पर्धेत कु.रेणुश्री बनसोड, सहायक प्राध्यापिका या कार्यक्रम समन्वयक होत्या. यात ९८ जण सहभागी झाले होते.

■ ‘मॅनेजिंग ऑनलाईन क्लॉसेस अँड को-क्रियेटिंग MOOCS १९.०’ कार्यक्रम

➤ टिचिंग लर्निंग सेंटर-पंडित मदन मोहन मालवीय राष्ट्रीय मिशन-टिचर व टिचिंग (शिक्षा विभाग) यांनी ऑनलाईन ०२ आठवड्यांच्या इंटरडिसिप्लिनरी रीफ्रेशर्स कोर्स यावर आधारित ‘मॅनेजिंग ऑनलाईन क्लॉसेस अँड को-क्रियेटिंग MOOCS १९.०’ या विषयावर दिनांक ०७ ते २१ ऑक्टोबर २०२२ या कालावधी दरम्यान कार्यक्रम आयोजित केला होता. त्यात विभागातर्फे कु. श्रीवरदा माळगे, सहा. प्राध्यापिका, कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका व डॉ. अश्विनी देशपांडे, सहा. प्राध्यापिका यांनी सहभाग घेवून अभ्यासक्रम पूर्ण केला.

■ “अध्ययन साहित्य लेखनकार्य कार्यशाळा”

➤ अध्ययन साहित्य लेखनकार्य कार्यशाळा विभागाद्वारे आयोजित करण्यात आली होती. त्यामध्ये डिप्लोमा इन इंडियन फिलोसॉफी, बी.ए. (संस्कृत) व बी.ए.(योगशास्त्र) या अभ्यासक्रमांच्या अध्ययन साहित्य निर्माणाचा समावेश होता. सदर कार्यशाळा दिनांक २२.११.२०२२ ते १७.१२.२०२२ या कालावधी दरम्यान आयोजित करण्यात आली होती. सदर विषयांच्या कार्यक्रमाला अनुक्रमे ०४, १२ व १० सहभागी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे आयोजन कु. श्रीवरदा माळगे, सहा. प्राध्यापिका व कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका यांनी नागपूर व नाशिक येथे केले.

■ “राज्यस्तरीय शास्त्रीय स्पर्धा, मुंबई”

➤ केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालयातर्फे मुंबई येथे दिनांक १३.१२.२०२२ ला आयोजित राज्यस्तरीय शास्त्रीय स्पर्धेत मार्गदर्शक म्हणून कु. श्रीवरदा श्री. माळगे यांनी सहभाग नोंदविला होता.

■ “डॉ.जयश्री पेंढारकर, ज्येष्ठ आहारतज्ञ यांची सदृच्छा भेट”

- डॉ.जयश्री पेंढारकर, ज्येष्ठ आहारतज्ञ यांची मुक्तस्वाध्यायपीठमूला दिनांक १९.१२.२०२२ रोजी सदृच्छा भेट. तसेच विभागात उपस्थित सहायक शिक्षक, अधिकारी/कर्मचारी व इतर उपस्थितांना त्यांच्याकडून मार्गदर्शन प्राप्त झाले.

■ “विश्वविद्यालयाच्या दीक्षांत समारंभात मुक्तस्वाध्यायपीठम् मधील विद्यार्थ्यांना सुवर्ण पदक प्राप्त”

- दिनांक २१.१२.२०२२ रोजी विश्वविद्यालयाच्या ११ व्या दीक्षांत समारंभात आयोजित करण्यात आला होता. आयोजित दीक्षांत समारंभामध्ये मुक्तस्वाध्यायपीठम् मधील एम.ए.(संस्कृत) च्या विद्यार्थ्यांनी सौ. शितल मनोज सांदळे व एम.ए.(योगशास्त्र) ची विद्यार्थ्यांनी श्वेतांबरी विकास चोथे यांना सुवर्ण पदक प्राप्त झाले.

■ “आंतरशालेय वक्तृत्व स्पर्धा”

- सोमलवार हायस्कूल आणि ज्युनिअर कॉलेज, रामदासपेठ, नागपूर येथे दिनांक १८ जानेवारी २०२३ आयोजित आंतरशालेय वक्तृत्व स्पर्धेत विभागातील कु. श्रीवरदा श्री. माळगे व डॉ. सुमित म. कठाळे यांनी परीक्षक म्हणून सहभाग नोंदविला होता.

■ “अखिल भारतीय छात्र संमेलन”

- संस्कृत भारती विदर्भ प्रांताद्वारे नागपूर येथे दिनांक २७ जानेवारी २०२३ ते २९ जानेवारी २०२३ या कालावधी दरम्यान आयोजित अखिल भारतीय छात्र संमेलनामध्ये विद्यार्थ्यांसोबत चमू व्यवस्थापक म्हणून विभागातील कु. श्रीवरदा श्री. माळगे व डॉ. सुमित कठाळे यांनी विश्वविद्यालयाचे समन्वयक म्हणून संपूर्ण छात्र संमेलनात सहभाग नोंदविला.

■ ‘राष्ट्रीय कार्यशाळा’— मिश्रित शिक्षणासाठी स्वयं—शिक्षण सामग्रीची रचना आणि विकास.

- इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठ, दिल्ली यांच्याद्वारे “दूरस्थ (ऑफलाईन) व दृढ—श्राव्य (ऑनलाईन) मिश्रित शिक्षणासाठी स्वयं—शिक्षण सामग्रीची रचना आणि विकास” या विषयावर दिल्ली येथे दिनांक १३.०३.२०२३ ते १८.०३.२०२३ या कालावधी दरम्यान ०६ दिवसीय ‘राष्ट्रीय कार्यशाळा’ आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यशाळेस विभागातील श्री.कृणाल दि. महाजन, सहा.प्राध्यापक यांनी सहभाग घेतला होता.

■ “राज्यस्तरीय शास्त्रीय स्पर्धा, बंगलोर”

केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालयातर्फे बंगलोर येथे आयोजित राज्यस्तरीय शास्त्रीय स्पर्धेत मार्गदर्शक म्हणून कु. श्रीवरदा श्री. माळगे यांनी मुक्ताध्ययनपीठम् विभागातर्फे सहभाग नोंदविला होता.

■ “दैनंदिन जीवनातील ‘भगवद् गीतेचे महत्त्व’ या विषयावर डॉ.लिना रस्तोगी यांचे व्याख्यान”

- आपल्या दैनंदिन जीवनातील ‘भगवद् गीतेचे महत्त्व’ या विषयावर दिनांक १९.०४.२०२३ रोजी कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. डॉ.लिना रस्तोगी या व्याख्याता म्हणून उपस्थित होत्या. तर कु.रेणुश्री बनसोड, सहायक प्राध्यापिका या कार्यक्रमाच्या आयोजिका होत्या.

■ “त्रिभाषा मुलभूत जनसंचार शब्दावली कार्यशाळा, वर्धा”

- भारत सरकारच्या वैज्ञानिक तथा तकनिकी शब्दावली आयोग शिक्षा मंत्रालयातर्फे (उच्चतर शिक्षा विभाग) महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा येथे आयोजित दिनांक १७ एप्रिल ते २१ एप्रिल २०२३ या कालावधी दरम्यान त्रिभाषा मुलभूत जनसंचार शब्दावली कार्यशाळेत कु. श्रीवरदा श्री. माळगे यांनी येथे सहभाग नोंदविला होता.

■ “विश्व पर्यावरण दिवस— ऑनलाईन मार्गदर्शन कार्यशाळा”

- विश्व पर्यावरण दिवसाचे औचित्य साधून दिनांक ०६.०५.२०२३ ऑनलाईन मार्गदर्शन कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. या कार्यक्रमात मुख्यवक्ती म्हणून कु. श्रीवरदा माळगे, सहायक प्राध्यापिका, या उपस्थित होत्या.

■ “केंद्र शासनाच्या समर्थ पोर्टलवर मुक्ताध्ययनपीठम् विभागाची यशस्वी झेप”

- केंद्र सरकार मान्यताप्राप्त समर्थ पोर्टलवर जानेवारी २०२३ पासून विश्वविद्यालयातील मुक्ताध्ययनपीठम् विभागाने प्रथमच काम करण्यास सुरुवात केली. तसेच समर्थ पोर्टलवर काम करणारा विश्वविद्यालयातील पहिला विभाग ठरला.

■ “१५ दिवसीय निवासी वर्ग कार्यक्रम”

- विभागांतर्गत एम.ए.(योगशास्त्र) अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांचा १५ दिवसीय निवासी वर्ग विश्वविद्यालयात दिनांक १५.०४.२०२३ ते १९.०४.२०२३ या कालावधी दरम्यान घेण्यात आला. अभ्यासक्रम समन्वयक म्हणून कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका या होत्या. १५ दिवसीय निवासी वर्गामध्ये विद्यार्थ्यांचा उत्साहपूर्ण प्रतिसाद होता.

■ “शैक्षणिक सहल”

- एम.ए. (योगशास्त्र) अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सहल देवलापार येथे नेण्यात आली होती. अभ्यासक्रम समन्वयक म्हणून कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका व श्री. कृणाल दि. महाजन, सहा. प्राध्यापक हे उपस्थित होते.

■ “महाराष्ट्रातील इतर विद्यापीठांना प्रशासकीय भेट”

- केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, दिल्ली, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज, विद्यापीठ, नागपूर यांना विभागाकडून प्रशासकीय भेटी देण्यात आल्या. ज्याचा फायदा निश्चितच विभागाला शैक्षणिक व प्रशासकीय क्षेत्रात होईल.

■ “Chair Yoga” कार्यशाळा

- ०८ मार्च २०२२ ‘आंतरराष्ट्रीय महिला दिवस’ निमित्त भारतीय खाद्य महामंडळ, नागपूर येथे ‘Chair Yoga’ ही कार्यशाळा घेतली. त्यात विभागातील योगशास्त्र अभ्यासक्रमाच्या कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका या व्याख्याता म्हणून सहभागी होत्या. त्यात आपल्या दैनंदिन आयुष्यातील योगाचे महत्त्व या विषयावर त्यांनी मार्गदर्शन केले.

■ “राज्य स्तरीय ऑनलाईन जिल्हा पंच प्रशिक्षण कार्यक्रम”

- १४ ते १६ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत योगासन खेळाच्या ३ दिवसांचा राज्य स्तरीय ऑनलाईन जिल्हा पंच प्रशिक्षण कार्यक्रम २०२२ आयोजित करण्यात आला. यामध्ये विभागातील कु. रेणुश्री बनसोड, सहा. प्राध्यापिका यांना ‘पंच’ म्हणून काम करण्यासाठी परवानगी मिळाली.

* * *

शिक्षण महाविद्यालय (बी.एड.)

स्थापना वर्ष— २००२

अभ्यासक्रम— बी.एड.

प्राचार्या— डॉ. राजश्री मेश्राम.

सहायक प्राध्यापक— कु. माधवी पाटील, कु. शुभांगी मुन, डॉ. सिद्धार्थ शंकर मण्डल,
डॉ. दीपान्विता दास, डॉ. शिउली चक्रवर्ती.

शिक्षण घेणारे एकूण विद्यार्थी संख्या (प्रथम व द्वितीय वर्ष) — १९४

❖ उद्दिष्टे :-

- संस्कृत तसेच संस्कृतेतर शिक्षकांना व्यावसायिक दृष्ट्या तयार करणे.
- आधुनिक युगानुसार संस्कृत अध्ययन प्रणाली सुसज्जित करणे.
- शिक्षणप्रणालीच्या आजच्या गरजेला अनुसरून अभ्यासक्रम निर्मित करणे.

❖ अध्यापक महाविद्यालय (बि.एड.) :-

अध्यापक महाविद्यालयाने शैक्षणिक वर्ष २०२२-२०२३ मध्ये खालील कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते.

१) संस्कृत प्रश्न-मंजुषा स्पर्धा :-

बी.एड. विभागाद्वारे संस्कृत मध्ये प्रश्न-मंजुषा या कार्यक्रमाचे आयोजन ६ सप्टेंबर २०२२ रोजी करण्यात आले होते या कार्यक्रमाचे आयोजन आज्ञादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत घेण्यात आले होते. विस्तार सेवा मंडलम संस्कृत महोत्सवातर्गत बी.एड. विभागाने संस्कृत भाषेमध्ये संस्कृत प्रश्नमंजुषा स्पर्धा आयोजित केली. बी.एड. विद्यार्थी त्याचप्रमाणे संस्कृत प्राकशास्त्री, वेद इ. विभागातील विद्यार्थी देखील या स्पर्धेत सहभागी झाले होते.

माननिय प्राचार्या डॉ.राजश्री मेश्राम, प्राध्यापिका नंदा पुरी (अधिष्ठात्री-संस्कृततथा संस्कृतेतर संकाय विभाग), डॉ. दीपक कापडे (ग्रंथपाल, Knowledge Resource Centre) आणि डॉ. कीर्ती सदर (विभाग प्रमुख-ComputerScience) अतिथी रुपात या स्पर्धेस उपस्थित होते. अतिथींनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना आपल्या भाषणामध्ये संस्कृत चे महत्त्व विषद केले. संस्कृत साहित्याबरोबरच सामान्य ज्ञानावर आधारित प्रश्नांचा समावेश या स्पर्धेत केला गेला होता. डॉ. पवन कुमार हे या प्रश्न-मंजुषा स्पर्धेचे समन्वयक होते. कु. शुभांगी मून ह्यादेखील कार्यक्रमास उपस्थित होत्या. डॉ. प्रगती दीक्षित यांनी आभार प्रदर्शन केले.

२४ विद्यार्थ्यांनी या स्पर्धेमध्ये सहभाग घेतला होता. त्यांना सहा गटांमध्ये विभागले गेले होते. तीन बक्षिसे घोषित करण्यात आली. या प्रश्न-मंजुषे साठी ४० विद्यार्थी उपस्थित म्हणून उपस्थित होते. विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त सहभाग या स्पर्धेला लाभला.

२) संक्रमण महोत्सव :-

विश्वविद्यालयामध्ये २३ ते २५ जानेवारी २०२३ ला 'संक्रमण महोत्सवाचे' आयोजन करण्यात आले होते. या मध्ये सांस्कृतिक कार्यक्रम घेण्यात आले यामध्ये नृत्य, गायन, वेशभूषा, रांगोळी, वक्तृत्व, वादविवाद, प्रश्नोत्तरी, निबंध, हस्ताक्षर इ. विविध स्पर्धांचे आयोजन केले गेले. धावणे, गोलाफेक, कबड्डी, खो-खो, बॅडमिंटन, क्रिकेट इ. विविध क्रीडा स्पर्धाही आयोजित केल्या होत्या. बी.एड. विभागातील जवळपास ६० विद्यार्थ्यांनी विविध सांस्कृतिक तसेच क्रीडा स्पर्धांमध्ये सहभाग घेतला होता. विविध स्पर्धांमधील बक्षीसप्राप्त विद्यार्थ्यांची नावे खालील प्रमाणे आहेत.

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांची नावे	स्पर्धा	Rank	Sem
०१	ओमकार कोल्हे	गोळाफेक	प्रथम	I
०२	ओमकार कोल्हे	हस्ताक्षर	प्रथम	I
०३	किरण पवार	रांगोळी	प्रथम	I
०४	अश्विनी बावनकुळे	रांगोळी	द्वितीय	I
०५	अनेकांत काळे	निबंध लेखन	प्रथम	I
०६	प्रतीक्षा देशमुख	वेषभुषा	प्रथम	III
०७	शिवराज स्वामी	गायन	द्वितीय	III
०८	आकाश साबनवार	धावणे	प्रथम	III
०९	किसन पाटील	वक्तृत्व	प्रथम	III
१०	धीरज गोंगले	गोळा फेक	द्वितीय	III
११	बी. एड. टीम	खो-खो	तृतीय	I+ III
१२	बी. एड. टीम	कबड्डी	तृतीय	I + III
१३	शिवराज स्वामी, आकाश साबनवार	बॅडमिंटन (डबल्स)	तृतीय	III

३) शैक्षणिक सहल :-

बी.एड. विभागाद्वारे २० फेब्रुवारी २०२३ रोजी सेवाग्राम आश्रम, मगन संग्रहालय, सायन्स सेंटर, विनोभा भावे आश्रम (पवनार, ता. वर्धा) येथे एक दिवसीय शैक्षणिक सहलीचे आयोजन केले होते. बी.एड. प्रथम व द्वितीय वर्षाचे असे एकूण ४८ विद्यार्थी या सहलीस उपस्थित होते. प्राचार्य डॉ. राजश्री मेश्राम, तीन प्राध्यापक कु. माधवी पाटील, कु. शुभांगी मून, डॉ. सिद्धार्थ शंकर मंडल, लिपिक प्रवीणकुमार सरोदे, शिपाई नरेंद्र मोरे हे देखील या सहलीस उपस्थित होते.

४) सूक्ष्म अध्यापन कार्यशाळा :-

बी.एड. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी २८ मार्च २०२३ रोजी पाच दिवसीय सूक्ष्म अध्यापन कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. ८५ विद्यार्थी या कार्यशाळेस उपस्थित होते. अधिष्ठात्री प्राध्यापिका ललिता चंद्रात्रे, प्राचार्य डॉ. राजश्री मेश्राम, डॉ. कीर्ती सदार, कु. शुभांगी मून, कु. माधवी पाटील ह्या देखील मार्गदर्शक म्हणून या कार्यशाळेस उपस्थित होत्या.

प्रस्तावना, स्पष्टीकरण, चेतकबद्दल, फलक लेखन, प्रश्नोत्तर यांसारख्या विविध अध्यापन कौशल्यांचे अध्यापन व स्पष्टीकरण त्या विषयातील तज्ञ व्याख्यातांकडून केले गेले. श्री प्रवीण गेडाम यांनी सेतू पाठ कसा काढावा याचे सहज सोपे आणि रोचक पद्धतीत स्पष्टीकरण केले.

शिक्षकांनी दिलेल्या सूचनांना अनुसरून शेवटच्या दिवशी सर्व विद्यार्थ्यांनी सूक्ष्म अध्यापन कौशल्यांचा सराव केला. शिक्षकांनी योग्य परीक्षणाद्वारे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. सर्व विद्यार्थ्यांनी या कार्यशाळेमध्ये सहभाग घेऊन सूक्ष्म अध्यापन कौशल्य आत्मसात केली. अशाप्रकारे ही पाच दिवसीय कार्यशाळा यशस्वीरीत्या पार पडली.

५) हस्तकला प्रदर्शन :-

बी.एड. विभागाद्वारे प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी २९ एप्रिल २०२३ रोजी एकदिवसीय प्रदर्शनाचे आयोजन केले होते. या प्रदर्शनाचे उद्घाटन प्राचार्या डॉ. राजश्री मेश्राम यांनी केले. हे प्रदर्शन Enhancing Professional Capacity या प्रायोगिक क्रियेअंतर्गत आयोजित करण्यात आले होते. प्रदर्शनाला प्रमुख पाहुणे व

बाहेरचे परीक्षक म्हणून डॉ. सीमा चिखले (सहयोगी प्राध्यापिका Women's college of Education, S-N-D-T- नागपूर यांना आमंत्रित केले होते. त्याच दिवशी तोंडी परीक्षेचे देखील आयोजन केले होते नैसर्गिक आणि पुनर्प्रक्रिया केलेल्या (वस्तू वापरून) कागद, कापड, काच, ताग इ. वस्तू वापरून विद्यार्थ्यांद्वारे फार सुंदर हस्तकलेच्या वस्तू बनविण्यात आल्या. कागदी बाहुल्या, रांगोळ्या, रात्रीचे दिवे, कृत्रिम फुले, वॉली हॅगिंग, फोटोक्रेम्स, फुलदाण्या, शुभेच्या पत्रक इ. वस्तू विद्यार्थ्यांनी तयार केल्या. ह्या प्रदर्शनीत प्राध्यापक कु. माधवी पाटील, कु. शुभांगी मुन, डॉ. सिद्धार्थ शंकर मंडल, डॉ. दीपन्विता दास, डॉ. शिउली चक्रवर्ती उपस्थित होते.

या प्रदर्शनात एकूण ८७ विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

६) आरोग्य तपासणी शिबीर :-

८ मार्च २०२३ रोजी महिला सेल आणि ICC बॅनर खाली बी.एड. विभागातर्फे एक दिवसीय आरोग्य तपासणी शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते.

कवी कुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या सर्व महिलांसाठी आंतरराष्ट्रीय महिला दिन निमित्त हे आयोजन करण्यात आले होते. त्यात शिक्षक वर्ग व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा तसेच विद्यापीठातील महिला विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता.

या आरोग्य शिबिरात डॉ. मधुसूदन पेन्ना अध्यक्षस्थानी होते. विशेष अतिथी म्हणून प्रा. प्रसाद गोखले, यांची उपस्थिती होती. आरोग्य शिबिराच्या आयोजक डॉ. राजश्री मेश्राम होत्या. तसेच डॉ. अंशूजा किंमतकर या आरोग्य शिबिराच्या अतिथी होत्या. डॉ. रेणुका बोकारे (जन संपर्क अधिकारी), प्रा. कविता होले (IQAC संचालक) आणि प्रा. नंदा पुरी (अधिष्ठाता— संस्कृत तथा संस्कृत भाषा संकाय) हे देखील आरोग्य शिबिरासाठी उपस्थित होते.

या आरोग्य शिबिरामध्ये थायरॉईड चाचणी, हिमोग्लोबिन चाचणी, रक्तदाब चाचणीचा समावेश होता. या आरोग्य शिबिराचा ३७५ महिलांनी लाभ घेतला होता.

७) कॅम्पस प्लेसमेंट ड्राइव्ह :

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या शिक्षण महाविद्यालयात (बी.एड) एक दिवसीय कॅम्पस प्लेसमेंट कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. ७ ऑक्टोबर २०२२ रोजी स्वामी नारायण स्कूल, नागपूर ह्यांनी मुलाखत घेतली.

बी.एड. अभ्यासक्रमाचा उद्देश विद्यार्थ्यांना रोजगार उपलब्ध करून देणे हा आहे. तर, अशा प्रकारचे कॅम्पस प्लेसमेंट कार्यक्रम विद्यार्थी शिक्षकांना शिक्षक होण्यासाठी व्यासपीठ प्रदान करतात. हा उद्देश साध्य करण्यासाठी अध्यापक महाविद्यालयांमध्ये असे कार्यक्रम आवश्यक आहेत. अशा कार्यक्रमाचे आयोजन प्राचार्य करतात.

या कार्यक्रमात विशेष अतिथी म्हणून प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती उपस्थित होते. डॉ. राजश्री मेश्राम, प्राचार्य (बी. एड महाविद्यालय) या कॅम्पस प्लेसमेंटच्या आयोजक होत्या. डॉ. आलापती पवन कुमार, डॉ. प्रगती दीक्षित आणि कु. शुभांगी मून हे कॅम्पस प्लेसमेंट ड्राइव्हचे समन्वयक होते.

मुलाखतीसाठी ३२ विद्यार्थी उपस्थित होते. त्यापैकी संस्कृत विषयासाठी ३ जणांची निवड झाली.

* * *

संगणक विज्ञान विभाग

- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे दिनांक २/९/२०२२ रोजी विद्यार्थ्यांकरिता “संस्कृत श्लोक” पाठांतर स्पर्धा घेण्यात आली. ही स्पर्धा विद्यापीठीय विद्यार्थी तसेच शालेय विद्यार्थ्यांसाठी घेण्यात आली. परिसर संचालक प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती हे प्रमुख पाहुणे म्हणून तर प्रो. नंदा पुरी अधिष्ठाता या अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होत्या. यावेळी विभाग प्रमुख प्रो. कीर्ती सदर या उपस्थित होत्या. या स्पर्धेमध्ये विद्यापीठाच्या विविध विभागातील विद्यार्थ्यांनी तसेच रामटेकच्या शाळेमधील विद्यार्थ्यांनी स्पर्धेमध्ये सहभाग घेतला. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक विभाग प्रमुख प्रो. कीर्ती सदर यांनी केले. प्रा. मनाली पंडे, प्रा. स्नेहा आष्टणकर यांनी कार्यक्रमांचे संचालन केले. प्रा. अर्चना महाजन यांनी आभार मानले. परीक्षक म्हणून डॉ. श्रीनिवास जे. डॉ. पवनकुमार आलापटी, डॉ. जयवंत चौधरी यांनी काम पाहिले.
- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे दिनांक ८/९/२०२२ रोजी विभाग प्रमुख प्रो. कीर्ती सदर यांच्या मार्गदर्शनात “पिंगला कम्प्युटर फोरमची” स्थापना करण्यात आली. बी.सी.ए तृतीय वर्षाचा विद्यार्थी प्रथमेश रोडकर तसेच फोरम मधील इतर सदस्य यांना सन्मानित करण्यात आले. तसेच वंशिका मिश्रा, अनुराग भलावी यांनी संचालन केले. जिज्ञासा पाणतावणे या विद्यार्थीनीने आभार प्रदर्शन केले. यावेळी प्रा. स्नेहा आष्टणकर, प्रा. मनाली पंडे, प्रा. अर्चना महाजन उपस्थित होत्या.
- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे १९/११/२०२२ रोजी “इंटरनशिप ओरिएंटेशन” कार्यक्रम घेण्यात आला. विभाग प्रमुख प्रो. कीर्ती सदर इंटरनशिपचा उद्देश या विषयावर संबोधित केले. प्रा. स्नेहा आष्टणकर यांनी कार्यक्रमाचे संचालन केले. प्रा. मनाली पंडे यांनी संवाद कौशल्य या विषयावर सत्र घेतले. प्रा. अर्चना महाजन यांनी विद्यार्थ्यांसाठी इंटरनशिपचे भविष्यात उपयोग सांगितले. कार्यक्रमांमध्ये बी.सी.ए प्रथम वर्ष, द्वितीय वर्ष, तसेच तृतीय वर्ष सहभागी झाले.
- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे १०/०३/२०२३ रोजी ११ वाजता “कम्युनिकेशन स्कील्स” या विषयावर मा. कुलगुरू प्रो. मधूसुदन पेन्ना सर यांच्या प्रेरणेने कार्यशाळा घेण्यात आली. त्यात बी.सी.ए आणि इतर विभागातील विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता. कुमारी प्रिती धोपटे या कार्यक्रमांच्या प्रमुख पाहुण्या होत्या. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी विशेष अतिथी होते. प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती आणि प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय हे विशेष निमंत्रित होते. या कार्यक्रमाला प्रा. कीर्ती सदर यांनी प्रास्ताविक केले. कार्यशाळेसाठी विद्यार्थ्यांचा सक्रीय सहभाग होता. कार्यशाळेला १५० हून अधिक विद्यार्थी सहभागी झाले होते. प्रा. मनाली पंडे यांनी कार्यशाळेचे संचालन केले. प्रा. अर्चना महाजन यांनी आभार प्रदर्शन केले.
- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे १०/०३/२०२३ रोजी दुपारी ३.०० वाजता “करिअर अपॉरच्युनिटीस् इन डिजिटल सेक्टर” यावर चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. बी.सी.ए आणि इतर विभागातील विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता. श्री. अभिषेक आचार्य हे कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे होते. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी विशेष अतिथी होते. प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती आणि प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय हे विशेष निमंत्रित होते. या कार्यक्रमाला प्रा. कीर्ती सदर विभाग प्रमुख उपस्थित होत्या. चर्चासत्रामध्ये विद्यार्थ्यांचा सक्रीय सहभाग होता. चर्चासत्रामध्ये १५० हून अधिक विद्यार्थी सहभागी होते. प्रा. स्नेहा आष्टणकर यांनी कार्यशाळेचे संचालन केले. तर प्रा. कीर्ती सदर यांनी चर्चासत्राचे प्रास्ताविक केले. प्रा. अर्चना महाजन यांनी आभार प्रदर्शन केले.
- संगणक विज्ञान विभागाद्वारे ११/०४/२०२३ रोजी Stress Management या विषयावर “योग कार्यशाळा” घेण्यात आली. योग विभागातील प्रा. अतुल गाळेराव प्रमुख वक्ते होते. मा. कुलगुरू प्रो. मधूसुदन पेन्ना, मा. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी हे कार्यक्रमाचे प्रेरक होते. तर विशेष अतिथी म्हणून प्रा.

ललिता चंद्रात्रे होत्या. विभाग प्रमुख प्रो. कीर्ती सदर यांनी कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक केले. कार्यक्रमासाठी विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त सहभाग होता. कार्यशाळेला संगणक विज्ञान विभागातील १०० हून अधिक विद्यार्थी सहभागी झाले होते. संपूर्ण कार्यक्रमाचे संचलन प्रा. स्नेहा आष्टणकर यांनी केले. प्रा. मनाली पंडे यांनी प्रास्ताविक केले. प्रा. अतुल गाळेराव यांनी योगासने करून आपल्या दैनंदिन जीवनातील ताण—तणाव कसा कमी करावा. आणि ताणाचे व्यवस्थापन कसे करावे याविषयी मार्गदर्शन केले. तसेच दैनंदिन जीवनातील ताण—तणाव कमी करण्यासाठी योगासनांचे प्रात्यक्षिक घेतले.

➤ **शैक्षणिक सत्र २०२२ — २०२३ मध्ये विद्यार्थ्यांचे यश**

१) बी.सी.ए प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांनी आंतर महाविद्यालयीन क्रिकेट स्पर्धेत सहभाग घेतला आणि प्रथम पारितोषिक पटकावले.

२) बी.सी.ए प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांनी आंतर महाविद्यालयीन खो—खो स्पर्धेत सहभाग घेतला आणि प्रथम पारितोषिक पटकावले.

३) बी.सी.ए प्रथम वर्षाची विद्यार्थींनी खुशी मुदलीयार हिने आंतर महाविद्यालयीन बॅटमिंटन स्पर्धेत प्रथम पारितोषिक पटकावले.

* * *

वाणिज्य आणि व्यवस्थापन विभाग

➤ ०१ ऑगस्ट २०२२ रोजी दुपारी ३.०० वा. रजत महोत्सवच्या निमित्त्याने, वाणिज्य आणि व्यवस्थापन विभागाद्वारे प.पू.गो.गु.शै.परिसर कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक येथे गुगलमिटच्या माध्यमातून “ शेअर मार्केटची कार्ये आणि कार्य ” या विषयावर वेबिनार घेण्यात आली होती. ही परिषद मा. डॉ. रामचंद्र जोशी, यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली होती. तसेच विभागाचे अधिष्ठाता प्रो. ललिता चंद्रात्रे मॅडम, विभागप्रमुख डॉ. अमोल मांडेकर, संगणक विभागाच्या विभागप्रमुख डॉ. किर्ती सदार मॅडम, आणि संस्कृत साहित्य विभागाच्या प्रमुख डॉ. कविता होले मॅडम यांच्या उपस्थितीत हा वेबिनार घेण्यात आला होता. वक्ते डॉ. श्यामल रूईकर, वाणिज्य व व्यवस्थापन विभागाचे विभागप्रमुख धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर यांनी वेबिनार मध्ये शेअर मार्केटची कार्ये आणि कार्य यावर संक्षिप्त व सविस्तर माहिती दिली. कार्यक्रमाचे संचालन स्वप्निल साठवणे बी.बी.ए. सत्र ६ च्या विद्यार्थ्यांनी केले. अभिषेक दमाहे बी.बी.ए. तृतीय वर्षाचा विद्यार्थी यांनी वेबिनारचे आभारप्रदर्शन केले.

➤ कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक येथे रजत महोत्सवानिमित्त वाणिज्य आणि व्यवस्थापन विभागांतर्गत प्रकल्प लेखन या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. कार्यशाळेला विशेष अतिथी म्हणून विश्वविद्यालयाचे कुलसचिव मा. डॉ. रामचंद्र जोशी उपस्थित होते. तसेच विभागाच्या अधिष्ठाता प्रो. ललिता चंद्रात्रे मॅडम, विभागप्रमुख डॉ. अमोल मांडेकर, प.पू.गो.गु. शैक्षणिक परिसर संचालक प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती, संगणक विभागाच्या विभागप्रमुख डॉ. किर्ती सदार मॅडम, शिक्षण विभागाच्या विभागप्रमुख डॉ. राजश्री मेश्राम आणि ग्रंथपाल, दिपक कापडे कार्यशाळेला उपस्थित होते. वक्ते डॉ. श्यामल रूईकर वाणिज्य व व्यवस्थापन विभागाचे विभागप्रमुख धनवटे नॅशनल कॉलेज, नागपूर यांनी प्रकल्प लेखन कसे करावे व कोणकोणत्या विषयाचा त्यात समावेश असावा यावर सविस्तर माहिती दिली. कार्यशाळेच्या दुसऱ्या सत्राचे वक्ते विश्वविद्यालयाच्या दुरस्थ शिक्षण विभागाच्या सहायक प्राध्यापिका रेनुश्री बन्सोड यांनी माहिती संग्रह व कंपनी बद्दल माहिती प्रकल्प लेखनात कशी समाविष्ट करावी यावर सविस्तर माहिती दिली. पहिल्या सत्राचे संचालन कु. योगिता गायकवाड यांनी केले. तर आभार प्रदर्शन प्रा. नितेश चकोले यांनी केले. तर दुसऱ्या सत्राचे संचालन प्रा. शरचंद्र श्रीनिल यांनी केले. तर आभार प्रदर्शन प्रा. युवराज मेश्राम यांनी केले.

➤ ६ सप्टेंबर २०२२ रोजी सकाळी १०.३० वा. संस्कृत महोत्सव च्या निमित्त्याने लोकप्रशासन विभाग आणि वाणिज्य व व्यवस्थापन विभागाद्वारे प.पू.गो.गु.शै.परिसर कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक येथे संस्कृत ध्येय वाक्य स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रो. ललिता चंद्रात्रे या होत्या. तर प्रमुख पाहुणे म्हणून डॉ. ऋषिकेश दलाई होते. कार्यक्रम प्रो. किर्ती सदार विभागप्रमुख लोकप्रशासन विभाग यांचा मार्गदर्शनाखाली पार पडला. कार्यक्रमाचे संचालन सहायक प्राध्यापक युवराज मेश्राम यांनी केले. तसेच या स्पर्धेत एकुण २० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. स्पर्धेच्या श्शेवटी सहायक प्राध्यापक सिमा गायकवाड यांनी सर्व मान्यवरांचे व उस्थितांचे आभार व्यक्त करून अध्यक्षांच्या संमतीने कार्यक्रमाची समाप्ती केली.

* * *

लोकप्रशासन विभाग

लोकप्रशासन विभागाद्वारे वर्ष २०२२-२३ मध्ये घेण्यात आलेले कार्यक्रम व स्पर्धांचे विवरण :-

- ६ सप्टेंबर २०२२ रोजी सकाळी १०.३० वा. संस्कृत महोत्सव च्या निमित्त्याने लोकप्रशासन विभाग आणि वाणिज्य व व्यवस्थापन विभागाद्वारे प.पु.गो.गु.शै.परिसर कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक. येथे संस्कृत ध्येय वाक्य स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रो. ललिता चंद्रात्रे या होत्या. तर प्रमुख पाहुणे म्हणून डॉ. ऋषिकेश दलाई हे होते. कार्यक्रम प्रो. किर्ती सदार विभागप्रमुख लोकप्रशासन विभाग यांचा मार्गदर्शनाखाली पार पडला. कार्यक्रमाचे संचालन सहायक प्राध्यापक युवराज मेश्राम यांनी केले. तसेच या स्पर्धेत एकूण २० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. स्पर्धेच्या श्रेवटी सहायक प्राध्यापक सिमा गायकवाड यांनी सर्व मान्यवरांचे व उस्थितांचे आभार व्यक्त करून अध्यक्षांच्या संमतीने कार्यक्रमाची समाप्ती केली.
- कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ रामटेक द्वारा संचालित एम.ए. लोकप्रशासन_विभागाद्वारे ३० नोव्हेंबर २०२२ रोजी एक दिवसीय प्रशासकीय कार्यालयीन भेट चे आयोजन केले होते. मा. कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना सर यांच्या प्रेरणेने ही भेट आयोजित करण्यात आली होती. डॉ. अमोल मांडेकर सर उपस्थित होते. भेट दिले असता मा. तहसीलदार यांनी महसूल विषयक संपूर्ण माहिती विद्यार्थ्यांना देण्यात आले. त्या निवडणूक विभाग, महसूल विभाग, पुरवठा विभाग, सेतू विभाग, आपत्ती व्यवस्थापन विभाग विषयक कामे अधिकार व जबाबदारी या विषयी मार्गदर्शन करण्यात आले. या भेटी दरम्यान प्रा. युवराज मेश्राम प्रा. सुशांक फुलझेले व प्रा. श्रद्धा किंमतकर उपस्थित होते.
- कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ रामटेक द्वारा संचालित एम.ए. लोकप्रशासन विभागाद्वारे एक दिवसीय महाराष्ट्र राज्य विधिमंडळ हिवाळी अधिवेशन नागपूर येथे दि. २६/१२/२०२२ ला विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना यांचा परवानगीने भेटीचे आयोजन करण्यात आले होते. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या. महाराष्ट्र राज्य विधिमंडळ हिवाळी अधिवेशन नागपूर भेट विभाग प्रमुख डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनात आयोजित करण्यात आली. वरील भेटीस प्रा. युवराज मेश्राम, प्रा. सुशांक फुलझेले प्रा. नितेश चकोले व प्रा. जयश्री डोंगरे यांच्या सह एम.ए. लोकप्रशासन प्रथम व द्वितीय वर्षाचे विद्यार्थी आणि बी.ए. संस्कृत चे एकूण ४२ विद्यार्थी उपस्थित होते.

* * *

विस्तार सेवा मंडळ

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या विस्तार सेवा मंडळा अंतर्गत सामाजिक स्तरावर राबविण्यात येणाऱ्या विविध उपक्रमांचा प्रचार व प्रसार करण्यास मदत करत असते. सत्र २०२२-२३ पासून विद्यार्थ्यांना प्राप्त होणाऱ्या सुविधांविषयी सप्तसूत्रीय अहवाल खालीलप्रमाणे —

- १) संस्कृत भाषेचा प्रचार—प्रसार व संस्कृतेतर विद्यार्थ्यांमध्ये संस्कृतबद्दल जागृती करणे.
- २) संस्कृत, संस्कृती, संस्कार, लोककला व लोकसंस्कृती यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी कार्यक्रमांचे आयोजन करणे.
- ३) स्वीकृत अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त नवीन अल्पकालीन अभ्यासक्रमांचे आयोजन करणे.
- ४) विस्तार सेवा मंडळ अंतर्गत गुरु—शिष्य परंपरा अंतर्गत चालू अभ्यासक्रमांचे अधिकाधिक वर्ग संचालित करणे.
- ५) वेद, योग, ज्योतिष, वास्तू, संगीत, कीर्तन, नृत्य, पौरोहित्य यासारखे सर्व पारंपारिक शास्त्र शिकविणाऱ्यांना महाविद्यालयाशी जोडणे याकरिता वेगवेगळे सेमिनार, कार्यशाळा, प्रशिक्षण वर्ग इत्यादी चे आयोजन करणे.
- ६) संस्कृत महोत्सवाचे राज्यस्तरावर योजनांमध्ये सर्व संस्थांचा सहभागी करणे.

विस्तार सेवा मंडळा अंतर्गत खालील संस्थेकडून चालणारे गुरु—शिष्य परंपरा अभ्यासक्रम

अ.क्र.	संस्थेचे नाव	गुरु—शिष्य परंपरा अभ्यासक्रम
१	आशीष खांडेकर, पुणे	1) CBT Practitioner Level 1 2) Advance CBT Practitioner Level 2 3) Emotional Intelligence and Therapy Practitioner Level 1 4) Emotional Intelligence and Therapy Practitioner Level 2 5) Neurobiology of Stress Management Level 1 6) Advanced Neurobiology of Stress Management Level 2 7) NLP Practitioner Level 1 8) NLP and Therapy Master Practitioner 9) REBT Practitioner Level 1 10) Advanced REBT Practitioner 11) Sleep Consultant 12) Transactional Analysis Practitioner Level 2 13) Advanced Transactional Analysis Practitioner Level 2 14) Counselling Psychology 15) Advanced Counselling Psychology 16) School Counselling 17) Career Counselling 18) Special Educator Learning Disability Specialist
२	ख्याती, बहुउद्देशीय संस्था, वणी, यवतमाळ	१) बेसिक पेंटिंग कोर्स २) एडवांस पेंटिंग कोर्स ३) किड्स पेंटिंग कोर्स ४) किड्स पेंटिंग कोर्स ५) फेब्रीक पेंटिंग कोर्स ६) मण्डला आर्ट कोर्स, ७) बेसिक सेमीक्लासिकल (भरतनाट्यम)

३	रिच हॉरिटेज योगा सेंटर, वाघोली, पुणे	Medical Yoga Therapy Course (Basic) (कालावधि तीन महिने)
४	छत्रपती शिवाजी महाराज इन्स्टिट्यूट ऑफ हॉटेल मॅनेजमेंट, वर्धा	Certificate Course in Hotel Management
५	मातृका फाऊंडेशन, रामटेक	1) Certificate Course in Handmade bags 2) Certificate Course in Folk art 3) Certificate Course in Beauty culture (Advance) 4) Certificate Course in Makeup art 5) Certificate Course in Mehndi 6) Certificate Course in Daily sensation cooking 7) Certificate Course in Beauty treatment for skin by HERBAL COSMETIC 8) Certificate Course in Bamboo art
६	रविकीर्ति संस्कृत अध्ययन केन्द्र, सांगली.	१) संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम—प्रथम स्तर २) संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम—द्वितीय स्तर ३) बाल संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम—प्रथम पुष्प(वय वर्ष ७ ते ८) ४) बाल संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम—द्वितीय पुष्प(वय वर्ष ९ ते १०) ५) बाल संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम— तृतीय पुष्पम् (वय वर्ष १० व १४) ६) बाल संस्कृत अध्ययन प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम— चतुर्थ पुष्पम् (वय वर्ष १४ व १६)
७	त्रिस्कंद ज्योतिष फलादर्श अभ्यास मंडळ, नागपुर.	ज्योतिर्विज्ञान परिचय ज्योतिर्विज्ञान प्रविण ज्योतिर्विज्ञान प्राज्ञ
एकूण महाविद्यालये — ०५ आणि चालणारे एकूण अभ्यासक्रम — ४४		

तसेच कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, विस्तार सेवा मंडळ आणि बालरंगभूमी परिषद यांच्या संयुक्त विद्यमाने आंतरशालेय संस्कृत बालनाट्य स्पर्धेचे आयोजन प्रथमतः २०२२ मध्ये करण्यात आले. ही स्पर्धा प्राथमिक आणि अंतिम फेरी या दोन स्तरांत होत असते. प्रथम स्पर्धेची प्राथमिक फेरी व नंतर अंतिम फेरी घेण्यात येते. स्पर्धेत शालेय विद्यार्थ्यांचा सहभाग असतो. स्पर्धेतील विजयी चमूला प्रथम, द्वितीय व तृतीय पारितोषिक, उत्कृष्ट अभिनयासाठी पारितोषिक तसेच दिग्दर्शन, संगीत, प्रकाशयोजना, नेपथ्य, रंगभूषा, वेशभूषा आणि अभिनयाचे प्रमाणपत्र व स्मृतिचिन्ह प्रदान करण्यात येते. बालनाट्य स्पर्धेची अंतिम फेरी ही १ आणि २ ऑगस्ट, २०२२ रोजी स्व. सुरेश भट सभागृह, नागपुर येथे आयोजित करण्यात आली होती. या स्पर्धेमध्ये प्राथमिक फेरीत ३९ संघांनी आपला सहभाग नोंदवला होता. तसेच अंतिम फेरीमध्ये एकूण १४ नाटके सादर करण्यात आली. त्याचा सविस्तर तपशील खालीप्रमाणे—

आंतरशालेय बालनाट्य स्पर्धेत एकूण ३९ संघांनी भाग घेतला होता.	
१	Reliance Foundation School, Mouda
२	Pratibhashali Gyanodaya Vidyapeeth
३	Modern School
४	Podar World School
५	Bhavan's B.P. Vidya Mandir, Trimurti Nagar, Nagpur
६	School of Scholars, Wanadongri, Nagpur
७	School of Scholars
८	Bhavan's B.P. Vidya Mandir Koradi, Nagpur
९	Podar Internation School, Katol Road, Nagpur
१०	Bhavans B.P. Vidya Mandir
११	School of Scholars, Atrey Layout, Nagpur
१२	Balranjan (Children wing of Rkm)
१३	Tip Top Convent
१४	Utkarsha Vidya Mandir
१५	Bharti Krishna Vidya Vihar telengkhedi, Nagpur
१६	स्त्री शिक्षण प्रसारक मंडळ, नागपुर द्वारा संचालित श्रीमती दादीबाई देशमुख हिंदू मुलींची शाळा
१७	Keshavnagar Madhyamik Vidyalaya
१८	School of Scholars Kaulkhed Akola
१९	Kurveys new model public school
२०	Sunny's Spring Dale School Bhandara
२१	Prabhat kids school, Akola
२२	Priyadarshani Nagpur Public School
२३	Saraswati Vidyalaya, Nagpur
२४	School of Scholars, Wardha
२५	Ira International School
२६	Somalwar High School Ramdaspath
२७	Pt. Bachchharaj Vyas Vidyalaya & Jr. College
२८	Bhavan's Bhagawandas Purohit Vidya Mandir Civil Lines, Nagpur
२९	Sandipani School
३०	NEERI modern school
३१	Bhavan's B P Vidya Mandir, Ashti
३२	DPS Lava, Nagpur
३३	Tilaknagar Mahila Mandal
३४	Bhartiya Vidya Bhavans NTPC Mouda
३५	Sanskrit Bhasha Pracharini Sabha

३६	Schools of Scholars Hudkeshwar
३७	Somalwar High School Nikalas Branch
३८	School of Scholars, Amravati
३९	Hadas High School Ramdaspath, Nagpur
अंतिम फेरीत निवड झालेले संघ	
१	सोमलवार हायस्कूल, निकालस शाखा, नागपुर
२	भवन्स भगवानदास पुरोहित विद्या मंदिर, श्रीकृष्ण नगर, नागपुर
३	भवन्स भगवानदास पुरोहित विद्या मंदिर, त्रिमूर्ती नगर, नागपुर
४	सरस्वती विद्यालय, नागपुर
५	सोमलवार माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय, रामदासपेठ, नागपुर
६	टिळकनगर महिला मंडळ, नागपुर
७	भवन्स भगवानदास पुरोहित विद्या मंदिर, आष्टी
८	सांदीपनी स्कूल, हजारी पहाड, नागपुर
९	श्रीमती दादीबाई देशमुख हिंदू मुलींची शाळा, नागपुर
१०	स्कूल ऑफ स्कॉलर्स, अमरावती
११	भवन्स एन.टी.पी.सी. विद्या मंदिर, मौदा, नागपुर
१२	प्रभात किड्स स्कूल, अकोला
१३	पंडित बच्छराज व्यास विद्यालय व कनिष्ठ महाविद्यालय, राजाबाक्षा, नागपुर
१४	बालरंजन, रंजन कला मंदिर (बाल विभाग), नागपुर

अंतिम फेरीतील निवड झालेले संघ खालीलप्रमाणे —

- १) प्रथम क्रमांक (रु. २१,००० + स्मृतिचिन्ह)
प्रभात किड्स शाला, अकोला
नाटक — स्मरत बलिदानम्
- २) द्वितीय क्रमांक (रु. १५,००० + स्मृतिचिन्ह)
स्कूल ऑफ स्कॉलर्स, अमरावती
नाटक — कालीदासीयम्
- ३) तृतीय क्रमांक (रु. १०,००० + स्मृतिचिन्ह)
टिळक महिला मंडळ, नागपुर
नाटक — घटमिता बुद्धिः
- ४) प्रोत्साहनपर पारितोषिक (रु. ५,००० + स्मृतिचिन्ह)
सोमलवार विद्यालय, रामदासपेठ, नागपुर
नाटक — सर्वे भवन्तु शिक्षिताः

सत्र २०२२-२३ मध्ये विविध कार्यक्रम घेण्यात आले त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे —

- १) पदव्युत्तर शिक्षणशास्त्र व बी.एड. विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने संस्कृत महोत्सव, २०२२ अंतर्गत संस्कृतरसप्रश्नस्पर्धा ही स्पर्धा श्रीविश्वेशतीर्थशास्त्रार्थशाला येथे घेण्यात आली.
- २) संस्कृत कथानक स्पर्धा दिनांक ०६.०९.२०२२ रोजी श्री.भा. वर्णेकर सभागृहात घेण्यात आली. सभेला मार्गदर्शक म्हणून आ. मधुसूदन पेन्ना उपस्थित होते. तसे. डॉ. रामचंद्र जोशी व डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती उपस्थित होते.

- ३) वेदांग ज्योतिष विभागांतर्गत वराहमिहिर सामुहिक ग्रन्थपारायण दिनांक ०५.०९.२०२२ रोजी पार पडले. या कार्यक्रमात डॉ. मधुसूदन पेन्ना, माजी कुलगुरु, प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय, प्राचीन भारतीय विज्ञान मानव्यशास्त्राचे संकायप्रमुख तर सारस्वत उपस्थिती म्हणून आचार्य प्रसाद गोखले उपस्थित होते.
- ४) भरतमुनि ललित कला केंद्र अंतर्गत कराओके गायन स्पर्धा दिनांक ०३.०९.२०२२ रोजी आयोजित करण्यात आली होती. स्वागतोत्सुक डॉ. रामचंद्र जोशी व प्रो. हरकृष्ण अगस्ती तर संयोजक म्हणून प्रा. कृष्णकुमार पांडेय व प्रो. ललिता चंद्रात्रे उपस्थित होत्या.
- ५) विस्तार सेवा मंडळांतर्गत संगणक विज्ञान विभागातर्फे संस्कृत श्लोक पाठांतर स्पर्धा दिनांक ०२.०९.२०२२ रोजी श्री. भा. वर्णेकर सभागृह येथे आयोजित करण्यात आली होती. कार्यक्रमाचे प्रेरणास्थान प्रो. मधुसूदन पेन्ना, डॉ. रामचंद्र जोशी, प्रो. हरकृष्ण अगस्ती हे होते.
- ६) भरतमुनि ललितकला केंद्र तथा जनप्रभा महाविद्यालय, रामटेक यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाकवि कालिदास विरचित शाकुंतलम् सौंदर्यसंग्रहण भावानुवाद ऑनलाईन कार्यक्रम दिनांक ०१.०९.२०२२ रोजी सकाळी ११ वाजता ऑनलाईन आयोजित करण्यात आला होता.

* * *

राष्ट्रीय सेवा योजना

—: राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे वर्ष २०२२-२३ मध्ये घेण्यात आलेले कार्यक्रम व स्पर्धांचे विवरण :-
१. आंतरराष्ट्रीय योग दिवस :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- २१ जून २०२२
सहभागी :- १५० विद्यार्थी व शिक्षक

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे २१ जून २०२२ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त एकूण ०४ कार्यक्रम राबविण्यात आले. त्यामध्ये दिनांक १५/०५/२०२२ रोजी लहान मुलांकरीता योग (Yoga For Children), दिनांक १६/०५/२०२२ रोजी मुलींकरीता योग, दिनांक १८/०५/२०२२ रोजी मुलांकरीता योग, व दिनांक २१ जून २०२२ रोजी विश्वविद्यालयातील सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व सर्व विद्यार्थ्यांकरिता योगदिनाचे आयोजन करण्यात आले होते.

२. अमृत महोत्सव अंतर्गत घरो-घरी तिरंगा उपक्रम व विविध स्पर्धा कार्यक्रम :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ०७ ऑगस्ट ते १५ ऑगस्ट २०२२
सहभागी :- शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी

दि. ०७ ऑगस्ट ते १४ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत “आजादी का अमृत महोत्सव” व “स्वराज्य महोत्सव” निमित्त विश्वविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना व तहसिल कार्यालय, रामटेक अंतर्गत विविध एकूण १५ स्पर्धा व कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमांमध्ये रामटेक तालुक्याच्या विविध शाळा, कॉन्व्हेंट, विद्यालय, महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहून उत्साहाने सहभाग घेतला. व या कार्यक्रमांचे पुरस्कार वितरण १४ ऑगस्ट २०२२ रोजी करण्यात आले.

कार्यक्रमांचे विवरण :- १) स्वच्छता अभियान दि. ०७ ऑगस्ट २०२२ रोजी

२) चलचित्र प्रदर्शन दि. १० ऑगस्ट २०२२ रोजी

३) विद्यार्थ्यांना व कर्मचाऱ्यांना तिरंगा झेंडा वाटप दि. ११ ऑगस्ट २०२२ रोजी

४) भाषण स्पर्धा दि. ११ ऑगस्ट २०२२ रोजी

५) रांगोळी स्पर्धा दि. १२ ऑगस्ट २०२२ रोजी ६) देशभक्ती गीतगायनस्पर्धा दि. १३ ऑगस्ट २०२२ रोजी

७) देशभक्ती सांस्कृतिक कार्यक्रम दि. १३ ऑगस्ट २०२२ रोजी ८) ऑनलाईन रांगोळी स्पर्धा दि. ०८ ते १४ ऑगस्ट

९) ऑनलाईन चित्रकला स्पर्धा दि. ०८ ते १४ ऑगस्ट १०) भिक्ती चित्रप्रदर्शन दि. ०८ ते १५ ऑगस्ट

११) सेल्फी विथ तिरंगा दि. १३ ते १५ ऑगस्ट २०२२ रोजी १२) गावांमध्ये तिरंगा वाटप उपक्रम दि. १४ ऑगस्ट

१३) विशेष व्याख्यान — मतदान जनजागृती दि. १२ ऑगस्ट १४) प्रभात फेरी उपक्रम दि. १५ ऑगस्ट २०२२ रोजी

—: पुरस्कार वितरण सोहळा दि. १४ ऑगस्ट २०२२ रोजी :-

वरील सर्व उपक्रम आजादी अमृत महोत्सव निमित्त दि. ०७ ते १४ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत राबविण्यात आले.

३. मोफत दंत तपासणी शिबीर :-

विभाग	:— राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:— क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:— दि. १९ ऑगस्ट २०२२
सहभागी	:— शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी

दिनांक १९ आगस्ट २०२२ रोजी विश्वविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना व द फेस संस्था द्वारे संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय प्रमुख डॉ.नंदा पुरी यांच्या अध्यक्षतेखाली मोफत दंत तपासणी शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. डॉ.स्वप्ना पुरी मांडवे, MDS (Orthodontics & Dentofacial Orthopaedics) Masters In Clinical Research (Cranfield UNI] UK) PhD Scholar उपस्थित होत्या व त्यांनी भाषणात आपल्या शरीरात दात किती महत्त्वाचे आहेत व त्यांची देखभाल कशाप्रकारे करायची हे विद्यार्थ्यांना सांगितले. शिबिराच्या उद्घाटन कार्यक्रमाला उद्घाटक संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय प्रमुख डॉ.नंदा पुरी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती, साहित्य विभाग प्रमुख डॉ.कविता होले, आधुनिक भाषा विभाग प्रमुख डॉ.पराग जोशी आदी मान्यवर उपस्थित होते. तसेच या शिबीरामध्ये विश्वविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी अश्या एकूण ८५ जणांनी सहभाग नोंदविला.

४. महात्मा गांधी जयंती :-

विभाग	:— राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:— क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:— दि. ३० सप्टेंबर ते ०२ ऑक्टोबर २०२२
सहभागी	:— १०० रासेयो स्वयंसेवक

महात्मा गांधी जयंती निमित्त दि. ३० सप्टेंबर ते ०२ ऑक्टोबर २०२२ या कालावधीत राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे विश्वविद्यालयात ०३ उपक्रम राबविण्यात आले. ज्यामध्ये १. दि.३० सप्टेंबर २०२२ रोजी सकाळी १०.३० ते ११.३० या कालावधीत प्रश्नमंजूषा स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. स्पर्धेमध्ये विश्वविद्यालयातील एकूण ८४ स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला. २. दि. ०१ ऑक्टोबर २०२२ रोजी सकाळी ११.०० वाजता भाषणस्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले स्पर्धेमध्ये विश्वविद्यालयातील एकूण ५५ स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला. ३. दि. ०२ ऑक्टोबर २०२२ रोजी स्वच्छता अभियान राबविण्यात आले ज्यामध्ये विद्यार्थ्यांनी विश्वविद्यालयाचे संपूर्ण परिसर स्वच्छ केला व एकूण १०० रासेयो विद्यार्थी स्वयंसेवकांनी सहभाग घेतला.

५. राज्यस्तरीय/राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिन संचलन शिबीर :-

विभाग	:— राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:— शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दिनांक	:— दि. २८ सप्टेंबर ते ३० सप्टेंबर २०२२
सहभागी	:— ०४ रासेयो स्वयंसेवक

दि. २८/०९/२०२२ ते दि. ३०/०९/२०२२ या कालावधीत शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर येथे राज्यस्तरीय आणि राष्ट्रीय प्रजासत्ताक दिन संचलन शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर शिबीरात कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे विद्यापीठाच्या संलग्नीत ज्ञानदीप प्रशासकीय महाविद्यालयातील ०१ मुलगा व ०१ मुलगी, छात्रवीर राजे संभाजी महाविद्यालयातील ०१ मुलगा तसेच अँडमिनीस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर येथील ०१ मुलगी अशाप्रकारे विद्यापीठातर्फे ०४ रासयो

स्वयंसेवकांना सहभागासाठी पाठविण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांचे विवरण खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	महाविद्यालयाचे नाव	वर्ग
१.	प्रितम रामटेके	ज्ञानदीप प्रशासकीय महाविद्यालय, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस द्वितीय वर्ष
२.	पायल पारधी	ज्ञानदीप प्रशासकीय महाविद्यालय, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस द्वितीय वर्ष
३.	स्वराज कानतोडे	छात्रवीर राजे संभाजी महाविद्यालय, मोरवा	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस द्वितीय वर्ष
४.	रविना खापेकर	अॅडमिनीस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस तृतीय वर्ष

६. साहसी क्रीडा शिबीर :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ,
 जोग दीपशिखा गुरुकुल, सैनिक चिखलदरा, जि.अमरावती
दिनांक :- दि. ०२ नोव्हेंबर ते ०६ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- ०२ रासेयो स्वयंसेवक

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत अधिनस्त असलेल्या जोग दीपशिखा गुरुकुल, सैनिक चिखलदरा, जि.अमरावतीद्वारे दि. ०२ ते ०६ नोव्हेंबर २०२२ या कालावधीत ०५ दिवसांचे साहसी क्रीडा शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. विद्यापीठाद्वारे राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या ०२ स्वयंसेवक विद्यार्थ्यांना पाठविण्यात आले होते. १. लक्ष्मीरमण व्यंकटेश गुर्जलवार (मुलगा), २. अश्विनी रमेश बावणे (मुलगी), या शिबीरात विद्यार्थ्यांमध्ये सशक्त व साहसी नेतृत्व विकसित व्हावे याकरीता अनेक साहसी उपक्रम राबविण्यात आले. या उपक्रमात ट्रेकिंग, रोप-वे या सारख्या साहसी खेळांचे प्रशिक्षण देण्यात आले. त्याकरीता एन.डी.ए. व एन.डी.आर.एफ च्या प्रशिक्षकांना विशेष करून पाचारण करण्यात आले होते. सर्व शिबीरार्थींची निवास व्यवस्था ही दीपशिखा गुरुकुल सैनिक शाळा, येथे करण्यात आली होती. दि. ०६.११.२०२२ रोजी या शिबीराचा समारोप झाला.

७. नशा मुक्त समाज व्याख्यान (ऑनलाईन) :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक (ऑनलाईन)
दिनांक :- दि. १३ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- ०२ रासेयो स्वयंसेवक

राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे दि.१३ नोव्हेंबर २०२२ रोजी एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय वेबीनार आयोजित करण्यात आले होते. यामध्ये मुख्य वक्ता म्हणून भारत सरकारचे केंद्रीय गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार राज्यमंत्री श्री.कौशलकिशोरजी यांनी सर्वांना नशामुक्त भारत बनविण्याविषयी अगदी सोप्या पद्धतीने सांगितले. त्यांनी अंमली पदार्थांच्या व्यसनाचे दुष्परिणाम सांगून आजची मुले व्यसनाच्या आहारी जात असल्याचे सांगितले. आपण पुढे येऊन भारताला अंमली पदार्थमुक्त करायचे आहे. नशेमुळे कुटुंब, गाव, जिल्हा, राज्य आणि शेवटी राष्ट्रही उद्धस्त होतात. आपण ड्रग्स टाळले पाहिजे आणि त्यासाठी मोहीम राबवावी लागेल. मंत्री म्हणाले की, १४ नोव्हेंबर रोजी तुम्ही सर्वांनी आपापल्या गावात व परिसरात मोहीम राबवावी व प्रत्येकाने कधीही अंमली पदार्थांचे सेवन करू नये असा संकल्प करावा. नशेमुळे अनेक कुटुंबे उद्धस्त होत असल्याचे मंत्र्यांनी सांगितले. या नशेमुळे आपण आपला मुलगा गमावल्याचे त्यांनी सांगितले. नशेमुळे अनेकांना मरताना मी पाहिले आहे. त्यामुळेच त्यांनी ही मोहीम सुरु केली आहे. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मा.कुलगुरु प्रो.मधुसूदन पेन्ना म्हणाले की, आजच्या काळात नशा हा जगासाठी शाप आहे. नशा माणसाला माणसाचा शत्रू बनवते. नशामुक्त समाज चळवळीचे राष्ट्रीय प्रभारी श्री.अक्षत कांत यांनीही विशेष अतिथी म्हणून आपले अनुभव मांडले. विद्यापीठाचे कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी यांनी सर्व पाहुण्यांचे स्वागत केले. विद्यापीठाचे रामटेक परिसर संचालक, प्रा.हरेकृष्ण अगस्ती यांनी मान्यवरांचे आभार व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे संचालन कार्यक्रमाचे आयोजक, समन्वयक राष्ट्रीय सेवा योजना डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले.

सहा.प्रा.राहुल कुमार झा यांच्या वेदमंत्राने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. या कार्यक्रमात विद्यापीठातील संलग्न महाविद्यालयांचे सर्व प्राध्यापक, विद्यार्थी व प्राध्यापक सहभागी झाले होते.

८. रक्तदान शिबीर :-

विभाग	:- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:- वर्णेकर सभागृह, प.पू.गो.गु. शैक्षणिक परिसर क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:- दि. १३ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी	:- ०२ रासेयो स्वयंसेवक

विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना जीवन ज्योती रक्त पेठी, नागपूर तसेच HDFC बँक शाखा रामटेक, यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि.२२/११/२०२२ रोजी विद्यापीठाच्या वर्णेकर सभागृह, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर रामटेक येथे भव्य रक्तदान शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. रक्तदान शिबीराच्या उद्घाटन कार्यक्रमाला अध्यक्ष म्हणून विश्वविद्यालयाचे मा.कुलगुरु आचार्य मधुसूदन पेन्ना तसेच मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती, बी.पी.डी. संचालक प्रो.प्रसाद गोखले जीवन ज्योती रक्त केंद्र नागपूरच्या प्रशासकीय अधिकारी सौ.सरोज पौनिकर, डॉ.अनिल नामपल्लीवार तसेच बँक रामटेक शाखेचे प्रशांत शेवळे प्रामुख्याने उपस्थित होते. रक्तदान शिबीरामध्ये विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांनी, कर्मचाऱ्यांनी तसेच रामटेक येथील नागरिकांनी रक्तदान केले. रक्तदानाकरिता ५० जणांची नावे प्राप्त झाली होती. परंतु विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांचा प्रतिसाद बघून ८० जणांनी रक्तदान केले. विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेमध्ये प्रवेशित संस्कृत विषयक तसेच बीबीए, बीसीए, बीकॉम, बीएड व इत्यादी अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता. रक्तदान शिबीराचा प्रारंभ सकाळी ११.०० वाजता झाला तसेच सायंकाळी ०६.०० वाजेपर्यंत रक्तदान शिबीर चालले. रक्तदान शिबीराच्या उद्घाटन कार्यक्रमात अध्यक्ष मा.कुलगुरु आचार्य मधुसूदन पेन्ना यांनी विद्यार्थ्यांना रक्तदानाचे महत्त्व समजावून सांगितले. रक्तदान शिबीराचे संपूर्ण आयोजन राष्ट्रीय सेवा योजना समन्वयक, डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले. ज्या-ज्या विद्यार्थ्यांनी रक्तदान केले त्यांना विद्यापीठातर्फे प्रमाणपत्र तसेच जीवन ज्योती रक्त पेठी यांच्यातर्फे उपहार व नाश्ता देण्यात आला होता.

९. विशेष व्याख्यान (मतदान जनजागृती) :-

विभाग	:- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:- वर्णेकर सभागृह, प.पू.गो.गु. शैक्षणिक परिसर क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:- दि. २४ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी	:- १५० विद्यार्थी व शिक्षक

दि. २४ नोव्हेंबर २०२२ रोजी कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसरात वर्णेकर सभागृहामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे मा.राजभवन कार्यालय यांच्या सूचनेनुसार भारत लोकतंत्र की जननी या कार्यक्रमांतर्गत आयोजित विशेष व्याख्यानाचा कार्यक्रम पार पडला. या कार्यक्रमाला मा.संचालक,प.पू.गो.गु.शै.प.,रामटेक चे प्रो.डॉ.हरेकृष्ण अगस्ती उपस्थित होते. या कार्यक्रमाला मा.कुलसचिव क.का.सं.वि.,रामटेकचे डॉ.रामचंद्र जोशी उपस्थित होते. या कार्यक्रमाला नायब तहसीलदार श्री.भोजराज बडवाईक हे मुख्य व्याख्याता म्हणून लाभले होते. कार्यक्रमाचे आयोजन व संचालन डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले. परिसर संचालक व कुलसचिव महोदयांद्वारे विशेष व्याख्यात्यांचे सुशोभित पुष्पगुच्छ व सन्मान चिन्ह तसेच शाल व श्रीफळ देऊन स्वागत केले. व्याख्यात्यांनी विषयाला सुरुवात करत विद्यार्थ्यांना मतदानाचे महत्त्व व आपण १८ वर्षांचा अधिक असल्यास Voter Help या App द्वारे मतदार म्हणून नावनोंदणीचे मार्गदर्शन केले. तत्पूर्वी कुलसचिवांनी विद्यार्थ्यांना मतदान का करायचे हे आपल्या अध्यक्षांय भाषणातून सांगितले. परिसर संचालक महोदयांनी मतदान न केल्याने आपले व देशाचे कशाप्रकारे नुकसान होते या संबंधी मार्गदर्शन करून विद्यार्थ्यांना नाव नोंदणी करा व आपला मतदानाचा हक्क बजावा असे आदेश बजावले. डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी भारत देश हा लोकतंत्राचा

शिरमोर कसा काय आहे. त्यासोबतच सर्व देशांमध्ये भारत देशाचे स्थान वेगळे का बरं आहे. याविषयी मार्गदर्शन केले. आयोजकांनी आभार प्रदर्शन केले व शांती मंत्राने कार्यक्रमाचा शेवट केला.

१०. संविधान दिवस :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- प.पू.गो.गु. शैक्षणिक परिसर क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. २६ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- १०० विद्यार्थी व शिक्षक

२६ नोव्हेंबर हा दिवस सर्वत्र भारतीय संविधान दिवस म्हणुन साजरा केला जातो. २६ नोव्हेंबर १९४९ रोजी स्वतंत्र भारताचे संविधान भारताच्या संसदेत अधिनियमित करण्यात आले. हे संविधान २६ जानेवारी १९५० पासून लागू करण्यात आले. भारतीय संविधानाची वैशिष्ट्ये आणि भारतीय संविधानाने प्रत्येक नागरिकास दिलेले मुलभूत अधिकार याबाबत विद्यार्थ्यांस जाणीव व्हावी याकरीता दि. २६ नोव्हेंबर २०२२ रोजी भारतीय संविधान दिनानिमित्त राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी भारतीय संविधानाच्या उद्देशपत्रिकेचे सामूहिक वाचन केले. यावेळी कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम समन्वयक डॉ. जयवंत चौधरी, क्रीडा शिक्षक व वसतिगृह अधीक्षक श्री. संतोष कोल्हे हे उपस्थित होते. राष्ट्रीय सेवा योजनेची स्वयंसेविका कु. प्रियंका बांगडे हीने उद्देशपत्रिकेच्या सामूहिक वाचनाचे नेतृत्व केले. या कार्यक्रमाद्वारे भारतीय संविधानाचे महत्त्व लक्षात घेऊन संविधानाप्रती एकनिष्ठ राहण्याचा संदेश विद्यार्थ्यांना देण्यात आला. भारतीय संविधानाशी एकनिष्ठ राहण्याकरीता विद्यार्थ्यांना यातून प्रेरणा मिळाली.

११. राज्यस्तरीय आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर आव्हान २०२२ :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
दिनांक :- दि. १९ डिसेंबर ते २८ डिसेंबर २०२२
सहभागी :- ०४ रासेयो स्वयंसेवक

महामहिम राज्यपाल तथा विद्यापीठाचे कुलपती यांच्या कार्यालयाच्या निर्देशान्वये, कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव, येथे दि. १९ ते २८ डिसेंबर २०२२ या कालावधीत चान्सलर ब्रिगेड राज्यस्तरीय आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण शिबीर आव्हान २०२२ मध्ये सहभाग घेण्याकरिता विश्वविद्यालयाद्वारे शासन निर्णयानुसार ०२ मुले व ०२ मुलींना पाठविण्यात आले व विद्यार्थ्यांनी शिबिरात उत्स्फूर्तपणे सहभाग नोंदविला. विद्यार्थ्यांचे विवरण खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	महाविद्यालयाचे नाव	वर्ग
१.	कौशिक श्रीवास	अॅडमिनीस्ट्रेटीव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस तृतीय वर्ष
२.	तेजस मोहाडीकर	अॅडमिनीस्ट्रेटीव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस तृतीय वर्ष
३.	मनस्वी बावणे	अॅडमिनीस्ट्रेटीव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस तृतीय वर्ष
४.	नेहा आजबले	अॅडमिनीस्ट्रेटीव्ह सर्व्हिस डिग्री कॉलेज, नागपूर	बी.ए.सिव्हील सर्व्हिस प्रथम वर्ष

१२. स्वामी विवेकानंद जयंती :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- प.पू.गो.गु. शैक्षणिक परिसर क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. १२ जानेवारी २०२३
सहभागी :- १५० विद्यार्थी, सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे स्वामी विवेकानंद जयंतीनिमित्त विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. मा.कुलगुरु प्रो.मधुसूदन पेन्ना यांनी स्वामी विवेकानंद यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून अभिवादन केले व मा.कुलगुरु महोदयांनी स्वामी विवेकानंद यांनी समाजासाठी केलेल्या कार्यावर प्रकाश टाकला तर प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती यांनी त्यांच्या जीवनचरित्रातील भारत तरुणांचा देश असून या तरुणांना स्वामी विवेकानंद यांचे विचार योग्य दिशा देतील अशी महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्ये विशद केली. कार्यक्रमाचे संचालन डॉ. बोकारे यांनी केले. तसेच इतर शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

१३. रासेयो (NSS) विशेष शिबीर :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. ०४ जानेवारी ते २४ जानेवारी २०२३
सहभागी :- ३०३ रासेयो स्वयंसेवक

दरवर्षीप्रमाणे वार्षिक विशेष शिबिराचे आयोजन दि. ०४ जानेवारी ते २४ जानेवारी २०२३ कालावधीत करण्याचे आदेश महाराष्ट्र शासन, राष्ट्रीय सेवा योजना (मंत्रालय कक्ष) उच्च व तंत्र शिक्षण विभागद्वारे प्राप्त झाले, त्यानुसार विश्वविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे विश्वविद्यालयाच्या सर्व रासेयो पथकांना कळविण्यात आले व रासेयो पथक १० महाविद्यालयांनी देण्यात आलेल्या कालावधीप्रमाणे विशेष शिबिराचे आयोजन केले. शिबिर घेतलेल्या महाविद्यालयांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

Sr. No	Name of Institute/College	No. Of Adopted villages	No of Volunteers Participated in Special camp		
			Male	Female	Total
1	Pundalik Prashaskiya Mahavidyalaya, Amravati	1	10	8	18
2	Mahatma Gandhi Prashaskiya Seva college, Dudha	1	18	7	25
3	Santaji Mahavidyalay Armori	1	31	19	50
4	St.Thomas Prashaskiya Mahavidyalaya, Amaravati	1	16	12	28
5	Yog Mahavidyalaya, Nashik	1	10	22	32
6	Sai Mahavidyalaya Tumsar	1	10	15	25
7	Ravikant Ragit Administrative College, Ramtek	1	14	11	25
8	Chhatraveer Raje Sambhaji Administrative Service College, Morwa, Dist. Chandrapur	1	21	29	50
9	Dnyandeep College of Administration, Nagpur	1	2	23	25
10	Bhagwanrao Prashaskiya Mahavidyalaya, Kurha	1	12	13	25

१४. एक दिवसीय रासेयो मार्गदर्शक कार्यशाळा :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. १३ जानेवारी २०२३
सहभागी :- १० रासेयो कार्यक्रम अधिकारी

रासेयो मंत्रालयाच्या प.क्र.रासेयो-२०२२/प.क्र.१००/साशि-७/दि.०१/०९/२०२२ रोजीच्या पत्राद्वारे तसेच महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग शासन निर्णय क्र: रासेयो-२०२२/प्र.क्र.१००/साशि-७ दि. १८/०८/२०२२ च्या GR प्रमाणे विश्वविद्यालयाला शासन अनुदानित ५०० वाढीव रासेयो विद्यार्थी संख्या

मिळाली आहे. सदर प्राप्त सर्वकार शासन अनुदानित ५०० वाढीव विद्यार्थी संख्येला मा.कुलगुरू तसेच रासेयो तुकडीकरिता प्रस्ताव पत्र छाननी समितीच्या मान्यतेनुसार खालील १० महाविद्यालयांना सर्वकार अनुदानित ५० ची तुकडी देण्यात आली आहे.

अ.क्र.	महाविद्यालयाचे नाव	रासेयो अनुदानित विद्यार्थी संख्या
१	महात्मा गांधी प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, दुधा जि.बुलढाणा	५०
२	योग महाविद्यालय, नाशिक योग भवन, नाशिक	५०
३	सेठ सुभाषबाबु गोवर्धनदासजी पालिवाल महाविद्यालय, पारशिवनी	५०
४	पुंडलिक प्रशासकीय महाविद्यालय, अमरावती	५०
५	डॉ.विवेक शिंदे प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, भद्रावती	५०
६	भगवानराव प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, कुन्हा, जि.अमरावती	५०
७	साई कॉलेज, तुमसर, जि.भंडारा	५०
८	ए.एम.डी. कॉलेज ऑफ आर्ट अँड साईन्स, जालना	५०
९	संताजी महाविद्यालय, आरमोरी, मु.पो.आरमोरी, जि.गडचिरोली	५०
१०	सेंट थॉमस प्रशासकीय महाविद्यालय, अमरावती	५०

वरिल १० ही महाविद्यालयांना प्रथमच रासेयो तुकडी देण्यात आली आहे म्हणून शासन अनुदानित रासेयो संबंधी नियमित क्रियाकलाप, विशेष शिबीरे, सर्वकारद्वारे देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचे विभाजन व व्यवस्थापन तसेच शासनाद्वारे प्रति विद्यार्थी देण्यात येणारे अनुदान इत्यादींची माहिती देण्याकरिता दि.१३/०१/२०२३ रोजी एक दिवसीय रासेयो मार्गदर्शक कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यशाळेमध्ये १० ही महाविद्यालयांच्या कार्यक्रम अधिकारी पुरुष व कार्यक्रम अधिकारी महिला यांना बोलविण्यात आले होते. कार्यशाळेमध्ये मार्गदर्शन करण्याकरिता गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली चे संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना प्रा.श्याम खंडारे यांना बोलविण्यात आले होते. कार्यक्रमाची सुरुवात सकाळी ११.३० वाजता झाली कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचे पूर्व समन्वयक, तसेच रामटेक परिसर संचालक प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती उपस्थित होते. अध्यक्षांनी मुख्य वक्त्यांचे स्वागत केले तसेच रासेयो नवीन तुकडी प्राप्त महाविद्यालयातील सदस्यांना विद्यापीठाच्या रासेयो विभागातर्फे देण्यात येणारे पत्र दिले. व सर्वांना संबोधित केले मा.मुख्य वक्त्यांनी रासेयो विषयक सर्व शंकांचे समाधान केले.

कार्यशाळेचे आयोजन रासेयो समन्वयक, डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले. मा.समन्वयकांनी सर्वांचे आभार मानून सायंकाळी ०५.३० वाजता कार्यशाळेची सानता झाली.

१५. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची १३२ वी जयंती निमित्त विशेष कार्यक्रम :-

विभाग :- राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण :- क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. १४ एप्रिल २०२३
सहभागी :- २००

कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर रामटेक येथे राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची १३२ वी जयंती निमित्त विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. मा.कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी यांचे हस्ते डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करण्यात आले. याप्रसंगी कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून रामटेक पोलीस निरीक्षक श्री. हृदयनारायण यादव उपस्थित होते. त्यांनी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जीवनगौरवपर भाषण केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ.

रामचंद्र जोशी यांनी डॉ.आंबेडकर यांची संस्कृतनिष्ठा व संस्कृतला राष्ट्रभाषा म्हणून मान्यता प्राप्त करण्यासाठी केलेल्या कार्याची माहिती दिली. सर्व संस्कृतजनांसाठी बाबासाहेबांचे संस्कृत प्रेम ही आदराची आणि सन्मानाची बाब असल्याचे नमूद केले. कार्यक्रमाला प्रो.ललिता चंद्रात्रे, प्रो.कविता होले, प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती, प्रो.पराग जोशी, प्रो.प्रसाद गोखले, प्रो.कलापिनी अगस्ती, डॉ.जयवंत चौधरी, डॉ.दीपक कापडे, डॉ.राजश्री मेश्राम, डॉ.रोशन अलोणे, डॉ.स्मिता फडणवीस, डॉ.राजेन्द्र मेश्राम, श्री.विजयेन्द्र पांडे तसेच इतर शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

१६. राज्यस्तरीय रासेयो कार्यक्रम अधिकारी अधिवेशन :-

विभाग	:— राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:— क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:— दि. २६ ते २७ मे, २०२३
सहभागी	:— ०६ रासेयो कार्यक्रम अधिकारी

राष्ट्रीय सेवा योजनेतील सर्व कार्यक्रम अधिकारी यांची राज्यस्तरीय अधिवेशन तथा कार्यशाळा दि. २६ ते २७ मे, २०२३ रोजी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे येथे मा.मंत्री, श्री. चंद्रकान्त दादा पाटील (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग) यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आली होती.

सदर अधिवेशनासाठी कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेतील ०६ पथकांच्या महाविद्यालयातील कार्यक्रम अधिकाऱ्यांनी उपस्थित राहून सहभाग घेतला. अधिवेशनात उपस्थित राहणाऱ्या कार्यक्रम अधिकाऱ्यांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

१७. जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त विशेष कार्यक्रम :-

विभाग	:— राष्ट्रीय सेवा योजना
ठिकाण	:— क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:— दि. ०५ जून २०२३
सहभागी	:— शिक्षकेतर कर्मचारी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे मा.कुलगुरु प्रो.मधुसूदन पेन्ना यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.०५ जून २०२३ रोजी जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त पर्यावरणाविषयी प्रतिज्ञा वाचनाच्या विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमास मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी, बी.पी.डी. संचालक प्रो.प्रसाद गोखले, जनसंपर्क कक्ष विभागप्रमुख डॉ.रेणुका बोकारे, महाविद्यालय विभागप्रमुख डॉ.विजयेन्द्र पांडे, विद्या विभागप्रमुख डॉ.स्मिता फडणवीस, समन्वयक, राष्ट्रीय सेवा योजना डॉ.जयवन्त चौधरी व विश्वविद्यालयातील कर्मचारीगण उपस्थित होते. मा.कुलगुरु महोदयांनी वर्षभरात राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे पर्यावरणाविषयी केलेल्या कार्यावर प्रकाश टाकला. तसेच उपस्थित सर्वांनी पर्यावरणाविषयी प्रतिज्ञा वाचन केले.

- I pledge to make all possible changes in my daily life to protect the environment. I also commit to continuously motivate my family, friends and others about the importance of environmentally friendly habits.
- मैं प्रतिज्ञा करता/करती हु कि पर्यावरण को बचाने के लिए अपनी दैनिक जिंदगी मे हर संभव बदलाव लाउंगा/लाउंगी ! मैं यह भी वचन देता/देती हु कि अपने परिवार मित्रों और अन्य लोगो को पर्यावरण के अनुकूल आदतों और व्यवहारो के महत्त्व के विषय में सतत रुप से प्रेरित करुंगा/करुंगी !

कार्यक्रमाचे संचालन डॉ.रेणुका बोकारे यांनी केले. कार्यक्रमाचे आयोजन समन्वयक, राष्ट्रीय सेवा योजना डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले.

* * *

हस्तलिखित स्रोत केंद्र, रामटेक

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक व राष्ट्रीय पांडुलिपि मिशन दिल्ली संस्थेमध्ये करार असून विदर्भ व महाराष्ट्र प्रांतातील हस्तलिखितांकरिता क का सं वि हस्तलिखित स्रोत केंद्रवर्ष पासून 2004 कार्यरत आहे. स्रोत केंद्राच्या वतीने राष्ट्रीय पांडुलिपि मिशन दिल्ली च्या मार्गदर्शनात हस्तलिखितांचे स्रोत अन्वेषण, उपलब्ध हस्तलिखितांचे संकलन व डॉक्युमेंटेशन प्रामुख्याने केले जाते.

केंद्राने आजवर पर्यंत 27528 हस्तलिखितांची माहिती राष्ट्रीय पांडुलिपि मिशन दिल्ली संस्थेला दिली आहे. सोबतच, पांडुलिपि बदल स्थानिक स्तरावर उपयोगी व जागृती घडवून आणणारे कार्यक्रम उदा. लिपि कार्यशाळा, हस्तलिखित पदविका इ. चे आयोजन केले आहे.

■ सामंजस्य करार –

वर्ष 2017 चा विद्यापीठ व राष्ट्रीय पांडुलिपि मिशन दिल्ली संस्थेमधील सामंजस्य करार दि. 1 एप्रिल 2022 पासून मार्च 2024 पर्यंत करिता नवीनीकृत करण्यात आला आहे.

■ केंद्राचे डॉक्युमेंटेशन कार्य व प्राप्त झालेले अनुदान-

मार्च 2022 मध्ये हस्तलिखितांचे प्रत्यक्ष डॉक्युमेंटेशन चे कार्य सुरू झाले व त्यानुरूप एन एम एम नवी दिल्ली संस्थे कडून अनुदान प्राप्त झाले. सप्टेंबर 2022 दरम्यान 24 cataloguers च्या नियुक्त्या करण्यात आल्या व एप्रिल 2023 पर्यंत सुमारे 8000 हस्तलिखितांचे डॉक्युमेंटेशन करण्यात आले. त्यानिमित्ताने केंद्राला टप्पाटप्प्याने सुमारे 10,00,000/- इतके अनुदान प्राप्त झाले.

■ केंद्रा द्वारे कार्यक्रम-

1) ऑनलाइन डॉक्युमेंटेशन कार्यशाळेचे आयोजन

एन एम एम नवी दिल्ली च्या समन्वयाने केंद्राने दि.6-7 ऑक्टोबर 2022 रोजी दोन दिवसांच्या ऑनलाइन डॉक्युमेंटेशन कार्यशाळेचे आयोजन केले. एन एम एम नवी दिल्ली संस्थेचे डॉ. सर्वरूल हाक, डॉ. अवधकिशोर चौधरी व डॉ. रामप्रसाद शर्मा हे तीन प्रशिक्षक म्हणून उपस्थित होते. सुमारे 35 प्रशिक्षणार्थी यात सहभागी झाले होते.

2) लिपि-कार्यशाळा आयोजन

एन एम एम नवी दिल्ली चे मा. सचिव डॉ. सच्चिदानंद जोशी यांच्या उपस्थितीत केंद्राने आयकेएस(क.का. सं.वि.) च्या सहसमन्वयाने फेब्रुवारी 2023 मध्ये पाच दिवसांच्या लिपि कार्यशाळेचे आयोजन केले. मोडी, ग्रंथ, शारदा, ब्राह्मी, नागरी इत्यादि लिपीचे प्रशिक्षण यात देण्यात आले. सुमारे 55 प्रशिक्षणार्थी यात सहभागी झाले होते.

3) हस्तलिखित-प्रदर्शनीचे आयोजन –

फेब्रुवारी 2023 मध्ये पाच दिवसांच्या लिपि कार्यशाळेचे आयोजन केले होते त्या दरम्यान डॉ. सच्चिदानंद जोशी यांच्या हस्ते सदर विद्यापीठातील हस्तलिखित प्रदर्शनीचे उद्घाटन करण्यात आले. हस्तलिखित स्रोत

केंद्राच्या cataloguers ने निरनिराळ्या लिपींमध्ये पोस्टर निर्माण केले होते. त्या पोस्टर्स चे कार्यशाळेच्या उद्घाटन प्रसंगी विमोचन करण्यात आले.

■ **केंद्रा द्वारे डिप्लोमा-पाठ्यक्रमाचे आयोजन-**

हस्तलिखिताचे डॉक्युमेंटेशन, संरक्षण व पुनरुज्जीवन कसे करावे याची माहिती व जागृती करिता विश्वविद्यालयातील हस्तलिखितशास्त्र व उत्कीर्णलेखशास्त्र पदविकेचे आयोजन केंद्राच्या वतीने वर्ष 2022 -23 दरम्यान करण्यात केले. यात दरम्यान 13 विद्यार्थी प्रवेशीत होते.

■ **केंद्रा द्वारे हस्तलिखित जतनोपयोगी प्रयत्न व हस्तलिखित संरक्षण केंद्र (एमसीसी) केंद्राची स्थापना-**

ककासंवि हस्तलिखित स्रोत केंद्राने विवि मधील दरम्यान 3500 व नागपुरातील 14300 हस्तलिखितांचे जतन प्रक्रिये बाबत विचार केला असून तसा प्रस्ताव लवकरच राष्ट्रीय पांडुलिपि मिशनकडे देण्यात येणार आहे. एन एम एम नवी दिल्ली व विद्यापीठ दोहों मध्ये एप्रिल 2022 पासून हस्तलिखित संरक्षण केंद्र (एमसीसी) म्हणून सामंजस्य करार झाला असून फेब्रुवारी 2023 मध्ये त्याकरिता रु.4,00,000/- इतका निधी प्राप्त झाला आहे. विद्यापीठात प्रयोगशाळेकरिता कक्ष प्राप्त होईल व त्यानंतर हस्तलिखित संरक्षणाचे कार्य केंद्रांतर्गत हस्तलिखित संरक्षण केंद्र (एमसीसी) च्या वतीने सुरू होणार आहे.

* * *

छात्र कल्याण विभाग

—: छात्र कल्याण विभागाद्वारे वर्ष २०२२-२३ मध्ये घेण्यात आलेले कार्यक्रम व स्पर्धांचे विवरण :-
१. १० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. २२ ते ३१ ऑगस्ट २०२२
सहभागी :- १५० विद्यार्थी

छात्र कल्याण विभागाद्वारे दि. २२ ते ३१ ऑगस्ट २०२२ नव्याने प्रवेश घेतलेल्या मुलांना मार्गदर्शन व प्रेरणा मिळावी म्हणून कविकुलगुरु कालिदास विद्यापीठात १० दिवसीय छात्र प्रेरणा कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते.

अ.क्र.	दिनांक	कार्यक्रमाचे नाव
१.	२२ ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात उद्घाटन सत्र मा.कुलगुरुंचे विशेष मार्गदर्शन दुसऱ्या सत्रात डॉ.श्वेता शर्मा यांच्याद्वारे इंग्रजी भाषा संभाषण वर्ग
२.	२३ ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात प्रा.श्रीवरदा माळगे संस्कृत संभाषण वर्गाचे आयोजन दुसऱ्या सत्रात चित्रलहरीचे आयोजन व श्री.प्रमोद कुलकर्णी तसेच श्री.मंगेश पाठक यांचे विशेष मार्गदर्शन
३.	२४ ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात ग्रंथपाल श्री.दीपक कापडे यांच्याद्वारे ग्रंथालय विषयी मार्गदर्शन दुसऱ्या सत्रात संगणक कक्षाचे संचालक श्री.राजीव रंजन मिश्रा डिजिटल वर्ड विषयी मार्गदर्शन
४.	२५ ऑगस्ट २०२२	पहिला सत्रात भारतीय ज्ञान परंपरा Indian knowledge system (IKS) या विषयावर एक आंतरराष्ट्रीय व्याख्यान दुसऱ्या सत्रात विद्यापीठ प्रशासन विभाग व शैक्षणिक विभागांबद्दल ओळख व माहिती
५.	२६ ऑगस्ट २०२२	गुगल फॉर्म द्वारे विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या गावांविषयी माहिती देणे प्रशिक्षण वर्ग दुसऱ्या सत्रात हॉस्टेलच्या विद्यार्थ्यांना अनुभवी शोधछात्रांसोबत संवाद व विशेष मार्गदर्शन
६.	२७ ऑगस्ट २०२२	रामटेकच्या इतिहासाबद्दल माहिती देण्याकरिता गढमंदिर, कालिदास स्मारक येथे नेण्यात आले.
७.	२८ ऑगस्ट २०२२	स्वच्छता अभियानाचे आयोजन
८.	२९ ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात योग विभाग तसेच पुस्तकालयाला भेट देण्यात आली. दुसऱ्या सत्रात सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन, उदा. गायन, वादन, नृत्य यांचे सादरीकरण.
९.	३० ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात प्रकल्प कसे करावे व त्याचे सादरीकरण कसे करावे याबाबत मार्गदर्शन.
१०.	३१ ऑगस्ट २०२२	पहिल्या सत्रात कालिदास लिखित शाकुंतल या नाटकाचे भावानुवाद व सौंदर्य ग्रहण यावर प्रो. पराग जोशी सरांचे मार्गदर्शन. समापन कार्यक्रम प्रो.नंदा पुरी यांचे अध्यक्ष मार्गदर्शन. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, परिसर संचालक प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती तसेच साहित्य विभाग प्रमुख प्रो. कविता होले मॅडम यांच्या प्रमुख उपस्थितीत प्रमाणपत्र वितरीत करून कार्यक्रम संपन्न झाला.

२. गणेश उत्सव :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ३१ ऑगस्ट २०२२
सहभागी :- १०० विद्यार्थी

छात्र कल्याण विभागांतर्गत विद्यार्थी उत्सव मंडळाद्वारे गणेश उत्सव साजरा करण्यात आला. त्यानिमित्त विद्यार्थी उत्सव मंडळाद्वारे विविध प्रकारचे यज्ञ, स्पर्धा, कार्यक्रम घेण्यात आले. कार्यक्रमांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	दिनांक	कार्यक्रमाचे नाव
१.	३१ ऑगस्ट २०२२	गणपती स्थापना शास्त्रानुसार गणेशयाग
२.	०१ सप्टेंबर २०२२	श्लोकांताक्षरी
३.	०२ सप्टेंबर २०२२	शिक्षकांची संगीत खुर्ची स्पर्धा व मटकाफोड स्पर्धा
४.	०३ सप्टेंबर २०२२	रांगोळी स्पर्धा
५.	०४ सप्टेंबर २०२२	विद्यार्थ्यांची संगीत खुर्ची स्पर्धा
६.	०५ सप्टेंबर २०२२	चित्रकला स्पर्धा व दमशराज स्पर्धा
७.	०६ सप्टेंबर २०२२	(गणपती स्त्रोत), (गणपती अथर्वशीर्ष) कंठपाठ स्पर्धा
८.	०७ सप्टेंबर २०२२	स्वस्तीवाचन व प्रश्नमंजूषा स्पर्धा
९.	०८ सप्टेंबर २०२२	दुपारी महाप्रसाद व संध्याकाळी भजन संध्या
१०.	०९ सप्टेंबर २०२२	सकाळी सांस्कृतिक कार्यक्रम व संध्याकाळी गणपती विसर्जन

३. पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग

ठिकाण :- वर्णेकर सभागृह, प.पु.गो.गु. शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक

दिनांक :- दि. १८ सप्टेंबर २०२२

सहभागी :- १०० विद्यार्थी

विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे प्रत्येक पदव्युत्तर स्तरावरील विशेषाध्ययन विषयामध्ये गुणानुक्रमे प्रथम येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विश्वविद्यालयाच्या स्थापनादिनानिमित्त वर्धापन दिनी विशेषाध्ययन विषय वेद, व्याकरण, साहित्य, दर्शन, योग, वेदांग ज्योतिष तसेच शिक्षणशास्त्र विभागातील मागील शैक्षणिक वर्षाच्या सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांना पुरस्कार दिले जातात. शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० तसेच २०२०-२१ या दोन वर्षांचे पुरस्कार कोविड कारणाने देण्यात आलेले नाही. तरी सदर दोन वर्षांच्या संबंधित विभागातील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांची छाननी करण्याकरिता दि.१३/०९/२०२२ रोजी पुरस्कार निवड समिती सभेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर सभेत विभाग प्रमुखाद्वारे संबंधित विभागातील सर्वाधिक गुणप्राप्त विद्यार्थ्यांच्या नावांचे अवलोकन करण्यात आले व खालील पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार करण्यात यावा.

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	विभाग व अभ्यासक्रम	पुरस्कार
१.	अनुराग अविनाश देशपांडे	वेद तथा वैदिक विज्ञान विभाग (आचार्य वेद) २०२०-२१	(महर्षि वेदव्यास छात्र पुरस्कार)
२.	वीतराग बाळासाहेब वसवाडे	व्याकरण विभाग (आचार्य व्याकरण) २०१९-२०	(महर्षि पाणिनी छात्र पुरस्कार)
३.	सोनाली विजयराव गायकवाड	व्याकरण विभाग (आचार्य व्याकरण) २०२०-२१	(महर्षि पाणिनी छात्र पुरस्कार)
४.	किर्ती राजेश चंदनबटवे	साहित्य विभाग (आचार्य साहित्य) २०१९-२०	(नाट्यचार्य भरतमुनी छात्र पुरस्कार)
५.	भक्ति चन्द्रकान्त पुरंदरे	साहित्य विभाग (आचार्य साहित्य) २०२०-२१	(नाट्यचार्य भरतमुनी छात्र पुरस्कार)

६.	वैष्णवी मुकचंद पांडे	भारतीय दर्शन विभाग (आचार्य वेदांत) २०२०-२१	(वाचस्पतिमिश्र छात्र पुरस्कार)
७.	वंदना महादेव वल्लपकर	योग विभाग (एम.ए.योगशास्त्र) २०१९-२०	(महर्षि पतंजलि छात्र पुरस्कार)
८.	प्रिया लेखराम टेंभरे	योग विभाग (एम.ए.योगशास्त्र) २०२०-२१	(महर्षि पतंजलि छात्र पुरस्कार)
९.	राजसी प्रसेजित राजूरकर	ज्योतिष विभाग (आचार्य वेदांग ज्योतिष) २०१९-२०	(होरामर्मज्ञ वराहमिहिर छात्र पुरस्कार)
१०.	रुपल गौतम शहा	ज्योतिष विभाग (एम.ए. ज्योतिर्विज्ञान) २०२०-२१	(होरामर्मज्ञ वराहमिहिर छात्र पुरस्कार)
११.	स्वाती सुभाष तरारे	शिक्षणशास्त्र विभाग (एम.एड) २०१९-२०	(डॉ.बाबसाहेब आंबेडकर छात्र पुरस्कार)
१२.	चेतना महादेवराव उईके	शिक्षणशास्त्र विभाग (एम.एड) २०२०-२१	(डॉ.बाबसाहेब आंबेडकर छात्र पुरस्कार)

दि.१८/०९/२०२२ रोजी विश्वविद्यालयाच्या २५ व्या स्थापनादिनानिमित्त पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार करून प्रमाणपत्र, स्मृतीचिन्ह व २,०००/-रु. रोख पारितोषिक देण्यात आले.

४. कालजयी सावरकर चित्रपट :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- शास्त्रार्थ शाळा, प.पु.गो.गु. शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ११ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- १५० विद्यार्थी

‘चित्रलहरी’ या फिल्म क्लब अंतर्गत कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या विद्यार्थ्यांनी शास्त्रार्थशाळेत ‘कालजयी सावरकर’ या लघुपटाचे प्रदर्शन केले. संचालक, छात्र कल्याण डॉ. जयवंत चौधरी यांची उपस्थिती होती. अनुराग भलावी यांनी चित्रपटाचे सूत्रसंचालन केले. गोपी कुकडे दिग्दर्शित कालजयी सावरकर हा चित्रपट विनायक दामोदर सावरकर यांच्या जीवनातील प्रसंगाचे चित्रण होते. अगदी लहानपणापासून ते सर्वसामान्यांना माहीत नसलेल्या घटना आणि त्याविषयीची माहिती त्यात मांडली आहे. सावरकरांनी मांडलेल्या विचारांशी नव्या भारताच्या कल्पना कशा सुसंगत आहेत हे या चित्रपटात दाखविण्यात आले आहे. यासाठी एकूण ८५ विद्यार्थी उपस्थित होते. चित्रपटानंतर चर्चा झाली. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील हिंसाचार आणि अहिंसा चळवळ आणि त्याचा देशावर होणारा परिणाम यावर विद्यार्थ्यांनी आपले विचार मांडले. तरुणपणी आपल्या देशाच्या अनेक स्वातंत्र्यसैनिकांच्या बलिदानाबद्दल आपला दृष्टिकोन काय आणि कसा असावा? आपल्या देशाच्या उन्नतीसाठी आपले योगदान काय असावे? सावरकरांच्या अहिंसेचा अर्थ काय, ते केवळ आपल्या विरोधात उभा राहणाऱ्यांविरुद्धचे विनाकारण बंड होते की त्या काळासाठी आवश्यक होते ? असे प्रश्न या चर्चेदरम्यान चर्चिते गेले.

५. भारतीय छात्र संसद :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- पुणे
दिनांक :- दि. १५ ते १७ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- ०७ विद्यार्थी

१२वी भारतीय छात्र संसद पुणे येथे दि. १५ ते १७ नोव्हेंबर २०२२ या कालावधीत पार पडली या संसदेत कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे एकूण ०७ विद्यार्थ्यांना सहभागाकरीता पाठविण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांचे विवरण खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग/विभाग
१	तेजश्री कावरे,	एम. फिल (योग विज्ञान विभाग)
२	मृणाल फडणवीस	पी.एच डी, (व्याकरण विभाग)
३	पुष्कर आगाशे	पी.एच डी, (भारतीय दर्शन विभाग)
४	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष (संस्कृत भाषा साहित्य विभाग)
५	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष (वेद वैदिक विज्ञान विभाग)
६	प्रथमेश रोडकर	बी.सी.ए. तृतीय वर्ष (संगणक विज्ञान विभाग)
७	अंशुल जयस्वाल	बी.सी.ए. तृतीय वर्ष (संगणक विज्ञान विभाग)

६. भारत लोकतन्त्र की जननी :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- वर्णेकर सभागृह, प.पु.गो.गु. शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. २६ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी :- १०० विद्यार्थी

दि.२६/११/२०२२ रोजी विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण व राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे महाराष्ट्र शासनाच्या राजभवनद्वारे निर्देशित “भारत लोकतन्त्र की जननी” या विषयावर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

१) विशेष व्याख्यान – विषय :- कौशिल्य अर्थशास्त्र व भारतीय लोकतत्त्व

व्याख्याते – मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी, क.का.सं.वि.,रामटेक

दि.२६/११/२०२२ रोजी राजभवनाद्वारे निर्देशित कौटिल्य अर्थशास्त्र व भारतीय लोकतन्त्र या विषयावर विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. विश्वविद्यालयाचे मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी यांनी व्याख्यानाच्या अर्थशास्त्राचे भारतीय लोकतन्त्रामध्ये काय महत्त्व आहे हे स्पष्ट केले.

२) विशेष व्याख्यान – विषय :- सभा व समिती

व्याख्याते – नायक तहसिलदार, श्री. भोजराज बडवाईक

दि.२६/११/२०२२ निर्देशित भारतीय लोकतन्त्र परम्परेनुसार सभा व समित्यांमध्ये फार महत्त्व आहे या विषयी रामटेक शहराचे नायक तहसिलदार श्री.भोजराज बडवाईक यांच्या विशेष व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यांनी भिन्न भिन्न सभा व समित्यांविषयी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

३) विशेष व्याख्यान – विषय :- भारतीय लोकपरम्परेमध्ये ऋग्वेदाचे महत्त्व

व्याख्याते – डॉ.आशिष जे, सहायक प्राध्यापक क.का.सं.वि., रामटेक

दि.२६/११/२०२२ विश्वविद्यालयाचे प्राध्यापक डॉ. आशिष जे, यांनी विद्यार्थ्यांना भारतीय लोकपरम्परेमध्ये ऋग्वेदाचे महत्त्व या विषयी मागदर्शन केले. भारत लोकतन्त्र की जननी या राज्यपाल भवनाशी संबंधित कार्यक्रमाचे पालन करण्यात आले.

७. भारत माता पूजन :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- वर्णेकर सभागृह, प.पु.गो.गु. शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ३० डिसेंबर २०२२
सहभागी :- १०० विद्यार्थी

दि. ३०/१२/२०२२ रोजी, कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक येथे भारतीय शिक्षण मंडळ व विद्यार्थी कल्याण विभागातर्फे भारतमातापूजन कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. ३० डिसेंबर १९४३ रोजी नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनी आझाद हिंद सेनेचे पहिले म्हणून अंदमानमध्ये तिरंगा ध्वज फडकावला होता, त्यानिमित्त या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

प्रो.कलापिनी अगस्ती, प्रो.कविता होले, रामटेक परिसर संचालक प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती, संचालक, विद्यार्थी कल्याण डॉ.जयवंत चौधरी आदि मान्यवर उपस्थित होते. कार्यक्रमात प्रो.कलापिनी अगस्ती यांनी विद्यार्थ्यांना सुभाषचंद्र बोस यांच्या जीवनाविषयी मोलाचे मार्गदर्शन केले. त्यांची त्रिसूत्री शिकवण, सुरक्षा, सेवा आणि त्यांची देशाप्रती असलेली निष्ठा, व्यक्तींमध्ये मतभेद नसावेत पण वैचारिक मतभेद असावेत, त्यांच्या विवेकानंद समुहाबद्दल सर्वाना आदर व माहिती दिली पाहिजे. त्यांची राष्ट्रनिष्ठा इतकी प्रबळ होती की, आयसीएस परीक्षेत ते जगभरातून चौथ्या क्रमांकावर आले, पण त्या पदाचा त्याग करून त्यांनी आपली सर्व बुद्धिमत्ता आणि शारीरिक शक्ती राष्ट्रसेवेसाठी वाहून घेतली. त्यांचे नेतृत्व इतके सामर्थ्यवान होते की त्यांनी सलग तीन वेळा काँग्रेस पक्षाचे अध्यक्षपद भूषवले. प्रो.कविता होले यांनी नवीन उपक्रमावर प्रकाश टाकला. दरवर्षी त्यांची जयंती साजरी करण्यापेक्षा त्यांचे चरित्र वाचून त्यांची तत्त्वे स्वीकारणे योग्य ठरेल, असे मत त्यांनी मांडले. भारतमातेच्या चरणी वंदन करून कार्यक्रमाची सांगता झाली.

८. युवा महोत्सव २०२२-२३ (इंद्रधनुष्य निवडफेरी) :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- प.पु.गो.गु. शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ३० डिसेंबर २०२२
सहभागी :-

राज्यातील ग्रामीण भागात असलेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये सांस्कृतिक कला गुणांना वाव देण्यासाठी इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव हे मोठे व्यासपीठ आहे. महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी येथे दि.०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२२ या कालावधीत इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव २०२२-२३ चे आयोजन करण्यात आले होते. त्याकरिता दि.१८.१०.२०२२ रोजी क.का.सं.कृत विश्वविद्यालयात युवा महोत्सव २०२२-२३ (इंद्रधनुष्य निवडफेरी) चे आयोजन करण्यात आले होते. युवा महोत्सव २०२२-२३ इंद्रधनुष्य निवडफेरी मध्ये विश्वविद्यालयाच्या संलग्नित एकूण १८ ते २० महाविद्यालयातील जवळपास ३५० विद्यार्थ्यांनी एकूण २३ कलाप्रकारांमध्ये सहभाग घेतला होता.

१. इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव २०२२ :-

विभाग	:- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण	:- महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी
दिनांक	:- दि. ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२२
सहभागी	:- २८ विद्यार्थी ०७ कर्मचारी

राज्यातील ग्रामीण भागात असलेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये सांस्कृतिक कला गुणांना वाव देण्यासाठी इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव हे मोठे व्यासपीठ आहे. महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी येथे दि.०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२२ या कालावधीत इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव २०२२-२३ चे आयोजन करण्यात आले होते. त्याकरिता दि.१८.१०.२०२२ रोजी क.का.संस्कृत विश्वविद्यालयात युवा महोत्सव २०२२-२३ (इंद्रधनुष्य निवडफेरी) चे आयोजन करण्यात आले होते. युवा महोत्सव २०२२-२३ इंद्रधनुष्य निवडफेरी मध्ये विश्वविद्यालयाच्या संलग्नित एकूण १८ ते २० महाविद्यालयातील जवळपास ३५० विद्यार्थ्यांनी एकूण २३ कलाप्रकारांमध्ये सहभाग घेतला होता. त्यापैकी ज्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी प्रथम क्रमांक तथा द्वितीय क्रमांक प्राप्त केले त्या विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र राज्य आंतर विद्यापीठ इंद्रधनुष्य २०२२-२३ या स्पर्धेकरिता महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी येथे नेण्यात आले. विद्यार्थ्यांचे विवरण खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१.	डॉ.जयवन्त चौधरी	संचालक, छात्र कल्याण
२.	प्रा.पंकज दवंडे	संघ व्यवस्थापक (पुरुष)
३.	प्रा.रश्मी	संघ व्यवस्थापक (महिला)
४.	श्री.रोशन कूनघटकर, श्री.पाटील सर	Technical Assistant
५.	श्री.चेतन नागोसे, श्री.विपुल ढोले	सहवादक

विद्यार्थ्यांचे नाव	स्पर्धेचे नाव
१) राधा ठेंगडी	शास्त्रीय गायन (भारतीय/कर्नाटकी) (Classical Vocal Solo), सुगम संगीत (भारतीय) Light Vocal (Indain), नाट्यसंगीत भारतीय समूहगान (Group song Indian)
२) सर्वेश जोशी	शास्त्रीय वाद्य संगीत (ताल) (Classical instrumental solo)
३) हर्षिका तुळणकर ४) आर्या घटवई ५) निर्मिती देवलसी ६) श्रुती वाघ ७) आयुषी दवंडे	भारतीय समूहगान (Group song Indian)
८) शायरी मेघे	शास्त्रीय नृत्य (भारतीय) Classical Dance (Indian)
९) संकेत निंबेकर १०) अभिषेक घरजाळे ११) हर्षल मनगटे	प्रश्नमंजूषा स्पर्धा (Quiz)
१२) अभिजीत खोडके	वक्तृत्व स्पर्धा (Elocution) , वादविवाद स्पर्धा (Debate)
१३) नेहा हटवार	वादविवाद स्पर्धा (Debate)
१४) गणेश लाखे १५) संदीप कांबळे १६) श्रीनिवास दंडवते १७) अमृता सागर १८) ऋतुजा कानडे १९) धनश्री नौकुडकर	मूकनाट्य (Mime)
२०) कनक अनिल वाघ	स्थळ चित्र (On the Spot Painting)
२१) गणेश राजेश धिकार	चिकटकला (Collage)
२२) हर्षल बारापात्रे	पोस्टर मेकींग (poster making)

२३) ओम थरे	माती कला (Clay Modeling), इंस्टालेशन Installation
२४) रोहीत महादुरे	व्यंगचित्रे (Cartooning), इंस्टालेशन Installation
२५) मानसी मनीष श्रीवास	रांगोळी स्पर्धा (Rangoli) इंस्टालेशन Installation
२६) समृद्धी चंद्रकांत वरले	स्थळ छायाचित्रण (Spot Photography)
२७) निलेश बकाल	Short Film making
२८) नकुल वाघाडे	इंस्टालेशन Installation

१०. सहल :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- गो अनुसंधान केन्द्र, देवलापार
दिनांक :- दि. २२ जानेवारी २०२३
सहभागी :- १०० विद्यार्थी

विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे विश्वविद्यालयातील विद्यार्थ्यांकरिता शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करण्यात आले होते. शैक्षणिक सहली अंतर्गत विद्यार्थ्यांनी देवलापार स्थित प्रसिद्ध गो अनुसंधान केन्द्राला भेट दिली. गो अनुसंधान केन्द्र हे देवलापार येथे ६० एकर मध्ये स्थित आहे. विद्यार्थ्यांनी तेथील वेगवेगळ्या जातीच्या गाईंचे ज्ञान प्राप्त केले, सोबतच येथे असलेल्या मा.सतिशजी यांनी गाईंच्या दुध, दही, तूप, मल, मुत्र यांच्या पासून तयार केलेल्या औषधीविषयी माहिती दिली.

एक गाय मनुष्यजातीकरीता किती लाभकारी आहे याविषयी त्यांनी सांगितले. जिथे सर्व औषधी तयार होतात त्या फॅक्ट्रीचेही विद्यार्थ्यांनी अवलोकन केले. त्यानंतर, देवलापार व सीतापार या गावांच्या मध्ये असलेल्या गुळाच्या फॅक्ट्रीला ही विद्यार्थ्यांनी भेट दिली व ऊसापासून गुळ कसा बनतो याविषयक माहिती प्राप्त केली व विश्वविद्यालयाच्या रासेयो विद्यार्थ्यांनी सितापार येथील तलावाच्या परिसरात स्वच्छता अभियान राबविले. त्यानंतर सीतापार नामक सुरम्य ठिकाणी विद्यार्थ्यांनी भ्रमण व जेवण करून सा.०७.०० वाजता शैक्षणिक सहलीची समाप्ति झाली. या शैक्षणिक सहलीमध्ये विश्वविद्यालयातील प्राध्यापक डॉ.हरेकृष्ण अगस्ती, प्राध्यापिका डॉ.कलापिनी अगस्ती, प्राध्यापिका डॉ.कविता होले, प्राध्यापिका डॉ.नन्दा पुरी आदी मान्यवर उपस्थित होते. या सम्पूर्ण सहलीचे आयोजन व नियोजन संचालक, छात्र कल्याण डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले.

११. संक्रमणोत्सव :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. २३ ते २५ जानेवारी २०२३
सहभागी :- सर्व अभ्यासक्रमातील सर्व विद्यार्थी

विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे दि. २३ ते २५ जानेवारी २०२३ या कालाधीत प.पू. गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसराच्या सर्व अभ्यासक्रमांमध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांकरिता एकूण ०५ क्रिडा स्पर्धा व एकूण ०७ सांस्कृतिक स्पर्धा अशा एकूण १४ स्पर्धांचे व दि. २५ जानेवारी २०२३ रोजी समारोप कार्यक्रम व पुरस्कार वितरण सोहळ्याचे तसेच सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. स्पर्धांचे विवरण खालील प्रमाणे आहे.

अ. क्र.	दिनांक	क्रिडा स्पर्धांचे नाव	अ.क्र.	दिनांक	सांस्कृतिक स्पर्धांचे नाव
१.	२३/०१/२०२३	खो-खो स्पर्धा	१.	२४/०१/२०२३	वक्तृत्व स्पर्धा
२.	२३/०१/२०२३	कबड्डी स्पर्धा	२.	२४/०१/२०२३	गीतगायन व समूह गीतगायन स्पर्धा

३.	२३/०१/२०२३	गोळा फेक स्पर्धा	३.	२४/०१/२०२३	फॅन्सी ड्रेस स्पर्धा
४.	२३/०१/२०२३	थाळी फेक स्पर्धा	४.	२४/०१/२०२३	एकपात्री अभिनय स्पर्धा
५.	२३/०१/२०२३	रनिंग स्पर्धा	५.	२४/०१/२०२३	प्रश्नमंजुषा स्पर्धा
६.	२५/०१/२०२३	स्मारोप कार्यक्रम व पुरस्कार वितरणसोहळा	६.	२४/०१/२०२३	रांगोळी स्पर्धा
७.	२५/०१/२०२३	सांस्कृतिक कार्यक्रम	७.	२४/०१/२०२३	Reel Making Competition

१२. अखिल भारतीय छात्र संमेलन, संस्कृत भारती :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- नागपूर
दिनांक :- दि. २७ जानेवारी २९ २०२३
सहभागी :- ५० विद्यार्थी व ०३ प्राध्यापक

संस्कृत भारतीतर्फे २७, २८ आणि २९ जानेवारी या तीन दिवसीय अखिल भारतीय छात्र संमेलन आयोजन करण्यात आले होते. ज्यामध्ये कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठातील ५० विद्यार्थ्यांनी मोठ्या प्रमाणात सहभाग घेतला. ५० विद्यार्थ्यांनी संमेलनात सहभाग घेतला आणि १६ विद्यार्थी प्रतिनिधी म्हणून उपस्थित होते.

५० पैकी काही विद्यार्थ्यांनी खाऊ वाटपात सहभाग घेतला. आणि काही विद्यार्थ्यांनी प्रसिद्धी विभागाला हातभार लावला. उद्घाटन सत्र २७ रोजी सकाळी ९.३० ते ११.४५ पर्यंत चालले. ज्यामध्ये राममंदिर निर्माण समितीचे कोषाध्यक्ष श्री.गोविंदगिरी महाराज प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते, सर्वोच्च न्यायालयाचे सरन्यायाधीश श्री.शरद बोबडे देखील उपस्थित होते आणि उद्घाटन सत्राची सुरुवात भंजनपा दलाच्या लोकसभेच्या सदस्य तेजस्वी सूर्याजी यांनी केली. उद्घाटन सत्रात श्री.तेजस्वी सूर्या यांच्या अमूल्य भाषणाने विद्यार्थ्यांना संस्कृत संमेलनाची प्रेरणा मिळाली. गोविंदगिरी महाराजांच्या प्रेरणादायी भाषणातून विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेचे माहात्म्य कळले. आणि श्री.शरद बोबडे, संस्कृत प्रदेशातील नसतानाही, संस्कृतवर अपार प्रेम दाखवून विद्यार्थ्यांना संस्कृत शिकण्यासाठी प्रोत्साहन केले. दररोज सकाळी ८.०० ते १०.४५ या वेळेत विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे अखिल भारतीय कार्यकारिणी सदस्य आदरणीय सुरेश सोनी २८ रोजी १०.४५ ते ११.४५ या वेळेत बौद्धिक कार्यक्रमात वक्तृ म्हणून उपस्थित होते.

ज्यामध्ये आदरणीय सुरेश सोनी यांनी या विषयावर आपल्या अनमोल ज्ञानाने विद्यार्थ्यांना प्रबोधन केले. विद्यार्थ्यांच्या परिषदेत एक प्रदर्शन देखील होते, ज्यामध्ये विद्यापीठाची पाचवी एजन्सी देखील स्थापन करण्यात आली होती. ज्यामध्ये सुमारे २००० प्रेक्षक पाहण्यासाठी आले होते. २८ रोजी सकाळी ४.३० ते ६.०० या वेळेत मिरवणूक काढण्यात आली. ज्यामध्ये सुमारे १२०० लोक सहभागी झाले होते.

विद्यापीठातील विद्यार्थ्यांनी मिरवणुकीत संपूर्ण भारताचा दौरा केला. २९ रोजीच्या समारोपीय सत्रात केंद्रीय संस्कृत विद्यापीठाचे मा.कुलगुरु श्रीनिवास वरखेडी यांनी या विषयावरील संस्कृतच्या कार्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रभावित केले. दि. ३० जानेवारी रोजी दुपारी जेवण आटपवून विद्यापीठातील विद्यार्थी दुपारी तीनच्या सुमारास रामटेक कॉम्पसमध्ये परतले.

१३. महाशिवरात्री निमित्त अष्टाध्यायी ग्रन्थ पारायण व विविध स्तोत्र पारायण :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- शास्त्रार्थ शाला, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक :- दि. १८ फेब्रुवारी २०२३
सहभागी :- १०० विद्यार्थी

दि. १८/०२/२०२३ रोजी विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे दु.१२.०० वाजता महाशिवरात्री निमित्त शास्त्रार्थशाळेमध्ये विद्यार्थ्यांद्वारे अष्टाध्यायी ग्रंथाचे पारायण करण्यात आले.

विश्वविद्यालयाच्या मातोश्री, एकलव्य व नचिकेतच्छात्रावासाच्या सर्व विभागातील विद्यार्थ्यांनी या ग्रंथ पारायणामध्ये उत्फूर्तपणे सहभाग घेतला. सर्व विद्यार्थ्यांनी अष्टाध्यायी ग्रंथ बघून शिवसूत्रापासून दुसऱ्या अध्यायाच्या समाप्ति पर्यन्त ग्रंथपारायण केले. अष्टाध्यायी ग्रंथ पारायणानंतर शिवसंबंधित विविध स्तोत्रांचे वाचन ही करण्यात आले. ज्यामध्ये मुख्यतः शंकराचार्य विरचित शिवसंबंधित स्तोत्रांचे वाचन करण्यात आले. या कार्यक्रमाला छात्र कल्याण संचालक डॉ.जयवन्त चौधरी व जवळपास १०० विद्यार्थी उपस्थित होते.

१४. (तिथीनुसार) छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीनिमित्त विशेष व्याख्यान :-

विभाग	:- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण	:- शास्त्रार्थ शाला, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:- दि. १० मार्च २०२३
सहभागी	:- १५० विद्यार्थी

दि. १० मार्च २०२३ रोजी विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे दु. ०३.०० वाजता छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीनिमित्त विशेष व्याखानाचे आयोजन करण्यात आले होते. व्याख्यानाकरिता मुख्य वक्ता म्हणून स्वामी विवेकानंद विद्यालय देवलापार, येथील प्राध्यापक श्री.उल्हास इटणकर उपस्थित होते तसेच अध्यक्षस्थानी मा.संचालक, प.पू.गो.गू. शैक्षणिक परिसर, रामटेक प्रो.हरेकृष्ण अगस्ती उपस्थित होते.

१५. (तिथीनुसार) छत्रपती संभाजी महाराज पुण्यतिथीनिमित्त विशेष व्याख्यान :-

विभाग	:- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण	:- शास्त्रार्थ शाला, परमपूज्य गोळवलकर गुरुजी शैक्षणिक परिसर, क.का.सं.वि.,रामटेक
दिनांक	:- दि. २२ मार्च २०२३
सहभागी	:- १२५ विद्यार्थी

दि. २२ मार्च २०२३ रोजी विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे दु.०३.०० वाजता धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज पुण्यतिथीनिमित्त विशेष व्याखानाचे आयोजन करण्यात आले होते. व्याख्यानाकरिता मुख्य वक्ता म्हणून प्राध्यापक, वसंतराव नाईक महाविद्यालय, नागपुर येथील प्राध्यापक डॉ.श्री.संभाजी पाटील उपस्थित होते तसेच अध्यक्षस्थानी मा.विभागप्रमुख साहित्य विभाग प्रो.कविता होले तसेच विशेष उपस्थिती म्हणून विश्वविद्यालयाचे मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी उपस्थित होते.

१६. २६ वां आन्तर विद्यापीठ वेस्ट झोन, (पश्चिम क्षेत्र) युवा महोत्सव :-

विभाग	:- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण	:- गणपती विद्यापीठ, महसाना अहमदाबाद
दिनांक	:- दि. १० फेब्रुवारी ते १४ फेब्रुवारी २०२३
सहभागी	:- १२५ विद्यार्थी

विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासाकरिता दि. १० ते १४ फेब्रुवारी २०२३ पर्यन्त ३६ व्या आंतर विद्यापीठ वेस्ट झोन (पश्चिम क्षेत्र) युवा महोत्सवाचे आयोजन गणपती विद्यापीठ, महसाना अहमदाबाद यांच्याद्वारे करण्यात आले होते.

सदर युवा महोत्सवामध्ये विश्वविद्यालयाच्या छात्र कल्याण विभागाद्वारे एकूण ०७ विद्यार्थी ०४ सहवादक ०१ संघ व्यवस्थापक व ०१ संचालक छात्र कल्याण एकूण १३ जणांना सहभाग घेतला होता, युवा महोत्सवामध्ये ०७ विद्यार्थ्यांनी एकूण १३ स्पर्धामध्ये सहभाग घेतला तसेच युवा महोत्सवात सम्पूर्ण भारतातील जवळपास १०० विद्यापीठांनी सहभाग नोंदविला होता.

स्पर्धामध्ये सहभागी होण्याकरिता विद्यार्थ्यांसोबत विश्वविद्यालय संलग्नित महाविद्यालयातील सहायक प्राध्यापक श्री.पंकज दवंडे यांना चमू व्यवस्थापक म्हणून पाठविण्यात आले होते. १४ फेब्रुवारी रोजी समापन कार्यक्रम झाला. परन्तु रेल्वे आरक्षण न मिळाल्यामुळे विद्यार्थी १६ तारखेला परत आले.

१७. जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त विशेष कार्यक्रम :-

विभाग :- छात्र कल्याण विभाग
ठिकाण :- क.का.सं.वि., रामटेक
दिनांक :- दि. ०५ जून २०२३
सहभागी :- शिक्षकेतर कर्मचारी

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे मा.कुलगुरु प्रो.मधुसूदन पेन्ना यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.०५ जून २०२३ रोजी जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त पर्यावरणाविषयी प्रतिज्ञा वाचनाच्या विशेष कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमास मा.कुलसचिव डॉ.रामचंद्र जोशी, बी.पी.डी. संचालक प्रो.प्रसाद गोखले, जनसंपर्क कक्ष विभागप्रमुख डॉ.रेणुका बोकारे, महाविद्यालय विभागप्रमुख डॉ.विजयेन्द्र पांडे, विद्या विभागप्रमुख डॉ.स्मिता फडणवीस, समन्वयक, राष्ट्रीय सेवा योजना डॉ.जयवन्त चौधरी व विश्वविद्यालयातील कर्मचारीगण उपस्थित होते. मा.कुलगुरु महोदयांनी वर्षभरात राष्ट्रीय सेवा योजनेद्वारे पर्यावरणाविषयी केलेल्या कार्यावर प्रकाश टाकला. तसेच उपस्थित सर्वांनी पर्यावरणाविषयी प्रतिज्ञा वाचन केले.

- I pledge to make all possible changes in my daily life to protect the environment. I also commit to continuously motivate my family, friends and others about the importance of environmentally friendly habits.
- मैं प्रतिज्ञा करता/करती हु कि पर्यावरण को बचाने के लिए अपनी दैनिक जिंदगी मे हर संभव बदलाव लाउंगा/लाउंगी ! मैं यह भी वचन देता/देती हु कि अपने परिवार मित्रों और अन्य लोगो को पर्यावरण के अनुकूल आदतों और व्यवहारो के महत्त्व के विषय में सतत रूप से प्रेरित करुंगा/करुंगी !

कार्यक्रमाचे संचालन डॉ.रेणुका बोकारे यांनी केले. कार्यक्रमाचे आयोजन समन्वयक, रासेयो डॉ.जयवन्त चौधरी यांनी केले.

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये विद्यार्थ्यांची कामगिरी व छात्र कल्याण विभागाचे कार्य

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	स्पर्धेचे नाव	क्रमांक/सहभाग	आयोजक संस्थेचे नाव
१.	अनुराग देशपांडे	(आचार्य वेद) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२.	वीतराग वसवाडे	(आचार्य व्याकरण) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
३.	सेनाली गायकवाड	(आचार्य व्याकरण) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
४.	किर्ती चंदनबटवे	(आचार्य साहित्य) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
५.	भक्ति पुरंदरे	(आचार्य साहित्य) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
६.	वैष्णवी पांडे	भारतीय दर्शन विभाग (आचार्य वेदांत)	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्याचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक

		२०२०-२१			
७.	वंदना वल्लपकर	(एम.ए.योगशास्त्र) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
८.	प्रिया टेंभरे	(एम.ए.योगशास्त्र) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
९.	राजसी राजूरकर	(आचार्य वेदांग ज्योतिष) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१०.	रुपल शहा	(एम.ए. ज्योतिर्विज्ञान) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
११.	स्वाती तरारे	शिक्षणशास्त्र विभाग (एम. एड) २०१९-२०	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१२.	चेतना उईके	शिक्षणशास्त्र विभाग (एम. एड) २०२०-२१	पदव्युत्तर स्तरावरील सर्वाधिक गुण प्राप्त विद्यार्थ्यांचा सत्कार	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३.	राधा ठेंगडी		शास्त्रीय गायन (भारतीय/कर्नाटकी), सुगम संगीत (भारतीय), नाट्यसंगीत भारतीय समूहगान	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी (इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव)
१४.	सर्वेश जोशी		शास्त्रीय वाद्य संगीत (ताल)	सहभाग	
१५.	हर्षिका तुळणकर		भारतीय समूहगान	सहभाग	
१६.	आर्या घटवई		भारतीय समूहगान	सहभाग	
१७.	निर्मिती देवलसी		भारतीय समूहगान	सहभाग	
१८.	श्रुती वाघ		भारतीय समूहगान	सहभाग	
१९.	अयुषी दवडे		भारतीय समूहगान	सहभाग	
२०.	शायरी मेघे		शास्त्रीय नृत्य (भारतीय)	सहभाग	
२१.	संकेत निबेकर		प्रश्नमंजूषा स्पर्धा	सहभाग	
२२.	अभिषेक घरजाळे		प्रश्नमंजूषा स्पर्धा	सहभाग	
२३.	हर्षल मनगटे		प्रश्नमंजूषा स्पर्धा	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी (इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव)
२४.	अभिजीत खोडके		वक्तृत्व स्पर्धा, वादविवाद स्पर्धा	सहभाग	
२५.	नेहा हटवार		वादविवाद स्पर्धा	सहभाग	
२६.	गणेश लाखे		मूकनाट्य	सहभाग	
२७.	संदीप कांबळे		मूकनाट्य	सहभाग	
२८.	श्रीनिवास दंडवते		मूकनाट्य	सहभाग	
२९.	अमृता सागर		मूकनाट्य	सहभाग	
३०.	ऋतुजा कानडे		मूकनाट्य	सहभाग	
३१.	धनश्री नौकुडकर		मूकनाट्य	सहभाग	
३२.	कनक अनिल वाघ		स्थळ चित्र	सहभाग	
३३.	गणेश राजेश धिकार		चिकटकला	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी (इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव)
३४.	हर्षल बारापात्रे		पोस्टर मेकींग	सहभाग	
३५.	ओम थेंरे		माती कला, इंस्टालेशन	सहभाग	
३६.	रोहीत महादुरे		व्यंगचित्रे, इंस्टालेशन	सहभाग	
३७.	मानसी मनीष श्रीवास		रांगोळी स्पर्धा, इंस्टालेशन	सहभाग	
३८.	समृद्धी चंद्रकांत वरले		स्थळ छायाचित्रण	सहभाग	
३९.	निलेश बकाल		Short Film making	सहभाग	
४०.	नकुल वाघाडे		इंस्टालेशन	सहभाग	

४१	अश्विनी वाघमारे	बी.सी.ए. प्रथम वर्ष	छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४२	कृतिका जैन	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
४३	कृतिका जैन	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४४	कृतिका जैन	शास्त्री द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीय स्पर्धायां २०२२-२३ (न्यायभाषणे)	सहभाग	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय: क.जे.सोमय्यापरिसर: विद्याविहार मुंबई
४५	कृतिका जैन	शास्त्री द्वितीय वर्ष	०५ दिवसीय आभासी लेखन कौशल्य कार्यशाळा	सहभाग	आधुनिक भाषा विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४६	कृतिका जैन	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (समूह गितगायन स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४७	प्रितम पाटील	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (एकपात्री अभिनय स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
४८	प्रितम पाटील	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
४९	प्रितम पाटील	शास्त्री द्वितीय वर्ष	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा (कथाकथन स्पर्धा)	प्रथम	आधुनिक भाषा विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५०	प्रितम पाटील	शास्त्री द्वितीय वर्ष	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा (स्वलिखित काव्यवाचनस्पर्धा)	प्रथम	आधुनिक भाषा विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५१	प्रितम पाटील	शास्त्री द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	प्रथम	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
५२	श्रुतिका बडगे	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
५३	श्रुतिका बडगे	आचार्य द्वितीय वर्ष	हस्तलिखित दस्तऐवजीकरण आणि संवर्धन या विषयावर दोन दिवसीय प्रशिक्षण कार्यक्रम	सहभाग	हस्तलिखितांसाठी राष्ट्रीय मिशन, न्यु दिल्ली व क. का.सं.वि., रामटेक
५४	श्रुतिका बडगे	आचार्य द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
५५	श्रुतिका बडगे	आचार्य द्वितीय वर्ष	टी-२० क्रिकेट टूर्नामेंट	सहभाग	खेळ विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५६	श्रुतिका बडगे	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
५७	हर्षल तडस	बी.एड.	सेल्फी विथ तिरंगा १५ ऑगस्ट २०२२ (हर घर तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
५८	हर्षल तडस	बी.एड.	नॅशनल कॉम्फरन्स (एन ई पी)	सहभाग	शिक्षणशास्त्र विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
५९	ओंकार कोले	बी.एड.	संक्रमणोत्सव २०२३ (गोळाफेक स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६०	ओंकार कोले	बी.एड.	संक्रमणोत्सव २०२३ (थाळी फेक स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६१	ओंकार कोले	बी.एड.	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक

६२	ओंकार कोले	बी.एड.	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६३	ओंकार कोले	बी.एड.	मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाडा	प्रथम	आधुनिक भाषा विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६४	विष्णु वर्धन बोम्मादेवरा	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
६५	रधिका पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६६	रधिका पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६७	सानिया बावणे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६८	सानिया बावणे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
६९	सानिया बावणे	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
७०	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
७१	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
७२	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीय स्पर्धायां २०२२-२३ (न्यायभाषणे)	सहभाग	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्याल य: क.जे.सोमय्यापरिसर: विद्याविहार मुंबई
७३	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
७४	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का. सं.वि., रामटेक
७५	शिवकुमार जंगम	शास्त्री द्वितीय वर्ष	सेल्फी विथ तिरंगा १५ ऑगस्ट २०२२ (हर घर तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
७६	क्रिश शर्मा	प्राक्शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
७७	क्रिश शर्मा	प्राक्शास्त्री द्वितीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
७८	क्रिश शर्मा	प्राक्शास्त्री द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवत गीता प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	प्रथम	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
७९	प्रिंस पांडे	प्राक्शास्त्री प्रथम वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवत गीता प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	प्रथम	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
८०	प्रिंस पांडे	प्राक्शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (सामवेदस्य परिचय)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
८१	प्रिंस पांडे	प्राक्शास्त्री प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
८२	प्रिंस पांडे	प्राक्शास्त्री प्रथम वर्ष	अखिलभारतीया शास्त्रीया प्रतिस्पर्धा	सहभाग	गुरुकुलयमुनातट मज्झावली, फरिदाबाद

					हरियाणा
८३	प्रिंस पांडे	प्राक्शास्त्री प्रथम वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क. का.सं.वि., रामटेक
८४	राधा ठेंगडी		सुगम संगीत (युवा महोत्सव इंद्रधनुष्य निवडफेरी)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
८५	राधा ठेंगडी		शास्त्रीय गायन (युवा महोत्सव इंद्रधनुष्य निवडफेरी)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
८६	राधा ठेंगडी		(इंद्रधनुष्य युवा महोत्सव) २०२२	सहभाग	महात्मा ज्योतिबा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी
८७	राधा ठेंगडी		नाट्य संगीत (संगीत कला विशारद)	प्रथम	पुणे भारत गायन समाज, नागपूर
८८	राधा ठेंगडी		३६ व्या आंतर विद्यापीठ वेस्ट झोन (पश्चिम क्षेत्र) युवा महोत्सव (लाइट वोकल इंडियन)	सहभाग	गणपत विद्यापीठ, मेहरसाना गुजरात
८९	राधा ठेंगडी		३६ व्या आंतर विद्यापीठ वेस्ट झोन (पश्चिम क्षेत्र) युवा महोत्सव (क्लासिकल वोकल सोलो)	सहभाग	गणपत विद्यापीठ, मेहरसाना गुजरात
९०	आचल वलदे	शास्त्री प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
९१	आदर्श तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीय स्पर्धायां २०२२-२३ (काव्यकण्ठपाठे)	सहभाग	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय: क.जे.सोमय्यापरिसर: विद्याविहार मुंबई
९२	आदर्श तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
९३	आदर्श तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
९४	आदर्श तिवारी	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
९५	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	५९तमी अखिलभारतीयशास्त्रीयस्पर्धा	सहभाग	केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय: नवदेहली
९६	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	६१वी महाराष्ट्र राज्य हौशी मराठी नाट्य स्पर्धा (संगीत दहन आख्यान)	प्रथम	भरत नाट्य संशोधन मंदिर, पुणे
९७	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	६१वी महाराष्ट्र राज्य हौशी मराठी नाट्य स्पर्धा (इनफिल्ट्रेशन नाटक)	प्रथम	भरत नाट्य संशोधन मंदिर, पुणे
९८	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	इहवाद आणि धर्म: धर्मशास्त्र या बृहद ग्रंथाच्या संदर्भात एक अध्ययन	सहभाग	Internationalconference on Dharma, Dharmashastra and Culture at रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का.सं.वि., रामटेक
९९	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (सामवेदस्य परिचय)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१००	अद्वैता कुलकर्णी	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष,

					क.का.सं.वि., रामटेक
१०१	अमन शर्मा	शास्त्री तृतीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
१०२	अमन शर्मा	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१०३	अनुज मंचावार		एकदिवसीय राष्ट्रीय परिसंवाद	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१०४	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	Internship Certificate	सहभाग	IKS Centre
१०५	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
१०६	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	संवादशाला	सहभाग	संस्कृतभारती, उत्तरप्रदेश न्यास
१०७	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क. का.सं.वि., रामटेक
१०८	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१०९	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
११०	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (श्राद्धस्य वैज्ञानिकत्वम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१११	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि., रामटेक
११२	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीता प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
११३	अभिषेक भार्गव	शास्त्री तृतीय वर्ष	AIOC Centenary Year Celebration	सहभाग	क.का.सं.वि., रामटेक
११४	अमित शर्मा	आचार्य प्रथम वर्ष	अखिलभारतीया शास्त्रीया प्रतिस्पर्धा (यजुर्वेद कण्ठपाठ प्रतिस्पर्धा)	सहभाग	गुरुकुलयमुनातट मज्झावली, फरिदाबाद हरियाणा
११५	अनिरुद्ध शेंडे	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (इन्द्रस्य वैशिष्ट्यम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
११६	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (समूह गितगायन स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
११७	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम, क.का.सं.वि., रामटेक
११८	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.
११९	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क. का.सं.वि., रामटेक
१२०	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक

१२१	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
१२२	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१२३	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (६० किलो कुस्ती स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि
१२४	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (गोळा फेक स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१२५	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (100M Running स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१२६	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (ऐतरेयोपनिषद् परिचय)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१२७	धनराज कळसकर	शास्त्री तृतीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
१२८	गंगाधर पाण्डेय	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (संवादः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१२९	गंगाधर पाण्डेय	शास्त्री प्रथम वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि.,
१३०	नरेंद्र काटे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३१	नरेंद्र काटे	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम,क.का.सं.वि, रामटेक
१३२	नरेंद्र काटे	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क. का.सं.वि.,रामटेक
१३३	प्रियांशु तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संस्कृतमहोत्सवः (संस्कृत प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	साहित्य विभाग क.का.सं.वि.,रामटेक
१३४	प्रियांशु तिवारी	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्रमुख संस्कृतम् (चारित्र मम जिवनम्) भाषण स्पर्धा	सहभाग	स्वामीनारायणशोधसंस्थानम् अक्षरधाम, दिल्ली व क. का.सं.वि.,रामटेक
१३५	राकेश कुमार झा	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (सहकारी सहप्राध्यापकश्च)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३६	राकेश कुमार झा	शास्त्री द्वितीय वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३७	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	विजेता संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३८	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३८	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१३९	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (थाळी फेक स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१४०	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (७९ किलो कुस्ती स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक

१४१	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
१४२	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
१४३	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (चित्रकला स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
१४४	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	सार्वजनिक प्रशासनाचे पुनरुत्थान (Review Of Public Administration)	सहभाग	प्राचिन भारतीय विज्ञान आणि मानविकी संकाय व लोकप्रशासन विभाग, क. का.सं.वि.,रामटेक
१४५	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	One day national Training workshop on Human Rights	सहभाग	सेन्टर फॉर आउटरीच प्रोग्राम, क.का.सं.वि, रामटेक
१४६	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	स्व.डॉ.विनोदकुमारजी जयस्वाल स्मृती सद्भावना दौड स्पर्धा	सहभाग	विद्यासागर कला महाविद्यालय, रामटेक व ज्ञानदिप कॉनव्हेंट रामटेक
१४७	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
१४८	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (बॅडमिंटन स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१४९	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (100M Running स्पर्धा)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१५०	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
१५१	सचीन वाघमारे	शास्त्री तृतीय वर्ष	Internship Certificate	सहभाग	IKS Centre
१५२	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	तबला शिबीर	सहभाग	अखिल भारतीय गांधर्व महाविद्यालय, मंडल मुंबई
१५३	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	तबला कार्यशाळा	सहभाग	तल प्रभा २११, सहकार नगर, नागपूर
१५४	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	शास्त्रीय संगीत (युवा महोत्सव इंद्रधनुष्य निवडफेरी)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१५५	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	अखिलभारतीया शास्त्रीया प्रतिस्पर्धा (यजुर्वेद कण्ठपाठ प्रतिस्पर्धा)	सहभाग	गुरुकुलयमुनातट मज्झावली, फरिदाबाद हरियाणा
१५६	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (वेदभ्याषभाषणे)	सहभाग	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालय ;, क.जे. सोमय्यापरिसर: विद्याविहार मुंबई ७७
१५७	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
१५८	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
१५९	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	एकदिवसीय राष्ट्रीय परिसंवाद	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग, क.का.सं.वि.,रामटेक

१६०	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीस्पर्धा		काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
१६१	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	शुक्ल यजुर्वेद माध्यंदिन शाखा संहिता पारायण	सहभाग	वेदमूर्ती गणेश शंकरराव जोशी (वेद भवनम्) लक्ष्मीनगर, नागपूर
१६२	सर्वेश जोशी	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
१६३	विक्की भालेराव	शास्त्री द्वितीय वर्ष	राजश्री शाहू महाराज जयंती निमित्त (प्रश्न मंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा जि. पालघर
१६४	विक्की भालेराव	शास्त्री द्वितीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का. सं.वि., रामटेक
१६५	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का. सं.वि., रामटेक
१६६	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (भवती रति रूपसिद्धी)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१६७	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
१६८	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
१६९	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क. का.सं.वि.,
१७०	अभिराम गदाधर	शास्त्री तृतीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (वेदभ्याषभाषणे)	सहभाग	केंद्रियसंस्कृतविश्वविद्यालय :, क.जे. सोमय्यापरिसर: विद्याविहार मुंबई ७७
१७१	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
१७२	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	मराठी भाषा पंधरवाडा (वादविवाद स्पर्धा)	प्रथम	आधुनिक भाषा विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
१७३	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद (जराया जरसन्यतरस्याम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१७४	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	प्रथम	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१७५	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना,
१७६	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	Value added certificate course on भारतीय कालगणना	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग व रत्नागिरी सबसेन्टर, क.का. सं.वि., रामटेक
१७७	अथर्व भारद्वाज	शास्त्री तृतीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१७८	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१७९	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
१८०	कैवल्य देवळे	आचार्य प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (वैयाकरणभूषणसारः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक

१८१	मुस्कान बोरकर	शास्त्री प्रथम वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (फॅन्सी ड्रेस स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१८२	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष, क.का.सं.वि., रामटेक
१८३	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (जैनबौद्धाभाषणे)	प्रथम	केन्द्रियसंस्कृतविश्वविद्यालय ; क.जे. सोमव्यापारिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
१८४	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (भाषण स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१८५	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
१८६	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
१८७	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रीडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	सहभाग	शारिरिक शिक्षण व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
१८८	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि., रामटेक
१८९	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१९०	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (बौद्ध दर्शनानुसारम् अनुमार प्रयोगः)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९१	आकाश पाटील	आचार्य द्वितीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीस्पर्धा	सहभाग	केन्द्रियसंस्कृत विश्वविद्यालय तथा काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
१९२	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
१९३	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (बहुवचने झल्लम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९४	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपींवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
१९५	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९६	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९७	प्रगती इथापे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (थाळी फेक स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९८	प्रसाद घोडके	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (इथाप्रतिप्रदिकात्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
१९९	प्रसाद घोडके	शास्त्री द्वितीयवर्ष	कला सृजन्य कार्यशाळा	सहभाग	जनसंपर्क कक्ष,
२००	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	National Symposium On Indian Dakargala System	सहभाग	वेदांग ज्योतिष विभाग, क.का.सं.वि.,रामटेक

२०१	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (कारक प्रथमा विभक्ती)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२०२	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	कोविद् परिक्षा एकादशोऽध्यायः	सहभाग	श्रीमदभगवतगीता संस्कृत लहरी संस्था पुणे
२०३	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	राजश्री शाहू महाराज जयंती निमित्त (प्रश्न मंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा जि. पालघर
२०४	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
२०५	प्रतिक लखदिवे	शास्त्री प्रथम वर्ष	टी-२० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षा व खेळ विभाग क.का.सं.वि. ,रामटेक
२०६	पुर्वा सरवैयै	शास्त्री प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२०७	पुर्वा सरवैयै	शास्त्री प्रथम वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
२०८	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	१० दिवसीय छात्र प्रेरण कार्यक्रम	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२०९	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२१०	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
२११	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	रक्तदान शिबीर	सहभाग	जिवनज्योती ब्लड सेंटर अॅन्ड कम्पोनंट्स
२१२	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि.,रामटेक
२१३	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (व्याकरण सूत्रम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२१४	रिद्धी कुलकर्णी	आचार्य प्रथम वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
२१५	संचिता पाठक	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	तृतीय	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक
२१६	श्रुती वाघ	आचार्य द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
२१७	श्रुती वाघ	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि, रामटेक
२१८	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
२१९	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	शिवास्वराज्य दिन (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि, रामटेक
२२०	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	IKS Internship	सहभाग	IKS Divison, Ministry of Education, Govt. of India
२२१	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	राष्ट्रीय छात्र संगोष्ठी	सहभाग	चिन्मय विश्वविद्यापीठ

२२२	सिमरन ठाकुर	आचार्य प्रथम वर्ष	मराठी भाषा पंधरवाडा (वादविवाद स्पर्धा)	तृतीय	आधुनिक भाषा विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
२२३	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	गणेशोत्सव व संस्कृत महोत्सव अंतर्गत (रांगोळी स्पर्धा)	द्वितीय	छात्र कल्याण विभाग तथा विद्यार्थी उत्सव मंडळ, क.का.सं.वि., रामटेक
२२४	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	६०तमी अखिलभारतीयशास्त्रीस्पर्धा	सहभाग	केन्द्रियसंस्कृत विश्वविद्यालय तथा काशी हिंदू विश्वविद्यालय वैदिकविज्ञान केन्द्र
२२५	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	महाराष्ट्रप्रान्तीयशास्त्रीयस्पर्धा २०२२-२३ (धातुरूपकण्ठपाठे)	प्रथम	केन्द्रियसंस्कृतविश्वविद्यालय ; क.जे. सोमय्यापरिसरः विद्याविहार मुंबई ७७
२२६	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	धिषणा परिषद	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग
२२७	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
२२८	वेदश्री कुलकर्णी	शास्त्री तृतीय वर्ष	शिवस्वराज्य दिन (प्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
२२९	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	Two day Training Program on documentation & Conservation	सहभाग	हस्तलिखित संसाधन केंद्र, क.का.सं.वि., रामटेक
२३०	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	श्रीगुरुकुल न्यास (भगवद्गीताप्रश्नमंजूषा स्पर्धा)	सहभाग	क.का.सं.वि., नागपूर, रामटेक
२३१	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रिडा महोत्सव (कबड्डी स्पर्धा)	प्रथम	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
२३२	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रिडा महोत्सव (खो-खो स्पर्धा)	द्वितीय	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
२३३	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	१५ ऑगस्ट २०२२ निमित्त (सेल्फी विथ तिरंगा)	सहभाग	राष्ट्रीय सेवा योजना, क.का.सं.वि., रामटेक
२३४	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	टी-१० क्रिकेट स्पर्धा	सहभाग	शारिरिक शिक्षाण व खेळ विभाग क.का.सं.वि., रामटेक
२३५	विशाल गोरे	आचार्य द्वितीय वर्ष	क्रिडा महोत्सव २०२२ (खो-खो स्पर्धा)	सहभाग	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
२३६	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	धिषणा परिषद (मंगलाचरणम्)	सहभाग	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२३७	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (कबड्डी स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२३८	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	संक्रमणोत्सव २०२३ (खो-खो स्पर्धा)	उपविजेत I संघ	छात्र कल्याण विभाग, क.का.सं.वि., रामटेक
२३९	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	प्राचीन भारतीय लिपीवर पाच दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाळा	सहभाग	भारतीय दर्शन विभाग, (आई के एस सेन्टर) क. का.सं.वि., रामटेक
२४०	अश्विनी बावणे	शास्त्री द्वितीय वर्ष	गुरुकुलनियमानां यथोयोग्यं परिपालनमकोरत्	अभिनन्दन प्रमाणपत्र म्	छात्र कल्याण तथा शास्त्रविद्यागुरुकुलम्, क. का.सं.वि., रामटेक

* * *

महिला कक्ष आणि अंतर्गत तक्रार समिती

विश्वविद्यालयाच्या महिला कक्षांतर्गत चालु शैक्षणिक वर्षामध्ये विविध उपक्रम राबविण्यात आले तसेच विविध कार्यक्रमाचे आयोजनही करण्यात आले आहे. त्यासंबंधित वार्षिक अहवालाचा तपशील खालीलप्रमाणे देण्यात येत आहे.

दि. 08/03/2023 रोजी क.का.सं.वि. रामटेक येथे आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाचा कार्यक्रम संपन्न झाला. यावेळी या कार्यक्रमाला अध्यक्ष म्हणून विश्वविद्यालयाचे कुलगुरु मा. प्रो. मधुसूदन पेन्ना सर उपस्थित होते. या कार्यक्रमाचे आयोजन महिला कक्ष अध्यक्षा डॉ. राजश्री मेश्राम यांनी केले. तसेच कार्यक्रमाला विश्वविद्यालयाचे मा. कुलसचिव, मा. अधिष्ठाता, संचालक प्रो. कविता होले, मा. विभागप्रमुख, शिक्षक तसेच शिक्षकेतर कर्मचारी व शंभरच्या वर विद्यार्थ्यांची उपस्थिती होती.

महिला कक्षांद्वारे आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त दि. 06.03.2023 रोजी ऑफिस योगा चे आयोजन वर्णेकर सभागृहामध्ये करण्यात आले होते. सदर ऑफिस योगामध्ये सौ. सुजाता द्रव्यकार यांनी ऑफिस योगाचे प्रात्यक्षिक व मार्गदर्शन केले तसेच संचालक प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती विश्वविद्यालयातील मा. अधिष्ठाता, विभागप्रमुख, प्राध्यापक, शिक्षकेतर महिला कर्मचारी तसेच विद्यार्थ्यांनीनी भाग घेतला होता.या कार्यक्रमाचे आयोजन महिला कक्ष समन्वयिका डॉ. राजश्री मेश्राम यांनी केले होते.

महिला कक्षांद्वारे आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त दि. 08.03.2023 रोजी मा. कुलगुरुंच्या अध्यक्षतेखाली महिला कर्मचारी व विद्यार्थ्यांनीकरिता आरोग्य तपासणी शिबिराचे आयोजन वर्णेकर सभागृहामध्ये करण्यात आले होते. सदर तपासणी शिबिरामध्ये मा. प्रो. मधुसूदन पेन्ना, प्रो. नंदा पुरी, प्रमुख अतिथी व प्रो. ललिता चंद्रात्रे, प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती संचालक, रामटेक परिसर, अध्याक्षा डॉ. राजश्री मेश्राम, डॉ. अंशुजा किंमतकर वैद्यकीय अधिकारी मंचावर उपस्थित होते. विश्वविद्यालयातील मा. अधिष्ठाता, विभागप्रमुख, प्राध्यापक, शिक्षकेतर महिला कर्मचारी तसेच विद्यार्थ्यांनीनी या शिबिरात आरोग्य तपासणीचा लाभ घेतला यामध्ये B.P. व Thyroid ची तपासणी करण्यात आली. या कार्यक्रमाचे आयोजन महिला कक्ष समन्वयिका डॉ. राजश्री मेश्राम यांनी केले.

* * *

क्रोडा विभाग

कुस्ती स्पर्धा २०२२-२३

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक द्वारा शारीरिक शिक्षण व खेळ विभागाद्वारे आंतर महाविद्यालयीन कुस्ती स्पर्धेचे आयोजन दि.२७/०९/२०२२ रोजी करण्यात आले होते. कुस्ती स्पर्धेचे उद्घाटन प्रसंगी कार्यक्रमाचे उद्घाटक प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती, संचालक, शैक्षणिक परिसर, रामटेक, कार्यक्रमाचे संयोजक डॉ.अमोल मांडेकर, संचालक, शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग, मा.वित्त व लेखाधिकारी श्री.कैलास मून, मा. ग्रंथपाल डॉ.दीपक कापडे सर्व अधिष्ठाता, विभागप्रमुख, प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते. सदर कुस्ती स्पर्धा चंद्रशाळा परिसरमध्ये आयोजित करण्यात आली होती.

त्यामध्ये युग प्रशासकीय महाविद्यालय, मोहाडी, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, देवलापार, आर. आर.महाविद्यालय, खात, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, हिंगणघाट, नागाजी महाविद्यालय, नागपूर, प्राईड इंस्टीटुट, आरग, रविकांत रागीट कॉलेज, रामटेक व कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयातील इत्यादी एकूण ४५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. त्यामध्ये (फ्री स्टाईल—पुरुष) प्रथम पुरस्कार युग प्रशासकीय महाविद्यालय, मोहाडी चा विद्यार्थी श्री. मयूर चौधरी व द्वितीय पुरस्कार स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय, देवलापार चा विद्यार्थी श्री. बादल भरडे ने पटकावला. तसेच (फ्री स्टाईल—महिला) प्रथम पुरस्कार रविकांत रागीट कॉलेज, रामटेक ची विद्यार्थिनी कु. समृद्धी गभणे व द्वितीय पुरस्कार स्वामी विवेकानंद, हिंगणघाट ची विद्यार्थिनी कु. वैष्णवी शेंडे ने पटकावला. तसेच (ग्रीको रोमन—पुरुष) प्रथम पुरस्कार प्राईड इंस्टीटुट, आरग चा विद्यार्थी श्री. प्रवीण पाटील व द्वितीय पुरस्कार शोभाताई देशमुख महाविद्यालय चा विद्यार्थी श्री. प्रवीण केदारने पटकावला. सदर स्पर्धेत निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांचे नावे पाठविण्यात आले. विद्यार्थ्यांनी स्पर्धे मध्ये उत्साहाने सहभाग नोंदविला. माहितीस्तव अहवाल सोबत जोडण्यात येत आहे.

कबड्डी स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. द्वारे ११/१०/२०२२ रोजी क्रीडा महोत्सव निवडफेरी आयोजित करण्यात आली. सदर निवड फेरीकरिता क.का.सं.वि.रामटेक च्या सलग्नित महाविद्यालय शोभाताई देशमुख कॉलेज, मुनगाव, प्रशासकीय महाविद्यालय, नर्सिंगवाडी, युग प्रशासकीय महाविद्यालय मोहाडी, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय देवलापार, आर.आर.महाविद्यालय खात, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय हिंगणघाट, नागाजी महाविद्यालय नागपूर, रविकांत रागीट कॉलेज रामटेक, स्व. सावरकर महाविद्यालय अकोला, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक, इत्यादी एकूण ३० महाविद्यालयांनी भाग घेतला. सदर खेळ प्रकारामध्ये कबड्डी स्पर्धा खेळविण्यात आली, या मध्ये २७६ मुले आणि मुलींची नोंद करण्यात आली. तसेच १२ प्रशिक्षक कबड्डी स्पर्धेला उपस्थित होते.

सदर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. अमोल मांडेकर, संचालक, शारीरिक शिक्षण विभाग यांनी केले. कार्यक्रम प्रसंगी मा. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी सर, वित्त व लेखा अधिकारी डॉ. कैलास मून, ग्रंथपाल डॉ. दीपक कापडे, बी.पी.डी. संचालक, डॉ. प्रसाद गोखले व विश्वविद्यालयाचे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

सदर निवड फेरीतून एक मुलांचा कबड्डी संघ व एक मुलींचा कबड्डी संघ यांची प्रशिक्षकाद्वारे नियमानुसार निवड करण्यात आली. मुलांच्या गटामध्ये प्रथम पुरस्कार स्व. सावरकर महाविद्यालय अकोला व द्वितीय पुरस्कार कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक ने पटकावला. तसेच मुलींच्या गटामध्ये प्रथम पुरस्कार कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक व द्वितीय पुरस्कार स्वामी विवेकानंद

महाविद्यालय, हिंगणघाट, सदर स्पर्धेतून प्रथम व द्वितीय क्रमांक प्राप्त करणारे संघाला महाराष्ट्र शासनाद्वारे आयोजित आंतर विश्वविद्यालय क्रीडा स्पर्धा (अश्वमेध) मध्ये विश्वविद्यालयाचे प्रतिनिधी म्हणून सहभागी झाले.

खो-खो स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे १४/११/२०२२ रोजी क्रीडा महोत्सव निवडफेरी आयोजित करण्यात आली. सदर निवड फेरीकरिता क.का.सं.वि.रामटेक च्या संलग्नित महाविद्यालय शोभाताई देशमुख कॉलेज मुनगाव, प्रशासकीय महाविद्यालय नरसिंगवाडी, युग प्रशासकीय महाविद्यालय मोहाडी, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय देवलापार, आर.आर.महाविद्यालय खात, स्वामी विवेकानंद महाविद्यालय हिंगणघाट, नागाजी महाविद्यालय नागपूर, रविकांत रागीट कॉलेज रामटेक, स्व. सावरकर महाविद्यालय, अकोला, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय रामटेक, इत्यादी एकूण १५ महाविद्यालयांनी भाग घेतला. सदर खेळ प्रकारामध्ये खो-खो स्पर्धा खेळविण्यात आली, या मध्ये १७५ मुले आणि मुलींनी नोंद घेतली. तसेच ०७ प्रशिक्षक खो-खो स्पर्धेला उपस्थित होते.

सदर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. अमोल मांडेकर, संचालक, शारीरिक शिक्षण विभाग यांनी केले. कार्यक्रम प्रसंगी मा. कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी सर, वाणिज्य व व्यवस्थापन विभागाचे अधिष्ठाता प्रा.ललिता चंद्रते मॅडम, विश्वविद्यालयातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

सदर निवड फेरीतून एक मुलांचा खो-खो संघ प्रशिक्षकाद्वारे नियमानुसार निवड करण्यात आला. मुलांच्या संघामध्ये प्रथम पुरस्कार रविकांत रागीट कॉलेज, रामटेक व द्वितीय पुरस्कार कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक ने पटकावला. तसेच मुलींच्या संघामध्ये प्रथम पुरस्कार पुरस्कार कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक व द्वितीय पुरस्कार रविकांत रागीट कॉलेज, रामटेक ने पटकावला.

AIU कबड्डी स्पर्धा २०२२-२३

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती येथे दि. १७/११/२०२२ ते १८/११/२०२२ या कालावधी मध्ये झालेल्या AIU कबड्डी(महिला) स्पर्धे मध्ये कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक. विद्यापीठाशी संलग्नित विविध महाविद्यालयातील खेळाडू कबड्डी क्रीडा प्रकारात सहभागी झाले होते. विद्यापीठाचे कुलगुरु प्रा. मधुसूदन पेन्ना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या.

संचालक शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली खेळाडूंची निवड करण्यात आली होती. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते.

AIU कुस्ती स्पर्धा २०२२-२३

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे दि. २१/०१/२०२३ ते २९/०१/२०२३ या कालावधी मध्ये झालेल्या AIU कुस्ती स्पर्धेमध्ये कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक. विद्यापीठाशी संलग्नित विविध महाविद्यालयातील खेळाडू कुस्ती (फ्री स्टाईल/ग्रीको रोमन) क्रीडा प्रकारात संघ सहभागी झाले होते. स्पर्धे मध्ये मुलांनी उस्फूर्त सहभाग नोंदविला. विद्यापीठाचे कुलगुरु प्रा. मधुसूदन पेन्ना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या.

संचालक शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली खेळाडूंची निवड करण्यात आली होती. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते.

खो-खो स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे २७/१२/२०२२ ते ०२/०१/२०२३ या दरम्यान AIU स्पर्धेमध्ये भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे खो-खो प्रशिक्षण (कॅम्प) आयोजित करण्यात आले होते. सदर प्रशिक्षण (कॅम्प) मध्ये विद्यापीठाशी संलग्नीत महाविद्यालयातील विद्यार्थी सहभागी झाले होते. कॅम्पकरिता बाहेरून आलेल्या विद्यार्थ्यांची जेवणाची व निवास व्यवस्था BPD हॉल मध्ये करण्यात आली होती.

सदर कॅम्प मध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला. विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या. संचालक, शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली खेळाडूंची निवड करण्यात आली होती. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते. तरी सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

टी-२० क्रिकेट स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे १४/०३/२०२३ ते १७/०३/२०२३ या दरम्यान विभागस्तरीय टी-२० क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर टी-२० क्रिकेट स्पर्धे मध्ये विद्यापीठातील बी.बी.ए., बी. कॉम, एम.ए. पब्लिक, बी.सी.ए., योग शास्त्र, आचार्य, इत्यादी. प्रत्येक विभागातील विद्यार्थी सहभागी झाले होते. सदर टी-२० क्रिकेट स्पर्धे मध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला.

सदर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. हृषीकेश दलाई, संचालक, शारीरिक शिक्षण विभाग यांनी केले. विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर, प्रा. प्रसाद गोखले सर यांनी टॉस करून खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या. संचालक, शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. हृषीकेश दलाई सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली टी-२० क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते. या स्पर्धेत एकूण ०८ विभागाचे टीम सहभागी झाले होते. अंतिम फेरीत योगशास्त्र विभाग विरुद्ध बी. सी. ए. यांचा सामना झाले. त्यात बी.सी.ए. विभाग प्रथम विजेता ठरला तर योगशास्त्र विभाग उपविजेता ठरला. तरी सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

टी-२० क्रिकेट स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे २४/०३/२०२३ ते २७/०३/२०२३ दरम्यान विश्वविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी (महिला व पुरुष) यांच्या टी-२० क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर टी-२० क्रिकेट स्पर्धेमध्ये विद्यापीठातील शिक्षक संघ (नियमित), टेक्निकल संघ, शिक्षक संघ (कंत्राटी), शिक्षकेतर कर्मचारी संघ, महिला शिक्षक संघ, महिला शिक्षकेतर कर्मचारी संघ प्रत्येक शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी सहभागी झाले होते. सदर टी-२० क्रिकेट स्पर्धेमध्ये शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचार्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला.

विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर, यांनी टॉस करून खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या. नंतर सामन्याला सुरुवात करण्यात आली. संचालक, शारीरिक शिक्षण व क्रीडा विभाग डॉ. हृषीकेश दलाई सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली टी-२० क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेत एकूण ०७ संघ सहभागी झाले होते.

अंतिम फेरीत नियमित शिक्षक संघ विरुद्ध कंत्राटी शिक्षक संघ यांच्यात सामना झाला. त्यात कंत्राटी शिक्षक संघ प्रथम विजेता ठरला तर नियमित शिक्षक संघ उपविजेता ठरला. तसेच महिला संघामध्ये प्रथम विजेता महिला शिक्षकेतर कर्मचारी संघ तर उपविजेता महिला शिक्षक संघ ठरले. तरी सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

क्रीडा महोत्सव— २०२२-२३

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद येथे दि. ०३/१२/२०२२ ते ०७/१२/२०२२ या कालावधी मध्ये झालेल्या क्रीडा महोत्सव खो-खो, कबड्डी व अॅथलेटिक्स स्पर्धे मध्ये कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक. विद्यापीठाशी संलग्नित विविध महाविद्यालयातील खेळाडू खो-खो, कबड्डी व अॅथलेटिक्स क्रीडा प्रकारात संघ सहभागी झाले होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या.

संचालक शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली खेळाडूंची निवड करण्यात आली होती. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते. क्रीडा महोत्सव मध्ये झालेल्या खो-खो स्पर्धेत कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक चे संघ ४ था क्रमांकावर होते. कबड्डी स्पर्धेमध्ये सुद्धा ४ था क्रमांकावर होते. तसेच अॅथलेटिक्स स्पर्धेत विद्यार्थी सहभागी झाले होते. सदर क्रीडा महोत्सव मध्ये विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला. तरी सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

कयाकिंग व कनोइंग/ड्रॅगन बोट स्पर्धा २०२२-२३

क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे १७/०१/२०२३ रोजी क.का.सं.वि. रामटेक द्वारे संचालित विलासराव देशमुख प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, गंगाखेड येथे मासोळी मध्यम प्रकल्प जलाशय माखनी शिवार जलाशयाच्या साडव्याच्या भागाजवळ निवडफेरी स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. सदर निवड फेरीकरिता क.का.सं.वि.रामटेक च्या संलग्नित महाविद्यालय विलासराव देशमुख प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, गंगाखेड महाविद्यालयांनी भाग घेतला होता. सदर क्रीडा प्रकारामध्ये कयाकिंग व कनोइंग/ड्रॅगन बोट स्पर्धा खेळविण्यात आली, या मध्ये ४० मुले आणि मुलींनी नोंद केली. तसेच ०२ प्रशिक्षक कयाकिंग व कनोइंग/ड्रॅगन बोट स्पर्धेला उपस्थित होते.

मुलांनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला. सदर कार्यक्रमांमध्ये प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थिती डॉ. अमोल मांडेकर, प्रा. मुंडे सर यांनी नोंदविली. सदर खेळाकरिता बाहेरील चमू व प्रशिक्षकाकरिता चहा, नाश्ता, भोजनाची व्यवस्था परिसरामध्ये करण्यात आली होती. सदर निवड फेरीतून एक कयाकिंग व कनोइंग/ड्रॅगन बोट संघ यांची प्रशिक्षकाद्वारे नियमानुसार निवड करण्यात आली. सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

AIU खो-खो स्पर्धा २०२२-२३

गोविंद गुरु ट्रायबल विद्यापीठ, बंस्वारा (राजस्थान) येथे दि. दि. ०४/०१/२०२३ ते ०७/०१/२०२३ या कालावधी मध्ये झालेल्या AIU खो-खो स्पर्धे मध्ये कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ, रामटेक. विद्यापीठाशी संलग्नित विविध महाविद्यालयातील खेळाडू खो-खो क्रीडा प्रकारात संघ सहभागी झाले होते. विद्यापीठाचे कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना, कुलसचिव डॉ. रामचंद्र जोशी, शैक्षणिक परिसर संचालक डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती सर यांनी खेळाडूंचे अभिनंदन केले व शुभेच्छा दिल्या.

संचालक शारीरिक शिक्षण व खेळ विभाग डॉ. अमोल मांडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली खेळांडूची निवड करण्यात आली होती. खेळाडूंना प्रा. संतोष कोल्हे यांनी प्रशिक्षित केले होते. सदर अहवाल आपणास माहितीस्तव सादर करण्यात येत आहे.

* * *

आस्थापना विभाग

वार्षिक अहवाल २०२२-२३ करिता आस्थापना विभागाची माहिती

महाराष्ट्र शासनाद्वारे अधिनियम क्र. ३३-१९९७ अन्वये प्रस्तुत विश्वविद्यालयाची स्थापना दि. १८ सप्टेंबर १९९७ रोजी झाली. शासनाने प्रस्तुत विश्वविद्यालयातील पाच शैक्षणिक विभागांकरिता एकूण ३५ शिक्षकीय पदे आकृतीबंधानुसार मंजूर केली आहेत. त्याचप्रमाणे ११४ शिक्षकेतर पदांचा आकृतीबंध मंजूर केला आहे. पदांचा तपशील खालीलप्रमाणे —

शासनमान्य शिक्षकीय पदे

अ.क्र.	पदनाम	मंजूर पदसंख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	प्राध्यापक	०५	०३	०२
२	सहयोगी प्राध्यापक	१०	०६	०४
३	सहायक प्राध्यापक	२०	८	१२
एकूण		३५	१७	१८

शासनमान्य शिक्षकेतर पदे

अ.क्र.	संवर्ग	मंजूर पदसंख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
१	अ	२२	१३	०९
२	ब	१०	०६	०४
३	क	५०	३७	१३
४	ड	३२	२१	११
एकूण		११४	७८	३६

विश्वविद्यालय व्यवस्थापनाने निर्मित केलेली शिक्षकीय पदे शास्त्रविद्यागुरूकुलम् करिता

मंजूर पदसंख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
०९	०९	००

विश्वविद्यालय व्यवस्थापनाने निर्मित केलेली शिक्षकेतर पदे

मंजूर पदसंख्या	भरलेली पदे	रिक्त पदे
०२	००	०२

शिक्षकांची यादी २०२२-२३

अ. क्र.	नाव	पदनाम
१	डॉ. नंदा ज. पुरी	प्राध्यापक
२	डॉ. मधुसूदन न. पेन्ना	प्राध्यापक
३	डॉ. ललिता प्र. चंद्रात्रे	प्राध्यापक
४	डॉ. सी. जी. विजयकुमार	प्राध्यापक (धारणाधिकर)
५	डॉ. कृष्णकुमार सु. पाण्डेय	प्राध्यापक
६	डॉ. कविता सु. होले	प्राध्यापक
७	डॉ. कलापिनी ह. अगस्ती	प्राध्यापक
८	डॉ. प्रसाद श्री. गोखले	प्राध्यापक
९	डॉ. पराग भा. जोशी	प्राध्यापक
१०	डॉ. हरेकृष्ण शा. अगस्ती	प्राध्यापक
११	डॉ. किर्ती भ. सदार	प्राध्यापक
१२	डॉ. दिनकर वि. मराठे	सहयोगी प्राध्यापक
१३	डॉ. हृषिकेश स. दलाई	सहयोगी प्राध्यापक
१४	डॉ. राजश्री पू. मेश्राम	सहयोगी प्राध्यापक
१५	डॉ. अमोल म. मांडेकर	सहयोगी प्राध्यापक
१६	डॉ. जयवंत ज. चौधरी	सहायक प्राध्यापक
१७	डॉ. राजेंद्र चि. जैन	सहायक प्राध्यापक

शास्त्रविद्यागुरूकुलम् शिक्षकांची यादी २०२२-२३

अ. क्र.	नाव	पदनाम
१	डॉ. श्रीनिवास जमालमडाका	सहायक प्राध्यापक
२	डॉ. अमितकुमार भार्गव	सहायक प्राध्यापक
३	डॉ. राघवेंद्र भट्ट	सहायक प्राध्यापक
४	डॉ. आशिष जे.	सहायक प्राध्यापक
५	डॉ. श्वेता शर्मा	सहायक प्राध्यापक
६	श्री. सचिन द्विवेदी	सहायक प्राध्यापक
७	श्री. मनन कुमार अग्रवाल	सहायक प्राध्यापक
८	श्री. निशांत मिश्र	सहायक प्राध्यापक
९	श्री. रघुवीरा माहंकाळी	सहायक प्राध्यापक

शिक्षकेतर कर्मचा-यांची यादी २०२२-२३

अ.क्र.	नाव	पदनाम
१	प्रा. मधुसूदन पेन्ना	मा. कुलगुरू (प्र.)
२	डॉ. रामचंद्र ज. जोशी	मा. कुलसचिव
३	डॉ. दिपक ग. कापडे	ग्रंथपाल
४	डॉ. स्मिता म. फडणवीस	परीक्षा नियंत्रक (प्र.)
५	श्री. कैलाश वि. मून	वित्त व लेखा अधिकारी (प्र.)
६	डॉ. स्मिता म. फडणवीस	उपकुलसचिव
७	श्री. कैलाश वि. मून	उपकुलसचिव
८	डॉ. रोशन भा. अलोने	उपकुलसचिव
९	श्री. विजयेंद्र वि. पांडे	सहायक कुलसचिव
१०	श्री. सुमित म. कठाळे	सहायक कुलसचिव
११	श्री. राजेंद्र धा. मेश्राम	सहायक कुलसचिव
१२	सौ. कल्याणी कि. देशकर	सहायक कुलसचिव
१३	श्री. श्रीपाद म. अभ्यंकर	सहायक कुलसचिव
१४	श्री. संतोष कि. वाडीकर	उपअभियंता
१५	श्री. राजेश स. चकिनारपुवार	स्वीय सहायक
१६	श्री. संजय प्र. वाते	अधीक्षक
१७	सौ. माधुरी र. येवले	अधीक्षक
१८	श्री. अतुल ज. गाडे	अधीक्षक
१९	श्री. लोभाजी भा. सावंत	अधीक्षक
२०	सौ. रीता ग. अमीन	अधीक्षक
२१	डॉ. रेणुका श. बोकारे	जनसंपर्क अधिकारी
२२	श्री. राजेश न. भांडारकर	उच्चश्रेणी लघुलेखक
२३	श्री. नरेंद्र न. रहाटे	सहायक अधीक्षक
२४	श्री. अविनाश ज्ञा. फुसाटे	सहायक अधीक्षक
२५	श्री. सौरभ र. बाजपेई	सहायक अधीक्षक
२६	सौ. जान्हवी सु. देऊळगांवकर	सहायक अधीक्षक
२७	श्री. विजय मा. जामनकर	लेखापाल
२८	श्री. राजीवरंजन दे. मिश्रा	तांत्रिक सहायक
२९	श्री. प्रवीण ह. कळंबे	सुरक्षा अधिकारी
३०	श्री. अरविंद ता. कुचनकर	वरिष्ठ लिपिक
३१	श्री. धर्मेश अ. शुक्ला	वरिष्ठ लिपिक
३२	श्री. उमेश रा. पाटील	वरिष्ठ लिपिक
३३	श्री. अतुल न. खोडे	वरिष्ठ लिपिक

अ.क्र.	नाव	पदनाम
३४	श्री. योगेश बा. चौधरी	वरिष्ठ लिपिक
३५	श्री. कृणाल नं. कविश्वर	वरिष्ठ लिपिक
३६	श्री. धर्मेन्द्र वि. भिडे	वरिष्ठ लिपिक
३७	श्री. निलेश गो. राठोड	वरिष्ठ लिपिक
३८	श्री. विनोद वि. बागडे	वरिष्ठ लिपिक
३९	श्री. नेमीचंद ता. मेश्राम	वरिष्ठ लिपिक
४०	श्री. महेश अ. येयेवार	वरिष्ठ लिपिक
४१	श्री. अनिल र. तिवारी	वरिष्ठ लिपिक
४२	श्री. नंदकिशोर धा. मेश्राम	वरिष्ठ लिपिक
४३	कु. प्रगती ज. ढेपे	ग्रंथालय सहायक
४४	कु. मिनाक्षी डो. मेश्राम	ग्रंथालय सहायक
४५	कु. मीना व्यं. पुजारी	कनिष्ठ लिपिक
४६	श्री. चेतन वा. पेलने	कनिष्ठ लिपिक
४७	सौ. नंदिनी म. बंड	कनिष्ठ लिपिक
४८	श्री. मंगेश कृ. आटे	कनिष्ठ लिपिक
४९	श्री. प्रविण कुमार सु. सरोदे	कनिष्ठ लिपिक
५०	सौ. प्रिती चं. लाडसे	कनिष्ठ लिपिक
५१	श्री. ललितकुमार रा. धुर्वे	कनिष्ठ लिपिक
५२	श्री. सुभाष वा. गोतमारे	कनिष्ठ लिपिक
५३	श्री. सुनिल ल. बावने	कनिष्ठ लिपिक
५४	श्री. रूपेश टि. मेश्राम	कनिष्ठ लिपिक
५५	श्री. दिपक चं. जोंधळे	कनिष्ठ लिपिक
५६	श्री. जावेद र. तुरक	कनिष्ठ लिपिक
५७	श्री. मुकेश ध. शहारे	ग्रंथालय परिचर
५८	श्री. पुरुषोत्तम प्र. कावळे	ग्रंथालय परिचर
५९	श्री. शैलेश शं. गेडाम	दप्तरी
६०	श्री. अजित मो. पांडे	दप्तरी
६१	श्री. दिलीप ना. राऊत	दप्तरी
६२	श्री. पुरुषोत्तम न. वझे	तारमार्गतंत्री व तारतंत्री
६३	श्री. सुशिल पां. वैद्य	चक्रमुद्रक
६४	श्री. राजेश रा. दारोडे	शिपाई
६५	श्री. शामसुंदर सा. डोबळे	शिपाई
६६	श्री. अविनाश नि. भैसारे	शिपाई
६७	श्री. पंकज र. पेठकर	शिपाई
६८	श्री. तात्याराव रा. वाघमारे	शिपाई

अ.क्र.	नाव	पदनाम
६९	श्री. हनुमंत अं. सिडाम	शिपाई
७०	कु. छाया शं. मसारकर	शिपाई
७१	कु. प्रणाली अ. ठाकरे	शिपाई
७२	सौ. मंजुषा प्र. कुकडे	शिपाई
७३	कु. सुरेखा वा. तिजारे	शिपाई
७४	श्री. रोशन पु. कुनघाटकर	शिपाई
७५	सौ. नलिनी सं. इंगळे	शिपाई
७६	श्री. ज्ञानेश्वर साबळे	शिपाई
७७	श्रीमती पुजा अ. राठोड	शिपाई
७८	श्री. अशोक हटवार	पहारेकरी
७९	श्री. अमित पां. वैद्य	माळी

* * *

सामान्य प्रशासन विभाग

- कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा १९९७ मधील कलम २५(२) च्या तरतूदीनुसार व्यवस्थापन परिषदेचे गठन करण्यात आले. सत्र २०२२-२०२३ या सत्रामध्ये मा. व्यवस्थापन परिषदेच्या एकूण ६ सभा आयोजित करण्यात आल्या होत्या व त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	दिनांक	नियमित/ आकस्मिक
०१	२५/०७/२०२२	आकस्मिक
०२	२६/०८/२०२२	आकस्मिक
०३	०२/११/२०२२	नियमित
०४	२१/१२/२०२२	नियमित
०५	२९/१२/२०२२	आकस्मिक
०६	१३/०२/२०२२	नियमित

- कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा १९९७ मधील कलम २५(२) च्या तरतूदीनुसार व्यवस्थापन व्यवस्थापन परिषदेतील सदस्यांची यादी खालीलप्रमाणे आहे.

व्यवस्थापन परिषदेतील सदस्यांची यादी-२०२२-२३

क्र.	कलम	विवरण	समिती सदस्यांचे नाव	पदनाम
1	25(2)(i)	कुलगुरु — सभापति (पदसिद्ध)	प्रो. मधुसूदन पेन्ना, मा.कुलगुरु,क.का.सं.व, रामटेक	पदसिद्ध सदस्य
2	25(2)(ii)	समकुलगुरु — सदस्य (पदसिद्ध)	रिक्त	पदसिद्ध सदस्य
3	25(2)(iii)	परिनियमांद्वारे विहित केलेला एक अधिष्ठाता	प्रो. नंदा ज. पुरी, संस्कृत साहित्य विभाग, क.का.सं.वि, रामटेक	सदस्य
4	25(2)(iv)	महाराष्ट्र शासनाच्या संस्कृत स्थायी समितीमधील, कुलाधिपतींनी अग्रक्रमाने नामनिर्देशित केलेली एक व्यक्ती	प्रो. अम्बा कुलकर्णी संस्कृत अध्ययन विभाग हैद्राबाद विद्यापीठ, हैद्राबाद	सदस्य
5	25(2)(v)	महाराष्ट्र विधानसभेच्या सभापतीने नामनिर्देशित करावयाचा महाराष्ट्र विधानसभेचा एक सदस्य	रिक्त	सदस्य
6	25(2)(vi)	महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या अध्यक्षांने नामनिर्देशित करावयाचा विधानपरिषदेचा एक सदस्य	रिक्त	सदस्य
7	25(2)(vii)	सचिव, उच्च शिक्षण किंवा त्याने नामनिर्देशित केलेली, उपसचिवाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाची नसलेली व्यक्ती (पदसिद्ध)	श्री. अजित बाविस्कर उपसचिव, उच्च शिक्षण	सदस्य

क्र.	कलम	विवरण	समिती सदस्यांचे नाव	पदनाम
8	25(2)(viii)	संचालक, उच्च शिक्षण किंवा त्याने नामनिर्देशित केलेली सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाची नसलेली व्यक्ती (पदसिद्ध)	मा. संचालक, उच्च व शिक्षण विभाग, पूणे	सदस्य
9	25(2)(ix)	परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे विद्यापीठ विभागाचा प्रमुख	डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती वेद आणि व्याकरण विभाग, क.का.सं. वि, रामटेक	सदस्य
10	25(2)(x)	परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे महाविद्यालय, परिसंस्था किंवा पाठशालेचा एक प्रमुख	डॉ. भाऊ दांडे प्राचार्य, सीस्फा कॉलेज ऑफ फाईन आर्ट, नागपूर	सदस्य
11	25(2)(xi)	परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे, विद्यापीठ विभागामधील एक अध्यापक	प्रो. ललिता चंद्रावे, अधिष्ठाता, शिक्षणशास्त्र तथा संकीर्ण विद्याशाखा संकाय, क.का.सं.वि, रामटेक	सदस्य
12	25(2)(xii)	परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे, संलग्न महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांच्या अध्यापकांमधून दहा वर्षांचा अध्यापनाचा अनुभव असलेला, व जो मुख्याध्यापक नाही असा एक अध्यापक	रिक्त	सदस्य
13	25(2)(xiii)	परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे अध्ययन मंडळाचा एक अध्यक्ष	प्रो. कृष्णकुमार पांडेय अधिष्ठाता, प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्र, क.का.सं.वि, रामटेक	सदस्य
14	25(2)(xiv)	कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेला, विद्वत् परिषदेचा एक सदस्य	प्रो. मधुसुदन पेन्ना अधिष्ठाता, भारतीय धर्मतत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकाय, क.का.सं.वि. रामटेक	सदस्य
15	25(2)(xv)	संचालक, नियोजन विकास मंडळ (पदसिद्ध)	डॉ. प्रसाद गोखले, संचालक, नि.वि.मं/ प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्र संकाय, क.का.सं.वि. रामटेक	पदसिद्ध सदस्य
16	25(3)	कुलसचिव — सचिव (पदसिद्ध)	डॉ. रामचंद्र ज. जोशी कुलसचिव, क.का.सं.वि, रामटेक	पदसिद्ध सदस्य
17	25(4)	वित्त व लेखा अधिकारी — स्थायी निमंत्रित	श्री. कैलाश मून, वित्त व लेखा अधिकारी (प्र.), क.का.सं. वि, रामटेक	स्थायी निमंत्रित
18	25(4)	परीक्षा नियंत्रक — स्थायी निमंत्रित	डॉ. स्मिता फडणवीस, परीक्षा नियंत्रक (प्र.) क.का.सं.वि, रामटेक	स्थायी निमंत्रित

* * *

नियोजन व विकास मंडळ

१. सत्र २०२२-२३ मध्ये नियोजन व विकास मंडळ विभागात कार्यरत अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची माहिती.

BPD Staff List (2022-23)

Sr.no.	Name	Post
1	Prof. Prasad Gokhale	Director
2	Smt. Kalyani Deshkar	Assistant Registrar
3	Shri. Atul Khode	Senior Clerk
4	Shri. Nandkishor Meshram	Senior Clerk
5	Shri. Pankaj Pethakar	Peon

२. विद्यापीठाच्या उपलब्ध तरतुदीनुसार गठीत नियोजन व विकास मंडळ समितीच्या सदस्यांची यादी सोबत जोडली आहे.

BPD Committee Member List (2022-23)

Sr. No.		Members Name	Position
1	Kulaguru-Adhyaksha	Dr. Madhusudan Penna, Hon'ble Vice-Chancellor.	Chairperson
2	Sama-Kulaguru if any (The Pro-Kulaguru)	----	Member
3	One Dean of Faculty, nominated by the Vidvat Parishad	Dr. Madhusudan Penna, Dean, Faculty of Bharatiya Dharma, Tattvajanana tatha Sanskrit Sankay, KKSU, Ramtek	Member
4	One Head or Director from amongst the Heads or Directors of the University Institutions or departments, not below the rank of Professor and who is not a Dean nominated by Vidvat Parishad.	Dr. Dinakar Marathe, HoD, Vedanga Jyotisha Department, KKSU, Ramtek.	Member
5	One teacher imparting post-graduate instruction having not less than sixteen years of teaching experience, nominated by Kulaguru.	Dr. Kavita Holey, Professor, Faculty of Sanskrit and other Languages, KKSU, Ramtek.	Member
6	One teacher imparting under-graduate institution having not less than sixteen year of teaching experience, nominated by Vyavasthapana Parishad.	Dr. Parag Joshi, HoD, Department of Adhunik Bhasha, KKSU, Ramtek.	Member
7	One principal of an affiliated College of Sanskrit, nominated by the Vyavasthapana Parishad from among the principal who are members of the Vidvat Parishad.	Dr. Rajashri Meshram, Principal, Kalidas University's B.Ed. College, Ramtek.	Member

8	One principal of an affiliated professional College nominated by Kulaguru.	Dr. Sandhya Purecha, Principal, Sarfojiraje Bhosale Research Centre, Dadar, Mumbai.	Member
9	Two experts, co-opted by the Board from amongst the Heads of National and State Level research institutions.	Dr. C. G. Vijayakumar, Vice-chancellor, Maharshi Panini Sanskrit Evam Vaidik University, Ujjain.	Member
10		Dr. Sacchidanand Mishra , Member, ICPR, New Delhi.	Member
11	Sanchalaka of Niyojana-Vikasa Mandala-Member Secretary.	Dr. Prasad Gokhale, Director (I/c), B.P.D., Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek.	Member Secretary

३. शैक्षणिक सत्र २०२२-२३ करिता एकूण ७७ महाविद्यालयांना विशेषीकृत अभ्यासासाठी मान्यताप्राप्त परिसंस्था (RISS) अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

४. कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा क्र. ३३/१९९७ मधील कलम ६२ (४) अन्वये प्राप्त एकूण १४९ नवीन महाविद्यालयांना शैक्षणिक सत्र २०२२-२३ पासून संलग्नीकरण प्राप्त झाले आहे.

५. विश्वविद्यालयात विविध शैक्षणिक उपक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने वेगवेगळ्या शैक्षणिक संस्थांसोबत शैक्षणिक सामंजस्य करार करण्यात आले व या कराराचे क्रियान्वयन करण्यासाठी समन्वयकांची नेमनूक करण्यात आली.

MOU List 2022-23

Sr.No.	Name & Address	Coordinator	Date
1	Shree Prabhakar Ganesh Gharpure Nagpur (Scholarship)	Dr Parag Joshi	2023
2	Yeshwantrao Chavan College of engineering Nagpur (YCCE)	Prof. Shrivardha Malge (ODL)	2023

६. राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षण अभियान मार्फत विद्यापीठासाठी भौतिक सुविधा या घटकांतर्गत विकास कामांकरिता मंजूर रकमेचा सविस्तर तपशिल —

Sr.	Head	Sub Head	Sanction Amount	Released Amount	Utilized Amount	Balance Amount
1	New Facility	1Construction of Boys / Girls Hostel	90,000,000.00		39,503,571	
		2 Centre for Excellence for Indological Studies			50,000,000	
		Total			89,503,571	496,429.00
2	Renovation & Upgradation	1 Indian Flag Mast	90,000,000.00		1,076,900	
		2 Amphi Theater			2,195,053	
		3 Stage			870,140	

		4 Master Plan of Waranga			3,422,000	
		5 Cafeteria			752,489	
		6 Dining Hall of Existing Recreation Centre			5,144,335	
		7 Boundary Wall of Waranga			37,565,135	
		8 Renovation/ Upgradation of Auditorium			15,000,000	
		9 Renovation of Gurukulam Structure			4,501,910	
		10 Rejuvenation and beautification of the existing water body			3,900,000	
		11 Up gradation of approach road to academic building at waranga campus			12,000,000	
		12 Electricity Connection			6,300,000	
		Total			92,727,962	-
3	Equipments	1Furniture for Gurukulam	20,000,000.00		7,824,894	2,727,962.00
		2 Bunk Beds			799,500	
		3 Furniture for Computer Lab			1,610,900	
		4 Mobile File Compactor			2,069,814	
		5 Furniture			42,144	
		6 Department laboratory equipments (education department)			240,341	
		7 Mirror less Digital Camera			195,330	
		8 Musical Instrument			162,100	
		9 PA system in Seminar Room (Audio & Display Unit)			249,996	
		10 Display Unit			209,363	
		11 Laptop			2,339,960	
		12 Computer for laboratory			1,881,900	
		13 Audio system for Academic Buidling			237,786	
		14 Equipment for Yoga Lab			299,500	
		15 Library Furniture			1,596,000	
		Total			19,759,528	240,472.00
		Total 1+2+3	20,000,00,00	20,000,00,00	201,991,061	-
						1,991,061.00

७. अष्टादशी प्रोजेक्ट.

Project Under Ashtadashi 2022-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Name of the co-Investigator	Sanction Grant In Aid, Rs	Sanction Grant Released Rs
1	A Study of Public Relation Journalism & Role of Public Relation Officer In Sanskrit University	Dr Renuka Bokare	Dr. Jaywant Choudhary	3,00,000	1,50,000
2	Translation of Gramageetamrutum, Knowledge Texts translation Project	Prof. Kavita Holey	Prof.Dr. Nanda Puri	4,26,000	2,13,000
3	Nathamarga Yoga Shastra (Article Study of Uppublished Yoga Mss) Editing & Publishing of Manuscripts Project	Dr. Raghavendra bhat	Shri Sachin Dwivedi	5,00,000	2,50,000
Total Rs				12,26,000	6,13,000

Scheme 2022-23 Under Central Sanskrit University

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanction Grant In Aid, Rs	Sanction Grant Released Rs
1	Training Courses to the students of registered Traditional Sanskrit Institution	Dr. Rajendra Jain	1,00,000	75,000
2	This Programme will be arrange for the purpose of designing , developing & delivering MOOCs similar to the UGC MOOCs for the faculty member of Sanskrit institution from Maharashtra	Dr. Rajendra Jain	1,00,000	75,000
3	Textual Criticism in Sanskrit	Prof. Kavita Holey	1,00,000	75,000
Total			3,00,000	2,25,000

८. शैक्षणिक सत्र २०२१-२२ करिता एकूण २ महाविद्यालयांना Recognized Institute for Skill & Professional Education (RISPE) अंतर्गत मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

List of RISPE 2022-2023

Sr.No	Name of The Institution	Address	Year
1	FutureVersity	Ghatkoper (East) Mumbai	2022-23
2	Lifeness Science Institute Education and Welfare	Ghatkopar East	2022-23

	Foundation's Lifeness Science Institute	Mumbai	
3	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Ghatkoper Mumbai	2022-23
4	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Oshiwara Andheri (West) Mumbai	2022-23
5	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Ulwe Wahal New Mumbai	2022-23
6	Maharashtra Academic Of Engineering And Education Research (MAEER)	Pound Road Kothrud Pune	2022-23

RISPE Centre 2022-2023

Sr.No	Name of The Institution	Address	Year
1	FutureVersity	Oshiwara Andheri (West) Mumbai	2022-23
2	FutureVersity	Ulwe Wahal New Mumbai	2022-23

९. IKS प्रोजेक्ट.

All Indian Council for Technical Education.
Nelson Mandela Marg, Vasant Kunj New Delhi.
Grant in Aid Under IKS Research Projects Scheme for the Year 2021-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanctioned Amount	1st Insallment
1	A Survey of Water Resources of Vidharabha Region based on Indian Dakargala System	Prof.Prasad Gokhale	9,90,000/-	5,45000

All Indian Council for Technical Education.
Nelson Mandela Marg, Vasant Kunj New Delhi.
Grant in Aid Under IKS Centre Scheme for the Year 2021-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanctioned Amount	1st Insallment
1	Department of Bhartiya Darshan Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University	Prof Kalapini Agasti	19,00,000	10,00,000

* * *

विद्या विभाग

(१) अध्ययन मंडळ

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा, १९९७ मधील कलम ३३ (२) तरतूदीनुसार सत्र २०२२-२३ साठी बावीस अध्ययन मंडळांचे गठन करण्यात आले आहे. अध्ययन मंडळाचे नाव खाली नमूद केल्यानुसार आहे.

अ.क्र.	अभ्यास मंडळाचे नाव	अध्यक्ष
१.	तदर्थ वेद अभ्यास मंडळ	प्रा. रविंद्र मुळे / डॉ. जयवंत चौधरी पत्र क्र.ककासवि/विद्या/२०२३/३९ दि.०९.०३.२०२३ पासून
२.	तदर्थ व्याकरण अभ्यास मंडळ	प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती
३.	तदर्थ संस्कृत भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	प्रा. कविता होले
४.	तदर्थ पाली प्राकृत आणि इतर अभिजात भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	डॉ. राजेन्द्र जैन
५.	तदर्थ आधुनिक भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	प्रा. पराग जोशी
६.	तदर्थ कीर्तनशास्त्र अभ्यास मंडळ	डॉ. दिनेश रसाळ
७.	तदर्थ दर्शनशास्त्र अभ्यास मंडळ	प्रा. कलापिनी अगस्ती
८.	तदर्थ योगा आणि पर्यायी चिकित्सा पद्धती अभ्यास मंडळ	प्रा. कलापिनी अगस्ती
९.	तदर्थ दृश्यकला अभ्यास मंडळ	डॉ. भाऊ दांदडे
१०.	तदर्थ प्रदर्शन कला अभ्यास मंडळ	डॉ. संध्या पुरेचा
११.	तदर्थ वेदांग ज्योतिष व वास्तुशास्त्र अभ्यास मंडळ	डॉ. दिनकर मराठे
१२.	तदर्थ मानसशास्त्र अभ्यास मंडळ	डॉ. साई सुसरला
१३.	तदर्थ पारंपारिक भारतीय विज्ञान अभ्यास मंडळ	प्रा. प्रसाद गोखले
१४.	तदर्थ संगणकशास्त्र व उपयोजन अभ्यास मंडळ	प्रा. अंबा कुलकर्णी/ डॉ. विलास महात्मे पत्र क्र.ककासवि/विद्या/२०२३/५२ दि.१८.०४.२०२३ पासून
१५.	तदर्थ शिक्षणशास्त्र अभ्यास मंडळ	प्रा. किर्ती सदार
१६.	तदर्थ हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज व ट्रॅव्हल अँड ट्युरीजम अभ्यास मंडळ	डॉ. उर्वशी यशराय
१७.	तदर्थ ग्रंथालय वार्ताशास्त्र अभ्यास मंडळ	डॉ. दिपक कापडे
१८.	तदर्थ वाणिज्य आणि व्यापार प्रशासन अभ्यास मंडळ	डॉ. श्रीनिवास मानेकर
१९.	तदर्थ प्रशासकीय सेवा अभ्यास मंडळ	डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती
२०.	तदर्थ सामाजिक विज्ञान व समाजकार्य अभ्यास मंडळ	डॉ. गोपिचंद निंबार्ते
२१.	तदर्थ पत्रकारीता माध्यम आणि संवाद अभ्यास मंडळ	डॉ. राखी तिवारी
२२.	तदर्थ विशेष अभ्यास मंडळ	प्रा. कविता होले/ डॉ.अमोल मांडेकर w.e.f. Letter No kksu/Acad./2022/142 Dt.24.11.22

(२) संकाय

विश्वविद्यालयाने कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा, १९९७ मधील कलम ३१ (५) प्रमाणे पाच संकाय स्थापन करण्यात आले आहे. स्थापन करण्यात आलेल्या पाच संकायाची नावे व संकाय अधिष्ठातांची नावे खालीलप्रमाणे आहेत.

अ.क्र.	संकायाचे नाव	अधिष्ठातांचे नाव
१	वेदविद्या संकाय	प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती
२	संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय	प्रा. नंदा ज. पुरी / प्रा. कविता होले w.e.f. Letter No kksu/Eastt./2023/501 Dt.6.05.23
३	भारतीय धर्म, तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकाय	प्रा. मधुसूदन पेन्ना
४	प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्र संकाय	प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय
५	शिक्षणशास्त्र तथा संकीर्ण विद्याशाखा संकाय	प्रा. ललिता चंद्रात्रे

३) विद्वत् परिषद

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय कायदा, १९९७ मधील कलम २७ (२) च्या तरतूदीनुसार विद्वत् परिषदेचे गठन करण्यात आले. सत्र २०२२-२३ मध्ये विद्वत् परिषदेच्या एकूण चार सभा अनुक्रमे (१) दि.०८.०९.२०२२ २) दि.१८.०९.२०२२ ३) दि.२५.११.२०२२ ४) दि.२१.१२.२०२२ रोजी संपन्न झाल्यात. सत्र २०२१-२२ ची विद्वत् परिषद सदस्यांची यादी पुढील प्रमाणे आहे.

विद्वत् परिषद (२०२२-२३)

अ.क्र.	कलम	विद्वत् परिषदेतील सदस्य	पद	नाव
१.	२७ (२) (a)	मा. कुलगुरु	अध्यक्ष	प्रा. मधुसूदन पेन्ना
२.	२७ (२) (इ)	सम कुलगुरु	—	—
३.	२७ (२) (ब)	संकायाचे अधिष्ठाते		
		१. वेदविद्या संकाय	सदस्य	प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती
		२. संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय	सदस्य	प्रा. नंदा ज. पुरी
		३. भारतीय धर्म, तत्त्वज्ञान तथा संस्कृती संकाय	सदस्य	प्रा. मधुसूदन पेन्ना
		४. प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानव्यशास्त्र संकाय	सदस्य	प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय
		५. शिक्षणशास्त्र तथा संकीर्ण विद्याशाखा संकाय	सदस्य	प्रा. ललिता चंद्रात्रे
४.	२७ (२) (क)	अध्ययन मंडळाचे अध्यक्ष		
		१. वेद अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. रविंद्र मुळे
		२. व्याकरण अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. हरेकृष्ण अगस्ती
		३. संस्कृत भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. कविता होले
		४. पाली प्राकृत आणि इतर अभिजात भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. राजेन्द्र जैन
		५. आधुनिक भाषा आणि साहित्य अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. पराग जोशी
		६. कीर्तनशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. दिनेश रसाळ
		७. दर्शनशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. कलापिनी अगस्ती
		८. योगा आणि पर्यायी चिकित्सा पद्धती अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. कलापिनी अगस्ती
		९. दृश्यकला अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. भाऊ दांडे
		१०. प्रदर्शन कला अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. संध्या पुरेचा
		११. वेदांग ज्योतिष व वास्तुशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. दिनकर मराठे

		१२. मानसशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. साई सुसरला
		१३. पारंपारिक भारतीय विज्ञान अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. प्रसाद गोखले
		१४. संगणकशास्त्र व उपयोजन अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. अंबा कुलकर्णी
		१५. शिक्षणशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. किर्ती सदार
		१६. हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज व ट्रेव्हल ॲण्ड ट्युरीजम अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. उर्वशि यशराय
		१७. ग्रंथालय वार्ताशास्त्र अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. दिपक कापडे
		१८. वाणिज्य आणि व्यापार प्रशासन अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. श्रीनिवास मानेकर
		१९. प्रशासकीय सेवा अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. हरेकृष्ण अगस्ती
		२०. सामाजिक विज्ञान व समाजकार्य अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. गोपिचंद निंबार्ते
		२१. पत्रकारीता माध्यम आणि संवाद अभ्यास मंडळ	सदस्य	डॉ. राखी तिवारी
		२२. विशेष अभ्यास मंडळ	सदस्य	प्रा. कविता होले
५.	२७ (२) (म)	संचालक विस्तार सेवा मंडळ,	सदस्य	प्रा. कृष्णकुमार पाण्डेय
६.	२७ (२) (f)	संचालित किंवा संलग्न महाविद्यालयाचे, संस्थांचे किंवा पाठशालांचे, परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येईल त्यानुसार आळीपाळीने नामनिर्देशित करावयाचे प्रत्येकी एक प्राचार्य.	सदस्य	डॉ. सिकंदर मनवरे
७.	२७ (२) (ह)	विद्यापीठ विभाग किंवा परिसंस्था यामधील प्राध्यापकांमधून मा. कुलगुरुंनी नाम निर्देशित केलेला एक प्राध्यापक	सदस्य	डॉ. धर्मेन्द्र तुरकर
८.	२७ (२) (h)	प्रत्येक विद्याशाखेमधून एक या प्रमाणात प्रतिनिधित्व होईल अशाप्रकारे विद्वत परिषदेने महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठ विभागाचे प्रमुख व मान्यता प्राप्त परिसंस्थांचे प्रमुख नसलेल्या व किमान दहा वर्षांचा अध्यापनाचा अनुभव असलेल्या अध्यापकांमधून परिनियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे स्वीकृत केलेला एक अध्यापक.	सदस्य	(१) डॉ. राजश्री मेश्राम (२) प्रा. प्रसाद गोखले
९.	२७ (२) (प)	मा. कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेला विद्यापीठाच्या विद्याविषयक सेवा युनिटचा एक प्रमुख (महिला कक्ष प्रमुख)	सदस्य	डॉ. राजश्री मेश्राम
१०.	२७ (२) (र)	मा. कुलाधिपतीने नामनिर्देशित केलेले राज्यातील संस्कृत परिसंस्थांचे दोन विद्याव्यासंगी	सदस्य	प्रा. प्रसाद जोशी
			सदस्य	प्रा. महाविर अग्रवाल
११.	२७ (२) (k)	मा. कुलगुरुंनी नामनिर्देशित केलेले दोन मान्यवर संस्कृत विद्याव्यासंगी	सदस्य	(१) डॉ. मनमोहन उपाध्याय (२) डॉ. ललितकुमार त्रिपाठी

१२	२७ (२) (स)	मा. संचालक उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य किंवा; सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांच्यापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या त्यांचा नामनिर्देशिती किंवा त्याचा नामनिर्देशिती.	सदस्य	डॉ. महेश कुमार सोलंके
१३	२७ (२) (उ)	महाराष्ट्र शासनाच्या मानसेवी संस्कृत संघटक	सदस्य	रिक्त
१४.	२७ (३)	कुलसचिव, क. का. संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक	सचिव	डॉ. रामचंद्र जोशी

(४) कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयातील अभ्यासक्रमांची यादी
२०२२-२३

अभ्यासक्रमांचे नाव	
अ.क्र.	पदव्युत्तर पदवी
१	एम्. ए. (संस्कृत)
२	एम्. ए. (संस्कृत दर्शन)
३	एम्. ए. (संस्कृत साहित्य)
४	एम्. ए. (वेद)
५	एम्. ए. (संस्कृत व्याकरण)
६	एम्. ए. (वेदांग ज्योतिष)
७	एम्. ए. (योगशास्त्र)
८	एम्. ए. (कीर्तनशास्त्र)
९	एम्. पी.ए.
१०	एम्.ए. (संस्कृत वेदांत)
११	एम्. ए. (शिक्षण)
१२	एम्. एड्.
१३	एम्. एफ.ए.
१४	एम्. फिल. (शिक्षण)
१५	एम्. फिल. (संस्कृत)
१६	एम्. फिल. (संस्कृत दर्शन)
१७	एम्. फिल. (संस्कृत वेदांग ज्योतिष)
१८	एम्. फिल. (संस्कृत व्याकरण)
१९	एम्. फिल. (योग)
२०	एम्. फिल. (संस्कृत वेदा)
२१	आचार्य एम्.ए. (संस्कृत साहित्य)
२२	आचार्य एम्.ए. (व्याकरण)
२३	आचार्य एम्.ए. (वेदांत)
२४	आचार्य एम्.ए. (ज्योतिष)
२५	एम्.ए. (लोकप्रशासन)
२६	आचार्य एम्.ए. (दर्शन)
२७	आचार्य एम्.ए. (वेदा)

२८	मास्टर ऑफ लायब्ररी अँड इन्फार्मेशन सायन्स
२९	एम्.एस.सी. (हॉस्पिटैलिटी स्टडीज)
३०	मास्टर ऑफ सोशल वर्क
३१	एम्.एस.सी. (योगिक सायन्स)
३२	एम्. ए. (ज्योतिर्विज्ञान)
३३	एम्.ए. (संस्कृत मल्टीडिसेप्लनरी)
३४	एम्. ए. (अप्लाइड संस्कृत)
३५	एम्. ए. (पाली)
३६	एम्. ए. (हिंदू अध्ययन)
३७	एम्. ए. (इन्डिक स्टडिज)
३८	एम्. ए. (अप्लाइड फिलॉसॉफी)
३९	एम्. पी. ए. (मणिपूरी)
४०	एम्. पी. ए. (कुचिपूडी)
४१	एम्. ए. (स्पोर्ट मैनेजमेंट)
४२	एम्. ए. (संस्कृत) (इन्डिक नॉलेज स्टडिज)
४३	आचार्या एम्. ए. (पौरोहित्या)
४४	एम्. ए. (मराठी)
४५	आचार्या एम्.ए. (योगा दर्शन)
४६	एम्.एस.सी. (योगिक सायन्स—प्रीसेप्ट अँड प्रॅक्टीसेस)
४७	एम्.ए. (ट्रॅवेल अँड टूरिज्म)
४८	एम्. ए. (हिंदूस्थानी म्युजिक)
४९	एम्. एस.सी. (वेदीक सायन्स)
५०	एम्. एस.सी. (फॅशन डिज़ाईन अँड टेक्नोलॉजी)
५१	एम्. एस.सी. (इंटीरिअर डिज़ाईन)
पदवी	
१	बी. ए. (वेदांग ज्योतिष)
२	बी. ए. (शिक्षण)
३	बी. एड्.
४	बी. ए. (संस्कृत विशारद)
५	बी. ए. (प्रशासकीय सेवा)
६	बी. ए. (योगशास्त्र)
७	बॅचलर ऑफ फाईन आर्ट्स (अप्लाइड आर्ट्स) / (पेंटिंग) / (स्कल्पचर)
८	बी एससी (हॉस्पिटैलिटी स्टडीज)
९	बी. ए. (वेदविद्या)
१०	बी. ए. (कीर्तनशास्त्र)
११	बी. ए. (ट्रॅवेल अँड टुरिज्म)
१२	बी. ए. (नृत्य)
१३	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (व्याकरण)
१४	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (साहित्य)
१५	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (वेदांत)

१६	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (ज्योतिष)
१७	बी.ए. (अतिरिक्त) (संस्कृत)
१८	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (दर्शन)
१९	सन्मानितशास्त्री (बी. ए. ऑनर्स) (वेदा)
२०	बी.एस्सी. (योगिक सायन्स)
२१	बी.ए. (थेटर अँड ड्रामा)
२२	बी.ए. (विशारद पाली)
२३	बी.बी.ए.
२४	बी. कॉम.
२५	बी.व्होक. (मिडीया आर्ट)
२६	बॅचलर ऑफ कॉम्प्युटर अप्लीकेशन
२७	बी.ए. (संस्कृत)
२८	बी.ए. (संस्कृत) (आयुर्वेद स्टडीज)
२९	बी.ए. (विशारद प्राकृत)
३०	बी.एस्स.सी. योगा नॅचुरोपॅथी अँड डाईटिक्स
३१	बी.पी.ए. (डान्स) (मणिपूरी)
३२	बी.पी.ए. (डान्स) (कूचिपुडी)
३३	बी.ए. (संगीत प्रबोध)
३४	बी.एस्स.सी. (इंटेरिअर डिजाइन)
३५	बी.व्होक. (अकाउंटिंग अँड फायनान्स)
३६	बी.एस्स.सी.(ऑनर्स) (बॅचलर इन फॅशन डिजाइन अँड टेक्नोलॉजी)
३७	बी.एस्स.सी. (वेदीक सायन्स)
३८	बी.ए. (फिलॉसॉफी पुर्णदर्शनशास्त्र)
३९	बी.ए. (फॅशन डिजाइन)
४०	बी.ए. (ग्राफिक, अॅनिमेशन अँड विज्युअल ईफेक्ट)
४१	बी.एस्स.सी. (ऑनर्स) इन (इंटेरिअर डिजाइन)
पदव्युत्तर पदविका	
१	पी. जी. डिप्लोमा इन एनशियंट इंडीयन मॅथेमाटीक्स
२	वेदांग ज्योतिष पदव्युत्तर पदविका
३	पी.जी.डी.सी. ए.
४	पी.जी.डिप्लोमा इन योगिक सायंसेस
५	आगल भाषेतून संस्कृतचे अध्ययन
६	पी. जी. डिप्लोमा इन वास्तुशास्त्र
७	पी. जी. डिप्लोमा इन संस्कृत जर्नलिझम
८	पी. जी. डिप्लोमा इन ट्रान्सलेशन स्टडिज्
९	पी. जी. डिप्लोमा इन कलिनरी आर्ट्स
१०	पी. जी. डिप्लोमा इन पानिनियान लिंग्युस्टिक स्टडिज्
११	पी. जी. डिप्लोमा इन ट्रान्सलेशन स्टडिज्
१२	पी. जी. डिप्लोमा इन प्रस्थानत्रयि
१३	पी. जी. डिप्लोमा इन स्पोर्ट मॅनेजमेंट

१४	पी. जी. डिप्लोमा इन फॅशन डिज़ाइन अॅन्ड टेक्नोलॉजी
१५	पी. जी. डिप्लोमा पंचायतीराज
१६	पी. जी. डिप्लोमा इन फायर सेफ्टी अॅन्ड मॅनेजमेंट
१७	पी. जी. डिप्लोमा इन इंडस्ट्रियल सेफ्टी
१८	पी. जी. डिप्लोमा इन इंटिरिअर डिज़ाइन
पदविका	
१	वास्तुशास्त्र पदविका
२	संस्कृत साधना पदविका
३	संस्कृत परिचय पदविका
४	संस्कृत आगम पदविका
५	ग्रंथालय वार्ताशास्त्र पदविका
६	योग, निसर्गोपचार आणि आहारशास्त्र पदविका
७	जर्मन भाषा पदविका
८	वेदशास्त्र कनिष्ठ पदविका
९	पौरोहित्य उच्च पदविका
१०	वेदशास्त्र ज्येष्ठ पदविका
११	कीर्तनशास्त्र कनिष्ठ पदविका
१२	कीर्तनशास्त्र ज्येष्ठ पदविका
१३	जनसंवाद आणि पत्रकारीता अभ्यासक्रम पदविका
१४	डिप्लोमा इन थेटर अॅण्ड परफॉर्मिंग आर्ट
१५	नृत्य उच्च पदविका
१६	नृत्य कनिष्ठ पदविका
१७	नृत्य ज्येष्ठ पदविका
१८	डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज
१९	नृत्य पूर्व पदवी (पदविका)
२०	डिप्लोमा इन मॅन्युस्क्रीप्टॉलॉजी अॅण्ड पॅलिओग्राफी
२१	डिप्लोमा इन एन्शड इंडियन सायंसेस
२२	डिप्लोमा इन एन्शड इंडियन एन्व्हायरमेन्टल स्टडीज
२३	डिप्लोमा इन वैदिक मॅथेमॅटीक्स
२४	डिप्लोमा इन संस्कृत लर्निंग
२५	आगम डिप्लोमा इन प्राकृत
२६	डिप्लोमा इन अरली चाईल्डहुड एज्युकेशन अॅन्ड केअर
२७	डिप्लोमा इन आयुर्वेद अॅन्ड पंचकर्म
२८	डिप्लोमा इन क्रिएटीव्ह राइटींग इन संस्कृत
२९	डिप्लोमा इन फ्रेंच
३०	डिप्लोमा इन इव्हेट मॅनेजमेन्ट
३१	डिप्लोमा इन इंडियन पॉलीटी
३२	डिप्लोमा इन आयुर्वेद मसाज अॅन्ड पंचकर्म टेकनिशियन
३३	डिप्लोमा इन इंटिरिअर डिजाईनिंग
३४	डिप्लोमा इन फॅशन डिजाईनिंग

३५	डिप्लोमा इन योगा अप्लीकेशन
३६	डिप्लोमा इन हॉस्पिटॅलिटी स्टडीज
३७	डिप्लोमा इन इंडियन फिलॉसॉफी
३८	डिप्लोमा इन संस्कृत व्याकरण फॉर फारेन स्टडीज
३९	डिप्लोमा इन चेतना विकास
४०	डिप्लोमा इन कॅटरिंग अँड हॉस्पिटॅलिटी
४१	डिप्लोमा इन कर्मकांड
४२	डिप्लोमा इन इन्ट्रोडक्शन टु पानिनिनयान ग्रामर
४३	डिप्लोमा इन कम्पॅरीटिव लिटरेचर
४४	डिप्लोमा इन पाली अँड प्राकृत
४५	डिप्लोमा इन पुर्णवादी मानवी जिवन व्यवस्थापन
४६	डिप्लोमा इन एविएशन (वैमानिकशास्त्र)
४७	डिप्लोमा इन अर्लि चार्ल्डहूड केअर अँड एज्युकेशन
४८	डिप्लोमा इन मिक्सोलॉजी अँड फेअर
४९	प्रोफेशनल डिप्लोमा इन डिजिटल मार्केटिंग
५०	डिप्लोमा इन हेल्थ अँड ईटरगेटीव लाईफ स्टाईल
५१	डिप्लोमा इन फॅशन डिझायनिंग अँड टेक्नॉलॉजी (आर आय)
५२	डिप्लोमा इन स्कूल मॅनेजमेंट (ओडिएल)
५३	डिप्लोमा इन वॅल्यु एज्युकेशन, वुमेन एमपॉवरमेंट, पंचायत लेवल अँड मिनीस्ट्रेशन
५४	प्री-डिग्री डिप्लोमा इन डांस (मणिपुरी)
५५	प्री-डिग्री डिप्लोमा इन डांस (कुचिपूडी)
५६	प्री-डिग्री डिप्लोमा इन डांस (कर्नाटक संगीत)
५७	डिप्लोमा इन कौटील्य पॉलिसी इन पब्लीक अँड मिनीस्ट्रेशन
५८	अँडवान्स डिप्लोमा इन कलनरी आर्ट्स
५९	डिप्लोमा इन फायर सब ऑफिसर
६०	डिप्लोमा इन फायर सेफ्टी अँड हॅझर्ड मॅनेजमेंट
६१	डिप्लोमा इन इंडस्ट्रियल सेफ्टी
६२	डिप्लोमा इन चार्ल्ड अँड अँडोलसेंट काऊन्सेलिंग
६३	डिप्लोमा इन कॉग्नेटीव अँड रॅशनल एमोटीव बिहेवियर थेरेपी
६४	डिप्लोमा इन लाईफ अँड प्रॉडक्टिविटीव कोचिंग
६५	डिप्लोमा इन डिजिटल डिझाईन अँड ३ डि अॅनिमेशन कम्पोजिटिंग
६६	डिप्लोमा इन पौरोहित्य
६७	डिप्लोमा इन संस्कृत कनव्हर्जेशन अँड ग्रामर
६८	डिप्लोमा इन उपनिषद्
६९	डिप्लोमा इन इंटिरिअर डिझाईन
प्रमाणपत्र	
१	नृत्य प्रमाणपत्र
२	वैदिक मॅथेमॅटीक्स प्रमाणपत्र
३	संस्कृत सेतू (बीएड् प्रवेशाकरिता संस्कृत नसणाऱ्या विद्यार्थ्याकरिता)
४	आयुर्वेद प्रमाणपत्र

५	गीता प्रमाणपत्र
६	वेदविद्या प्रमाणपत्र
७	संस्कृत प्रवेश प्रमाणपत्र
८	सर्टिफिकेट कोर्स इन योग अँड नॅचरोपॅथी
९	सर्टिफिकेट कोर्स इन रायटींग
१०	सर्टिफिकेट कोर्स इन स्पोकन संस्कृत
११	सर्टिफिकेट कोर्स इन हॉलीस्टीक पर्शॅनॅलिटी
१२	सर्टिफिकेट कोर्स इन बीजनेस इंग्लिश कम्युनिकेशन
१३	सर्टिफिकेट कोर्स इन कॉम्प्युटर अप्लीकेशन
१४	सर्टिफिकेट कोर्स इन शारदा स्क्रिप्ट लरनिंग
१५	सर्टिफिकेट कोर्स इन शास्त्रीक मेथड ऑफ आरगुमेन्टेशन
१६	योग सेतू कोर्स
१७	सर्टिफिकेट प्रोग्राम इन फोटोग्राफी
१८	सर्टिफिकेट कोर्स इन ग्राफीक डिजाइन
१९	सर्टिफिकेट प्रोग्राम इन मेकअप
२०	सर्टिफिकेट कोर्स इन पुर्णवाद फिलॉसॉफी
२१	सर्टिफिकेट कोर्स इन क्रीएटीव्ह पेन्टींग
२२	सर्टिफिकेट कोर्स इन मुरल रिलिफ स्कल्पचर
२३	सर्टिफिकेट कोर्स इन फिल्म अप्लीकेशन
२४	सर्टिफिकेट कोर्स इन इंडियन आर्ट्स
२५	सर्टिफिकेट कोर्स इन कस्टम डिग्री
२६	सर्टिफिकेट कोर्स इन आर्ट्स बेसिक
२७	ऑनलाईन सर्टिफिकेट कोर्स इन इंडियन आर्ट्स कल्चर
२८	सर्टिफिकेट कोर्स इन अद्वैता वेदांता
२९	सर्टिफिकेट कोर्स इन वेदांतसार
३०	सर्टिफिकेट कोर्स इन कम्युनिकेटीव इंग्लिश
३१	सर्टिफिकेट इन स्पोकन प्राकृत
३२	सर्टिफिकेट कोर्स इन इन्ट्रोडक्शन टू सायकोलॉजी फॉर शास्त्रा स्कॉलर्स
३३	सर्टिफिकेट कोर्स इन इंडिक शास्त्रा परस्पेक्टिव ऑन सायकोलॉजी फॉर मेनस्ट्रीम सायकोलॉजी प्रॅ.
३४	सर्टिफिकेट कोर्स इन कौटिल्य पॉलिसी इन पब्लिक अँडमिनीस्ट्रेशन
३५	सर्टिफिकेट कोर्स इन रिसर्च मेथोडोलॉजी
३६	सर्टिफिकेट कोर्स इन एम्प्लॉयबिलिटी अँड पर्सनॅलिटी एनहान्समेंट
३७	व्यालु अँडेड कोर्स इन स्पोकन प्राकृत
३८	व्यालु अँडेड कोर्स इन स्पोकन पाली
३९	सर्टिफिकेट इन युएक्स.युआय डिजाइन
४०	सर्टिफिकेट डिजीटल डिजाइन, व्हिडिओ एडिटिंग अँड डिजीटल कम्पोजिटींग
	१२ वी./२ इंटरमिडीयट आर्ट
१	प्राकशास्त्री

* * *

महाविद्यालय विभाग

- १) कविकुलगुरू कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक कायदा क्रमांक ३३/१९९७ मधील कलम ६२(५) अन्वये कायम विना अनुदान तत्त्वावर १४६ नवीन महाविद्यालयांना मान्यता प्रदान करण्यात आली. सदर नवीन महाविद्यालयांना शासन आदेश क्रमांक मान्यता— २०२२/(८१/२२)/मशि—४ आणि मान्यता— २०२२/(८३/२२)/मशि—४ अन्वये दिनांक १५.०६.२०२१ अन्वये मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.
- २) शैक्षणिक सत्र २०२२—२३ मध्ये पूर्व संलग्न महाविद्यालये १७६ आणि शासनाद्वारे नव्याने प्रदान करण्यात आलेल्या पैकी १४६ महाविद्यालये अशा एकूण ३२२ महाविद्यालयांची पुढील प्रक्रिया महाविद्यालय विभागामार्फत करण्यात आली.
- ३) शैक्षणिक सत्र २०२२—२३ मध्ये १९५ महाविद्यालयांमध्ये स्थानिक चौकशी समितीने भेटी दिलेल्या आहेत. स्थानिक चौकशी समितीद्वारे भेटी देण्यात आलेल्या महाविद्यालयांची प्रत्यक्ष पाहणी करण्यात आलेली असून प्राप्त अहवालाच्या अनुषंगाने सदर महाविद्यालयांकडून अनुपालन अहवाल मागविण्यात येऊन पुढील संलग्नीकरण सातत्याची कार्यवाही करण्यात आलेली आहे
- ४) शैक्षणिक सत्र २०२१—२२ मध्ये, अधिनियम १९९७ च्या कलम ६६ अन्वये १७६ महाविद्यालयांना पुढील सत्राकरिता संलग्नीकरण सातत्य प्रदान करण्यात आले. यास अनुसरून या महाविद्यालयांना शैक्षणिक सत्र २०२२—२३ ला महाविद्यालयात प्रवेश प्रक्रिया आणि इतर उपक्रम राबविता आलेले आहेत.
- ५) संलग्न महाविद्यालये आणि (RISS, RISPE) अंतर्गत महाविद्यालय विभागातून नवीन महाविद्यालयांकरिता MKCL पोर्टलवर नवीन खाते उघडून देण्यात आले असून महाविद्यालयांना यापुढील सर्व ऑनलाईन संबंधित प्रक्रिया करता आली.
- ६) विविध संलग्न महाविद्यालयांच्या मागणीस अनुसरून नियमानुसार कार्यकारी प्राचार्य आणि सावधिक शिक्षकांच्या नियुक्त्यांची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली.
- ७) विविध संलग्न महाविद्यालयांची शिक्षक संवर्गातील पदनिश्चिती आणि बिंदूनामावली संदर्भातील प्रक्रिया करण्यात आली.
- ८) संलग्न महाविद्यालयांकडून प्राप्त २F प्रस्तावांची कार्यवाही विभागामार्फत करण्यात आली.

* * *

अभियांत्रिकी विभाग

वार्षिक अहवाल २०२२-२३

(१)

प्रकल्पाचे नाव : संशोधक विद्यार्थी निवास व्यवस्थेसाठी अतिथीगृहाच्या पहिल्या मजल्याचे बांधकाम..

बांधकामाचे क्षेत्रफळ : ६९५.८१ स्क्वे. मि.

प्रशसकीय मान्यता : रू. २,०५,०७,०००/-

अहवाल वर्षापर्यंत प्राप्त अनुदान : रू. २,०५,०७,०००/-

शासन निर्णय निधी	प्राप्त निधी	निधी उपयोजिता
केएसयु-२०१९/प्र.क्र.०२/विशि-२ दि.१३.११.२०१९	रू. ३०,००,०००/-	धनादेश क्र. ००२५८० दि. १६.०३.२०२० सा. बां. विभागाकडे जमा पावती दि.१२/०५/२०२०
केएसयु-२०१९/प्र.क्र.०२/विशि-२ दि.२५.०३.२०२१	रू. ७७,५०,०००/-	धनादेश क्र. ००२६०८ दि. २२.०५.२०२१ सा. बां. विभागाकडे जमा पावती दि. १६/०६/२०२१
केएसयु-२०१९/प्र.क्र.०२/विशि-२ दि. ०४/०१/२०२२	रू. ९०,००,०००/-	धनादेश क्र. ००२६०९ दि. १५/०३/२०२२ सा. बां. विभागाकडे जमा पावती दि. २१/०३/२०२२
केएसयु-२०१९/प्र.क्र.०२/विशि-२ दि. १८/११/२०२२	रू. ७,५७,०००/-	धनादेश क्र. ००२५९८ दि. २१/१२/२०२२ सा. बां. विभागाकडे जमा पावती दि. ०३/०१/२०२३
एकुण	२,०५,०७,०००/-	

कार्यवाही : प्राप्त निधी ठेव अंशदान योजने अंतर्गत सा. बां. विभागाकडे जमा केली आहे.

सा. बां. विभागाकडे जमा रक्कम : रू. २,०५,०७,०००/-

सद्य:स्थिती : सा. बां. विभागाद्वारे काम पूर्ण करण्यात आले आहे.

(२)

प्रकल्पाचे नाव : संशोधक विद्यार्थी निवास व्यवस्थेसाठी अतिथीगृहाच्या दुसऱ्या मजल्याचे बांधकाम..

बांधकामाचे क्षेत्रफळ : ६९५.८१ स्क्वे. मि.

प्रशसकीय मान्यता : रू. २,३०,४२,०००/-

अहवाल वर्षापर्यंत प्राप्त अनुदान : रू. ६७,७२,०००/-

कार्यवाही : प्राप्त निधी ठेव अंशदान योजने अंतर्गत सा. बां. विभागाकडे जमा केली आहे.

सा. बां. विभागाकडे जमा रक्कम : रू. ६७,७२,०००/- धनादेश क्र. ००२६१६ दि. ३१/०३/२०२३

सद्य:स्थिती : सा. बां. विभागाद्वारे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.

(३)

प्रकल्पाचे नाव
बांधकामाचे क्षेत्रफळ
सद्य:स्थिती

: मल्टीपर्वज हॉल इमारतीच्या अंतर्गत व बाह्य सजावटीचे काम..
: ११५७.८७ स्के. मि.
:- CIAN AGRO INDUSTRIES AND INFRASTRUCTURE LTD. NAGPUR यांचेसोबत
MOU करण्यात आलेला असून सदर MOU नुसार संबंधित कामे सुरू आहेत.

(४)

प्रकल्पाचे नाव
बांधकामाचे क्षेत्रफळ
प्राथमिक अंदाज
अहवाल वर्षात प्राप्त अनुदान

: **Centre of Excellence for Indological Studies and Research
at Waranga campus under RUSA Project.**

: १९६५.३० स्के. मि.
: रू. ९,२२,६१,६४८/-
: रू. ५,००,००,०००/-

अ.क्र.	जमा निधी	तपशिल
१	२,००,००,०००/-	धनादेश क्र. ००२३९४८ दि. ०६.०३.२०२१ विश्वविद्यालयाचे पत्र दि. ०६/०३/२०२१
२	८८,००,०००/-	धनादेश क्र. ००२३९५३ दि. १६.०६.२०२१ विश्वविद्यालयाचे पत्र दि. ०६/०७/२०२१
३	२,१२,००,०००/-	धनादेश क्र. ००६९६५१६ दि. ०४.०३.२०२२ विश्वविद्यालयाचे पत्र दि. ०४/०३/२०२२

कार्यवाही
विभागाकडे
सद्य:स्थिती

: शासनाकडून रूसा अंतर्गत प्राप्त निधी ठेव अंशदान योजने अंतर्गत सा. बां.
जमा केला आहे.
: सा. बां. विभागाकडून सदर बांधकाम सुरू आहे.

(५)

प्रकल्पाचे नाव
प्राथमिक अंदाज
अहवाल वर्षात प्राप्त अनुदान
कार्यवाही
सद्य:स्थिती

: **Construction of Internal Road, Storm Water Drains, Cable Duct
and Approach Pathways at Waranga Campus Under RUSA.**

: रू. १४,४३,३९,४२९/-
: रू. १,२०,००,०००/-धनादेश क्र. ००६९६५२० दि. ३१.०३.२०२२
: शासनाकडून प्राप्त निधी ठेव अंशदान योजने अंतर्गत सा. बां. विभागाकडे
जमा केला आहे.
: पहिल्या टप्प्यातील मुख्यप्रवेशद्वार ते Centre of Excellence for Indological
Studies and Research पर्यंत रस्त्याचे बांधकाम पूर्ण करण्यात आले आहे.

(६)

प्रकल्पाचे नाव
प्राथमिक अंदाज
अहवाल वर्षात प्राप्त अनुदान

: **External Electrification (Transformer Substation, Cabling,) &
Street lighting at Waranga Campus, Under RUSA.**

: रू. ५,७६,७२,९८९/-/-
: रू. ६३,००,०००/-धनादेश क्र. ००६९६५२१ दि. ३१.०३.२०२२

कार्यवाही : शासनाकडून प्राप्त निधी ठेव अंशदान योजने अंतर्गत सा. बां. विभागाकडे जमा केला आहे.

सद्यःस्थिती : सा. बां. विभागाकडे अंदजपत्रकास तांत्रिक मान्यतेची कार्यवाही सुरू आहे.

(अ) विश्वविद्यालयाची स्थावर मालमत्ता —

१) रामटेक, मौजा परसोडा येथे ३.९२ हेक्टर जमीन विश्वविद्यालयाने दि. ०२.०४.१९९८ रोजी संपादित केली. किंमत रु. १५,६५,२४१/—

२) नागपूर येथे सीताबर्डी येथील नागपूर सुधार प्रन्यास संकुलामध्ये ४ था माळा २ गाळे (क्र. ४०१— ३५.९२६ स्के.मि. व ४०२— ३९.२९९ स्के.मि.) तसेच ५ वा व ६ वा माळा (क्र.५०१ ते ५१० आणि ६०१ ते ६१०— ७५९.७५ स्के.मि.) एकूण क्षेत्राफळ ८३४.९७५ स्के. मि. वर्ष २००७ —०८ मध्ये संपादित केली. किंमत रु. २,१६,८२,०००/—

रामटेक परिसरातील इमारती —

१) प्रशासकीय इमारत

तळ मजला	— ५६४.३४ स्के. मि.	खर्च रु. ४५.७४ लक्ष
पहिला मजला	— ५६१.१२ स्के. मि.	खर्च रु. ५६.६५ लक्ष
२) अतिथीगृह इमारत तळमजला	— ४१२.०० स्के. मि.	खर्च रु. ४९.६४ लक्ष
३) रिक्रीएशन सेंटर इमारत (वसतीगृह)	— २२७७.५२५ स्के. मि.	खर्च रु. ५६१.७९ लक्ष
४) अॅकेडमिक स्कुल इमारत	— ४७९७.४९ स्के. मि.	खर्च रु. ७५०.०० लक्ष
५) अॅकेडमिक रिसर्च सेंटर इमारत	— १९८९.३७ स्के. मि.	खर्च रु. ५१३.६६ लक्ष
६) मल्टीपर्पज हॉल इमारत	— ११५७.८७ स्के. मि.	खर्च रु. ३३०.१९ लक्ष
७) अतिथीगृह पहिला माळा	— ६९५.८१ स्के.मि.	खर्च रु. २०५.०७ लक्ष

(ब) रामटेक येथे भूसंपादन

महाराष्ट्र शासनाने विश्वविद्यालय स्थापनेवेळी विश्वविद्यालयाकरीता मौजा परसोडा ता. रामटेक जि. नागपूर येथे एकूण ३१.७७ हे. आर. जागा उपलब्ध करून देण्यास वर्ष १९९७ मध्ये मान्यता दिली होती. त्यापैकी पहिल्या टप्प्यात वर्ष १९९८ मध्ये विश्वविद्यालयास उपरोक्त ठिकाणी ३.९२ हे. आर. जागा उपलब्ध करून दिली. उर्वरित २७.८५ हे. आर. जमिन मिळण्याबाबत विश्वविद्यालयाने शासनाकडे सतत पाठपुरावा केला आहे. सदर भूसंपादनाची बाब शासनाकडे प्रलंबित आहे.

(क) अभिनवभारती परिसर, वारंगा, नागपूर

महाराष्ट्र शासनाने मौजा वारंगा ता. नागपूर (ग्रा.) येथील स.क्र.१४० मधील आराजी १९.८१ हे.आर शासकीय जमीन विश्वविद्यालयाकरीता मंजूर केलेली आहे व सदर जागेचा ताबा जानेवारी —२०१९ मध्ये विश्वविद्यालयाने घेतलेला आहे.

(ड) शैक्षणिक उपकेंद्र, सीताबर्डी, नागपूर :-

सीताबर्डी, नागपूर येथे एन. आय. टी. संकुलामध्ये वारंगा परिसराचे कार्यालय अहवाल वर्षात याठिकाणी कार्यरत आहेत.

(इ) विश्वविद्यालयाचे उपकेंद्र, रत्नागिरी :-

विश्वविद्यालयाच्या उपकेंद्रासाठी शासनाच्या उच्च शिक्षण विभागाने वर्ष २०२१ मध्ये अरिहंत मॉल, मौजा झाडगांव ता. जि. रत्नागिरी येथील २२५०० स्के. फुट जागा उपलब्ध करून दिली असुन तेथे शैक्षणिक व प्रशासकीय विभाग सुरू आहे.

परीक्षा विभाग

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या परीक्षा विभागातर्फे हिवाळी 2022 उन्हाळी 2023 परीक्षा सुरळीतपणे पार पडल्या. हिवाळी 2022 परीक्षां मध्ये एकूण 226 परीक्षांना 47322 विद्यार्थी प्रविष्ट झाले होते, उन्हाळी 2023 परीक्षां मध्ये एकूण 306 परीक्षांना 42843 विद्यार्थी प्रविष्ट झाले होते. सर्व परीक्षांचे निकाल विहित मुदतीत म्हणजे 30 दिवसाच्या आत घोषित करण्यात आले. ही विशेष उल्लेखनीय बाब आहे.

परीक्षा विभागातर्फे नामांकन तसेच परीक्षा घेण्यासंबंधीची पूर्वतयारी व निकाल घोषित करण्यापर्यंतची पूर्ण कार्यवाही ऑनलाईन पद्धतीने करण्यात येते. याकरिता विभागात इंटरनेटसह इतर आवश्यक सोयी-सुविधा उपलब्ध आहेत.

परीक्षा मंडळ

अनु. क्र	नाव	पद
01	प्रो. हरेराम त्रिपाठी मा. कुलगुरु कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक	अध्यक्ष
02	प्रा.मधुसूदन पेन्ना, अधिष्ठाता – भारतीय धर्म तत्वज्ञान तथा संस्कृती संकाय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक भ्र 9324151155	सदस्य
03	कृष्णकुमार पाण्डेय अधिष्ठाता,—प्राचीन भारतीय विज्ञान तथा मानवशास्त्र संकाय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक 9324151155	सदस्य
04	डॉ.ललिता चंद्रात्रे अधिष्ठाता, संस्कृत शिक्षणशास्त्र तथा संकिर्ण विद्या शाखा संकाय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक भ्र.9923409510	सदस्य
05	प्रा.कविता होले अधिष्ठाता – संस्कृत तथा संस्कृतेतर भाषा संकाय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक भ्र.9422179185	सदस्य
06	प्रा.हरेकृष्ण अगस्ती, अधिष्ठाता – वेदविद्या संकाय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक भ्र. 9665300979	सदस्य
07	प्रा.प्रसाद गोखले प्राध्यापक, वेदांग ज्योतिष विभाग, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक भ्र 9665300979	सदस्य
08	प्रा.राजश्री मेश्राम, प्राचार्य कालिदास अध्यापक महाविद्यालय, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक 9860678141	सदस्य
09	मा.सहसंचालक, (उच्च शिक्षण) – जुने मॉरीस कॉलेज, नागपूर विभाग,, नागपूर भ्र. 0712–2554210	सदस्य
10	डॉ. जयवन्त चौधरी परीक्षा नियंत्रक	सचिव

* * *

ग्रंथालय विभाग

शैक्षणिक वर्ष 01 एप्रिल 2022 –31 मार्च 2023 मधील वार्षिक ग्रंथालयीन कामकाजाचा तपशील खालीलप्रमाणे सादर करण्यात येत आहे.

1) मुख्य ग्रंथालय वाचन साहित्य

सदर कालावधीत ग्रंथालयात खालील नमुद केलेल्या तपशीलानुसार वाचन साहित्याची भर पडली.

विवरण	01 एप्रिल 2022 – 31 मार्च 2023		
मुख्य ग्रंथालय			
	दाखल नोंद क.	एकुण	खर्च
खरेदी ग्रंथ	20000-20546	547	2,60,204/-
भेट सी.डी.	AVG187-AVG224	38	Nil
भेट प्राप्त ग्रंथ	G17907-G-19521	1615	Nil
लघुशोध प्रबंध	D360-D366	7	Nil
हस्तलिखिते	M-3090-M-3092	3	Nil
शोध प्रबंध	T-174-T226	53	Nil
पुस्तक बांधणीकृत नियतकालिकेचा खंड	J1176-J1299	124	-
नियतकालिक खरेदी/नुतनिकरण	Current Journals 52	04 नुतनीकरण, 03 नविन	11,999/-
k-HUB Education virtual Library		1years	29500/-
Remot Log		1Years(01/06/2022 to 31/05/2023)	97947/-
एकुण 399650/-			
रत्नागिरी उपकेन्द्र विभागीय ग्रंथालय, रत्नागिरी			
खरेदी ग्रंथ	R37-R445 R738-R772	444	1,07,543
भेट प्राप्त ग्रंथ	RG26-RG269	244	Nil
नियतकालिक खरेदी/नुतनीकरण	Current Journals	04 नविन	1,936/-
एकूण मुख्य ग्रंथालय व रत्नागिरी उपकेन्द्र विभागीय ग्रंथालय वाचनसाहित्यावरील खर्च			5,09,129/-

उपरोक्त वाचन साहित्याची आवश्यक ग्रंथालयीन नोंदणी, वर्गीकरण, तालिकीकरण, ग्रंथ उपस्कर इत्यादी प्रक्रिया पूर्ण करुन वाचकांच्या उपयोगासाठी उपलब्ध करुन देण्यात आले आहे.

1.1) भेट प्राप्त ग्रंथाचा तपशिल, मुख्य ग्रंथालय रामटेक

अ. क्र.	ग्रंथ भेट देणा-या व्यक्तीचे नाव	एकूण ग्रंथ
1	डॉ. मधुसूदन पेन्ना, ककासंवि, रामटेक	131
2	केंद्रिय संस्कृत विश्वविद्यालय, न्यू दिल्ली	159
3	स्व. माधव प्रयाग पांडे व स्व. प्रकाश माधव पांडे	93
4	डॉ. शिराळकर विवेक वासुदेव, सांगली	599
5	प्रकाशन विभाग, ककासंवि, रामटेक	135
6	न्यु इरा पब्लिकेशन, डेनमार्क	8
7	Central Council for research in Ayurvedic Science, New Delhi	17
8	गिरीश मोडक, नागपूर	56
9	श्रीमती उर्मिला अरविंद देशपांडे, नागपूर	120
10	D.A. Bhagmat, Nagpur	85
11	जयश्री पेंढारकर आहारतज्ञ, नागपूर	15
12	D.A.Bhagmatwar, Nagpur	85
13	दिव्य दर्शन टस्ट, गुजरात	14
14	डॉ. रेणुका बोकारे, ककासंवी, रामटेक उमा वैद्य	29
15	इतर	69
Total		1615

1.2) भेट प्राप्त ग्रंथाचा तपशिल, रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालय

अ. क्र.	ग्रंथ भेट देणा-या व्यक्तीचे नाव	एकूण ग्रंथ
1	श्री उदय कुमठेकर	122
2	अॅड. रुची महाजनी	105
3	डॉ. दिनकर मराठे	03
4	इतर	14
Total		244

1.3) एकूण भेट प्राप्त ग्रंथाचा तपशिल 2022-2023

Main Library, Ramtek	Sub Centre Library, Ratnagiri	Total Books
1615	244	1859

**1.4) Department Wise expenditure of Books & Periodicals from General Funds 2022-23
(Main Library, Ramtek)**

Faculties	Departments	Books	Copies	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
Faculty of Vedic Studies	Dept.of Veda and Vedic Science	05	50	34660/-	--	--	34660/-
	Department of Vyakaran	27	27	3140/-	01	2500/-	5640/-
Faculty of Sanskrit and Other Languages	Dept.of Sanskrit Language and Literature	18	22	5170/-	01	300/-	5470/-
	Dept. of Modern Languages	9	61	10101/-	--	--	10101/-
	Dept.of Pali, Prakrit and Other Indian Languages	--	--	--	--	--	--
Faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture	Dept.of Bharatiya Darshan	--	--	--	--	--	--
	Dept. of Yogic Science and Holistic Health	26	68	26602/-			26602/-
Faculty of Ancient Indian Science and Humanities	Dept. of Vedanga Jyotish	17	34	12210/-	01	1500/-	13710/-
	Dept. of Ancient Indian Architecture	--	--	--	--	--	--
	Dept.of Computer Science	84	93	56858/-	--	--	56858/-
Faculty of Education and Other Branches of Learning	Dept. of Education	01	20	24000/-	02	6500/-	30500/-
	Dept. of Commerce and Management	--	--	--	--	--	--
	Department of Public Administration	21	97	42271/-			42271/-
	Department of Mass Communication	4	24	19116/-			19116/-
ODL		--	--	--	--	--	--
General		25	43	24068/-	01	200/-	24268/-
Competitive		6	08	2008/-	01	999/-	3007/-
Total		243	547	2,60,204/-	07	11999/-	2,72,203/-

1.5) Expenditure of Books & Periodicals in Ratnagiri Library from General Funds 2022-23

Faculties	Departments	Books	Copies	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
	Ratnagiri Sub center	382	444	1,07,543/-	3	1936/-	1,09,479/-

1.6) Subject Wise expenditure of Books & Periodicals from General Funds in Ratnagiri Library

Subject	Copies	Books	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
Darshan & Dharmshastra	35	38	8698/-	Nil	Nil	8698/-
Sahitya	61	71	7018/-	Nil	Nil	7018/-
Sanskrit	22	32	19908/-	04	1060/-	20968/-
Vyakaran	45	45	5906/-	Nil	Nil	5906/-
Jyotish	17	24	12766/-	Nil	Nil	12766/-
Vedic Studies	1	1	2/-	Nil	Nil	2/-
Yoga & Ayurveda	49	50	12319/-	Nil	Nil	12319/-
Publication Section KKSU	140	168	38830/-	Nil	Nil	38830/-
General	12	15	2096/-	Nil	Nil	2096/-
Total	382	444	107543/-	04	1936/-	1,09,479/-

1.7) Expenditure on K-hub Educational Virtual Library e-resources 2022-23

K-hub Educational Virtual Library Membership	
One Year Membership	Amount
	29500/-

1.8) अहवाल कालावधीपर्यंत ग्रंथालयात उपलब्ध एकूण वाचन साहित्याचा तपशील (मुख्य ग्रंथालय, रामटेक)

1.	खरेदीकृत ग्रंथ	: 20546
2.	भेटप्राप्त ग्रंथ	: 19521
3.	नियतकालिकाचे Bound volume	: 1299
4.	हस्तलिखीते	: 3092
5.	शोध प्रबंध	: 226
6.	लघुशोध प्रबंध	: 36
7.	Audio –visual collection	: 47
8.	Gifted Audio –visual collection	: 224

एकूण वाचन साहित्य : 45321

(टिप : यापैकी विभागीय ग्रंथालयात सर्वसाधारण ग्रंथ एकूण 841 उपलब्ध आहेत.)

1.9) अहवाल कालावधीपर्यंत ग्रंथालयात उपलब्ध एकूण वाचन साहित्याचा तपशील (रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालय)

1.	खरेदीकृत ग्रंथ	: 480
2.	भेटप्राप्त ग्रंथ	: 269

एकूण वाचन साहित्य : 749

2) Data feeding by Library Staff

Sr. No.	Resource Name	Resource URL	No. of Journal	No. of Books
1	Economic & Political Weekly	http://epw.in/	1	Nil
2	ISID	http://isid.org.in/	Database 252 Index Journals	Nil
3	JCCC	http://jgateplus.com/	7900+	Nil
4	Springer Link	http://www.springerlink.com/	2000+	6500
5	Taylor & Francis	www.tandfonline.com	1600	1800
6	JSTOR	http://www.jstor.org/	2500+	Nil
Total			14253+	8300+

KKSU Digital Repository	Communities in KKSU Repositoies	No. of Collection
	Books	203
	Faculty Pub.	185
	Kalidas Collection	12
	KKSU Journal	14
	KKSU Newsletter	19
	KKSU Video	87
	Newspaper Clipping	60
	Other Important Publication	2
	Question Paper	3584
	Project	7
	Thesis	82
	Report	4
	ODL Books	49
	Manuscripts	6
Shodhganga	Thesis data entries	135
Internet Archives	uploaded Items	28
Library Youtube Channel	You Tube Video Channel	335
Total		4812
Koha Software	Books & Manuscripts :No.of data entries	33452
Total		33452
Digitization of Manuscripts	No. of Manuscripts Scan (Data feeding awaited)	3145

3)अहवाल कालावधीपर्यंत ग्रंथालयात उपलब्ध नियतकालिकाचा तपशील :

- प्रिन्ट नियतकालिके :- 56 (52 मुख्य ग्रंथालय व 4 रत्नागिरी ग्रंथालय)
- e- journal : - Through UGC Infonet Consortia

- **NDL-eResources**

- World e-book Library
- South Asia Archive (SAA)

- **NDL User Information**

Active Users	Non Active Users	Active & Non Active Users
136	1028	1164

- **Remote Access Service**

Total Users	Resource Access	Total Resources Used
1246	827	1031

4) ग्रंथालय सेवा व सुविधा (SERVICES & FACILITIES OF THE LIBRARY)

सेवा	सुविधा
✓ ग्रंथ देवघेव सेवा(Circulation Service) ✓ ग्रंथ आरक्षण सेवा(Book Reservation Service) ✓ ग्रंथ प्रदर्शनी(Book Display New Arrivals) ✓ नियतकालिक प्रदर्शनी(Journal Display Service) ✓ झेरॉक्स सेवा (Reprographic Service) ✓ ग्रंथसूची (Bibliographic Services) ✓ आंतरग्रंथालयीन देवघेव(Inter Library Loan Service) ✓ संदर्भ सेवा (Reference service) ✓ माहिती सेवा (information services) ✓ रेफरल (Referral service) ✓ वृत्तपत्र कात्रण सेवा (Newspaper clipping services) ✓ UGC -INFONET Digital Library Consortium e-Resource सेवा ✓ NDL eResources -World e-book Library -South Asia Archive (SAA) ✓ Audio Book Reader (ABRAR) ✓ Electronic Notice Board ✓ Remote Access Services (From 7th Jan. 2021) ✓ Mobile App(RemotLog)	✓ वाचन कक्ष सुविधा (Reading Room Facility) ✓ नियतकालिक सुविधा (Periodical Facility) ✓ वर्तमानपत्र सुविधा (Newspaper Facility) ✓ OPAC सुविधा ✓ दृक –श्राव्य साधन सुविधा (Audio Visual Facility) ✓ इंटरनेट सुविधा (Internet Facility) ✓ हस्तलिखित स्रोत सुविधा (Manuscript Resource Facility) ✓ विभागीय ग्रंथालय सुविधा (Departmental Lib. Facility) ✓ कविकुलगुरु कालिदास विशेष ग्रंथ संग्रह सुविधा (Special collection of books on Kavikulaguru Kalidasa) ✓ Collection of books on NET, SET & JRF, Competitive Exams ✓ Special Collection on Govt. Rule & Regulations ✓ e Thesis full-text database ✓ Plagiarism checkup facility ✓ NVDA Software (Blind Student) ✓ Learn Sanskrit online Facility ✓ Sugamya Pustakalaya

5) Innovative Services/ Works

- 13 विभागीय ग्रंथालय तयार
- NDL Club Service Start for students
- Remote Access Service Started For Affiliated Colleges
- Remote Access Mobile App Started (RemotLog)
- MOU with Vidyasager Kala Mahavidyalaya, Khairi(Bijewada), Ramtek

- वाचनकक्षात स्पर्धा परीक्षा देणा-या विद्यार्थ्यांपैकी खालील विद्यार्थ्यांना यश प्राप्त केलेले आहे.

अनु क्र.	सभासदांचे नाव	पद	विभागाचे नाव	भरती
1	धीरज मांडेवार	Multi Tasking Staff	कामगार राज्य विमा महामंडळ	29.10.2022
2	प्रवीण चंडीमेश्राम	पंपचालक (श्रेणी 2)	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ	29.12.2022

5.1) ग्रंथालयीन अधिकारी व कर्मचारी

कार्यरत कर्मचारी (2022-2023)

Post	No.	Name	Location
Librarian	1	Dr. Deepak Kapade	Main Library, Ramtek
Library Asstt.	2	Dr. Pragati Dhepe	Main library ,Ramtek
		Ku. Minakshi Meshram	Main Library, Nagpur
Clerk	1	Shri.Subhas Gotmare	Main Library, Nagpur
Library Attended	2	Shri. Mukesh Sahare	Main Library, Ramtek
		Shri. P. P. Kawale	Main library ,Ramtek
Peon	1	Sau. Manjusha Kukade	Main library ,Ramtek

5.2) मुख्य ग्रंथालयातील कामाचा तपशील

- NDL (National Digital Library) ची Institutional Membership विश्वविद्यालय ग्रंथालयातर्फे घेण्यात आलेली आहे. सदर Membership घेतल्यामुळे आपण आपल्या विश्वविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना NDL चे Member बनवू शकतो. त्यानुसार वर्ष 2022- 23 पर्यंत NDL मध्ये एकूण 1164 सदस्य बनविण्यात आलेले आहेत.
- National Digital Library Club ग्रंथालय सभासदांनकरिता सुरु करण्यात आली आहे.
- मुख्य ग्रंथालय,रामटेक येथे ककासंवि संलग्नित महाविद्यालयांना Online e-Resources पुरविण्याकरिता Remote Access Service सुरु करण्यात आलेली असून वर्ष 2022-23 मध्ये एकुण 74 महाविद्यालयांनी सभासदत्व घेतलेले आहे.
- तसेच या महाविद्यालयांना Remote Access Mobile App सेवाही पुरविण्यात येत आहे.
- मुख्य ग्रंथालय तसेच रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालयामध्ये एकूण 991 ग्रंथ खरेदी करण्यात आलेत तसेच 4 नियतकालिकांच्या वर्गणीचे नुतनीकरण करण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली. 3 नियतकालिके मुख्य ग्रंथालय रामटेक तसेच 3 नियतकालिकाचे रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालयाकरिता नव्याने सदस्यत्व घेण्यात आले.
- ग्रंथालयात 3113 पुस्तकांच्या कोहा आज्ञावली मध्ये नोंदी घेण्यात आल्या आहेत.
- 3507 नव्या व जुन्या ग्रंथाचे वर्गीकरण करण्यात आले.
- एकुण 52 नियतकालिकांच्या प्राप्त अंकांच्या नोंदी घेण्यात आल्या आहेत.

- मुख्य ग्रंथालय तसेच रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालयामध्ये एकूण 1615 भेट प्राप्त ग्रंथांची दाखल नोंद करून सदर ग्रंथांचे वर्गीकरण, तालीकीकरण तसेच ग्रंथ उपस्कार करण्यात आलेले आहे.
- 20 भेट ग्रंथ दात्यांना धन्यवादाचे पत्र संगणकीकृत ग्रंथांच्या यादी सहीत देण्यात आली.
- एकूण 3856 ग्रंथाना बारकोड लेबल लावण्यात आले.
- मुख्य ग्रंथालय, रामटेक येथे Stock Verification करण्यात आले.
- विभागीय ग्रंथालयाचे वर्ष 2022-23 चे Stock Verification चे कार्य करण्यात आले.
- Online feed back form (google form) तयार करून विद्यार्थ्यांचा feedback online घेण्याची सुविधा उपलब्ध करून दिली.

● **वर्तमान पत्रावर झालेला एकूण खर्च**

अ.क्र	मुख्य ग्रंथालय	वारंगा कॅम्पस ग्रंथालय, नागपूर	रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालय रत्नागिरी	एकूण खर्च
1	23571.00	4320.00	1682.00	29573.00

● **वर्तमान पत्र कात्रण सेवा**

विद्यापीठासंबंधित आणि इतर अशी वर्तमान पत्र कात्रणे संचिकेमध्ये प्रक्रीया करून वाचकांकरीता उपलब्ध करून देण्यात येतात. एकूण 60 ग्रंथालयात कात्रणे उपलब्ध आहे.

● **ग्रंथालयात उपलब्ध असलेली वर्तमान पत्रे**

अहवाल कालावधीत ग्रंथालय उपभोक्त्यांना खालील वर्तमान पत्रे उपलब्ध करून देण्यात आली.

अ.क्र	मुख्य ग्रंथालय	वारंगा कॅम्पस ग्रंथालय, नागपूर	रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालय रत्नागिरी
1	दै. हितवाद	The Hitwada	Ratnagiri Times
2	दै. सकाळ	तरुण भारत	तरुण भारत
3	दै. लोकमत		
4	देशोन्नती		
5	तरुण भारत		
6	दै. लोकसत्ता		
7	नवभारत		
8	दैनिक भास्कर		
9	दै. लोकशाही वार्ता		
10	नोकरी संदर्भ		
11	The Hindu		
12	Indian Express		
एकूण	12	02	02

6) ग्रंथालय सदस्यता

सदस्यता गट	गट विवरण	सदस्य संख्या	सदस्य शुल्क	जमानिधी
A	विश्वविद्यालय प्राधिकारणीचे सदस्य आणि मा. कुलगुरु	04	Nil	Nil
B	विश्वविद्यालयातील अधिकारी	13	Nil	Nil
C	विश्वविद्यालयातील अध्यापक (स्थायी)	12	Nil	1000 x12 =12000
D	अस्थायी शिक्षक	34	Nil	1000x 31=31000 000 x3 =000
E	क.का.संस्कृत विश्वविद्यालयातील नोंदणीकृत संशोधक	49	200 x49=9800	1000 x 47=47000 00x 2 = 000 (Convert Membership)
F	नियमित शिक्षकेतर कर्मचारी	49	Nil	Nil
G	अनियमित शिक्षकेतर कर्मचारी	01	Nil	1000 x 01= 1000
H	विद्यार्थी पदवी,पदव्युत्तर— संस्कृत विभाग	205	200 x 205 =41000	1000 x 01 = 1000
	विद्यार्थी पदवी,पदव्युत्तर संस्कृत विभाग / Scholarship	62	Nil	Nil
	विद्यार्थी पदवी,पदव्युत्तर— शैक्षणिक विभाग	211	500 x 107=53500 200 x104 =20800	Nil
	विद्यार्थी पदवी,पदव्युत्तर— शैक्षणिक विभाग / Scholarship	57	Nil	Nil
	ODL & Others Online Students	3	Nil	Nil
I	एम्.फिल्	00	00 x 0 = 000	—
J	बहिःशाल वाचक	8	200 x 8 =1600	1000 x 8= 8000
K	नैमित्तिक सभासद	05	100 x 05 =500	Nil
L	अल्पकालीन सभासद	26	200 x 26 = 5200	Nil
M	वाचनकक्ष सभासद	140	900 x 140=126000	Nil
N	संलग्नित महाविद्यालय	74	1000 x 74 =74000	Nil
O	विभागीय ग्रंथालय सभासद	13	Nil	Nil
एकूण		966	332400.00	100000.00

7) Library Membership Extension Service Issue-Return या पध्दतीद्वारे परिक्षाकालावधी पर्यंत ग्रंथ देण्यात आलेल्या सभागसदांकडून ग्रंथ ग्रंथालयात परत घेण्यात आले.

Membership Extension Service	Library Membership Extension Service Total Fee(Per Member Rs. 100/-)	Total Books Issue Return	Total Amount
24	2400	238	2400

8) LIBRARY USAGE

8.1) Urkund Plagiarism Software Usage Statistics

No. of Usage	Total Usage
	1609

8.2) e-Shodh Sindhu Consortium

Publisher wise Usage Statistics 2022-2023

Sr. No.	Resources Name	Total
1	Economic & Political Weekly	09
2	ISID	20
3	JCCC (Jgate)	752
4	Springer Link	54
5	Taylor & Francis	196
6	JSTOR	284
7	Nature	06
	Total	1321

8.3) ग्रंथ देवाण-घेवाण

ग्रंथ देवाण-घेवाण	मुख्य ग्रंथालय	वारंगा कॅम्पस ग्रंथालय, नागपूर	रत्नागिरी कॅम्पस ग्रंथालय, रत्नागिरी	विभागीय ग्रंथालय, रामटेक										एकूण
				संस्कृत साहित्य	ज्योतिष	व्याकरण	वेद	दर्शन	योगा	शिक्षणशास्त्र	संगणक	भाषा	Social	
Home Issue	8403	03	Nil	06	19	75	11	Nil	Nil	Nil	28	00	40	8585
Membership Extension Service Issue-return	612	00	00	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	612
Special Home issue Return	368	308	00	52	55	48	01	41	48	09	12	08	53	1003
KKSU Repository Usages	5258	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	5258
Total														15458

8.4) ग्रंथालयास भेट देण्याच्या उपभोक्तांची संख्या

उपभोक्ता	मुख्य ग्रंथालय	वारंगा परिसर ग्रंथालय, नागपूर	एकूण
प्रत्यक्ष ग्रंथालयास भेट	23153	1500	24653
Library Visitor Management System	13225	Nil	13225
KKSU Repository	5297	Nil	5297
E-Resources Visitor	1251	Nil	1251
Remote Access Member	1031	Nil	1031
OPAC	3275	Nil	3275
Total			48732

8.5) Library Usage Summary

Sr. No.	Library Usage	Total
1	Books Issue-Return	9588
2	Membership Extension Circulation	612
3	e-access	1031
4	D-Space (Repository)	5690
5	Urkund	1609
6	OPAC	3275
7	Internet Archive	14440
8	Manuscript Internet Archive	12615
9	Youtube Channel	19311
Total		68171

Annual Avarage : - $68171 \div 280 = 243$

Per day Avarage :- $243 \times 966 \div 100 = 25.20\%$

9) ग्रंथालयीन आवक—जावक

विवरण	आवक			जावक		
	वर्ष 2022–23		एकूण	विवरण	वर्ष 2022–23	
	मुख्य ग्रंथालय	विभागीय ग्रंथालय			मुख्य ग्रंथालय	रत्नागिरी उपकेंद्र ग्रंथालय रत्नागिरी
ग्रंथालय सदस्यता शुल्क	345600	00	345600	ग्रंथ खरेदी	2,60,204.00	107543.00
Extension Service Fees (2021-22)	2400	00	2400	नियतकालिके	11999.00	1936.00
ग्रंथ विलंब शुल्क	29914	00	29914	K-hub Educational Virtual Library Membership	29500.00	-----
ग्रंथ गहाळ शुल्क	1080	00	1080	Remot Log	97947.00	-----
झेरॉक्सिंग शुल्क	00	00	00			
ओळखपत्र गहाळ शुल्क	1350	00	1350			
रद्दी विक्री	Include university Raddi	00	00			
एकूण आवक	380344.00	00	380344.00	एकूण जावक	399650.00	109479.00

9.1) Earn & Learn अंतर्गत वर्ष 2022-2023 मधील एकूण खर्च

अ. क्र.	नाव	एप्रि.	मे.	जून.	जुलै.	ऑग.	सप्टे.	आक्टो.	नोव्हें.	डिसें.	जाने.	फेब्रू.	मार्च	एकूण
1	भाग्यश्री बोरकर	1805	1484	2000	2000	1677	1933	1290	1600	1613	1935	1929	1161	20427
2	उमेश तुपुरवाडी	1333	1484	667	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	3484
3	निरंजन गुरव	-----	---	---	2000	1871	400	-----	---	-----	-----	-----	-----	4271
4	रेवा रूद्रकार	-----	---	---	-----	1097	1133	---	1267	1484	839	---	---	5820
5	प्रियंका बांगडे	-----	-----	-----	-----	774	1733	1290	1067	839	---	-----	---	5703
6	अनुज मंचावार	---	-----	---	---	-----	867	1290	1333	1742	1548	1357	1613	9750
7	भाग्यवंत सुतार	---	-----	---	---	-----	1533	452	-----	-----	---	-----	---	1985
8	मृणाली हरडे	---	-----	---	---	-----	---	903	1333	1742	1871	1714	1161	8724
9	अमन शर्मा	---	-----	---	---	-----	---	---	1400	1355	---	-----	1484	4239
10	आचल वालदे	---	-----	---	---	-----	---	---	-----	1290	1935	1714	2000	6939
11	योगिता थोटे	---	---	---	---	-----	-----	-----	-----	-----	1742	1643	2000	5385
12	किरण पवार	-----	-----	-----	---	-----	---	-----	-----	-----	-----	500	1484	1984
एकूण खर्च रु.														78711

9.2) कंत्राटी कर्मचारी वर वर्ष 2022-2023 मधील एकूण खर्च

अ. क्र.	नाव	एप्रि.	मे.	जून.	जुलै.	ऑग.	सप्टे.	ऑक्टो.	नोव्हें.	डिसें.	जाने.	फेब्रू.	मार्च	एकूण
1	चांदणी कश्यप	4000	6000	5800	5806	6000	5800	6000	6000	5806	6000	5357	6000	68569.00
एकूण खर्च रु.														68569.00

10) ग्रंथालय जमानिधी, नूतनीकरण व परतावा व रद्द झाल्याचे संक्षिप्त तपशील (2021-2022)

अनु क्र.	तपशील	एकूण
1	ग्रंथालय वार्षिक वर्गणी (2021-22)	149000.00
2	एकूण जमानिधी	95500.00
3	एकूण निधी परतावा	-18500.00
4	वित्त-विभागात एकूण मूळ जमा	77000.00
5	नूतनीकरण सत्र 2022-23 करिता	-63000.00
6	सत्र 2021-22 चे जमा निधी शिल्लक	14000.00

- ✓ शैक्षणिक सत्र 2021 –22 मध्ये ग्रंथालयात एकूण 677 ग्रंथालय सभासद होते, त्यापैकी 96 सभासदांचे प्रत्येकी रु. 500/- व रु. 1000/- प्रमाणे एकूण रु. **95500.00** ग्रंथालय जमानिधी प्राप्त झाली होती.
- ✓ ग्रंथालयातून 677 सभासदांनपैकी 96 सभासदांनी जमानिधी परतावाचे अर्ज सादर केले होते. 96 सभासदांचे (रु. 500/- आणि रु. 1000/- प्रमाणे) रु. **18500/-** रक्कम परत करण्यात आली आहे.
- ✓ वर्ष 2021 – 22 करिता ग्रंथालयातील 677 सभासदांचे रु. 1000/- व रु. **500/-** प्रमाणे एकूण रु. **77000/-** वित्त विभागात जमा आहे.
- ✓ रामटेक व वारंगा कॅम्पस नागपूर ग्रंथालय असे .एकूण 14 सभासदांचे जमानिधी रद्द **(Lapes)** झाली असून रु. 14000/- वित्त विभागात जमा आहे.
- ✓ ग्रंथालयातील 677 सभासदांचे वार्षिक शुल्क रु. 500 /- रु. 200 /- व रु. 1000 प्रमाणे रु. **81500/-** इतके आहेत. त्यापैकी (नैमित्तिक सभासदांचे रु. $100 \times 05 = 500/-$ व अल्पकालीन सभासद रु 200×00 तसेच वाचन कक्ष सभासद $500 \times 104 = 52000/-$ तसेच संलग्नित महाविद्यालय सभासद $1000 \times 29 = 29000/-$ असे एकूण रु. **81500/-** शुल्क प्राप्त झाले होते.हे शुल्क रु. **149000/-** मध्ये अंतर्भूत आहेत.)

11) ग्रंथालयातर्फे कार्यक्रमाचे आयोजन व उपक्रम

11.1) ग्रंथालयाला भेट

A) सिंधू महाविद्यालय नागपूर

ज्ञानयोगी डॉ.श्रीकांत जिचकार ज्ञानस्त्रोत केन्द्र, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक ला दि. 19.11.2022 रोजी सिंधू महाविद्यालय नागपूर या महाविद्यालयाच्या 54 विद्यार्थ्यांनी सकाळी 12.00 वा. शैक्षणिक उद्देशाने ग्रंथालयाला भेट दिली. त्यावेळी ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल डॉ. दिपक कापडे यांनी सिंधू महाविद्यालयाचे शिक्षक तसेच विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाची माहिती दिली तसेच ग्रंथालयात कोणकोणत्या सुविधा ऑनलाईन आहेत. या बदल विद्यार्थ्यांना अवगत केले. ही शैक्षणिक सहल विद्यार्थ्यांच्या दृष्टिने अत्यंत उपयुक्त ठरली.

B) केशवनगर माध्यमिक विद्यालय, नंदनवन नागपूर

ज्ञानयोगी डॉ.श्रीकांत जिचकार ज्ञानस्त्रोत केन्द्र, कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक ला दि. 17.12.2022 रोजी केशवनगर माध्यमिक विद्यालय, नंदनवन नागपूर या महाविद्यालयाच्या 100 पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांनी सकाळी 11.00 वा. शैक्षणिक उद्देशाने ग्रंथालयाला भेट दिली. ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल डॉ. दिपक कापडे यांनी केशवनगर माध्यमिक विद्यालयाचे शिक्षक तसेच विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाची माहिती दिली तसेच ग्रंथालयात कोणकोणत्या सुविधा ऑनलाईन आहेत. या बदल विद्यार्थ्यांना अवगत केले.

11.2) ग्रंथ मेळावा

A) विभागीय ग्रंथालय, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित पुस्तक मेळावा

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek च्या अभिनव भारती आंतरराष्ट्रीय वारंगा कॅम्पस, नागपूर व ज्ञानयोगी डॉ. श्रीकांत जिचकार ज्ञानस्त्रोत केंद्र, रामटेक चे विभागीय ग्रंथालय, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने पुस्तक मेळावा दि. 20.12.2022 ते दि. 31.12.2022 पर्यंत, वेळ सकाळी 11 ते सायं. 05 वाजेपर्यंत, स्थळ एन.आय. टी. कॉम्प्लेक्स, पाचवा माळा, सीताबर्डी, नागपूर येथे आयोजित करण्यात आलेला होता.

या पुस्तक मेळाव्याचे उद्घाटन ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल डॉ. दिपक कापडे, डॉ. कुष्णकुमार पांडे, संचालक, वारंगा कॅम्पस नागपूर, डॉ. अमिता वल्ली, प्राचार्य सदाबाई महिला रायसोनी कॉलेज, नागपूर, प्रो. शितल धोपटे, को. फॉऊंडर एक्सेस डिझाइन इन्स्टिट्यूट, नागपूर यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी प्रा. सुतोने, प्रा. वधावन, प्रा. देशमुख आदी मान्यवर उपस्थित होते. या पुस्तक मेळाव्यात सर्व विषयाचे ग्रंथ होते. तसेच या पुस्तक मेळाव्याला विद्यार्थ्यांनी भरपूर प्रतिसाद दिला.

12) Library staff achievement and activities (Year 2022-23)

Dr. Deepak Kapade, Librarian

A) Published papers in Journals

Sr.No	Title	Journal	ISSN / ISBN No.	Whether peer reviewed. Impact Factor, If any
1	Kapade, Dipak and Barphe Vijay(2022) "A Study of preference and citation impact of top 32 views research papers published in SERLS-journal of Information Management"	A quarterly Review for Continuing Deber (UGC Care listed Journal)	2320-7700	UGC Care listed
2	Kapade, Dipak and Dhepe Pragati(2020) "Role of Digital Library in Higher Education System: Special reference NEP-2020"	ShodhSamhita	2277-7067	Peer Reviewed

B) Published Chapter in Books

Sr.No	Title	Book	Publication	ISSN/ ISBN No.
1	Kapade, Dipak and Dhepe, Pragati(2023) "Best Practices of Jananayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek"	KRC: Best Practices and NEP	Current Publication	ISBN 978-93-90253-58-6

C) Book Translation

Sr.No.	Title	Translated Book	Organised by
1.	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

D) Resource person

- 1) "Significance of Academic Libraries for reading and e- resources" by Dr. Dipak Kapade resource person at Vidhya vikas college , Samudrapur "One day national workshop " held on 22/09/2022 .
- 2) As resource person at Research course work 2022 organised by KKSU on course II Data & ICT.
- 3) Guest lecture delivered on ""IPR and Plagiarism" at National Institute of social work , Nagpur on the occasion of workshop on "IPR and Plagiarism" dated 11th Mar, 2023.
- 4) Resource person in 2 days National workshop and Tranning programme on "Digital library resources & information Digital Libraries: A practical Approach" organized by Sardar Patel College , Chandrapur dt. 18 Oct, 2023.
- 5) Resource person in 10 days "Research methodology course "organized by Education Dept, KKSU dt. 4th Mar, 2022. Topic "Role of e-library in Research"
- 6) Resource person in 1 day National Workshop on "Reading Habits "organized by V.V.college , Samudrapur dt. 22nd Sep. , 2022.

E) Patent Publication

1. Selective Dissemination of Information based Intigreted Library Management system , Application No. 20212150478 A, publication date 12/11/2021

F) Additional Charge

Director IOL additional Charge from 1st August 2022 to 12/9/2022

Deputy Director, Research and Publication from 1st Feb 2023

Director IOL additional Charge from 11th May 2023

G) Membership

Member of Central Library committee, Central Sanskrit University, New Delhi from 3/11/2022

Member of ODL Advisory Committee from 13/12/2022

Dr. Pragati Dhepe (Library Assistant)

A) Published papers in Journals

Sr.No	Title	Journal	ISSN / ISBN No.	Whether peer reviewed.Impact Factor,If any
1	Kapade, Dipak and Dhepe Pragati(2020) "Role of Digital Library in Higher Education System: Special reference NEP-2020"	ShodhSamhita	2277-7067	Peer Reviewed

B) Published Chapter in Books

Sr.No	Title	Book	Publication	ISSN/ ISBN No.
1	Kapade, Dipak and Dhepe, Pragati(2023) “Best Practices of Jananayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek”	KRC:Best Practices and NEP	Current Publication	ISBN 978-93-90253-58-6

C) Resource Person

Resource person in 1 day National Workshop on “Reading Culture and Mental Health” organized by V.V.college , Samudrapur dt. 22nd Sep., 2022.

D) Library Orientation

Library Orientation Programme for new students in KKSU dated 24.08.2022

Ku. Meenakshi Meshram (Library Assistant)**A) Book Translation**

Sr. No.	Title	Translated Book	Organised by
1	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Shri. Mukesh Shahare (Library Attendant)**B) Published Paper in Journals**

Sr. No.	Title with page No.	Journal	ISSN / ISBN No.	Whether peer reviewed.Impact Factor,If any
	ग्रंथपडताळणी :आवश्यकता,पद्धती व रद्द बातल घोरण पृष्ठ.क्र.199 ते 208 Special Issue-Vol.no. 2 Issue no.1 Nov-2022	Library Scholar International peer Reviewed Journal of Library Science National Conference	2583-2549 A to Z About Weeding Out-Library Material Yashwant Mahavidyalaya Nanded	Peer Reviewed (ICSSR)

Shri Purushottam Kawale (Library Attendant)**C) Book Translation**

Sr. No.	Title	Translated Book	Organised by
1	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

प्रकाशन विभाग

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालयाचे प्रकाशन विभागांतर्गत वर्ष 2022 – 23 मध्ये विविध कार्ये करण्यात आली आहेत. विश्वविद्यालयाद्वारे प्रकाशित होणाऱ्या पुस्तकांना मान्यता देणे, टंकलेखन करणे, कम्पोजींग करणे, दुरुस्ती करणे, आयएसबीएन देणे, दरपत्रके मागविणे, मुद्रीत करण्याचे आदेश देणे तसेच विश्वविद्यालयाद्वारे आयोजित विविध कार्यक्रम, सेमीनार, कार्यशाळा, उद्घाटन सोहळा, स्थापना दिवस, दीक्षांत समारंभ इ. करिता निमंत्रण पत्रिका, बॅनर्स, माहितीपत्रक, ब्रोशर, फ्लायर, पोस्टर, अहवाल मुद्रीत स्वरूपात व डीजीटल स्वरूपात बनविण्याकरीता डिझाईन चे कार्य प्रकाशन विभागामार्फत होत असतात. तसेच लोगो, दैनंदिनी, कॅलेण्डर, मेमेंटो डिझाईन केल्या जातात.

वर्ष 2022–23 मध्ये रजतमहोत्सव या विशेष कार्यक्रमाचा समावेश आहे. तसेच विद्यापीठाचे जर्नल शोधसंहिता व त्रैमासिक पत्रिका “वैदर्भी” चे डिझाईन, कम्पोजींग, टंकलेखन चे कार्य नियमित सुरू असतात.

संशोधन तथा प्रकाशन विभागातर्फे ऑनलाईन तसेच ऑफलाईन पुस्तकांची विक्री केली जाते.

याव्यतीरिक्त प्रकाशन विभागाद्वारे वर्ष 2022–23 मध्ये प्रकाशित झालेल्या कार्याचा तपशिल खालीलप्रमाणे –

प्रकाशित ग्रंथ

वर्ष 2023 मध्ये रजतोत्सव वर्ष म्हणून साजरे करण्यात आले. सदर वर्षात रजतमहोत्सव निमित्त नवीन पुस्तके तसेच काही पुस्तकांचे पुनर्मुद्रण करून प्रकाशित करण्यात आले. पुस्तक प्रकाशनाचा रु. 954500/- अंदाजे एवढा खर्च आला.

1. ज्योतिषपारिभाषिकशब्दकोशः
(Dictionary of Technical Words in Vedic Jyotish)	प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय
प्रो. प्रसाद गोखले
2. गुलाब-परिमल	डॉ. लीना रस्तोगी
3. विषयतावादः प्रदीपाख्यव्याख्यसहितः ग्रन्थकर्ता म. म. गदाधरभट्टाचार्यः
व्याख्याकर्ता -	जम्मलमडक श्रीनिवासः
4. Non payment of Wages as a Ground for
Litigation in Ancient Indian Law	Dr. Anagha Joshi
5. प्राकृत कथाकाव्य	डॉ. कुसुम पटोरिया
6. Sanskrit idioms, Phrases and Suffixational Subtleties
Prof. P. Sriramachandrudu
मराठी अनुवाद –	प्रो. लाळये
7. वृत्तालोक	प्रो. कविता होले
8. लघुजातकम्	प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय

9. पत्रकारिता – प्रपंचः	श्री. नंदकिशोर पत्तरकिने			
10. गीताविकासस्य पुनरीक्षणम्	प्रो. नंदा पुरी			
11. प्राचीन नगररचना विचार आणि स्मार्ट सिटी	डॉ. रेणुका बोकारे			
12. फलदीपिका भाग-1 व भाग-2	श्री. नंदकिशोर बढे			
13. वाद और संवाद की भारतीय परम्पराएँ	डॉ. राधावल्लभ त्रिपाठी			
14. वसन्तसौरभम्	डॉ. मंजुषा चन्ने			
15. भावगीतान्जलिः	माड्डोट्टशेरि नम्पूतिरिप्पाट्			
16. प्रश्नभूषणम्	कल्याणी डहाळे			
17. कालिदासाच्या नाटकातील दृश्यकला चिकित्सा	श्री. पंकज भांबुरकर			
18. अर्वाचीन संस्कृत साहित्य				
हिंदी अनुवादक डॉ. लीना रस्तोगी मूळ मराठी ग्रंथकार –	डॉ. श्रीधर वर्णेकर			
19. न्याय व्यवस्था व मीमांसा दर्शन	डॉ. उदय कुमठेकर			
20. अश्वशास्त्रम्	डॉ. वाकणकर, वैद्य व्ही.बी.म्हैसकर			
21. संस्कृत ज्ञानेश्वरी	प्रो. मधुसूदन पेन्ना			
22. प्रेरणा	डॉ. संध्या पुरेचा			
23. स्वामीनारायण सम्प्रदायपरिभाषा वेदान्ताचार्य	स्वामी श्रीस्वरूपदासजी			
24. ज्ञापकसमुच्चयः	सरयू शरदचंद्र			
25. Sphota	Mahakavi G.B. Palsule			
26. नितीशतकम्	डॉ. हेमा गोखले			
27. विवेकचुडामणी	डॉ. प्रभा अनंत			
28. जातकालङ्कारः	प्रो. कृष्णकुमार पाण्डेय			
29. Variegated Plumages (English Text Book)	KKSU			
28. भासनाटकचक्र 13 नाटके				
1) अभिषेकनाटक	2) प्रतिज्ञायौगन्धरायण	3) मध्यमव्यायोग	4) अविमारक	
5) प्रतिमानाटक	6) चारुदत्त	7) दूतघटोत्कच	8) पंचरात्र	
9) कर्णभार	10) स्वप्नवासवदत्त	11) बालचरित	12) दूतवाक्य	13) उरुभंग

कॉफी टेबल बुक

विश्वविद्यालयाच्या 25 वर्षांच्या कार्यकाळात विविध उपक्रम पार पाडण्यात आले. त्या सर्वांचा मागोवा घेत दुर्मिळ चित्रचे कॉफी टेबल बुक बनविण्यात आले. सदर कॉफी टेबल बुकच्या 25 प्रती मुद्रीत करण्यात आले असून त्याकरिता 33375/- एवढा खर्च झाला.

शोधसंहिता

शोधसंहिताच्या 9 अंकाच्या पार्ट 2 प्रकाशित झाले. त्याकरिता रु. 24250/- अंदाजे एवढा खर्च झाला.

वैदर्भी

वैदर्भीचा अंक-18 व 19 प्रकाशित झाले. त्याकरिता रू. 78288/- अंदाजे एवढा खर्च झाला.

विश्वविद्यालयीन ध्वज

महाविद्यालयांकरिता 300 ध्वज तयार करण्यात आले. त्याकरिता रू. 280500/- एवढा खर्च झाला.

मेमेंटो

रजतमहोत्सवनिमित्त लहान व मोठे असे एकूण 300 नग मेमेंटो तयार करण्यात आले. याकरिता रू. 285000/- अंदाजे एवढा खर्च झाला.

दैनंदिनी

वर्ष 2023 करिता 500 दैनंदिनी तयार करण्यात आली. त्याकरिता रू. 118000/- अंदाजे एवढा खर्च झाला.

ग्रंथप्रदर्शनीचे आयोजन -

- 1) संस्कृत भारती द्वारा आयोजित अखिल भारतीय छात्र सम्मेलनात विश्वविद्यालयाद्वारे ग्रंथ प्रदर्शनी व ग्रंथ विक्रीचे आयोजन दि. 26 ते 29 जानेवारी 2023 दरम्यान करण्यात आले. सदर ग्रंथ प्रदर्शनीमध्ये ग्रंथ विक्रीद्वारा एकूण रू. 29676/- रक्कम प्राप्त झाली तर ग्रंथ प्रदर्शनीकरिता एकूण खर्च रू. 7515/- आला.
 - 2) जी-20 निमित्त पाहुण्याकरिता देवलापार येथे आयोजित समारंभात विश्वविद्यालयाच्या प्रकाशन विभागाद्वारे ग्रंथप्रदर्शनीचे आयोजन करण्यात आले.
- वर्ष 2022-23 मध्ये ऑनलाईन व ऑफलाईन द्वारा ग्रंथ व ध्वज विक्री रू. 398405/- करण्यात आली आहे.

संशोधन व प्रकाशन विभागात कार्यरत कर्मचारी

1) प्रो. मधुसूदन पेन्ना	—	संचालक
2) डॉ. दिपक कापडे	—	उप-संचालक
3) श्री. उमेश पाटील	—	वरिष्ठ लिपीक

* * *

जनसंपर्क कक्ष

2022–2023

मीडिया समन्वयक –

संस्कृत महोत्सव नवव्या दीक्षांत समारंभासाठी माध्यम समन्वयक म्हणून कार्य विविध कार्यक्रमांच्या 100 हून अधिक पूर्वोत्तर बातम्या प्रकाशित आणि 9 जाहिराती प्रकाशित.

जयंती कार्यक्रमांचे आयोजन

- पीआर सेलने 2022-23 सत्रात विविध जयंती कार्यक्रम आयोजित केले.

सोशल मीडिया खात्यांचे व्यवस्थापन

- विद्यापीठाची सर्व सोशल मीडिया खाती FB, Instagram, Twitter आणि Youtube वेळोवेळी व्यवस्थापित आणि अद्यतनित केली गेली. या खात्यांवर वेळोवेळी फोटो, व्हिडिओ, विशेष अपडेट्स आणि सूचना, शुभेच्छा, फ्लायर्स अपडेट केले जातात.

वृत्तांकन केलेले प्रमुख कार्यक्रम.

- डॉ. चांदे सत्कार खंड
- NEP 2020 वर राष्ट्रीय परिषद
- आझादी का अमृत महोत्सव कार्यक्रम
- संस्कृत महोत्सव
- स्थापना दिन – रजतोत्सव समापन कार्यक्रम
- महाकवी कालिदास संस्कृतव्रत साधना पुरस्कार २०२०-२२
- राजोत्सव कार्यक्रम समर्थ पोर्टल, शोधसंहिता पोर्टल, शोधसंहिता संशोधन जर्नल उद्घाटन कार्यक्रम
- 21 डिसेंबर 2023 रोजी 11 वा दीक्षांत समारंभ
- धर्मशास्त्रावरील आंतरराष्ट्रीय परिषद, रत्नागिरी
- संस्कृत लेखिका संमेलन
- MRC कार्यशाळा आणि स्क्रिप्ट कार्यशाळा
- G20
- IKS सेमिनार
- आंतरराष्ट्रीय योग परिसंवाद

२ माहितीपट तयार करणे

1 माननीय संस्थापक कुलगुरू डॉ. पंकज चांदे यांच्या योगदानावरील माहितीपटाचे लेखन, दिग्दर्शन केले, हा माहितीपट 9.4.22 रोजी डॉ. चांदे यांच्या गौरवग्रंथ विमोचन प्रसंगी पंकजश्री नावाचा हा माहितीपट प्रदर्शित केला.

2 KKSU चा 25 वर्षांचा इतिहास यावरील एक विशेष माहितीपट 18 सप्टेंबर 2022 आणि 16 ऑक्टोबर 2022 रोजी रजतोत्सव समापन कार्यक्रमात प्रदर्शित करण्यात आला. दोन्ही माहितीपटांचे लेखन, दिग्दर्शन व निवेदन केले आहे.

पत्रकार परिषदेचे आयोजन

- 8.03.22 रोजी पंकजश्री सत्कार खंडाच्या प्रकाशनाच्या निमित्ताने
- 19.12.22 रोजी 11 व्या दीक्षांत समारंभाच्या पूर्वसंध्येला

कार्यशाळेचे आयोजन

- फोटोग्राफीवर विद्यार्थ्यांसाठी १४ मार्च २०२३ रोजी कलासृजन कार्यशाळेचे आयोजन

संयोजक

- युवास्पंद व्याख्यानमालेचे यशस्वी आयोजन. 9 जुलै 2022 डॉ. वसंत कुलकर्णी यांनी भूतयै न प्रमदितव्यम् I यावर व्याख्यान दिले.
- रजतोत्सवानिमित्त सुप्रभातम् चितन मालिका यशस्वीरित्या पार पाडली. 21 भाग प्रदर्शित झाले आहेत. रजतोत्सवानिमित्त KKSU च्या सोशल मीडिया चॅनेलवरून प्रसारित होणारे विविध क्षेत्रातील नामवंत विद्वानांचे विचार “सुप्रभातम्” 1 नोव्हेंबर 2021 पासून सुरू झाले आहेत.

अभ्यासक्रम संचालक

- KKSU डिप्लोमा इन संस्कृत जर्नलिझम आणि मास कम्युनिकेशनमध्ये प्रथमच सादर केले. अभ्यासक्रम तयार करण्यात योगदान दिले आणि त्यासाठी कार्यक्रम संचालक म्हणून काम केले.

अतिथी व्याख्याता

- संस्कृत पत्रकारिता आणि जनसंवाद या विषयावरील ऑनलाइन डिप्लोमा अभ्यासक्रमासाठी संस्कृत पत्रकारिता वर्गासाठी संसाधन व्यक्ती म्हणून आमंत्रित केले आहे.
- शास्त्री सेम I पत्रकारितेच्या वर्गासाठी संसाधन व्यक्ती म्हणून आमंत्रित.
- पीएच.डी.साठी संसाधन व्यक्ती म्हणून आमंत्रित अभ्यासक्रम कार्य 2022-23

निमंत्रित चर्चा

- महर्षी पाणिनी वैदिक आणि संस्कृत विद्यापीठात पत्रकारिता आणि संस्कृत काव्य या विषयावर पीएच.डी.कोर्स वर्क वर्गात दोन व्याख्याने दिली. २४-२६.०७.२२
- 22 नोव्हेंबर 2022 रोजी केंद्रीय संस्कृत विद्यापीठ, नवी दिल्ली द्वारे आयोजित विकासयात्रा - बौद्धिक वारसा संवाद मध्ये आझादी का अमृत महोत्सव या विषयावर विशेष व्याख्यान दिले.

संपादक

- 2022-23 मध्ये KKSU च्या वैदर्भी वार्तापत्राचे 4 अंक प्रकाशित केले.
- 26 जानेवारी 2023 रोजी संपादित विद्यापीठ डायरी.
- शोधसंहिता यूजीसी केअर लिस्टेड रिसर्च जर्नलचे संपादक. 2 अंक प्रकाशित.

वार्षिक अहवाल

- वार्षिक अहवाल 2021-22 साठी सदस्य/सचिव म्हणून काम केले.

समन्वयक - महाकवी कालिदास संस्कृतव्रत राष्ट्रीय पुरस्कार २०२०, २०२१ आणि २०२२

- महाकवी कालिदास संस्कृतव्रत राष्ट्रीय पुरस्कार 2020, 2021 आणि 2022 च्या पुरस्कार सोहळ्याची संपूर्ण प्रक्रिया आणि अंमलबजावणी यशस्वीपणे पार पाडली.

उपसंचालक, संशोधन व प्रकाशन विभाग म्हणून योगदान

- UGC केअर लिस्टेड शोधसंहिता – संपादित 2 अंक
- जुलै २०२१ च्या अंकाचे सह-संपादक – रिलीज
- जानेवारी 2022 आणि जुलै 2022 अंकांचे संपादक – प्रकाशित
- रजतोत्सव ग्रंथमाला - KKSU च्या राजमहोत्सवानिमित्त 25 संशोधन आणि ग्रंथ प्रकाशित केले जाईल. या ओळीत 4 पुस्तके प्रकाशित झाली. या पुस्तकांसाठी प्रकाशन सहाय्यक म्हणून काम केले.
- शोधसंहिता ऑनलाइन पोर्टल लिंक - जर्नलच्या सर्व ऑनलाइन प्रक्रियेसाठी शोधसंहिता पोर्टल लिंक कार्यान्वित केली. या पोर्टल लिंकचे उद्घाटन माननीय केंद्रीय मंत्री श्री नितीनजी गडकरी यांच्या हस्ते झाले.

प्रकाशित पुस्तके -

विश्वविद्यालयाच्या रौप्यमहोत्सवी सोहळ्यात प्रचीन नगररचनाविचार – स्मार्ट सिटी साठी उपदेयता हे पुस्तक प्रकाशित. सप्टेंबर २०२२

- 7.10.23 रोजी राघव पब्लिशर्स, नागपूर द्वारे प्रकाशित आदरणीय श्री मोहनजी भागवत, सरसंघचालक, RSS यांच्या हस्ते संयुक्तपणे लिहिलेले वज्रसूचीटंक पुस्तकाचे प्रकाशन

विशेष प्रशंसा -

- 15 ऑगस्ट 2022 रोजी माननीय कुलगुरू प्रा. मधुसूदन पेन्ना यांच्या हस्ते आझादी का अमृत महोत्सव योजनेअंतर्गत अनुवाद प्रकल्प पूर्ण केल्याबद्दल प्रशंसा प्रमाणपत्र.

* * *

Department of Veda & Vyakarana

Establishment Year - 2000

Faculty - Vedavidya

Courses - M.A., M.Phil., Prakshastri, Shastri, Acharya & Vidya-varidhi etc. (Vaidik Literature & Vyakranashastra)

Dean - Prof. Vijaykumar C. G.

HoD - Dr. Harekrushna Agasti, Associate Professor

Asst. Professors - Dr. Shivaram Bhat, Dr. Jaywant Chaudhari
Shri.Kartik Bhagwat, Shri.Amit Bhargav

No. of pursuing Ph.D. Students - 11

Objectives -

- To study & research in ancient Vedic Literature
- To peruse interdisciplinary study & research between Vedic Literature & Modern Science
- To study & research in Vedangas.
- To peruse study of Vyakaranashastra in traditional Gurukul system.
- To inculcate, preserve and conserve the Shastras in new generation
- To propagate Sanskrit through Sanskrit Sambhashan Shibir

Research Focus

- To promote research on both Navya & Prachin Vyyakaran.
- To inspire students to pursue Ph.D on rare manuscripts of Sanskrit Vyakarana.
- Major research projects onVyakarana by faculty members.
- Arranging special lectures for Ph.D. Scholars by eminent scholars for quality research.
- To prepare e-resource of Shastra texts of Vyakarana.
- Promoting interdisciplinary research to achieve maximum utility of research.
- To organize National & International level Seminars, conferences & workshops to update the research knowledge of students in present scenario.

Department of Veda & Vedic Sciences

-: Details of programs and competitions conducted by the Student Welfare Department in the year 2022-23 :-

1. Guru pournima :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Participants :- 250 students and teachers

Gurupurnima was organized by the Department Veda Vedic Science at Param Pujya Golwalkar Guruji campus of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University in Ramtek. In the above program, all the professors were honored by the scientific method. Honorable Vice-Chancellor explained the principle of Guru in his speech.

2. Shri Laxminarayan Yag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 25-07-2022

Participants :- students

On 25-07-2022, Shri Lakshminarayan Yag was organized by Shastravidyagurukulam and Veda Vedic Science Department of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University from 9 am to 10 am at Jatvedasi Yagyashala. The above Yag started with Swastivachan after that Sankalp, Shree Ganapati Poojan, Kalash Poojan, Lakshminarayan Poojan, Kushkandika, Havan was performed from Shreesukt, Purushsukt. The registrar of the university and the head of the department of Vedic Science and all the Deans, department heads, professors and all the students were present in the Yag.

3. Mrityunjay Yaga :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 03-08-2022

Participants :- students

On the occasion of the silver jubilee of the university on 03-08-2022, Mrityunjay Yagya was organized by the Shastravidya Gurukulam and Vedic Science Department from 9 am to 10:30 am in the Jatvedasi Yagya Hall near His Holiness Golwalkar Guruji Gurukulam. In the above program, first of all the program was started with Swastivachan and in the order of worship, Pradhansankalp, Shri Ganpati Pujan, Kalash Pujan, Rudrapujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agnisthafan, followed by Mahamrityunjaya Mantra was performed. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said program.

4. Shravani Upakarm :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 03-08-2022

Participants :- students

On the occasion of Shravan Purnima at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Shravani Upakarma was organized by the Department of Shastravidya Gurukulam Vedic Sciences in the premises of Pt. Golwalkar Guruji Gurukulam. In the above program, the program was started by offering flowers to all the students of the hostel in the Vedic tradition through recitation of penance resolution Swastivachan, after which Dashavidhisnan and Pitratarpan, Surya Upasan, Saptarshi Puja were performed. The said program was conducted under the guidance of Professor Amit Bhargava and Rahul Jha of the Veda Department. All the teachers and students of Gurukul were present in the program.

5. Shriharihar Yaga :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 12 – 08 – 2022

Participants :- students

On the occasion of the silver jubilee of the university on 12 – 08 – 2022, Shri Hariharyag was organized by the Vedic Science Department of Shastravidya Gurukulam from 9 am to 10 am at the Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area. In the above program, the program was first started with Swastivachan and in the order of worship, Havan was performed by Pradhansankalp, Shri Ganpati Pujan, Kalash Pujan, Harihar Pujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agnisthapana, then Rudrasukta, Purushasukta. The program was Poornahuti by the Honorable Vice Chancellor and Registrar. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said programme.

6. Ganesh utsav:-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :-

Participants :- students

Ganeshotsav was organized by the Vedic Sciences Department of Shastravidya Gurukulam in the premises of Parampujya Golwalkar Guruji Gurukulam of the University. The said program started with the installation of the Ganesh idol, the consecration of the Ganesh idol was done under the chairmanship of the Honorable Vice-Chancellor. Shri Ganesh Aarti programs were organized every day at 10 am and 7 pm. Arhana, coordinator of the said Ganesh Utsav program, Prof. All the deans, heads of departments, professors and students were present in the said program organized by Professor Amit Bhargava of the Department of Vedic Sciences.

7. Shri Lakshmiyaga :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 07 – 09 – 2022

Participants :- students

On the occasion of the silver jubilee of the university on 07 – 09 – 2022, Shri Lakshmiyag was organized by the Shastravidya Gurukulam and the Department of Veda Vedic Sciences at the Jatvedasi Yagyashala in the presence of the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam from 9 am to 11 am. The program was first started with Swastivachan, followed by Pradhansankalp, Shri Ganpati Pujan, Kalash Pujan, Lakshmi Pujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agnisthafan, followed by Havan by Shri Sukta. University BPD Director Dr. Prasad Gokhale and the head of the Vedic department was Dr. Jaywant Chaudhary. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said program.

8. Shri Sudarshan Yag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 18-09-2022

Participants :- students

On 18-09-2022, on the occasion of the silver Rajat jayanti of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Shri Sudarshan Yagya was organized by the Department of Shastravidya Gurukulam and Vedavedic Sciences from 9 am to 11 am at the Jatvedasi Yagyashala near the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam. The program was first started with Swastivachan and in the order of worship, Havan was done by Pradhansankalp, Shri Ganpati Pujan, Kalash Pujan, Vishnu Pujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agnisthafan, then Vishnusukta. The program was concluded by the Vice Chancellor of the University, Registrar and other dignitaries and BPD Director Hon. Prasad Gokhale and the head of the Vedic department was Dr. Jaywant Chaudhary. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said programme.

9. Shridurgayag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 04-10-2022

Participants :- students

On date 04-10-2022, Sridurgayag was organized by the Department of Shastravidya Gurukulam Vedic Sciences at the Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area of the university. This was done between 9 and 10 o'clock. In the above program, the program was first started with Swastiva chant and in the order of worship, main resolution, Shri Ganpati worship, Kalash worship, Devi worship, then Kushkandika, Kund worship, Agnistafana, then Devi Sukta, Havan was

performed. The program was concluded by Prof. Parag Joshi, Director of Shastravidya Gurukulam. Done by Parag Joshi. Professors and students were present in the above program.

10. Shri Vishu yaga :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 08-11-2022

Participants :- students

On 08-11-2022, at 9-10 am, Shri Vishnu Yagya was organized by Shastravidya Gurukulam and the Department of Veda and Vedic Sciences at the Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area of the university. In the program, first of all, Swastivachan was done, in the order of worship, Pradhansankalp, Shri Ganapati Puja, Kalash Puja, Shri Vishnu Puja, then Kushkandika, Kund Puja, Agnisthapana, then Purushukta. The inauguration program was concluded by the Vice Chancellor and the Registrar. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the programme.

11. Shri Surya Yag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 15-01-2023

Participants :- students

On 15-01-2023, Shri Surya Yagya was organized by the Department of Shastravidya Gurukulam and Veda Vedic Sciences from 8 am to 10 am in the Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area of the university. In the above program, first of all the program was started with Swastivachan, after that Pradhansankalp, Shri Ganapati Pujan, Kalash Pujan, Surya Pujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agni Sthapan, after that Surya Sukta was recited in the order of worship. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said programme.

12. Shri Saraswatiyag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 26-01-2023

Participants :- students

On 26-01-2023, Shri Saraswati Yag was organized by the Department of Shastravidya Gurukulam and Vedic Sciences from 9 am to 10:30 am in the Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area of the university. The program was first started with Swastivachan, followed by Pradhansankalp, Shri Ganapati Pujan, Kalash Pujan, Saraswati Pujan, then Kushkandika, Kund Pujan, Agni Sthapana,

followed by Saraswati Sukta. All faculty heads, department heads, professors and students were present in the said programme.

13. Shri Rudrayag :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 18-02-2023

Participants :- students

On 18-02-2023 Shri Rudrayag program will be organized by Rosi Vidyapeethachya Param Puja Golwalkar Guruji Gurukulam area, Jatved Yagyashala Shastravidyagurukulam and Vedavedic Science Department between 5 to 6 pm. The program was first started with Swastiva chanting, followed by Pradhan Sankalp, Shri Ganpati puja, Kalash puja, Rudra puja, then Kushkandika, Kund puja, Agnisthapan and then Havan was performed by Rudrasukta. The program was concluded by Prof. Parag Joshi, Director of Shastravidya Gurukul and Head of Veda Department, Dr. Jaywant Chaudhary said. All faculty heads, department heads, professors and students should be present in the said program.

14. Shri Ramayaga :-

Department :- Department Veda & Vedic Sciences

Venue :- Jatvedasi Yagyashala, KKSU Campus, Ramtek

Date :- 30-03-2023

Participants :- students

On the occasion of Shri Ram Navani, on 30-03-2023, Shri Ram Yagya was organized by Shastravidya Gurukul and Ved Vedic Science Department from 9 to 10 am in Jatvedasi Yagyashala in the most revered Golwalkar Guruji Gurukulam area of the university. In the above programme, the program was first started with Swastivachan, followed by Pradhan Sankalp, Shri Ganpati Puja, Kalash Puja, Shri Ram Puja, then Kushkandika, Kund Puja, Agni sthapan, followed by Vedic Mantras. All the professors and students were present in the said program.

Vyakaran Department

1. Seven Days Bridge Course

Department/Cell : Vyakaran

Venue : KKSU RAMTEK

Subject : संस्कृतसम्भाषणप्रशिक्षणं सामान्यव्याकरणं च ।

Date : 24/11/2022 – 01/12/2022

Attended by : Students.

No. of Participants : 60 participants.

A Seven Days Bridge Course was organized from 24th November 2022 to 1st December 2022, by the Department of Vyakarana of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University with the aim of making children capable Sanskrit conversation. In the inaugural session of this program, the Head of the Department of Vyakaran & Campus Director, Prof. Harekrushna Agasti Sir was present. Along with this Dr. Jaywant Chaudhari, (Head of the Department of Veda & Vedic Science), was present as a special guest. In this program, Pankaj Kumar Bhoi, (Assistant Professor of Vyakaran) taught general knowledge of grammar and Dr. Sukant Pramanik (Assistant Professor of Vyakaran) taught authentic Sanskrit Sambhashan skills. Around 50 students from all the departments participated in the program and were taught simple Sanskrit conversation for seven days. This workshop was conducted every evening from 5.30 pm to 7.00 pm. All the children participated with great joy and acquired knowledge of basic Sanskrit Conversation.

2. Saraswata Vyakhyanamala

Department/Cell : Vyakaran

Venue : KKSU RAMTEK

Subject : संख्याविवक्षानिर्णयः

Date : 25.07.2022

Attended by : Students & Faculty members.

No. of Participants : 50 participants.

Saraswantvyakhyanamala was organized by the Vyakaran Department of K.K.S.U on 25.07.2022 at 4.00 p.m. Acharya G.N. Dattatreya Murti of Shri Jagannath Sanskrit University, Puri was present as Speaker in this lecture series. Hon'ble Vice Chanellor of University Prof. Madhusudhan Penna addressed as 'Adhyaksha' in this Vyakhyanamala. The invitee of the meeting was Dr. Harekrushna Agasti, Director of Campus. The topic of Vyakhyanamala was "Sankhyavivakshanirnaiyah. Well –known Acharya Dattatreya Murti Sir's "Sankhyavivakshanirnayah" was an excellent speech on this subject. All the students took great advantage from this vyakhyanamala.

3. Saraswata Vyakhyanamala

Department/Cell : Vyakaran

Venue : KKSU RAMTEK

Subject : संख्याविवक्षानिर्णयः

Date : 17/12/2022

Attended by : Students & Faculty members.

No. of Participants : 50 participants.

Ceremony of Saraswata Vyakhanamala was organized by the Department of Vyakarana and Veda on 17/12/2022 at 11:30 AM. All of Teachers and Students of University were present in this programme. Acharya Ganeshwar Shastri Dravid was present as the Chief Guest. Acharya Krishna Shastri Arveekar was present as the Special Guest in this programme. Prof. Madhusudan Penna, Vice Chancellor of KKSU was present as Chairman of this programme. Prof. Harekrushna Agasti and Dr. Jaywant chaudhary were 'Sanyojaka' of this programme. Dr. Rahul Sharma was the Anchor of this programme. Prof. Harekrushna Agasti Presented 'Prastavikam' of programme. Acharya Krishna Shastri Arveekar Guruji has blessed to all of teachers and students. Lecturer Acharya Ganeshwar Shastri Dravid Guruji distributed the basic knowledge of Vetantadi Shastra. In the end Dr. Jaywant Chaudhary thanked to one and all.

Department of Sanskrit Language & Literature

Establishment Year - 2000

Faculty - Sanskrit & other languages

Courses - 1. Agam Sanskrit, 2. Agam Prakrit),
3. B.A. Sanskrit (Visharad), 4 Shastri,
5. Acharya, 6. M.A., 7. M.Phil. 8 Vidyavaridhi
9. Ph.D., 10. D. Litt. (Sanskrit Literature &
Poetics)

Dean - Prof. Nanda Puri

HoD - Prof. Kavita Holey

Asst. Professors - Dr. Parag Joshi, Dr. Rajendra Jain

No. of pursuing Ph.D. Students - 7

Objectives -

- To study & peruse research in Ancient Sanskrit literature & language.
- To promote the interdisciplinary studies and research in Sanskrit literature & other languages.
- To promote Sanskrit to Sanskrit lovers & layman by perusing Agam & Visharad courses.
- To make available the basic courses of ancient Indian languages like Pali, Prakrit to students.
- To make available Certificate, Diploma in German, French etc. foreign languages for students.

Research Focus

- Contemporary Sanskrit Literature & Poetics
- Interdisciplinary Research
- Research paper publication of research scholar with guide
- Bimonthly one-day departmental Research Meet for Research Scholars.

Department of Sanskrit Language & Literature

Following is a brief report of the various programs conducted by the Department of Sanskrit Language and Literature of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University.

1) Kalidas Day Celebration

The first day of Ashadha is celebrated as Kalidas Day every year. This year an online lecture was organized by the Department of Sanskrit Language and Literature on 07.07. 2022. Dr. Pankaj Chande, founder Vice Chancellor of KKSU, delivered a special lecture on this occasion.. Vice Chancellor of KKSU Prof. Madhusudan Penna presided over the program. Dean of Sanskrit and other Language Prof. Nanda Puri was present along with all the deans, Head of the departments, and teachers were present online.

At the beginning of the program Hon. Vice Chancellor Prof. Madhusudan Penna paid his respects to the statue of Mahakavi Kalidas in the university premises by placing floral wreath. Finance Department Officer Hon. Dr.Ramchandra Joshi was present on this occasion.

Dean of Sanskrit and other Language Prof. Nanda Puri gave the introductory remarks. Dr Chande focused on the beauty of Kalidasa's literature and justified him as important as Shakespeare in Western Literature. Prof. Parag Joshi proposed the vote of thanks.

2) All India Women Sanskrit Writers Conference-

All India Women Sanskrit Writers Conference was organized on 13th July 2022 Wednesday at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek at Varnekar Sabhagruh. This conference was inaugurated by Prof. Kala Acharya, Executive President & Director of Sanskriti Sarwardhan& Sanshodhan Pratishthan, Mumbai. Prof. Shashirekha, retired Professor , Department of Sanskrit Language, Osmania University was present as chief guest Honorable Vice Chancellor of . Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Madhubharti Prof. Madhusudan Penna, Dean of the Faculty of Sanskrit and other Languages Hon. Prof. Nanda Puri, Registrar Hon. Dr.Ramchandra Joshi, Head of Department of Sanskrit Language and Literature and Convener of the Conference Hon. Prof. Kavita Holey were seated on the dais.

In the second session, under 'Special Lecture', Prof.Shivani V., Dean of the Faculty of Science, Karnataka Sanskrit University, Bangalore and Dr LeenaRastogi , a well-known Sanskrit poetess, Nagpur graced the event.

Hon. Prof. Nanda Puri, Dean Faculty of Sanskrit and other Languages. Coordinator of the session was Dr.Rajendra Jain, Assistant Professor, Department of Sanskrit Language and Literature.

Third session was a workshop and discussions were held on topics such as 'Future of Contribution of Women Writers to Sanskrit Literature', 'Women Empowerment' and 'Contribution of Women to Modern Sanskrit Literature and Vidarbha Writers to Sanskrit'. Smt. Durga Parkhi, Mrs. Pratibha Paretkar and Prof. Kalapini Agasthi participated in the workshop. A total of 250 participants attended the event. The program was coordinated by Prof. Parag Joshi and Dr. Pallavi Kawale. All the respected Women Sanskrit writers present during this program were felicitated on the occasion of Guru Pournima.

3. Special lecture on Kavikulaguru Kalidas Kalidasa Day Special Lecture

On the occasion of Kalidas Day at Abhinav Bharati, Waranga campus, A special lecture was organized on 07.07.2022. Founder Vice-Chancellor Hon. Prof. Pankaj Chande Sir extolled Kalidasa's best poetic works and poetic qualities in his luscious and flowing voice. He asserted that the importance of Kalidasa's literature and poetry has been proven at the global level during the research and that he should be called the 'Shakespeare of England'. The program was presided over by Vice Chancellor, KKSU Mahakavi Prof Madhusudan Penna. In the program, Dean Faculty of Sanskrit and other languages, Prof. Nanda Puri was present. The program was attended by Head of Department of Sanskrit Language and Literature Prof. Kavita Holey Prof. Krishnakumar Pandey, director Waranga Campus organized the program. Introduction of the program was done by Prof. Nanda Puri. Assistant prof. Kanchan Sutone and Amrita Sohoni conducted the program.

5. Guru Pournima Program

Department of Sanskrit Language and Literature Abhinavbharati Waranga Campus and Ramtek campus, organized a program on on 13 July 2022 on the occasion of Gurupurnima. A special yajna was performed at Ramtek campus by the students and teachers. Students felicitated all the teachers on the occasion The program was chaired by Prof. Nanda Puri, Dean Faculty of Sanskrit and other languages. Prof. Kavita Holey, Head of the department, Sanskrit Language and Literature was also present for the program. The students of MA Sanskrit conducted and proposed the vote of thanks.

6. Sanskrit Mahaotsav and Sanskrit Quiz Competition

On the occasion of Sanskrit Mahotsava 2022, Dept. of Sanskrit Language & Literature and Vistara Seva Mandal of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek organized a Sanskrit Quiz Competition on 3rd September, 2022 on two levels.

Level 1 for Prakshastri & Graduation students and Level 2 for Post-Graduation students 03 prizes each of First Prize Rs700/-, Second Prize Rs500/- and Third Prize Rs300/- were given on both the levels.

In all 120 Students participated in the Quiz Competition. E Certificates were given to all the participants. Special certificate and cash prizes were given to the winners.

Prof.Krishnakumar Pandey, Director Vistar Seva Mandal gave his blessings to the event. Head of the dept. of Sanskrit language & Literature Prof. Kavita Holey were the organizer and Dr. Pallavi Kawale Coordinated the event.

7. Marathi Bhasha Gaurav Din

Marathi Bhasha Gaurav din was organized by Department of Sanskrit Language – Literature and department of modern languages. In order to convey the importance of Marathi language to the students, the dean of the Faculty, Prof. Nanda Puri guided the students. Head of the department Prof.Kavita Holey was specially present for the program. coordinator of the event.

8. Introduction to Library and Visit

Under the Rajat Mahotsav, in association with Department of Sanskrit Language and Literature and Faculty of Ancient Indian Science and Humanities, Head Librarian Dr. Deepak Kapde delivered a special lecture. He very easily informed the students about the facilities of the library and the procedure to be followed. The program was chaired by Prof.Kavita Holey and in special presence was campus director Prof.Krishnakumar Pandey. Professor Rohini Deshmukh and Kanchan Sutone supervised the work.

9. Participation of department in various activities-

From the beginning of the year 2022-23 , the department was involved in activities such as Admission Process, Academic Plan and Resolution Meeting, IKS Project Application, Academic Board Meeting, Faculty Meeting, Academic Council Meeting, Gita Lecture Series (Waranga Campus), New Appointed Teacher Development Program, Sanskrit Week, Kalidas Vrat Award, Research Journal (Departmental Issue) Kalidas Weekly Issue, Former Vice Chancellor Dr. Pankaj Chande Felicitation Volume, Paper Setting Moderation related exam department work and other administrative tasks are performed from time to time.

10) Academic and other work reviews of professors -

During the academic year 2022-23, all the professors of the department participated in various international, national and state level seminars and conferences, presented research papers and visited various places for the same. Some of the notable ones are-

1) **Professor and dean of the faculty Dr. Nanda Puri** completed the task of translating 13 books of poet Bhasa in the project named Bhasanaatakchakra. She retired on 31st April, 2023. In the august presence of Dr. Pankaj Chande, Founder Vice Chancellor of KKSU, her retirement program was organized on 2nd May, 2023. Under the project Bhasanaatakchakra, she translated one book and edited 13 books. Research Papers published - 03 , Research Papers presented- 03. 01 student completed research work under her guidance. Delivered Lectures as guest lecture 02, currently working on two research projects. She served as member/chairman on various authorities and committees of the university.

- 2) Professor and Head of Department Dr.Kavita Holey** held the charge of Scrutiny and Selection Secretary of Maharashtra State Kalidas Sadhana Award Committee. She also assumed the charge of the IQAC director of the university this year. Under the project Bhasanaatakchakra, she translated one book and edited 13 books. Research Papers published - 05 , Research Papers presented- 04. 01 Mphil student completed research work and 8 PhD students are working under her guidance. Delivered Lectures as guest lecture 03, She has applied for 02 research projects. currently working on two research projects. She served as member/chairman on various authorities and committees of the university.
- 3) Dr.Parag Joshi** held additional charge as Research (Coursework) Coordinator, he also assumed the charge of the University's IQAC Coordinator this year.He has 3 published articles and 01 research papers and 1 presented research papers this year and he has given lectures in 2 places as an invited lecturer.
- 4) Dr.Rajendra Jain** is working as Assistant Professor and has taken charge as the Coordinator of Manuscript Resource Center, University Swayam Coordinator and I. L.M.S. coordinator. His published research papers are 03 and presented research papers are 02 this year and gave 2 lectures as Invited Lecturer.
- 5) Dr.Raghavendra Bhatt** joined the post of Assistant Professor and held the charge as the Principal of the Gurukul. His published research papers are 03 and presented research papers are 02 this year. He edited 02 research papers, presented 02 research papers and delivered 01 lectures as an invited lecturer in this year. He was prominent in the document creation for NAAC.
- 6) Dr. Rakesh Raushan** has joined as Assistant professor in the department and carried out the work of teaching for UG and PG students. Her published research papers are 01 and presented researchpapers are 02 this year.
- 7) Dr.Pallavi Kawale** joined as Assistant professor in the department and carried out the work of teaching for UG and PG students.Her published research papers are 02 and presented researchpapers are 02 this year.
- 8) Mrs. Kanchan, Sutone** joined as Assistant professor in the department (Waranga Campus) and carried out the work of teaching for UG and PG students.She edited book 1 book this year
- 9) Mrs.Rohini Deshmukh** joined as Assistant professor in the department(Waranga Campus) and carried out the work of teaching for UG and PG students.. She has 01 published research papers and 01 presented research papers this year.
- 11)) Awards and prizes of students** - Awards and prizes of students are as follows.

1. State Level Shastrath Competitions (Mumbai) –

Central Sanskrit University (New Delhi) organizes University Level Shastrath Competitions every year at the national level to promote Shastra Swadhyaya. This

year the state level competition was organized at Somaiya Vidyavihar Campus (Mumbai). 20 students participated on behalf of the university. Departmental Student Ms. RadhaDeshkar (Acharya 1st year) secured first position in literary speech competition. And she was selected in the national level competition., Janaki Folanese secured first position for Kavyashalakha, Devika Hingnikar secured first position for Sahityashalaka. These students were selected for National level. Dr Rahul kumar Jha and Shrivarada Malge accompanied them.

2. National Level Shastrarth Competition (Agartala)

Central Sanskrit University (New Delhi) organizes national level Sanskrit Shastrarth Competitions every year to promote Shashtra Swadhyaya. This year the state level competition was organized at Somaiya Vidyavihar Campus (Mumbai). National level competition was organized in Agartala for the selected students. In this, the departmental student Ms. Radha Deshkar (Acharya 1st year) and Devika Hingnikar (Shastri 2nd (year)) both participated. Ms. Radha Deshkar got first rank in Literary Speech Competition, while Ms. Devika Hingnikar got first rank in Literary Shalaka Competition.

3. Awarding of Gold Medals and Ph.D Degrees at Graduation Ceremony-

In the 11th graduation ceremony held on behalf of the university, M. A. student Bhakti Purandare bagged 8 gold medals in total. Priyanka Bangdere received a gold medal as an outstanding student. Also, Dr Neeraj Tiwari, Govind Shinde, Vilobh Bhartiya were awarded PhD degrees.

4. Participation in the Sanskrit week

There was an enthusiastic participation of departmental under graduate as well and postgraduate students on behalf of the department in Various competition organized by the university's extension service from 22nd August 2022.

5. Sanskrit Conversation Class

A Sanskrit conversation class was conducted at the beginning of the semester in July 2022 under the guidance of campus director in Ramtek campus of the university. Prof. Shraddha Upadhyay trained all departmental students. In the said class, all departmental students participated in it.

6. Shastrarth and Dhishana Parishad Participation-

Shastrarth were organized on behalf of Shastrik Learning School in the university. Students of the department Ms. Advaita Kulkarni (Acharya First Year), Ms. Radha Deshkar (Acharya 1st year) and Nirmiti Devalsi (Acharya 1st year) participated in the Shastrarth Sabha. All students of the department participated in the weekly Dishna Parishad conducted by the Student Welfare Department.

7. Best All-round Student Honor –

In the graduation ceremony in the university, the departmental Shastri passed student Ms. Priyanka Bagde received. Samarth Saduru Shankar MaharajRasal gold medal. Moreover, she participated spontaneously in many competitions during her studies and was awarded, the certificate and Best All-round Student Award by the examination department on 21 December 2022.

11. Participation in Sankramanotsav

University celebrates Sankramanotsav(College Day) in the month of January. All the departmental students participated in it.

* * *

Department of Bhartiya Darshan

Establishment Year - 2000

Faculty - Indian Religion, Philosophy & Culture

Courses - Sammnita Shstri (B.A. Honors Darshan)
Aacharya Darshan (M.A. Honors Darshan),
M.Phil., Ph.D. Philosophy, Certificate Course in
Adwait Vedanta, Certificate Course in Vedantsar.

Dean - Prof. Madhusudan Penna

HoD - Dr. Kalapini Agasti, Associate Professor

No. of pursuing Ph.D. Students - 07

Objectives -

- To study the facts of Ancient Indian Religion
- To study & peruse research of the tradition of Indian Darshan
- To peruse comparative study of Indian & other religions
- To study comparatively Indian & Western philosophy & major Works

Research Focus

- To organize research based programs to enable students to contribute to quality research.
- Research projects are proposed under RUSA
- Research carried through Dept. in Indian Philosophy in general and Vedanta, Samkhya-Yoga Philosophy in particular.

Department of Bhartiya Darshan

1. Lord Ramanujacharya and Sri Adi Shankaracharya Jayanti Program

Date - 6 May 2022

On the occasion of the birth anniversary of Lord Ramanujacharya and Shri Adi Shankaracharya on 5th May 2022 and 6th May 2022, a hymn recitation program was held at Shastrarth Shala in the Ramtek area of the university at 10 am under the initiative of Acharya Bharti by the Department of Bharatiya Darshan of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University. All the students of the university attended the program.

The main event of this Acharya Jayanti event was held on 6th May 2022 at 11 AM. Ranga Ramanujacharya, director of Jeeva Sanstha, Hyderabad, was present as the keynote speaker. He himself is a famous scholar of many sciences like Advaita Nyaya, Vishitadvaita, Rhetoric, Grammar, etc. While presenting the difference between Vishitadvaita and Advaita in today's lecture, he brought the nuances of both philosophies to the attention of the students and directly interacted with the students in very simple and straightforward terms. After the recitation of the hymns, garlands and flowers were offered to the image of Acharya Shankaracharya and the book collection of Sri Ramanujacharya by the Honorable Vice-Chancellor. The present teachers and students also expressed their gratitude to Acharya by offering floral wreaths. In the last phase of the program, Honorable Vice-Chancellor of the University Vidyavachaspati Dr. Madhusudan Penna delivered the presidential speech. In it he reviewed the works of Shankaracharya and Sri Ramanujacharya and inspired the students to continue in the study of scriptures. Dr. Agasti, the head of the department, took the lead in organizing this program. The program was organized by Mrs. Shraddha Upadhey through colleagues. A total of 91 people attended this program through online medium while nearly 50 students benefited from this program.

2. Abhinav Guptacharya Jayanti - Special Lecture

Date 10 June 2022

A special lecture on the occasion of Abhinav Guptacharya Jayanti was organized on 10 June 2022 through the online medium by the Department of Bharatiya Darshan of KKSU under Rajat Mahotsav. Jeshtha Acharya Ramakant Shukla of National Sanskrit Institute Bhopal was present as the main lecturer in this program. Acharya Madhusudan Penna Hon'ble Vice-Chancellor presided. More than 220 people attended the event. All the faculty students of the university and Darshan scholars from all over India attended the event. Dr. Kalapini Agasti, Head of Department of Bharatiya Darshan, introduced the program.

In this program, Acharya Ramakant Shukla shed special light on Abhinav Guptacharya's contribution to literature on philosophy and hymn composition. On this occasion, he specially mentioned the differences of Abhinav Guptacharya with the thoughts of Shankaracharya. In the presidential address, Acharya Madhusudan Penna gave many examples of serious philosophical thinking of Abhinav Guptacharya and explained his

philosophy to the students in simple terms, his relationship with Kashmir Shaivism. The participants expressed their satisfaction with the organization of this program and hoped that such scientifically informative lectures would be organized more often. For organizing this event Mrs. Shraddha Upadhey made special efforts. Also, other teachers of the department, Sachin Daware and Dr. Jammalamadaka Shrinivasa also gave support.

3. Prajnachakshu Shri. Gulabrao Maharaj Jayanti - Special Lecture

Date - 6 July 2022

A special lecture was organized on the occasion of Gulabrao Maharaj's birth anniversary under the Acharya Jayanti program in association with Department of Bharatiya Darshan of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University and Abhinav Bharati. On July 6, 2022, from seven to eight in the evening, an interesting lecture on the biography and philosophy of Prajnachakshu Gulabrao Maharaj was presented by renowned thinker and Professor Alka Indapwar. The program was attended by more than sixty people. Dr. Madhusudan Penna, Honorary Dean of the Faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture, delivered the presiding address of the program. From the Acharya's lectures, the students came to know many unknown topics like Madhura Bhakti Sri Krishna Panchayat and Adhyastavivarta etc. The organizers expressed the feeling that the department is happy that the thoughts of Gulabrao Maharaj have been conveyed to the new generation with the presence of these two who have taken up the noble task of promoting Gulabrao Maharaj's devotion and his philosophy. The program was moderated by Mrs. Amrita Sohoni. Mrs. Shraddha Upadhey gave a vote of thanks, while Mr. Sachin Daware contributed to the success of the program.

4. Sanskrit Storytelling Competition

Date - 6 September 2022

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University and Department of Bharatiya Darshan organized a Sanskrit Storytelling Competition on September 6, 2022 in Prajnachakshu Gulabrao Maharaj Yoga Hall of the University under Rajat Mahotsav and on the occasion of Sanskrit Mahotsav. The competition was conducted in two stages. A total of twenty students participated in the competition. The students showcased their acting skills and Sanskrit elocution by portraying social and historical characters in various costumes. The winners were given certificates on behalf of the department.

In this story telling competition, the topic for the competition was chosen by the students themselves. The students gave their presentation in the ten minutes allotted to them. Mrs. Shrivarda Malge and Shri. Sumit Kathale carried out the review. Mrs. Shraddha Upadhey contributed to the project along with all the teachers of the department for organizing the competition.

5. Gita Jayanti Programme

Dated 1.2.3. December 2023

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University organized Gita Jayanti program on December 1st, 2nd and 3rd under Acharya Jayanti initiative. The program was organized in two phases like every year. It was dated December 1-2 and 3 between 7:30 and 8:30 in the morning. At Gulabrao Maharaj Yoga Bhavan, all the students and teachers of the university recited a total of six chapters of Srimad Bhagavad Gita. Many people took advantage of this Parayana through online medium as well. Thus a total of over 200 people registered their participation through both physical and online media. On December 3rd, this parayana was concluded by performing aarti of Shrimad Bhagavad Gita. Honorable Registrar of the University Dr. Ramchandra Joshi and his family were present on this occasion. Moreover, campus director of the university Dr. Harekrishna Agasti guided the attendees on this occasion. The morning session concluded with Prasad distribution.

Dr. Yashodhan Sakhre Maharaj, a well-known kirtan artist of Maharashtra and a follower of Varkari sect, was present through online medium for the special lecture organized on this occasion. He mesmerized the audience with his luscious voice, guiding them through his tradition on the importance of Bhagavad Gita and its devotional context. On this occasion, Dr. Kalapini Agasti, Head of the Department of Bharatiya Darshan, welcomed Sakhare Maharaj with words and more than a hundred listeners attended the event. The Registrar of the University congratulated the department for this project. For this program Ms. Shraddha Upadhey received special support from Ms. Amrita Sohni and Mr. Sachin Daware.

6. I. K. S. Youth Conference

Date - 3,4,5, February 2023

IKS Youth Conference was organized at Chinmay University Ernakulam on 3rd, 4th and 5th February 2023. Research papers of two students of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University were selected for this conference. Among them, Ms. Isha Mashankar wrote a research paper on Bharatiya Bhagavadgitayam Aharasya Swarupam, while Ms. Advaita Kulkarni presented the topic Governance of Dasopant. Along with these two students as a guide and representative of the university Mrs. Shraddha Upadhey was present. In this conference, which lasted for three days, expert lectures were organized to introduce various branches of knowledge tradition based on Indian knowledge tradition. Also, on the first two days, nearly 600 students who came from all over India to present the topic read research papers. On this occasion, the students from our university could hear directly how the multidisciplinary thinking of the youth of India is going on. Also, guidance was also given on what aspects should be followed while submitting the research paper in the future. Among our students, Ms. Isha Mashankar's research paper presentation was a poster presentation. By presenting the prepared topic in 10 printouts, the student performed the task of explaining the topic in English, Hindi or Sanskrit very skillfully. Ms. Advaita Kulkarni, a student, while introducing the diverse works of Saint

Dasopanta in the 16th century, presented Dasopanta's discussion about state governance on a verse from the eighteenth chapter of Srimad Bhagavad Gita to the audience and her subject was appreciated. Just as the students gained special knowledge of the Indian knowledge tradition by visiting Chinmay University, the birthplace of Adya Shankaracharya, they also gained a spiritual energy from seeing Adya Shankaracharya. Organisers from Chinmay University expressed gratitude to their university for providing this opportunity to both of them.

7. Shri Shankaracharya Jayanti - Special Lecture

Date 26/04/2023

A special lecture was organized on the occasion of Shri Shankaracharya Jayanti under the Acharya Bharati initiative by the Department of Bharatiya Darshan of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University. Acharya Madhusudan Penna was the keynote speaker for this program. Dr. Kalapini Agasthi, Head of the Department, introduced the programme. The program was started with an invocation. After that the students sang various hymns composed by Shankaracharya and offered floral tributes to the Acharya. In the special lecture that followed, Acharya Madhusudan Penna explained the importance of Guru tradition and revealed the life and biography of Sri Shankaracharya. While lecturing on various events in his life, the Acharya presented the Advaita tradition shaped by him and its main principles before the audience. Some important points are specially mentioned to underline the bright position of Shankaracharya among all philosophers. In the real sense, the students got a lesson about why Jagadguru Shankaracharya is still popular today. At the end of the program Mrs. Amrita Kulkarni thanked the participants. Ms. Upadhyay performed the responsibility of conducting this program. While Mr. Sachin Daware also participated for the success of the program, this online lecture program was conducted in the presence of a total of 90 people.

*** * ***

Dept. of Yogic Sciences & Holistic Health

Yogic cooking, painting and essay writing competition

On the occasion of International Yoga Day, several competitions were organized to create awareness about yoga among the masses. These competitions included Yogic Cooking Competition, Painting Competition and Essay Writing Competition. This competition was conducted from 1st to 20th June 2022. The contestants were awarded with prizes and certificates. A total of 46 contestants participated in this event. Smt. Amrita Kulkarni conducted these competitions.

Yoga camp for kids

From 15th to 21st June 2022, at Sant Gulabrao Maharaj Yoga Hall, a special yoga class (free) was conducted for children. A total of 15 children benefited from this kids' yoga camp in Ramtek area. 46 students participated in this. These sessions were conducted under the guidance of Yoga researcher Ramsagar Yadav and KKSU MA students, Neelam Nimje and Ramanand Raut.

International Yoga Day June 2022

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Department of Yoga Shastra and Holistic Health, organized several programs and activities as follows on the occasion of "International Day of Yoga - 21st June, 2022". Spread over 3 months before International Yoga Day, the activities are mentioned below. The formal program of International Yoga Day was held in two parts on 21st June 2022 at Ramtek Campus of KKSU. Number of participants: 200+

1) Yoga practice (Protocol as per Govt. International Yoga Day)

In the first part, a yoga demonstration session was conducted from 7.30 am to 8.30 am, as per the International Yoga Day protocol of the government. In which Assistant Prof. of Yoga Department of KKSU, Mr. Mithilesh Bhakere and Special Guest, Senior Yoga Teacher of Janardhanaswamy Yogabhyasi Mandal, Nagpur Mrs. Varsha Kaushik under the guidance of the university staff and students practiced various yogic practices like asana, breathing, relaxation and meditation. Tehsildar of Ramtek Shri. Balasaheb Maske, was present as the chief guest. Honorable Vice Chancellor of the University, all Statutory Officers, Heads of all Departments, staff and students were present on this programme. The program was held in the premises of the University, popularly known as Chandra-Shala. This program is conducted by Shri. Mithilesh Bhakere and Mrs. Varsha Kaushik.

(2) Formal Program of Yoga Day

The morning yoga program was organized in the university premises. It was conducted at Varnekar Hall. The program started by lighting the lamp by all dignitaries. Students of the university performed Yoga Geet in front of all the audience. In this program, Mr. Balasaheb Mhaske Tehsildar Ramtek and Smt. Varsha Kaushik - Senior Yoga Instructor of Janardhanaswamy Yoga Practice Mandal, Honourable Registrar Dr. Ramchandra Joshi

presented his thoughts on Yoga. Head of Department of Yogic Science and Holistic Health, Prof. Kalapini Agasthi informed about various activities to be implemented by the department on the occasion of International Yoga Day. The program concluded with the presidential address by Honourable Vice-Chancellor of the University Prof. Madhusudan Penna. During the event, BA-MA students from KKSU's Yoga Department and KIDS Yoga Camp students performed various basic and advanced level yoga demonstrations and mesmerized the audience.

After that, the prize-winning students of the yoga competition were also felicitated. In this study Mr. Ramanand Raut, Mr. Ramsagar Yadav and Shri. Mandhan Thackeray got first and second place in yoga competition. The second tournament was held at Aurangabad. Assistant Professor of Yoga Department Shri. Atul Gelerao participated and won the first prize. Also, student Mr. Bhupesh Nandoorkar bagged the first prize in his age group. Both of them have been selected for an International Yoga competition to be held in Thailand. Honourable Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna felicitated both these students and teachers. In May 2022, the National Service Scheme volunteers of the university participated in the National Integration Camp organized at Baghpath, Uttar Pradesh. He went to Baghpath with N.S.S. Program Officer Shri. Sachin Davare completed the camp successfully. In this event, the team of KKSU won the second position in the cultural dance event. All these N.S.S. Volunteers and Program Officers were felicitated by the Honorable Vice Chancellor of the University with Camper Certificates. This formal program was presided over by Honourable Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna. The program was moderated by Ms. Monali Chandelkar. At the end of the program Assistant Prof. Mithilesh Bhakre proposed vote of thanks. The program concluded with Shanti Mantra. This program was organized by the Department of Yoga, under the leadership of Head of the Department Prof. Kalapini Agasti. All Professors Mr. Mithilesh Bhakere, Smt. Shraddha Upadhyay, Shri. Sachin Dware and Shri. Atul Gelerao's coordinated efforts made this program a success. The program was attended by 200+ participants including all faculty members, staff and students. Everyone appreciated the hard work and enthusiasm of the organizers of this event.

Offline Yoga Therapy Sessions for Women

The local women's group of Ramtek was invited to benefit from various general and therapeutic yoga practices at KKSU Ramtek , Yoga Hall after 21st June 2022 by the Department of Yoga. Senior student of Yoga Department of KKSU and Assistant Prof. Mithilesh Bhakere and Atul Galerao coordinated these sessions. Total number of participants was 12.

Maharishi Panini University - Visit of Research Scholars to Yoga Department.

Research scholar students of Maharshi Panini University, Ujjain visited the Yoga Department on 28-07-2022. All these students Prof. Kalapini Agasthi Madam, Mithilesh Bhakere and Prof. Vijayakumar, Hon'ble Vice Chancellor guided 60 students. KKSU Department of Yoga Professor Vijay Kumar Menon, Honorable Vice Chancellor,

Maharishi Panini University along with all the researchers from the Department of Philosophy and Yoga, Maharishi Panini University. In the beginning, everyone was welcomed. The dignitaries were welcomed by the Yoga Department, including Mr. Mithilesh Bhakere, Professor Vijay Kumar Menon Sir, Yoga teacher Mr. Atul Galerao etc. All of them were welcomed by Prof. Parag Joshi, Prof. Kalapini Agasti delivered the introductory speech of the program. After that Professor Vijay Kumar Menon guided. Both students Anjali Rai and Ramanand Raut mesmerized the audience with their majestic yoga poses and all the research scholars were shown the activities of the Oorjaswini Holistic Health and Wellness Center Therapy Center. At the end of the program, booklets were given to them. Tokens of appreciation were awarded to all visiting research scholars of Maharshi Panini University Ujjain.

Two days Surya Namaskar

A two-day Surya Namaskar camp was conducted from 06.09.2022 to 07.09.2022 under Rajat Mahotsav and Sanskrit Mahotsav by Yoga and Holistic Health Department. As the objective of this camp was 'Yoga practice for strong health', it involved 17 students of the university.

Department Head Dr. Raghavendra Bhatt the camp was organized by Mr. Ramsagar Yadav and Mr. Atul Galerao, Mrs. Sujata Dravyakar. In the two-day camp, students were taught subtle exercises and Surya Namaskar. The students convinced the importance of good health and Surya Namaskar. The organizer of the said program was Shri Ramsagar Yadav.

Women's Social Get Together

Vice-Chancellor, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University's Department of Yoga Science and Holistic Health organized 'Mahila Snehasammelan' on 27/01/2023.

The inauguration ceremony of this conference was concluded at 12 noon in 'Prajnachakshu Gulabrao Maharaj Yogakash'. The head of the department of literature in the university Dr. Nanda Puri, Ms. Usashi Guha was present as the chief guest and Prof. Lalita Chandrate was present. Also, the Head of Yoga Department Dr. Raghavendra Bhatt, Head of Darshan Department Dr. Kalapini Agasti, Education Department Head Dr. Rajshree Meshram, Dr. Sadar Madam etc. were present on the stage. Mahila Sneh Sammelan aims to promote better health of women in Ramtek area. The aim was to introduce the affordable facilities of the energy centre in the university. Organizer of Mahila Sneh Sammelan Dr. Raghavendra Bhatt and the coordinator was Mrs. Sujata. Ms. Swarali Joshi, a student, performed Saraswati Vandana when the lamp was lit by the president of the conference, guests and other dignitaries present. Program Director Kiran Bhosle, student representative Simran Thakur introduced the program and gave information about the activities of the university. Mrs. Sujata Dravyakar gave information about the facilities and facilities available at Urjaswini Center and also took Omkar meditation from the women present. The president and guests of the conference guided the women. Head of Philosophy Department Dr. Kalapini Agasti gave guidance on yoga

for better health of women. Also, Head of Department of Yoga Science and Holistic Health Dr. Raghavendra Bhat guided the women present about special health facilities. Vote of thanks was done by Mrs. Sujata Dravyakar.

The conference was attended by Mrs. Shraddha Upadhyay, Mr. Atul Galerao, Mr. Ramsagar Yadav, Mr. Manan Kumar Aggarwal, Mr. Rahul Sharma, etc. got cooperation and presence. Ms. Renushree Bansod, Anita Chramuskan Borkar, Snehal Bhivagde, Prachi Thackeray, Maivish Thakur Netal Salwar etc. worked for the success of the conference. For the success of the program Mrs. Sujata Dravyakar took special efforts. A total of 250 women responded enthusiastically to this meeting. On this occasion, women expressed their reaction that such programs shaped by public participation should be organized frequently.

Shankh Prakshalan camp for K.K.S.U. employees

Shankh Prakshalan camp was conducted for the employees by Urjaswini Center of the Department of Yoga Science and Holistic Health, K.K.S.U. from 13.02.2023 to 17.02.2023. The inauguration ceremony of this camp was concluded at eleven o'clock in the afternoon in Prajnachakshu Gulabrao Maharaj yoga room. The inauguration ceremony was presided over by Prof. Nanda Puri, the head of the department of literature, was the chief guest. Prof. Kavita Hole was present. Also, the head of philosophy department Prof. Kalapini Agasthi and Campus Director Prof. H. Agasti was present. On the importance of yoga for mental health, Prof. Kalapini Agasti gave a lecture and Prof. Nanda Puri and Prof. Kavita Holey gave a lecture. The convenor of the Shankh Prakshalan Camp was the Head of the Yoga Department Dr. Raghavendra Bhat. The camp was successfully conducted under his guidance. Coordinator was Mrs. Sujata Dravyakar madam. The lamp was lit by the camp president, guest and other dignitaries present. A student Swarali Joshi performed Saraswati Vandana. The program was conducted by Mr. Ramsagar Yadav, Mr. Atul Galerao, and Akshay Mali. Mrs. Sujata Dravyakar gave information about the procedures in the Shankh Prakshalan Camp. The camp benefited from the support and guidance of Vidya Lanjewar. Ankush Amzre, Snehal Bhivagde and Sejal Bhivagde played the role of assistant teachers. Anita Charde, Mrinal Harde, Suvarna etc. worked for the success of the camp. Vote of thank done by Mrs. Sujata Dravyakar. For the success of the camp Mrs. Sujata Dravyakar took special efforts. A total number of 39 men and women were present. such a camp should be held every year for physical purification expressed by Dr. Deepak Kapde. Other personnel present also expressed the wish that such camp should be repeated.

Detoxification Camp

Detoxification camp was organised by Department of Yoga Science and Holistic Health from 06.03.2023 to 13.03. 2023. The inspiration behind this camp was Hon'ble Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna. Head of Department of Yoga Science and Holistic Health Dr. Raghavendra Bhat and Urjaswini Coordinator and this camp is over under the guidance of Mrs. Sujata Dravyakar. The purpose of the foreign matter removal camp was

to maintain good physical and mental health of male and female employees of K.K.S.U. Mud Therapy, Steam Bath, Massage therapy were included. For this camp Mrs. Sujata Dravyakar took special efforts as well as Mr. Atul Galerao, Ramsagar Yadav helped. Ankush Amzre, Anita Sarde, Sejal Bhivagde, Maivish Thakur etc. did special work for the success of the camp. Feedback was received from the campers that such camps should be held more often.

Office yoga

On the occasion of 8th March International Women's Day, Office Yoga was organized for the female employees of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University on behalf of the Department of Yoga Science and Holistic Health. The purpose of the office yoga program was to improve the health of the women employees in the KA.S.V. Prof. Kalapini Agasthi was and the actual office yoga class was conducted by Mrs. Sujata Dravyakar and Swarali Joshi worked as assistant teacher. Twenty-five women participated in the program. Women students of yoga department worked as volunteers

* * *

Department of Vedanga Jyotisha

Establishment Year - 2009

Faculty - Ancient Indian Sciences & Humanities

Courses - M.A., M.Phil., Ph.D. Vedanga Jyotisha & Vastushastra

Dean - Prof. Krishnakumar Pandeya

HoD - Dr. Dinakar Marathe, Asst. Professor

Asst. Professor - Dr. Prasad Gokhale

No. of pursuing Ph.D. Students - 08

Objectives -

- Comparative study between Ancient Indian Sciences & Modern Science
- To establish Vedanga Jyotisha as a authentic Ancient Indian Shastra
- To remove the misconception about Jyotisha & Vastushastra in the mind of people.
- To revisit the ideas of ancient sciences in Vedic literature.
- To organize seminars, conferences for promote the contribution of Sanskrit literature to Humanities.

Research Focus –

1.Interdisciplinary Research

Following areas will be focused for research in next three years

- a. Vastu & Modern Architecture
- b. Siddhanta Jyotisha & Modern Astronomy
- c. Megha Garbha Lakshana & Modern rain fall prediction
- d. Medical Astrology & Ayurveda

2.Manuscript Editing

- a. Dept. will encourage research scholars to take manuscript editing as their topic in M.Phil. and Ph.D.
- b. Critical edition of text Jaimini Sutram with all commentaries through research scholars. (Research in progress)

Department of Vedang Jyotish

Programs Organized in the Academic Year 2022-2023

Bhaskaracharya Vyakhayanamala 1st

Bhaskaracharya Lecture Series' First lecture of academic year 2022-23 on the occasion of silver jubilee of K.K.S.U, was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, on the on 10-08-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation.

Prof. Prasad Gokhale, Board of Planning Director, K.K.S.U delivered welcome address. Dr. Ambalika Srinivas Sethia, Assistant Professor, introduced the speaker, Dr. Biswaranjan Pati, Assistant Professor, Head, Department of Jyotish, Central Sanskrit University, Shri Sadashiva Campus. Puri.

While presenting his views on the topic '*Vartamānapariprēkṣē Vāstuśāstrasya Upayōgitā*'. Dr. Biswaranjan Pati, explained how analyse Vastu through horoscope. And he briefs about various types of Vastu and rules to be followed while construction and also explained the Muhurtas related to Vastu.

Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his presidential address. At that time, he told, we should think about the relevance of vastu in modern time like apartments. And he discussed as how to follow Vastu in dense cities for better living condition.

Dr. Ashish J. presented the vote of thanks and co-ordinator of Bhaskaracharya Lecture Series. 42 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University attend the Program.

Bhaskaracharya Vyakhayanamala 2nd

Bhaskaracharya Lecture Series' Second lecture of academic year 2022-23 was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, on 06-10-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation.

Dr. Ashish J. Assistant professor for Jyotish, SSL, K.K.S.U delivered welcome address. Dr. Pankaj Sharma, Assistant Professor, introduced the *mukhyavaketā* - Dr. Anant Goutam, Lecturer (ad-hoc) in the Department of Geography in Shaheed Bhagat Singh (Eve.) College, University of Delhi. And *sārasvatāthiti* – Dr. Keshav Mishra, Guest Lecturer, Department of Jyotisha, Central Sanskrit University, Tirupati.

Dr. Anant Goutam, while presenting his views on the topic: ज्योतिष मे समय क्षेत्र का महत्व – एवं भौगोलिक विश्लेषण. He explained the traditional time calculation method and its evolution. He also explained the precession of the Earth and its effect on time. Dr. Keshav Mishra, while presenting his views on the topic: भास्कराचार्य का गणित मे योगदान. He explained the

important mathematical formulas in the Bhaskaracharya's work and he explained how zero is explained in Lilavati text and how Bhaskaracharya explained gravity several centuries before Isaac Newton.

Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his presidential address. Prof. Prasad Gokhale, Presented vote of thanks. 43 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University attend the Program.

Bhaskaracharya Vyakhyanamala 3rd

Bhaskaracharya Lecture Series' third lecture of academic year 2022-23 was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, on 13-12-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation.

Prof. Prasad Gokhale, Professor, Dept. of Vedang Jyotish, delivered welcome address and introduced vyakyatha – Dr. Nirbhay Kumar Pande, Assistant professor, Ramadhin Mishra Sanskrit college, Baksar.

Dr. Nirbhay Kumar Pande, while presenting his views on the topic 'वर्तमान परिप्रेक्ष्य में ज्योतिष का वैज्ञानिक दृष्टिकोण' He said, "Jyotish doesn't need evidence to be proved, as mathematics is it's base that itself a proof". And he told how the calculations were proved in Jyotish texts from ancient time even before this thought were started in the West.

Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his view on this topic. Hon.ble Vice-Chancellor of KKSU, Ramtek, Prof. Madhusudan Penna, while delivering his presidential speech he said, "For the betterment of human in their life Jyotish is a best way. And this should spread in the society as a Shastra but not as a belief".

Dr. Hrushikesh Saho, Assistant Profesor, Dept. of Vedang Jyotish delivered Vote of thanks. Dr. Ashish J. is the co-ordinator of the program and also master of ceremony. 47 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University and Ramadhin Mishra Sanskrit college, Baksar. Attended the Program through Zoom Meet App.

Aakash Darshan 29th March, 2023

The Aakashdarshan program was organized by the Department of Vedang Jyotish, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University on 29th March, 2023 at 8.00 pm in Chandra Shala, Ramtek Campus, Ramtek.

In this program Shastri and Acharya students of the Department of Jyotish have experienced watching the Moon through telescope and learned how to handle the telescope and enjoyed it. In this program 21 students had enthusiastically Participated. Dr. Pankaj Sharma, Assistant professor, Department of Vedang Jyotishg, KKSU, Dr. Hrushikesh Sahu, Assistant professor, Department of Vedang Jyotishg, KKSU gave the technical support in this event. And Dr. Ashish J. Assistant professor for Jyotish, School of Shastric Learning, KKSU, Ramtek was the coordinator of the program.

27st Vakhyarth Sabha

27th May 2022

- On 20/05/2022 27th Jyotish Vakarth Sabha was organized. Guidance was provided on “Ashadha Mass”. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program and the program was conducted by Mr. Pranav Muley. All faculty members and 48 students were present.

28th Vakhyarth Sabha

30 July 2022

- On 30/07/2022 28th Jyotish Vakarth Sabha was held. Special Lecturer on "Shravan Mass" by Dr. Ambalika Sethia and Saraswat Lecturer Kalyani Dahale. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Shree Pranav Muley coordinated the program. All faculty members and 59 students were present.

29th Vakhyarth Sabha 23 September, 2022

- On 23/09/2022 29th Jyotish Vakarth Sabha was organized. The topic of the sabha "Shardi Navratri". Guided by Dr. Dinkar Marathe. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 34 students were present.

30th Vakhyarth Sabha 8th October, 2022

- On 08/10/2022 30th Jyotish Vakarth Sabha was organized. As an educator on the topic "Karthik", Guided by Prof. Prasad Gokhale. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Shree Pranav Muley coordinated the program. All faculty members and 28 students were present.

31th Vakhyarth Sabha

19th October, 2022

- On 19/10/2022 31st Jyotish Vakarth Sabha was organized. Mr. Pranav Mule as Principal Lecturer and Mr. Anuj Sharma as Saraswat Lecturer guided the topic “Deepotsav”. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 55 students were present.

32th Vakhyarth Sabha

23 November, 2022

- 32th Jyotish Vakarth Sabha was organized on 23/11/2022. Guided the topic on “Margashirsha Mass”. Guided by Dr. Pankaj Sharma. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 24 students were present.

33th Vakhyarth Sabha

13th January, 2023

- On 13/01/2023 33th Jyotish Vakhyartha Sabha was held. Mr. Pranav Mule as reciter on the topic of “Gita Jayanti” and Guided by President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 43 students were present.

34th Vakhyarth Sabha

16 February, 2023

- On 16/02/2023 the 34th Jyotish Vakhyartha Sabha was held. Mr. Anuj Sharma as the keynote speaker guided the topic “Mahashivratri”. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 33 students were present.

35th Vakhyarth Sabha

02nd March, 2023

35th Jyotish Vakhyartha Sabha was organized on 02/03/2023. As a special lecturer on "Holi" Dr. Dinkar Marathe as the keynote speaker and Saraswat speaker is Prof. Prasad Gokhale. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 58 students were present.

36th Jyotish Vakhyartha Sabha

20th March 2023

- On 20/03/2023 the 36th Jyotish Vakhyartha Sabha was held. As a lecturer on the topic “New Semester” Guided by Prof. Prasad Gokhale. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program and the program was conducted by Mr. Pranav Muley. All faculty members and 41 students were present.

37th Jyotish Vakhyartha Sabha

15th April 2023

- On 15/04/2023 the 37th Jyotish Vakhyartha Sabha was held. As a lecturer on the subject of 'Vaisakh Mas', guided by Dr. Ambalika Sethia. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 37 students were present.

Workshop and other activities

- A three-day Vastu Shastra workshop was organized from 04 to 06 July 2022. 47 trainees participated in this. All faculty members of the department provided training.
- Conducted Jyotish Training Class from 11 to 15/08/2022, attended by 78 trainees. All the professors of the department imparted training on various subjects of Jyotish.
- Transition Festival (Sankramanotsav) was celebrated from 18/01/2023 to 21/01/2023. A total of 35 students participated in various competitions and were awarded prizes.
- From 24/12/2022 to 21/04/2023 Geeta Pathan was conducted every Saturday. Students and professors from all departments of Abhinav Bharti Waranga Campus were to participate in this. 18 chapters of Gita were recited and K.K.S.U. The scholars explained the essence and greatness of the chapters of the Gita to the students.
- Student induction program was conducted from 15/09/2022 to 24/09/2022 for newly admitted students, in which all the faculty members of Abhinav-bharti Waranga Campus guided the students on various subjects.
- International Special Lecture on “Ancient Words Are the Thought Seeds for Modern, Advanced Technologies” was organized on 28/11/2022. Sri Lanka's Hon. Captain Harsh presented the topic. 30 students participated in this. Special appearance Prof. Puri and Prof. Hole.
- On 09/01/2023, Jyotirgrantha Mala sub program was started in Vedang Jyotish department where Lagdhacharya's Vedang Jyotish Granth was recited. 43 students participated in this.
- 8/03/2023 Vidushi Manishree gave a special lecture on the role of women in women's day vows, festivals and celebrations. 37 students participated in this.
- “Festival of Book” was organized from 20 to 31/12/2022 in which more than 100 students participated.
- On 29/10/2022, a training program on 'E Library Introduction' was conducted during the silver jubilee program. 77 students participated in this.

Additional responsibilities :

Prof. Krishnakumar Pandey

- 1) Dean – Faculty of Ancient Indian Science & Humanities,
- 2) Head, dept of Vedanga jyotisha .
- 3) Director – Abhinav Bharti Waranga Campus.
- 4) Director – Vistar Seva Mandal
- 5) Co- Ordinators, PET Committee.
- 6) Chairman, BOS, Vedanga Jyotisha.
- 7) Member of Council.
- 8) Member of Academic Council.
- 9) Chairman of “Shist Samiti ”

Prof. Dinkar Marathe

- 1) Director of Ratnagiri sub – centre.
- 2) HoD of Vastu Shastra Dept. & P.V. Kane Ratnagiri Campus, KKSU
- 3) Coordinator, Unnat Abhiyan.
- 4) Member of Academic Council.
- 5) Chairman, BOS, Fine Arts.

Prof. Prasad Gokhale

- 1) Director of BPD.K.K.S.U .
- 2) Member of Academic Council.
- 3) Chairman, BOS, Humanities.

Dr. Ashish J

- Member of Joint study council, Special Board of Studies to prepare syllabus based on National Education Policy NEP-2020 in KKSU Ramtek, since 2022.
- Member of Board of Studies, KKSU Ramtek, since 2020.
- Co-coordinator of IQAC Committee for criterion II, teaching –learning and evaluation.
- Member of Research & Development Cell (RDC) Since 2023
- Kendradikari of valuation for Winter examination at Ramtek campus in 2022-23
- Upa-kendradikari of Exam for Summer examination at Ramtek campus in 2022-23

Dr. Ambalika S. Sethiya

- Assistant Professor of Vedang Jyotish Department (Contract)
- LEC Adhyaksha in May 2023 from KKSU, RAMTEK.
- संस्कृत महोत्सव निर्णायक कार्य 2022.
- Examination Incharg for Annual Pattern & Semester Pattern from 2019 to 2023 ongoing.
- Valuation Incharg for Annual Pattern & Semester Pattern & Affiliated Colleges from 2019 to 2023 ongoing. Examination Incharg for Annual Pattern & Semester Pattern from 2019 to 2023 ongoing.
- Valuation Incharg for Annual Pattern & Semester Pattern & Affiliated Colleges from 2019 to 2023 ongoing.

Dr. Pankaj Sharma

- Centre co-in charge (Upa-Kendradikari) for valuation for summer 2023 Exams of Sammanita Shastri, Acharya and B.A. Sanskrit.

Dr. Hrusikesh Sahu

- Department coordinator for summer Exams 2023.

Mr. Pranav Muley

- Successfully completed 3 times Valuation works as a co-officer-in-charge and 1-time officer-in-charge in Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur
- Successfully Worked as a co-coordinator for the admission committee of Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur.
- Organized as a coordinator 18 offline programs about the Shreemad Bhagavadgeeta Parayan and Guidance in Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur.

Academic activities of teaching Faculty**Prof. Krishnakumar Pandey**

- Invited lecture – 5
- Research Article Published – 2
- Minor Research Project Sanctioned by K.K.S.U. to Prof. KK Pandey & Prof. Prasad Gokhale
- Completed Minor Research Projects in Azadi Ka Amrut Mahotsav - 1. “Jatakalankar” Marathi Translation by Prof. Krishnakumar Pandey
- Jatakalankar (Marathi) by Prof. Krishnakumar Pandey.
- Prashna Bhushan (Marathi) by Prof. Krishnakumar Pandey.
- Astrological Dictionary by Prof. Krishnakumar Pandey.
- Laghu Jatakam (Marathi) by Prof. Krishnakumar Pandey.
- Phala Dipika (Part I) (Marathi) by Prof. Krishnakumar Pandey.
- Phala Dipika (Part II) (Marathi) by Prof. Krishnakumar Pandey.

Prof. Dinkar Marathe

- Attended 3 national Level seminars .
- Published 3 Research Article .
- .Minor Project - Shashtra mapping of Laghujatakam & Brihad Vastumala Completed by Dr. Dinakar Marathe.
- Minor research Project on Dakargala of Varaha Mihira Completed by Dr. Marathe- Sanctionedby KKSU.
- Major Project - Sanskrit Translation of Marathi Text ”Bharatiya Jyotishacha Itihas” by Shankara Balakrishna Dixit under Ashtadashi Scheme of RS Sansthan by Dr. Dinkar Marathe.
- Attended 2 Week online Faculty Development Program organised by KKSU, Ramtek

Prof. Prasad Gokhale

- Attended 3 National Level Seminar .
- Participated international webinar on Sanskrit Research Methodology .
- Published 3 Research Articles .

- Book - 1
- Participated in S.A Dange Memorial E -lecture series .
- Major Project - Chandrala Mahatmya – Marathi to Kannad Translation Project Completedby Dr. Gokhale
- Ongoing Projects - ➤Major Project - A survey of natural water resources of vidarbha region based on Indian Dakargala System, Project Sanctionedby IKS - Prof. Prasad Gokhale.

Dr.Ashish J

- Received Global Eminent Award for the year 2022, from V.J. trust.
- Published a research article titled ‘Breathing is the Base of Human Lifespan’ in Veda-Vipasha, Multidisciplinary Peer Reviewed Annual Research Journal, ISSN: 2348-7828 Volume 09, 2022 pg. 185-188
- Presented paper in the International Conference on Dharma, Dharmashastra and culture organized by KKSU on 17th & 18th August, 2022.
- Received appreciation for the contribution in 15th Maharashtra State Inter-University Research Convention, Aavishkar 2023 held at Savitribai Phule Pune University from 12th to 15th January.
- Completed translation project regarding Azadi Amruta Mahotsav. Titled ‘Translation of Prashnashiromani’.
- Completed 3 month foundation course in Vedic Maths Mastery organized by Teaching Learning Centre Ramanujan College, University of Delhi.
- Attending four-week Faculty Development Program in Swayam MOOCS which as per the instruction of the director, SSL.
- Certificate ODL Course in Vedang Jyotish – Book for 2 Papers.
- Certificate ODL Course in Vastushastra – Book for 2 Paper.

Dr. Pankaj Sharma

- Published a research article titled ‘भारतीयलिपीनामैतिह्यं वैविध्यश्च Peer Reviewed Monthly Research Journal ISSN NO- 2454-9177.
- Diploma in Manuscriptology and Paleography from N.S.U.Tirupati.

Dr. Hrusikesh Sahu

- Published a book title Puranchandra jyotish Sara on 2022 ISBN No – 978-93-5578-651-7.

Dr. Ambalika S. Sethiya

- Certificate ODL Course in Vedang Jyotish – Book for 2 Papers.
- Certificate ODL Course in Vastushastra – Book for 2 Paper.

- जैमिनि सूत्र में पद तथा कारकांश से आर्थिक स्थिति का समीक्षात्मक अध्ययन “शोध संहिता (A Peer Reviewed Journal Of Fundamental & Comparative Research), UGC CARE Listed Journal, Volume –VIII Issue II JULY 2021, ISSN NO. 2277-7067
- Jatakalankar book translation Hindi to Marathi.
- Vastu Vivek Book translation Hindi to Marathi.
- International Conference on Dharmashastra 2022.

Mr. Pranav Muley

- Dictionary of Vedic Astrology Technical Terms, sponsored by Rashtriya Sanskrit Sansthan, New Delhi, under Ashtadasi Scheme. Working as a Project Investigator.
- Paper Presented On “संस्कारों की वर्तमान परीक्षण में प्रासंगिकता” in A Two Days International Conference On "Dharma, Dharmasāstra and Culture" (ONLINE MODE)", in The Year 17-18 August 2022.
- Participated in the Two Days International Conference On "Dharma, Dharmasāstra and Culture" (ONLINE MODE)", in The Year 17-18 August 2022.
- Prepared 2 Proposals about Ashtadashi and IKS Project and submitted too.
- Organized as a coordinator 18 offline programs about the Shrimad Bhagavad-Gita Parayan and Guidance in Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur.
- Qualified UGC NET exam. • Successfully completed 3 times Valuation works as a co-officer-in-charge and 1-time officer-in-charge in Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur
- Wrote a research paper on “वर्तमान परीक्षण में वराहमिहिराचार्योक्त दकार्गल का समीक्षात्मक अध्ययन” and submitted to KKSU.
- Submitted The Ph.D. thesis to Vedang Jyotish Department, KKSU Ramtek.

➤ **Workload** - The total workload offline Department Of Jyotish in the academic year 2022-23 was 98 Hours. (Weekly)

➤ **Other** – 1. Bharti Dinadarshika (Indian Calendar) by Dept. of Vedang Jyotish

➤ **Students & Research Scholars** - Total Number of Students offline department in the academic year 2022-23 is 23 & Research scholars in the department at present are 6.

➤ Research submitted in M. Phil- Rajni Sanjay Sharma.

➤ Research submitted — Pranav Muley, Ganesh Kamadi and Nirjan Bisre submitted their Research thesis.

➤ **Courses run by the Department** — M.Phil. Vedang Jyotish, M.A. vedang Jyotish, M.A. —Jyotirvijnanam, B.A. Vedang Jyotish. Shastri, P.G. Diploma in Vedang Jyotish and Diploma in Vastushastra Were the Courses run by the Department in the academic year 2022-23.

* * *

Department of Education

Establishment Year - 2008

Faculty - Education & Other Branches of Learning

Courses - M.Ed., M.Phil., Ph.D. Education

Dean - Prof. Lalita Chandratre

HoD - Dr. Kirti Sadar, Associate Professor

Asst. Professors - Dr. Hrushikesh Dalai, Dr. Amol Mandekar,
Dr. Rajashri Meshram,
Prof. Anagha Ambekar

No. of pursuing Ph.D. Students - 10

Objectives -

- To produce Sanskrit teachers & teacher in other subjects.
- To study & peruse research of the concept of ancient Indian education system, modern education system.
- To prepare Sanskrit education system relevant to modern age.
- To prepare courses as per the present need of education system.

Research Focus

- Paper presentation of research scholars in national & international conference.
- Publication of research papers of faculties.
- Participation of students, research scholars & faculties in Conference, Seminar & Workshops.

P. G. Dept. of Education

In the current academic year, various initiatives have been implemented at the department level and various programs have been organized under the Post Graduate Department of Education. The details of the Annual Report are given in brief.

In the session 2022-23, the total number of students admitted under the Post Graduate Department of Education is 36. In the current academic session, students received the title of Vidyavaridhi (**Ph.D**).

1) **Sangita Rajeev Raut - Pvt. Indumati Bharambe (Guide)**

2) **Nilima Rindhe – Dr. Hrishikesh Dalai (Guide)**

Above two students of Ph.D awarded in the University Convocation Program.

In the session 2023, M.Ed. course student **Mr. Yuvraj Bisandre** has passed the **SET** exam. And **Ku. Chetna Ukey** student of the M.Ed. course had received the **Best Student Award** in 2023.

In session 2022-23. A total No. of three teachers were promoted in the Department of Education. Head of the Department **Dr. Rajshree Meshram, Dr. Amol Mandekar, Dr. Hrishikesh Dalai** has been **promoted as Associate Professor**. Head of the Department **Dr. Rajshree Meshram**, has received the National Award for **Best Academician in Higher Education (2020-23), SVDES, Delhi** in 2020-23.

In the session 2022-23, the Department of Education. Under the chairmanship of the Vice-Chancellor, was organized 10 days workshop program **01) How to prepare Research Proposal** and **02) Research Methodology** subjects Workshops were organized. 130 students as well as teachers and non-teaching staff and other invitees were present in both the Workshops. Two days conference on NEP was held on date 06 and 07 April 2022. 100 students and staff were present in the program.

Quality Enhancement Through Science of Learning, National Conference was organized on 12th April 2023. In this Conference 85 students as well as teachers, non-teaching staff and other invitees were present.

Women's Day program on International Women's Day was held On March 08, 2023, Women's Day program was organized **health camp** for girls students, non-teaching staff and teachers. In this M.Ed. and Ph.D. The students had participated. This programs was organized by Chairman, Women's Cell and ICC, Dr. Rajshree Meshram under her supervision.

Physical Education Organized cricket competitions in the University for the students. P.G. Department of Education students participated in this event. The academic audit for the session 2021-22 has been completed by the Department of Education after inspection by the external authority.

* * *

Abhinav-Bharti Waranga Campus, Nagpur

Annual Report 2022-23

Abhinav Bharti Waranga campus of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Nagpur conducts undergraduate, graduate, post graduate and post graduate diploma courses etc. Also, various activities are carried out under Abhinav Bharti Waranga Campus, Extension Service Board and Publication Department.

List of Directors and Teachers of Abhinav Bharti Waranga Campus

Sr. No.	Post	Name
1	Director	Prof. Madhusudan Penna (From Feb. 2023) Prof. Krishna Kumar Pandey (Till Jan. 2023)
2	Director, Extension Services	Prof. Krishnakumar Pandey
3	Assistant Professor (Contract)	Dr. Ambalika Sethiya
4	Assistant Professor (Contract)	Shree Pranav Muley
5	Assistant Professor (Contract)	Dr. Pallavi Kawale
6	Assistant Professor (Contract)	Mrs. Sunita Wadhavan
7	Assistant Professor (Contract)	Mrs. Amruta Sohoni

List of Officers and Employees of Abhinav Bharti Waranga Campus

Sr. No.	Post	Name
1	Superintendent	Mrs. Madhuri Yevle
2	Superintendent	Shree Sanjay Vate (From 2022)
3	Top Grade Short Writers	Shree Rajendra Bhandarkar
4	Junior Clerk	Shree Dilip Raut
5	Office post	Shree Ajit Pande
6	Peon	Shree Roshan Kunghatkar
7	Peon	Mrs. Pranali Thakre
8	Combined Wetanics	Mrs. Ashu Gotmare
9	Contract	Shree Saurabh Pagare
10	Contract	Shree Akshay Lokhande

Information regarding the syllabus and number of admitted students for the academic session 2022-23 is as follows.

Sr. No.	Course Name	No. of students 2022-23
1	M.A. Jyotirvigyan (1 st year)	18
2	M.A. Jyotirvigyan (2 nd year)	30
3	M.Sc. Yogic Science (1 st year)	10
4	M.Sc. Yogic Science (2 nd year)	42
5	M.A. Hindu Studies (1 st year)	10
6	M.A. Hindu Studies (2 nd year)	12
7	M.A. Sanskrit (Multidisciplinary) (1 st year)	08
8	M.A. Sanskrit (Multidisciplinary) (2 nd year)	43

9	B.A. Vedang Jyotish (1 st year)	06
10	B.A. Visharad (Sanskrit) 3 rd year	--
11	P.G. Diploma in Vedang Jyotish	19
12	P.G. Diploma in Vastu Shastra	08
13	P.G. Diploma in Yogic Science	06
14	Diploma in Vastu Shastra	09
15	Diploma in Manuscriptology	09
16	Diploma in Sanskrit Agam	12
17	Diploma in Prakrit Agam	--
	Total	242

Department of Yogic Science and Holistic Health -

The Library Book feast- (library festival) in the month of December 20th -30th 2022

Library festival was an **off-line program** with three eminent guests. When was Amina Valli - Rasoni College guest principal and Sheetal from design Institute and from MJ College. The principal and the trustee couple of in-house students participated in putting up the fair demonstration of books of yoga pieces and many other publications on yoga who displayed more than 150 participants from MJ college had visited total 200 roughly participants did visit the library in the entire week at Waranga campus, director Prof. Krishna Kumar Pandey under his guidance the complete programme was conducted with KKSU teachers and students actively involve bought more than hundred books more than 50 books are contributed by Prof. Krishnakumar Pandey for the feast event.

W3- Wellness workshop for Women in the month of 4th Jan to 8th March 2023 with participant **46 Students**, beneficiaries above 100. Every Wednesday women workshop was organised. Total amount generated was Rs 29,000. Spent amount Rs 18,383 on doctors remuneration fee was paid to 11 doctors all over the India had participated for this two hours each lecture every Wednesday from Jan to March 23.

One day Symposium IOS-YHH which was international online symposium on yoga for holistic health organized on **29th March** seminar from 9 to 6 pm 6 non-stop hours which was conducted online under the guidance of Prof. Madhusudan Penna and HoD Bhat organized and coordinated by Ms. Sunita Wadhawan. (total expenditure was Rs.30,000 money amount generated for 63,800. Total participant who formally enrolled was **115 participants** under the guidance of Prof. Madhusudan Penna, organiser Dr. Ragvendra Bhat and coordinator - Ms. Sunita Wadhawan.

Indology workshop * expenditure was Rs.1000 Dr Kala Achariaji. Enrolments On **15th March** conducted the session online for two hours.

Yoga workshop focus on 108 Sun Salutation on 12th January 2023 under the guidance Prof. Madhusudhna Penna, coordinated by Sunita Wadhawan attended by 500 odd Students participated Offline session at Ramdev Baba institute Nagpur.^(total expenditure was 1300 and 500 students participated from Ramdev Baba and 15 of KKSU students Volunteered, in organizing the Sun Salutation on **12th Jan 23**

Yoga research tools A Statistic workshop for KKSU students and open to all,

expenditure of Total was Rs 3000.00, 42 Students attended on 15 April 2023. Under the guidance of Prof. Madhusudan Penna Sir.

Mid **September to October** 2022 Offline Yoga Practical workshop in **Tata Parsi school** conducted more than **300 students** participated of standard eight Tata Parsi Girls School Nagpur,

Yoga offline workshop, **Saint Xavier's roughly 350 students, eighth grade** participated for Yoga workshop for couple of days.

One day Seminar, **On Ancient words to morden technology, lecture by Captain Harsh** believer of Nature, founder of Aviation Archaeology from Srilanka.

Indic Knowledge systems, Debate competition JusManthan Vaadah "on 5 th April 23 The Centre for Shaastric Studies and reseach in Law (CSSRL) of Maharastra National Law University Nagpur (MNLU Nagpur) University Visted as Chief guest invitation by Prof.Ila Sudame and Dr Ramesh Deputy Registrar, KKSU Asst. Professor Sunita Wadhawan in her guest talk motivated the crowd **of 125 students** to adapt Yoga as way of life.

Art exhibition art exhibition in Chitnavis Centre. A group- show where yoga performance was conducted for 10 mintues motivating artist in yoga promotion, in the catering to the crowd which was 220 odd participants in mid October.

1st April, yoga for Women wellness Off Line session was held by Professor Sunita wadhawan with 22 ladies Online session, emotional health positive thinking on 24 April 2023 noon 11-1 pm *with more than 26 students benefited.

18th March 2023 K.K.S.U in colaboration with Inspire **book review club Love, Medicine and Miracles.** Dr Pallavi kher reviewed books good side effects offline excel degn studio Khamla with **27 participants**

On 23 April 2023, Bhanwar Rathore design studio BRDS organized an art exhibition in press club civil lines at 10 AM on 23rd invited chief guest Sunita wadhawan and we took a short yoga session with the team of Bhanwar Rathore design studio 140 students attended at 5 -6pm..

Lecture delivered - Department of Yogic Science and Holistic Health on the 14th chapter of Bhagwat Gita in Triguna in Waranga Campus, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, NIT building **10th March 2023** organized the Guna triyalecture of 14th chapter of Bhagwat Gita for All aspirants

Department of Vedang Jyotish -

2022-23

- On 20/05/2022 27th Jyotish Vakarthas Sabha was organized. Guidance was provided on "Ashadha Mass". President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program and the program was conducted by Mr. Pranav Muley. All faculty members and 48 students were present.

- On 30/07/2022 28th Jyotish Vakyaartha Sabha was held. Special Lecture on "Shravan Mass" was delivered by Dr. Ambalika Sethia and Saraswat Lecture was given by Kalyani Dahale. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Shree Pranav Muley coordinated the program. All faculty members and 59 students were present.
- **1st Bhaskaracharya Vyakhayanamala** - Bhaskaracharya Lecture Series' First lecture of academic year 2022-23 on the occasion of silver jubilee of K.K.S.U, was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, on the on 10-08-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation. Prof. Prasad Gokhale, Board of Planning Director, K.K.S.U delivered welcome address. Dr. Ambalika Srinivas Sethia, Assistant Professor, introduced the speaker, Dr. Biswaranjan Pati, Assistant Professor, Head, Department of Jyotish, Central Sanskrit University, Shri Sadashiva Campus. Puri. While presenting his views on the topic '*Vartamānapariprēkṣē Vāstuśāstrasya Upayōgitā*'. Dr. Biswaranjan Pati, explained how analyse Vastu through horoscope. And he briefs about various types of Vastu and rules to be followed while construction and also explained the Muhurtas related to Vastu. Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his presidential address. At that time, he told, we should think about the relevance of vastu in modern time like apartments. And he discussed as how to follow Vastu in dense cities for better living condition. Dr. Ashish J. presented the vote of thanks and co-ordinator of Bhaskaracharya Lecture Series. 42 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University attend the Program.
- On 23/09/2022 29th Jyotish Vakyaartha Sabha was organized. The topic of the sabha was "Shardiy Navratri". Dr. Dinkar Marathe guided the students. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 34 students were present.
- **2nd Bhaskaracharya Vyakhayanamala** - Bhaskaracharya Lecture Series' Second lecture of academic year 2022-23 was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, on 06-10-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation. Dr. Ashish J. Assistant professor for Jyotish, SSL, K.K.S.U delivered welcome address. Dr. Pankaj Sharma, Assistant Professor, introduced the *mukhyavaketā* - Dr. Anant Goutam, Lecturer (ad-hoc) in the Department of Geography in Shaheed Bhagat Singh (Eve.) College, University of Delhi. And *sārasvatāthiti* – Dr. Keshav Mishra, Guest Lecturer, Department of Jyotisha, Central Sanskrit University, Tirupati. Dr. Anant Goutam, while presenting his views on the topic: ज्योतिष मे समय क्षेत्र का महत्व – एवं भौगोलिक विश्लेषण. He explained the traditional time calculation method and its evolution. He also explained the precession of the Earth and its effect on time. Dr. Keshav Mishr, while presenting

his views on the topic: भास्कराचार्य का गणित मे योगदान. He explained the important mathematical formulas in the Bhaskaracharya's work and he explained how zero is explained in Lilavati text and how Bhaskaracharya explained gravity several centuries before Isaac Newton. Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his presidential address. Prof. Prasad Gokhale, Presented vote of thanks. 43 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University attend the Program.

- On 08/10/2022 30th Jyotish Vakyaartha Sabha was organized. The topic of the sabha was "Karthik", Prof. Prasad Gokhale guided the students.. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Shree Pranav Muley coordinated the program. All faculty members and 28 students were present.
- On 19/10/2022 31st Jyotish Vakyaartha Sabha was organized. Mr. Pranav Mule as Principal Lecturer and Mr. Anuj Sharma as Saraswat Lecturer guided the students on the topic "Deepotsav". President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 55 students were present.
- 32nd Jyotish Vakyaartha Sabha was organized on 23/11/2022. Dr. Pankaj Sharma guided the students on the topic "Margashirsha Mass". President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 24 students were present.
- **3rd Bhaskaracharya Vyakhayanamala** - Bhaskaracharya Lecture Series' third lecture of academic year 2022-23 was organized by the department of Vedanga Jyotish, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, on 13-12-2022 through Zoom Meet app. Mr. Pranav Mulelly begin the program with the Vedic invocation. Prof. Prasad Gokhale, Professor, Dept. of Vedang Jyotish, delivered welcome address and introduced vyakyatha – Dr. Nirbhay Kumar Pande, Assistant professor, Ramadhin Mishra Sanskrit college, Baksar. Dr. Nirbhay Kumar Pande, while presenting his views on the topic 'वर्तमान परिप्रेक्ष्य में ज्योतिष का वैज्ञानिक दृष्टिकोण' He said, "Jyotish doesn't need evidence to be proved, as mathematics is it's base that itself a prof". And he told how the calculations were proved in Jyotish texts from ancient time even before this thought were started in the West. Prof. Krishna Kumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities and Head, department of Vedang Jyotish, delivered his view on this topic. Hon.ble Vice-Chancellor of KKSU, Ramtek, Prof. Madhusudan Penna, while delivering his presidential speech he said, "For the betterment of human in their life Jyotish is a best way. And this should spread in the society as a Shastra but not as a belief". Dr. Hrushikesh Saho, Assistant Profesoor, Dept. of Vedang Jyotish delivered Vote of thanks. Dr. Ashish J. is the co-ordinator of the program and also master of ceremony. 47 students and research scholars of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit

University and Ramadhin Mishra Sanskrit college, Baksar. Attended the Program through Zoom Meet App.

- On 13/01/2023 33rd Jyotish Vakyaartha Sabha was held. Mr. Pranav Mule guided the students the topic of “Gita Jayanti” President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 43 students were present.
- On 16/02/2023 the 34th Jyotish Vakyaartha Sabha was held. Mr. Anuj Sharma as the keynote speaker guided on the topic “Mahashivratri”. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 33 students were present.
- 35th Jyotish Vakyaartha Sabha was organized on 02/03/2023. Key note speaker Dr. Dinkar Marathe and Saraswat speaker Prof. Prasad Gokhale delivered their lectures on the topic Holi. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 58 students were present.
- On 20/03/2023 the 36th Jyotish Vakyaartha Sabha was held. As a lecturer Prof. Prasad Gokhale delivered his lecture on Nutan samvatsarabha. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program and the program was conducted by Mr. Pranav Muley. All faculty members and 41 students were present.
- On 15/04/2023 the 37th Jyotish Vakyaartha Sabha was held. As a lecturer, Dr. Ambalika Sethia guided the students on the subject of 'Vaisakh Mas'. President of the program Prof. Krishnakumar Pandey, Director, Abhinav Bharti Waranga Campus was present. Dr. Ambalika Sethia coordinated the program. All faculty members and 37 students were present.
- A three-day Vastu Shastra workshop was organized from 04 to 06 July 2022. 47 trainees participated in this. All faculty members of the department provided training.
- A Jyotish Training Class was conducted from 11 to 15/08/2022. It was attended by 78 trainees. All the professors of the department imparted training on various subjects of Jyotish.
- On 09/01/2023, Jyotirgrantha Mala sub program was organized in Vedang Jyotish department where Lagdhacharya's Vedang Jyotish Granth was recited. 43 students participated in this.

2022-23

1. On 04.12.2022, under the able guidance of Dean of the faculty of Sanskrit and other languages Prof. Nanda Puri and Head of the department of Sanskrit language and literature, the female faculty members and students of the ramtek and waranga campus attended a huge Sampurna Geeta Chanting program held at Khasdar Mahotsav, Nagpur by the organisation Sanskrit Sakhi sabha. Students participated in large numbers in this event.
2. From 19th to 22nd March, 2023 Faculty and Head of the department Prof. Kavita Holey and Kanchan Sutone and the students of Department of Sanskrit language and Literature of Ramtek and Waranga Campus participated in G 20 summit held at Nagpur. The students participated in various events such as cultural programs and volunteers at the airport.
3. An educational visit to Ramtek Campus was planned on 03.03.2023 by the Department of Sanskrit Language and Literature, Abhinavbharati Waranga campus for the students of MA Sanskrit Multidisciplinary residing in different parts of India. The students were taken to Ramtek campus and was introduced to the working of the university. Assistant prof. Kanchan Sutone, Rohini Deshmukh and Dr. Mrudula Tapas guided the students.
4. Department of Sanskrit Language and Literature, Abhinavbharati Waranga campus organized two special lectures on 04.03.2023 for the students of MA Sanskrit Multidisciplinary residing in different parts of India at Nagpur. The first lecture was delivered by prof. Nanda Puri on Rasa Sampradaya. And the second lecture was delivered by Prof. Parag Joshi on Research Methodology. Assistant prof. Kanchan Sutone, Rohini Deshmukh and Dr. Mrudula Tapas guided the students.

Department of Bhartiya Darshan -

1. On September 11, 2021, a special lecture on Hetvabhas Discussion was organized by the Department of Indian Philosophy, Dr.. Arun Kumar Pandey was present as a lecturer. In this lecture, the lecturers mainly emphasized on the types of intention and how the intention is formed. This lecture received a great response through Online. It was attended by 75 students. Astit. Prof. Amruta Sohoni conducted the program and vote of thanks was given by Prof. Shraddha Upadhyay. After the lecture, the dean of the faculty of the Indian Religion, Philosophy and Culture and the chairman of the program Prof. Madhusudan Penna addressed the students. Prof. Kalapini Agasti, Head of the Department of Indian Philosophy was also a prominent presence.
2. **Sanskrit Conversation Class** - A Sanskrit conversation camp was organized from October 24 to November 2 at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Abhinav Bharti Waranga Campus Nagpur. The purpose of this conversation was to make Sanskrit familiar for every student of the university and to introduce it.

For this program, Professor Madhusudan Penna and Director of Waranga campus Prof. Krishnakumar Pandey gave inspiration. Apart from this, the camp was commenced by Assistant Professor Amruta Sohoni. In this ten-day conversation class, many activities such as one to fifty numbers, time reading, song singing, integration of mantras, Sanskrit

games were conducted. 102 students attended this conversation camp. The camp was concluded on the final day by the lecture of Prof. Vijayakumar Vice Chancellor, Maharshi panini Sanskrit evam vedic University, Ujjain. The ten-day conversation camp received good response from the students. Professor Kalapini Agasti, Head of the Department of Indian Philosophy and many dignitaries of the universities were also present. The concluding program was conducted, students presented short stories, comedy skits, singing songs.

3. Shat Darshan Introduction Workshop was organized by of Indian philosophy between 21/2/2022 to 26/02/2022. In that workshop various lectures were organized on six darshans. Acharya Pankaj Raje gave a lecture on Nyaya Darshan followed by Dr. Rajeshwar Mukherjee on Yoga Darshan. Pandit Rajeshwar Deshmukh guided on Vaishyashik Darshan, Bhav Sharma gave an address on Purvamimamsadarshan. Dr. Sandeep Kumar Sharma on Sankhya Darshan. Lecture on Uttar Mimansa Darshan by Pandit Pramod Kulkarni In all 121 students attended the program. The coordinator of the program, Professor Kalapini Agasti, first introduced the workshop and then on the last day, Professor Madhusudan, Penna, Dean Faculty of Indian Philosophy and Culture, guided the students. Coordinator of the program Assistant Professor Amrita Sohoni and Shraddha Upadhyay conducted and presented vote of thanks respectively. A short quiz was conducted on the last day of the workshop. Students from Abhinav Bharati Waranga campus of MA Sanskrit multi-disciplinary as well as Vedanga Jyotisha, MA Hindu Studies and MSc Yogic Science participated enthusiastically.

4. Two-day Online lecture series

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Abhinav Bharati Waranga Campus Nagpur and Department of Indian Philosophy organized a two day online lecture series Ramayana. The lecture was delivered by Prof. Ramakant Pandey on 14th and 15th November 2022. In all 72 students attended the program.

A separate question paper of Ramayana has been set for the students under the subject of MA Hindu Studies. Hence, a lecture series was organized on this subject. Some important points in this question paper were kept for lecture.

The students also put their problems before the lecturers and they satisfied the students well. Students of MA Hindu Studies third semester benefited from this session on their question paper.

Honourable Vice-Chancellor and President of the program Prof. Mr. Madhusudan Penna addressed the students on the concluding day. Students also responded that such lecture sessions should be held more frequently.

Lecturer of this two-day lecture series was Professor Ramakant Pandey. Sir is working as Director at Kendriya Sanskrit University.

The lecture received a lot of response from the students. Hon'ble Professor Ramakant Pandey sir guided the students well on the first day-Ramayana a Upjivya kavya and Maryada Purushottam Rama. Also, on the second day, lecturer gave guidance on the topic of discussion of Ramayanatil stree Vimarsha and anya ramayan

Assistant Professor Amrita Sohoni organized and conducted the program. Assistant Professor Shraddha Upadhyay also contributed to the program.

5. Saint of Modern Times Shree Prajnachakshu Gulabrao Maharaj

A lecture on the birth anniversary of Pragma Chakshu Gulabrao Maharaj was organized by the Department of Indian Philosophy and Abhinav Bharti Waranga Campus On 6.7.2022 under the Rajat Mahotsav of Kavi Kulguru Kalidas Sanskrit University. Professor Alka Indapwar was present as the chief guest of this program and she gave guidance on the subject of modern day visionary Saint Prajnachakshu Gulabrao Maharaj. Professor Madhusudan Penna, Vice-Chancellor of the University, presided over the program. The program was conducted by Assistant Professor Amrita Sohoni, and Assistant Professor Shraddha Upadhyay of the Department of Indian Philosophy. The program received a great response from the students. Professor Kalapini Agasthi, coordinator of the program and Head of the Department of Indian Philosophy, had a special presence in the program. Apart from this, professors from other universities were also present in the program through Online.

6. Isha Vasyopanishad Special Lecture.

Dated 18/ 4 /2022 and 22/ 4 /2022.

Time- 7 PM

A special lecture on Isha Vasyopanishad was organized by the Department of Indian Darshan Yoga and the Department of Sanskrit Language and Literature. Darshan on 18/ 4 /2022 and 22/ 4 /2022

Madhubharati Mahakavi Prof. Madhusudan Penna delivered lecture on this topic. The students gave lot of response to this lecture. Director of Abhinav Bharti Waranga Campus, Professor Krishna Kumar Pandey, Head of Department of Indian Philosophy, Professor Kalapini Agasthi, Dean of Faculty of Sanskrit and other Language, Professor Nanda Puri, and Director of P.P Golwalkar Guruji Gurukulam Professor Kavita Holey and other dignitaries were present.

Abhinav-Bharti Waranga Campus

Campus Programs

- Student induction program was conducted from 15/09/2022 to 24/09/2022 for newly admitted students. All the faculty members of Abhinavbharti Waranga Campus guided the students on various subjects.
- International Special Lecture on Ancient Words Are the Thought Seeds for Modern, Advanced Technologies was organized on 28/11/2022. Sri Lanka's Hon. Captain Harsh presented the topic. 30 students participated in this program. Especially present were Hon. Prof. Puri and Hon. Prof. Holey
- From 24/12/2022 to 21/04/2023 Geeta Pathan was conducted every Saturday. Students and professors from all departments of Abhinav Bharti Waranga Campus participated in this program. 18 chapters of Gita were recited. The scholars explained the essence and greatness of the chapters of the Gita to the students.

- Festival of Books was organized from 20 to 31/12/2022 in which more than 100 students participated.
 - Sankramanotsav was celebrated from 18/01/2023 to 21/01/2023. A total of 35 students participated in various competitions and were awarded prizes.
 - 8/03/2023 Vidushi Manishree gave a special lecture on mahila dinvishesh, Vrat, Parv, Utsav. 37 students participated in this.
 - On 29/10/2022, a training program on 'E Library Introduction' was conducted during the Rajototsav. 77 students participated in this.
 - In Azadi Amrit Mohsav The faculty members of the department published more than three books.
 - In the presence of Honorable Nitin Gadkari, Minister of Road Transport and Highways of India. Abhinav Bharti, Waranga Campus conducted the valedictory programme of Rajatotsav at Sai SabhaGruh. ViceChancellor, Prof Madhusudan Penna and Former Vice chancellor, Honourable Professor, Srinivas Varkhedi and other honourable guests, Faculty members of the university officers, students and others were present.
 - According to the orders of Maharashtra Government, Birth anniversaries of great people were celebrated and on Death anniversaries, their works were remembered.
-

* * *

Ratnagiri Upkendra

A brief report of the various Programmes and events organized by the Ratnagiri Campus, KKSU in the Academic session 2022-23, are as follows.

Pandurang Vaman Kane Memorial Day; Date 18/04/2022

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University's Bharat Ratna Dr. Pandurang Vaman Kane Sanskrit Study Center, Ratnagiri Sub-centre, observed the 50th Memorial Day of Pandurang Vaman Kane. Bharat Ratna Dr. Pandurang Vaman Kane was a great Sanskrit scholar and became the first Sanskrit scholar to receive the Bharat Ratna award. Since he is originally from Ratnagiri district, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ratnagiri sub-centre, taking pride in his achievements. Named as Pandurang Vaman Kane Sanskrit Study Centre. Today on his 50th anniversary his effigy was garlanded at the sub-centre. Teachers and non-teaching staff of the sub-centre were present on this occasion.

Maharashtra Day; Date 01/05/2022

Maharashtra Day was observed on 1st May 2022 in Ratnagiri subcentre. The flag was hoisted by the director of the sub-centre, Dr. Dinkar Marathe. An inspiring speech was given to the audience. An informal meeting was organized on this occasion. On this occasion, the director of the sub-centre interacted with the students. The program was attended by teachers and non-teaching staff and students of the sub-centre.

Sanskrit Conversation Workshop; Date: 01/05/2022 - 10/05/2022

The Ratnagiri division of Sanskrit Bharati and Kavikulguru Kalidas Sanskrit University jointly organized a Sanskrit Conversation Workshop in Ratnagiri city.

Duration of the workshop: 1st May 2022 to 10th May 2022.

Timing: Every evening from 05:00 to 07:00.

Venue: Shri Govind Krishna Ranade Sanskrit Pathshala, Ratnagiri.

Coordinator: Mr. Ashish Anil Athavale.

Inauguration: The inauguration of the Sanskrit Conversation Workshop was conducted in the presence of Assistant Professor Kumari Kashmira Dali and Project Assistant Mr. Anuj Sharma from the Sub-centre. They inaugurated the workshop by lighting the lamp, performing Saraswati Puja, and offering prayers to Bharat Mata. Ms. Kashmira Dali extended her best wishes to the participants for engaging in Sanskrit conversation. The workshop focused on imparting necessary skills in conversational Sanskrit. The representatives of Sanskrit Bharati also met with the participants during the workshop. **Registration:** A total of 20 individuals registered for this workshop in Ratnagiri.

Conclusion: The concluding session of the 10-day Sanskrit Conversation Workshop took place on 10th May 2022, from 05:30 to 07:00 in the evening, at the auditorium of Shri Govind Krishna Ranade Sanskrit Pathshala in Ratnagiri.

One Day International Webinar; Dated 07/05/2022

Bharat Ratna Dr. Pandurang Vaman Kane was a great Sanskrit scholar. He became the first Sanskrit scholar to receive the Bharat Ratna award. He was born on 7th May 1880 at Pedhe Parashuram in Ratnagiri district. The Ratnagiri sub-centre of Kavikulguru

Kalidas Sanskrit University has been named “Bharat Ratna Dr. Pandurang Vaman Kane Sanskrit Study Centre” in honor of his achievements. Celebrating his birthday today, a one-day international webinar was organized on “The Contributions of Dr. P.V Kane”. Dr. as the main lecturer on this occasion. Dr. Laura Yerekeshiva (Faculty of History at Farabi Kazak National University), Prof. Gautam Patel (famous Sanskrit scholar from Gujarat) was present. Dr. Kala Acharya (Working President of the Culture Conservation and Research Foundation) was present as the Chief Guest. Prof. Madhusudan Penna (Ramtek Vice-Chancellor) was present as the President. Dr. Dinkar Marathe (Director of Ratnagiri sub-centre) introduced the program and welcomed the dignitaries.

Dr. Laura Yerekeshiva, reviewing pilgrimage in Hinduism and Central Asian Islam from ritual to social cohesion, cited key passages from Kane's History of Theology and opines that pilgrimages play an important role in binding society together. Prof. Dr. Gautam Patel while speaking on the subject of Kane's contribution, revealed many unfamiliar aspects of Kane's life and said, "Kane is like Krishna to me". He opined that this personality who spent significant years of his life writing the history of religion will always inspire the generations to come.

Dr. Kala Acharya pointed out the salient features of the book History of Dharmashastra, studied the works of many scholars in Sanskrit literature in a very subtle way, and highlighted how Kane integrated the essence of all the Smriti books in History of Dharmashastra and how this book was structured in a comprehensive way. Finally, the work of a great personality like Kane Thinking about it, he thanked the Upakendra for inviting us to speak about him on the occasion of the event as if the Upakendra had given us an opportunity to get rid of the sage deb. She assured that the work of translating Kane's literature in other languages into other languages will be done by the university and that the university will work in such a way that everyone can benefit from it, just as Kane's History of Theology is studied not only in India but all over the world. After the lecture of the dignitaries, a vote of thanks was Made by MS. Kashmira Dali. The coordinator of the program is Mr. Ashish Athawale. Many scholars from India and outside India attended the program which was conducted online. E-certificates were sent to the participants from various locations.

International Yoga Day; Date 21/06/2022

International Yoga Day was conducted at Godutai Jambhekar Vidyalaya, Godutai Jambhekar Vidyalaya, Ratnagiri in association with Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ratnagiri and Patanjali Yoga Committee, Ratnagiri. On this occasion Mr. Vinay Sane from Patanjali Yoga Samiti Ratnagiri guided and demonstrated yoga to the students, teachers and non-teaching staff present. The students of Godutai Jambhekar Vidyalaya and all the staff of Ratnagiri Sub-centre of Sanskrit University were present on the occasion. Conducting the program Shri. Ashish Athawale did it while Thanks were given by Ms. Kashmira Dali.

Kalidasa Day; Date 30/06/2022

Kalidas Day was observed today 30th June in Ratnagiri Sub-centre. On this occasion, Kalidasa's image was garlanded by Dr. Dinkar Marathe. Also at 4 pm, Meghdoot, a poem written by Kalidas was recited in the sub-centre. The director, Dr. Dinkar Marathe addressed the audience in an evocative speech and explained the significance of Kalidas Day. Kalidasa's literature covers most of the entire Sanskrit literature, he said, giving information about the famous 7 works of Kalidasa, who is world-renowned as a

Rashtrakavi. He appealed to everyone to enjoy the literature translated by Kavikulaguru Kalidasa Sanskrit University of Kalidasa's seven works, namely the epics Raghuvamsha and Kumarasambhavam, the epics Meghaduta and Ritusanhara, the dramas Abhijnanshakuntalam, Vikramorvasiyam, Malavikagnimitram. Today, the entire Ratnagiri along with the university has become Kalidasamaya, he said.

Special Lecture: Aesthetics of Poetry in the Works of Kalidasa

Prof. Nanda Puri; Date: 04/07/2022

The topic "Aesthetics of Poetry in the Works of Kalidasa" had been organized as an online lecture by the Ratnagiri Subcenter of the University. During this event, Professor Nanda Puri expertly explored the subject, shedding light on the selected verses from Kalidasa's famous seven works, namely Raghuvamsha, Kumarasambhava, Meghaduta, Ritusanhara, as well as the plays Abhijnanasakuntalam, Malavikagnimitra, and Vikramorvasiya. With a comprehensive analysis of relevant references and a deep understanding, Prof. Nanda Puri eloquently expressed the poetic beauty of each work, captivating the attentive audience. Professor Nanda Puri expressed in the pictorial presentation that Kalidasa beautifully establishes the connection between poetry and drama, and the interplay between drama and poetry. Professor Krishna Kumar Pandey, who presided over the event, adorned the position of chairman. Prof. Pandey emphasized in his presidential speech that Kalidasa's artistic works were not only relevant in the past but also hold significant relevance in the present and will continue to be relevant in the future. Dr. Dinkar Marathe, the director of the Ratnagiri Subcenter, proposed the event, while Mr. Ashish Athavale conducted the proceedings. More than 95 teachers and research scholars, along with a large number of attendees, benefited from this lecture by attending it online.

Gurupurnima; Date 13/07/2022

Guru Purnima was observed today 13th July 2022 in Ratnagiri Sub-centre. On this occasion, the director of the sub-center, Dr. Dinkar Marathe worshipped the image of Vyasa. On this occasion, in an enlightening speech addressed to teachers and non-teaching staff, he explained the importance of Guru tradition and said that Guru tradition played an important role in making India the position of Vishwaguru. Although the nature of the Indian knowledge system has changed today, the Guru Shishya tradition still survives. Along with the conservation of this Indian knowledge tradition, we should also know its purpose and use it.

Sanskrit Sambhashan & Bhasha Parichaya Varga ; 18 - 23 July 2022

The course was for six days and also was free for all. The course concluded on 23rd July, covering many subjects including Sanskrit Sambhashan, some parts of Sanskrit literature, Sanskrit Gita, and an introduction to the Shastras.

Lokamanya Tilak Jayanti celebration; 23 July 2022

Freedom fighter Lokamanya Bal Gangadhar Tilak's birth anniversary ceremony was celebrated in RSC, Dr. Dinkar Marathe offered the garland and flowers to the image of Tilak. On this occasion, faculties and staff visited the birth house of Lokamanya Tilak.

Independence Day; 15/08/2022

On this auspicious occasion, the flag was hoisted by the director of the sub-centre, Dr. Dinkar Marathe. An inspiring speech was given to the audience. This year the central government announced having a flag on each and every one's house so flags were distributed for all the students and to all staff members by RSC. Thereafter, an informal meeting was organized on this occasion. Students of KKSU sang patriotic songs. The program was attended by teachers and non-teaching staff and students of the sub-centre and KKSU Main campus.

2 Days' International Conference "*Dharma Dharmashastra & Sanskriti*", on 17 & 18th August 2022

2 Days International Conference was arranged on the topic "*Dharma Dharmashastra & Sanskriti*", Many scholars such as Prof. Saroja Bhate, Retired Professor, University of Pune, Dr. Kala Acharya, Executive Chairman, Cultural Conservation and Research Foundation, Mumbai, Prof. Paolo Baron, Italy, Dr. Ragasudha Vinjamuri, UK, Prof. Rama Ratnam S., Hon. Vice-Chancellor, Jagadguru Kripalu University, Odisha, Hon. Mr. Ambadas Joshi, Hon. Lokayukta, State of Goa, Prof. Mariano Iturbe, Argentina (currently residing in Delhi), Dr. Kashinath Neupane, Head of Department and Professor Nepal Sanskrit University, Nepal, Prof. Madhusudan Penna, Hon. Vice-Chancellor, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, India, Prof. Vijayakumar CG, Hon. Vice-Chancellor, Maharshi Panini Sanskrit and Vedic University, Ujjain. Prof. Ganesh Thite, Pune, Prof. Ravindra Mule, Pune, Dr. Lalita Namjoshi, Mumbai, Dr. Parineeta Deshpande, Mumbai, these invited scholars gave lectures on various topics. Similarly, during this conference, two parallel sessions of paper reading were conducted along with the main session.

Dr. Lalita Namjoshi, Mumbai, Prof. Ravindra Mule, Pune, Dr. Lalita Chandratre, Ramtech, Dr. Rally Anupama, Pune, Dr. Dinesh Rasal, Pune, Dr. Anagha Joshi, Pune, Dr. Kumar Bhat, Mumbai, Prof. Prasad Gokhale, Ramtech, Dr. Palpan Athalye, Ratnagiri, Dr. Dinkar Marathe, Ratnagiri.

Thus the Sub-centre organized this International Conference on the 17th and 18th of August 2022 in association with Ratnagiri Education Society's Gogate Jogalekar College, Siddhant Knowledge Foundation, and Culture Conservation and Research Foundation, Mumbai.

Ganesh Utsav Celebration - 31 August 2022

Ganesh Utsava celebration is famous all over India. The Ratnagiri Sub-centre family celebrated this event.

Teacher's Day Celebration - 05 September 2022

5th September, the birthday of Sarvapalli Radhakrishna, on the occasion of which Teacher's Day is celebrated in all parts of India, so today in Ratnagiri sub-centre Professor Mr. Jayant Abhyankar and Professor Sneha Shivilakar of Gogate-Joglekar college were present as the chief guests. At the beginning of the program, after worshipping the image of Sarvapalli Radhakrishna, the present professors were felicitated with bouquets of flowers, and later the dignitaries narrated their experiences.

‘Special Course on Grammar: Sandhi Prakaran’; 26 September to 16 October 2022

14 Hours’ *‘Special Course on Grammar: Sandhi Prakaran’* was offered through an Online platform. **Course Details:** Ratnagiri sub-center of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek (KKSU) had organized the course on ‘Basic online Sanskrit Course (Special Course on Sandhi Prakarana)’ through an online platform. It was conducted from 26 th Sep 2022 & was concluded on 16 th Oct 2022 on (14 hours). 14 students participated from Maharashtra and various other states viz. Goa, Karnataka, New Delhi, Rajasthan, Tamil Nādu, Telangana and Florida. The course was arranged to help students to understand the concept of

Sandhi, where student learnt the following chapters: Svara Sandhi (स्वरसन्धिः), Visarga Sandhi (विसर्गसन्धिः), Vyanjana Sandhi (व्यञ्जनसन्धिः) Instructor Asst. Prof Avinash K. Chavhan introduced the concept of sandhi and taught these rules with various examples. Thus, the course was concluded on 16 th Oct 2022.

Bhagat Singh Punyatithi - 28 September 2022

On the occasion of the death anniversary of national hero Bhagat Singh, Dr. Dinkar Marathe offered a garland and flowers to the image of Bhagat Singh. On this occasion, the teaching and non-teaching staff of the sub-centre expressed civil gratitude remembering the incredible sacrifice made by Bhagat Singh.

‘Grammatical analysis of Shrimad Bhagavad Gita - 1st Chapter; 01 - 13 October 2022’

10 Hour *‘Grammatical Analysis of Shrimad Bhagavad Gita - 1st Chapter’* Course was conducted.

Course Details: Ratnagiri sub-center of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek (KKSU), had organized the course ‘Online Course on Bhagavad Geeta - 1 (Grammatical analysis of 1st Chapter of B. Geeta)’ through an online platform. It was conducted from 01 st Oct 2022 to 13 th Nov 2022, Every Saturday & Sunday (10 hours). 28 students participated from Maharashtra and various other states viz. Delhi, Gujrat, Karnataka, Odisha, Telangana. The course was arranged to help students to understand the Simple meaning of Shrimad Bhagavad Geeta, Chapter First, allowed participants to understand basic grammatical aspects like Sandhi, Karaka, Samasa etc. Instructor Assist. Prof Avinash K. Chavhan introduced the method of doing Anvaya, Padaccheda, and Padaartha with the English meaning of each verse and taught various Sandhi rules with examples from the same chapter. This course was concluded on 13th Nov 2022.

Mahatma Gandhi Jayanti Celebration - 02 October 2022 -

Mahatma Gandhi's birth anniversary was celebrated today on 02 October 2022 in the Ratnagiri sub-centre. On this occasion, by worshiping the image of Mr. Gandhi, Dr. Dinakar Marathe, Director, RSC, gave an enlightening speech addressed to the teachers and non-teaching staff, he reviewed the life and work done by Mahatma Gandhi and expressed his thoughts on what we can learn from Mr. Gandhi and what we can practice in our daily life.

Course Offered In RSC (01 December 2022 - 06 January 2023)

‘**Online Course On Bhagavad Geeta - Chapter 12 & 15th**’ Course was offered for 10 hours.

Course Details: Ratnagiri sub-center of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek (KKSU), had organized the course on ‘**Online Course on Bhagavad Geeta - 2** (Grammatical analysis of 12th & 15th Chapter of B. Geeta)’ through online platform. It was conducted from 1st Dec 2022 to 6th Jan 2023, Every Wednesday & Friday (10 hours). Almost 16 students participated from various places, two of them were from the USA, one of them was from Thailand, the others were from different states of India viz. Karnataka, New Delhi, Gurgaon, and Maharashtra. The course was arranged to help students to understand the Simple meaning of Shrimad Bhagavad Geeta, 12th and 15th. Here Instructor Asst. Prof Avinash K. Chavhan put forth efforts to make participants understand basic grammatical aspects like Sandhi, Kāraka, Samāsa, etc. also introduced the method of doing Anvaya, Padaccheda, Padārtha with the English meaning of each verse and taught various Sandhi rules with examples from the same chapters. This course was concluded on 06th January 2023.

Course Offered In RSC (05 December 2022 - 11 January 2023)

‘**Special Course On Shabda and Dhatu Rupani**’ was arranged by Ratnagiri sub-center of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek (KKSU) through an online platform. It was conducted from 05 December 2022 till 11 January 2023 on (14 hours). 27 students participated from various places, two of them were from the USA, and the other were from different states of India viz. Karnataka, New Delhi, Rajasthan, West Bengal, Odisha Tamil Nādu, Telangana, and Maharashtra. The course was arranged to help students to understand the concept of Words, where students learned the following Topics: Introduction to Śabda and Dhātu Rūpāṇi, Introduction to Parasmai Padam & Ātmane Padam, Declension of Masculine, Feminine, and Neuter Gender nouns, Declension of verbs in 3 tenses and 2 Moods. Instructor Asst. Prof. Avinash K. Chavhan introduced various roots of verbs along with their declension in 5 Lakāras, taught uses of them, in all tenses, and made them practice making sentences by using all five Lakāras. Thus, the course was concluded on 11th January 2023.

Yoga Darshan Parisamvad 10 January 2023 -

The programme, ‘**Yoga Darshan Parisamvad**’ was organized in the presence of Prof. Madhusudan Penna (Vice Chancellor, KKSU), and other renowned scholars. In this event two books were published namely - 1) Shodharatnam and 2) Bharat Ratna Dr. Pandurang Vaman Kane’s Smriti Praband. On this occasion, the chief guest, Prof. Madhusudan Penaa explained the importance of yoga in an enlightening speech addressed to the scholars, teachers, and yoga practitioners of the area. The aim of this seminar was to introduce the philosophy of Yoga and discuss its implications in the practical world.

Republic Day: 26 January 2023

The Republic Day was celebrated in the presence of the Director of Ratnagiri Sub-centre, Dinkar Marathe, and the staff of the sub-centre.

Marathi Bhasha Gaurav Day - (27 February 2023)

Marathi Language Pride Day program concluded at Pandurang Vaman Kane Sanskrit Study Centre. As a tribute to Jnanpith awardee Marathi poet Kusumagraj for his

significant contribution to the cultural field of Maharashtra, the Maharashtra government declared his birthday on 21st January 2013 as " Marathi Bhasha Gaurav Day " on 27th February. Director of Sub-centre Hon. Dr. Dinkar Marathe enlightened everyone about the preservation and conservation of the Marathi language. The faculty and staff members of the sub-centre read and sang his poems on the occasion of Kusumagraja's birthday.

National Conference On IKS - 17 & 18 March 2023

The two-day National conference was organized by RSC with the collaboration of Savitribai Phule Pune Vidyapeeth, Pune on the Topic '**Indian Knowledge System in the Context of NEP - 2020**' on 17 & 18th March 2023. The program started with the lighting of lamps in the chanting of Vedic mantras. For this national seminar, Hon. Prof. Ram Subramaniam, IIT Mumbai University was present as the chief guest, also Prof. Nitin Karamalkar, NEP Committee, Hon. Dr. Sanjeev Sonawane, VC Savitribai Phule, Pune University and Prof. Madhusudan Penna, Vice-Chancellor, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Prof. Devnath Tripathi, Head of Department of Sanskrit and Prakrit, SPPU, and many other scholars were present for the same. At the beginning of the seminar, Dr. Dinkar Marathe introduced and welcomed the dignitaries, Prof. Devnath Tripathi revealed the purpose of organizing this session, Prof. Ram Subramaniam guided everyone by asserting the importance of Indian knowledge System, then NEP Committee Chairman Prof. Chancellor Nitin Karamalkar delivered the chief guest speech, SPPU's Hon. Chancellor Dr. Sanjeev Sonawane promised to hold one lecture every month on the subject of the Indian knowledge system for the protection and promotion of Indian knowledge System and encouraged everyone to study this subject. The first session concluded with the invaluable guidance of Prof. Madhusudan Penna. On both days, many researchers presented their papers and cultural programs, and Vakyaartha Sabha were also conducted enthusiastically. Hon. Prof. Madhusudan Penna, VC, KKSU, and Prof. Vijayakumar Rode, HOD, Hindi Department SPPU were the special guests. Also, Prof. Prabhakar Desai (Head of the Marathi Department of Pune University) served as the Chief Guest. During the program, Prof. Dinesh Rasal thanked everyone, Prof. Dinkar Marathe, Director of Ratnagiri sub-centre moderated the valedictory session. Thus the two-day national conference on 'Indian Knowledge System in the Context of NEP - 2020' was successfully concluded.

Bharatiya Marathi Nava Varsha Swagata Yatra 22 March 2023 –

Bharatratna Dr. Pandurang Vaman Kane Sanskrit Study Center and Sanskrit Bharati jointly organized the festival of Hindu New Year. Sanskrit lovers enthusiastically participated in the welcome yatra organized on the occasion of Hindu New Year, Gudhipadva.

Established - 02/08/2021

The first official sub-centre of this is only Sanskrit University in Maharashtra, located in the central part of Ratnagiri city. Initially, the sub-centre has taken shape in an area of more than 20000 square feet, equipped with a computer lab, digital classroom, Yoga room and many other facilities. This sub-centre will be the Contact centre of the university, Open and distance learning centre, Research centre as well as an educational centre.

Vision and Mission: K.K.S.U. RSC

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University has many distinct features among Sanskrit Universities in the country. K.K.S.U. RSC, in its vision and mission statements clearly defines its areas, functions and research focus.

Vision

- To encourage Sanskrit studies and research and allied subjects in the Konkan region.
- To blend the tradition of Konkan with modernity through Sanskrit and to preserve the culture and tradition of Konkan.

Mission

- To provide higher education opportunities to the students of the Konkan region and nearby districts.
- To make the Devabhoomi of Konkan, an Education Hub through Sanskrit.
- To create a new platform for research scholars.
- To develop this centre as a self-sufficient centre through the promotion of online courses, professional courses, and local support.
- **Courses at Ratnagiri Sub-centre –**
 - B. A. Yogashastra
 - P. G. Diploma in Vedanga Jyotish
 - Diploma in Vastushastra
 - Sanskrit Pravesha
 - Diploma Sanskrit Agama
 - M.A. Yoga (IOL)
 - M.A. Sanskrit (IOL)

Teaching Staff –

- Dr. Dinakar Marathe , Director, K.K.S.U. RSC
- Ku. Kashmira Dali, Assistant Professor
- Mr. Avinash Chavhan
- Shree. Bhargav Valanju, IOL Coordinator

Non-Teaching Staff -

- Shree. Prathamesh Ghosale, Clerk
- Ku. Aparna Kokare, Clerk
- Ku. Nikita Arakharaw, Clerk
- Shree. Karan Keer, Peon

Centres in Ratnagiri Campus –

Institute of Open Learning

Services and Facilities –

- **Library**

* * *

Open & Distance Learning

Summary of Recognized courses in academic session 2022-23 (January & July Session)

Sr. No.	Name of Programme	Type of Programme Level	Recognized Programme Level	Total Students
01	M.A.(Sanskrit)	P. G. Degree programme	UGC-DEB	125
02	M.A.(Yogashastra)	P. G. Degree programme	UGC-DEB	185
03	Diploma In Sanskrit Agama	Diploma	University Level	12
04	Diploma in Yoga Application	Diploma	University Level	02
05	Diploma in Sanskrit Journalism and Mass Communication	Diploma	University Level	28
06	Diploma in early Childhood care and Education	Diploma	University Level	03
07	Certificate course in Jyotish	Certificate	University Level	04
08	Certificate course in Sanskrit writing	Certificate	University Level	04
09	Certificate course in Bhagvadgeeta	Certificate	University Level	01
10	Certificate course in Nation Building through Arthashastra	Certificate	University Level	10
11	Foundation course in Spoken Sanskrit	Certificate	University Level	22
12	Foundation course in Yoga Deeksha	Certificate	University Level	37
Total				433

• **Learning Support Centre running under Muktaswadhyapeetham**

Sr. No	Name of the Head Quarter/ LSC	Centre Code	Programme run through HQ/LSC	Academic Session	Admitted Students
01	Shri.Golwalkar Guruji Gurukulam Campus, Ramtek (MSP-Head Quarter)	11001	M.A.(Sanskrit) Jan.-2022	2022-23	61
			M.A.(Yogashastra)Jan.-2022	2022-23	15
			Diploma in Sanskrit Agama	2022-23	06
			Diploma in Yoga Application	2022-23	01
			Diploma in Sanskrit Journalism and Mass Communication	2022-23	28
			Diploma in early childhood care and Education	2022-23	03
			Certificate course in Jyotish	2022-23	04

Sr. No	Name of the Head Quarter/ LSC	Centre Code	Programme run through HQ/LSC	Academic Session	Admitted Students
	Shri.Golwalkar Guruji Gurukulam Campus, Ramtek (MSP-Head Quarter)	11001	Certificate course in Sanskrit writing	2022-23	02
			Foundation course in Spoken Sanskrit	2022-23	22
			Certificate course in Bhagavad-Gita	2022-23	01
			Certificate course in Nation Building through Arthashastra	2022-23	05
			Foundation course in Yoga Deeksha	2022-23	26
02	Ratnagiri Sub Centre, Ratnagiri		M.A.(Sanskrit) Jan.-2022	2022-23	18
			M.A.(Yogashastra)Jan.-2022	2022-23	12
03	Dr. Punjabrao Deshmukh Yog College, Amravati	11002	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	02
04	New Age Yoga Institute, Vileparle, Mumbai (E)	11005	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	12
05	Ashtang Fondation, Thane	11023	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	09
06	Sarvadnya Shri. Chakradhar Swami College, Jalna	11028	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	05

Sr. No	Name of the Head Quarter/ LSC	Centre Code	Programme run through HQ/LSC	Academic Session	Admitted Students
01	Shri. Golwalkar Guruji Gurukulam Campus, Ramtek (Muktaswadhyayapeetha m-Head Quarter)	11001	M.A.(Sanskrit) July-2022	2022-23	46
			M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	113
			Diploma in Sanskrit Agma	2022-23	06
			Diploma in Yoga Application	2022-23	01
			Certificate course in Sanskrit writing	2022-23	02
			Certificate course in Nation Building through Arthashastra	2022-23	05
			Foundation course in Yoga Deeksha	2022-23	11
02	New Age Yoga Institute, Vileparle, Mumbai (E)	11005	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	12
03	Sarvdnya Shri. Chakrdhar Swami College, Jalna	11028	M.A.(Yogashastra)July-2022	2022-23	05

• **Officers/Employees working in the department in 2021-22**

S. N.	Officers/Employees Name	Post	Working Place
01	Prof. Kalapini Agasti	Director	MSP, KKSU, Ramtek
02	Dr. Raghvendra Bhat	Deputy-Director	MSP, KKSU, Ramtek
03	Miss. Renushree Bansod	Assistant Professor	MSP, KKSU, Ramtek
04	Miss. Shrivarda Malge	Assistant Professor	MSP, KKSU, Ramtek
05	Miss. Ashwini Deshpande	Assistant Professor	MSP, KKSU, Ramtek
06	Mr. Prabhakar Bawane	Assistant Professor	MSP, KKSU, Ramtek
07	Dr. Sumit Pande	Deputy Registrar	MSP, KKSU, Ramtek
08	Dr. Sumit M.Kathale	Assistant Registrar	MSP, KKSU, Ramtek
09	Mr.Mahendra Waghmare	Section officer	MSP, KKSU, Ramtek
10	Miss. Damini Joshi	Technical-Clerk	MSP, KKSU, Ramtek
11	Mr. Kamlesh Thakrele	Clerk	MSP, KKSU, Ramtek
12	Miss. Nalanda Humane	Peon	MSP, KKSU, Ramtek

• **Income and Expenditure of the department in 2021-22**

Sr.No.	Heads of Expenses	Income	Expenditure
01	Human Resources Expenses (Salary)	80,96,000.00	11,97,200.00
02	Study Material Printing		2,47,566.00
03	Study Material Preparation		00.00
04	Study Material Preparation Training Programme		00.00
05	Workshop/Seminar/Orientation		00.00
06	Travel Expenses		41,846.00
07	Examination Expenses		00.00
08	Remuneration for Teacher/Counsellor/Other		00.00
09	Advisory Boards meeting & other meeting		00.00
10	Postal/Curier		6,200.00
11	Office Expenses		19,255.00
12	Virtual Class room		00.00
13	Other Expenses		00.00
14	Furniture for MSP Centre setup		15,000.00
15	Computer/Laptop/Printer & scanner		2,80,900.00
16	Advertisement for Admission	80,96,000.00	6000.00
17	Internet & Zoom App Recharge for contact Classes		00.00
18	Study Material Writers Remuneration		13,300.00
19	LMC/Video Remuneration		00.00
20	Director Remuneration		00.00
21	MKCL ERA		00.00
22	Centre Share		3,62,040.00
23	Library		00.00
24	Ratnagiri Sub centre		00.00
25	Empress		00.00
26	Nagpur Centre Expenses		00.00
Total		80,96,000.00	21,89,207.00

▪ **“New name of department”**

The name of Open & Distance Learning Centre was changed as "Muktaadhyayanapeetham". By the Management Council. The letter No. KKSU/GAD/2023/87 dated 21 March 2023 was issued in this regard.

• **Events**

“National Faculty Development Programme”

Degree College of Physical Education, Amravati organized a 5 days National Faculty Development Programme on "Recent Trends in Yoga" from 04/02/2022 to 08/02/2022. Renushree Bansod delivered lecture on "Role of Yoga Therapy".

“Yoga competition”

Muktaswadhyayapeetham held a yoga competition on 22nd March 2022. In the competition, Ms. Renushree Bansod was the Organiser and 98 participants were registered.

“Managing Online Classes & Co- creating MOOCS 19.0” –Workshop

Teaching Learning Center - Pandit Madan Mohan Malviya National Mission on Teachers and Teaching (Ministry of Education) organised Online Two weeks Interdisciplinary Refresher Course on "Managing Online Classes & Co- creating MOOCS 19.0 from 7 to 21 October 2022. Asst. Prof. Ms. Shrivarda Malge, Ms. Renushree Bansod and Ms. Ashwini Deshpande successfully completed the certification.

“Study Material Writing Workshop”

- Study Material Writing Workshop was organized by the department. Diploma in Indian Philosophy- 4 writers, B. A. (Sanskrit)- 12 writers at Nagpur and B.A. (Yogashastra)- 10 writers at Nashik were the courses included in the preparation. The said workshop was held between 22.11.2022 to 17.12.2022 by Asst. Prof. Shrivarda Malge and Renushree Bansod.

▪ **“State Level Shastra Competition”**

- State Level Shastra Competition was organized by Central Sanskrit University at Mumbai on 13.12.2022. Ms. Shrivarda Malge participated as a Guide.

▪ **“Goodwill visit- Dr. Jayashree Pendharkar, Senior Dietician”**

- Dr. Jayashree Pendharkar, Senior Dietician, gave a goodwill visit to Muktswadhyayapeetham dated 19.12.2022. Also, the present Assistant professors, officers/staff and other attendees received guidance from her.

▪ **“Gold medal to the students of Muktswadhyapeetham”**

- On the 11th convocation ceremony of the University held on 21.12.2022. Muktswadhyayapeetham Students Mrs. Shital Manoj Sadle M.A. (Sanskrit) and Ms. Shwetambari Vikas Chothe M. A. (Yoga Shastra) received Gold Medals.

▪ **“Inter-School Oration competition”**

- Inter-School Oration competition was held at Somalwar High School and Junior College, Ramdaspath, Nagpur on 18 January 2023. In the competition Ms. Shrivarda Malge and Dr. Sumit M. Kathale participated as an examiner.
- **“All India Student Conference”**
 - All India Student Conference was organized by Sanskrit Bharati Vidarbha Province at Nagpur from 27th January 2023 to 29th January 2023. Here, along with the students Ms. Shrivarda Malge and Dr. Sumit Kathale participated as the coordinator and guided the entire student conference.
- **“6 Days National workshop”**
 - Indira Gandhi National Open University, Delhi organised 6 Days National workshop on "Design and Development of Distance (Offline) and (Online) Self-Education material" in Delhi from 13.03.2023 to 18.03.2023. Mr. Krunal Mahajan, Asst. Professor of IOL participated in this workshop.
- **“State level Shastra competition, Bangalore”**
 - A state level Shastra competition was organized by the Central Sanskrit University at Bangalore. Shrivarda Malge of IOL participated as guide in this Competition.
- **“Guest lecture programme- Dr. Leena Rastogi”**
 - A Guest lecture was organized on 'Importance of Bhagavad Gita' in our daily life dated 19.04.2023. Dr. Leena Rastogi was present as a guest lecturer while Ms. Renushree Bansod, Assistant Professor was the Organiser.
- **“Trilingual Basic Mass Communication vocabulary workshop”**
 - Scientific and Technical Vocabulary Commission of Education ministry, Government of India (Higher Education Department) Mahatma Gandhi International Hindi University organised workshop at Wardha between 17 April to 21 April 2023. In this, trilingual Basic Mass Communication vocabulary workshop, Ms. Shrivarda Malge participated.
- **“Online guidance workshop on the occasion of World Environment Day”**
 - An online guidance workshop was organized on 06. 05. 2023 on the occasion of World Environment Day. Miss. Shrivarda Malge was the key speaker in the programme.
- **“Samarth E-Governance Portal”**
 - Muktaadhyayanapeetham Department of the University started working on Central Govt. affiliated Samarth E-Governance Portal from January 2023.
- **“15 days residential program”**
 - A 15 days residential program was organised at the University campus by the department for M.A. (Yogashastra) programme from 15 April to 29 April 2023. The work was accomplished by Ms. Renushree Bansod as the Course coordinator.
- **“Educational trip”**
 - An educational trip was taken to Devlapar.

■ **“Administrative visits”**

- Administrative visits were given by the department to Central Sanskrit University, Delhi, Shivaji University, Kolhapur and Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.

■ **“Chair yoga” workshop”**

- A "Chair yoga" workshop was taken by Ms. Renushree Bansod at Food Corporation of India, Nagpur on the occasion of International women's day dated 8 March 2022.

■ **“State Online District Judges Training Program”**

- A 3 Days State Online District Judges Training Program – 2022 in discipline of Yogasana Sport was organised from 14 to 16 August 2022, Ms. Renushree Bansod is empanelled to work as ‘Judge’.

* * *

College of Education (B.Ed.)

Establishment Year - 2002

Faculty - Education

Course - B.Ed.

Principal - Dr. Rajshree Meshram

Asst. Professors - Miss Madhavi Patil, Miss Shubhangi Moon, Dr. Siddharth Mondal, Dr. Dipanvita Das, Dr. Shewli Chakraborty

No. of pursuing students (Ist & IInd year) - 194

Objectives –

- To produce Sanskrit teachers and teachers in other subjects.
- To prepare Sanskrit education system relevant to modern age.
- To prepare courses as per the present need of education system.

College of Education (B.Ed.)

The College of education organized following programmes in the Academic year 2022-23.

1) Sanskrit Quiz-competition :

B.Ed. department organized a Sanskrit Quiz Competition on 6th September 2022 in Sanskrit language under the Vistarsevamandalam Sanskrit Mahotsav.

The students of B.Ed. as well as other departments like Sanskrit, Prakshastris, Ved had also participated in the Quiz.

Principal Dr. Rajshree Meshram, guests - Professor Nanda Puri (Dean of the Sanskrit tatha sanskritetar Sankhya department), Dr. Deepak Kapade (Librarian of Knowledge Resource Centre) and Dr. Kirti Sadar (HOD of computer science department) were present in the quiz competition. Both the guests gave guidance to the students and explain the importance of Sanskrit in their speech.

Along with Sanskrit Literature general knowledge questions were also included in this competition.

Dr. Pavan Kumar was the co-ordinator of the quiz. Miss Shubhangi Moon was present in this program. Vote of thanks was given by Dr. Pragati Dikshit.

There were 24 students participated in this competition. It was divided into 6 groups. 3 prizes were announced. There were 40 students present as spectators in the quiz. The competition received enthusiastic response from the students.

2) Sankraman Mahotsav :

As per every year, the Sankraman Mahotsav was organized by the Student Welfare Department on 25th January 2023. Various competitions were held under this program like dance, singing, fancy dress, rangoli, oratory, elocation, debate, quiz, essay, handwriting etc. which come under the category of cultural programs. Various sports activities were also conducted like running, shot-put, kabaddi, kho-kho, cricket, badminton etc. There were 60 students of B.Ed. participated in various cultural and sports competitions.

Students mentioned below have won prizes in various competitions

Sr. No.	Name of the student	Competition	Rank	Sem
01	Omkar Kolhe	Shot-put	First	I
02	Omkar Kolhe	Hand-writting	First	I
03	Kiran Pawar	Rangoli	First	I
04	Ashwini Bawankule	Rangoli	Second	I
05	Anekant Kale	Essay	First	I
06	Pratiksha Deshmukh	Fancy dress	First	III
07	Shivraj Swami	Singing	Second	III
08	Akash Sabannwar	Running	First	III
09	Kisan Patil	Oratory	First	III
10	Dhiraj Gogle	Shot-put	Second	III
11	B. Ed. Team	Kho-Kho	Third	I+III
12	B. Ed. Team	Kabbadi	Third	I+III
13	Akash Sabbanwar Shivraj Swami	Badminton(Doubles)	Third	III

3) Educational Tour :

One day educational tour was organized by the B.Ed. department on 20th February 2023 to Sevagram Ashram, Magan Museum, Science Centre and Vinoba Bhawe Ashram of Pavnar in Wardha district. There were 48 students of B.Ed. Ist and IInd semester present for this trip.

Principal Dr. Rajshree Meshram, three professors – Miss Madhavi Patil, Miss Shubhangi Moon, Dr. Siddharth Mondal, clerk Pravin Sarode and peon Narendra More were present for this educational trip.

4) Micro Teaching Workshop :

Five days workshop on Micro-teaching was organized on 28th March 2023 for B.Ed. Ist semester students. There were 85 students present in this workshop. For this workshop Prof. Lalita Chandratre, Principal Dr. Rajshree Meshram, Dr. Kirti Sadar, Miss Shubhangi Moon, Miss Madhavi Patil were present.

Various teaching skills like Explanation, Stimulus Variation, Black Board Writing,

Question and Answer were taught and explained by the expert lecturers respective in their subject. Guest Mr. Pravin Gedam taught the Bridge lesson in a very interesting manner and in simple language.

On the last day, all the students practiced micro-teaching skill according to the instructions given by the teachers. Teachers guided students by proper observation. All the students participated in the workshop interestingly and acquired micro teaching skills. Thus the five days workshop was successfully conducted.

5) Exhibition of Art and Craft :

One day exhibition was organized by the department for the B.Ed. Ist year students on 29th April 2023. Inauguration was done by the Principal Dr. Rajshree Meshram.

Exhibition is conducted under the Enhancing Professional Capacities (EPC) Practical activity. For exhibition Dr. Seema Chikhale, Associate Professor of Women's College of Education, SNDT, Nagpur was invited as a guest and external. On the same day viva-voce was also conducted.

Very beautiful art and craft things were made by the students with the help of paper, cloth, jute, glass etc specially as mentioned to use natural and recyclable things. Paper dolls, movable rangolis, night lamps, wall hangings, photo frames, artificial flowers, vases, greeting cards etc. were made by the students.

Assistant professors - Miss Madhavi Patil, Miss Shubhangi Moon, Dr. Siddharth Mondal, Dr. Dipanvita Das and Dr. Shewli Chakraborti were present in this exhibition.

There were 87 students have participated in this exhibition.

6) Health Check up Camp :

One day Health Check up Camp was organized by the B.Ed department, under the banner of Women Cell and ICC on 8th of March 2023.

It was organized on the occasion of International Women's Day, for all women of the Kavikulguru kalidas Sanskrit University. It includes teaching, non-teaching staff as well as female students of the university.

In this Health camp, Hon. Vice Chancellor Prof. Madhusudan Penna was the chairperson. Special Invitee was Prof. Prasad Gokhale. Convenor of the health camp was Dr. Rajshree Meshram. Dr. Anshuja Kimmatkar was the guest of the health camp. Dr. Renuka Bokare (Public Relation Officer), Prof. Kavita Holey (IQAC, director) and Prof. Nanda Puri (Dean of Faculty of Sanskrit tatha Sanskritetar Bhasha Sankay) we're also present for the health camp.

Thyroid test, Haemoglobin test and Blood pressure checking were included in the health camp.

There were 375 women took the benefit of the health camp.

* * *

Department of Computer Science

Programs Organized in the Academic Year 2022-2023

- Department of Computer Science organized conducted a program of “**Sanskrit Shlok Pathan Spardha**” on the date 2nd September 2022, at 11.30 am for the university students as well as school students from Ramtek. Campus Director **Prof.Harekrushna Agasti** was the chief guest of the program. **Prof.Nanda Puri Dean, Faculty of Sanskrit and other languages** had chaired the program, **Prof.Kirti Sadar HOD** Department of computer Science was prominently present for the event. There was an active participation of students for the event. Students from more than 5 schools of Ramtek were participated in Shlok Pathan Spardha. More than 50 students were present for the event. **Prof.Kirti Sadar HOD** gave the introductory speech. **Ms.Manali Pande** conducted the program while **Mrs.Sneha Ashtankar** hosted the whole program and **Mrs.Archana Mahajan** proposed Vote of Thanks.
The panelist for the Sanskrit Shlok Pathan were as follows.

1. Dr.Srinivas J.
2. Dr.Pavankumar Alapati
3. Dr.Jaywant Chowdhary

This program was successfully completed.

- Department of Computer Science organized and conducted a program of “**Pingala Computer Science Forum**” on the date 8th September 2022 **Prof.Kirti Sadar Head of the Department** was the chief guest of the program. Mr.Prathmesh Rodkar was honored with president’s batch and other forum members by their respective batches. There was an active participation of students from BCA **First year, Second year and Third year** for the event. Students were satisfied and enjoyed the event. **Mrs.Archana Mahajan** gave the introductory speech. BCA students **Miss.Vanshika Mishra and Mr.Anurag Bhalavi** conducted the program while **Miss.Jidnyasa Pantavne** proposed vote of thanks.
- Department of Computer Science organized and conducted “**Internship Orientation Program**” on the date 19th November 2022 at 11:30 am. **Prof.Kirti Sadar Head of the Department** was the chief guest and delivered a lecture on purpose of internship. **Mrs.Sneha Ashtankar** hosted the program. **Miss Manali Pande** took a session on communication skills. **Mrs.Archana Mahajan** took a session on future aspects of internship for their carrier. Students from BCA First year, Second year and Third year were present for the event. Students were satisfied and benefited with the orientation program.
- Department of Computer Science organized and conducted **Workshop on “Communication Skills”** on the date 10th March 2023 at 11:30 am. for BCA and students of other department. **Miss.Priti Dhopte**, Communication mastery coach, Author, Poet, JOSH talk speaker was the chief guest and speaker of an event. **Dr.Ramchandra Joshi, Registrar** was the special guest, **Prof.Harekrishna Agasti**, Campus Director and **Prof.Krishnakumar Pandey** was the special invitee. **Prof.Kirti Sadar** was prominently present for the event.

There was an active participation of students for the workshop. More than 150 students were present for the workshop. **Miss Manali Pande** conducted the inaugural program and **Prof.Kirti Sadar** introduced the session while **Mrs.Archana Mahajan** proposed a vote of thanks. This workshop was successfully completed and students were satisfied and enjoyed the session.

- Department of Computer Science organized and conducted seminar on “**Carrier Opportunities in Digital Sector**” on the date 10th March 2023 at 03:00 pm. For university students. **Mr.Abhishek Acharya**, Expert Mentor, successful entrepreneur, speaker was the chief guest and speaker of an event. **Dr.Ramchandra Joshi,Registrar** chaired the program, **Prof.Harekrishna Agasti**,Campus Director was the special guest.**Prof.Krishnakumar Pandey** Dean,Ancient Indian Science and Humanities was the special guest.**Prof.Kirti Sadar** was prominently present for the event.

There was an active participation of students for the workshop. More than 150 students were present for the workshop. **Mrs.Sneha Ashtankar** conducted the inaugural program and **Prof.Kirti Sadar** introduced the session while **Mrs.Archana Mahajan** proposed a vote of thanks. This workshop was successfully completed and students were satisfied and the whole program was conducted under the guidance of **HOD,Prof.Kirti Sadar**.

- Department of Computer Science organized “**Yoga Workshop**” on 11th April 2023 (Tuesday) at 11:30 am for students of BCA department. **Mr.Atul Galerao** Asst.prof in yoga department was the Speaker, **Dr. Ramchandra Joshi** Registrar, KKSU, Ramtek was the Motivator, **Prof. Lalita Chandratre** Dean ,of Education department kksu, Ramtek was the Special guest. Head of the Department **Prof.Kirti Sadar** gave introductory speech. There was an active participation of students for the event. More than 100 students from BCA department were present for the workshop.

Mrs.Sneha Ashtankar conducted the whole program. **Ms.Manali Pande** introduced the session and **Mrs.Sneha Ashtankar** proposed a vote of thanks.

Mr.Atul Galerao took a yoga session and gave information about how to reduce and manage stress in our day to day life and also taught different yoga Asanas for reducing stress in day to day life.

The whole program was conducted under the guidance of HOD Prof. Kirti Sadar.This workshop was successfully completed and students were benefited.

- **Students Achievements in the year 22-23:**
 - 1) BCA 1st year Students were participated in inter collegiate Cricket tournament and won the first prize.
 - 2) BCA 1st Students were participated in inter collegiate Kho Kho match and won the first prize.
 - 3) BCA Student Khushi Mudliar participated in inter collegiate badminton Match and won first prize.

* * *

Department of Commerce and Management

Programs Organized in the Academic Year 2022-2023

- On the occasion of Rajat Mahotsav, Department of Commerce and Management Organised seminar on the topic "**Working and Working of Share Market**" through Google meet at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek. The conference was held under the chairmanship of Hon'ble Dr. Ramachandra Joshi. Also, Dean Faculty of the Department Prof. Lalita Chandratre, Head of the Department Dr. Amol Mandkar, Head of Department of Computer Science Dr. Kirti Sadar, and Head of Department of Sanskrit Literature Prof. Kavita Holey. Speaker Dr. Shyamal Ruikar, Head of Department of Management, Dhanwate National College, Nagpur, gave a detailed and brief overview of the webinar. The Anchoring was done by the student Swapnil Sathawne from BBA 3rd Year and Abhishek Damahe from BBA 3rd year gave vote of thanks.
- On the occasion of Rajat Mahotsav, a one-day workshop on **Project Writing** was organized under the Department of Commerce and Management at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek. Hon'ble Dr. Ramchand Joshi, Registrar of the KKSU was present as a special guest for the workshop. Dean faculty of the Department Prof. Lalita Chandratre madam, head of the department Dr. Amol Mandekar, P.P.G.G. Educational Building Campus Director Prof. Harekrushn Agasti, Head of Department of Computer Science Dr. Kirti Sadar Madam, Head of Department of Education Dr. Rajshree Meshram and Librarian Deepak Kapde attended the workshop. Shyamal Ruikar, Head of the Department of Commerce and Management, Dhanwate National College, Nagpur, gave brief detailed information about how to write a project essay and what topics should be included in it. In the second session of the workshop Mrs. Renushree Bansod, Assistant Professor, Department of Distance Education, KKSU, Ramtek gave detailed information on how to collect data and company-specific information in project writing. The second session was conducted by Prof. Sharchand Srinil while the vote of thanks was delivered by Mr. Yuvraj Meshram.

Sanskrit Essay competition was organised at Kavikulguru Kalidas Sanskrit university on 6th September, 2022 the programme was organised by the Department of Public Administration. The program was presided by Prof. Lalita Chandratre. The chief guest, of the programme was Dr. Rishikesh Dalai. The Program was conducted under the guidance of Kirti Sadar Head of Public Administration Department. The program was hosted by Assistant Professor Yuvraj Meshram. Total 20 students participated in this competition. His programme was concluded voter thanks proposed by Seema Gayakwad.

* * *

Department of Public Administration

Programs Organized in the Academic Year 2022-2023

- Sanskrit essay competition was organised at kavi kulguru Kalidas Sanskrit university on 6th September, 2022 the programme was organised by the Department of Public Administration. The program was presided by Prof. Lalita Chandratre. The chief guest, of the programme was Dr. Rishikesh Dalai. The Program was conducted under the guidance of Dr. Kirti Sadar Head of Public Administration Department. The program was hosted by Assistant Professor Yuvraj Meshram. Total 20 students participated in this competition. This programme was concluded with vote of thanks proposed by Ms. Seema Gayakwad.
- M.A public Administration has organised one day visit taluka/tahsil district office Ramtek on 30 november,2022. This meeting was organised under the guidance of our Hon'ble V.C. Madhusudhan Penna. Dr. Amol Mandekar head of the department was present with student and staff. Tahsildar provided information regarding the powers and responsibilities of the Election dept, Revenue dept, supply Dept, disaster dept etc. Students were accompanied by prof Yuvraj Meshram, prof Sushank Fulzele and prof. Shraddha Kimmatkar.
- M.A public Administration department has organised one day visit at Nagpur on 26/12/2022 to attend Maharashtra legislature winter session. This visit was organised with the permission of V.C. Madhusudhan Penna, Registrar Dr. Ramchandra Joshi academic campus director Dr. Harekrushna agasti they wish and congratulated student. This meeting was attended by Mr. Yuvraj Meshram, Mr. Sushank Fulzele Mr. Nitesh Chakole and prof Jayashree dongre. Total 42 students were present in this programme.
- MA public department has organised one day course orientation programe on 24/04/23 the programme was organised with prior permission of V.C. Prof. Madhusudan Penna. This programme was conducted under the guidance of head of the department Dr Amol Mandekar. The speaker of the programme was Prof Dharmendra Turkar, principal of Nagpur Administrative Degree College. Miss Shilpi Bose(co-ordinator) Prof Yuvraj Meshram Prof Sushank fulzele students of first year and second year of M.A.Public Administration were present. In this programme Prof. Turkar sir guided the student in detais
- about
 - ✓ Impotance Public Administration subject
 - ✓ Feature of Pub Administration
 - ✓ Focus on future carrier opportunities in public administrationThe program was conducted by Mr. Sushank Fulzele and vote of thanks by Mr. Yuvraj Meshram.

* * *

Board of Extension Services

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University helps in promoting and disseminating various activities carried out at the social level under the Extension Seva Mandal. Following is the report regarding the facilities provided to the students from the session 2022-23

- 1) Promotion of Sanskrit language and making non-Sanskrit students aware of Sanskrit.
 - 2) Organizing programs to promote Sanskrit, Culture, Sanskar, Folklore and Folk Culture.
 - 3) Conducting new short term courses in addition to approved courses.
 - 4) Conducting more and more classes for ongoing courses under the Guru-Shishya tradition under the Extension Service Board.
 - 5) Conducting various seminars, workshops, training classes etc., teaching all traditional sciences like Vedas, Yoga, Astrology, Vastu, Music, Kirtan, Dance, Priesthood etc.
 - 6) Involvement of all organizations in state level schemes of Sanskrit festival.
- Guru-Shishya Parampara Courses run by the following organizations under the Extension Service Board

Sr. No.	Name of the organization	Guru-Shishya Parampara Courses
1	Ashish Khandekar, Pune	1) CBT Practitioner Level 1 2) Advance CBT Practitioner Level 2 3) Emotional Intelligence and Therapy Practitioner Level 1 4) Emotional Intelligence and Therapy Practitioner Level 2 5) Neurobiology of Stress Management Level 1 6) Advanced Neurobiology of Series Management Level 2 7) NLP Practitioner Level 1 8) NLP and Therapy Master Practitioner 9) REBT Practitioner Level 1 10) Advanced REBT Practitioner 11) Sleep Consultant 12) Transactional Analysis Practitioner Level 2 13) Advanced Transactional Analysis Practitioner Level 2 14) Counseling Psychology 15) Advanced Counseling Psychology 16) School Counselling 17) Career Counselling 18) Special Educator Learning Disability Specialist
2	Khyati, Multi-Purpose Organization, Vani, Yeotmal.	1) Basic Painting Course 2) Advanced Painting Course Yavatmal 3) Kid's Painting Course 4) Kid's Painting Course 5) Fabric Painting Course

		6) Mandala Art Course, 7) Basic Semiclassical (Bharatanatyam)
3	Rich Heritage Yoga Center, Wagholi, Pune	Medical Yoga Therapy Course (Basic) (Duration Three Months)
4	Chhatrapati Shivaji Maharaj Institute of Hotel Management, Wardha	Certificate Course in Hotel Management
5	Matrika Foundation, Ramtek	1) Certificate Course in Handmade bags 2) Certificate Course in Folk art 3) Certificate Course in Beauty Culture (Advance) 4) Certificate Course in Makeup art 5) Certificate Course in Mehndi 6) Certificate Course in Daily sensation cooking 7) Certificate Course in Beauty treatment for skin by HERBAL COSMETIC 8) Certificate Course in Bamboo art
6	Ravikirthy Sanskrit Adhyayan Kendra, Sangli.	1) Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Level-1 2) Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Level-2 3) Bal Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Pratham Pushpa (Age 7 to 8) 4) Bal Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Dwitiya Pushpa (Age 9 to 10) 5) Bal Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Tritiya Pushpa (Age 10 & 14)) 6) Bal Sanskrit Adhyayan Pramanpatra Abhyaskram Chaturtha Pushpa (Age 14 & 16)
7	Triskanda Jyotish Phaladarsha Abhyas Mandal, Nagpur.	1) Jyotirvijnan Parichay 2) Jyotirvijnan Pravin 3) Jyotirvijnan Pradnya
Total Colleges – 05 and running total courses - 44		

Also, in association with Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Balrangbhum Parishad under Extension Service Board, Inter School Sanskrit Children's Drama Competition was organized for the first time in 2022. This competition is held in two stages namely preliminary round and final round. First the preliminary round and then final round of the competition are conducted. School students participated in the competition. The winning team of the competition was awarded with first, second and third prize. Prize for best performance as well as certificate and mementoes for direction, music, lighting, scenery, costumes, costumes and acting were given.

The final round of children's drama competition was held on 1st and 2nd August, 2022. It was held at Suresh Bhat Auditorium, Nagpur. In this competition, 39 teams

participated in the preliminary round. Also, a total of 14 plays were performed in the final round. Its details are as below-

1	Reliance Foundation School, Mouda
2	Pratibhashali Gyanodaya Vidyapeeth
3	Modern School
4	Podar World School
5	Bhavan's B.P. Vidya Mandir, Trimurti Nagar, Nagpur
6	School of Scholars, Wanadongri, Nagpur
7	School of Scholars
8	Bhavan's B.P. Vidya Mandir Koradi, Nagpur
9	Podar Internation School, Katol Road, Nagpur
10	Bhavans B.P. Vidya Mandir
11	School of Scholars, Atrey Layout, Nagpur
12	Balranjan (Children wing of Rkm)
13	Tip Top Convent
14	Utkarsha Vidya Mandir
15	Bharti Krishna Vidya Vihar telengkhedi, Nagpur
16	Smt Dadibai Deshmukh Hindu Girls School run by Stree Shikshan Prasarak Mandal, Nagpur
17	Keshavnagar Madhyamik Vidyalaya
18	School of Scholars Kaulkhed Akola
19	Kurveys new model public school
20	Sunny's Spring Dale School Bhandara
21	Prabhat kids school, Akola
22	Priyadarshani Nagpur Public School
23	Saraswati Vidyalaya, Nagpur
24	School of Scholars, Wardha
25	Ira International School
26	Somalwar High School Ramdaspath
27	Pt. Bachchharaj Vyas Vidyalaya & Jr. College
28	Bhavan's Bhagawandas Purohit Vidya Mandir Civil Lines, Nagpur
29	Sandipani School
30	NEERI modern school
31	Bhavan's B P Vidya Mandir, Ashti
32	DPS Lava, Nagpur
33	Tilaknagar Mahila Mandal
34	Bhartiya Vidya Bhavans NTPC Mouda
35	Sanskrit Bhasha Pracharini Sabha
36	Schools of Scholars Hudkeshwar
37	Somalwar High School Nikalas Branch
38	School of Scholars, Amravati
39	Hadas High School Ramdaspath, Nagpur
Following are the selected teams in the final round	
1	Somalwar High School, Niklas Branch, Nagpur

2	Bhavans Bhagwandas Purohit Vidya Mandir, Srikrishna Nagar, Nagpur
3	Bhavans Bhagwandas Purohit Vidya Mandir, Trimurti Nagar, Nagpur
4	Saraswati Vidyalaya, Nagpur
5	Somalwar Seconday and Higher Secondary School, Ramdaspath, Nagpur.
6	Tilak nagar Mahila Mandal, Nagpur
7	Bhavans Bhagwandas Purohit Vidya Mandir, Ashti
8	Sandipani School, Hazari Pahad, Nagpur
9	Smt Dadibai Deshmukh Hindu Girls School Nagpur
10	School of Scholars, Amravati
11	Bhawans NTPC Vidya Mandir, Mouda, Nagpur
12	Prabhat Kids School, Akola
13	Pt. Bachcharaj Vyas Vidyalaya & Jr. College, Rajabaksha, Nagpur
14	Balranjan Ranjan Kala Mandir (Children wing) Nagpur

The team for final round -

- 1) 1st Rank (Rs. 21,000 + Memento)
Prabhat Kids Shala, Akola
Drama-Smrati Sacharam
- 2) Second Prize (Rs. 15,000 + Memento)
School of Scholars, Amravati
Drama – Kalidasiyam
- 3) Third Rank (Rs.10,000 + Memento)
Tilak Mahila Mandal, Nagpur
Drama Ghatamita Buddhi
- 4) Incentive Prize (Rs. 5,000 + Memento)
Somalwar Vidyalaya, Ramdaspath, Nagpur
Drama Sarve Bhavantu Shikshitah.

The details of various programs conducted in the session 2022-23 are as follows -

- 1) Post Graduate Education and B.Ed. department conducted a Sanskrit Quiz competition in Sanskrit Mahotsav 2022 held at Sri Visvesh Tirthashastrathshala.
- 2) Sanskrit Story Competition dated 06.09.2022 was held at Varnekar Hall a guide to the meeting. Prof. Madhusudan Penna graced the program. Dr. Ramchandra Joshi and Dr. Harekrishna Agasti were present.
- 3) Samuhik Varahamihir Granthparayana was conducted under Vedang Jyotisha Department was on 05.09.2022. In this program Dr. Madhusudan Penna, Ex-Chancellor, Prof. Krishnakumar Pandey, Head of the Faculty of Ancient Indian Sciences and humanities, while Acharya Prasad Gokhale was present as Saraswat Atithi.
- 4) Karaoke singing competition under Bharatmuni Lalit Kala Kendra was organized on 03.09.2022. Dr. Ramchandra Joshi and Prof. Prof. Harkrishna Agasti as well as

coordinators. Prof. Krishnakumar Pandey and Prof. Lalita Chandratre were present.

- 5) Sanskrit Shlok Recitation Competition by Department of Computer Science under Extension Service Board was organized on 02.09.2022 at Varnekar Auditorium. The inspiration of the program was Prof. Madhusudan Penna, Dr. Ramchandra Joshi, Prof. Harekrishna Agasti were present.
- 6) In association with Bharatamuni Lalitkala Kendra and Janaprabha College, Ramtek, Shakunthalam Soundaryarasgrahana Bhavanuvada program was organized online on 01.09.2022 at 11.00 am.

* * *

National Service Scheme

:- Details of programs and competitions conducted in the year 2022-23 under the
National Service Scheme :-

1. International Yoga Day :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- KKSU, RAMTEK
Date :- 21 June 2022
Attended by :- Students and Faculty members.
No. of Participants :- 100 participants

International Yoga Day :-

A total of 04 programs were implemented on the occasion of International Yoga Day on 21 June 2022 by the National Service Scheme of K.K.Sanskrit University. Among them Yoga For Children on 15/05/2022, Yoga for Girls on 16/05/2022, Yoga for Boys on 18/05/2022, and all teachers of the University on 21 June 2022 , Yoga day was organized for non-teaching staff and all students.

2. Azadi ka Amrut Mahotsav :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- KKSU, RAMTEK
Date :- 07 August to 15 August 2022
Attended by :- Students & Faculty Members.
No. of Participants :- 400 participants

Azadi ka Amrut Mahotsav:-

A total of 15 competitions and programs were organized under the National Service Scheme of the University and Tehsil Office Ramtech on the occasion of "Azadi Ka Amrit Mahotsav" and "Swarajya Mahotsav" from 07th August to 14th August 2022. A large number of students from the college of Ramtek city and the colleges of the south side villages of Ramtek city attended and participated enthusiastically in these programs. And the prize distribution of these programs was done on 14 August 2022.

Details of events:-

Sr.No.	Competition/Program Name	Date
1	Swachhta Abhiyan	07th August 2022
2	Film Exhibition	10th August 2022
3	Tricolor Flag distribution to students and staff	11th August 2022
4	Speech competition	11th August 2022
5	Rangoli Competition	12th August 2022
6	Patriotic Singing Competition	13th August 2022

7	Patriotic Cultural Program	13th August 2022
8	Online Rangali Competition	08th to 14th August
9	Online Painting Competition	08th to 14th August
10	Mural Painting Exhibition	08th to 15th August
11	Award distribution ceremony	14th August 2022

3. Free Dental Check up camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Kksu Campus Ramtek
Date :- 19 August 2022
Attended by :- Student & Faculty Members.
No. of Participants :- 80+ Participants.

Free Dental Check up camp :-

On 19th August 2022, a free dental check-up camp was organized under the chairmanship of Dr. Nanda Puri by the University's National Service Scheme and The Face Institute. Dr. Swapna Puri Mandve, MDS (Orthodontics & Dentofacial Orthopaedics) Masters In Clinical Research (Cranfield UNI, UK) PhD Scholar was present and in her speech she told the students how important teeth are in our body and how to maintain them. The inaugural program of the camp was inaugurated by Dr. Nanda Pari, Head of Faculty of Sanskrit and Non-Sanskrit Languages, Director of Educational Campus. Harekrishna Agasti, Head of Literature Department Dr. Kavita Hole, Head of Modern Language Department Dr. Parag Joshi and other dignitaries were present.

4. Mahatma Gandhi Jayanti :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- KKSU, RAMTEK
Date :- 02 October 2022
Attended by :- Students
No. of Participants :- 100 participants

Mahatma Gandhi Jayanti :-

On the occasion of Mahatma Gandhi Jayanti, 03 activities were implemented in the university through the National Service Scheme from 30th August to 02nd October 2022. In which quiz competition was organized on

1. 30 September 2022 from 10.30 am to 11.30 am. A total of 84 volunteers from the university participated in the competition.

2. Speech competition was organized on 01 October 2022 at 11.00 a.m. A total of 55 volunteers from the university participated in the competition.

3. On 02 October 2022, Swachhata Abhiyan was conducted in which the students cleaned the entire premises of the University. And a total of 200 student volunteers participated.

5. State Level/National Republic Day Conducting Camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Sant Gadge Baba Amravati University
Date :- 02 November to 06 November 2022
Attended by :- NSS Volunteers
No. of Participants :- 02

Adventure Sports Camp :-

05 days adventure sports camp was organized by Jog Dipshika Gurukul, Sainik Chikhaldara, District Amravati under Sant Gadge Baba Amravati University from 02nd to 06th November 2022. 02 volunteers of National Service Scheme were sent by the University to the students. 1. Laxmiraman Venkatesh Gurjalwar (Boy), 2. Ashwini Ramesh Bavane (Girl) In this camp many adventure activities were conducted to develop strong and adventurous leadership among the students. All the campers were accommodated at Deepshikha Gurukul Sainik School. d. This camp concluded on 06.11.2022.

6. Adventure Sports Camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Sant Gadge Baba Amravati University
Date :- 02 November to 06 November 2022
Attended by :- NSS Volunteers
No. of Participants :- 02

Adventure Sports Camp :-

05 days adventure sports camp was organized by Jog Dipshika Gurukul, Sainik Chikhaldara, District Amravati under Sant Gadge Baba Amravati University from 02nd to 06th November 2022. 02 volunteers of National Service Scheme were sent by the University to the students. 1. Laxmiraman Venkatesh Gurjalwar (Boy), 2. Ashwini Ramesh Bavane (Girl) In this camp many adventure activities were conducted to develop strong and adventurous leadership among the students. All the campers were accommodated at Deepshikha Gurukul Sainik School. d. This camp concluded on 06.11.2022.

7. Drug Free Society Lecture (Online Webinar) :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Online
Date :- 13 November 2022
Attended by :- Students & Faculty Members.
No. of Participants :- 200+ Participants

Drug Free Society Lecture :-

A one-day online National Webinar was organized on 13 November 2022 by the National Service Scheme of the University. Shri Kaushal Kishore Ji, Union Minister of State for Housing and Urban Affairs, Government of India as the keynote speaker spoke

about making India drug free to all in a very simple way. He told about the side effects of drug addiction and said that today's children are getting addicted. We have to come forward and make India drug free. Addiction destroys the family, village, district, state and finally the nation. We must avoid drugs and campaign for it. The Minister said that on November 14, you should all conduct a campaign in your respective villages and localities and resolve that everyone should never consume drugs. The minister said that many families are being destroyed due to drug addiction. Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna presided over the program and said that today's addiction is a curse for the world. Addiction turns man into man's enemy. Mr. Akshat Kant, National Incharge of Drug Free Society Movement, also presented his experiences as a special guest. University Registrar Dr. Ramchandra Joshi welcomed all the guests. University Campus Director Prof. Harekrishna Agasti agreed. The program was organized by Coordinator National Service Scheme. Jaywant Chaudhary. All the parents, students and participants of the university applications in this event.

8. Blood donation camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Kksu Campus Ramtek
Date :- 22 November 2022
Attended by :- Students & Faculty Members.
No. of Participants :- 80+ Participants

Blood donation camp :-

National Service Scheme, Jeevan Jyoti Rakta Pethi, Nagpur and HDFC Bank Branch Ramtek organized a grand blood donation camp on 22/11/2022 at Academic Campus Ramtek of the University. Honorable Vice Chancellor of the University Acharya Madhusudan Penna was present as the President of the inaugural program of the Blood Donation Camp and explained the importance of blood donation to the students Also Hon'ble Registrar Dr. Ramachandra Joshi, Director of Campus Prof. Harekrishna Agasti, BPD Director Prof. Prasad Gokhale, Jeevan Jyoti Blood Center Nagpur Administrative Officer Mrs. Saroj Paunekar, Dr. Anil Nampalliwar and Prashant Shevle of HDFC Back Ramtech Branch were mainly present. Students, staff and Ramtek residents of the university donated blood in the blood donation camp. 50 names were received for blood donation. But seeing the response of the university students, 80 people donated blood. Students enrolled in the National Service Scheme of the University participated in Sanskrit subjects as well as BBA, BCA, B.Com, B.ed etc. courses. The entire blood donation camp was organized by National Service Scheme Coordinator, Dr. Jaywant Chaudhary Students who donated blood were given certificates by University and gift and refreshments by Jeevan Jyoti Rakta Pethi.

9. Special Lecture (Voting Awareness) :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Kksu Campus Ramtek
Date :- 24 November 2022

Attended by :- Students

No. of Participants :- 100 Participants

Special Lecture (Voting Awareness) :-

On November 24, 2022, a special lecture program organized under the program Bharat Loktantra Ki Janani was held in Varnekar Sabhagruh of the University through National Service Scheme as per the instructions of Raj Bhavan Office. Prof. Harekrishna Agasti, Hon'ble Director, Academic Complex attended this program. Dr. Ramachandra Joshi, Hon'ble Registrar of the University was present as a special presence. Nayak Tehsildar, Mr. Bhojraj Badwaik was the keynote speaker. The program was organized and conducted by Dr. Jaywant Chaudhari. Special lecturers were welcomed by campus director and registrar with decorated bouquets and badges of honor as well as shawls and sreephals. The lecturer started the topic and guided the students about the importance of voting and how to register as a voter through Voter Help App if you are above 18 years of age. Earlier, the Chancellor told the students in his presidential speech why they should vote. The district director instructed the students to register their names and exercise their right to vote by guiding them as to how non-voting harms themselves and the country. Dr. Jaywant Chaudhari said how India is the flagship of democracy. Along with that, why is the position of India different among all the countries? Guided about this. The organizers gave a vote of thanks and ended the program with Shanti Mantra.

10. Constitution Day :-

Department/Cell :- NSS

Venue :- Kksu Campus Ramtek

Date :- 26 November 2022

Attended by :- Students

No. of Participants :- 100 Participants

Constitution Day :-

November 26 is celebrated as Indian Constitution Day everywhere. On 26 November 1949, the Constitution of independent India was enacted in the Parliament of India. This constitution came into effect from 26 January 1950. In order to make the students aware of the features of the Indian Constitution and the basic rights given to every citizen by the Indian Constitution, d. On November 26, 2022, on the occasion of the Indian Constitution Day, the students of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University read the purpose of the Indian Constitution collectively through the National Service Scheme. On this occasion, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Program Coordinator of National Service Scheme Dr. Jaywant Chaudhary, Sports Teacher and Hostel Superintendent Shri. Santosh Kolhe was present. Volunteer of National Service Scheme Ms. Priyanka Bangde led the mass reading of the purpose paper. Through this program students were given a message to be loyal to the Constitution keeping in mind the importance of Indian Constitution. This inspired the students to be loyal to the Indian Constitution.

11. State Level Disaster Management Training Camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- North Maharashtra University, Jalgaon
Date :- 12 January 2023
Attended by :- NSS Volunteers
No. of Participants :- 04 Participants

State Level Disaster Management Training Camp :-

On the instructions of His Excellency the Governor and the Chancellor of the University, poetess Bahinabai Chaudhary, North Maharashtra University, Jalgaon, dt. 02 boys and 02 girls were sent by the university as per government decision to participate in Chancellor Brigade State Level Disaster Management Training Camp Challenge 2022 from 19th to 28th December 2022 and the students enthusiastically participated in the camp.

12. Swami Vivekanand Jayanti :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Kksu Campus Ramtek
Date :- 12 January 2023
Attended by :- Students & Faculty Members.
No. of Participants :- 150 Participants

Swami Vivekanand Jayanti :-

National Youth Day was organized on the occasion of Swami Vivekananda Jayanti by National Service Scheme of the University. Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna as well as University Registrar Dr. Ramachandra Joshi, Academic Campus Director Dr. Kavita Hole started the program by garlanding the image of Swami Vivekananda and Ma Jijau. All faculty dean, all department heads, all professors and staff members were present on this occasion.

13. NSS Special Camp :-

Department/Cell :- NSS
Venue :-
Date :- 04 to 27 January 2023
Attended by :- NSS Volunteers
No. of Participants :- 303

As every year, the annual special camp is organized on The order for the period from January 04 to January 24, 2023 was received by the Government of Maharashtra, National Service Scheme (Ministry Room) Department of Higher and Technical Education, accordingly, through the National Service Scheme of the University, all NSS Teams of the University were informed and NSS Team 10 colleges organized a special

camp as per the given period. The details of the colleges where the camp was conducted are as follows.

Sr. No	Name of Institute/College	No. Of Adopted villages	No of Volunteers Participated in Special camp		
			Male	Female	Total
1	Pundalik Prashaskiya Mahavidyalaya, Amravati	1	10	8	18
2	Mahatma Gandhi Prashaskiya Seva Mahavidyalay, Dudha	1	18	7	25
3	Santaji Mahavidyalay Armori	1	31	19	50
4	St.Thomas Prashaskiya Mahavidyalaya, Amaravati (1167)	1	16	12	28
5	Yog Mahavidyalaya, Nashik	1	10	22	32
6	Sai Mahavidyalaya Tumsar	1	10	15	25
7	Ravikant Ragit Administrative College, Ramtek	1	14	11	25
8	Chhatraveer Raje Sambhaji Administrative Service College, Morwa, Dist. Chandrapur	1	21	29	50
9	Dnyandeep College of Administration, Nagpur	1	2	23	25
10	Bhagwanrao Prashaskiya Mahavidyalaya, Kurha (1168)	1	12	13	25

14. One Day NSS Mentoring Workshop :-

Department/Cell :- NSS

Venue :- Kksu Campus Ramtek

Date :- 13 January 2023

Attended by :- NSS Programe Officers

No. of Participants :- 10 Participants

One Day NSS Mentoring Workshop :-

As per Ministry of National Service Schemes letter dated 01/09/2022 and GR dated 18/08/2022 of Department of Higher and Technical Education, Government of Maharashtra, the University had received 500 additional NSS student strength.

The following 10 colleges were allotted NSS batch for the first time. On 13/01/2023 However, a one-day NSS guidance workshop was organized to provide information on regular activities, special camps, distribution and management of government grants and per student grants etc. Program officers male and female program officers of 10 colleges were invited in the workshop. Dr.Shyam Khandare, Director, NSS, Gondwana University, Gadchiroli was invited to guide the workshop. Prof.Harekrishna Agasti, former coordinator of the University's NSS, presided over the workshop. The

President welcomed the keynote speakers and handed over letters to the members of the college who received the new batch of NSS from the university's NSS Department. And addressed everyone. Hon'ble main speaker satisfied all the doubts about NSS.

अ.क्र.	महाविद्यालयाचे नाव	रासेयो अनुदानित विद्यार्थी संख्या
१	महात्मा गांधी प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, दुधा जि.बुलढाणा - 443106	५०
२	योग महाविद्यालय, नाशिक योग भवन, नाशिक	५०
३	सेठ सुभाषबाबु गोवर्धनदासजी पालिवाल महाविद्यालय, पारशिवनी	५०
४	पुंडलिक प्रशासकीय महाविद्यालय, अमरावती	५०
५	डॉ.विवेक शिंदे प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, भद्रावती	५०
६	भगवानराव प्रशासकीय सेवा महाविद्यालय, कुन्हा, ता.तिवसा, जि.अमरावती	५०
७	साई कॉलेज, तुमसर, श्री राम नगर, किर्ती गार्डनच्या मागे तुमसर, जि.भंडारा	५०
८	ए.एम.डी. कॉलेज ऑफ आर्ट अँड साईन्स, जालना	५०
९	संताजी महाविद्यालय, आरमोरी, मु.पो.आरमोरी, जि.गढचिरोली	५०
१०	सेंट थॉमस प्रशासकीय महाविद्यालय, अमरावती आर.टी.ओ. ऑफिस, अमरावती	५०

15. Dr. Babasaheb Ambdekar 132th Jayanti :-

Department/Cell :- NSS

Venue :- Kksu Campus Ramtek

Date :- 14 April 2023

Attended by :- Students & Faculty Members

No. of Participants :- 100 Participants

One Day NSS Mentoring Workshop :-

A special program was organized on the occasion of the 132nd birth anniversary of Dr. Babasaheb Ambedkar by the University's National Service Scheme. Honorable Registrar Dr. Ramachandra Joshi garlanded the portrait of Dr. Babasaheb Ambedkar. Ramtek Police Inspector Shri. Hriday Narayan Yadav was present. He gave a speech on the life of Dr. Babasaheb Ambedkar. The President of the program, Dr. Ramchandra Joshi, gave information about Dr.Ambedkar's devotion to Sanskrit and the work he did to get Sanskrit recognized as the national language. Babasaheb's love of Sanskrit is a matter of respect and honor for all Sanskritists Such a message was given. attended the program., Prof.Lalita Chandratre, Prof.Kavita Hole, Prof.Harekrishna Agasti, Prof.Parag Joshi, Prof.Prasad Gokhale, Prof.Kalapini Agasti, Dr.Jaywant Chaudhari, Dr.Deepak Kapde, Dr.Rajashree Meshram, Dr.Roshan Alone, Dr.Smita Fadnavis, Dr.Rajashree Meshram, Mr.Vijayendra Pandey and other teachers, non-teaching staff and students were present in large numbers. The program was moderated by Mrs.Kalyani Deshkar.

16. State Level NSS Program Officer Convention :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Savitribai Phule Pune University, Pune
Date :- 26th to 27th May, 2023
Attended by :- NSS Programe Officers
No. of Participants :- 06 Participants

State Level Convention and Workshop of All Program Officers of National Service Scheme on 26th to 27th May, 2023 at Savitribai Phule Pune University, Pune Hon'ble Minister, It was organized under the chairmanship of Shri.Chandrakant Dada Patil (Department of Higher and Technical Education). The program officers of the colleges of 06 Units of National Service Scheme of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University attended and participated in the convention. Following are the details of program officers who will attend the convention.

Sr. No.	College Name	Programe Officer Name
1	Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Shri.Sachin Daware
2	Sent Thomas Prashaskiya Mahavidyalaya, Amravati	Shri.Sumedh Gawande
3	Ravikant Ragit Prashaskiya Mahavidyalaya, Ramtek	Shri.Dnyaneshwar Neware
4	Pundlik Prashaskiya Mahavidyalaya, Amravati	Shri.Shyam Sabale
5	Administrative service degree College, Nagpur	Shri.Anup Sayre
6	Mahatma Gandhi Prashasakiya Seva Mahavidyalay, Dudha	Shri.Shivaji Vispute

17. World Environment Day :-

Department/Cell :- NSS
Venue :- Kksu Campus Ramtek
Date :- 05 June 2023
Attended by :- Faculty Members
No. of Participants :- 50 Participants

Under the chairmanship of Hon'ble Vice-Chancellor Prof. Madhusudan Penna, a Pledge Reading Program on Environment was organized on the occasion of World Environment Day on 05th June 2023 by NSS of the University. Hon'ble Vice-Chancellor highlighted the work done on environment through NSS during the year. Also, everyone present read pledge about environment.

- I pledge to make all possible changes in my daily life to protect the environment. I also commit to continuously motivate my family, friends and others about the importance of environmentally friendly habits.

* * *

Manuscript Resource Centre, Ramtek

Kavikulaguru kalidas Sanskrit University, Ramtek is a recognized Manuscript Resource Centre of National Mission for Manuscripts New Delhi since 2004. MRC seeks to develop a holistic approach in locating, documenting, protecting and making accessible the significant information of the manuscripts heritage of India. Some of the objectives of the centre are survey, data collection, documenting.

The Centre has documented data of Manuscripts total 27,528 manuscripts covering Vidarbha and Marathvada region of Maharashtra till date and also conducted various programs under Manuscript Awareness Drive.

▪ **MoU:**

MoU signed in 2017 has been continued between Kavikulagurukalidas Sanskrit university, Ramtek and National mission for Manuscripts, New Delhi on 31-03-2022. The same has also renewed from 1 April 2022 to 31 March 2024.

▪ **Documentation & Received Grant:**

The responsibilities of KKSU MRC are supervising and documenting and all manuscripts related activities such as surveys (Institutional as well as private collections and in other places where manuscripts exist in the area Vidarbha and Marathvada regions of the Maharashtra state. After Covid pandemic, documentation work has physically started from March 2022. The centre has documented around 8000 manuscripts, which are published on BKS portal. In this regard, the centre has received around 10,00,000/- partially grant for that.

▪ **Awareness Program MRC:**

- 1) **Online Documentation Workshop:** NMM New Delhi & Centre has organized jointly two days workshop on online manuscript documentation to BKS portal. Dr.Sarvarul Haque, Dr.Avadh Kishore Chaudhari, Dr.Ram Prasad Sharma are present as expert from NMM New Delhi. Around 35 Scholars & MRC Cataloguers has got training in this workshop.
- 2) **Five Day Script Workshop** – University MRC has organized five day script workshop in association with university IKS centre in Feb.2023. Honorable secretary Dr.Sacchidanad Joshi, (IGNCA Delhi) has inaugurated this workshop. Training on Modi, Grantha, Brahmi, Sharada, Nagari scripts was given in the workshop. Around 55 trainees has got training in this workshop.
- 3) **MRC Manuscript Exhibition:** KKSU MRC has organized Manuscripts Exhibition during the Five Day Script Workshop in Feb.2023. The opening of the exhibition of manuscripts has performed by the secretary Dr.Sacchidanad Joshi, (IGNCA Delhi). KKSU-MRC cataloguers have handmade attractive posters of scripts being learned in the five day workshop. The 8 posters were unveiled in inauguration function of the workshop.

▪ **Conduction of Manuscriptology & Paleography Diploma:**

MRC has conducted university diploma designed on manuscriptology and Paleography under Manuscripts Awareness Programme during 2022-23 on various relevant topics like Importance of manuscripts, History of the Art of Writing and Writing material in Ancient India, Lower Criticism, Manuscript Conservation and Preservation, Importance of Manuscripts, Illustrated Manuscripts, Documentation of manuscripts. 13 students were admitted in the diploma program 2022-23.

Planning for Conservation & Digitalization:

KKSU-MRC has also planned to conserve near about 3500 manuscripts from University library whereas, 14,300 manuscripts are to be digitalized from surrounding institutes as early as possible. In this regard, National Mission for Manuscripts New Delhi & the university has signed MCC MoU for 1st April 2022 to 31 March 2024. Establishment of Conservation Lab is under process, after that, conservation work will be start effectively in the region.

* * *

Directorate of Student Welfare

Details of programs and competitions organised by the Student Welfare Department in the year 2022-23 :-

1. 10 Day Student Induction Programme :-

Department :- DSW

Venue :- KKSU Campus, Ramtek

Date :- 22 to 31 August 2022

Attended By :- Students

Participants :- 200

10 Day Student Induction Programme :

A 10-day student motivation workshop was organized by the Department of Student Welfare to guide and motivate the newly admitted students at Kavikulguru Kalidas University from 22nd to 31st August 2022.

Sr.No.	Date	Program
1.	22 August 2022	1 st Session - Inauguration by Hon'ble Vice-Chancellor 2 nd Session–English Communication Class By Dr.Shweta Sharma
2.	23 August 2022	1 st Session – Sanskrit Sambhashan Class By Prof. Shrivarda Malage 2 nd Session – Motivational Movie
3.	24 August 2022	1 st Session – Kksu Library Guidance By –Dr. Deepak Kapade, Librarian 2 nd Session – Digital World Guidance By –Mr. Rajivranjan Mishra, Technician
4.	25 August 2022	1 st Session – Indian knowledge system (IKS) Subject International Speech 2 nd Session – Introduction and information about the University Administration Department and Academic Departments
5.	26 August 2022	A training class where students provide information about their villages through Google Forms 2 nd Session – Communication of University's Research Scholar Students
6.	27 August 2022	Visit to Ramtek Gadmanidr & Kalidas Smarak.
7.	28 August 2022	Cleanliness campaign
8.	29 August 2022	1 st Session – Yoga department as well as library were visited 2 nd Session – Cultural events Ex. Dance, Singing, playing etc.
9.	30 August 2022	Guidance on how to make project, how to do a presentation.
10.	31 August 2022	1 st Session – On the emotion and beauty of the drama Shakuntal written by Kalidas, Guided by Prof. Parag Joshi Sir. 2 nd Session – Closing Program

2. Ganesh Utsav :-

Department :- DSW

Venue :- KKSU, Ramtek

Date :- 31 August to 09 September 2022

Attended By :- Students

Participants :- 200

Ganesh Utsav :

Ganesh Utsav was celebrated by Vidyarthi Utsav Mandal under Student Welfare Department. On this occasion, various types of Prayers, competitions and programs were conducted by the Student Festival Board. The details of the programs are as follows.

Sr. No.	Date	Program Name
1	31 August 2022	Ganesha Yag according to Ganapati Shastra
2	01 September 2022	Slokantakshari
3	02 September 2022	Teacher's Musical Chair Competition and Matkaphod Competition
4	03 September 2022	Rangoli Competition
5	04 September 2022	musical chair competition for Student
6	05 September 2022	Painting competition and Damashraj competition
7	06 September 2022	Recitation competition and special lecture of Hon'ble Chancellor
8	07 September 2022	Swasti reading and Prashmanjusha competition
9	08 September 2022	Mahaprasad program for all teachers, non-teaching staff students
10	09 September 2022	Cultural programs and Ganapati immersion

3. Award given to students who have secured the highest marks at Post Graduate level:-

Department :- DSW

Venue :- KKSU, Ramtek

Date :- 18 September 2022

Attended By :- Students

Participants :- 12

On the occasion of the foundation day of the university, awards are given to the students who have obtained the highest marks in the previous academic especially in the subjects of Veda, Vyakaran, Sahitya, Darshan, Yoga, Vedang Jyotish and Shikshanshastra. The awards for the academic year 2019-20 and 2020-21 were not awarded due to covid 19 pandemic. In order to screen the students who obtained the highest marks in the respective department of the said two years, Award Selection Committee meeting was organized on Dt.13/09/2022. In the said meeting, the names of the students with the highest marks in the respective departments were reviewed by the head of the department and it was decided in the meeting that the students with the highest marks at the post graduate level should be felicitated.

Sr. no.	Students Name	Department & Course	Award
1	Anurag Deshpande	Veda & Vedic Sciences (Acharya Veda) 20-21	Maharshi Vedvyas Student Award
2	Vitrag Waswade	Vyakaran Department (Acharya Vyakaran) 19-20	Maharshi Panini Student Award
3	Sonali Gaikwad	Vyakaran Department (Acharya Vyakaran) 20-21	Maharshi Panini Student Award
4	Kirti Chandanbatwe	Sahitya Department (Acharya Sahitya) 19-20	Natyacharya Bhartmuni Student Award
5	Bhakti Purandare	Sahitya Department (Acharya Sahitya) 20-21	Natyacharya Bhartmuni Student Award
6	Vaishnavi Pande	Darshan Department (Acharya Vedanta) 20-21	Wachaspathimishra Student Award
7	Wandana Vallapkar	Yoga Department (M.A. Yoga) 19-20	Maharshi Patanjali Student Award
8	Priya Tembhare	Yoga Department (M.A. Yoga) 20-21	Maharshi Patanjali Student Award
9	Rajasi Rajurkar	Jyotish Department (Acharya Jyotish) 19-20	Horamarmdnya Warahmihir Student Award
10	Rupal Shah	Jyotish Department (M.A. Jyotirvidnyan) 19-20	Horamarmdnya Warahmihir Student Award
11	Swati Tarare	Education Department (M.ed) 19-20	Dr. Babasaheb Ambedkar Student Award
12	Chetna Uike	Education Department (M.ed) 20-21	Dr. Babasaheb Ambedkar Student Award

On 18/09/2022, on the occasion of the 25th foundation day of the University, the students who obtained the highest marks at the post-graduate level were felicitated with a certificate, a memento and Rs.2,000/- cash prize.

4. Kaljayi Savarkar :-

Department :- DSW

Venue :- KKSU, Campus Ramtek

Date :- 11 November 2022

Attended By :- Students

Participants :-

Students of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University screened the short film 'Kaljayi Savarkar' in Shastrathshale under 'Chitralahari' film club. Director, Student Welfare Dr. Jaywant Chaudhary was present. Anurag Bhalavi directed the film. Directed by Gopi Kukde, the film Kaljayi Savarkar depicts the life events of Vinayak Damodar Savarkar. It presents events and information about him that are not known to the general public since childhood. The film shows how the idea of a new India is compatible with the ideas presented by Savarkar. A total of 85 students were present for this. There was a discussion after the film. Students presented their thoughts on the pre-independence period of violence and non-violence movement and its impact on the country. What and

how should be our attitude towards the sacrifice of many freedom fighters of our country as youth? What should be our contribution for the betterment of our country? What is the meaning of Savarkar's non-violence? Is it just an unprovoked rebellion against those who stand against us or was it necessary for the times? Such questions were discussed during the discussion.

5. Indian Student Parliament :-

Department :- DSW

Venue :- Pune

Date :- 15 to 17 November 2022

Attended By :- Students

Participants :- 07

The 12th Indian Student Parliament was held in Pune from 15th to 17th November 2022. A total of 07 students were sent to participate in this Parliament by the Student Welfare Department of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University. Details of the students are as follows.

Sr. No.	Students Name	Class/Department
1.	Tejashree Kaware	M.Phil. (Yogic Sciences Department)
2.	Mrunal Fadnavis	Ph.D. (Vyakaran Department)
3.	Pushkar Agashe	Ph.D. (Bhartiya Darshan Department)
4.	Advaita Kulkarni	Acharya 2 nd year (Sanskrit Language & Literature Department)
5.	Sarvesh Josh	Acharya 2 nd year (Veda & Vedic Sciences Department)
6.	Prathamesh Rodkar	BCA 3 rd year (Computer Science Department)
7.	Anshul Jaiswal	BCA 3 rd year (Computer Science Department)

6. Bharat Lokatantra Ki Janani:-

Department :- DSW

Venue :- Warnekar Hall, Kksu Campus, Ramtek

Date :- 26 November 2022

Attended By :- Students

Participants :- 150

On 26/11/2022, various programs were organized on the theme “Bharat Lokatantra Ki Janani” directed by Raj Bhavan, Government of Maharashtra through the University's Student Welfare and National Service Scheme.

1) Special Lecture - Topic:- Skilled Economics and Indian Folklore

Lecturer - Hon'ble Registrar Dr. Ramchandra Joshi, K.K.S.U, Ramtek

On 26/11/2022, a special lecture on Skilled Economics and Indian Democracy was organized by Raj Bhavana. Respected Registrar of the University Dr. Ramachandra Joshi explained the importance of economics in the Indian democracy.

2) Special Lecture – Topic :- Assembly and Committee

Lecturer - Nayak Tehsildar, Shri. Bhojraj Badwaik

26/11/2022 A special lecture was organized by Nayak Tehsildar Mr. Bhojraj Badwaik of Ramtek city about the importance of assembly and committee as per Indian democracy tradition. He guided the students about various assemblies and committees.

3) Special Lecture – Topic :- Importance of Rigveda in Indian Folklore

Lecturer :- Dr. Ashish J, Assistant Professor K.K.S.U., Ramtek

26/11/2022 University Professor Dr.Ashish J guided the students about the importance of Rigveda in Indian folklore. Bharat Lokatantra Ki Janani was followed by a program related to Governor Bhavan.

7. Bharat Mata Pujan :-

Department :- DSW

Venue :- Warnekar Hall, Kksu Campus, Ramtek

Date :- 30 December 2022

Participants :- 150

On 30/12/2022, Bharat Mata Poojan program was organized by Indian Board of Education and Student Welfare Department at Kavikulguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek. The event was organized to mark the day when Netaji Subhash Chandra Bose hoisted the tricolor in Andaman as the first Prime Minister of Azad Hind Sena on 30 December 1943.

Prof. Kalapini Agasti, Prof. Kavita Holey, Ramtek Campus Director Prof. Harekrishna Agasti, Director, Student Welfare Dr. Jaywant Chaudhary and other dignitaries were present. In the program, Prof. Kalapini Agasti gave valuable guidance to the students about the life of Subhash Chandra Bose. His three point teachings, security, service and his loyalty to the country, there should be differences between individuals but no ideological differences, his Vivekananda group should be respected and informed by all. His patriotism was so strong that he came fourth in the ICS examination from all over the world, but he renounced that position and devoted all his intelligence and physical strength to the service of the nation. His leadership was so powerful that he served as the president of the Congress party for three consecutive terms. Prof. Kavita Holey highlighted the new initiative. Rather than celebrating his birth anniversary every year, it would be better to read his biography and adopt his principles. The program concluded by paying obeisance at the feet of Mother India.

8. Youth Festival 2022-23 (Indradhanushya Selection):-

Department :- DSW

Venue :- Warnekar Hall, Kksu Campus, Ramtek

Date :- 18 October 2022

Attended By :- Students

Participants :-

Indradhanushya Yuva Mahotsav is a big platform for imparting cultural arts qualities among students in rural areas of the state. Indradhanushya Yuva Mahotsav 2022-23 was organized at Mahatma Jyotiba Phule Agricultural University, Rahuri from 05 to 09 November 2022. For that, Yuva Mahotsav 2022-23 (Rainbow Selection Round) was organized on 18.10.2022 in Kavikulguru Kalidas Sanskrit University. Around 350 students from 18 to 20 colleges affiliated to the university participated in a total of 23 art forms in the Yuva Mahotsav 2022-23 Indradhanushya selection round.

9. Indradhanushya Youth Festival 2022-23 :-

Department :- DSW

Venue :- Warnekar Hall, Kksu Campus, Ramtek

Date :- 05 to 09 November 2022

Attended By :- Students

Participants :- 28 Students & 07 Accompanist.

Indradhanushya Yuva Mahotsav is a big platform for imparting cultural arts qualities among students in rural areas of the state. Indradhanushya Yuva Mahotsav 2022-23 was organized at Mahatma Jyotiba Phule Agricultural University, Rahuri from 05 to 09 November 2022. For that dated 18 Youth Festival 2022-23 (Rainbow Selection Round) was organized in Kavikulguru Kalidas Sanskrit University on October 2022. Around 350 students from 18 to 20 colleges affiliated to the university participated in a total of 23 art forms in the Yuva Mahotsav 2022-23 Indradhanushya selection round. Among them, the students from the colleges who secured first rank and second rank were taken to Mahatma Jyotiba Phule Agricultural University, Rahuri for the Maharashtra State Inter University Rainbow 2022 competition. Details of the students are as follows.

Sr. No.	Naam	Designation
1.	Dr. Jaywant Chaudhari	Director, Student Welfare
2.	Ass.Prof. Pankaj Dawande	Team Manager (Male)
3.	Ass.Prof. Rashmi	Team Manager (Female)
4.	Shri. Roshan Kunghatkar, Shri. Patil	Technical Assistant
5.	Shri. Chetan Nogose, Shri. Vipul Dhole	Accomplice

Student Name	Comptition Name
1) Radha Thengdi	शास्त्रीय गायन (भारतीय/ कर्नाटकी) (Classical Vocal Solo) , सुगम संगीत (भारतीय) Light Vocal (Indain), नाट्यसंगीत भारतीय समूहगान (Group song Indian)
2) Sarvesh Joshi	शास्त्रीय वाद्य संगीत (ताल) (Classical instrumental solo)
3) Harshika Tulankar 4) Arya Ghatvai 5) Nirmiti Deolsi 6) Shruti Wagh 7) Ayushi Dwande	भारतीय समूहगान (Group song Indian)
8) Shayri Meghe	शास्त्रीय नृत्य (भारतीय) Classical Dance (Indian)
9) Sanket Nimbekar, 10) Abhishek Gharjale, 11) Harshal Mangate	प्रश्नमंजूषा स्पर्धा (Quiz)
12) Abhijit Khodake	वक्तृत्व स्पर्धा (Elocution), वादविवाद स्पर्धा (Debate(
13) Neha Hatwar	वादविवाद स्पर्धा (Debate(
14) Ganesh Lakhe 15) Sandip Kambale 16) Shriniwas Dandwate 17) Amruta Sagar 18) Rutuja Kanade 19) Dhanshri Naukudkar	मुक्कनाट्य (Mime)
20) Kanak Anil Wagh	स्थळ चित्र (On the Spot Painting)
21) Ganesh Rajesh Dhikar	चिकटकला (Collage)

22) Harshal Barapatre	पोस्टर मेकींग (poster making)
23) Om There	माती कला (Clay Modeling), इंस्टालेशन Installation
24) Rohit Mahadure	व्यंगचित्रे (Cartooning), इंस्टालेशन Installation
25) Mansi Manish Shriwas	रंगोळी (Rangoli) स्पर्धा, इंस्टालेशन Installation
26) Samruddhi Chandrakant Warle	स्थळ छायाचित्रण (Spot Photography)
27) Nilesh Bakal	Short Film making
28) Nakul Waghade	इंस्टालेशन Installation

10. Sankramanotsav :-

Department :- DSW

Venue :- Nagpur

Date :- 23 to 25 January 2022

Attended By :- Students

Participants :- 150

A total of 05 sports events and a total of 07 cultural events, a total of 14 events, were organized by the University Student Welfare Department from 23rd to 25th January, 2023 or on 25th January, 2023 for the students admitted in all courses of the most revered Golwalkar Guruji Educational Campus, welcome Ceremony, Prize Distribution and cultural programs were organised in the inaugural ceremony. The details of the competition are as follows.

Sr. No.	Date	Sport Competition Name	Sr. No.	Date	Cultural Competition Name
1	23/01/2023	kho-kho competition	1	24/01/2023	Elocution Competition
2	23/01/2023	Kabaddi Competition	2	24/01/2023	Singing and group singing competitions
3	23/01/2023	shot put competition	3	24/01/2023	Fancy Dress Competition
4	23/01/2023	Plate throw competition	4	24/01/2023	Monologue Acting Competition
5	23/01/2023	Running Competition 100mtr.	5	24/01/2023	Quiz Competition
6	25/01/2023	Award distribution ceremony and closing program	6	24/01/2023	Rangoli Competition
7	25/01/2023	Cultural events	7	24/01/2023	Reel Making Competition

11. Trip :-

Department :- DSW

Venue :- Gau Anusandhan Kendra, Deolapar

Date :- 22 January 2023

Attended By :- Students & Teachers.

Participants :- 100

The student welfare department of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University organized an educational trip for the students of the university. As part of the educational trip, the students visited the famous Gau Anusandhan Kendra at Devlapar. The Gau Anusandhan Kendra is situated in 60 acres of land at Devlapar. The students got the knowledge of different breeds of cows and Mr. Satishji gave information about various medicines prepared from cow's milk, curd, ghee, dung, and urine.

He spoke about how beneficial a cow is to mankind. The students observed the factory where all the medicines are manufactured. After that, the students visited the jaggery factory located between the villages of Devlapar and Sitapar and got detailed information about how jaggery is made from sugarcane and the NSS students of the university conducted a cleanliness drive in the lake area of Sitapar. After that, the students toured and had lunch at a beautiful place called Sitapar and the educational trip ended at 07.00 am. Professor Dr. Harekrishna Agasthi, Professor Dr. Kalapini Agasthi, Professor Dr. Kavita Holey, Professor Dr. Nanda Puri and other dignitaries were present at this educational trip.

The entire trip was organized and planned by the Director, Student Welfare, Dr. Jaywant Chaidhari.

12. Sanskrit Bharti Akhil Bhartiya Chhatra Sammelan :-

Department :- DSW

Venue :- Nagpur

Date :- 27 to 29 January 2022

Attended By :- Students

Participants :- 100 Students

On January 27, 28, 29, a three-day All India Student Conference was organized by Sanskrit Bharati. In which 50 students of our university participated with great enthusiasm. About 50 of our students participated in the management work, and 16 students were present as representatives. On 26th, our children left from here (from the university) by around 10 am in the morning. Some of the 50 students participated in food distribution. And some students contributed in the publicity department. The inaugural session held from 9.30 am to 11.45 am on 27th. In which Ram Temple Construction Committee Treasurer Govindgiri Maharaj was present as the chief guest, Supreme Court Chief Justice Sharad Bobde was also present and the inaugural session. The first session was started by BJP's Lok Sabha member Tejaswi Surya. In the inaugural session, children were inspired for Sanskrit work by the valuable speech of Tejaswi Surya. Through the inspirational speech of Govindgiri Maharaj, students were able to know the importance of Sanskrit language. And Sharad Bobde, despite not being from the Sanskrit region, showed immense love for Sanskrit and also encouraged the children to study Sanskrit. Many programs were organized every day from 8.00 am to 10.45 pm. Hon'able Suresh Soni, All India Executive Member of Rashtriya Swayamsevak Sangh, was present as a speaker in the program on 28th from 10.45 to 11.45. In which hon'able Suresh Soni addressed the students with his invaluable wisdom on the subject of 'One Life One Mission'. There was also an exhibition in the student conference, in which the book stall of our university was also established. In which about 2000 spectators came to watch. A procession was organized from 4.30 to 6.00 pm on 28th. In which about 1200 people participated. Our children saw the whole of India in the procession. In the closing session on 29th Saturday, Honorable Vice Chancellor of Central Sanskrit University

Prof. Shrinivas Varkhedi on 'Sanskritaya Jeevanam' impressed the students for the work of Sanskrit. After lunch on 30th, the students of the university returned to Ramtek campus till around 3.00 pm.

13. Mahashivratri :-

Department :- DSW

Venue :- Shastrarth Shala, Kksu Campus Ramtek

Date :- 18 February 2023

Attended By :- Students

Participants :- 80 Students

On 18/02/2023, Ashtadhyayi Granth was recited by the students in Shastrarthshale on the occasion of Mahashivratri at 12.00 pm by the student welfare department of the university.

Students from all departments of Matoshree, Eklavyav and Nachiketa Chchatravasa of the university enthusiastically participated in the recitation of this book. All the students read Ashtadhyayi book from Shiv Sutra till the end of second chapter. After recitation of the Ashtadhyayi Granth, various hymns related to Shiva were recited. In which hymns related to Shiva composed mainly by Shankaracharya were recited. The program was attended by the Director of Student Welfare Dr. Jaywant Chaudhary and around 100 students.

14. Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti (तिथिनुसार) :-

Department :- DSW

Venue :- Shastrarth Shala, Kksu Campus Ramtek

Date :- 10 March 2023

Attended By :- Students

Participants :- 150 Students

On March 10, 2023, a special lecture was organized on the occasion of Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti by the Student Welfare Department of the University at 03:00 PM. Mr. Ulhas Itankar, Professor of Swami Vivekananda Vidyalaya Devlappar, were present as the keynote speaker for the lecture and Hon'ble Director, Academic Campus, Ramtek Prof. Harekrishna Agasthi was present.

15. Dharmaveer Chhatrapati Sambhaji Maharaj Punyatithi (तिथिनुसार) :-

Department :- DSW

Venue :- Shastrarth Shala, Kksu Campus Ramtek

Date :- 22 March 2023

Attended By :- Students

Participants :- 100 Students

On March 22, 2023, a special lecture was organized by the student welfare department of the university at 03.00 pm on the death anniversary of Dharmaveer Chhatrapati Sambhaji Maharaj. Prof. Dr. Sambhaji Patil, Vasantrao Naik College, Nagpur was present as the main speaker for the lecture and Prof. Kavita Holey, Head of the

Department of Literature was the chairperson and Dr. Ramachandra Joshi, registrar of the University was present as a special guest.

16. 36th Inter University, (West Zone) Youth Festival :-

Department :- DSW

Venue :- Ganpat University, Mahsana Ahmedabad

Date :- 10 to 14 February 2023

Attended By :- Students

Participants :- 100 Students

36th Inter University (West Zone) Youth Festival was organized by Ganpat University, Mahsana Ahmedabad from 10th to 14th February 2023 for holistic development of students.

A total of 07 students, 04 co-players, 01 team manager and 01 director of student welfare participated in the youth festival by the student welfare department of the university.

Mr. Pankaj Dawande, assistant professor of university affiliated college, was sent as team manager along with the students to participate in the competitions. The closing ceremony was held on February 14. But the students returned on 16th due to non-receipt of railway reservation.

17. World Environment Day :-

Department :- DSW

Venue :- Kksu Campus Ramtek

Date :- 5 june 2023

Attended By :- Students & Faculty Members

Participants :- 50

Kavikulguru Kalidas Sanskrit University's Student Welfare Department and National Service Scheme organized a special program of reciting pledges on environment on the occasion of World Environment Day on 05 June 2023 under the chairmanship of Hon'ble Vice Chancellor Prof. Madhusudan Penna. The program was attended by Registrar, Dr. Ramachandra Joshi, B.P.D. Director Prof. Prasad Gokhale, Head of Public Relations Department, Dr. Renuka Bokare, Head of College section Dr. Vijayendra Pande, CEO, Dr. Smita Fadnavis, Coordinator, National Service Scheme Dr. Jaywant Chaudhary and University staff were present. Hon'ble Vice-Chancellor highlighted the work done on environment through National Service Scheme during the year. Also, everyone present read the pledge about environment.

- I pledge to make all possible changes in my daily life to protect the environment. I also commit to continuously motivate my family, friends and others about the importance of environmentally friendly habits.

- मैं प्रतिज्ञा करता/करती हु कि पर्यावरण को बचाने के लिए अपनी दैनिक जिंदगी मे हर संभव बदलाव लाउंगा/लाउंगी ! मैं यह भी वचन देता/देती हु कि अपने परिवार मित्रों और अन्य लोगो को पर्यावरण के अनुकूल आदतों और व्यवहारो के महब के विशय में सतत रुप से प्रेरित करुंगा/करुंगी !

The program was moderated by Dr. Renuka Bokare. The program was organized by the Director, Student Welfare and Coordinator, National Service Scheme, Dr. Jaywant Chaidhari.

* * *

Outreach Cell

1. On the occasion of silver jubilee celebration year of the University, Centre for Outreach Programme organised various training programmes specially for women by the inspiration of Hon'ble Vice-Chancellor Prof. Shrinivas Varakhedi. Total 87 women participated in various Fashion Designing, Beauty Parlour, Cake making, Mehendi desingning workshops. A formal certificate distribution programme was conducted to felicitate all the participants.
2. 'Ghe Bharari': A special programme for specially-abled children was organised by outreach on 6th of September 2022. Many schools as well as organisations working in this field nearby Ramtek area participated in this programme. Honourable VC, Honourable Registrar, All the Deans of the faculties as well as HODs of all the departments blessed the event with their presence.
3. A special programme titled 'Ata Visavyache Kshan' was arranged for senior citizens residing in old-age homes. Free health checkup camp as well as a musical treat were the main attractions of this event. Dr. Anshuja Kimmatkar along with her staff were present to provide medical services at the event. Lunch was specially provided for all the participants at this time. This programme was organised under the precious guidance of Dean and Director Prof. Lalita Chandratre and special efforts of coordinator Miss. Yogita Gaikwad.
4. By the precious inspiration of Honourable VC (Off) Prof. Madhusoodan Penna, a special talk was organised by Outreach at Rani Durgavati Ashram School and Junior College, Tangla for teenager students title 'Thamb na re mana'. The objective of this programme was to educate teenager students about gender. A proper counselling session was arranged for students on the topic of sex education.
5. A formal certificate distribution programme was organised on 11th of January 2023 for various skill development training programmes arranged by the department. According to the times now, women should be self-dependant and self-reliable. For this purpose, the Centre for Outreach Programme always organises some special training programmes under skill development schemes on a regular basis. Total 40 students participated in Beauty Parlour training course, 12 for cake-making and 23 for Fashion Designing courses. Total 83 students were felicitated by the chief guests in this programme.
6. The Centre for Outreach Programme organised a free hand-bag making workshop in two batches. The first batch was scheduled from 16th January 2023 and the second batch was scheduled on 21st January 2023. The participants were trained to make tiffin bags, Samosa bags, travel bags, small pouch in this workshop. This event was organised on the account of noble thinking of Dean and Director Prof. Lalita Chandratre which further helped for a social cause and women empowerment. All the members of KKSU family cooperated in making this event successful.

7. The Director of Outreach: Prof. Lalita Chandratre adopted seven schools in Ramtek and nearby area to help in their physical and Academic growth. A distribution programme of academic and sports stuff was organised by the department.
8. Regularly running training programmes of the Outreach department like Beauty Parlour training, Fashion Design training etc were conducted from May 2023 to July 2023 for skill development of women. The Convener of these programmes was Director of Outreach Dr. Ashwini Deshpande. Mrs. Deepali Waghmare gave training of these skills to all the participants.
9. The newly appointed Director of the Centre for Outreach Programme submitted a proposal to establish a 'Sanskrit Balakendra' upon the recommendations of Director-IQAC to the Hon'ble Vice-Chancellor (Off.) Prof. Madhusoodan Penna. The proposal was welcomed by everyone. Children-centred programmes are to be organised by the Outreach Department sooner under this category.

This is how the Centre for Outreach Programme successfully organised various programmes for noble and social cause in the academic year 2022-2023.

* * *

Women Cell and ICC

In the current academic year, various initiatives have been implemented and various programs have been organized under the Women's Cell of the university. The details of the Annual Report relating to this are given in brief.

On 08/03/2023 K.K.S.U. **International Women's Day program** concluded at Ramtek. The Vice-Chancellor of the University was the President of the program. Hon. V. C. Prof. Madhusudan Penna was present. The program was organized by the Women's Cell chairman Dr. Rajshree Meshram. On this program Registrar, Dean, Director Prof. Kavita Hole, Department heads, Teachers, Non-teaching staff and hundreds of students were present.

On the occasion of International Women's Day, Women's Cell & ICC organized **Office Yoga** on 06.03.2023 in Varnekar Sabhagruh. In this Office Yoga was organized Mrs. Sujata Dravyakar Demonstrated Office Yoga and Guidance was given on the dais. Campus Director Prof. Harekrishna Agusti, Dean, Head of the Department, Teachers, Non-teaching staff and students had participated. The women's cell chairperson Dr. Rajshree Meshram would have organized the program.

On the occasion of International Women's Day dated 08.03.2023 Under the Chairmanship of the Hon. Vice-Chancellor, **Health check-up camp** was organized for women employees and students. University Teaching & Non-teaching staff were present on this occasion. Prof. Nanda Puri, Chief Guest and Prof. Lalita Chandratre, Prof. Harekrishna Agasti Campus Director Ramtek, Dr. Rajshree Meshram, Dr. Anshuja Kimatkar Medical Officer were present on the stage. Non-teaching women employees as well as students took the benefit of health check-up in this camp. The Women's Cell & ICC Chairman Dr. Rajshree Meshram was present in this program.

* * *

Physical Education & Sports

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Department of Education & Sports, Ramtek has Organized an inter- college wrestling Competition on 27/09/2022.

On the occasion of the inauguration Function of the wrestling Competition Prof. Harekrishna Agasti, Director, P.P. Golwalkar Guruji Gurukulam, Academic Campus, the Program Coordinator Dr. Amol Mandekar, Director, Dept. of Physical Education and Sports, Mr. Kailas Moon, Hon'ble Finance and Accountant Officer. Dr. Deepak Kapde Hon'ble Librarian of KKSU, Principals of Various Affiliated Colleges, All H.O.D. of KKSU, All Deans of KKSU, Teaching, Non- Teaching Staffs and Students were present.

45 Students from Administrative College, Mohadi, Swami Vivekananda College, Devlapar, R.R. College, Khat, Swami Vivekananda College, Hinganghat, Nagaji College, Nagpur, Raviakant Ragit College, Ramtek and Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, etc. participated were Participated in this Program. In (Free Style-Male) Mr. Mayur Choudhary, student of Yuga Administrative College, Mohadi, won First Prize and Shri. Badal Bharde, Student of Swami Vivekananda college, Devlapar won second prize, and also (Free Style- Female) Ms. Samriddhi Ghanne Student of Ravikant Ragit College, Ramtek won First Prize and Vaishnavi Shende. student of swami Vivekananda, hinganghat won second prize

In (Greco Roman- male) Mr. Praveen Patil student of pride institute, Arag, won first prize and Praveen kedar, Student of Shobhatai Deshmukh College won second prize.

Kabaddi Tournament 2022 - 23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Department of Physical Education, Ramtek has organised Sports Festival Selection Round on 11/10/2022.

For the said selection round various Affiliated colleges such as follow Shobhatai Deshmukh College, Mungaon, Yug College of Administrative, Nursingwadi, College of Administrative, Mohadi, Swami Vivekananda Mahavidyalay, Devlapar, R.R. Mahavidyalay, khat, Nagaji College, Nagpur, Ravikanat Ragit College, Ramtek and Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, etc. around 30 colleges have participated in this Competition. 276 boys and girls were registered and 12 coaches were in the kabaddi tournament.

The Program was in introduced by Dr. Amol Mandekar, Director, Department of physical Education & Sports, Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Registrar of KKSU, Mr. Kailas Moon, Hon'ble Finance and Accountant Officer. Dr. Deepak Kapde Hon'ble Librarian of KKSU, Dr. Prasad Gokhale, Director Board of Planning and Development Principals of Various Affiliated Colleges, All H.O.D of KKSU, All Deans of KKSU, Teaching, Non- Teaching Staffs and Students were present in this program.

From the said selection round, one boy's kabaddi team and one girl's kabaddi team were selected by the coach as per rules. in the boys Category, First Prize was won by Savarkar college, Akola and second prize was won by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek. Also, in the girl's category, the first prize by Kavi Kulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek and the second prize was won by swami Vivekananda college, Hinganghat. The first and second winner from the said competition will participate in the

inter university sports competition will be organised by the government of Maharashtra in the month of May.

Kho-Kho Competition 2022-23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Department of Physical Education, Ramtek has organised Sports Festival Selection Round on 14/11/2022. For the said selection round various Affiliated colleges such as follow Shobhatai Deshmukh College, Mungaon, Yug College of Administrative, Nursingwadi, College of Administrative, Mohadi, Swami Vivekananda Mahavidyalay, Devlapar, R.R. Mahavidyalay, khat, Nagaji College, Nagpur, Ravikanat Ragit College, Ramtek and Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek, etc. around 15 colleges have participated in this Kho-Kho Competition. 175 boys and girls were Participated and also 07 coaches were attended the Kho- Kho tournament.

In the program introductory speech was delivered by Dr. Amol Mandekar, Director, Department of physical Education & Sports. Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Registrar of KKSU, Prof. Lalita Chandratre, Dean, Faculty of Education and Other Branches of Learning, Principals of Various Affiliated Colleges, All H.O.D of KKSU, All Deans of KKSU, Teaching, Non- Teaching Staffs and Students were present in this program. From the said selection round, one boy's Kho-Kho team was selected by the coach as per the rules. In the Boy's team, the first prize was won by Ravikant Ragit College, Ramtek and the Second Prize by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek. Also, in the girl's strike, the first prize was won by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek and the second prize was won by Ravikant Ragit College, Ramtek This report is being submitted for your information.

AIU Kabaddi Tournament 2022-23

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati had Organised the AIU Kabaddi (women) tournament held from 07/11/2022 to 08/11/2022.

Team of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek from various affiliated colleges to the university participated in Kabaddi Tournament. Hon'ble Vice- chancellor Prof. Madhududan Penna, Hon'ble Registrar Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Director of Educational Campus. Prof. Harekrishna Agasti congratulated the player and wished them as well. Team was Selected under the guidance of Dr. Amol Mandekar, Director, Department of Physical Education and Sports and Mr. Santosh Kolhe. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sports

AIU Wrestling Tournament 2022-23

Shivaji University, Kolhapur had organized the AIU wrestling tournament held from 21/01/2023 to 29/01/2023.

Team of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek from various affiliated colleges to the university participated in wrestling (Free Style & Greco Roman) Tournament. Hon'ble Vice- chancellor Prof. Madhududan Penna, Hon'ble Registrar Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Director of Educational Campus. Prof. Harekrishna Agasti congratulated the player and wished them as well. Team was Selected under the guidance of Dr. Amol Mandekar, Director, Department of Physical Education and Sports and Mr. Santosh Kolhe. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sports.

Kho-Kho Competition 2022-23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek Department of Physical Education was Organized Kho-Kho training (Camp) for Students participating in AIU competition from 27/12/2022 to 02/01/2023. Students from Various affiliated colleges to the university participated in the said training (camp). Food and lodging arrangements were made in BPD hall for the students who came from outside for the camp.

Students enthusiastically participated in the said camp. Vice-chancellor of the University Hon'ble Vice- chancellor Prof. Madhududan Penna, Hon.ble Registrar Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Director of Educational Campus. Prof. Harekrishna Agasti congratulated the player and wished them as well. Team was Selected under the guidance of Dr. Amol Mandekar, Director, Department of Physical Education and Sports and Mr. Santosh Kolhe. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sports.

T-20 Cricket Tournament 2022-23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Department of Physical Education, Ramtek was organized Departmental Level T-20 Cricket tournament at Ramtek from 14/03/2023 to 17/03/2023. In the said T-20 cricket tournament, Students from various Department like B.B.A, B.C.A, B.COM, M.A. Public Adm., Yoga Shastra, Department of B.Ed. and Gurukula Students were participated in this tournament.

Prof. Madhusudan Penna, Hon'ble Vice- chancellor of the University, Dr. Ramchandra Joshi, Registrar of the University, Prof. Harekrishna Agasti, Director of Educational Campus, Prof. Prasad Gokhale, Director, Board of Planning and Development and Dr. Hrushikesh Dalai, Director, Physical Education and Sports congratulated the players and wished them as well. The T-20 cricket tournament was organized under the guidance of Dr. Hrushikesh Dalai and Players trained by Santosh Kolhe. A total of 08 teams participated in this competition. Final Match was between, Department of Yoga Shastra vs. B.C.A. The B.C.A department emerged as the first winner while the Yoga Shastra department emerged as the runner-up. However, this report is being submitted for your information.

T-20 Cricket Tournament 2022-23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek Department of Education was Organised T-20 cricket tournament from 24/03/2023 to 27/03/2023 for teaching and non-teaching staff (female and male) of the university. Teaching Team (regular), Technical team, Teaching Team (contract), non-teaching staff team, women teaching staff team, women non-teaching staff team were participated in the said T-20 cricket tournament.

Prof. Madhusudan Penna, Hon'ble Vice- chancellor of the University, Dr. Ramchandra Joshi, Registrar of the University, Prof. Harekrishna Agasti, Director of Educational Campus, Prof. Prasad Gokhale, Director, Board of Planning and Development and Dr. Hrushikesh Dalai, Director, Physical Education and Sports congratulated the player and wished them as well. In the final round, there was a match between Yoga regular teacher team and Contract teacher team. In it the Contract teachers team become the first winner while was the women non-teaching staff team and runner-up was the women teacher team. However, this report is being submitted for your information.

Sports Festival- 2022-23

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad. Sports Festival Kho-Kho, kabaddi and athletics competition held from 03/12/2022 to 07/12/2022 Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek teams from various colleges affiliated to the University participated in Kho-Kho, kabaddi and athletics was Vice-Chancellor of the University Prof. Madhusudan Penna, Registrar Dr. Ramchandra Joshi, Director of Educational Harekrushna Agasti Sir congratulated the player and wished them as well.

Teams were selected under the guidance of Dr. Amol Mandekar, Director, Department of Physical Education & Sports. Pvt players Trained by Santosh Kolhe. The team of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek Stood 4th in the Kho-Kho competition held at the sports festival. Also ranked 4th in Kabaddi competition. Students also participated in Athletics competition. Students enthusiastically participated in the said sports festival. However, this reports are being submitted for your information.

Kayaking and Canoeing Dragon Boat Competition 2022-23

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek on 17/01/2023 Ramtek had organised kayaking and canoeing/ Dragon Boat Competition A selection competition was held at Vilasrao Deshmukh Administrative Services College, Gangakhed, run by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek near Masoli Medium Project Reservoir Makhani Shiwar Reservoir. For the said selection round. Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek Affiliated colleges of Ramtek, Vilasrao Deshmukh Administrative Services College, Gangakhed colleges participated. Kayaking and canoeing/dragon boat competition was played in the said sports category, in which 40 boys and girls participated. Also 02 coaches attended the kayaking and canoeing/ Dragon Boat competition.

The children also participated in the competition Dr. Amol Mandekar, Director, Department of physical education & sports was the chief guest in the program Asst. Prof. Santosh Kolhe, Department of physical education & sport, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek & Munde Sir, Principal, VDAS college Gangakhed were also present in the program. Tea, breakfast & food were provided to the trainees & outside teams in the Premise from the said selection round one kayaking and canoeing/ dragon boat team was selected by the coach as per rules. This report is being submitted for your information.

AIU Kho-Kho Competition 2022-23

Team of Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek from various affiliated colleges to the university participated in AIU kho-kho tournament held from 04/01/2023 to 07/01/2023 organised by govind guru tribal university, Banswara (Rajasthan). Vice-chancellor of the university Prof. Madhusudan Penna, Registrar Dr. Ramchandra Joshi, Director of Educational Campus. Harekrishna Agasti Sir congratulated the Player and wished Them as well. Team were selected under the guidance of Dr. Amol Mandekar, Director, Department of physical education & sports. Pvt players trained by Mr. Santosh Kolhe. This report is being Submitted for your information.

* * *

Establishment Section

As per Maharashtra Government Act- 33 – 1997 University was established on 18th September 1997. Maharashtra Government has sanctioned 35 Teaching Post for five academic departments and 114 Non Teaching Post as per the Roster.

Teaching Staff

Sr. No.	Designation	Sanctioned Post	Filled	Vacant Post
1	Professor	05	03	02
2	Associate Professor	10	06	04
3	Assistant Professor	20	08	12
Total		35	17	18

Non-Teaching Staff

Sr. No.	Group	Sanctioned Post	Filled	Vacant Post
1	A	22	13	09
2	B	10	06	04
3	C	50	37	13
4	D	32	21	11
Total		114	78	36

Created Teaching Post by University Management for School of Shastrik Learning

Total Created Posts	Total Filled Posts	Total Vacant Posts
09	09	00

Created Non-Teaching Post by University Management

Total Created Posts	Total Filled Posts	Total Vacant Posts
02	00	02

Staff List Teaching-2022-23

S.N.	Teacher's Name	Designation
1	Dr. Nanda J. Puri	Professor
2	Dr. Madhursudan Penna	Professor
3	Dr. Lalita P. Chandratre	Professor
4	Dr. C.G.Vijayakumar	Professor (On lien)
5	Dr. Krishnakumar S. Pandey	Professor
6	Dr. Kavita S. Holey	Professor

7	Dr. Kalapini H. Agasti	Professor
8	Dr. Prasad Gokhale	Professor
9	Dr. Parag B. Joshi	Professor
10	Dr. Harekrushna S. Agasti	Professor
11	Dr. Kirti B. Sadar	Professor
12	Dr. Dinkara V. Marathe	Associate Professor
13	Dr. Hrushikesh S. Dalai	Associate Professor
14	Dr. Rajshree P. Meshram	Associate Professor
15	Dr. Amol M. Mandekar	Associate Professor
16	Dr. Jayawant J. Choudhari	Assistant Professor
17	Dr. Rajendra C. Jain	Assistant Professor

Staff List Teaching for School of Shastrik Learning -2022-23

S.N.	Teacher's Name	Designation
1	Dr. Shrinivas Jammalmadaka	Assistant Professor
2	Dr. Amitkumar Bhargav	Assistant Professor
3	Dr. Raghavendra Bhat	Assistant Professor
4	Dr. Ashish J.	Assistant Professor
5	Dr. Shweta Sharma	Assistant Professor
6	Shri. Sachin Dwivedi	Assistant Professor
7	Shri. Manan Kumar Agrawal	Assistant Professor
8	Shri. Nishant Mishra	Assistant Professor
9	Shri. Raghupraveera Mankali	Assistant Professor

Staff List Non-Teaching 2022-23

S. N.	Name of the employee	Designation
1	Prof. Madhursudan Penna	Vice – Chancellor (I/C)
2	Dr. Ramchandra J. Joshi	Registrar
3	Dr. Deepak G. Kapade	Librarian
4	Dr. Smita M. Fadanvis	Controller of Examination (I/C)
5	Shri. Kailash V. Moon	Finance & Accounts Officer (I/C)
6	Dr. Smita M. Fadanvis	Deputy Registrar
7	Shri. Kailash V. Moon	Deputy Registrar
8	Dr. Roshan B. Alone	Deputy Registrar
9	Shri. Vijayendra V. Pandey	Assistant Registrar
10	Shri. Sumit M. Kathale	Assistant Registrar
11	Shri Rajendra D. Meshram	Assistant Registrar
12	Sau. Kalyani K. Deshkar	Assistant Registrar

S. N.	Name of the employee	Designation
13	Shri. Shripad M. Abhyankar	Assistant Registrar
14	Shri. Santosh Wadikar	Deputy Engineer
15	Shri. Rajesh S.Chakinarapuwar	Personal Assistant
16	Shri. Sanjay P. Wate	Superintendent
17	Sau. Madhuri R. Yewale	Superintendent
18	Shri. Atul J. Gade	Superintendent
19	Shri. Lobhaji B. Sawant	Superintendent
20	Sau. Rita G. Amin	Superintendent
21	Dr. Renuka S. Bokare	Public Relation Officer
22	Shri. Rajesh N. Bhandarkar	H. Gr. Stenographer
23	Shri. Narendra N. Rahate	Astt. Superintendent
24	Shri. Avinash D. Fusate	Astt. Superintendent
25	Shri. Saurabh R. Bajpai	Astt. Superintendent
26	Sau. Janhvi S. Deolgaonkar	Astt. Superintendent
27	Shri. Vijay M. Jamankar	Accountant
28	Shri. Rajivranjan D. Mishra	Technical Assistant
29	Shri. Pravin H. Kalambe	Security Officer
30	Shri. Arvind T. Kuchankar	Senior Clerk
31	Shri. Dharmesh A. Shukla	Senior Clerk
32	Shri. Umesh R. Patil	Senior Clerk
33	Shri. Atul N. Khode	Senior Clerk
34	Shri. Yogesh B. Choudhari	Senior Clerk
35	Shri. Krunal N. Kavishwar	Senior Clerk
36	Shri. Dharamendra V. Bhide	Senior Clerk
37	Shri. Nilesh G. Rathod	Senior Clerk
38	Shri. Vinod V. Bagde	Senior Clerk
39	Shri. Nemichand T. Meshram	Senior Clerk
40	Shri. Mahesh A. Yeyewar	Senior Clerk
41	Shri. Anil R. Tiwari	Senior Clerk
42	Shri. Nandkishor D. Meshram	Senior Clerk
43	Ku. Pragati J. Dhepe	Library Assistant
44	Ku. Minakshi D. Meshram	Library Assistant
45	Ku. Meena V. Pujari	Junior Clerk
46	Shri. Chetan W. Pelne	Junior Clerk
47	Sau. Nandini M. Band	Junior Clerk
48	Shri. Mangesh K. Ate	Junior Clerk
49	Shri. Pravinkumar S. Sarode	Junior Clerk
50	Sau. Priti C. Ladse	Junior Clerk
51	Shri. Lalitkumar R. Dhurve	Junior Clerk

S. N.	Name of the employee	Designation
52	Shri. Subhash V. Gotmare	Junior Clerk
53	Shri. Sunil L. Bavne	Junior Clerk
54	Shri. Rupesh T. Meshram	Junior Clerk
55	Shri. Deepak C. Jondhale	Junior Clerk
56	Shri. Javed R. Turak	Junior Clerk
57	Shri. Mukesh D. Sahare	Library Attendant
58	Shri. Purushottam P. Kawale	Library Attendant
59	Shri. Shailesh S. Gedam	File Keeper
60	Shri. Ajit M. Pande	File Keeper
61	Shri. Dilip N. Raut	File Keeper
62	Shri. Purushottam N. Waze	Lineman cum Wireman
63	Shri. Sushil P. Vaidya	Xerox Operator
64	Shri. Rajesh R. Darode	Peon
65	Shri. Shyamsunder S. Doble	Peon
66	Shri. Avinash N. Bhaisare	Peon
67	Shri. Pankaj R. Pethkar	Peon
68	Shri. Tatyarao R. Waghmare	Peon
69	Shri. Hanumant A. Sidam	Peon
70	Ku. Chhaya S. Masarkar	Peon
71	Ku. Pranali A. Thakre	Peon
72	Sau. Manjusha P. Kukade	Peon
73	Ku. Surekha W. Tijare	Peon
74	Shri. Roshan P. Kunghatkar	Peon
75	Sau. Nalini S. Ingale	Peon
76	Shri. Dnyaneshwar R. Sable	Peon
77	Smt. Pooja A. Rathod	Peon
78	Shri. Ashok T. Hatwar	Watchman
79	Shri. Amit P. Vaidya	Mali

* * *

General Administration Department

➤ In the session 2022-2023 under Section 25(2) of the University Act 1997. Total 6 meetings of the Management Council were held and its details are as follows:-

Sr. No.	Date	Regular/ Contingent
01	25/07/2022	Contingent
02	26/08/2022	Contingent
03	02/11/2022	Regular
04	21/12/2022	Regular
05	29/12/2022	Contingent
06	13/02/2023	Regular

➤ The Management Council is Constitute as per the University Act 1997, Under Section 25(2) as follows:-

Management Council (2022-2023)

	Section	Details	Name of the Person	Position
01	25 (2) i	Kulaguru–Adhyaksha	Prof. Madhusudan Penna Hon'ble Vice-Chancellor KKSU, Ramtek	Chairman
02	25 (2) ii	Sama-Kulaguru-Sadasya	Vacant	Ex-officio Member
03	25 (2) iii	One Adhishthata as prescribed by Statutes	Prof. Nanda J. Puri Department of Sanskrit Sahitya, KKSU, Ramtek	Member
04	25 (2) iv	One Person nominated by the Kuladhipati preferably from amongst the members of the Sanskrit SthayiSamiti of the Government of Maharashtra.	Prof. Amba Kulkarni Department of Sanskrit Studies University of Hyderabad	Member
05	25 (2) v	One member of the Maharashtra Legislative Assembly to be nominated by the Speaker of the Maharashtra Legislative Assembly.	Vacant	Member
06	25 (2) vi	One member of the MLC to be nominated by the chairman of the MLC	Vacant	Member
07	25 (2) vii	The Secretary, Higher Education or his nominee not below the rank of Deputy Secretary	Shri. Ajit Baviskar, Deputy Secretary Higher Education	Member

08	25 (2) viii	The Director of Higher Education or his nominee not below the rank of Joint Director of Higher Education	Director, Higher Education, Pune	Member
09	25 (2) ix	One Head of the University Department as prescribed by statutes	Dr. Harekrishna Agasti, Department of Ved & Vyakrana, KKSU, Ramtek	Member
10	25 (2) x	One Head of a college, institute, or Pathashala as prescribed by statutes.	Dr. Bhau Dandade, (I/C), Principal, CISFA College, Nagpur	Member
11	25 (2) xi	One teacher from the University Departments as Prescribed by statutes.	Prof. Lalita Chandratre, Department of Education, KKSU, Ramtek	Member
12	25 (2) xii	One teacher who is not principal from amongst the teacher of the affiliated colleges and recognised institutions with ten year teaching experience as prescribed by statutes.	Vacant	Member
13	25 (2) xiii	One Adhyaksha of Adhyayan Mandala as prescribed by statutes	Prof. Krishnakumar Pandey, Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities, KKSU, Ramtek	Member
14	25 (2) xiv	One member of the Vidvat Parishad nominated by the Kulaguru	Prof. Madhusudan Penna Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture, KKSU, Ramtek	Member
15	25 (2) xv	Sanchalaka – Niyojana-Vikasa Mandala	Dr. Prasad Gokhale (I/C), Faculty of Vedanga Jytish, KKSU, Ramtek	Ex-officio Member
16	25 (3)	Kulasachiva – Secretary	Dr. Ramchandra J. Joshi, KKSU, Ramtek	Ex-officio Member
17	25 (4)	Vitta-Lekha Adhikari	Shri Kailash Moon, (I/C) Finance Officer, KKSU, Ramtek	Permanent Invitees
18	25 (4)	Pariksha Niyantarka	Dr. Smita Fadnavis, (I/C) Controllar of Examination KKSU, Ramtek	Permanent Invitees

Board of Planning and Development

1. List of the staff of Board of Planning & Development.

BPD Staff List (2022-23)

Sr.no.	Name	Post
1	Prof. Prasad Gokhale	Director
2	Smt. Kalyani Deshkar	Assistant Registrar
3	Shri. Atul Khode	Senior Clerk
4	Shri. Nandkishor Meshram	Senior Clerk
5	Shri. Pankaj Pethakar	Peon

2. The list of the members of Board of Planning and Development constituted as per the University Act.

BPD Committee Member List (2022-23)

Sr. No.		Members Name	Position
1	Kulaguru-Adhyaksha	Dr. Madhusudan Penna, Hon'ble Vice-Chancellor.	Chairperson
2	Sama-Kulaguru if any (The Pro-Kulaguru)	----	Member
3	One Dean of Faculty, nominated by the Vidvat Parishad	Dr. Madhusudan Penna, Dean, Faculty of Bharatiya Dharma, Tattvajanana tatha Sanskrit Sankay, KKSU, Ramtek	Member
4	One Head or Director from amongst the Heads or Directors of the University Institutions or departments, not below the rank of Professor and who is not a Dean nominated by Vidvat Parishad.	Dr. Dinakar Marathe, HoD, Vedanga Jyotisha Department, KKSU, Ramtek.	Member
5	One teacher imparting post-graduate instruction having not less than sixteen years of teaching experience, nominated by Kulaguru.	Dr. Kavita Holey, Professor, Faculty of Sanskrit and other Languages, KKSU, Ramtek.	Member
6	One teacher imparting under-graduate institution having not less than sixteen year of teaching experience, nominated by Vyavasthapan Parishad.	Dr. Parag Joshi, HoD, Department of Adhunik Bhasha, KKSU, Ramtek.	Member
7	One principal of an affiliated College of Sanskrit, nominated by the Vyavasthapan Parishad from among the principal who are members of the Vidvat Parishad.	Dr. Rajashri Meshram, Principal, Kalidas University's B.Ed. College, Ramtek.	Member

8	One principal of an affiliated professional College nominated by Kulaguru.	Dr. Sandhya Purecha, Principal, Sarfojiraje Bhosale Research Centre, Dadar, Mumbai.	Member
9	Two experts, co-opted by the Board from amongst the Heads of National and State Level research institutions.	Dr. C. G. Vijayakumar, Vice-chancellor, Maharshi Panini Sanskrit Evam Vaidik University, Ujjain.	Member
10		Dr. Sacchidanand Mishra , Member, ICPR, New Delhi.	Member
11	Sanchalaka of Niyojana-Vikasa Mandala-Member Secretary.	Dr. Prasad Gokhale, Director (I/c), B.P.D., Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek.	Member Secretary

3. In the Academic session 2022-2023 in total 77 colleges has been accorded with the status of Recognized Institute for Specialised Studies.
4. In the Academic session 2022-23 affiliation was accorded to 149 college as per section 62/4 mentioned in University act 33/1997.
5. For various academic activities Memorandum of Understanding has been signed as per the list and co-ordinator has been appointed.

MOU List 2022-23

Sr.No.	Name & Address	Coordinator	Date
1	Shree Prabhakar Ganesh Gharpure Nagpur (Scholarship)	Dr Parag Joshi	2023
2	Yeshwantrao Chavan College of engineering Nagpur (YCCE)	Prof. Shrivardha Malge (ODL)	2023

6. Rashtriya Uchchar Shiksha Abhiyan, State Project Directorate, Mumbai released Rs 20.00 cr from the sanctioned grant of Rs 20.00 cr as Infrastructural grant to the University. The expenditure statement is attached. –

Sr.	Head	Sub Head	Sanction Amount	Released Amount	Utilized Amount	Balance Amount
1	New Facility	1Construction of Boys / Girls Hostel	90,000,000.00		39,503,571	
		2 Centre for Excellence for Indological Studies			50,000,000	
		Total			89,503,571	496,429.00
2	Renovation& Upgradation	1 Indian Flag Mast	90,000,000.00		1,076,900	
		2 Amphi Theater			2,195,053	

		3 Stage			870,140	
		4 Master Plan of Waranga			3,422,000	
		5 Cafeteria			752,489	
		6 Dining Hall of Existing Recreation Centre			5,144,335	
		7 Boundary Wall of Waranga			37,565,135	
		8 Renovation/ Upgradation of Auditorium			15,000,000	
		9 Renovation of Gurukulam Structure			4,501,910	
		10 Rejuvenation and beautification of the existing water body			3,900,000	
		11 Up gradation of approach road to academic building at waranga campus			12,000,000	
		12 Electricity Connection			6,300,000	
		Total			92,727,962	2,727,962.00
3	Equipments	1Furniture for Gurukulam	20,000,000.00		7,824,894	
		2 Bunk Beds			799,500	
		3 Furniture for Computer Lab			1,610,900	
		4 Mobile File Compactor			2,069,814	
		5 Furniture			42,144	
		6 Department laboratory equipments (education department)			240,341	
		7 Mirror less Digital Camera			195,330	
		8 Musical Instrument			162,100	
		9 PA system in Seminar Room (Audio & Display Unit)			249,996	
		10 Display Unit			209,363	
		11 Laptop			2,339,960	
		12 Computer for laboratory			1,881,900	
		13 Audio system for Academic Buidling			237,786	
		14 Equipment for Yoga Lab			299,500	
		15 Library Furniture			1,596,000	
		Total			19,759,528	240,472.00
		Total 1+2+3	20,000,00,00	20,000,00,00	201,991,061	1,991,061.00

7. Ashtadashi Project.

Project Under Ashtadashi 2022-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Name of the co-Investigator	Sanction Grant In Aid, Rs	Sanction Grant Released Rs
1	A Study of Public Relation Journalism & Role of Public Relation Officer In Sanskrit University	Dr Renuka Bokare	Dr. Jaywant Choudhary	3,00,000	1,50,000
2	Translation of Gramageetamrutum, Knowledge Texts translation Project	Prof. Kavita Holey	Prof.Dr. Nanda Puri	4,26,000	2,13,000
3	Nathamarga Yoga Shastra (Article Study of Uppublished Yoga Mss) Editing & Publishing of Manuscripts Project	Dr. Raghavendra bhat	Shri Sachin Dwivedi	5,00,000	2,50,000
Total Rs				12,26,000	6,13,000

Scheme 2022-23 Under Central Sanskrit University

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanction Grant In Aid, Rs	Sanction Grant Released Rs
1	Training Courses to the students of registered Traditional Sanskrit Institution	Dr. Rajendra Jain	1,00,000	75,000
2	This Programme will be arrange for the purpose of designing , developing & delivering MOOCs similar to the UGC MOOCs for the faculty member of Sanskrit institution from Maharashtra	Dr. Rajendra Jain	1,00,000	75,000
3	Textual Criticism in Sanskrit	Prof. Kavita Holey	1,00,000	75,000
Total			3,00,000	2,25,000

8. In the Academic session 2022-2023 in total 6 colleges & Its 2 Centre has been accorded with the status of Recognized Institute for Skill & Professional Education (RISPE).

List of RISPE 2022-2023

Sr.No	Name of The Institution	Address	Year
1	FutureVersity	Ghatkoper (East) Mumbai	2022-23
2	Lifeness Science Institute Education and Welfare Foundation's Lifeness Science Institute	Ghatkopar East Mumbai	2022-23
3	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Ghatkoper Mumbai	2022-23
4	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Oshiwara Andheri (West) Mumbai	2022-23
5	Nest Academy of Fashion Design & Innovation Welfare Foundation (NAFDI)	Ulwe Wahal New Mumbai	2022-23
6	Maharashtra Academic Of Engineering And Education Research (MAEER)	Pound Road Kothrud Pune	2022-23

RISPE Centre 2022-2023

Sr.No	Name of The Institution	Address	Year
1	FutureVersity	Oshiwara Andheri (West) Mumbai	2022-23
2	FutureVersity	Ulwe Wahal New Mumbai	2022-23

9. IKS Project. (Annexure IX)

All Indian Council for Technical Education.

Nelson Mandela Marg, Vasant Kunj New Delhi.

Grant in Aid Under IKS Research Projects Scheme for the Year 2021-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanctioned Amount	1st Insallment
1	A Survey of Water Resources of Vidharabha Region based on Indian Dakargala System	Prof.Prasad Gokhale	9,90,000/-	5,45000

All Indian Council for Technical Education.
Nelson Mandela Marg, Vasant Kunj New Delhi.
Grant in Aid Under IKS Centre Scheme for the Year 2021-23

Sr No	Name of the Project Title	Name of the Investigator	Sanctioned Amount	1st Insallment
1	Department of Bhartiya Darshan Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University	Prof Kalapini Agasti	19,00,000	10,00,000

* * *

Academic Section

(1) BOARD OF STUDIES

As per the provision of the University Act 1997 under Section 33(2) the University has constituted 22 Board of Studies for the session 2022-23 as follows :-

Sr. No.	Name of the Board	Name of the Chairman
1	Adhoc Board of Studies for Veda	Prof. Ravindra Muley / Dr. Jaywant Choudhari w.e.f. Letter No. kksu/Acad./2023/39 Dt.9.03.23
2	Adhoc Board of Studies for Vyakarana	Prof. Harekrushna Agsti
3	Adhoc Board of Studies for Sanskrit Language and Literature	Prof. Kavita Holey
4	Adhoc Board of Studies for Pali Prakrit and other Classical Languages & Literature	Dr. Rajendra Jain
5	Adhoc Board of Studies for Modern Languages and Literature	Prof. Parag Joshi
6	Adhoc Board of Studies for Kirtanshastra	Dr. Dinesh Rasal
7	Adhoc Board of Studies for Darshanashastra	Prof. Kalapini Agasti
8	Adhoc Board of Studies for Yoga and Alternative Therapies	Prof. Kalapini Agasti
9	Adhoc Board of Studies for Visual Arts	Dr. Bhau Dandade
10	Adhoc Board of Studies for Performing Arts	Dr. Sandhya Purecha
11	Adhoc Board of Studies for Vedang Jyotish and Vastushastra	Dr. Dinakar Marathe
12	Adhoc Board of Studies for Computer Science and Application	Prof. Amba Kulkarni/ Dr. Vilas Mahatme w.e.f. Letter No. kksu/Acad./2023/52 Dt.18.04.23
13	Adhoc Board of Studies for Psychology	Dr. Sai Susarla
14	Adhoc Board of Studies for Traditional Indian Sciences	Prof. Prasad Gokhale
15	Adhoc Board of Studies for Education	Prof. Kirti Sadar
16	Adhoc Board of Studies for Administrative Services	Prof. Harekrushna Agasti
17	Adhoc Board of Studies for Hospitality Studies & Travel & Tourism	Dr. Urvashi Yashraoy
18	Adhoc Board of Studies for Social Science and Social work	Dr. Gopichand Nimbarte
19	Adhoc Board of Studies for Library & Information Science	Dr. Dipak Kapade
20	Adhoc Board of Studies for Commerce &	Dr. Shrinivas Manekar

	Business Administration	
21	Adhoc Board of Studies for Journalism Media & Communication	Dr. Rakhi Tiwari
22	Adhoc Board of Studies for Special Board of Studies	Prof. Kavita Holey / Dr. Amol Mandekar w.e.f. Letter No kksu/Acad./2022/142 Dt.24.11.22

(2) FACULTIES

As per the provision of the University Act 1997 Under Section 31(5) the University has constituted 5 faculties for the session 2022-23. The names of the faculties with faculty Deans are as follows.

S.N.	Name of the faculty	Name of the Deans
1	Faculty of Vedic Studies	Prof. Harekrushana Agasti
2	Faculty of Sanskrit and languages other than Sanskrit	Prof. Kavita Holey w.e.f. Letter No kksu/Eastt./ 2023/501 Dt.6.05.23
3	Faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture	Prof. Madhusudan Penna
4	Faculty of Ancient Indian Science and Humanities	Prof. Krishnakumar Pandey
5	Faculty of Education and other branches of learning	Prof. Lalita Chandratre

3) Academic Council

The Academic Council is constituted as per the provision of the University Act 1997, under Section 27(2) as follows:-

Academic Council (2022-23)

Sr. No.	Clause	Provisions	Name of the members
1	27 (2) (a)	The <i>Kulaguru</i> – Chairman	Prof. Madhusudan Penna
2	27 (2) (b)	The <i>Sama-Kulguru</i>	--
3	27 (2) (c)	The <i>Adhishthata</i>s of the <i>Sankayas</i>:	
		1. Ved-Vidya	Prof. Harekrushna Agasti
		2. <i>Sanskrit Tatha Sanskritetar Bhasha</i>	Prof. Nanda J. Puri
		3. <i>Bharatiya Dharma Tatvadnyan Tatha Sanskruti</i>	Prof. Madhusudan Penna

		4. <i>Prachin Bhartiya Vidyan Tatha Manvyashastre</i>	Prof. Krishnakumar Pandey
		5. <i>Shikshanshastra Tatha Sankirna Vidyashakha</i>	Prof. Lalita Chandratrey
4	27 (2) (d)	The Adhyakshas of the Adhyayan Mandalas:	
		1. Board of Studies for Veda	Prof. Ravindra Muley
		2. Board of Studies for Vyakarana	Prof. Harekrushna Agasti
		3. Board of Studies for Sanskrit Language and Literature	Prof. Kavita Holey
		4. Board of Studies for Pali Prakrit and other Classical Languages & Literature	Dr. Rajendra Jain
		5. Board of Studies for Modern Languages and Literature	Prof. Parag Joshi
		6. Board of Studies for Kirtanshastra	Dr. Dinesh Rasal
		7. Board of Studies for <i>Darshanashastra</i>	Prof. Kalapini Agasti
		8. Board of Studies for Yoga and Alternative Therapies	Prof. Kalapini Agasti
		9. Board of Studies for Visual Arts	Dr. Bhau Dandade
		10. Board of Studies for Performing Arts	Dr. Sandhya Purecha
		11. Board of Studies for Vedang Jyotish and Vastushastra	Dr. Dinakar Marathe
		12. Board of Studies for Psychology	Dr. Sai Susarla
		13. Board of Studies for Traditional Indian Sciences	Prof. Prasad Gokhale
		14. Board of Studies for Computer Science and Application	Prof. Amba Kulkarni
		15. Board of Studies for Education	Prof. Kirti Sadar
		16. Board of Studies for Administrative Services	Prof. Harekrushna Agasti
		17. Board of Studies for Hospitality Studies & Travel & Tourism	Dr. Urvashi Yashraoy
		18. Board of Studies for Library & Information Science	Dr. Deepak Kapade
		19. Board of Studies for Social Science and Social work	Dr. Gopichand Nimbarte
		20. Board of Studies for Commerce & Business Administration	Prof. Kirti Sadar
		21. Board of Studies for Journalism Media & Communication	Dr. Rakhi Tiwari

		22. Board of Studies for Special Board of Studies	Prof. Kavita Holey
	27 (2) (e)	The <i>Sanchalaka</i> of the <i>Vistar Seva Mandal</i>	Prof. Krushnakumar Pandey
	27 (2) (f)	One principal each of the conducted or affiliated colleges, institutions or <i>pathashalas</i> to be nominated by rotation.	Dr. Sikandar Manware
	27 (2) (g)	One professor from amongst the professors in the university departments or institutions, nominated by the <i>Kulaguru</i>	Dr. Dharmendra Turkar
	27 (2) (h)	One teacher representing each faculty to be coopted by the <i>Vidvat-Parishad</i> from amongst the teachers having not less than 10 years teaching experience, other than Principals of colleges, Heads of university departments and Heads of recognized institutions.	3) Dr. Rajshree Meshram 4) Prof. Prasad Gokhale
	27 (2) (i)	One head of an academic services unit of the university, nominated by the <i>Kulaguru</i> .	Dr. Rajshree Meshram
	27 (2) (j)	Two scholars nominated by the <i>Kuladhipati</i> from amongst the Sanskrit institution in the State.	1.Prof. Prasad Joshi 2. Prof. Mahavir Agrawal
	27 (2) (k)	Two eminent Sanskrit scholars nominated by the <i>Kulaguru</i>	Dr. Manmohan Upadhyaya Dr. Lalitkumar Tripathi
	27 (2) (l)	The Director of Higher Education, Maharashtra State or his nominee not below the rank of Joint Director, Higher Education or his nominee.	Dr.Maheshkumar Salunkhe
	27 (2) (m)	Honorary Sanskrit Organizer, if any, of the Government of Maharashtra	Vacant
	27 (3)	The <i>Kulasachiva</i> shall act as the Secretary.	Dr. Ramchandra Joshi

Four meetings of the academic council were held in this session i.e on 1) dt.08.09.22, 2) dt.18.09.22, 3) dt.25.11.22, and 4) dt.21.12.22.

(4) COURSES OF THE UNIVERSITY - for the Session 2022-23

	POST GRADUATE DEGREE
1	M.A. (Sanskrit)
2	M.A. (Sanskrit Darshana)
3	M.A. (Sanskrit Sahitya)
4	M.A. (Sanskrit Veda)
5	M.A. (Sanskrit Vyakarana)

6	M.A. (VedangaJyotish)
7	M.A. (Yogashastra)
8	M.A. (Kirtanshastra)
9	MPA (Master in Performing Arts)
10	M.A. (Sanskrit Vedanta)
11	M.A. (Education)
12	M.Ed.
13	M.F.A.
14	M.Phil. (Education)
15	M.Phil. (SanskritSahitya)
16	M.Phil. (Sanskrit Darshana)
17	M.Phil. (Sanskrit VedangJyotish)
18	M.Phil. (Sanskrit Vyakarana)
19	M.Phil. (Yogashastra)
20	M.Phil. (Sanskrit Veda)
21	Acharya M.A. (Sanskrit sahitya)
22	Acharya M.A. (Vyakaran)
23	Acharya M.A. (Vedanta)
24	Acharya M.A. (Jyotish)
25	M.A. (Public Administration)
26	Acharya (M.A.) (Darshan)
27	Acharya (M.A.) (Veda)
28	Master of Library and Information Science (M.L.I. Sc.) (Integrated Program)
29	M.Sc. (Hospitality Studies)
30	Master of Social Work (MSW)
31	M.Sc. (Yogic Science)
32	M. A. (Jyotirvigyan)
33	M.A. Sanskrit (Multidisciplinary)
34	M.A. (Applied Sanskrit)
35	M.A. (Pali)
36	M.A. (Hindu Adhyayan)
37	M.A. (Indic Studies)
38	M.A. (Applied Philosophy)
39	MPA (Manipuri)
40	MPA (Kuchipudi)
41	M.A. (Sports Management)
42	M.A. (Sanskrit) (Indic Knowledge Studies)
43	Acharya (M.A) (Paurohitya)
44	M.A. (Marathi)
45	Acharya- (M.A.) (Yoga Darshan)
46	M.Sc. (Yogic Science -Precepts and Practices)
47	M.A. (Travel & Tourism)
48	M. A. (Hindustani Music)
49	M. Sc. (Vedic Science)
50	M.Sc. in (Fashion Designing & Technology) (RI)
51	M.Sc. in (Interior Design) (RI)

	DEGREE
1	B.A. (Vedanga Jyotish)
2	B. A. (Education)
3	B.Ed.
4	B.A. (Visharad Sanskrit)
5	B.A. (Civil Service)
6	B.A. (Yogashastra)
7	Bachelor of Fine Art (Applied Art) / (Painting) / (Sculpture)
8	B.Sc. (Hospitality Studies)
9	B.A. (Vedavidya)
10	B.A. (Kirtanshastra)
11	B.A. (Travel and Tourism)
12	BPA (Dance)
13	SammanitaShastri (B.A. Hons) (Vyakaran)
14	SammanitaShastri (B.A. Hons) (Sahitya)
15	SammanitaShastri (B.A. Hons) (Vedanta)
16	SammanitaShastri (B.A. Hons) (Jyotish)
17	B.A.(Additional) (Sanskrit)
18	SanmanitaShastri (B.A. Honors) (Darshan)
19	SanmanitaShastri (B.A. Honors) (Veda)
20	B.Sc. (Yogic Sci.)
21	B.A. (Theatre & Drama)
22	B.A. (Vishard) Pali
23	B.B.A.
24	B. Com.
25	B-Voc (Media Arts)
26	Bachelor of Computer Application (BCA)
27	B. A. (Sanskrit)
28	B.A. (Sanskrit) (For Ayurveda Students)
29	B.A. (Visharad) (Prakrit)
30	B.Sc. (Yoga, Naturopathy and Dietetics)
31	BPA (Dance) (Manipuri)
32	BPA (Dance) (Kuchipudi)
33	B.A. (Sangeet Prabodh)
34	B.Sc. (Interior Design)
35	B-VOC (Accounting & Finance)
36	B.Sc. (Hons.) (Bachelors in Fashion Design & Technology)
37	B. Sc. (Vedic Science)
38	B. A. (Philosophy Purna Darshanashatra)
39	B.A (Fashion Design)
40	B.A. (Graphics, Animation & Visual Effects)
41	B.Sc. (Hons.) in (Interior Design) (RI)
	P.G. Diploma
1	P.G. Diploma in Ancient Indian Mathematics
2	P.G.Diploma in VedangJyotish
3	P.G. Diploma in Computer Application (PGDCA)

4	P.G. Diploma In Yogic Sciences
5	P.G. Diploma in Teaching Sanskrit through English
6	P.G. Diploma in Vastushastra
7	P.G. Diploma in Sanskrit Journalism
8	P.G. Diploma in Translation Studies
9	P.G. Diploma in Culinary Arts
10	P.G. Diploma in Paninian Linguistic Studies
11	P.G. Diploma in Translation Studies
12	P.G. Diploma in Prasthantrayi
13	P.G. Diploma in Sports Management
14	Post Graduate Diploma in Fashion Designing & Technology
15	P.G. Diploma in Panchayati Raj
16	PG Diploma in Fire Safety and Hazards Management
17	PG Diploma in Industrial Safety
18	Post Graduate Diploma in Interior Design
	DIPLOMA
1	Diploma in Vastushastra
2	Diploma in Sanskrit Sadhana
3	Diploma in Sanskrit Parichaya
4	Diploma in Sanskrit Agam
5	Diploma in Library and Information Science.
6	Diploma in Yoga Naturopathy and Dietetics (DYND)
7	Diploma in German Language
8	Junior Diploma in Vedic Studies
9	Higher Diploma in Paurohitya
10	Senior Diploma in Vedic Studies
11	Junior Diploma in Kirtanshastra
12	Senior Diploma in Kirtanshastra
13	Diploma in Mass Communication and Journalism
14	Diploma in Theatre and Performing Arts
15	Higher Diploma in Dance
16	Junior Diploma in Dance
17	Senior Diploma in Dance
18	Diploma in Hospitality Studies
19	Pre-degree Diploma in Dance
20	Diploma in Manuscript ology & Paleography
21	Diploma in Ancient Indian Sciences
22	Diploma course in Ancient Indian Environmental Studies
23	Diploma in Vedic Mathematics
24	Diploma in Sanskrit Learning
25	Agam Diploma in Prakrit
26	Diploma in Early Childhood Education and Care
27	Diploma in Ayurveda Panchkarma
28	Diploma in Creative Writing in Sanskrit
29	Diploma in French
30	Diploma in Event Management

31	Diploma in Indian Polity
32	Diploma in Ayurvedik Massage and Panchakarma Technician
33	Diploma in Interior Designing
34	Diploma in Fashion Designing
35	Diploma In Yoga Application
36	Diploma in Hospitality Studies (Vocational)
37	Diploma in Indian Philosophy (MOOC)
38	Diploma in Sanskrit Vyakarana (For Foreign Student)
39	Diploma in Chetana Vikas
40	Diploma in Catering & Hospitality
41	Diploma in Karmakand
42	Diploma in Introduction to Paninian Grammar
43	Diploma in Comparative Literature
44	Dip. in Pali and Prakrit (ODL)
45	Diploma Purnavadi Manvi Jivan Vyavasthapan
46	Diploma in Aviation (Vaimanikshastra)
47	Diploma in Early Childhood Care and Education (ODL)
48	Diploma in Mixology and Flair
49	Professional Diploma In Digital Marketing
50	Diploma in Health & Integrative Lifestyle
51	Diploma in Fashion Designing & Technology
52	Diploma in School Management (DSM) (ODL)
53	Diploma in Value Education, Women Empowerment, Panhayat Level Administration (ODL)
54	Pre Degree Diploma in Dance (Manipuri)
55	Pre Degree Diploma in Dance (Kuchipudi)
56	Pre Degree Diploma in (Carnatak Sangit)
57	Diploma in Kautilya's Policy in Public Administration
58	Advance Diploma in Culinary Arts
59	Diploma in Fire Sub Officer
60	Diploma in Fire Safety and Hazards Management
61	Diploma in Industrial Safety
62	Diploma in Child and Adolescents Counselling DCAC)
63	Diploma in Cognitive & Rational Emotive Behavior Therapy (DICR)
64	Diploma in Life and Productivity coaching (DLPC)
65	Diploma in Digital Design & 3D Animation Compositing
66	Diploma in Paurohitya
67	Diploma in Sanskrit Conversation and Grammar
68	Diploma in Upanishads
69	Diploma in Interior Designing
	CERTIFICATE
1.	Certificate Course in Dance
2.	Certificate Course in Vedic Mathematics
3.	Sanskrit Setu (for non-Sanskrit students for B.Ed. Admission)
4.	Certificate Course in Ayurveda
5.	Certificate Course in Gita

6.	Certificate Course in Vedic Studies
7.	Certificate Course in Sanskrit Pravesha
8.	Certificate course in Yoga and Naturopathy
9.	Certificate in Sanskrit writing
10.	Certificate in Spoken Sanskrit
11.	Cert. Course in Holistic Personality
12.	Cert. Course in Business English Communication
13.	Certificate Course in Computer Application
14.	Certificate Course in Sharada Script Learning
15.	Certificate Course in Shastric method of Argumentation
16.	Yoga Setu Course
17.	Certificate Program in Photography
18.	Certificate Program in Graphic Design
19.	Certificate Program in Makeup
20.	Certificate Course in Poornawad Philosophy
21.	Certificate Course in Creative Painting
22.	Certificate Course in Mural Relief Sculpture
23.	Certificate Course in Film Appreciation
24.	Certificate Course in Indian Arts
25.	Certificate Course in Costume Design
26.	Certificate Course in Arts Basics
27.	Online Certificate Course on Indian Art & Culture
28.	Certificate course in advaita Vedanta
29.	Certificate Course in Vedantsar
30.	Certificate Course in Communicative English
31.	Certificate in Spoken Prakrit (ODL)
32.	Certificate Course in Introduction to Psychology for Shastra Scholars
33.	Certificate Course in Indic Shastra Perspectives on Psychology for mainstream psychology practitioners
34.	Certificate Course In Kautilya Policy in Public Administration
35.	Certificate Course in Research Methodology (ODL)
36.	Certificate Course in Employability and Personality Enhancement (ODL)
37.	Value added course in Spoken Prakrit
38.	Value added course in Spoken Pali
39.	Certificate course in UIUX Design
40.	Certificate in Digital Design, Video Editing and Digital Compositing
	Equivalent to 12th / +2 / Intermediate Arts (I A).
1	Prak-Shastri

* * *

College Section

Annual Report for the session 2022-23

As per Kavikaulaguru Act, (33/1997) section 62(5) Government of Maharashtra accorded permission on permanent Non Grant basis for opening 146 new colleges under University for the academic session 2022-23 vide government resolution no ngc/2021/(02/21)/mashi-04 dated 15.06.2022. With addition of 146 new colleges as of now university is having 322 colleges

In the academic session 2021-22 local inquiry committee was sent to 195 colleges, committee after physical verification submitted the report and as per the committee recommendation colleges were informed to submit the compliance and accordingly continuation of affiliation was awarded

All the new colleges under Affiliation/RISS/RISPE were allotted college code on MKCL portal

As per the demand of the college the work related to appointment of officiating Principal and contractual faculty was done

The work related to sanction of post of teachers and reservation roster was done.

The work related to forwarding the proposal of 2(f) of various colleges was done

* * *

Engineering Department

Annual Report 2022-23

(1)

Project Name :- **Construction of First Floor of Guest Houst at Ramtek**
Construction Area :- 695.81 Sq. Mtr.
Estimated cost :- Rs .2,05,07,000/-
Fund received upto :- Rs. 2,05,07,000/-

Received from Govt. Rs / year	Deposited to PWD Rs/ Receipt date
Rs. 30,00,000 @Year 2018-19	Rs. 30,00,000 @Dt. 12-05-2020
Rs. 77,50,000@ Year 2020-21	Rs.77,50,000 @ Dt. 16-06-2021
Rs. 90,00,000@ Year 2021-22	Rs. 90,00,000 @ Dt. 21-03-2022
Rs. 7,57,000@ Year 2022-23	Rs. 7,57,000 @ Dt. 03-01-2023

Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Nagpur.
Current status :- Work is Completed.

(2)

Project Name :- **Construction of Second Floor of Guest Houst at Ramtek**
Construction Area :- 695.81 Sq. Mtr.
Estimated cost :- Rs .2,30,42,000/-
Fund received upto :- Rs. 67,72,000/-
Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Dt. 31/03/2023. Nagpur.
Current status :- Work is Progress .

(3)

Project Name :- **Multipurpose Hall Interior work Under RUSA.**
Construction Area :- 1157.87 Sq. Mtr.
Estimated cost :- 5,48,08,831/-
Fund received upto :- Rs. 1,50,00,000/-
Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Nagpur for deposit work.
Current status :- The work is progress under MOU by CIAN AGRO INDUSTRIES AND INFRASTRUSTURE LTD. NAGPUR

(4)

Project Name :- Construction of Centre of Excellence for Indological Studies and Research at Waranga campus under RUSA Project.

Construction Area :- 1965.30 Mtr.

Estimated cost :- Rs.9,22,61,648/-

Fund received upto :- Rs.5,00,00,000/-

Received from Govt. Rs / year	Deposited to PWD Rs/ Receipt date
Rs. 2,00,00,000	Rs. 2,00,00,000 @Dt. 06-03-2021
Rs. 88,00,000	Rs.88,00,000 @ Dt. 06-07-2021
Rs. 2,12,00,000	Rs. 2,12,00,000 @ Dt. 04-03-2022

Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Nagpur.

Current status :- Work is Progress.

(5)

Project Name % Construction of Internal Road, Storm Water Drains, Cable Duct and Approach Pathways at Waranga Campus Under RUSA.

Estimated cost :- Rs.14,43,39,429/-

Fund received upto :- Rs.1,20,00,000/-

Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Nagpur.

Current status :- I phase (Main gate to Indological Building Road) is completed.

(6)

Project Name % External Electrification (Transformer Substation, Cabling,) & Street lighting at Waranga Campus, Under RUSA.

Estimated cost :- Rs.5,76,72,989/-

Fund received upto :- Rs.63,00,000/-

Action taken :- The Funds Received from Government had been deposited to PWD, Nagpur dt.31/3/2022

Current status :- work in Technical Sanction.

UNIVERSITY'S PROPERTY –

- 1) Maharashtra government has allotted land of 3.92 hectares at parsoda, tq. Ramtek, dist. Nagpur. University took possession of land in year 1998.
- 2) Total 22 rooms (total 834.977 sqm. area) at 4th, 5th & 6th floor, N.I.T. complex, sitabaldi, Nagpur University took possession of property in year 2007-08.
- 3) Buildings available in University campus at Ramtek.
 - a) Administrative building

Ground floor	- 563.34 sqm. - Rs.45.74 Lakh
First floor	- 561.12 sqm. - Rs. 56.65 Lakh
 - b) Guest House GF - 412.00 sqm. - Rs.49.64 Lakh
 - c) Recreation Centre (Hostel)G+2 - 2277.525 Sqm. - Rs.561.79 lakh
 - d) Academic School Building - 4797 Sqm (G+2) - Rs. 750.00 lakh
 - e) Academic Research Centre - 1989.37 Sqm- 513.66. Lakh
 - f) Multipurpose Hall - 1157.87 Sqm- 330.19 lakh
 - g) Guest House FF - 695.81 sqm. - Rs.205.07 Lakh

ABHNAVBHARTI CAMPUS AT WARANGA, NAGPUR

Government of Maharashtra has allotted land measuring 19.81. H.R. at Survey No. 140, mouja Waranga , Th. & Dist. Nagpur to University. University took possession of land in January 2019.

CAMPUS AT SITABULDI, NAGPUR

University has provided necessary educational facility at its own property at N.I.T. complex, Sitabuldi, Nagpur. Hence all the five educational departments are running there.

CAMPUS AT RATNAGIRI

Government of Maharashtra has allotted constructed area in Arihant Mall, Mauja Zadgaon, Th. & Dist. Ratnagiri measuring 22500 Sq.feet in year 2021 (Through Lease deed dt. 26/08/2021). University has provided necessary administrative & educational facility.

* * *

Examination Section

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University's Examination Section had successfully conducted winter 2022 examinations and Summer 2023 In winter Examination Total 226 examinations were conducted in which total **47322** students appeared in these examinations. In summer 2022 total 306 examinations were conducted and total **42843** students appeared in these examinations. The results of all these examinations were declared within the 30 days' time as per the State Government and University Rules. All the work such as, Enrollment of students, examination work and result declaration completed through online. For this, Internet and other necessary facilities are available in the Examination Section.

Board of Examination

Sr. No	Name	Position
01	Prof. Hareram Tripathi Ho'Vice Chancellor Kavikulaguru Kalidas Sanskrit Vishwavidyalay, Ramtek	Chairman
02	Dr. Madhusudan Penna Mo. No 9324151155 Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
03	Dr. Krishnakumar Pandey Mo.No 9324151155 Dean, Faculty of Ancient Indian Science and Humanities Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
04	Dr. Lalita Chandratre Mo.No 9923409510 Dean, Faculty of Education and Sankirna Vidya shakha Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
05	Prof. Kavita Holley Mo.No 9422179185 Dean, Faculty of Sanskrit Tatha Sanskritetar Bhasha sankay Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
06	Prof. Harekrishna Agasthi Mo.No 9665300979 Dean, Faculty of Vedvidya sankay Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
07	Prof. Rajeshree Meshram, Mo.No 9860678141 Principal Kalidas College of Education Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
08	Prof. Prasad Gokhale, Mo.No 9665300979 Vedang Jyotish Department Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek	Member
09	Hon'ble Joint Director (Higher Education) Phone No-0712-2554210 Nagpur Division, Nagpur	Member
10	Dr. Jywant Choudhari Controller of Examination	Secretary

* * *

Library

Details work of library during the educational year 2022-23 are submit as below-

Reading Materials

Purchase and Gift reading materials (Growth) during the year.

1) Main Library Reading Materials

Detail	01 April 2022-31 March 2023		
Main Library, Ramtek			
	Acc. No.	No.	Expenditure
Purchased Books	20000-20546	547	2,60,204/-
Gift CD's	AVG187-AVG224	38	Nil
Gifted Books	G17907-G-19521	1615	Nil
Dissertations	D360-D366	7	Nil
Manuscripts	M-3090-M-3092	3	Nil
Thesis	T-174-T226	53	Nil
Bound Volume	J1176-J1299	124	-
Journals Subscription/ Renewal	Current Journals 52	04 Renewal, 03 New	11,999/-
k-HUB Education virtual Library		1years	29500/-
Remot Log		1 Years(01/06/2022 to 31/05/2023)	97947/-
एकुण			
Ratnagiri Sub Centre Library, Ratnagiri			
Purchased Books	R37-R445 R738-R772	444	1,07,543
Gifted Books	RG26-RG269	244	Nil
Journals Subscription/ Renewal	Current Journals	04 New	1,936/-
Total Expenditure			5,09,129/-

The above reading material's Accession, Cataloguing, Classification, Processing are completed and ready to use for readers.

1.1) Gifted Books Received during the year in Main Library, Ramtek

Sr. No.	Name of Books Donor	Total Books
1	Dr. Madhusudan Penna, KKSU, Ramtek	131
2	Central Sanskrit University, New Delhi	159
3	Madhav Prayag Pande and Prakash Madhav Pande	93
4	Dr. Shiralkar Vivek Vasudev, Sangali	599
5	Publication Department, KKSU, Ramtek	135
6	New Era Publication, Denmark	8
7	Central Council for research in Ayurvedic Science, New Delhi	17
8	Girish Modak, Nagpur	56
9	Shrimati Urmila Arvind, Nagpur	120
10	D.A. Bhagmat, Nagpur	85

11	Jayashree Pendarkar, Nagpur	15
12	D.A.Bhagmatwar,Nagpur	85
13	Divya Darshan Trust, Gujrat	14
14	Dr. Renuka Bokare, KKSU, Ramtek	29
15	Other	69
Total		1615

1.2) Gifted Books Received during the year in Sub Centre Library, Ratnagiri

Sr.No	Name of Books Donor	Total Books
1	Shri Uday Kumthekar	122
2	Adv. Ruchi Mahajani	105
3	Dr. Dinakar Marathe	03
4	Other	14
Total		244

1.3)Record of total Gifted Books

Main Library, Ramtek	Sub Centre Library, Ratnagiri	Total Books
1615	244	1859

1.4) Department Wise expenditure of Books & Periodicals from General Funds 2022-23 (Main Library, Ramtek)

Faculties	Departments	Books	Copies	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
Faculty of Vedic Studies	Dept.of Veda and Vedic Science	05	50	34660/-	--	--	34660/-
	Department of Vyakaran	27	27	3140/-	01	2500/-	5640/-
Faculty of Sanskrit and Other Languages	Dept.of Sanskrit Language and Literature	18	22	5170/-	01	300/-	5470/-
	Dept. of Modern Languages	9	61	10101/-	--	--	10101/-
	Dept.of Pali, Prakrit and Other Indian Languages	--	--	--	--	--	--
Faculty of Indian Religion, Philosophy and Culture	Dept.of Bharatiya Darshan	--	--	--	--	--	--
	Dept. of Yogic Science and Holistic Health	26	68	26602/-			26602/-
Faculty of Ancient Indian Science and Humanities	Dept. of Vedanga Jyotish	17	34	12210/-	01	1500/-	13710/-
	Dept. of Ancient Indian Architecture	--	--	--	--	--	--
	Dept.of Computer Science	84	93	56858/-	--	--	56858/-
Faculty of Education and Other Branches of Learning	Dept. of Education	01	20	24000/-	02	6500/-	30500/-
	Dept. of Commerce and Management	--	--	--	--	--	--
	Department of Public Administration	21	97	42271/-			42271/-
	Department of Mass Communication	4	24	19116/-			19116/-
ODL		--	--	--	--	--	--
General		25	43	24068/-	01	200/-	24268/-
Competitive		6	08	2008/-	01	999/-	3007/-
Total		243	547	2,60,204/-	07	11999/-	2,72,203/-

1.5) Expenditure of Books & Periodicals in Ratnagiri Library from General Funds 2022-23

Faculties	Departments	Books	Copies	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
	Ratnagiri Sub center	382	444	1,07,543/-	3	1936/-	1,09,479/-

1.6) Subject Wise expenditure of Books & Periodicals from General Funds in Ratnagiri Library

Subjects	Copies	Books	Amount	No. of Periodical	Amount	Total Expenditure
Darshan & Dharmshastra	35	38	8698/-	Nil	Nil	8698/-
Sahitya	61	71	7018/-	Nil	Nil	7018/-
Sanskrit	22	32	19908/-	04	1060/-	20968/-
Vyakaran	45	45	5906/-	Nil	Nil	5906/-
Jyotish	17	24	12766/-	Nil	Nil	12766/-
Vedic Studies	1	1	2/-	Nil	Nil	2/-
Yoga & Ayurveda	49	50	12319/-	Nil	Nil	12319/-
Publication Section KKSU	140	168	38830/-	Nil	Nil	38830/-
General	12	15	2096/-	Nil	Nil	2096/-
Total	382	444	107543/-	04	1936/-	1,09,479/-

1.7) Expenditure on K-hub Educational Virtual Library e-resources 2022-23

K-hub Educational Virtual Library Membership	
One Year Membership	Amount
	29500/-

1.8) Total Available Reading Materials in Main Library, Ramtek

1.	Purchase Books	: 20546
2.	Gifted Books	: 19521
3.	Bound volume	: 1299
4.	Manuscripts	: 3092
5.	Thesis	: 226
6.	Dissertations	: 366
7.	Audio –visual collection	: 47
8.	Gifted Audio –visual collection	: 224

Total Reading Materials : 45321

(Note: 841 books are available in Department Library, Waranga)

1.9) Total Available Reading Materials in Sub-Centre Library, Ratnagiri

1. Purchase Books	: 480
2. Gifted Books	: 269

Total Reading Materials : 749

2) Data feeding by Library Staff

KKSU Digital Repository	Communities in KKSU Repositoies	No. of Collection
	Books	203
	Faculty Pub.	185
	Kalidas Collection	12
	KKSU Journal	14
	KKSU Newsletter	19
	KKSU Video	87
	Newspaper Clipping	60
	Other Important Publication	2
	Question Paper	3584
	Project	7
	Thesis	82
	Report	4
	ODL Books	49
	Manuscripts	6
Shodhganga	Thesis data entries	135
Internet Archives	uploaded Items	28
Library Youtube Channel	You Tube Video Channel	335
Total		4812
Koha Software	Books & Manuscripts :No.of data entries	33452
Total		33452
Digitization of Manuscripts	No. of Manuscripts Scan (Data feeding awaited)	3145

3) Available Journal Record during 2022-2023 :

- Print Journal :- 56 (52 Main Library and 4 Ratnagiri Library)
- e- journal : - Through UGC Infonet Consortia

Sr. No.	Resource Name	Resource URL	No. of Journal	No. of Books
1	Economic & Political Weekly	http://epw.in/	1	Nil
2	ISID	http://isid.org.in/	Database 252 Index Journals	Nil
3	JCCC	http://jgateplus.com/	7900+	Nil
4	Springer Link	http://www.springerlink.com/	2000+	6500
5	Taylor & Francis	www.tandfonline.com	1600	1800
6	JSTOR	http://www.jstor.org/	2500+	Nil
Total			14253+	8300+

- **NDL-eResources**

- World e-book Library
- South Asia Archive (SAA)

- **NDL User Information**

Active Users	Non Active Users	Active & Non Active Users
136	1028	1164

Total Users	Resource Access	Total Resources Used
1246	827	1031

Remote Access Service

4) SERVICES & FACILITIES OF THE LIBRARY

Services	Facilities
✓ ग्रंथ देवघेव सेवा(Circulation Service) ✓ ग्रंथ आरक्षण सेवा(Book Reservation Service) ✓ ग्रंथ प्रदर्शनी(Book Display New Arrivals) ✓ नियतकालिक प्रदर्शनी(Journal Display Service) ✓ झेरॉक्स सेवा (Reprographic Service) ✓ ग्रंथसूची (Bibliographic Services) ✓ आंतरग्रंथालयीन देवघेव(Inter Library Loan Service) ✓ संदर्भ सेवा (Reference service) ✓ माहिती सेवा (information services) ✓ रेफरल (Referral service) ✓ वृत्तपत्र कात्रण सेवा (Newspaper clipping services) ✓ UGC -INFONET Digital Library Consortium e-Resource सेवा ✓ NDL eResources -World e-book Library -South Asia Archive (SAA) ✓ Audio Book Reader (ABRAR) ✓ Electronic Notice Board ✓ Remote Access Services (From 7th Jan. 2021) ✓ Mobile App(RemotLog)	✓ वाचन कक्षा सुविधा (Reading Room Facility) ✓ नियतकालिक सुविधा (Periodical Facility) ✓ वर्तमानपत्र सुविधा (Newspaper Facility) ✓ OPAC सुविधा ✓ दृक –श्राव्य साधन सुविधा (Audio Visual Facility) ✓ इंटरनेट सुविधा (Internet Facility) ✓ हस्तलिखित स्रोत सुविधा (Manuscript Resource Facility) ✓ विभागीय ग्रंथालय सुविधा (Departmental Lib. Facility) ✓ कविकुलगुरु कालिदास विशेष ग्रंथ संग्रह सुविधा (Special collection of books on Kavikulaguru Kalidasa) ✓ Collection of books on NET, SET & JRF, Competitive Exams ✓ Special Collection on Govt. Rule & Regulations ✓ e Thesis full-text database ✓ Plagiarism checkup facility ✓ NVDA Software (Blind Student) ✓ Learn Sanskrit online Facility ✓ Sugamya Pustakalaya

5) Innovative Services/ Works

- Created 13 Departmental Library
- NDL Club Service Start for students
- Remote Access Service Started For Affiliated Colleges
- Remote Access Mobile App Started (RemotLog)
- MOU with Vidyasager Kala Mahavidyalaya, Khairi(Bijewada), Ramtek
- Following some of the students who have appeared in competitive exams

Sr. No.	Name of Members	Post	Department Name	Recruitment
1	Dheeraj Mandewar	Multi Tasking Staff	Labor State Insurance Corporation	29.10.2022
2	Pravin Chansimanshram	Pump Drive (Class 2)	Maharashtra Industrial Development Corporation	29 Dec. 2022

5.1) Information About Library Officers and Staff

Working Staff (2022–2023)

Post	No.	Name	Location
Librarian	1	Dr. Deepak Kapade	Main Library, Ramtek
Library Asstt.	2	Dr. Pragati Dhepe	Main Library, Ramtek
		Ku. Minakshi Meshram	Main Library, Nagpur
Clerk	1	Shri.Subhas Gotmare	Main Library, Nagpur
Library Attended	2	Shri. Mukesh Sahare	Main Library, Ramtek
		Shri. P. P. Kawale	Main library, Ramtek
Peon	1	Sau. Manjusha Kukade	Main library, Ramtek

5.2) मुख्य ग्रंथालयातील कामाचा तपशील

- The University Library has taken Institutional Membership of NDL (National Digital Library). Through this 1164 members are prepare to avaiile facility of NDL by the library in the year 2022-2023.
- National Digital Library Club has been launched for library members.
- Remote Access Service has been started to provide Online e-Resources to KKSU affiliated colleges at 74 affiliated colleges have taken membership in the year 2022-2023.
- Remote Access Mobile App service is being provided to these colleges.
- A total of 991 books were procured in main library and Ratnagiri Sub-Centre Library as well as the process of renewal of subscription of 4 periodicals was completed. 3 Periodicals were newly subscribed for main Library, Ramtek and 3 Periodicals for Sub-Central Library, Ratnagiri.
- 3113 books have been registered in KOHA software in Library.
- 3507 new and old text were classified.
- Received 52 periodicals issue has been taken on record.
- A total of 1615 have gifted books received in the main library and the sub-Centre library, Ratnagiri. Data entries and classification, stamping, barcoding process compited by the library staff and the books have been donated.
- A letter of thanks sent to 20 book donars along with a computerized list of gifted books.
- A total of 3856 texts were labeled with barcodes.
- Stock Verification was done at Main Library, Ramtek.
- Stock Verification has been done by departmental library in 2022-2023.
- Online feed back form(google form) was created and the facility of taking feedback of students online was made available.
- वर्तमान पत्रावर झालेला एकूण खर्च

Sr. No.	Main Library, Ramtek	Waranga Campus Library Nagpur	Sub-Centre Library, Ratnagiri	Total Expenditure
1	23571.00	4320.00	1682.00	29573.00

- **Newspaper Clipping Services**

University related and other current clipping are processed in a file and made available to the readers. A total of 60 library related news are available.

- **Available Newspaper in Library**

The following Newspaper were made available to library durin 2022-2023.

Sr.No.	Main Library	Waranga Campus, Nagpur	Sub-Centre, Ratnagiri
1	दै. हितवादा The Hitwada	The Hitwada	Ratnagiri Times
2	Sakal	Tarun Bharat	Tarun Bharat
3	Lokmat		
4	Deshonati		
5	Tarun Bharat		
6	Loksatta		
7	Navbharat		
8	Daink Bhaskar		
9	Lokshahi Warta		
10	Naukri Sandarbh		
11	The Hindu		
12	Indian Express		
Total	12	02	02

6)Library Membership

Category	Category Description	No. of Members	Membership Fees	Deposit
A	University Authority	04	Nil	Nil
B	University Officers	13	Nil	Nil
C	Permanent Teachers	12	Nil	1000 x12 =12000
D	Temporary Teachers	34	Nil	1000x 31=31000 000 x3 =000
E	Research Scholars	49	200 x49=9800	1000 x 47=47000 00x 2 = 000 (Convert Membership)
F	Permant Non-Teaching Staff	49	Nil	Nil
G	Temporary Non-Teaching Staff	01	Nil	1000 x 01= 1000
H	UG.PG.Students Sanskrit	205	200 x 205 =41000	1000 x 01 = 1000
	UG PG Students Sanskrit/Scholarship	62	Nil	Nil
	UG PG Students Education	211	500 x 107=53500 200 x104 =20800	Nil
	UG PG Students Education/ Scholarship	57	Nil	Nil
	ODL & Others Online Students	3	Nil	Nil
I	Mphil	00	00 x 0 = 000	—
J	External Members	8	200 x 8 =1600	1000 x 8= 8000
K	Casual Members	05	100 x 05 =500	Nil
L	Short-Term Members	26	200 x 26 = 5200	Nil
M	Reading Room Members	140	900 x 140=126000	Nil
N	Institutional Members (Affiliated College)	74	1000 x 74 =74000	Nil
O	Departmental Library Membership (KKSU)	13	Nil	Nil
Total		966	332400.00	100000.00

7) Library Membership Extension Service Issue-Return during examination period (2021–22)

Membership Extension Service	Library Membership Extension Service Total Fee(Per Member Rs. 100/-)	Total Books Issue Return	Total Amount
24	2400	238	2400

8) LIBRARY USAGE

8.1) Urkund Plagiarism Software Usage Statistics

No. of Usage	Total Usage
	1609

8.2) e-Shodh Sindhu Consortium

Publisher wise Usage Statistics for 2021

Sr. No.	Resources Name	Total
1	Economic & Political Weekly	09
2	ISID	20
3	JCCC (Jgate)	752
4	Springer Link	54
5	Taylor & Francis	196
6	JSTOR	284
7	Nature	06
	Total	1321

8.3) Books Circulation

Books Issue Return	Main Library	Waranga Campus Library, Nagpur	Ratnagiri Sub-Centre Library	Departmental Library, Ramtek										Total
				Sanskrit Sahitya	Jyotish	Vyakaran	Ved	Darshan	Yoga	Education	Computer	Language	Social	
Home Issue	8403	03	Nil	06	19	75	11	Nil	Nil	Nil	28	00	40	8585
Membership Extension Service Issue-return	612	00	00	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	612
Special Home Issue-Return	368	308	00	52	55	48	01	41	48	09	12	08	53	1003
KKSU Repository Usages	5258	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	5258
Total														15458

8.4) No. of Visitors

Visitors	Main Library	Waranga Library	Total
Library Visitors	23153	1500	24653
Library Visitor Management System	13225	Nil	13225
KKSU Repository	5297	Nil	5297
E-Resources Visitor	1251	Nil	1251
Remote Access Member	1031	Nil	1031
OPAC	3275	Nil	3275
Total			48732

8.5) Library Usage Summary

Sr. No.	Libray Usage	Total
1	Books Issue-Return	9588
2	Membership Extension Circulation	612
3	e-access	1031
4	D-Space (Repository)	5690
5	Urkund	1609
6	OPAC	3275
7	Internet Archive	14440
8	Manuscript Internet Archive	12615
9	Youtube Channel	19311
Total		68171

Annual Avarage : - $68171 \div 280 = 243$

Per day Avarage :- $243 \div 966 \times 100 = 25.20\%$

9) Library Income and Expenditure

Details	Income			Expenditure		
	Year 2022–23		Total	Details	Year 2020–21	
	Main Library	Depart mental Library			Main Library	Ratnagiri Sub Centre
Library Member-ship fees	345600	00	345600	Books Purchase	2,60,204.00	107543.00
Extension Service Fees (2021-22)	2400	00	2400	Journals Subscription and Renewal	11999.00	1936.00
Book Late Fees	29914	00	29914	K-hub Educational Virtual Library Membership	29500.00	-----
Books Lost fees	1080	00	1080	Remot Log	97947.00	-----
Xeroxing Fees	00	00	00			
Lost I-Card	1350	00	1350			
West Newspaper Sale	Include university Raddi	00	00			
Total Income	380344.00	00	380344.00	Total Expenditure	399650.00	109479.00

9.1) Earn & Learn Scheme Expenditure

Sr. No	Name	Apr.	May	Jun	Jul	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Total
1	Bhagashree Borkar	1805	1484	2000	2000	1677	1933	1290	1600	1613	1935	1929	1161	20427
2	Umesh Tupurwadi	1333	1484	667	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3484
3	Niranjan Gurav	--	--	--	2000	1871	400	--	--	--	--	--	--	4271
4	Rewa Rudrakar	--	--	--	--	1097	1133	----	1267	1484	839	----	----	5820
5	Priyanka Bangade	--	--	--	--	774	1733	1290	1067	839	----	----	----	5703
6	Anuj Manchawar	--	--	--	--	--	867	1290	1333	1742	1548	1357	1613	9750
7	Bhagywant Sutar	--	--	--	--	--	1533	452	----	----	----	----	----	1985
8	Mrunali Harade	--	--	--	--	--	--	903	1333	1742	1871	1714	1161	8724
9	Aman Sharma	--	--	--	--	--	--	--	1400	1355	----	----	1484	4239
10	Aachal Walade	--	--	--	--	--	--	--	--	1290	1935	1714	2000	6939
11	Yogita Thote	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1742	1643	2000	5385
12	Kiran Pawar	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	500	1484	1984
एकूण खर्च रु.														78711

9.2) Expenditure on Temporary Staff

Sr.No.	Name	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Total
1	Chandani Kashap	4000	6000	5800	5806	6000	5800	6000	6000	5806	6000	5357	6000	68569.00
Total Expenditure														68569.00

10) Details of Library Deposits, renewal and refunds and Laps(2021-2022)

Sr.No.	Detail	Total
1	Library Membership Annual (2021-22)	149000.00
2	Total Deposit	95500.00
3	Total Deposit Return	-18500.00
4	Balance Amount in Finance Dept.	77000.00
5	Renewal for 2022-2023	-63000.00
6	Laps Amount Year 2021-2022	14000.00

- ✓ In academic session 2021-22 there were a total of 677 library members in the library. Out of which 96 members as per rule Rs. 500/- each and Rs. 1000/- per member deposited Rs. 95500/-
- ✓ Out of 677 members, 96 members submitted deposit refund applications from the library. 96 96 members (as per Rs.500/- and Rs.1000/-) Rs. 18500/- has been refunded.
- ✓ For the year 2021-22, 677 members of the library Rs. 1000/- and Rs.500/- as a total of Rs. 77000/- deposited in Finance Department.
- ✓ Ramtek and Waranga Campus , Nagpur library total 14 members deposits has been laps and Rs.14000/- deposited in finance Department.

- ✓ The annual fee of 677 members of the library is Rs.500/-, Rs.200/- and Rs.1000/- as Rs.81500/- are as much. Out of which (Rs.100x5=500/- for regular members and Rs. 200x00 for Short Term members and Rs.81500/- for reading room members 500x104=52000/- and affiliated college members Rs. 1000x29=29000/- received a total of Rs. 81500/-(These charges are inclusive of Rs.149000/-))

11) Program Organization and activities by the library

1) Visit to the library

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek Jnanayogi Dr.Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek date. 19.11.2022, 54 students of Sindhu College Nagpur at 12.00 am visited the library for educational purpose. At that time the librarian Dr. Deepak Kapade introduce to the teachers and students of Sindhu College about the library, online facilities in the library. This educational trip proved to be very useful from the point of view of the students.

2) Visit to the library

More than 100 students of Keshavnagar Madhyamik Vidyalaya, Nandanvan Nagpur College visited to Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Jananyogi Dr.Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek at 11.pm on dated 17.12.2022. for educational purpose. The librarian Dr. Dipak Kapade informed the teacher and students of Keshavnagar Madhymik Vidyalaya, Nandanvan,Nagpur College about the library and what facilities are available online in the library.

3) Book fair organized in association with Departmental Library,Nagpur

Abhinav Bharati International Waranga Campus, Nagpur and Jnanayogi Dr.Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek jointly organized book fair on dated 20.12.2022 to 31.12.2022 time 11am to 5 pm Venue NIT Complex, Fifth Floor, Sitabardi, Nagpur.

The book fair was inaugurated by the librarian Dr. Dipak Kapade, Dr. Krishnakumar Pandey, Director, Waranga Campus, Nagpur was chairparson. At this time Dr. Amita Valli, Principal Sadabai Mahila Raison College, Nagpur, Prof. Sheetal Dhopte, Co. Founder Access Design Institute, Nagpur Mrs. Sutone, Mrs.Wadhwan, Mrs.Deshmukh and other dignitaries were present. All Sanskrit related subject books were displayed in this book fair, so the student responded a lot.

12) Library staff achievement and activities (Year 2022-23)

Dr. Deepak Kapade, Librarian

A) Published papers in Journals

Sr No	Title	Journal	ISSN / ISBN No.	Whether peer reviewed. Impact Factor, If any
1	Kapade, Dipak and Barphe Vijay(2022) "A Study of preference and citation impact of top 32 views research papers published in SERLS-journal of Information Management"	A quarterly Review for Continuing Deber	2320-7700	UGC Care listed Journal
2	Kapade, Dipak and Dhepe Pragati(2020) "Role of Digital Library in Higher Education System: Special reference NEP-2020"	ShodhSamhita	2277-7067	Peer Reviewed

B) Published Chapter in Books

Sr.No	Title	Book	Publication	ISSN/ ISBN No.
1	Kapade, Dipak and Dhepe, Pragati(2023) "Best Practices of Jananayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek"	KRC:Best Practices and NEP	Current Publication	ISBN 978-93-90253-58-6

C) Book Translation

Sr.No.	Title	Translated Book	Scheme of Translation
2.	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

D) Resource person

- 1) "Significance of Academic Libraries for reading and e- resources" by Dr. Dipak Kapade resource person at Vidhya vikas college , Samudrapur "One day national workshop " held on 22/09/2022 .
- 2) As resource person at Research course work 2022 organised by KKSU on course II Data & ICT.
- 3) Guest lecture delivered on "IPR and Plagiarism" at National Institute of social work , Nagpur on the occasion of workshop on "IPR and Plagiarism" dated 11th Mar, 2023.
- 4) Resource person in 2 days National workshop and Training programme on "Digital library resources & information Digital Libraries: A practical Approach" organized by Sardar Patel College , Chandrapur dt. 18 Oct, 2023.
- 5) Resource person in 10 days "Research methodology course " organized by Education Dept, KKSU dt. 4th Mar, 2022. Topic "Role of e-library in Research"
- 6) Resource person in 1 day National Workshop on "Reading Habits " organized by V.V.college , Samudrapur dt. 22nd Sep. , 2022.

E) Patent Publication

1. Selective Dissemination of Information based Integrated Library Management system , Application No. 20212150478 A, publication date 12/11/2021

F) Additional Charge

Director IOL additional Charge from 1st August 2022 to 12/9/2022

Deputy Director, Research and Publication from 1st Feb 2023

Director IOL additional Charge from 11th May 2023

G) Membership

Member of Central Library committee, Central Sanskrit University, New Delhi from 3/11/2022

Member of ODL Advisory Committee from 13/12/2022

Dr. Pragati Dhepe (Library Assistant)

A) Published papers in Journals

Sr.No	Title	Book	Publication	ISSN/ ISBN No.
1	Kapade, Dipak and Dhepe, Pragati(2023) "Best Practices of Jananayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Centre, Ramtek"	KRC:Best Practices and NEP	Current Publication	ISBN 978-93-90253-58-6

B) Resource Person

Resource person in 1 day National Workshop on "Reading Culture and Mental Health" organized by V.V.college, Samudrapur dt. 22nd Sep., 2022.

C) Library Orientation

Library Orientation Programme for new students in KKSU dated 24.08.2022

Ku. Meenakshi Meshram (Library Assistant)

D) Book Translation

Sr.No.	Title	Translated Book	Scheme of Translation
1	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Shri. Mukesh Shahare (Library Attendant)

E) Published Paper in Journals

Sr.No.	Title with page No.	Journal	ISSN / ISBN No.	Whether peer reviewed.Impact Factor,If any
	ग्रंथपडताळणी :आवश्यकता,पद्धती व रद्द बातल घोरण पृष्ठ.क्र.199 ते 208 Special Issue-Vol.no. 2 Issue no.1 Nov-2022	Library Scholar International peer Reviewed Journal of Library Science National Conference	2583-2549 A to Z About Weeding Out-Library Material Yashwant Mahavidyalaya Nanded	Peer Reviewed (ICSSR)

Shri Purushottam Kawale (Library Attendant)

F) Book Translation

Sr.No.	Title	Translated Book	Scheme of Translation
1	Research Oriented Library services (Original Book)	संशोधनाभिमुख ग्रंथालय सेवा	Organized by Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

* * *

Public Relations Cell

2022-23

Media Coordinator –

- Worked as media coordinator for Sankrit Mahotsava, Ninth Convocation, published more than 100 pre & post news of various programs also published 9 advertisements.

Organization of Birth Anniversaries Programs

- P R Cell organized 23 Birth anniversary Programs in 2022-23 session.

Managing & Updating Social Media Accounts

- All the social media accounts of the University FB, Instagram, Twitter & Youtube were managed and updated time to time. Photos, videos, special updates and notices, greetings, flyers were updated on these accounts time to time.

Major Events Covered with wide over media coverage.

- Dr. Chande Felicitation Volume
- National Conference on NEP 2020
- Azadi ka Amrit Mahotsava Programs
- Sanskrit Mahotsava
- Foundation Day – Rajatotsava Valedictory Program
- Mahakavi Kalidas Sanskritvrati Sadhana Puraskar 2020-22
- Rajatotsava Program Samartha Portal, Shodhasamhita Portal, Shodhasamhita Research Journal inauguration program
- 11th Convocation on 21st December 2023
- International Confernce on Dharmashastra, Ratnagiri
- Sanskrit Lekhika Sammelan
- MRC workshop & Script Workshop
- G20
- IKS Seminar
- International Yoga Symposium

Making of 2 Documentaries

- 1 Directed a Documentary on the contribution of Hon'ble Founder VC Dr. Pankaj Chande, KKSU entitled **Pankajshree** released on the occasion of Release of Felicitation Volume of Dr. Chande on 9.4.22..
- 2 A special documentary on **the History & Glimpses of 25 years of KKSU** on the occasion of Rajatosava was directed and released on Rajatotsava Valedictory Program

on 18th September 2022 & 16th October 2022. Scriptwriting, Direction & Voice over for both the documentaries has been done by me.

Press Conference organized

- On the occasion of Release of Pankajshri Felicitation Volume on 8.03.22
- On the eve of 11th Convocation on 19.12.22

Workshop Organized

- Kalasrujan Workshop Organized on 14th March 2023 for students on Joy of Photography CLICK ON

Organizer

- Successfully organized Yuvaspanda lecture series. 9th July 2022 Bhutayi na Pramaditavyam by Dr. Vasant Kulkarni.
- Successfully executed Suprabhatam Chitan series on the occasion of Rajaotsava. 21 episodes are released. On the occasion of Rajatotsava Thoughts of eminent scholars of various field broadcasted through social media channels of KKSU entitled “Suprabhatam” has started from 1 November 2021.

Course Director

- Introduced first time in KKSU Diploma in Sanskrit Journalism & Mass Communication. Contribution in making syllabus and worked as Program director for the same. Engaged classes of the same

Resource Person –

- Invited as Resource Person for Sanskrit Journalism Classes for Online Diploma course on Sanskrit Journalism & Mass Communication.
- Invited as Resource person for Shastri Sem I Classes of Journalism.
- Invited as Resource Person for Ph.D. Course Work 2022-23

Invited Talk

- Delivered two lectures on Journalism & Sanskrit Kavya in Maharshi Panini Vaidik & Sanskrit University, for Ph.D. course work. 24-26.07.22
- Delivered a special lecture on Azadi ka Amrit Mahotsva in Vikasyatra – Intellectual Heritage Dialogue organized by Central Sanskrit University, New Delhi on 22 November 2022.

Editor

- Published 4 issues of KKSU’s Vaidarbhi News letter in 2022-23.
- Edited University Diary 26th January 2023.
- Editor of Shodhasamhita UGC Care Listed Research Journal. 2 Issues published.

Annual Report

- Worked as Member/Secretary for Annual Report 2021-22.

Coordinator – Mahakavi Kalidas Sanskritvrat Rashtriya Puraskar 2020, 2021 & 2022

- Successfully executed the whole process of award and execution of award function of Mahakavi Kalidas Sanskritvrat Rashtriya Puraskar 2020, 2021 & 2022

Contribution as Deputy Director, Research & Publication Department

- **UGC Care Listed Shodhasamhita – Edited 2 issues**
 - Co-Editor of July 2021 issue – Released
 - Editor of January 2022 & July 2022 issues – Released
- **Rajatotsavagranthamala** - On the occasion of KKSU's Rajatmahotsava 25 Research & texts book will be published. In this line 4 books were published. Worked as publication assistance for these books.
- **Shodhasamhita Online Portal Link** - Executed the Shodhasamhita Portal Link for all the online process of Journal. This portal link inaugurated at the hands of Hon'ble Union Minister Shri Nitinji Gadkari.
- Dharmashastra 8th Volume released. September 2023

Books published -

- A book **Prachin Nagarrachanavichar – Smart City** sathi Upadeyata releaed in silver jubilee celebration of KKSU. Sept 2022
- A book **Vajrasuchitanka** jointly authored released at the hands of Respected Shri Mohanji Bhagwat, Sarsanghchalak, RSS published by Raghav Publishers, Nagpur on 7.10.23

Recognition –

- Certificate of Appreciation for completing translation project under the scheme Azadi ka Amrit Mahotsava at the hands of Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna on 15th August 2022

* * * *

University Achievements – At a Glance 2022-23

- **Prof Madhusudan Penna**, Dean, Faculty of Indian Religion, Philosophy & Culture has been appointed as **Officiating Vice Chancellor of KKSU**.

Special mention

- Chhattisgarh Chief Minister Honorable Mr. Under the auspices of Bhupesh Baghel, Kavikulguru Kalidas Sanskrit University was honored with The Progress Global Awards 2023 "Best Curriculum and Curriculum Structure"
- 2021-22 was the Silver Jubilee Year of the KKSU. Various programs organized during this year to celebrate the Rajatotsava of KKSU. The inaugural program of the Rajatotsava was organized on 18th September 2021. This Rajatotsava was inaugurated by Hon'ble Chief Justice of India Shri Sharad Bobde sir in the spiritual presence of Shri M, Founder of Satsanga Foundation.
- Hon'ble Minister Shri Nitin Gadkariji sanctioned 6 crore funds for interior construction & design under CSR funds for proposed Convocation Hall. The interior work was started under the leadership of Hon'ble VC Prof Penna.

Infrastructure

- Ratnagiri Sub-centre started. Hon'ble Minister sir allotted a space of 20000 sq. ft. for Ratnagiri Sub-center at Ratnagiri.
- KKSU's Ratnagiri Sub-Centre has been called as Bharatratna P. V. Kane Ratnagiri Sub-Centre in a special Naming Ceremony.
- Above 300 affiliated colleges and 78 RISS Institutes affiliated with KKSU.
- Construction of Transmitter in Waranga campus has been completed.
- The development of Miyawaki forest and beautification of lake has been completed
- The construction campus is going on.

Rajatotsava Programs

- KKSU's Mahakavi Kalidas Sanskritvrat Awards for 2020, 2021 & 2022 were given in Rajatmahotsava Valedictory program to 3 Senior Sanskrit Scholars and 3 Young Scholars will be awarded with this award. KKSU also decided to honor One International Scholar.
- KKSU's Rajatmahotsava concluded on 16th October 2023 in the presence of Hon'ble Minister Shri Nitin Gadkariji, Dr. Pankaj Chande, Founder Vice-Chancellor, KKSU & Prof Shrinvasa Varakhedi, former VC, KKSU.

Academic

- 11th Convocation was successfully organized on 21 December 2022
- A facilitation centre for student's & stakeholders' queries has been opened in Exam section, Ramtek Campus.
- KKSU signed MoU with Hindu Sanskriti Mandir, Maharshi Panini Sanskrit & Vaidik University, (MPSVV) Ujjain, MP
- More than 104 various programs, webinars, seminars, conferences, lecture series, organized during the session.

- The various services of the Dr. Jichkar Knowledge Resource Center i.e. **University Library Services** brought together on one platform by One Click on **Remote Mobile App**. Hon'ble Vice Chancellor Prof. Madhusudhan Penna was launched this Remote Mobile app.

Research Projects Sanctioned

- IKS Centre sanctioned from India Knowledge System scheme of Ministry of Education @AICTE to Prof. Kalapini Agasti, HoD, Bharatiya Darshan
- One research project sanctioned to Prof. Prasad Gokhale, Professor in Vedanga Jyotisha Dept. on Indian Knowledge System, Scheme of Ministry of Education @AICTE.
- One Research Project sanctioned to Dr. Renuka Bokare by Central Sanskrit University, New Delhi under Ashtradashi Scheme.
- To give boosting to execute research in thrust areas of various shastras in Sanskrit, KKSU started Research Project scheme for faculty members. A grant of Rs 25000/- would be given for the research project.

Publication

- On the occasion of Rajatotsava, KKSU executed Rajat Book series consisting 25 research based books on various topics like Sahitya, Darashan, Jyotisha, Ashwashastra, Ancient Architecture etc. 25 books published in the Rajatotsava year.
- Dharmakosha Vol. 8 was released at International Conference on Dharmashastra at Ratnagiri. KKSU gave monetary grant to the Dharmakosha project.
- University Diary 2023 released.
- KKSU's UGC Care listed Research Journal Shodhasamhita 10.1 & 10.2 volumes released.

Achievements of Faculties & Officers

- University Grants Commission, New Delhi, has constituted a committee on the Promotion of Collaboration with Foreign Higher Education Institutions in the areas of Sanskrit and other related fields. **Prof. Madhusudan Penna**, Hon'ble VC, Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek has been appointed as the member.
- Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University officiating Vice-Chancellor and renowned Sanskrit scholar and Mahakavi Prof. Madhusudan Penna was felicitated by the Sri Swaminarayan Gurukul, Rajkot Sansthan, Gujarat with the award of "SanskritSanskritiRakshak Award".
- Prof Madhusudan Penna felicitated with Yajnasurabhai Vidwadgaurav Puraskar by Vedapathashala, Parabhani.
- Prof Parag Joshi felicitated with Vidwadmani Award by Vedapathashala, Parabhani.
- Dr. Jaywant Chaidhari, HoD, Dept. of Vyakarana was felicitated with the National Veda Bhushan Award, Dr. Amit Bhargava, Assistant Professor in the Department of Vedas, with the National Veda Ratna Award and Dr. Rahul Kumar Jha with the National Ved Pandit Award by Tapadiya Sanskrit College, Jaswantgadh, Jodhpur.

- Chhattisgarh Chief Minister Honorable Mr. Under the auspices of Bhupesh Baghel, Prof. Kavita Hole, Head of Department of Sanskrit Language and Literature of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University and Director of Internal Quality Assurance Room (P.B.D.H.) was awarded the Distinguished Professor Award in the field of Higher Education under The Progress Global Awards 2023. .

Students Achievements

- A team of 10 NSS volunteers of KKSU participated in the special camp of NSS organized by Youth & Sports Ministry, Govt. of India and bagged Second prize in folk dance. (21-27.05.22)
- Hon'ble Union Minister and Sanskrit University has secured the second position in the MP Yogasana competition organized by the initiative and encouragement of Nagpur MP Shri. Nitin Gadkari. A total of 12 students from various age groups from the Yoga and Holistic Health Department of the university participated in this Competition. Kavikulguru Kalidas Sanskrit University won second place and was honored with the MP Cup by winning 4 gold medals, 6 silver medals and 2 bronze medals in three categories of Yogasana, Artistic and Rhythmic in the MP Yogasana competition concluded between 16th and 18th May, 2024.
- The 34th National Yogasana Competition was organized at Verul from 27th to 29th May. Yogasana team of KKSU also participated in this. In this team, Bhupesh Nandurkar bagged the second position from 22 to 23 age group. Yoga teacher from 30 to 40 age group Prof. Atul Galerao won the ninth rank and has been selected for the upcoming International Yogasana Competition to be held in Thailand. Apart from this, Hritvik Pasare from the age group of 15 to 22, Ms. Divya Sharma also participated. In this National Yogasana Competition Vidarbha Yogasana Team was led by Shri. Sandeep Mohonto and team manager Laxmikant Meshram did it.
- KKSU men's team became runners-up in the Kabaddi competition. In Kho-Kho men's category, KKSU became runner-up in Sports Festival 2022 organized by Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad from 3rd to 7th December 2022
- KKSU's 8 students excelled in State level Shastra Competition organized by Central Sanskrit University, New Delhi.
- KKSU's students of affiliated college Vilasrao Deshmukh B.A. Administrative Services College, Gangakhed, Dist. Parbhani and Sant Dnyaneshwar Administrative Services College, Kasarwadi participated in the 14th Asian Dragon Boat Championship 2022 in Rayong, Thailand on 22 November 2022. Total of 6 students participated in this competition. Students of Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek won two bronze medals in the competition.
- Vedashree Kulkarni excelled in National level Shastra Competition organized by Central Sanskrit University, New Delhi.

List of Programs organized by KKSU from 2022 to 2023

Sr. No.	Date	Program	Organizer	Coordinator
1.	01.05.22	Maharashtra Din	KKSU	Dr. Ramchandra Joshi
2.	05.05.2022	Lake Bhumipujan	Waranga Subcentre	Prof K Pandey
3.	07.05.2022	International Webinar on P. V. Kane	Ratnagiri Subcentre	Dr. Dinakar Marathe
4.	08.05.2022	26 th Jyotishya Vyakhayarth sabha	Vedanga Jyotisha Dept.	Prof. Krishnakumar Pandey
5.	12.05.2022	Saraswat Lecture Series	Veda-Vyakarana Dept	Prof. H. Agasti
6.	19.05.2022	Shankaracharya Vyakhyan	Darshan Dept	Prof. Agasti
7.	27.05.22	Design Thinking through Vernacular languages (Sanskrit)	Centre for Outreach Programs	Prof Chandratre
8.	10.06.22	Special Lecture on Abhinavgupta	Bharatiya Darshan Dept.	Prof Kalapini Agasti
9.	11.06.22	National Seminar on Abhinavgupta	Sanskrit Lanugage & Literature Dept	Prof Kavita Holey
10	15-20.06.2022	Yoga Intrenational webinar	Yoga Dept. & Indic Academy	Prof. Kalapini Agsti
11	21.06.22	International Yoga Day	Yoga Dept.	Prof. Kalapini Agsti
12	22.06.22	Saraswat Lecture Series	Veda-Vyakarana Dept	Prof. Harekrishna Agasti
13	26.06.22	Jyotisha Vakyartha Sabha	Vedanga Jyotisha Dept.	Prof. K. Pandey
14	28.06.24	Special lecture on Modern Trends and Pedagogy in Indian Knowledge System	School of Shastric Learning	Prof Parag Joshi
15	30.06.22	Mahakavi Kalidas Day	Sanskrit Lanugage & Literature Dept	Prof Kavita Holey
16	4-6.07.22	Vastushastra Workshop	Vedanga Jyotisha Dept , Vastushastra Dept & Waranga Campus	Prof K. Pandey
17	07.07.2022	Special lecture on Kalidas	Vedanga Jyotisha Dept.	Prof. Krishnakumar Pandey
18	07.07.22	Special Lecture on Kavikulaguru Kalidas	Sanskrit Language & Literature	Prof Kavita Holey

19	09.07.22	Yuvaspanda Lecture Series	Public Relations Cell	Dr. Renuka Bokare
20	13.07.2022	National woman Writers Meet	Sahitya Dept	Prof. Puri, Prof. Holey
21	13.07.22	Saraswati Yag	Veda Dept	Prof Jaywant Chaudhari
22	15.07.22	Skill Development Certificate Distribution Program	Centre for Outreach Program	Prof Chandratre
23	19.07.2022	Special lecture on Sahasravadhani	Shastravidyagurukulam	Prof. Parag Joshi
24	04.08.22	One Day Symposium on Public Administration	Dept of Public Administration	Dr Amol Mandekar
25	06-20.08.22	Shastra Parichay Varga	Waranga Campus	Prof. Krishnakumar Pandey
26	07.08.2022 to 14.08.2022	Sanskrit Mahasammellan		
27	10.08.22	Bhaskaracharya Vyakhyanmala	Vedanga Jyotisha Dept	Prof K Pandey
28	12.08.22	International Lecture Series	School of Shastric Learning	Prof Parag Joshi
29	11-15.08.22	Azadi Ka Amrit Mahotsava	DSW, KKSU	Dr. Jaywant Chaudhari
30	17-18.08.22	International Conference on Dharma, Dharmashastra & Sanskriti	KKSU's Ratnagiri Subcentre	Dr. Dinakar Marathe
31	22-31.08.22	Students' Induction Program	Directorate of Students' Welfare	Dr. Jaywant Chaudhari
32	07.09.22	Sanskrit Mahotsava Samapan	Extention Services	Prof Krishnakumar Pandey
33	18.09.22	KKSU's Foundation Day	KKSU	Dr. Ramchandra Joshi
34	18.09.22	Mahakavi Kalidas Sanskritvrati Rashtriya Puraskar 2020-2022	KKSU	Dr. Renuka Bokare
35	6.10.24	Bhaskaracharya Vyakhyanmala	Vedanga Jyotisha	Prof Krishnakumar Pandey
36	7-8.10.22	MRC Workshop	MRC Centre	Dr. Rajendra Jain

37	10.10.22	Vakyartha Sabha	Vedanga Jyotisha Dept	Prof. Krishnakumar Pandey
38	11.10.22	Krida Mahotsava	Physical Education Dept	Dr. Amol Mandekar
39	12.10.22	Thamb re Mana	Centre for Outreach Program	Prof Lalita Chandratre
40	16.10.22	KKSU Silver Jubilee Celebration Valedictory Program	KKSU	Dr. Ramchandra Joshi
41	29-30.10.22	Rashtriya Vakyartha Sabha	School of Shastric Learning & Inchgiri Rasal Sampraday	Prof Parag Joshi
42	3.11.22	Drugfree India Webinar	NSS	Dr. Jaywant Chaudhari
43	14.11.22	Krida Mahotsava Kho Kho Competition	Physical Education Dept	Dr. Amol Mandekar
44	22.11.22	Blood Donation Camp	NSS	Dr. Jaywant Chaudhari
45	25.11.22	AIU Yoga Selection Round Competition	Yoga Dept	Prof Kalapini Agasti
46	16-20.12.22	Faculty Development Program	KKSU & MSFDA	Prof Parag Joshi
47	17.12.22	Saraswat Lecture Series Validictory Program	Veda & Vyakarana Dept	Prof Harekrishna Agasti
48	21.12.22	11 th Convocation	KKSU	Dr. Smita Fadanvis
49	10.01.23	National Yoga Symposium	Ratnagiri Subcentre	Dr. Dinakar Marathe
50	12.01.23	Vakyartha Sabha	Vedanga Jyotisha Dept	Prof. Krishnakumar Pandey
51	20.01.23	Research Course Work	Research Dept	Prof Parag Joshi
52	21.01.23	Sankramanotsava	Waranga Campus	Prof Krishnakumar Pandey
53	25.01.23	Sankramanotsava	Ramtek Campus	Dr. Jaywant Chaudhari
54	06-10.02.23	National Script Workshop	IKS Project Darshan Dept	Prof Kalapini Agasti
55	09-10.02.23	Workshop for BoS members on NEP 2020	Academic Section	Dr. Smita Fadanvis

56	23.02.23	National Symposium on Dakargal	IKS project Vedanga Jyotisha Dept	Prof. Prasad Gokhale & Dr. Dinakar Marathe
57	27.02.23	Marathi Bhasha Gaurav Din	Modern Language Dept.	Prof Parag Joshi
58	02.03.23	Vakyartha Sabha	Vedanga Jyotisha Dept	Prof. K.K. Pandey
59	08.03.23	International Women's Day	Women Cell	Dr. Renuka Bokare
60	15.03.23	Kalasrujan Workshop	Public Relations Cell	Dr. Renuka Bokare
61	17-18.03.23	National Symposium on IKS	KKSU & SP Pune University	Prof Penna & Dr. Rasal
62	22.03.23	G 20 Summit Special Exhibition on IKS	KKSU	Dr. Renuka Bokare
63	29.03.23	International Symposium on Yoga & Holistic Health	Bharatiya Darshan Dept	Prof. Penna
64	12.04.23	Financial Literacy Workshop	Finance Dept	Prof K. Pandey
65	12.04.23	National Conference on Quality Enhancement Through Science of Learning	Education Dept.	Dr. Rajashree Meshram
66	14.04.23	Dr. Ambedkar Jayanti	KKSU	Dr. Jaywant Chaudhari
67	20.06.23	IKS Exhibition in Pune	Bharatiya Darshan Dept	Prof. Kalapini Agasti
68	13-14.07.23	National Vedashastra Mahaparishad	KKSU & Nashik college	Shri Ravindra Paithane & Prof. Prasad Gokhale
69	28.07.23	Workshop on ABC	Academic Section	Dr. Smita Fadanvis
70	25.08.23	MOOC Workshop	MOOC Cell	Dr. Rajendra Jain
71	01-05.08.23	Revisiting Indic Heritage workshop	IKS project Darshan Dept	Prof. Kalapini Agasti
72	27-31.08.23	FDP on Yoga for Holistic Health	Ratnagiri Subcentre	Dr. Dinakar Marathe
73	17.09.23	One Day National Seminar on the Contribution of Prakrit Literature	Sanskrit Sahitya Dept	Prof Kavita Holey & Dr. Rajendra Jain

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

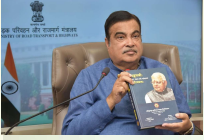
Prof. Pankaj Chande Felicitation Volume Release (09.04.22)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna felicitating Dr. Pankaj Chande

Hon'ble VC Prof. Shrinivasa Varakhedi felicitating Dr. Pankaj Chande & Mrs. Shubhangi Chande on the behalf of Central Sanskrit University, New Delhi

Dignitaries releasing "पंकजश्री:" Felicitation Volume

Prof. Kavita Holey, Professor, KKSU; Prof. Madhusudan Penna KKSU Hon'ble VC, Dr. Pankaj Chande, Hon'ble Founder VC KKSU, Prof. Shrinivasa Varakhedi, Hon'ble VC, CSU, Delhi, Dr. Ramachandra Joshi, Registrar & Prof. Nanda Puri, Dean, KKSU

NEP Conference Inaugural (06-07.04.22)

Shri Mukulji Kanitkar delivering inaugural speech

NEP Conference Valedictory Program (07.04.22)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna felicitating Hon'ble VC Prof. Vijendra Kumar, MNLU, Nagpur

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Faculty Development Programme Rusa (18-22.04.22)

Prof. Penna, Hon'ble VC KKSU felicitating RUSA Director Shri Nipun Vinayakji

Shahu Maharaj Jayanti

Hon'ble Vice Chancellor Prof. Madhusudan Penna Paid rich tribute on Shahu Maharaj Jayanti

Dr. Babasaheb Ambedkar Jayanti (14.04.22)

Prof. Kavita Holey, Campus Director paying homage to Dr. Babasaheb Ambedkar

Shivaswarajya Din (06.06.22)

Hon'ble VC Prof. Penna, and other dignitaries paid rich tribute to Chhatrapati Shivaji Maharaj on Shivaswarajya Din

International Yoga Day (21.06.22)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna delivering presidential address

Hon'ble VC Prof. Penna, Hon'ble Shri Balasaheb Maske, Ramtek and all the staff members performing Yogasanas

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Research and Publication Dept.

KKSU's "Shodhasamhita" UGC CARE Listed Research Journal released on International Yoga Day (21/06/22)

Release 17th issue of Vaidarbhi on 09.04.22

Dignitaries releasing "Shodhasamhita" research journal

Student's Achievements

Hon'ble VC Prof. Penna felicitating Yoga Students excelling in various state and international competition

Students of KKSU's Shastric school of learning excelling in Shashtra-Vakyartha Sabha. Students felicitated with certificates. 22.04.22

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Mahakavi Kalidas Din (30.06.22)

Hon'ble VC Prof. Penna & staff members paying rich tribute to The Gread Sanskrit Mahakavi Kavikulaguru Kalidas @ KKSU premises

Special Lecture (28.06.22)

J. Suryanarayana, Asst. Prof. MIT, Pune, delivering lecture on New Trends in Shastra Teaching

Maharashtra Din (01.05.22)

Hon'ble VC Prof. Penna addressing on the occasion of Maharashtra Din

Hon'ble VC Prof. Penna felicitating wire man Shri. Purushottam Waze for his exemplary services to KKSU

International Webinar on the contribution of Dr. P.V. Kane (07.05.22)

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek
NAAC Accredited A+
RATNAGIRI SUB-CENTRE

Bharatratna Dr. Panduranga Vaman Kane
Sanskrit Adhyayan Kendra
Organises
One Day International Webinar on
The Contributions of Dr. P. V. Kane
Online through Zoom Meeting
07/05/2022 10.30 am IST

Guest Of Honour
Dr. Laura Yerekesheva
Faculty of History
Al-Farabi Kazakh
National University's Oriental
Faculty, (Almaty, Kazakhstan)

Guest Of Honour
Prof. Gautam Patel
Renowned Sanskrit
Scholar

Chief Guest
Dr. Kala Acharya
Executive President
SSASP, Mumbai

Chairperson
Prof. Madhusudan Penna
Vice-Chancellor
KKSU,

Convenor
Dr. Ramchandra Joshi
Registrar KKSU,

Coordinator
Shri. Ashish Athavale
ODL, Coordinator KKSU, RSC

Organiser
Dr. Dinkar Marathe
Director, KKSU, Ratnagiri Sub-Centre

Coordinator
Kul. Kashmira Dali
Asst. Professor, KKSU, RSC

No Fees • E-Certificates will be given to participants
① ratnagiri@kksu.org ② 8600526882

International Webinar on Yoga current trends and research (15.06.22)

INDICA
KAVIKULAGURU KALIDAS SANSKRIT UNIVERSITY
Accredited A+ by NAAC

In association with **INDIC ACADEMY** as a part of **Silver Jubilee Celebrations**

6 DAY
INTERNATIONAL WEBINAR
ON
Yoga Current trends and research
15-06-2022 | 6 PM IST
Day - 1
Inaugural Session

Presided over by
Prof. Madhusudan Penna,
Vice-Chancellor, KKSU

Chief Guest
Prof. Shrinivas Varakhedi,
Vice-Chancellor, CSU

Keynote Speaker
Christopher Key Chapple,
Professor, Loyola Marymount University, Los Angeles

Convenor
Prof. Kalapini Agasti,
Head, Dept. of Yoga Sciences
& Holistic Health, KKSU

Coordinators
Srinivas Jammalamdaka,
School of Sanskrit Learning,
KKSU

Dr. Jayaraman Mahadevan,
Director, Division of Textual
Research, Indica Yoga

To register - <https://forms.gle/dh1WwUhtZzE2JTqj7>

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Receiving National Awards

Prof. Madhusudan Penna, Hon'ble VC receiving the Shribhashya Vijaysarathi National Award

Prof. Shrinivasa Varakhedi
Hon'ble VC, Central Sanskrit University, New Delhi
receiving the Vidyanidhi Award from Mrs.
Anandiben Patel, Hon'ble Governor

Prof. Vijaykumar,
Hon'ble VC, MPVS University, Ujjain receiving the
Avadha Gaurav Sanman

Dr. Jaywant Chaudhari
Rashtriya Vedabhusan Puraskar

Prof. Madhusudan Penna
on a committee constituted by UGC,
New Delhi on the Promotion of
Collaboration with Foreign Higher
Education Institutions in the areas of
Sanskrit and other related fields.

Dr. Ramachandra Joshi
Registrar, KKSU
on the NEP committee by
Government of
Maharashtra as an expert.

Prof. Nanda Puri
Dean, Faculty of Sanskrit & Other
Languages, KKSU delivering the
special lecture on Beauty of
Kalidas's Poetry organized by
Vidarbha Samshodhan Madnal,
Nagpur.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Mahakavi Kalidas Sanskritvrati Rashtriya Puraskar 2020-22

(From left) Prof. Leela, Prof. Nanda Puri (Dean), Dr. Venkateshwar Pai, Prof. Ramasubramania, Dr. Pankaj Chande (Hon'ble Founder VC, KKSU), Prof. Madhusudan Penna (Hon'ble VC (I/c), KKSU) Prof. Ramakrishnamacharyulu, Prof. Vijaykumar (Hon'ble VC MPSVV, Ujjain), Prof. Muralimadhavan, Prof. Balaram Shukla, Dr. Ramachandra Joshi (Registrar) & Dr. Renuka Bokare (Coordinator - Kalidas Sanskritvrati Award)

National WOMEN Writers MEET (11.07.2022)

Dignitaries present at the meet

Remot Log lunching (05.07.2022)

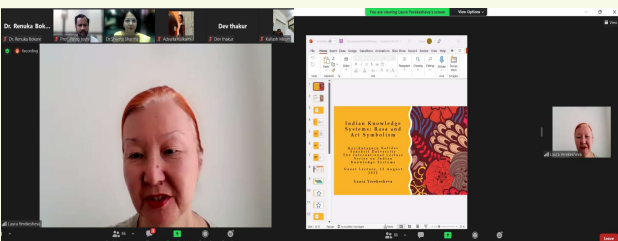
Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna with Dr. Dipak Kapde, Director, Jnanayogi Dr. Jichkar Knowledge Resource Centre, KKSU & other dignitaries launching Remot Log Mobile App

MOU with MPSVV Ujjain (06.07.2022)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna, KKSU signed the MoU with Hon'ble VC Prof. C. G. Vijaykumar, MPSVV, Ujjain @ KKSU, Prof. Prasad Gokhale, Director, BPD and other dignitaries also present

International Lecture Series (12.08.2022)

Prof. Laura Yerekesheva delivering the speech

Special lecture on Kalidas (07.07.2022)

Hon'ble Founder VC Dr. Pankaj Chande, KKSU delivering special lecture on "Kavikulaguru Kalidas" at KKSU organized by Sanskrit Language & Literature

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Saraswati Yag (16.07.2022)

Hon'ble VC Prof. Penna and Prof. Agasti, Dean, Faculty of Vedavidya Sankay performing **Saraswati Yag** in Ramtek premises

Special Lecture on Avandhan Kala (20.07.2022)

Maha Sahasravadhani **Shri Nagphani Sharma** delivering the lecture on Avadhan Kala

Education Tour MPSVV, Ujjain (28-29.07.2022)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna KKSU & Hon'ble VC Prof. C. G. Vijaykumar, MPSVV, Ujjain with research scholars of MPSVV, Ujjain

Samartha Portal (01.08.2022)

Dignitaries Present at the training Program of **Samartha Portal**

Symposium on PublicAdministration (03.08.2022)

Hon'ble Registrar **Dr. Ramachandra Joshi** felicitating **Dr. Chandrashekhar Gitte**

Sanskrit Mahotsava Inauguration (11.08.2022)

Center for Outreach Programs Organized, **Self Made Rakhi exhibition** made by Special Children

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Azadi ka Amrut Mahotsava Celebration Week (11-17.08.2022)

Slogan Writing

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna
writing a Slogan

Swachha Bharat Abhiyan

NSS volunteers executed **Swachhta Abhiyan**
under the guidance of NSS Coordinator Dr.
Jaywant Chaudhari, Director DSW, KKSU

Drawing Competition

School Students in and around ramtek
participated in **Drawing Competition**

Har Ghar Tiranga

KKSU organized **Har Ghar Tiranga Abhiyan**
under the guidance of Hon'ble VC Prof.
Madhusudan Penna

History of Tiranga- Screening of Documentry

Dr. Jaywant Chaudhari briefing about the
History of Tiranga to students through the
screening of Documentry on the occasion of
Azadi ka Amrit Mahotsava

Independence Day (15.08.2022)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna
delivering the speech after hoisting the National
Flag

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

International Conference on Dharma, Dharmashastra & Culture 17-18/08/2022

(from left) Dr. Dinakar Marathe, Director (Ratnagiri Sub-Centre), Dr. Kalpana Aathalye (HoD, Sanskrit Dept, Gogte Joglekar College, Ratnagiri), Dr. Prafulladatta Kulkarni, Prof. Saroja Bhate, Prof. Madhusudan Penna, Hon'ble VC, KKSU, Chief Guest Prof. Kala Acharya, Prof. Paulo Barone, Dr. Ramachandra Joshi, Registrar, Shri Adinath Patil releasing Dharmakosha Book – "Varanashramadharamakanda" Vol 8. 17.08.22

Sanskrit Mahotsava Valedictory Program (07.09.22)

Shri Pushkar Deopujari Adwait-Ratna

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna & other dignitaries felicitating Shri Pushkar Deopujari for excelling and obtaining Adwaitratna upadhi

Ghatmita Buddhi Sanskrit Balanatyia performing children Awarding Drama in Sanskrit Balanatyia competition

Students Induction Program

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna inaugurating the Students Induction Program by lighting the traditional lamp (22-31.08.22)

K R Joshi Lecture series (08.09.22)

Prof. Prasad Joshi, Hon'ble Pro VC, Deccan College Pune, delivering the lecture on Sanskrit Linguistic.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Dr. Shrikant Jichkar Jayanti (14.09.22)

KKSU Staff paid humble honour to Respected Dr. Shrikant Jichkar

Research & Publication Department

Dignitaries releasing Dharmakosha volume 8 Varnashramakanda in International Conference at Ratnagiri (17.08.22)

5 Books released in the series of Rajatotsava at the hands of dignitaries (11.07.22)

Achievements of Hon'ble VC

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna translated Marathi Jnaneshwari in Sanskrit. This is Magnum Opus work executed by Respected VC sir! He had translated 9000 Marathi verses in Sanskrit. Hon'ble Sir dedicated this work - Jnaneshwari at the holy feet of Sant Jnaneshwar Maharaj at Alandi and gifted the First copy to the Parampujya Shri Sakhare Maharaj ji, Alandi

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

11th Convocation (21.12.22)

Hon'ble Governor Shri Bhagat Singh Koshyari ji
addressing the gathering

Dr. Rajendra Watane
Academic D. Litt.

Rajatotsava Program 16.10.22

Inauguration of Samarth Digital Portal
Coordinated by **Shri. Rajiv Ranjan Mishra**, Head,
Maharshi Panini Computer Center

Inauguration of UGC Care Listed Research Journal 'Shodhsamita' Portal
executed by **Dr. Renuka Bokare**, Deputy Director,
Research & Publication

MRC workshop (7-8.10.22)

Prof. Madhusudan Penna,
Hon'ble VC, KKSU, delivering the address

Swachta Abhiyan by NSS, KKSU (02.10.22)

NSS & DSW jointly organized **Swachhta Abhiyan** in
the Ramtek premises on the occasion of
Mahatma Gandhi Jayanti.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Elocution Competition (01.10.22)

Quiz Competition

Online Webinar on Drug-free India by NSS (03.11.22)

Blood Donation Camp (22.11.22)

Glimpses Of Yuvamohotsav 18.10.22

Special Lecture On India - The Mother of Democracy 26.11.22 by Shri. Bhojraj Badwaik, Nayab Tahasildar, Ramtek

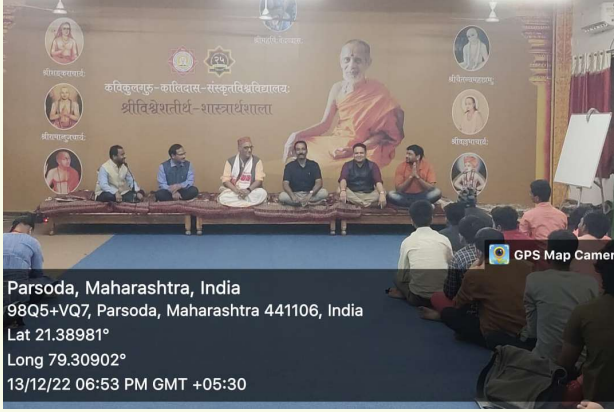

Bharat Mata Pujan 30.12.22

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Vidvat Saptapadi 13 & 16.12.22

Chitra Lahari - Short Film on Kalajayi Sawarkar 08.12.22

Dhishana Parishad 9.12.22 & 16.12.22

Convenor – Dr. Jaywant Chaudhari, Director, DSW

Sankramanotsav

Shri. Shirish Bedasgaonkar, Sanskrit Bharati, Maharashtra was felicitated during the Sankramanotsav of KKSU at Ramtek

National Yoga Conference

National Yoga Conference organized by the KKSU's Ratnagiri Sub-Centre

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Mahatma Gandhi & Lal Bahadur Shastri Jayanti (02.10.22)

Smt. Indira Gandhi Death Anniversary & Shri. Sardar Vallabhbhai Patel Birth Anniversary (31.10.22)

Birsa Munda Jayanti (15.11.22)

Indira Gandhi Jayanti (19.11.22)

Samvidhan Din (26.11.22)

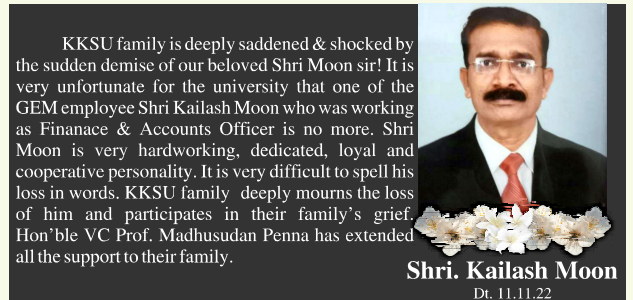
Geeta Jayanti (03.12.22)

Bharatiya Bhasha Diwas (11.12.22)

Obituary

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

National Vakyartha Sabha(29-30.10.22)

Pandit Vishwanath Shastri, HoD, Nyaya, NSU, Tirupati enlightened audience on Yogashastra in Vakyartha Sabha

Campus Placement Drive (07.10.22)

P G Dept. of Education organized special Campus Placement Drive for University passed out B.Ed. & M.Ed. students.

Krida Mahotasava (11.10.22)

Outreach Program- Health Camp for Senior Citizens (04.10.22)

Checked up by – Dr. Anshuja Kimmatkar, Medical Officer, KKSU

Research Workshop (10.11.22)

Post Graduate Dept of Education conducted Research workshop for research scholars.

Vakyartha Sabha (17.12.22)

AIU Yoga Competition (25.11.22)

Selection round for yogapatus going on

Saraswat Lecture Series (17.12.2)

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna & Prof Harekrishna Agasti felicitating Acharya Ganeshwarshastri Dravid

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

National Yoga Symposium, Ratnagiri Sub-Centre 10.01.23

Dr. Dinesh Rasal & Dr. Dinkar Marathe felicitating Hon'ble VC Prof. Penna, during the Yoga Seminar at Ratnagiri

National Symposium on IKS 17-18.03.23

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna explaining his views in Vakarthas Sabha at the National Symposium on IKS in the context of NEP 2020. Prof. V. Pandurangi, Dr. R. Deshmukh, Dr. V. Subramanyam in the picture.

National Script Workshop 06-10.02.23

Dr. Sachchidananda Joshi observing the ancient manuscript treasure of IKS centre team of researchers

Chatrapati Sambhaji Maharaj Punyatithi Special Lecture 21.03.23

Student's Welfare Directorate organized a special lecture on the occasion of Chatrapati Sambhaji Maharaj Punyatithi.

National Symposium on Dakargal 23.02.23

Prof. Madhusudan Penna Hon'ble VC delivering the presidential address

Representation of KKSU at G20 (C20) Summit at Nagpur 19-22.03.23

IKS Exhibition organized by KKSU for G20 (C20) Summit at Deolapar

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Sankramanotsava 21.01.23

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna felicitating Chief Guest Dr. Akhilesh Peshwe

Makar Sankramanotsava Ramtek Campus 25.01.23

Dr. Avinash Shrikhande, Principal, KITS, Ramtek awarding the prizes

Shrimabhagwatgeeta 07.01.23

Dr. Renuka Karandikar explaining Bhagavadgeeta in the Geeta Lecture Series organized by Abhanavbharati Wanga Campus.

Workshop for NSS Coordinator 14.01.23

Dr. Jaywant Chaudhari, Coordinator, NSS giving introductory remarks in the special workshop of NSS organized by KKSU.

Meeting on NEP 12.01.23

Hon'ble VC Prof. Penna appraising the need of updating curriculum in the of commencement of NEP in new session in the special workshop organized by Academic Section.

NEP Core committee Meeting 14.01.23

Maharashtra NEP Steering Committee Member Dr. Chandekar (former Hon'ble VC SGBAU) and KKSU NEP members had a meeting at NIT Campus on 14th Jan 2023

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Marathi Pramanlekhan Karyashala 16.01.23

Students & Staff Members in the Marathi Shuddhalekhan Karyashala
Resource Person - Shri. Deepak Rangari

Research Course Inauguration 20.01.23

Revered Swamiji during the Shastrarthasabha

Republic Day 26.01.23

Hon'ble VC Prof. Madusudan Penna delivering the special address to all the staff members on the occasion of Republic Day.

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna, Registrar Dr. Ramachandra Joshi and other dignitaries releasing University Dairy 2023.

Jnanganga Book Exhibition organized by Samskrit Bharati on the occasion of Akhil Bharatiya Chhatra Sammelan 27-29.01.2023

Hon'ble Founder VC Dr. Pankaj Chande, KKSU & Hon'ble Prof. Shrinivasa Varakhedi, Hon'ble VC, CSU, New Delhi visited KKSU's Book stall and appreciated the standard publications of KKSU.

Akhilbharatiya Shastra Spardha 22-25.03.23

KKSU's Shastra Vidya Gurukulam students participated in the National level Shastra Competition organized by CSU, New Delhi at Varanasi. Dr. Shweta Sharma mentor of the team with students.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Special Workshop for the Members of Board of Studies 09-10.02.23

KKSU's Academic Dept organized two day workshop on Designing the Curriculum as per the guidelines of NEP 2020.

Members of BoS for Sanskrit Language & Literature discussing on the syllabus.

Shankhprakashan Camp 13-17.02.23

KKSU's Yogic Science & Holistic Health Dept organized **free Shankhprakashan Camp** for all the staff members of the University. **Mrs. Sujata Dravyakar & Shri Atul Galerao** guided the participants.

Dhishana Parishad 17.02.23

Students Participated in **Dhishana Parishad** under the guidance of their mentors. This is the platform for students to enhance their oratory skill in Sanskrit and give confidence which will be helpful to develop their personality.

Advisory Board Meeting of IOL 14.02.23

Advisory Board Meeting of Institute of Open Learning **Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna** welcoming **Prof. Shivaswaroop**, Regional Director, IGNOU, Nagpur.

Mahamrutyunjay Yag

KKSU's Veda Vijnana Dept organized **Mahamrutyunjay Yag** for the well being of the staff members along with their families. This Yag has been performed by the students of the Vedavijnana department under the guidance of **Dr. Jaywant Chaudhari**, HoD, Vedavijnana Dept.

Study Tour 03.03.23

Students of M.A. Interdisciplinary Sanskrit from Mumbai visited KKSU campus. All the students felt proud to be the student of KKSU. Their visit to KKSU, Ramtek was memorable one.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Marathi Bhasha Gaurav Din 27.2.23

Hon'ble VC Prof. Madusudan Penna
delivering Presidential address

Workshop on Communication Skills 10.03.23

Dr. Kirti Sadar, Convenor & HOD, Dept. of
Computer Science felicitating Resource Person **Ms. Priti Dhopte**

International Symposium on Yoga & Holistic Health 29.03.23

Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna
delivering the inaugural speech

Women's Day 08.03.23

Dignitaries lighting the traditional lamp.

Kalasrujan Workshop on Joy of Photography 15.03.23

Dr. Ramchandra Joshi, Hon'ble Registrar
delivering inaugural address

Art Exhibition Organized by CISFA, Nagpur 31.03.23

“A thing of Beauty is a Joy for ever!” John Keats' line was experienced by **Hon'ble VC Madhusudan Penna** while inaugurating the Annual ART Exhibition organized by **CISFA Nagpur**.

वर्ष २०२२-२३ मध्ये विश्वविद्यालयाच्या विविध विभागातर्फे आयोजित कार्यक्रम

Savitribai Fule Jayanti 03.01.23

Swami Vivekananda & Ma Jijavu Jayanti 12.01.23

Netaji Subhashchandra Bose & Shri Balasaheb Thakre Jayanti 23.01.23

Sant Sevalal Maharaj Jayanti 15.02.23

P.P. Shri Golwalkar Guruji Jayanti 19.02.23

Sant Gadge Baba Jayanti 23.02.23

Shahid Din 23.03.23

Obituary

KKSU family is deeply saddened & shocked by the sudden demise of Shri. Shubhashji Gotmare!

KKSU family deeply mourns the loss of him and participates in their family's grief. Hon'ble VC Prof. Madhusudan Penna has extended all the support to their family.

Shri. Subhashji Gotmare
07.03.23

राष्ट्रहिताय संस्कृतम्

NAAC A+

Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University, Ramtek

Administrative Building, Mouda Road, Ramtek - 441106, Dist. Nagpur (Maharashtra) India

Website : www.kksanskrituni.digitaluniversity.ac

Website : kksu.org